

S Â N T A
S C R I P T U R A

A
NOULUI TESTAMENTU.

TRADUS ȚI ȘI PUBLICATĂ DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA
ȘI STRĂINĂTATE.

PESTA 1873.

S'A TIPĂRITU PRIN VICTOR HORNYÁNSKY.

INDICELE CĂRȚILORU CUPRINSE

IN

NOULU TESTAMENTU.

	Pag.
Sânta evangeliă dupre Matheiu	1.
Sânta evangeliă dupre Marcu	32.
Sânta evangeliă dupre Luca	52.
Sânta evangeliă dupre Ioanu	85.
Faptele apostoliloru.	110.
Epistola apostolului Pavelu cătră Romani	142.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Co- rintheni	156.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Co- rintheni	169.
Epistola apostolului Pavelu cătră Galateni	177.
Epistola apostolului Pavelu cătră Efeseni	182.
Epistola apostolului Pavelu cătră Filippeni	186.
Epistola apostolului Pavelu cătră Colosseni	190.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Thes- saloniceni	193.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Thes- saloniceni	196.

	Pag.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Ti- motheiu	197.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Timotheiu	201.
Epistola apostolului Pavelu cătră Titu	204.
Epistola apostolului Pavelu cătră File- monu	205.
Epistola apostolului Pavelu cătră Ebrei	206.
Epistola generală a lui Iacobu	216.
Epistola generală ântăia a lui Petru	219.
Epistola generală a doua a lui Petru	223.
Epistola generală ântăia a lui Ianu	225.
Epistola generală a doua a lui Ianu	229.
Epistola generală a treia a lui Ianu	229.
Epistola generală a lui Iuda	230.
Apocalipsulu sântului Ioanu Teologulu	231.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A T H E I U.

CAP. 1.

Generațiunea și nascerea lui Iisus Christos.

- 1 Cartea generațiunei lui Iisus Christos, fiulu lui David, fiulu lui Abrahamu.
- 2 Abraamu a născutu pre Isaacu; éru Isaacu a născutu pre Iacobu; éru Iacobu a născutu pre Iuda și pre frații lui; Éru Iuda a născutu pre Faresu și pre Zara din Thamara; éru Faresu a născutu pre Esromu; éru Esromu a născutu pre Aramu; Éru Aramu a născutu pre Aminadabu; éru Aminadabu a născutu pre Naasonu; éru Naasonu a născutu pre Salmonu; Éru Salmonu a născutu pre Boozu din Rachabu; éru Boozu a născutu pre Obedu din Ruthu; éru Obedu a născutu pre Iesse; Éru Iesse a născutu pre Davidu regele;
- Éru Davidu regele a născutu pre Solomonu din *femea care a fostu a*
- 7 lui Uriasu; Éru Solomonu a născutu pre Roboamu; éru Roboamu a născutu pre Abia; éru Abia a născutu
- 8 pre Asa; Éru Asa a născutu pre Iosafatu; éru Iosafatu a născutu pre Ioram; éru Ioram a născutu pre Oziasu; Éru Oziasu a născutu pre Iothamu; éru Iothamu a născutu pre Achazu; éru Achazu a născutu pre Ezechia; Éru Ezechia a născutu pre Manasse; éru Manasse a născutu pre Amonu; éru Amonu a născutu pre
- 11 Iosia; Éru Iosia a născutu pre Iechonia și pre frații sei, la timpul strămutărei în Babilonu.
- 12 Éru după strămutarea în Babilonu Iechonia a născutu pre Salathielu; éru Salathielu a născutu pre Zorobabelu; Éru Zorobabelu a născutu
- 13 pre Abiudu; éru Abiudu a născutu

pre Eliakimu; éru Eliakimu a născutu pre Azoru; Éru Azoru a născutu pre 14 Sadoku; éru Sadoku a născutu pre Achimu; éru Achimu a născutu pre Eliudu; Éru Eliudu a născutu pre 15 Eliazaru; éru Eliazaru a născutu pre Matthanu; éru Matthanu a născutu pre Iacobu; Éru Iacobu a născutu 16 pre Iosefu, bărbatul Mariei, din care s'a născutu Iisus ce se dice Christos.

Deci toate generațiunile de la Abrahamu pêne la Davidu *sunt* patru-spredece generațiuni; și de la Davidu pêne la strămutarea în Babilonu *sunt* patru-spredece generațiuni; și de la strămutarea în Babilonu pêne la Christos *sunt* patru-spredece generațiuni.

Éru nascerea lui Iisus Christos 18 așa a fostu: că fiindu logodită muma lui, Maria, cu Iosefu, mai 'nainte de a fi ei împreună, s'a aflatu avându în pânțecă din Spiritulu Sântu. Dară 19 Iosefu, bărbatul ei, fiindu dreptu, și nevrându să o vădască, a vrutu să o lase pe ascunsu.

Și cugetându elu la acesta, éccé 20 ângerulu Domnului i s'a aretatu în visu, dicându: Iosefe! fiulu lui Davidu, nu te teme de a-ți lua pre Maria, femea ta; că ce s'a conceputu într'insa este din Spiritulu Sântu.

Și ea va nasce fiu, și vei chiă- 21 ma numele lui Iisus; căci elu va mântui pre poporul seu de păcatele lor.

Éru aceste toate s'au făcutu, ca să 22 se împlinască ceea ce s'a ȕisu de Domnulu prin profetulu, ce dice: Éccé fecióra va concepe, și va nasce 23 fiu, și voru chiăma numele lui Emanuelu, ce însemnă: Cu noi Dumnezeu.

24 Și sculându-se Iosefu din somnu,
a făcutu precumu i-a ordinaru ânge-
rulu Domnului, și și-a luat pre fe-
25 meea sa. Și elu nu o cunoseu, pêne
ce a născutu pre fiulu seu celu ân-
tău născutu; și a chiămatu numele
lui Iisusu.

CAP. 2.

Venirea Magilor la Ierusalimu. Erodu. Iisusu Chris-
tosu în Egiptu.

1 Éru dacă s'a născutu Iisusu în Beth-
lehemulu Iudeei, în zilele regelui
Erodu, éccé Magii de la resăritu au
2 venitu la Ierusalimu, Dicënd: Unde
este născutul rege al Iudeilor? că
noi amu vëdu stéua lui la resăritu,
și amu venitu să ne închinămu lui.
3 Aceste auđindu regele Erodu, s'a tur-
buratu, și totu Ierusalimulu cu d'in-
sulu.
4 Și adunându pre toți archiereii și
cărturarii poporului, a întrebatu pre
ei, unde este să se nască Christosu.
5 Éru ei ăis' au lui: În Bethlehemulu
Iudeei; că așa s'a scrisu prin profe-
6 tulu: Și tu Bethleheme, în pămên-
tulu Iudeei, nici de cumu nu esci
mai micu între domnii lui Iuda; că
din tine va eși conducătoru, care va
pasce pre poporulu meu Israelu.
7 Atuncea Erodu, chiămându pre Ma-
gi într'ascunsu, a cercetatu cu de
a mënuntulu de la d'inșii despre tim-
8 pulu, în care s'a aretatu stéua. Și
trămețându-i la Bethlehemu, a ăisu:
Mergeți, și cercetați cu de a mënun-
tulu despre pruncu; și dacă veți afla,
spuneți-mi, ca și eu să mergu să mă
9 închinu lui. Éru ei ascultându pre
regele, s'au dusu; și éccé stéua, pre
care a o vëduseră la resăritu, mergea
înainte loru, pêne ce a venitu și s'a
opritu asupra locului unde era prun-
10 culu. Și vëdëndu stéua, s'au bucuratu
11 cu bucuriă mare fôrte. Și întrându
în casă, au vëdu prunculu cu Maria,
muma lui; și prosternëndu-se s'au
închinatu lui; și deschidëndu-și te-
saurele loru, au adusu lui daruri:
12 aur și tămăia și smirnă. Și luându
scire prin visu, ca să nu se întorcă
la Erodu, prin altă cale s'au dusu în
téra loru.

Éru după se s'au dusu, éccé ânge- 13
rulu Domnului s'a aretatu lui Iosefu
în visu, ăicëndu: Scólă-te, și ia
prunculu și pre muma lui, și fugi în
Egiptu, și remăi acolo pêne 'ți voiu
dice; căci Erodu va să caute prun-
culu, ca să-lu përdă. Deci Iosefu, 14
sculându-se, a luat prunculu și pre
muma lui în óptea, și s'a dusu în Egiptu;
Și a remasu acolo pêne la mórtea lui 15
Erodu; ca să se împlinescă ceea ce
s'a ăisu de Domnulu prin profetulu,
ce ăice: Din Egiptu amu chiămatu
pre fiulu meu.

Atuncea Erodu vëdëndu că s'a 16
batjocoritu de cătră Magi s'a măn-
atu fôrte, și a tramesu să se omóre
toți pruncii cari erau în Bethlehemu
și în tóte hotarele lui, de duoani și
mai josu, după timpulu, pre care l'a
întrebatu de la Magi. Atuncea s'a 17
împlinitu ceea ce s'a ăisu prin pro-
fetulu Ierimia, ce ăice: Vóce în Ra- 18
ma s'a auđitu, plângere și tânguire
și bocetu multu, Rachela plângëndu
pre copiii sei; și ea nu vrea să se
mângăe, pentru că nu sânt.

Éru după ce a muritu Erodu, éccé 19
ângerulu Domnului s'a aretatu în
visu lui Iosefu în Egiptu, și i-a ăis:
Scólă-te, și ia prunculu și pre muma 20
lui, și du-te în pămêntulu lui Israelu,
că au muritu cei ce căutau viéța
pruncului. Atuncea s'a sculatu, și a 21
luat prunculu și pre muma lui, și a
venitu în pămêntulu lui Israelu. Dară 22
auđind, că Archelau domnesce în Iu-
deea în loculu lui Erodu, părintele seu,
s'a temutu să mērgă acolo; éru lu-
ându scire în visu s'a dusu în părțile
Galileei. Și venindu a locuitu în ce- 23
tatea ce se numesce Nazaretu; ca să
se împlinescă ceea ce s'a ăisu prin
profeți: Nazarinénu se va chiăma.

CAP. 3.

Ioanu Botezătorulu predică în pustiiu, botéză pre Iisusu
Christosu în Iordanu.

În zilele acele a venitu Ioanu Bote- 1
zătorulu, și a predicatu în pustiiulu
Iudeei, ăicëndu: Pocăiți-vē; că s'a 2
apropiatu împărăția ceriurilor. Căci 3
acesta este celu pređisu de profetulu
Isaia, ce ăice: Vócea celui ce strigă
în pustiiu, ăicënd: Gătiți calea Dom-

4 nului, drepte faceți cărările lui. Éru
acestu Ioanu avea îmbrăcăminte de
de peri de camilă, și cingătoare de
curea împrejurului cōpseloru lui; éru
hrana lui era locuste și miere selvatică.
5 Atuncea eșia la d'însulu Ierusalimu
și totă Iudeea și toate împrejurimile
Iordanului; Și se botezau de d'însulu
în Iordanu, mărturisindu-și peccatele
loru. Éru vădându pre mulți din
Farisei și din Sadukei venind la
botezulu lui, ȕise loru: Pui de viperă!
cine v'a prevenitu, ca să fugiți de
mânia ce va să fie? Deci faceți frup-
te vrednice de pocăință; Și nu gâ-
diți niciȕiceți în voi înși-vē: Părinte
avemu pre Ábraamu; că ȕicu voui,
că Dumneȕeu pōte și din petrele ace-
ste să redice fii lui Ábraamu. Securea
și este pusă la rădicina pomiloru; deci
tot pomulu, care nu face fructu bunu,
11 se taie, și se aruncă în focu. Eu vē
botezu *numai* cu apă spre pocăință;
dară celu ce vine după mine este
mai puternicu decâtu mine, ale cărui
încălțăminte eu nu sūnt vrednicu a
le purta; acesta vē va boteza cu Spi-
ritu Sântu și *cu* focu. *Elu are* vēn-
turătoarea sa în mânele lui, și va cu-
răȕi aria sa, și va aduna grăulu în
grânarulu seu, dară plevile le va arde
cu focu nestinsu.
13 Atunci a venitu Iisusu din Galileea
la Iordanu cătră Ioanu, ca să se bote-
ze de d'însulu; Dară Ioanu 'lu opria,
ȕicēnd: Eu amu trebuință a mē bote-
za de tine, și tu vii la mine! Și
15 răspundēdu Iisusu i-a ȕis: Lasă acu-
mu, că așa se cade noui să împlinu
totă dreptatea. Atuncea l'a lăsatu.
16 Și botezându-se Iisusu, îndată a
eșitu din apă, și éccē i s'au deschisu
ceriurile, și a văȕutu pre Spiritulu
lui Dumneȕeu pogorīndu-se ca unu
porumbu, și venindu preste d'însulu.
17 Și éccē o vōce din ceriuri, ȕicēndu:
Ácesta este fiulu meu celu iubit, în
carele amu bine-voitu.

CAP. 4.

Postulu și ispitirea lui Iisusu. Chiāmarea lui Petru, a
lui Andreiu, a lui Jacobu și a lui Ioanu.

1 Atuncea Iisusu a fostu dusu de Spi-
ritulu în pustiiu, ca să se ispitēscă de
2 diabolulu. Și după ce a postitu pa-

tru-ȕeci de ȕile și patru-ȕeci de noȕȕi,
a flămānditu. Și s'a apropiatu de
3 d'însulu ispititorulu și a ȕisu: De
esci tu fiulu lui Dumneȕeu, ȕi ca
petrele aceste să se facă pâni. Éru
4 răspundēdu *Iisusu* a ȕisu: Scrisu es-
te: Nu numai cu pâne va trăi omulu,
ci cu totu cuvēntulu ce ese din gura
lui Dumneȕeu.

Atuncea l'a dusu diabolulu în Sān-
ta Cetate, și l'a pusu pe aripa tem-
plulu; Și ȕise lui: De esci tu fiulu
6 lui Dumneȕeu, aruncă-te josu; că
scrisu este: Ángeriloru sei va ordina
despre tine, și te voru purta pe mā-
ni, ca nu cumva să lovesci de pētră
peciorulu teu. ȕis'a Iisusu lui: Scrisu
7 este éráși: Să nu ispitesci pre Dom-
nulu Dumneȕeulu teu.

Apoi l'a dusu diabolulu într'unu
8 munte înaltu fōrte și i-a aretatu toate
împērăȕiile lumei și gloria loru; Și
9 i-a ȕisȕ: Aceste toate ȕi le voiu da,
de te vei prosterne și te vei închina
mie. Atunci i-a ȕisu Iisusu: Lipse-
10 sce, Satano! că scrisu este: Domnulu
Dumneȕeulu teu să te închini, și lui
singuru să servești.

Atuncea l'a lăsatu diabolulu; și
11 éccē āngeri s'au apropiatu, și-i ser-
viau.

Și auȕindu Iisusu, că Ioanu s'a pusu
12 în închisōre, s'a retrasu în Galileea.
Și lāsādu Nazaretulu s'a dusu să
13 locuēscă în Capernaumu, *o cetate* lūn-
gă mare, în hotarele lui Zabulon și
ale lui Neftali: Ca să se împlinēscă
14 ceea ce s'a ȕisu prin profetulu Isaia,
ce ȕice: Pāmēntulu lui Zabulon și
15 pāmēntulu lui Neftali, *pe* calea mării
de dincolo de Iordanu, Galileea Ginte-
loru; Poporulu celu ce ședea în întu-
16 nerecu a văȕutu lumină mare; și ce-
loru ce ședeau în loculu și *în* umbra
morti li-a resăritu lumină. De atunci
17 a începutu Iisusu a predica și a ȕice:
Pocăiȕi-vē, că s'a apropiatu împēră-
ȕia ceriurilor.

Și Iisusu āmblādu pe lūngă ma-
18 rea Galileei, a văȕutu pre doi fraȕi:
pre Simonu, ce se numesce Petru, și
pre Andreiu fratele lui, aruncādu-și
mreȕa în mare, că erau pescari. Și
19 li-a ȕisu: Urmaȕi-mi, și vē voiu face
pescari de ómenī. Și ei îndată au lă-
20

- 21 satu mrejele *loru*, și l'au urmatu. Și mergându de acolo mai 'nainte, a vedutu pre alți duoi frați, pre Iacobu alu lui Zebedeu, și pre Ioanu fratele lui, în corabiă cu Zebedeu, părintele lor, întocmindu mrejele lor, și i-a 22 chîamatu. Și ei îndată lăsându corabia și pre părintele lor i-au urmatu.
- 23 Și a străbătutu Iisusu tîtă Galileea, învățându în sinagoge le lor, și predicându evangelia împărăției, și vindicându ori-ce bîlă și ori-ce neputință în poporu.
- 24 Și a eşitu scirea despre d'însulu în tîtă Siria; și-i aduceau pre toți cei ce se aflau în suferințe, cuprinși de diferite bîle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei lunatici, și pre cei paralițici, și elu 'i vindeca.
- 25 Și au urmatu lui mulțime mare de poporu din Galileea și *din* Decapole, și *din* Ierusalimu și *din* Iudeea și *de* dincolo de Iordanu.

CAP. 5—7.

Iisusu predică pe unu munte.

- 1 *Éru Iisusu* vedendu mulțimea, s'a suitu pe unu munte, și ședendu *acolo*, au venitu la d'însulu discipulii sei. Și dischiđendu-și gura, 'i învăța pre d'însii, dicendu :
- 3 Fericiți *sînt* cei saraci cu spiritulu, că a loru este împărăția ceriurilor.
- 4 Fericiți *sînt* cei ce plîngu, că aceia se voru mîngăia. Fericiți *sînt* cei blânđi, că aceia voru mosceni pămîntulu. Fericiți *sînt* cei ce flămîndescu și înseteză de dreptate, ca aceia se voru sătura. Fericiți *sînt* cei milostivi, că aceia se voru milui. Fericiți *sînt* cei curați cu ânima, că aceia voru vedé pre Dumneđu. Fericiți *sînt* făcătorii de pace, că aceia fii lui 10 Dumneđu se voru chiăma. Fericiți *sînt* cei persecutați pentru dreptate, că a loru este împărăția ceriurilor.
- 11 Fericiți veți fi, cându pentru mine vè voru înjura, și vè voru persecuta, și voru dice ori-ce cuvîntu reu, mințindu, în contra vîstră. Bucurați-vè! și vè veseliți! că mare este plata vîstră în ceriuri, căci așa au persecutatu ei pre profeții cei mai 'nainte de voi.
- 13 Voi sînteți sarea pămîntului; éru sarea, dacă se va strica, cu ce se va

săra? la nimicu nu mai este bună fără numai să se arunce afară, și să se calce de ómeni. Voi sînteți lumina lunei; cetate stîndu pe munte nu pôte a se ascunde. Nici nu se 15 aprinde lumină, și se pune suptu obrocu, ci în sfecinicu, și luminează tuturoru celoru ce sînt în casă. Așa să 16 lumineze lumina vîstră 'nainte ómeniloru, ca ei să vedă faptele vîstre cele bune, și să mărescă pre Părintele vostru celu din ceriuri.

Să nu gîndiți că amu venitu să des- 17 ființezu legea sêu profeții; nu amu venitu să desființezu ci să îndeplinescu. Că adevêru đicu voui: Pîne 18 ce nu va trece ceriulu și pămîntulu, nici o iotă sêu nici o cirtă nu se va perde din lege, pîne ce nu se voru întempla tôte. Deci celu ce va 19 desființa una din aceste ordine mai mici, și va învăța astu felu pre ómeni, se va chiăma mai micu în împărăția ceriurilor; dară celu ce va învăța și va face, acela mare se va chiăma în împărăția ceriurilor. Că đicu voui: 20 De nu va întrece dreptatea vîstră cu multu pre acea a cărturariloru și a Fariseiloru, nu veți intra în împărăția ceriurilor.

Ați auditu că s'a đisu celoru de de- 21 multu: Să nu uciđi; și cine va ucide, vinovatu va fi judecâtei. Éru eu đicu 22 voui, că totu celu, ce se mîniă asupra fratelui seu fără causă, vinovatu va fi judecâtei; și cine va dice fratelui seu: Raca, vinovatu va fi sinedrului; dară cine va dice: Nebunule, vinovatu va fi focului gheennei. Deci 23 de-ți vei aduce darulu teu la altaru, și acolo 'ți vei aduce aminte că fratele teu are ceva contra ta; Lasă 24 acolo darulu teu înaintea altarului, și du-te mai ântéiu de te împacă cu fratele teu, și atunce vino, și adă darulu teu. Învoesce-te cu pîrêșulu 25 teu curênd, pîne esci pe cale cu d'însulu, ca nu cumva pîrêșulu să te dee judecătorulu, și judecătorulu să te dee servitorulu, și să te arunce în închisóre. Adevêru đicu ție, că nu 26 vei eși de acolo, pîne nu vei plăti banulu celu mai de pe urmă.

Ați auditu că s'a đisu celoru de de- 27 multu: Să nu comiți adulteriu: Éru 28

eu ȋicu vouȋ, cȃ totu celu ce cautȃ la
femea, pofind'o pre ea, a comis
deja adulteriu cu d'ȋnso ȋntru ȃnima
29 sa. Dacȃ ochiulu teu celu dreptu
'ȋi va fi de pedicȃ, scȃte-lu, ȃi-lu lȃ-
pȃdȃ de la tine ; cȃ mai de folosu 'ȋi
este, ca sȃ pȃrȃ unulu din membrii
tei de cȃtu totu corpulu teu sȃ se
30 arunce ȋn gheenna. Ți dacȃ mȃna
ta cea drȃptȃ 'ȋi va fi de pedicȃ, taie-
o, ȃi o lȃpȃdȃ de la tine ; cȃ mai de
folosu 'ȋi este, ca sȃ pȃrȃ unulu din
membrii tei de cȃtu totu corpulu teu
sȃ se arunce ȋn gheenna.

31 S'a mai ȃisu : Celu ce va lȃsa pre
femea sa, sȃ dee ei carte de despȃrtire.

32 Țru eu ȃicu vouȋ, cȃ totu celu ce va
lȃsa pre femea sa, afarȃ de cuvȃn-
tulu de desfrȃnare, o face sȃ comitȃ
adulteriu, ȃi celu ce va lua pre cea
lȃsatȃ comite adulteriu.

33 Țrȃȃȃi aȃȃi auditu cȃ s'a ȃisu celoru
de demultu : Sȃ nu juri strȃmbu, ci sȃ
ȃmplinesci Domnulu jurȃmintele tale.

34 Țru eu ȃicu vouȋ : Nu te jura nici de
cumu ; nici pe ceriu, cȃ este tro-
35 nulu lui Dumneȃeu ; Nici pe pȃmȃntu,
cȃ este asternutulu piciȃreloru lui ;
nici pe Ierusalimu, cȃ este cetatea ma-
36 relui rege ; Nici pe capulu teu nu
jura, cȃ nu poti sȃ faci unu pȃru
37 albu sȃu negru. Ci fie cuvȃntulu vos-
tru : Da, da ; Nu, nu ; cȃ ceea ce este
mai multu de cȃtu aceste este de la
celu reu.

38 Aȃȃi auditu cȃ s'a ȃisu : Ochiu pen-
39 tru ochiu ȃi ȃinte pentru ȃinte. Țru
eu ȃicu vouȋ : Nu vȃ opuneȃi celui
reu ; ȃi de te va lovi cineva preste
falca cea drȃptȃ, ȃntȃrce-i ȃi pre cea-
40 l-altȃ. Ți celui ce voesce sȃ se ju-
dece cu tine, ȃi sȃ-ȃi iee mantia ta,
41 lasȃ-i ȃi vestmȃntulu. Ți celu ce te
va sili sȃ mergi o milȃ, mergi cu
42 d'ȃnsulu duoȃ. Celui ce cere de la
tine, dȃ-i ; ȃi nu respinge pre celu
ce voesce sȃ se ȃmprumute de la tine.

43 Aȃȃi auditu cȃ s'a ȃisu : Sȃ iubesci
pre aprȃpele teu, ȃi sȃ uresci pre ne-
44 amicu teu. Țru eu ȃicu vouȋ : Iu-
biȃi pre neamicii vostri, bine-cuven-
tatȃi pre cei ce vȃ blastemȃ ; faceȃi
bine celoru ce vȃ urescu ; ȃi vȃ ru-
gaȃi pentru cei ce vȃ vȃtȃmȃ ȃi vȃ
45 persecutȃ ; Ca sȃ fiȃi fii Pȃrintelui

vostru celui din ceriuri ; cȃ elu re-
sare sȃrele seu preste cei rei ȃi preste
cei buni, ȃi plouȃ preste cei dreptȃi ȃi
preste cei nedreptȃi. Cȃ de iubiȃi pre 46
cei ce vȃ iubescu, ce platȃ veȃi avȃ ?
au nu facu ȃi vameȃii aceeaȃi ? Ți de 47
salutaȃi numai pre frȃȃii vostri, ce
faceȃi mai multu ? au nu facu ȃi va-
meȃii aȃa ? Fiȃi deci desevarȃȃi pre- 48
cumu Pȃrintele vostru celu din ce-
riuri este desevarȃȃitu. *Lelelelele*

Luaȃi aminte sȃ nu faceȃi milostenia 1
vȃstrȃ ȃnainte ȃmeniloru ca sȃ fiȃi
vȃduȃi de d'ȃnȃii ; altmȃntrelea nu
veȃi avȃ platȃ de la Pȃrintele vostru
celu din ceriuri. Deci cȃndu faci 2
milosteniȃ, sȃ nu trȃmbiȃezi ȃnainte
ta, precumu facu fȃcȃrnicii ȃn sina-
gogi ȃi ȃn uliȃi, spre a fi lȃudaȃi de
ȃmeni. Adeverȃu ȃicu vouȋ, cȃ 'ȃi iȃu 3
plata loru. Țru tu, cȃndu faci milo-
steniȃ, sȃ nu sciȃ stȃnga ta ce face
drȃpta ta ; Ca sȃ fie milostenia ta 4
ȃntr'ascunsu ; ȃi Pȃrintele teu celu ce
vede ȃntr'ascunsu 'ȃi va resplȃti la
aretare.

Ți cȃndu te rogi, nu fii ca fȃcȃrni- 5
cii ; cȃci li place sȃ se rȃge stȃndu
ȃn sinagogi ȃi ȃn unghiurile stradeloru,
ca sȃ fie vȃduȃi de ȃmeni. Adeverȃu
ȃicu vouȋ, cȃ 'ȃi iȃu plata loru. Țru 6
tu cȃndu te rogi, ȃntrȃ ȃn camara ta,
ȃi ȃnchidȃndu uȃa ta, rȃgȃ-te Pȃrin-
telui teu celui ȃntr'ascunsu ; ȃi Pȃrin-
tele teu celu ce vede ȃntr'ascunsu 'ȃi
va resplȃti la aretare. Darȃ cȃndu 7
vȃ rugaȃi, nu bolborosiȃi ca pȃgȃnii ;
cȃ ei gȃndescu, cȃ voru fi audȃi pen-
tru multa loru vorbire. Deci nu vȃ 8
asemȃnaȃi loru, cȃ scie Pȃrintele vo-
stru de ce aveȃi trebuȃnȃ, mai 'nainte
de a cere voi de la d'ȃnsulu. Deci 9
astu feliu sȃ vȃ rugaȃi voi : Pȃrintele
nostru, carele esci ȃn ceriuri, sȃn-
ȃȃscȃ-se numele teu. Vie ȃmpȃrȃȃia 10
ta ; Fie voia ta, precumu ȃn ceriu ȃi 11
pe pȃmȃntu ; Pȃnea nȃstrȃ cea de tȃte
ȃilele dȃ-ni-o astȃ-ȃi. Ți ni ȃrtȃ 12
detoriele nȃstre, precumu ȃi noi ȃr-
tȃmu detorniciloru nostri ; Ți nu ne 13
duce ȃn ispitȃ ; ci ne scapȃ de celu
reu ; Cȃ a ta este ȃmpȃrȃȃia ȃi pute-
rea ȃi gloria ȃn eternu. Aminu. Cȃ 14
de veȃi ȃerta ȃmeniloru greȃelele loru, .

va erta și vouî Părintele vostru celu
15 cerescu; Dară de nu veți erta óme-
niloru greșelele lor, nici Părintele
vostru nu va erta vouî greșelele vóstre.

16 Și cându postiți, nu fiți ca făcarni-
cii, posomorîți; că ei desfiguréză fe-
țele lor, ca să se arete ómeniloru că
17 postescu. Adevěru ȑicu vouî, *că 'și*
18 iéu plata lor. Dară tu cându postesci,
unge-ți capulu teu, și spală fața ȑa;
ca să nu te areți ómeniloru că postesci,
ci Părintelui teu celui într'ascunsu;
și Părintele teu celu ce vede într'as-
cunsu 'ti va resplăti la aretare.

19 Nu vî adunați tesaure pe păměntu,
unde molia și rugina *le* strică, și unde
20 furii *le* sěpă și *le* fură. Ci vî adunați
tesaure în ceriu, unde nici molia nici
rugina nu *le* strică, și unde furii nu
21 *le* sěpă nici *le* fură. Că unde este
tesaurulu vostru, acolo va fi și ânima
22 vóstră. Luminătorulu corpului este
ochiulu; deci de va fi ochiulu teu cu-
ratu, totu corpulu teu va fi luminatu.
23 Dară de va fi ochiulu teu reu, totu
corpulu teu va fi întunecatu. Deci
dacă lumina, care este în tine, este
întunerecu. întunereculu óre câtu de
mare *va fi!*

24 Nimene nu póte servi la duoi domni,
că séu pre unulu va urî, și pre altulu
va iubi; séu de unulu se va alipi și
pre altulu va desprețui: Nu puteți
servi lui Dumneȑeu și lui Mamonu.

25 Dreptu aceea eu ȑicu vouî: Nu vě
îngrijiți de viěța vóstră, ce veți mânca
și ce veți bé; nici de corpulu vostru,
cu ce vě veți îmbrăca. Au nu viěța
este mai mare de câtu hrana, și cor-
26 pulu de câtu haina. Căutați la paserile
ceriului! că nici sěmenă, nici seceră,
nici adună în grânarie, și Părintele
vostru celu cerescu le nutresce. Au
nu sînteți voi mai multu de câtu ace-

27 stea? Și cine din voi prin grija sa
póte să-si adaugă unu cotu la statura

28 sa. Și de haină ce vě îngrijiți? Pri-
viți crinii câmpului, cumu cresc; ei
29 nu se ostenescu, nici torcu; Éru
ȑicu vouî, că nici Solomonu în tótă
mărire sa nu s'a îmbrăcatu ca unulu
30 dintr' acestia. Deci dacă Dumneȑeu
așa îmbracă érba câmpului, care este
astă-ȑi, și mâne se aruncă în cuptoru,
au nu cu multu mai vîrtosu pre voi,

puȑinu-credincioșiloru! Deci nu vě 31
îngrijiți, ȑicěndu: Ce vomu mânca?
séu ce vomu bé? séu cu ce ne vomu
îmbrăca? Căci aceste tóte le caută 32
păgânii, și scie Părintele vostru celu
cerescu, că aveți trebuintă de tóte
acestea. Ci căutați mai ântěiu împě- 33
răȑia lui Dumneȑeu și dreptatea lui;
și tóte acestea se voru adăugi vouî.
Dreptu aceea nu vě îngrijiți de ȑiua 34
de mâne, că ȑiua de mâne se va în-
griji de sine. Ajunge ȑilei reutatea ei.

Nu judecați ca să nu fiti judecați. 1
Că cu judecata cu care veți judeca, 2
veți fi judecați; și cu měsura cu care
veți měsura, se va měsura și vouî.
Și pentru ce veți paiulu ce este în 3
ochiulu fratelui teu, éru bîrna, care
este în ochiulu teu, nu o bagi în sěmă?
Séu cumu ȑici fratelui teu: Lasă să 4
scotu paiulu din ochiulu teu, și éccě
bîrna *este* în ochiulu teu. Făcarnice! 5
scóte ântěiu bîrna din ochiulu teu, și
atuncea vei vedé lămuritu să scoți
paiulu din ochiulu fratelui teu.

Nu dați cele sânte căniloru, nici 6
aruncați mărgăritarii voștri înaintea
porciloru, ca nu cumva să-i calce
cu piciórele lor, și intorcěndu-se să
vě sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și 7
veți afla; bateți, și vi se va deschide.
Că totu celu ce cere, iea; și celu ce 8
caută, află; și celui ce bate, i se va
deschide. Séu care este omulu din- 9
tre voi, de la carele va cere fiulu
lui pâne, și-i va da pětră? Séu de va 10
cere pesce, 'i va da sěrpe? Deci dacă 11
voi, fiind rei, sciți să dați daruri bune
copiiloru voștri, cu câtu mai multu
Părintele vostru celu din ceriuri va
da cele bune celoru ce ceru de la
d'însulu.

Deci tóte câte voiți să vî facă óme- 12
nii, faceți și voi lor asemenea; că
acěsta este legea și profeȑii.

Întrați prin pórta cea strîmtă; că 13
largă *este* pórta, și lată *este* calea ce
duce spre perȑare; și mulți sînt cei
ce întră printr'însa; Că strîmtă *este* 14
pórta, și ângustă calea, carea duce
la viěță, și puȑini sînt cei ce o află.

Paziți-vě de profeȑii cei mincinoși, 15
carii vinu la voi în vestminte de oi, dară

- pe din laîntru sînt lupi răpitori.
- 16 Din fruptele lor*u* 'i veți cunósce. Se culegu óre struguri din spini, séu smochine din ciulini? Așa totu pomulu bunu póme bune face, éru pomulu putredu póme rele face; Nu póte pomulu bunu să facă póme rele, nici pomulu putredu să facă póme bune.
- 19 Totu pomulu care nu face póme bune se taie, și se aruncă în focu. Dreptu aceea duple fruptulu lor*u* 'i veți cunósce.
- 21 Nu totu celu ce-mi díce: Dómn*e*! Dómn*e*! va întra în împ*er*ăția ceriurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu, carele este în ceriuri. Mulți 'mi voru díce în díua aceea! Dómn*e*! Dómn*e*! Au nu amu prof*et*itu în numele teu? și nu amu scosu demoni în numele teu? și nu amu făcutu multe lucruri minunate în numele teu? Și atunci li voiu mărturisi: Nici odată nu v'amu cunoscutu; depărtați-v*ă* de la mine, voi cei ce lucrăți fără-de-legea!
- 24 Deci totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, 'lu voiu asem*en*a bărbatului înțelegtu, care și-a ziditu casa sa pe pét*ra*; Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu v*en*turile, și au lovit*u* în casa aceea, și nu a căđutu; că era întemeiată pe pét*ra*. Și totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va asem*en*a bărbatului nebunu, care și-a ziditu casa sa pe n*es*ipu. Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu v*en*turile, și au lovit*u* în casa aceea; și a căđutu, și mare era căderea ei.
- 28 Și a fostu, dacă asf*ar*situ Iisusu aceste cuvinte, că se mira mulțimea de învățatura lui; Că elu 'i învăța ca celu ce are autoritate, éru nu ca cărturarii.

CAP. 8.

Iisusu vindecă pre un leprosu, pre servulu unui sutașu, pre sócra lui Petru, și duoi Ghergheseni demonisați.

- 1 Și pogorîndu-se Iisusu din munte, a urmatu lui poporu multu.
- 2 Și écc*ă* un leprosu a venitu, și se închina lui, díc*en*du: Dómn*e*! de vei voi, poți să mă curățesci. Și tînd*en*du Iisusu m*an*a, s'a atinsu de d'insulu, d*ic*en*du*:

c*en*du: Voescu, fii curățitu. Și îndată s'a curățitu lepra sa. Și a d*is*u Iisusu lui: Veđi să nu spui nimenui; ci mergi de te ar*et*ă preutului, și adă darulu, care l'a ordinaru Moisi, întru mărturi*ă* lor*u*.

Éru într*an*du Iisusu în Capernaum*u*, s'a apropiatu de d'insulu unu sutașu, rug*an*du-lu, Și d*ic*en*du*: Dómn*e*! servulu meu j*ac*e în casă paralicu, cumplitu chinuindu-se. Și a d*is*u Iisusu lui: Eu voiu veni, și-lu voiu vindec*ă*. Și respunđ*en*du sutașulu a d*is*u: Dómn*e*! eu nu sînt vrednicu ca să întri suptu acopere*m*entulu meu, ci d*ic*i numai unu cuv*en*tu, și se va vindec*ă* servulu meu. Că și eu sînt om*u* suptu autoritate, 9 av*en*du suptu mine ostași; și d*ic*u acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servului meu: Fă ac*es*ta, și face. Éru Iisusu auzindu 10 *acestea* s'a minunatu, și a d*is*u celoru ce-i urmau: Adev*er*u, d*ic*u vou*i*, nici în Israelu nu amu aflatu at*at*ă cre*din*ță. Și d*ic*u vou*i*, că mulți voru 11 veni de la resăritu și de la apusu, și voru șed*é* cu Abraamu și cu Isaacu și cu Iacobi în împ*er*ăția ceriurilor. Dară fii împ*er*ăției voru fi aruncați 12 în întunereculu celu mai din afară; acolo va fi plângere și scrișnirea d*in*țiloru. Și a d*is*u Iisusu sutașului: Du-te, și precumu ai cređutu, facă-se ție. Și s'a vindecatu servulu lui într' *acea* ór*ă*.

Apoi venindu Iisusu în casa lui 14 Petru, a v*ed*utu pre sócra lui j*ac*en*du* și bolnavă de friguri. Și s'a atinsu 15 de m*an*a ei, și o au l*as*atu frigurile, și s'a sculat*u*, și servia lor*u*.

Éru făc*en*du-se s*er*ă, au adusu la 16 d'insulu pre mulți demonisați; și a scosu spiritele cu unu cuv*en*tu, și a vindecatu pre toți bolnavii; Ca să 17 se împlin*esc*ă ceea ce s'a d*is*u prin profetulu Isaia, carele díce: Acesta a luat*u* neputințele n*ost*re, și a purtat*u* bólele n*ost*re.

Și v*ed*en*du* Iisusu multu poporu 18 împ*re*jurulu seu, a ordinaru să trec*ă* de ceea parte. Atuncea s'a apropiatu 19 unu cărturaru, și a d*is*u lui: Înv*et*ătorule! voiu urma ție ori-unde vei merge. Dară Iisusu a d*is*u lui: Vul- 20

pile au vizunii, și paserile ceriului cuiburi; dară fiulu omului nu are unde să-și plece capulu.

- 21 Éru altulu din discipulii sei a ȃisu lui: Dómnē! dă-mi voiă mai ântēiu să mă ducu să îmmormēntezeu pre
22 părintele meu. Dară Iisusu a ȃisu lui: Urméză mie, și lasă mortii să-și îmmormēnteze pre mortii loru.
23 Și întrându în corabiă, au urmatu
24 lui discipulii sei; Și éccē s'a redicatu o fortună mare pe mare, de se acoperia corabia de valuri, éru elu
25 dormia. Și venindu discipulii lui, l'au desceptatu, ȃicēndu-i: Dómnē!
26 mântuesce-ne, cā perimu. Și li-a ȃisu: Pentru ce sūnteți fricoși, pu-
ȃinu-credincioșiloru! Atuncea scu-
lându-se a certatu vēnturile și marea,
27 și s'a făcutu linisce mare. Éru óme-
nii se mirau, ȃicēndu: Ce omu este
acesta! cā și vēnturile și marea 'lu
ascultă.
28 Cāndu a ajunsu de ceea parte în
laturea Ghergheseniloru, l'au întim-
pinatu duoi demonisați eșindu din
morminte, fórte cumpliți, în cātu ni-
menea nu putea să trecă pe calea
29 aceea. Și éccē au strigatu, ȃi-
cēndu: Ce este noui cu tine, Iisuse!
Fiulu lui Dumneȃu? venit'ai
aici să ne chinuesci mai 'nainte de
30 timpu? Si era departe de d'insii o
31 turmă de porci mulți, pāscēndu. Éru
demonii 'lu rugau, ȃicēndu: De ne
scoți, dă-ni voiă să ne ducemu în
turma de porci. Și a ȃisu loru:
32 Duceți-vē. Éru ei eșindu, s'au dusu
în turma de porci; și éccē tótă
turma de porci s'a aruncatu din înăl-
ȃime în mare, și a muritu în ape.
33 Éru păstorii au fugitu, și venindu în
cetate au spusu tóte, și cele despre
34 demonisați. Și éccē tótă cetatea a
eșitu întru întimpinarea lui Isusu;
și vēȃēndu-lu, l'au rugatu, ca să
trecă din laturea loru.

CAP. 9.

Iisusu vindecă mai multe bóle; înviéză pre fia lui Iairu.

- 1 Éru Isusu întrându în corabiă, a tre-
2 cutu, și a venit u în cetatea sa. Și
éccē au adusu la d'insulu pre unu
paraliticu, carele jăcea în patu; și
vēȃēndu Iisusu credinȃa loru a ȃisu

paraliticului: Îndrăznesce, fiule!
értă-ȃi-se pēcatele tale! Și éccē unii
3 din cārturari au ȃisu în sine: Acesta
blasfemă! Dară Iisusu cunoscēndu
4 gāndurile lor u, a ȃisu: Pentru ce
gāndiți rele în ânimele vóstre? Cā
5 ce este mai lesne — a ȃice: Értă-ȃi-
se pēcatele tale, séu a ȃice: Scólă-
te și âmblă? Ci ca să sciți, ca Fiiu-
6 lu omului are putere pe pāmēntu a
erta pēcatele, (atunci a ȃisu paral-
iticului); Scólă-te, redică-ȃi patulu
teu, și du-te la casa ta. Și sculându-
7 se s'a dusu la casa sa. Éru mulȃimea,
8 vēȃēndu acēsta, se mira, și mārīa
pre Dumneȃu, carele a datu o pu-
tere ca acēsta ómeniloru.

Și trecēndu Iisusu de acolo, a vē-
9 ȃutu pre unu omu, ce se numia Ma-
theiu șēȃēndu la vamă, și a ȃisu lui:
Urméză-mi. Și sculându-se, i-a ur-
matu. Și a fostu, cāndu elu șēdea la
10 mēsă în casă, éccē mulți vameși și
pēcătoși au venit u, și au șēȃutu cu
elu și cu discipulii sei. Dară Fariseii,
11 vēȃēndu acēsta, au ȃisu discipuliloru
lui: Pentru ce învēȃătorulu vostru
mānāncă cu vameși și cu pēcătoși?
Éru Iisusu auȃind u acēsta, li-a ȃisu:
12 Nu au trebuinȃa de medicu cei sãnē-
toși, ci cei bolnavi. Mergeți dară
13 de învēȃați ce însemnéză acēsta: Milă
voescu, éru nu sacrificiu; cā nu amu
venitu să chiāmu la pocāinȃa pre cei
dreȃți, ci pre cei pēcătoși.

Atunci au venit u la d'insulu disci-
14 pulii lui Ioanu, ȃicēndu: Pentru ce
noi și Fariseii postimu multu, dară
discipulii tei nu postescu? Și Iisusu
15 li-a ȃisu: Au dóră pot u nuntașii să
bocēscă pe cātu timpu mirele este cu
d'insii? înse voru veni ȃile, cāndu
se va lua mirele de la d'insii, și
atuncea voru posti. Nimene nu pune
16 petecu de pānsă nouă la unu vest-
mēntu vechi; cā peteculu trage din
vestmēntu, și ruptura se face mai
rea. Nici nu punu vinu nou în foi
17 vechi; éru de nu, se spargu foi, și
vinulu se vērșă, și foi se perdu; ci
punu vinu nou în foi noi, și amîn-
duoē se conservă.

Aceste elu vorbindu-li, éccē unu
18 direȃētoru a venit u, și i s'a închi-
natu, ȃicēndu: Fiica mea a muritu

de curându; vino dară, și pune mâna
19 ta preste d'însa, și va învia. Și scu-
lându-se Iisusu, i-a urmatu cu disci-
puluii sei.

20 Și eecce o femeie, avându curgerea
sângelui de duoi-spre-dece ani, vên-
nindu din apoi, s'a atinsu de pôla
21 vestmântului seu; Că dicea în sine:
Numai de mă voi atinge de vestmên-
22 tulu lui, mă voiu mântui. Dară Iisusu
întorcându-se, și vedënd'o, i-a disu:
Îndrăznesce, fică! credința ta te-a
mântuitu; și s'a vindecatu femeia din
acea ôră.

23 Și venindu Iisusu în casa diregêto-
rului, și vedëndu fluerătorii și mulți-
24 mea gâlcevindu, Li-a disu: Plecați,
25 copila nu a muritu, ci dôrme. Și-și
rîdeau de d'însulu. Éru cându s'a
scosu afară mulțimea, a întratu, și a
apucat'o de mână, și s'a redicatu co-
26 pila. Și s'a respânditu scirea despre
acêsta preste totu pămêntulu acela.
27 Și trecëndu Iisusu de acolo, au ur-
matu lui duoi orbi, strigându și di-
cëndu: Fiiulu lui Davidu! miluesce-
28 ne. Éru după ce a venitu în casă, s'a
apropiatu cătră d'însulu orbii, și li-a
disu Iisusu: Credeți, că potu să facu
eu acêsta? Ei i-au disu: Da, Dómne!
29 Atuncea s'a atinsu de ochii lor, di-
cëndu: Dupre credința vóstră facă-se
30 voui. Și s'au deschisu ochii lor; și
a ordonatu lor, dicëndu: Videți ni-
31 mene să nu sciă. Éru ei eşindu, au
respânditu fama lui în totu pămên-
tulu acela.

32 Și eşindu ei, eecce au adusu la d'în-
sulu pre unu omu surdo-mutu demo-
33 nisatu. Și după ce demonulu s'a scosu,
mutulu a vorbitu; și s'a miratu mul-
țimea, dicëndu: Nici odată nu s'a
34 vedutu asemenea în Israelu. Éru Fari-
seii diceau: Elu scóte pre demoni
prin domnulu demoniloru.

35 Și străbatea Iisusu tóte cetățile și
satele, învățându în sinagoge lor
și predicându evangelia împărăției, și
vindecându ori-ce bôlă și ori-ce ne-
36 putință în poporu. Éru vedëndu elu
mulțimea, i s'a făcutu milă de d'în-
șii; că erau langediți și împrăsciați
37 ca oile ce nu au păstoru. Atunci a
disu discipuliloru lui: Secerișulu este
multu, dară lucrătorii sânt puçini.

Deci rugați pre Domnulu secerișu- 38
lui, ca să scótă lucrători la seceri-
șulu seu. *

CAP. 10, 11.

Numele celor duoi-spre-dece Apostoli; Iisusu i tră-
mete, i învăță și-i mângăe în privința persecuțiuniloru,
ce voru să sufere.

Și chiâmându Iisusu pre cei duoi- 1
spre-dece discipuli ai sei, li-a datu
putere *asupra* spiritelor necurate,
ca să le scótă, și să vindece ori-ce
bôlă și ori-ce neputință.

Éru numele celor duoi-spre-dece 2
apostoli sânt acestea: Celu d'ântéiu
Simonu ce se dice Petru, și Andreiu,
fratele lui; Iacobu alu lui Zebedeu,
și Ioanu, fratele lui; Filipu și Bar- 3
tolomeiu; Thoma și Matheiu, vame-
șulu; Iacobu al lui Alfeiu, și Lebbi
ce s'a supranumitu Thaddeiu; Simonu 4
Cananeulu, și Iuda Iscariotu, carele
l'a și vëndutu.

Pre acești duoi-spre-dece i-a tră- 5
mesu Iisusu, și li-a ordonatu, dicëndu:
Să nu mergeți pe calea Ginteloru, și
să nu intrați în *vre-o* cetate a Sama-
riteniloru; Ci mai bine mergeți la 6
oile cele perdute ale casei lui Israelu.
Și mergëndu predicați, dicëndu: S'a 7
apropiatu împărăția ceriuriloru. Vin-
decați pre bolnavi, curățiți pre leproși, 8
înviați pre morți, scóteți pre demoni;
în daru ați luat, în daru dați. Nu 9
câstigați auru, nici argintu, nici aramă
pentru cingătorile vóstre; Nici trăi- 10
stă în cale, nici duoë vestminte, nici
încălțăminte, nici toegi; că vrednicu
este lucrătorulu de hrana sa.

Și ori în care cetate séu satu veți în- 11
tra, cercetați cine într'însulu este
vrednicu; și acolo să petreceți, pênă
ce veți eși. Și cându veți intra în casă, 12
salutați-o. Și de va fi casa aceea vred- 13
nică, pacea vóstră să vină preste d'în-
sa; daru de nu va fi vrednică, pacea
vóstră să se întórcă la voi. Și ori- 14
cine nu vë va primi, nici vë va asculta
cuvintele vóstre, eşindu din casa séu
din cetatea aceea, scuturați pulberea
de pe peciórele vóstre. Adevêru dicu 15
voui, că mai ușoru va fi pămêntului
Sodomei și al Gomorreii în ziua
judecății de câtu cetăței aceleia.

Eecce eu vë trămitu ca oi în medi- 16
loculu lupiloru; deci fiți înțelepți ca

șerpilor, și nevinovați ca porumbii.
 17 Dară feriți-vă de oameni; că vă voru da la tribunale, și vă voru biciui în
 18 sinagoge lor; Și veți fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine întru mărturie lor și Gintelor.
 19 Dară cându vă voru da, nu vă îngrijiți cum se va da într'acea oră ce să vorbiți; Că nu voi sunteți cei ce vorbiți, ci Spiritul Părintelui vostru, care
 21 vorbesce în voi; Și va da frate pre frate la mărte, și părinte pre fiu; și se voru scula copiii în contra părinților și-i voru omori; Și veți fi urâți de toți pentru numele meu; erau cel
 22 ce va rebda pene în sfârșitu, acela se va mântui. Și cându vă voru alunga din vre-o cetate, fugiți în altă; că adevăru dăcu voui, că nu veți fi trecut cetățile lui Israelu, pene ce va
 24 veni Fiiulu omului. Nu este discipulu mai pre susu de învățatoru, nici servu mai pre susu de stăpânulu seu.
 25 Ajunge discipululu să se facă ca învățatorulu seu, și servulu ca stăpânulu seu. Dacă pre stăpânulu casei l'au numitu Beelzebulu, cu câtu mai
 26 multu pre casnicii sei. Deci nu vă temeți de d'înșii; că nimicu nu este acoperitu, care să nu se descopere, nici ascunsu, care să nu se cunoscă.
 27 Ceea ce vi dăcu în întunerecu, spuneți-o la lumină; și ceea ce auziți
 28 la urechiă, predicați de pe case. Și nu vă temeți de cei ce ucidu corpulu, dară sufletulu nu potu să-lu ucidă; ci temeți-vă mai bine de celu ce
 29 în gheenna. Au dăru nu se vându două vrăbii pentru unu banu, și nici una dintr'însele nu cade pe pământu
 30 fără voia Părintelui vostru. Eru câtu pentru voi și perii capului vi sunt toți numerați. Dreptu aceea nu vă
 31 temeți; că voi sunteți de mai multu prețu de câtu multe vrăbii. Deci totu celu ce mă va mărturisi înaintea
 32 oamenilor, și eu voi mărturisi pentru d'însulu înaintea Părintelui meu, care este în ceriuri. Eru celu ce se va
 33 lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de d'însulu înaintea Părintelui meu, care este în ceriuri.
 34 Nu gândiți că amu venitu să aduc

pace pe pământu; nu amu venitu să aduc pace, ci sabie; Că amu venitu să
 35 desbinu pre omu de părintele seu, și pre fică de muma sa, și pre noră de sócra sa. Și neamicii omului voru
 36 fi casnicii lui. Celu ce iubesc pre părinte seu pre muma mai multu de
 37 câtu pre mine nu este vrednicu de mine; și celu ce iubesc pre fiu seu fică mai multu de câtu pre mine nu
 38 este vrednicu de mine. Și celu ce nu iea crucea sa, și nu urmăză după mine nu este vrednicu de mine. Celu
 39 ce și-a aflatu viața sa, o va perde; și celu ce și-a perdutu viața sa pentru mine, o va afla. Celu ce vă pri-
 40 mesce, mă primesce pre mine; și celu ce mă primesce, primesce pre celu ce m'a tramesu pre mine. Celu ce pri-
 41 mesce profetu în nume de profetu va primi plata profetului; și celu ce primesce pre dreptu în nume de
 42 dreptu va primi plata dreptului. Și celu ce va adăpa pre unulu dintr'acești mici numai cu unu paharu de
 apă rece în nume de discipulu, adevăru dăcu voui, că nu-și va perde plata sa.

Și după ce a sfârșitu Iisusu de ordinatu celor doi-spre-dece discipuli ai sei, a trecut de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile lor.

Eru Ioanu auzindu în închisore de faptele lui Iisusu, a tramesu pre doi din discipulii sei; Și i-a dăsu: Tu esci celu ce vine, seu să acceptămu pre altulu? Răspundendu Iisusu, li-a dăsu: Duceți-vă și spuneți lui Ioanu cele ce auziți și vedeți: Orbi vedu, și schiopi âmbă, leproși se curățescu, surdi audu, morți înviează, și saraciloru se predică evangelia; Și fericitu este celu ce nu se va scandalisa despre mine.

Și ducendu-se aceia, a începutu Iisusu a vorbi către mulțime de Ioanu: Ce ați eşitu în pustiu să vedeți? Au trestia clătită de vântu? Dară ce ați eşitu să vedeți? Omu îmbrăcatu în vestminte moi? Ecce cei ce poartă vestminte moi sunt în casele regilor. Dară ce ați eşitu să vedeți? Profetu? Da, dăcu voui, și mai multu de câtu profetu. Că acesta

este celu despre care este scrisu :
 Éccé eu trāmetu pre āngerulu meu
 înainte fa fecei tale, carele va pregāti
 11 calea ta înainte ta. Adevēru, dīcu
 vouī, cā între cei nāscuți din femei
 nu s'a redicatu mai mare de cātu
 Ioanu Botezătorulu ; darā celu mai
 12 micu în împērāția ceriurilor este
 mai mare de cātu d'insulu. Și din
 dīlele lui Ioanu Botezătorulu, pēnē
 acumu împērāția ceriurilor se silesce,
 13 și silitorii o răpescu. Cā toți profe-
 ții și legea au profetitu pēnē la Io-
 14 anu. Și de voiți să primiți, acesta
 15 este Ilie celu ce are să vie. Celu ce
 16 are urechi de auditu, audā ! Darā
 cui voiū asemēna acēstā generațiune ?
 Asemenea este copiiloru celoru ce sedu
 17 în piēță, și strigā cātrā soții lorū, Și
 dīcu : V'amu flueratu, și nu ați dan-
 țatu ; v'amu cāntatu de jāle, și nu
 18 ați plānsu. Cā Ioanu a vēnitū nici
 māncāndu nici bēndu, și ei dīcu : Are
 19 demonu. A venitū Fiiulu omului
 māncāndu și bēndu, și ei dīcu : Éccē
 omu māncātoru și beutoru de vinu,
 amicu al vameșiloru și al pēcătoșil-
 oru. Éru înțelepciunea s'a îndrep-
 tatu de la fiii sei.
 20 Atunci a începutu Iisusu a mustra
 cetățile, în cari se făcuserā cele mai
 multe minuni ale sale, pentru că nu
 21 s'au pocāitu ; Vai ție, Chorazine ! vai
 ție, Bethsaido ! cā de s'aru fi făcutu
 în Tiru și în Sidonū minunile cari
 s'au făcutu între voi, de demultu s'aru
 22 fi pocāitu în sacu și în cenușā. Înse
 dīcu vouī, cā va fi Tirulu și Sidonu-
 lui mai ușoru în ziua judecāții de
 23 cātu vouī. Și tu, Capernaume ! ca-
 rele te-ai înălțatu pēnē la ceriu, te
 vei pogorī pēnē la iadu ; cā de s'aru
 fi făcutu în Sodoma minunile ce s'au
 făcutu întru tine, aru fi remasu pēnē
 24 în ziua de astā-ți. Înse dīcu vouī,
 cā pāmēntului Sodomei va fi mai ușoru
 în ziua judecāții de cātu ție.
 25 În acelu timpu Iisusu luādu cu-
 vēntu, a dīsu : Mulțumescu ție, Pā-
 rinte ! Dōmne al ceriului și al pāmēn-
 tului, cā ai ascunsu acestea de cei
 înțelepți și pricepuți, și le-ai desco-
 26 peritu prunciloru. Da, Pārinte ! așa
 27 a fostu bună-voință înainte ta. Tōte
 'mi sūnt date de la Pārintele meu ;

și nimenea nu cunōsce pre Fiiu de
 cātu numai Pārintele, și nimenea nu
 cunōsce pre Pārintele, de cātu numai
 Fiiulu, și acela căruia voesce Fiiulu
 să-i descopere. Veniți cātrā mine, 28
 toți voi cei osteniți și însărcinați, și
 eu vī voiū da repausu. Luați jugulu 29
 meu preste voi, și vē învățați de la
 mine, cā sūnt blāndu și umilu cu
 ānima, și veți afla repausu pentru
 sufletele vōstre. Cā jugulu meu este 30
 bunu, și sarcina mea este ușorā.

CAP. 12.

Despre Sāmbătă. Vindecarea unui demonisatu. Pē-
 catulu contra Sāntului Spiritu.

În timpul acelu s'a dusu Iisusu sām- 1
 bāta prin ogōre ; éru discipulii lui au
 flāmānditu, și au începutu a smulge
 spice, și a le mānca. Darā Fariseii, 2
 vedēndu acēsta, i-au dīsu : Éccā dis-
 cipulii tei facu aceea ce nu se cade a
 face sām-bāta. Darā elu li-a dīsu : Nu 3
 ați cetitu ce a făcutu Davidu, cāndu
 a flāmānditu elu și cei ce erau cu
 d'insulu ? Cumu a intratu în casa lui 4
 Dumneșeu, și a māncatu pānile pu-
 nerei înainte, cari nu se cuvinea lui
 să le mānānce nici celoru ce erau cu
 d'insulu, ei numai preuților ? Séu 5
 nu ați cetitu în lege cumu cā sām-
 bāta preuții în templu calcā sām-bāta,
 și sūnt nevinovați ? Darā eu dīcu 6
 vouī, cā aici este ceva mai mare de
 cātu templulu. Éru de ați fi sciutu 7
 ce însemnēză acēsta : Milā voescu și
 nu sacrificiu, nu ați fi osēnditu pre
 cei nevinovați. Cā fiulu omului este 8
 Domnu și alu sām-bātei.

Și trecēndu de acolo a venitū în 9
 sinagoga lorū. Și éccē unu omu era 10
 acolo, carele avea māna uscatā. Și
 ei l'au întrebatu, dīcēndu : Se cuvine
 ôre a vindeca sām-bāta ? cā să-lu pōtā
 acusa. Darā elu li-a dīsu : Ce omu 11
 va fi între voi, carele aru avē o oie,
 și dacā aru cāde acēsta sām-bāta în
 grōpā, nu aru apuca-o și scōte-o ?
 Darā cu cātu mai multu este unu omu 12
 de cātu o oie ? Deci se cuvine a face
 bine sām-bāta. Atunci a dīsu omului : 13
 Întinde māna ta ; și elu o a întinsu ;
 și s'a făcutu sām-bāta cā și cea-l-altā.
 Apoi Fariseii eșindu afarā au ținutu 14
 svatu asupra lui, cā să-lu pērdā. Éru 15

Iisusu cunoscându *acésta*, s'a dusu de acolo; și i-a urmatu mulțime mare, și elu i-a vindecatu pre toți. Și a ordinațu loru, ca să nu-lu facă cuno-
 16 scutu; Ca să se împlinască ceea ce s'a ȑisu prin profetulu Isaia, ce ȑice:
 17 Éccé servulu meu, pre care amu alesu; iubitulu meu, în care sufletulu meu a bine-voitu; eu voiu pune spiritulu
 18 meu preste d'însulu, și elu va anunța judecată națiuniloru. Elu nu va certa,
 19 nici va striga, nici va aȑdi cineva vócea lui în uliți. Trestia sdrobotă nu
 20 va frânge, și mȑcu fumegându nu va stînge, pêně ce nu va scóte judecată
 21 spre biruință; Și în numele lui voru spera națiunile.
 22 Atunci au adusu la d'însulu pre unu demonisatu, orbu și mutu; și elu l'a
 23 vindecatu, în câtu orbulu și mutulu vorbia și vedea. Și se mira tótă mul-
 24 țimea, și ȑicea: Nu cumva acesta este Fiiulu lui Davidu? Éru Fariseii
 25 aȑdindu, ȑiceau: Acesta nu scóte demoni de câtu numai prin Beelzebulu,
 26 domnulu demoniloru. Éru Iisusu, cunoscându gândurile loru, li-a ȑisu: Tótă împărăția ce se desbină între
 27 sine se pustiesce, și tótă cetatea séu casa ce se desbină între sine, nu va
 28 sta. Și dacă Satana scóte pre Satana, s'a desbinatu între sine; deci cumu
 29 va sta împărăția lui. Și dacă eu scotu demoni prin Beelzebulu, prin cine-i
 30 scotu fiii vostri? pentru acésta ei vȑ voru fi judecători. Éru dacă eu scotu
 31 demoni prin Spiritulu lui Dumneȑeu, éccé a ajunsu la voi împărăția lui
 32 Dumneȑeu. Séu cumu póte cineva să între în casa celui tare, și să prade vasele lui,
 33 de nu va lega d'ântěiu pre celu tare? și atunci va prada casa lui. Celu ce nu este cu mine,
 este contra mea; și celu ce nu adună cu mine, resipesce. Dreptu aceea vȑ ȑicu:
 Totu păcatulu și blăstemulu se va erta ómeniloru; dară blăstemulu *contra*
 Spiritului *Sântu* nu se va erta ómeniloru. Și ori-carele va ȑice unu
 cuvětu contra Fiiului omului, se va erta lui; éru celu ce vorbesce în contra
 Spiritului Sântu, nu i se va erta, nici în secululu de acumu, nici în
 celu ce va să fie. Ori faceți pomulu bunu, și fruptulu lui *va fi* bunu; ori

faceți pomulu putredu, și fruptulu lui *va fi* putredu; că după fruptu se cunósce pomulu. Pui de viperă! cumu
 34 puteți vorbi cele bune, fiindu inși-vě rei? că din abundența ânimei vorbesce gura. Omulu celu bunu scóte
 35 cele bune din tesaurulu celu bunu alu ânimei; éru omulu celu reu din tesaurulu celu reu scóte cele rele.
 Dară vȑ ȑicu, că pentru totu cuvě-
 36 tulu deșertu care voru vorbi ómenii, voru da sémă de d'însulu în ȑiua judecătii.
 Că din cuvintele tale te vei
 37 îndrepta, și din cuvintele tale te vei osěndi.

Atunci i-au respunsu unii din că-
 38 turari și din Farisei, ȑicěndu: Învěțătorule, voimu să vedemu semnu de la tine. Éru elu respunȑěndu, li-a
 39 ȑisu: Némulu reu și adulțeru caută semnu, dară altu semnu nu i se va da de câtu numai semnulu profetului
 Iona. Că precumu Iona a fostu trei
 40 ȑile și trei noȑți în pântecede chitului, așa va fi Fiiulu omului trei ȑile și trei noȑți în sinulu pământului.

Bărbați din Niniva se voru scula
 41 la judecată cu némulu acesta, și-lu voru condamna; că ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éccé aici
 mai multu de câtu Iona. Regina de
 42 la méȑă-ȑi se va scula la judecată cu némulu acesta, și-lu va condamna; că ea a venitu de la marginile pământului
 să aȑdă înțelepciunea lui Solomonu; și éccé aici mai multu decâtu Solomonu.

Cându spiritulu celu necuratu a
 43 eșitu din omu, âmblă prin locuri سعی, căutându repausu, și nu află; Atuncia ȑice: Mě voiu întórcě în
 44 casa mea, de unde amu eșitu; și venindu, o află deșértă, măturată și înfrumsețată. Atunci se duce și iea
 45 cu sine alte șapte spirite mai rele de câtu sine, și întrându, locuescu acolo; și se facu cele de pe urmă
 ale omului aceluia mai rele de câtu cele d'ântěiu. Așa va fi și cu acestu reu nému.

Și încă vorbindu elu poporului,
 46 éccé muma lui și frații lui stau afară, căutându să vorbescă cu d'însulu. Și a ȑisu lui óre carele: Éccé muma
 47 ta și frații tei stau afară, căutându

48 să vorbescă cu tine. Éru elu respun-
dându a ȑisu celui ce i-a spus: Cine este muma mea, și cari sânt
49 frații mei? Și tinȑendu-și mâna sa spre discipulii seia ȑisu: Éccé muma
50 mea și frații mei! Că ori-cine va face voia Părintelui meu celui din ceriuri, acela'mi este frate și soră și mumă.

CAP. 13.

Parabolele de semănătoru, de aluatu, grăuntele de muștaru, și altele. Iisusu desprețuitu în patria sa.

1 În acea ȑi Isusu eșindu din casă,
2 ședea lîngă mare. Și s'a adunatu la d'însulu o mulțime mare; dreptu aceea se sui în corabiă, și a ședutu,
3 și tótă mulțimea sta pe țermu. Și li-a vorbitu multe în parabole, ȑi-
cȑendu:
4 Éccé a eșitu semănătorulu să sé-
mêne; și pre cându semēna, unele au căȑutu lîngă cale, și au venitu pase-
5 rile, și le-au mȑncatu. Éru altele au căȑutu pe locuri petrôse, unde nu aveau pȑmȑntu multu; și îndatȑ au resăritu, că nu aveau pȑmȑntu adȑncu;
6 Deci resărintu sórele, se pȑlirȑ; și pentru că nu aveau răȑicinȑ, s'au us-
7 catu. Éru altele au căȑutu în spini, și au crescutu spinii, și le-au înnecatu.
8 Éru altele au căȑutu pe pȑmȑntu bunu, și au făcutu fruptu: unele o sutȑ, altele șese-ȑeci, éru altele trei-ȑeci.
9 Celu ce are urechi de auȑitu să auȑȑ.
10 Și apropiindu-se discipulii, i-au ȑisu: Pentru ce li vorbesci în para-
11 bole? Elu respunȑendu li-a ȑisu: Pentru că voui s'a datu a sci miste-
riele împȑrȑției ceriurilor, éru ace-
12 lora nu s'a datu. Că celu ce are, i se va da, și-i va prisosi; éru celu ce nu are, și ceea ce are se va lua de
13 la d'însulu. Dreptu aceea, li vorbescu în parabole, pentru că vȑȑȑndu nu vȑȑ, și auȑȑndu nu auȑȑ, nici nu
14 înȑelegu. Așa se împlinesce cu dȑn-șii profeția lui Isaia, ce ȑice: Cu auȑulu veți auȑȑ, daru nu veți înȑelegȑ; și vȑȑȑndu veți vedȑ, darȑ nu veți
15 precepe. Că ânima poporului acestuia s'a îngroșatu, și urechile loru sânt grele la auȑȑ, și ochii loru și-au în-
chisu; ca nu cumva să vȑȑȑ cu ochii, și să auȑȑ cu urechile, și să

înȑelegȑ cu ânima, și să se întȑrȑcȑ, și eu să-i vindecu. Darȑ fericiți sânt 16 ochii vostri, că vȑȑȑ; și urechile vȑstre, că auȑȑ; Că aȑevȑru ȑicu 17 voui, că mulți profeți și drepti au ȑo-ritu să vȑȑȑ cele ce vedeți voi, și n' au vȑȑȑtu; și să auȑȑ cele ce auȑȑȑ voi, și n' au auȑȑtu.

Deci ascultați parabola semănȑto- 18 rulu. De aȑȑ cineva cuvȑntulu îm- 19 pȑrȑției și nu-lu înȑelegȑ, atȑuncia vine celu reu, și răȑesce ceea ce este se-
mȑnatu în ânima lui, Acesta este cea semȑnatȑ lîngȑ cale. Éru cea semȑ- 20 natȑ pe locuri petrôse, acesta este celu ce aȑȑ cuvȑntulu, și îndatȑ 'lu prȑmesce cu buȑuriȑ; Darȑ nu are 21 răȑicinȑ în sine, ci este numai pȑnȑ la unu tȑmpu; éru cându se face strȑm-
torȑre séu persecuȑiune pentru cu-
vȑntu, îndatȑ se scandalisȑȑ. Éru 22 cea semȑnatȑ între spini, acesta este celu ce aȑȑ cuvȑntulu; darȑ griȑa lȑmei acesteia și amȑgȑrea bogȑției
înnȑcȑ cuvȑntulu, și se face nerodi-
toru. Éru cea semȑnatȑ în pȑmȑntu 23 bunu, acesta este celu ce aȑȑ cu-
vȑntulu și-lu înȑelegȑ; care și face fruptu, și produce unulu o sutȑ, al-
tulu șese-ȑeci, éru altulu trei-ȑeci.

Pus'a loru înaȑȑte și altȑ parabȑlȑ, 24 ȑicȑendu: Împȑrȑția ceriurilor este asemenea omulu, care a semȑnatu semȑnȑȑ bunȑ în țȑrȑna sa; Éru pre 25 cându dormiau ómenii, a venitu ne-
amiculu, și a semȑnatu neghine prin grȑu, și s'a dȑsu. Éru cându a cre- 26 scutu ȑȑba și a făcutu fruptu, atȑuncia s'au aretatȑ și neghinele. Atȑunci a 27 venitu servii stȑpȑnulu casei, și i-au ȑisu: Dȑmne, nu ai semȑnatu se-
mȑnȑȑ bunȑ în țȑrȑna ta? ȑeci de unde are neghine? Și elu a ȑisu 28 loru: Unu neamicu a făcutu acȑȑta. Servii i-au ȑisu: Voiesci darȑ să mergȑmu și să le plivȑmu? Éru elu 29 a ȑisu: Nu; ca nu cumva plivȑndu neghinele, să smulȑȑȑ și grȑulu îm-
preunȑ cu d'însele. Lȑsați pre amȑn- 30 duoȑ să crȑȑcȑ îmȑreunȑ pȑnȑ la se-
cerișu, și la tȑmpulu secerișulu voiȑ ȑice secerȑtoriloru: Plivȑȑi ântȑiu neghinile, și le legați snopi, spre a le arȑȑ; éru grȑulu adȑnați-lu în grȑ-
narulu meu.

31 Pus'a loru înainte și altă parabolă, dicându: Împărăția ceriurilor este asemenea grăuntelui de muștaru, pre care l'a luatu unu omu, și a semē-

32 natu în țărâna sa. Acesta este mai micu de câtu tôte semințele; éru cându cresce, este mai mare de câtu tôte legumele, și se face arbore, că vinu paserile ceriului și locuescu în ramurile lui.

33 Dis'a loru și altă parabolă: Împărăția ceriurilor este asemenea aluatului, pre care l'aluatu o femeie, și l'a ascunsu în trei măsuri de făină, pēne ce s'a dospitu tătă.

34 Acestea tôte a vorbitu Iisusu mulțimei în parabole; și fără de parabole nu li vorbia; Că să se împlinēscă ceea ce s'a ȑisu prin profetulu, ce ȑice: Eu voi deschide gura mea în parabole, voi spune cele ascunse din începutulu lumii. <

36 Atuncia Iisusu lăsându mulțimea, s'a dusu în casă; și s'a apropiatu de d'insulu discipulii lui, dicēdu: Spune-ni nouă parabola neghinelor țărânei. Elu răspundēdu, li-a ȑisu:

38 Celu ce a semēnatu semēnța cea bună este Fiiulu omului. Țărâna este lumea; semēnța cea bună sânt fiii împărăției; éru neghinele sânt fiii celui reu; Neamiculu care le-a semēnatu este diabolulu; secerișulu este sfârșitul lumii; éru secerătorii sânt

39 ângerii. Deci precumu se adună neghinile, și se ardu cu focu, așa va fi la sfârșitul lumii acesteia: Fiiulu omului va trāmete pre ângerii sei, și acestia voru aduna din împărăția lui tôte scandalele și pre cei ce facu

41 nelegiuri; Și-i voru aruncă în cup-torulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dinților. Atunci dreptii voru străluci ca sōrele în împărăția Părintelui loru. Celu ce are urechi de aȑditu, să aȑdă.

44 Érași împărăția ceriurilor este asemenea cu un tesauru ascunsu în țărână, pre carele aflându-lu omulu, l'a ascunsu; și de bucuriā merge, și vinde tôte câte are, și cumpără țărâna aceea.

45 Și érași împărăția ceriurilor este asemenea negușitorului ce caută mărgaritari buni: Carele, aflându unu

mărgaritaru de prețu mare, a mersu, și a vëndutu tôte câte avea, și l'a cumpēratu.

Și érași împărăția ceriurilor este asemenea năvodului, aruncatu în mare, care a adunatu totu feliulu *de pesci*; Carele, după ce s'a împlutu, l'u scotu la țermu; și ședēdu, alegu pre cei buni în vase, éru pre cei rei i aruncă afară. Așa va fi la sfârșitul lumii; voru eși ângerii, și voru despărți pre cei rei din meȑiloculu celoru drepti; Și-i voru arunca în cuptorulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dinților.

ȑis'a loru Iisusu: Înțelegeți tôte acestea? Dis'au lui: Da, Dōmne. Éru elu li-a ȑisu: Pentru acēsta totu cărturarulu, sciutoru în împărăția ceriurilor, este asemenea omului, stēpānu alu casei, care scōte din tesaurulu seu noue și vechi.

Și sfârșindu Iisusu aceste parabole, a plecatu de acolo. Și venindu în patria sa, învăța pre d'înșii în sinagoga loru, de se mirau, și ȑiceau: De unde are acestu omu acēstă înțelepciune și aceste fapte minunate? Au nu este acesta fiiulu teslarului? au nu se numesce muma lui Maria? și frații lui Iacobu și Iose și Simonu și Iuda? Și surorele lui au nu sânt tôte la noi? dară de unde are acesta tôte acestea. Și se scandalisau de d'insulu. Éru Iisusu li-a ȑisu: Nu este profetulu neonoratu de câtu numai în patria sa și în casa sa. Și nu a făcutu acolo minuni multe pentru necredința loru.

CAP. 14.

Istoria morții lui Ioanu Botezătorulu. Felurite minuni.

În acelu timpu aȑdit'a Erodu Tetrarchulu faima lui Iisusu; Și a ȑisu serviloru sei: Acesta este Ioanu, Botezătorulu; elu s'a sculatu din morți, și d'aceea se facu minuni printr'insulu.

Că Erodu prindēdu pre Ioanu, l'a legatu, și l'a pusu în închisōre pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu. Că Ioanu i ȑicea: Nu ȑi se cade să aibi pre ea. Și voindu să-lu omōre s'a temutu de mulțime,

6 pentru că ei 'lu aveau ca pre unu
 7 profetu. Éru cându se serbă ziua
 8 naserii lui Erodu, a jucatu ficia Ero-
 9 diadei înainte loru, și a plăcutu lui
 10 Erodu. Dreptu aceea cu jurământu
 11 a promis că-i va da ori-ce va cere.
 12 Éru ea, d'înainte fiindu îndemnata de
 13 muma sa, a ȑisu: Dă-mi aici în tip-
 14 sie capulu lui Ioanu Botezătorulu.
 15 Și regele s'a întristatu; dară pentru
 16 jurământu, și pentru cei ce ședea la
 17 măsă cu elu a ordinaru să i se dea.
 18 Și tramețendu, a taiatu capulu lui
 19 Ioanu în închisore. Și s'a adusu ca-
 20 pulu lui în tpsiă, și s'a datu fetei, și
 21 ea l'a dusu la muma sa. Atunci au
 22 venitu discipulii lui, și au luat tru-
 23 pulu, și l'au înmormântatu; și mer-
 24 gându au spusu lui Iisusu.

13 Și auȑindu Iisusu *acésta*, s'a dusu
 14 de acolo cu corabia în locu deșertu,
 15 deosebi. Și aflându mulțimea *acésta*,
 16 urmatu-l'au pe josu din cetăți.

14 Și eșindu Iisusu, a vedutu mulțime
 15 mare, și i s'a făcutu milă de ea, și a
 16 vindecatu pre bolnavii loru.

15 Și făcându-se séră, s'au apropiatu
 16 către d'însulu discipulii lui, ȑicându:
 17 Loculu este pustiu, și óra a trecut;
 18 demite mulțimea, ca să se ducă în
 19 sate să-și cumpere bucate. Éru Iisusu
 20 li-a ȑisu: Ei nu trebue să mērgă;
 21 dați-li voi să mânānce. Éru ei i-au
 22 ȑisu: Nu avemu aici de câtu cinci
 23 pâni și duoi pesci. Elu a ȑisu: Adu-
 24 ceți-mi-le aici. Și după ce a ordi-
 natu mulțimei să ședă pe erbă, lu-
 25 āndu cele cinci pâni și cei duoi pesci,
 26 și căutāndu la ceriu, le-a bine-cuvēn-
 27 tatu; și frāngēndu-le a datu discipu-
 28 liloru pânilu, éru discipulii mulțimei.

20 Și au māncatu toți, și s'au sātu-
 21 ratu; și au luat remāșiȑele de fāri-
 22 mături duoē-spre-dece paniere pline.

21 Éru cei ce māncāseră erau ca la cinci
 22 mii de barbați, afară de femei și de
 23 copii.

22 Și îndată a îndemnatu Iisusu pre
 23 discipulii sei să între în corabiă, și să
 24 mērgă mai 'nainte de elu dincolo, pēnē
 25 ce va demite mulțimea. Și după ce
 26 demise mulțimea, s'a suitu pe munte
 27 deosebi să se rōge, și făcēndu-se séră
 28 era singuru acolo. Éru corabia era
 29 deja în meȑiloculu mării, învāluindu-

se de valuri, că vēntulu era împrotivă.
 Éru într'a patra strējă a nopȑii Iisusu 25
 a mersu la d'însii, āmblāndu pe mare.
 Și vedēndu-lu discipulii āmblāndu pe 26
 mare, s'au turburatu, ȑicēdu: Este
 nālucă; și au strigatu de frică. Dară 27
 îndată Iisusu li-a vorbitu, ȑicēdu:
 28 Îndrāzniȑi, eu sūnt! nu vē temeȑi!
 Atuncia Petru, luāndu cuvēntulu, a 28
 ȑisu: Dómne, de esci tu, ordinā-mi
 să viu la tine pe apă. Dis'a elu: 29
 Vino. Și pogorīndu-se Petru din co-
 rabiă a mersu pe apă, spre a veni la
 Iisusu. Éru vedēndu vēntulu tare, 30
 s'a temutu, și începēdu a se afunda,
 a strigatu, ȑicēdu: Dómne, mān-
 tuesce-mē. Și Iisusu îndată întin- 31
 ȑēdu māna, l'a apucatu, și i-a ȑisu:
 Puȑinu-credinciosule! pentru ce te-
 ai înduoitu? Și întrāndu ei în cora- 32
 biă, a încetatu vēntulu. Éru cei ce 33
 erau în corabiă au venitu, și i s'au
 închinatu, ȑicēdu: Adevēru Fiiulu
 lui Dumneȑeu esci.

Éru după ce au trecut *laculu*, au 34
 venitu în pāmēntulu Ghenezaretulu.
 Și cunoscēndu-lu ómenii locului ace- 35
 stuia, au trāmesu în tóte împrejuri-
 mile acele, și au adusu la d'însulu
 pre toȑi bolnavii; Și-lu rugau, ca 36
 numai să se atingă de pólele vest-
 mēntulu lui; și câȑi s'au atinsu *de*
d'însulu, s'au vindecatu.

CAP. 15.

Iisusu condēmnă tradiȑiunea. Chananeea. Felurite
 minuni.

Atunci au venitu la Iisusu cārturarii 1
 și Fariseii de la Ierusalimu, și au ȑisu:
 Pentru ce discipulii tei calcă tradi- 2
 ȑiunea bētrāniloru? că nū-și spală
 mānele loru, cându mānāncă pāne. 3
 Éru elu respundēdu, li-a ȑisu: Pen-
 tru ce și voi calcaȑi ordinulu lui Dum- 4
 neȑeu prin tradiȑiunea vóstră? Că
 Dumneȑeu a ordinaru, ȑicēdu: Onó-
 ră pre părintele teu și pre muma ta;
 și: Celu ce va vorbi de reu pre pă- 5
 rinte séu pre mumā să se omóre. Dară
 voi ȑiceȑi: Celu ce aru ȑice părinte- 6
 lui séu mumei: Daru *este* aceea cu
 care te-ai putē ajuta de la mine, *nu*
este detoru; Și *āsa* nu va onóra pre
 părintele seu séu pre muma sa. Și
 āsa aȑi desfiȑțatu ordinulu lui Dumne-

7 ȕeu prin tradiȕiunea vȕoatră. Făȕar-
niciloru! bine a profeȕitu Isaia des-
8 pre voi, ȕicȕendu: Acestu poporu se
apropiă de mine cu gura loru, ŕi mȕ
onȕră cu buzele; ȕru ânima loru *este*
9 departe de mine. Dară în zădaru
m'adȕră, învȕȕându învȕȕături *ce sânt*
ordine omenesci.

10 Ŗi chiămându la *sine* pre mulȕi-
mea, li-a ȕisu: Ascultaȕi ŕi înȕele-
11 geȕi: Nu ceea ce întră în gură spurcă
pre omu, ci ceea ce ese din gură,
aceea spurcă pre omu.

12 Atunci apropiindu-se discipulii lui,
i-au ȕisu: Scii, că Fariseii s'au scan-
dalisatu, cȕndu au auȕitu acestu
13 cuvȕntu? ȕru elu respunȕȕendu, a
ȕisu: Ori-ce plântă, pre care nu a
plântatu Părintele meu celu cerescu,
14 se va desrădicina. Lăsaȕi pre d'înŕii;
ei sânt conducȕtori orbi ai orbiloru.
Ŗi de va conduce orbu pre orbu,
15 amȕnduoi voru căde în grȕpă. Atunci
Petru, respunȕȕendu i-a ȕisu: Spune
16 nouȕi acȕstă parabolă. ȕru Iisusu
a ȕisu: Înca ŕi voi sȕnteȕi neprice-
17 puȕi? ȕre încă nu înȕeleȕeȕi, că totu
ce întră în gură merge în pȕntece,
18 ŕi se aruncă în urinaru. ȕru cele ce
esu din gură, esu din ânimă, ŕi acelea
19 spurcă pre omu. Că din ânimă esu
cuȕetări rele, ucideri, adulterie, des-
frȕnări, furturi, mărturii mincinȕse,
20 blăsteme. Acelea sânt cele ce spurcă
pre omu; dară a mânca cu mâni nes-
pălate nu spurcă pre omu.

21 Atunci Iisusu eŕindu de acolo, s'a
dusu în părȕile Tirului ŕi ale Sidonu-
22 lui. Ŗi ȕccȕ o femeie Chananee, eŕindu
din acele hotare, a strigatu cătră d'în-
sulu, ȕicȕendu: Miluesce-mȕ, Dȕmne!
ȕiulu lui Davidu; fica mea se chi-
23 nuesce reu de demonu. ȕru elu nu
i-a respunsu cuvȕntu. Atunci apro-
piindu-se discipulii lui, 'lu rugau, ȕi-
cȕendu: Demite-o pre ea, că strigă în
24 urma nȕoatră. ȕru elu respunȕȕendu
a ȕisu: Eu nu sânt trȕmesu de cătu
numai cătră oile cele perdute ale
25 casei lui Israelu. ȕru ea venindu i
s'a închinatu, ȕicȕendu: Dȕmne, ajută-
26 mi. Ŗi elu respunȕȕendu, a ȕisu: Nu
este bine a lua pânea copiiloru, ŕi a
27 o arunca cȕniloru. ȕis'au ea: Ade-
vȕratu, Dȕmne; cu tȕte aceŕtea cȕnii

mȕnȕncă din fȕrimăturile ce cadu
din mȕsa stȕpȕniloru loru. Atuncia 28
respunȕȕendu Iisusu, i-a ȕisu: O fe-
mee! mare *este* credinȕa ta; făcȕ-ȕi-
se precumu voiesci. Ŗi fica ei s'a
vindecatu din acea ȕră.

Ŗi trecȕendu de acolo, venit'a Iisusu 29
lȕngă marea Galileei, ŕi suindu-se pe
munte, a ŕeȕutu acolo. Ŗi a venitulu la 30
d'însulu mulȕime mare, avȕndu cu
sine, schiopi, orbi, muȕi, ciungi ŕi
mulȕi alȕi, ŕi au aruncatu pre d'înŕii
la peciȕrele lui Iisusu; ŕi elu i-a
vindecatu; De se mira mulȕimea, 31
vȕȕȕendu pre muȕi vorbindu, pre ciungi
sȕnȕȕoŕi, pre schiopi âmbȕndu, ŕi
pre orbi vȕȕȕendu; ŕi măriau pre
Dumneȕulu lui Israelu.

ȕru Iisusu chiămându la *sine* 32
discipulii sei, a ȕisu: Milă-mi este
de mulȕime, că ȕccȕ acuma sânt deja
trei ȕile de cȕndu stau lȕngă mine,
ŕi nu au ce mânca; ŕi nu voiescu
a-i demite flȕmȕnȕi, ca nu cumva
să slȕbȕscă pe cale. Ŗi discipulii sei 33
i-au ȕisu: De unde să avemu în
pustiiu atȕtea pâni, în cătu să se sature
atȕta mulȕime! ȕisu-li-a Iisusu: 34
cȕte pâni aveȕi? ȕis'au ei: Ŗepte, ŕi
puȕini pesciŕori. Atunci elu a ordi- 35
natu mulȕimei să ŕȕȕă pe pȕmȕntu.
Apoi luȕndu pre cele ŕepte pâni, 36
ŕi pescii, mulȕumindu, le-a frȕntu,
ŕi le-a datu discipuliloru lui, ȕru dis-
cipulii mulȕimei. Ŗi au mȕncatu toȕi, 37
ŕi s'au sȕturatu; ŕi au redicatu remȕ-
ŕitele de fȕrimături ŕepte paniere
pline. ȕru cei ce mȕncaseră erau 38
patru mii de bȕrbaȕi, afȕră de femei
ŕi copii.

Ŗi demitiȕendu mulȕimea, a înȕratu 39
în corabiă, ŕi a treȕutu în părȕile
Magdalului.

CAP. 16.

Iisusu nu voiesce a face vre o minune. Mȕrturisirea
lui Petru. Iisusu ŕi preȕice mȕrȕea sa.

Atunci s'au apropiatu Fariseii ŕi Sa- 1
dukeii, ispitindu-lu, ŕi cerȕndu de la
d'însulu să li arete un semnu din
ceriu. ȕru elu respunȕȕendu, li-a 2
ȕisu: Cȕndu se face sȕră, ȕiceȕi: *Va*
fi seninu, că ceriulu se roŕesce. Ŗi 3
demȕnȕȕa: Astă-ȕi *va fi* furtună, că
ceriulu este roŕu ŕi posomorȕtu.

- Făcarniciloru ! sciți să deosebiți fața ceriului ; éru semnele timpuriloru nu puteți *deosebi*. Nému reu și adulteru semnu caută, dară nu i se va da semnu de câtu numai semnul profetului Iona. Și lăsându-i, s'a dusu.
- Și cându au trecutu discipulii lui de cea parte, uitaseră să iee pâne. Éru Iisusu li-a ȑisu : Vedeți, păziți-vă de aluatulu Fariseiloru și alu Sadukeiloru ! Éru ei se gândeau în sine-și, ȑicându : Nu amu luat u pâni. Éru Iisusu cunoscându *acésta*, li-a ȑisu : Puȑinu-credincioșiloru ! pentru ce vă gândiți în sine-vă, că nu ați luat u pâne ? Încă nu înȑelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni ale celoru cinci mii, și câte paniere ați redicatu ? Nici de cele șapte pâni ale celoru patru mii, și câte paniere ați redicatu ? Cumu nu înȑelegeți, că nu v'amu vorbitu despre pâni, ci ca să vă păziți de aluatulu Fariseiloru și alu Sadukeiloru ! Atunci au înȑelesu, cumu că nu li-a ȑisu să se păzescă de aluatulu pânei, ci de învățătura Fariseiloru și a Sadukeiloru.
- Éru Iisusu venindu în părțile Cesareei lui Filipu, a întrebatu pre discipulii sei, ȑicându : Cine'mi ȑicu ómenii că sânt eu, Fiiulu omului ?
- Dis'au ei : Unii *ȑicu că esci* Ioanu Botezătorulu ; alȑii, Ilie ; éru alȑii, Ierimia séu unulu din profeți. Disu-li-a elu : Éru voi, cine'mi ȑiceți că sânt ? Simonu Petru, respunȑându, a ȑisu : Tu esci Christosulu, Fiiulu lui Dumneȑeu celui viu. Iisusu respunȑându, i-a ȑisu : Fericitu esci, Simone, fiulu lui Iona ! că trupu și sânge nu a descoperitu ȑie, ci Părintele meu celu din ceriuri. Și eu 'ȑi ȑicu, că tu esci Petru, și pe *acésta* pétră voiu zidi beserica mea ; și porȑile iadului nu o voru birui. Și-ȑi voiu da ȑie cheile împăraȑiei ceriurilor ; și ori-ce vei lega pe pământu va fi legatu în ceriuri ; și ori-ce vei deslega pe pământu va fi deslegatu în ceriuri. Atunci a ordinatu discipuliloru sei, ca să nu spue nimenui că elu este Iisusu, Christosulu.
- De atunci a începutu Iisusu a areta discipuliloru sei, cumu că trebue elu a merge în Ierusalimu, și a pătimi multe de la bătrâni, și de la archierei și de la cărturari, și a fi omorîtu, și a învia a treia ȑi. Atunci Petru, luându-lu, a începutu a-lu certa, ȑicându : Îndură-te de tine, Dómné ! să nu ȑi se întemple *acésta*. Éru elu întorcându-se, a ȑisu lui Petru : Lip-sesce, Satano ! tu-mi esci pedecă ! că nu cuȑeți cele ce sânt ale lui Dumneȑeu, ci cele ce sânt ale ómeniloru. Atunci Iisusu a ȑisu discipuliloru sei : De voiesce cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa, și să-mi urmeze. Că cine voiesce să-și mântuescă viéta sa o va perde ; éru cine 'și va perde viéta sa pentru mine, o va afla. Că ce folosesce omului, de aru dobândi totă lumea, și aru perde sufletulu seu ? séu ce va da omulu schimbu pentru sufletulu seu ? Că Fiiulu omului va să vie în mărirea Părintelui seu cu ângerii sei, și atunci va resplăti fiecăruia duple faptele lui. Adevéru ȑicu voui, că sânt unii din cei ce stau aici, carii nu voru gusta mórte, péné ce voru vedé pre Fiiulu omului venindu în împăraȑia sa.

CAP. 17.

Transfiguraȑiunea lui Iisusu, Elu vindecă pre unu lunaticu, și plătesce darea.

După șese ȑile a luat u Iisusu pre Petru, pre Iacobu și pre Ioanu, fraȑele lui, și i-a suitu pre unu munte înaltu deosebi. Și s'a schimbatu la față înaintea lor, și faȑa lui a strălucitu ca sórele, și vestmintele lui s'au făcutu albe ca lumina. Si éccé li s'au aretatu Moisi și Ilie vorbindu cu d'însulu. Atuncia Petru luându cu vântulu, a ȑisu lui Iisusu : Dómné, bine este să fimu noi aici ; de voiesci, să facemu aici trei colibi, ȑie una, lui Moisi una, și lui Ilie una. Încă vorbindu elu, éccé nuoru luminos i-a umbritu ; și éccé vóce din nuoru, ȑicându : Acesta este Fiiulu meu celu iubit, întru care amu bine-voitu ; pre acesta să ascultați. Si auȑindu discipulii, au căȑutu cu feȑele *la pământu*, și s'au spăimântatu fórte. Éru Iisusu apropiindu-se, s'a atinsu de d'însii, și a ȑisu : Sculaȑi-vă, și nu

8 vă temeți. Atuncia redicându-și ochii lor, nu au vădutu pre nimene de câtu numai pre Iisusu.

9 Și cându ei se pogoriau din munte, Iisusu li-a ordinaru, dicându: Nu spuneți nimenui ce ați vădutu, pêne cându Fiiulu omului se va scula din

10 morți. Și discipulii lui l'au întrebatu, dicându: Dară de ce dicu cărturarii,

11 că Ilie trebue să vie mai 'nainte? Iisusu respundându, li-a ȑisu: Ilie cu adevăratu mai 'nainte va veni și va

12 restatornici tôte. Érá eu ȑicu voui, că Ilie a și venitu, și ei nu l'au cunoscutu, ci au făcutu lui totu ce ei au voitu. Așa și Fiiulu omului va

13 suferi de la d'înșii. Atunci au înțelesu discipulii, că elu li-a vorbitu despre Ioanu Botezătorulu.

14 Și veninȑu ei la mulȑime, s'a apropiatu cătră d'însulu unu omu, înge-nunchiându înaintea lui, și dicându:

15 Dómné! miluesce pre fiiulu meu; că este lunaticu, și suferu reu; că de multe ori cade în focu, și de multe

16 ori în apă. Și l'amu adusu la discipulii tei, éru ei nu au pututu să-lu vin-dece. Iisusu respundându a ȑisu:

17 O nému necredinciosu și înreutățitu! pêne cându voi fi cu voi? pêne cându voi suferi pre voi? aduceți-mi-lu

18 aici. Și l'a certatu Iisusu, și a eșitu demonulu dintr'însulu, și s'a vinde-catu copilulu dintr'acea órá. Atunci

19 apropiându-se discipulii cătră Iisusu deosebi, au ȑisu: Pentru ce noi nu

20 amu pututu să-lu scótemu? ȑisu-li-a Iisusu: Pentru necredinȑa vóstră; că, adevéru ȑicu voui, de veți avé cre-dinȑă ca unu grăunte de muștaru,

21 veți ȑice muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo, si se va muta; și ni-micu nu vî va fi cu neputinȑă. Dară

22 acestu soiu *de demoni* nu ese fără numai prin rugăciune și postu.

23 Și petrecându ei în Galileea, ȑisu-li-a Iisusu: Fiiulu omului va fi datu în mânele ómenilor; și-lu voru omorî, éru a treia ȑi va învia. Și s'au întristatu fórte.

24 Și ajungându ei la Capernaumu, au venitu la Petru cei ce strîngeau darea, și au ȑisu: Învățătorulu vostru

25 nu plătesce dare? ȑis'a elu: Da. Și cându a întratu în casă, mai 'nainte

'lu apucă Iisusu, ȑicându: Ce ȑi se pare, Simone? regii pămêntului, de la cine iéu dare séu biru? de la fiii lor, séu de la cei străini? Dis'a 26 Petru lui: De la străini. ȑis'a Iisusu lui: Deci fiii scutiȑi sînt.

Dară ca să nu scandalisămu pre 27 ei, mergi la mare, și aruncă undiȑa; și pescele, care vei prinde ântéu, ié-lu, și deschidându gura lui, vei afla unu statiru; ié acela, și dă-lu lor pentru mine și pentru tine.

CAP. 18.

Învățătura Domnului despre umilinȑă și scandale. Parabola óei rățacite. Ertarea înjurieloru. Parabola despre unu servu nemilostivu.

Într'acea órá apropiatu-s'au disci-pulii cătră Iisusu, și i-au ȑisu: Óre cine este mai mare în împêrăȑia ce-riurilor? Și chiámându Iisusu unu 2 pruncu, l'a pusu în meȑiloculu lor, Și a ȑisu: Adevéru ȑicu voui: De nu 3 vă veți întórce, și nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împêrăȑia ceriurilor. Deci cine se va umili ca 4 acestu pruncu, acela este celu mai mare în împêrăȑia ceriurilor. Și 5 cine va primi pre unu pruncu ca ace-sta în numele meu, primesce pre mine.

Éru cine va scandalisa pre unulu 6 dintr'acești mici, cari credu în mine, mai de folosu 'i este, ca să-și spân-ȑure o pétră de móră la grumazulu lui, și să se înnece în adânculu mării.

Vai lumei pentru scandale; că tre- 7 bue să vie scandale; éru vai de omulu acela prin carele vine scandalulu. Deci de te va scandalisa mâna ta séu 8 peciorulu teu, taie-le, și aruncă-le de la tine; 'ȑi este mai bine să întri în viétă schiopu séu ciungu, de câtu, avându amînduoé mânele séu amîn-duoé peciórele, să fii aruncatu în fo-culu celu eternu. Și de te va scan-dalisa ochiulu teu, scóte-lu, și aruncă-lu 9 de la tine: 'ȑi este mai bine să întri în viétă cu unu ochiu, de câtu, avându amînduoi ochii, să fii aruncatu în foculu gheennei.

Feriȑi-vé să nu despretuiȑi pre vre 10 unulu dintr'acești mici; că ȑicu voui, că ângerii lor în ceriuri vėdu pururea faȑa Părintelui meu, care este în ceriu. Că Fiiulu omului a 11

venitu să mântuască ceea ce este per-
 12 dutu. Ce vi se pare? cându unu omu
 are o sută de oi, și s'aru rătăci una
 dintr'însele, au nu lăsându pre cele
 nouă-deci și nouă, merge în munți
 13 și caută pre cea rătăcită. Și de i se
 va întempla să o găsească, adevăru
 dicu voui, că se bucură de d'insa mai
 multu de câtu de cele nouă-deci și
 14 nouă, ce nu s'au rătăcitu. Așa nu
 este voia Părintelui vostru celui din
 ceriuri, ca să se pîrdă unulu dintr'
 acesti mici.

15 Și de va păcătui contra ta fratele
 teu, mergi, muștră pre d'însulu între
 tine și elu singuru; de te va asculta,
 16 ai dobînditu pre fratele teu. Êru de
 nu te va asculta, *atunci* mai ie îm-
 preună cu tine pre unulu său duoi,
 ca prin gura a duoi său a trei martori
 17 să se întărească totu cuvîntulu. Êru
 de nu va asculta de d'însii, spune-*lu*
 besericei; și de nu va asculta nici de
 beserică, să-ți fie ca unu păgănu și
 18 vameșu. Adevăru dicu voui: Ori-ce
 veți lega pe pămîntu, voru fi legate
 și în ceriu; și ori-ce veți deslega pe
 pămîntu, voru fi deslegate și în ceriu.

19 Êrași dicu voui, că dacă duoi din
 voi se voru uni pe pămîntu pentru
 ori-ce lucru ce voru cere, se va da lor
 de la Părintele meu care este în ce-
 20 riuri. Că unde sînt duoi său trei
 adunați întru numele meu, acolo sînt
 eu în mijloculu lor.

21 Atunci apropiindu-se către d'însulu
 Petru, a ȑisu: Dîmne, de cîte ori
 'mi va greși fratele meu și-i voi
 erta? au dîră pînă de șapte ori?

22 ȑisu-i-a Iisusu: Eu nu-ți dicu pînă
 de șapte ori, ci pînă de șapte-deci de
 23 ori cîte șapte. Dreptu aceea împê-
 răția ceriurilor este asemenea unui
 rege, cărele a voit u să cîră socotêlă
 24 de la servii sei. Și începîndu să cîră
 socotêlă, au adusu la d'însulu pre
 unulu, ce detoria de ce mii de talenți.

25 Și neavîndu elu cu ce plăti, domnulu
 seu a ordinaru să vîndă pre elu și pre
 femeea lui, și pre copii, și tôte cîte
 26 avea; și așa să se plătescă. Deci
 prosternîndu-se servulu acela, i s'a
 închinatu, dicîndu: Dîmne, mai în-
 găduesce-me, și-ți voi plăti totu.

27 Atunci domnulu servului acela i-a în-

durîndu-se, l'a eliberatu, și i-a ertatu
 și detoria. Êru eșîndu servulu acela, 28
 a aflatu pre unulu din soții lui, care
 'i era detoru o sută de denari; și apu-
 cîndu-lu, 'lu strîngea de gîtu, di-
 cîndu: Plătesce-mi ce-mi esci de-
 toru. Deci cîdîndu soțulu acela la 29
 peciôrele lui, 'lu ruga, dicîndu: Mai
 îngăduesce-me, și-ți voi plăti totu.
 Êru elu nu a voit u; ci mergîndu l'a 30
 pusu în închisóre, pînă cîndu va plăti
 detoria. Soții lui vîdîndu cele ce s'au 31
 făcutu, s'au întristatu fôrte, și venindu
 au spusu domnului lor tôte cele
 petrecute. Atunci chiâmîndu-lu dom- 32
 nulu lui, i-a ȑisu: Servu nelegiuitu!
 eu ți-amu ertatu tîtă detoria aceea,
 pentru că m'ai rugatu; nu se cădea 33
 și ție să aibi milă de soțulu teu, cumu
 și eu amu avutu milă de tine? Și 34
 mîniîndu-se domnulu lui, l'a datu
 chinuitoriloru pînă cîndu va plăti
 tîtă detoria lui. Așa și părintele meu 35
 celu cerescu va face voui, de nu veti
 erta din animă fie-care fratelui seu
 greșelele sale.

CAP. 19. 20.

Învățătura lui Iisusu asupra despărțeniei. Pericolulu
 bogățiilor. Parabola de lucrătorii vîci, tocmiți la
 osebite ore. Cererea fiiloru lui Zebedeu. Iisusu vin-
 decă duoi orbi.

Și a fostu, după ce sfârși Iisusu cu- 1
 vintele acestea, că a trecut din Gali-
 leea, și a venit u în părțile Iudeei, din- 2
 colo de Iordanu. Și a urmatu lui mul-
 țime mare; și elu i-a vindecatu acolo.

Și au venit u la d'însulu Fariseii, 3
 ispîtîndu-lu și dicîndu-i: Ore se cade
 omului să lase femeea sa pentru ori-ce
 cauză? Rîspundîndu elu, ȑisu-li-a: 4
 Au nu ați cititu, că celu ce i-a făcutu
 din începutu, i-a făcutu bărbatu și
 5 femeu? Și a ȑisu: Pentru acêsta va
 lăsa omulu pre părinte și pre mumă,
 și se va lipi de femeea sa, și voru fi
 amînduoi unu corpu; Dreptu aceea
 nu mai sînt duoi, ci unu corpu. Deci 6
 ce a împreunatu Dumneȑeu să nu
 despartă omulu.

ȑisu-i-au ei: Pentru ce dară a 7
 ordinaru Moisi, să se dee cartea de
 despărțire, și să o lase? ȑisu-li-a 8
 elu: Moisi dupre împetrierea ânimei
 vîstre v'a învoitu să vî lăsați femeele
 vîstre; êru din începutu nu a fostu

9 așa. Și eu ȋicu voui: Celu ce va lăsa femeea sa de cătu pentru cauza desfrânării, și va lua alta, comite adulteriu, și celu ce va lua pre cea lăsată comite adulteriu.

10 Ȋisu-i-au discipulii sei: Dacă toc-mirea omului cu femeea este așa, nu este de folosu a se ȋnsura! Ȋru elu li-a ȋisu: Nu toți cuprindu cuvântulu acesta, ci numai *aceia*, căroru li s'a datu. Că sânt eunuchi, cari s'au născutu așa din matricele numei *loru*; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu eunuchi de ómeni; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu ȋnsi-și eunuchi pentru ȋmpărăția ceriurilor. Celu ce pôte cuprinde, să cuprindă!

13 Atuncia s'au adusu la d'ȋnsulu copii, ca să pună mânele preste ei, și să se róge; și discipulii i-au certatu pre ei. Ȋru Iisusu a ȋisu: Lăsați pre copii să vie la mine, și nu-i opriti; că a unora ca acestora este ȋmpărăția ceriurilor. Și și-a pusu mânele preste ei, și s'a dusu de acolo.

16 Și éccé unulu venindu *la elu*, i-a ȋisu: Ȋnvătătorule bune, ce bine să facu, ca să amu viéța eternă? Elu ȋisu-i-a: Pentru ce mă numesci bunu? nimenea nu *este* bunu, fără numai unulu, Dumneȋeu; éru de voiesci să ȋntri ȋn viéță, păzesce ordinele. 18 Elu ȋisu-i-a: Cari? Ȋru Iisusu a ȋisu: Să nu uciȋi; să nu comiți adulteriu; să nu furi; să nu mărturisesci mărturiă mincinosă; Onóra pre părintele teu și pre muma *ta*; și să iubesci pre aprópele teu ca ȋnsu-ți pre tine. Ȋse lui tēnērulu: Tóte acestea amu păzitu din tinerețele mele, ce-mi mai lipsece? Ȋsu-i-a Iisusu: De voiesci să fii desevarșitu, mergi, și vinde averile tale, și *le* dă saraciloru, și vei ave tesauru ȋn ceriu; și vino, urméză-mi. Ȋru tēnērulu, auȋindu cuvântulu acesta, s'a dusu ȋntristatu; că avea multe averi.

23 Atunci a ȋisu Iisusu discipuliloru sei: Adevėru ȋicu voui, că cu anevoiă va ȋntra bogatulu ȋn ȋmpărăția ceriurilor. Și érași ȋicu voui: *că* mai lesne este să trecă funia prin urechia acului, de cătu bogatulu să ȋntre 25 ȋn ȋmpărăția lui Dumneȋeu. Auȋindu *acésta* discipulii sei, s'au uimitu fórte,

și au ȋisu: Cine dară pôte să se mântuésca? Ȋru Iisusu căutându *spre* 26 *d'ȋnșii*, li-a ȋisu: La ómeni este acésta cu neputință, éru la Dumneȋeu sânt tóte cu putință.

Atunci Petru, luându cuvântulu, 27 i-a ȋisu: Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu urmatu ție; Óre ce ni va fi? Ȋsu-li-a Iisusu: Adevėru ȋicu voui, 28 că voi, cari ați urmatu mie, ȋn *ȋiua* renascerei, cându Fiiulu omului va ședé pe tronulu mării lui, veți ședé și voi pe duoé-spre-ȋece tronuri, judecându pre cele duoé-spre-ȋece seminții ale lui Israelu. Și totu celu ce a 29 lăsatu case, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu țérâne, pentru numele meu, va primi ȋnsutitu, și va mósceni viéța eternă. Ȋru mulți din cei d'ântėiu 30 voru fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'ântėiu.

Că ȋmpărăția ceriurilor este aseme- 1 nea unui omu stėpănu alu casei, care a eșitu de demănėtă să tocméscă lucrători la via sa. Și ȋnvoindu-se cu 2 lucrătorii câte unu denariu pe ȋi, i-a tramesu ȋn via sa. Și eșindu la a treia 3 óră, a vėȋutu pre alții stāndu ȋn piață fără de lucru. Și a ȋisu aceloru: Mergeti și voi ȋn viă, și eu vı voi da ce va fi cu dreptu. Și ei au mersu. Érá- 5 și eșindu la a șesea și la a noua óră, a făcutu asemenea. Éru la a unu- 6 spre-ȋecă óră eșindu, a aflatu pre alții stāndu fără de lucru, și li-a ȋisu: Pentru ce stați aici tótă ȋiua fără de lucru? Ȋsu-i-au ei: Pentru că ni- 7 menea nu ne-a tocmitu. Ȋsu-li-a elu: Mergeți și voi ȋn viă, și veți primi ce va fi cu dreptu. Éru dacă 8 s'a făcutu séră, a ȋisu domnulu viei ȋngrijitorului seu: Chiamă pre lucrători, și dă-li plata, ȋncepėndu de la cei de pe urmă pėnė la cei d'ântėiu. Deci cându au venitu cei de 9 la a unu-spre-ȋecă óră, au primitu câte unu denariu. Éru cându au ve- 10 nitu cei d'ântėiu au socotitu, că voru primi mai multu; dară și ei au primitu câte unu denariu. Éru după ce 11 l'au primitu, murmurau contra stėpānului casei, ȋcėndu: Acesti de pe 12 urmă au lucratu *numai* o óră, și ai

făcutu pre d'înșii asemenea cu noi,
 cari amu purtatu greutatea și arsura
 13 d'ilei. Éru elu a respunsu unuia din
 ei, și a ȑisu: Amice, eu nu-ȑi facu
 nedreptate; au nu te-ai învoitu cu
 14 mine câte unu denariu? Ia-ȑi alu teu,
 și mergi! eu voi u să dau și acestuia
 15 de pe urmă ca și ȑie. Au d'ora nu-mi
 este ertatu să facu cu ale mele ce
 voiescu? Au este ochiulu teu reu,
 16 pentru că eu sânt bunu? Așa voru
 fi cei de pe urmă ântăiu, și cei d'ân-
 tăiu mai pe urmă; că mulȑi sânt chi-
 maȑi, dară puȑini aleși.
 17 Și suindu-se Iisusu la Ierusalimu,
 a luat u la o parte pe cale pre cei
 doi-spre-dece discipuli, și li-a ȑisu:
 18 Éccă ne suimu la Ierusalimu, și Fi-
 iulu omului se va da archiereilor și
 cârturarilor, și-lu voru osândi la
 19 m'orte; Și-lu voru da păgâniloru să-lu
 batjocorască, și să-lu biciuiască, și
 să-lu crucifice; și a treia ȑi va învia.
 20 Atunci s'a apropiat u câtră d'însulu
 muma fiiloru lui Zebedeu împreună
 cu fiii sei, închinându-se, și cerându
 21 ceva de la d'însulu. Éru elu i-a ȑisu:
 Ce voiesci? Ea i-a ȑisu: Promite
 că voru ședé acesti doi fii ai mei,
 unulu d'a drépta ta, și altulu d'a
 22 stânga ta în împărăȑia ta. Éru Iisusu
 respundendu a ȑisu: Nu sciȑi ce ce-
 reȑi. Puteȑi să beȑi potirulu care eu
 voi u să béu, și să v' botezăȑi cu bo-
 23 tezulu cu care eu mă botezu? Ei i-au
 ȑisu: Putemu. Și elu li-a ȑisu: Ade-
 v'ru veȑi bé potirulu meu, și v' veȑi
 boteza cu botezulu, cu care eu mă
 botezu; éru a ședé d'a drépta mea și
 d'a stânga mea nu pot u eu să dau, ci
 se va da celora pentru cari este pre-
 gătitu de Părintele meu.
 24 Și aȑind u cei ȑece *acésta*, s'au
 25 mâniatu asupra acelor u doi fraȑi. Éru
 Iisusu chiâmându pre d'însii, a ȑisu:
 Sciȑi, că domnii păgâniloru domnescu
 pre ei, și cei mari st'epânescu pre d'în-
 26 șii. Éru între voi să nu fie așa; ci
 celu ce între voi va să fie mai mare,
 27 să fie voui servu; Și celu ce între
 voi va voi să fie ântăiu, să fie voui
 28 servu; Precumu și Fiiulu omului nu
 a venitu să i se servască, ci să ser-
 vască, și a-ș i da vi'ȑa sa rescump'ă-
 rare pentru mulȑi.

Și eșind u ei din Ierichonu, li-a ur- 29
 matu mulȑime mare. Și éccă doi 30
 orbi ce ședeau lîngă cale, aȑind u
 că trece Iisusu, au strigatu, ȑicându:
 Miluesce-ne, D'omne, Fiiulu lui Da-
 vidu! Éru mulȑimea a certatu pre 31
 d'însii, *ordinându-li* să tacă; éru ei
 strigau mai tare, ȑicându: Miluesce-
 ne D'omne, Fiiulu lui Davidu! Și 32
 stându Iisusu, i-a chiămatu, și a ȑisu:
 Ce voiȑi să v' facu? ȑisu-i-au ei: 33
 D'omne! să se dischiȑă ochii nostri.
 Și făcendu-se milă lui Iisusu, s'a 34
 atinsu de ochii lor u; și îndat u au v'ȑu
 ochii lor u, și i-au urmatu.

CAP. 21. 22.

Întrarea lui Iisusu în Ierusalimu. Alungarea v'nd'ă-
 toriloru din templu. Parabola celor u doi fii, și de
 lucrătorii viei. Parabola nunȑei. Fariseii și Sadukeii
 caută a prinde pre Iisusu.

Și când u s'au apropiatu de Ierusalimu 1
 și au venitu în Bethfage, la muntele
 Oliviloru, atunci a trămesu Iisusu
 doi discipuli, ȑicându-li: Mergeȑi 2
 în satulu care este înaintea v'astră, și
 îndat u veȑi afla o asină legat u, și unu
 mânzu cu d'însa; deslegaȑi-le, și adu-
 ceȑi-le la mine. Și de v' va ȑice ci- 3
 neva ceva, ȑiceȑi: Domnului trebu-
 escu acestea; și îndat u elu le va tră-
 mete. Acestea t'ote s'au făcut u, ca să 4
 se împlinască ceea ce s'a ȑisu prin
 profetulu, ce ȑice: Spuneȑi fiecei Sio- 5
 nului: Éccă regele teu vine la tine,
 blându și calare pe asin u, și pe unu
 mânzu, fiulu celei de supu jugu.
 Discipulii s'au dusu, și au făcut u pre- 6
 cumu li-a ordinar u Iisusu: Au adusu 7
 asina și mânzulu, și au pusu d'asupra
 lor u vestmintele lor u, și l'au pusu
 d'asupra acestora. Și mulȑime mare 8
 f'orte și-au asternutu vestmintele lor u
 pe cale; alȑii tăiau ramuri din arbori,
 și le asterneau pe cale. Éru mulȑi- 9
 mea care mergea înainte, și care urma,
 striga, ȑicându: Osanna Fiiului lui
 Davidu; bine-cuv'ntatu *este* celu ce
 vine în numele Domnului; Osanna
 în înălȑimi.

Și întrându elu în Ierusalimu, s'a 10
 cutremuratu t'ot u cetatea, ȑicându:
 Cine este acesta? Éru poporulu ȑi- 11
 cea: Acesta este Iisusu, profetulu
 celu din Nazaretulu Galileei.

Și întrându Iisusu în templulu lui 12

Dumnezeu, a scos pe toți cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnatu mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi.

13 Și li-a ȃisu : Scrisu este : Casa mea
se va chiȃma casȃ de rugȃciune ; ȃru
voi o aȃi fȃcutu pescerȃ de tȃlhari.
14 Și au venitu la d'ȃnsulu orbi și schiopi
15 ȃn templu, și elu i-a vindecatu. ȃru
cȃndu archiereii și cȃrturarii au
vȃdutu minunile ce a fȃcutu, și pre
copii strigȃndu ȃn templu, și ȃicȃndu :
Osanna Fiului lui Davidu, s'au mȃ-
16 niatu, Și i-au ȃisu : Aȃdi ce ȃicu
acestia ? Iisusu li-a ȃisu : Da ; nu
aȃi cetitu nȃci odatȃ : Din gura prun-
ciloru și a celoru ce sugu ai pregȃtitu
17 laudȃ ? Și lȃsȃndu-i, a eșitu afarȃ
din cetate la Bethania, șia masu acolo.
18 ȃru a doua ȃi, ȃntorcȃndu-se ȃn ce-
19 tate, a flȃmȃnditu. Și vȃdȃndu unu
smochinu lȃngȃ cale, a venitu la
d'ȃnsulu, darȃ nu a aflatu nimicu ȃn-
tr'ȃnsulu de cȃtu numai frunȃe, și
i-a ȃisu : De acumu sȃ nu se mai fȃcȃ
fruptu din tine ȃn eternu. Și ȃndatȃ
20 s'a uscatu smochinulu. Și vȃdȃndu
acȃsta discipulii, s'au minunatu, ȃi-
cȃndu : Cȃtu de curȃndu s'a uscatu
21 smochinulu. Și respunȃndu Iisusu
li-a ȃisu : Adevȃru ȃicu vouȃ, de veȃi
avȃ credȃnȃ, și nu vȃ veȃi ȃnduoi, nu
numai veȃi face *acȃsta ce s'a fȃcutu*
smochinului, ci chiaru de veȃi ȃice
muntelui acestuia : Redicȃ-te, și te
22 aruncȃ ȃn mare, se va face. Și tȃte
cȃte veȃi cere prin rugȃciune, cre-
ȃndu, veȃi primi.
23 Și venindu elu ȃn templu, s'au
apropiatu de d'ȃnsulu, cȃndu elu ȃn-
vȃȃ, archierii și bȃtrȃnii poporului,
și ȃiceau : Cu ce autoritate faci tu
acestea, și cine ȃi-a datu autoritatea
24 *acȃsta* ? Respunȃndu Iisusu, li-a
ȃisu : Și eu vȃ voiȃ ȃntreba ceva, pre
care de-mi veȃi spune, și eu vȃ voiȃ
spune cu ce autoritate facu acestea :
25 Botezulu lui Ioanu, de unde a fostu ?
din ceriu, sȃu de la ȃmeni ? ȃru ei
cugetau ȃn sine, ȃicȃndu : De vomu
ȃice : Din ceriu, elu ni va ȃice : Pen-
26 tru ce darȃ nu aȃi creȃutu lui ? ȃru
de vomu ȃice : De la ȃmeni, ne te-
memu de poporu ; cȃ toȃi au pre

- ziditorii s'a făcutu capulu unghiului ; Domnulu a făcutu acestu *lucru*, și 43 este minunatu în ochii nostri ; Dreptu aceea dîcu vouî, că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da unui poporu, care va face fruptele sale.
- 44 Și celu ce va căde preste acésta pétră se va sfărîma, éru preste care va căde, 'lu va strivi.
- 45 Și auîndu archiereii și Fariseii parabolele lui, au cunoscutu că vorbesce despre d'însii. Și căutau să-lu prindă, dară s'au temutu de poporu, că ei 'lu aveau ca pre unu profetu.
- 1 Iisusu luându cuvîntulu, a urmatu a vorbi cu d'însii în parabole, și li-a 2 dîsu : Împărăția ceriurilor este asemenea unui rege, care a făcutu nuntă 3 pentru fiulu seu. Și a trămesu pre servii sei să chîame pre cei chiămați la nuntă ; éru ei nu voiau să vină. 4 Érași a trămesu pre alți servi, și a dîsu : Spuneți celor chiămați : Ecce eu amu gătitu prîndulu meu ; juncii mei și cele îngrășate *ale mele s'au* 5 *junghiatu*, și tóte *sînt* gata ; veniți la nuntă. Éru ei neluându sémă *de* 6 *acésta* s'au dusu, unulu la tîrâna sa, altulu la neguțitoria sa ; Éru cei-l 7 alți prindendu pre servii lui, i-au batjocoritu, și i-au omoritu. Și au 8 dîndu regele *acésta*, s'a mâniatu, și tramețendu oștirea lui, a perdutu pre ucigașii aceia, și a arsu cetatea loru. 9 Atunci a dîsu serviloru sei : Nunta este gata, éru cei chiămați vrednici 10 nu au fostu. Deci mergeți la respântiele căiloru, și câți veți afla, chiămați-i la nuntă. Și eșindu servii 11 aceia la căi, au adunatu pre toți câți au aflatu, și rei și buni : și s'a implutu nunta de óspeți. Și întrîndu 12 regele să vîdă pre óspeți, a vîdutu acolo unu omu, care nu era îmbrăcatu în vestmîntu de nuntă : Și i-a 13 dîsu : Amice, cumu ai intratu aici, neavendu vestmîntu de nuntă ? Éru elu a remasu mutu. Atunci a dîsu regele serviloru : Legați-i mânele și peciórele, luați-lu, și-lu aruncați în întunereculu celu mai din afară : acolo va fi plîngere și scrîsnirea dîn-
- țiloru. Că mulți sînt chiămați, dară 14 puçini aleși.
- Atunci mergendu Fariseii, s'au 15 svătuitu cumu să-lu prindă în cuvîntu ; Și a trămesu la d'însulu pre 16 discipulii loru împreună cu Erodianii, cari i-au dîsu : Învătătorule, noi scimu, că esci sinceru, și înveți calea lui Dumnezeu în adevêru, și nu-ți 17 pêsă de nimenea ; că tu nu cauți în fața ómeniloru. Deci spune-ni, ce ți se pare ? Se cade a da dare Cesarului, séu nu ? Éru Iisusu, cunoscendu 18 reutatea loru, a dîsu : Pentru ce mă ispițiți, făcarniciloru ! Aretati-mi banulu darei. Și ei i-au adusu unu denariu. Dîsu-li-a elu : Alu cui este 19 acestu chipu și *acésta* scriptură ? Dîsu-i-au ei : Ale Cesarului. Atunci 20 a dîsu loru : Dați Cesarului cele ce sînt ale Cesarului, și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu. Și 21 auîndu *acésta*, s'au miratu, și lăsându-lu s'au dusu.
- Într'aceeași dî au vinitu la d'însulu 22 Sadukeii, cari dîcu că nu este înviare, și l'au întrebatu, dîcendu : Învătătorule, Moisi a dîsu : De va muri cineva, neavendu copii, fratele lui să 23 iee femeea lui, și să redice semîntă fratelui seu. Deci erau la noi șapte 24 frați, și celu d'ântéiu însurându-se, a muritu, și neavendu semîntă a lăsatu pre femeea sa fratelui seu. Ase- 25 menea și alu duoilea și alu treilea, pêně la alu șeptelea. Éru mai pe 26 urmă de toți a muritu și femeea. Deci la înviare alu căruia dintr'acesti șapte 27 va fi femeea ? că toți o au avutu. Iisusu 28 răspundendu, li-a dîsu : Vê rătăciți, nesciindu scripturele, nici puterea lui Dumnezeu. Că la înviare nici se în- 29 sóră, nici se mărită, ci sînt ca ângerii lui Dumnezeu în ceriu. Éru des- 30 pre înviarea morțiloru, au nu ați cetitu ceea ce vi s'a dîsu de Dumnezeu, dîcendu : Eu sînt Dumnezeulu 31 lui Abraamu, și Dumnezeulu lui Isaacu, și Dumnezeulu lui Iacobu ? Dumnezeu nu este Dumnezeu alu morțiloru, ci alu celoru vii. Și auîndu 32 poporulu *acestea* s'a uimitu de învățatura lui.
- Éru Fariseii, auîndu că a amuțitu 33 pre Sadukei, s'au adunatu împreună.

35 Și unulu din ei, legiuitoru, l'a între-
 36 batu, ispitindu-lu și dicēdu: Învē-
 37 țătorule, care ordinu este celu mai
 mare în lege? Țisu-i-a Iisusu: Să
 iubesci pre Domnulu, Dumneḏeulu
 teu, cu tōtă ânima ta, și cu totu su-
 fletulu teu, și cu totu cugetulu teu.
 38 Acesta este celu ântēiu și mai mare
 39 ordinu. Êru alu duoilea și asemenea
 acestuia este: Să iubesci pre aprō-
 40 pele teu, ca însu-ți pre tine. Într'a-
 ceste duoe ordine atârănă tōtă legea
 și profēții.
 41 Și fiindu adunați Fariseii, i-a în-
 42 trebātu Iisusu, și a țisu: Ce vi se
 pare de Christosu? alu cui fiu este?
 Țisu-i-au ei: Alu lui Davidu, Țisu-
 43 li-a elu: Dară cumu 'lu chiamă Da-
 vidu cu spiritulu Domnu, dicēdu:
 44 Dis'a Domnulu Domnului meu: Șeḏi
 d'a drēpta mea, pēnē ce voiu pune
 pre neamicii tei asternutu peciōre-
 45 loru tale. Deci dacă Davidu 'lu
 numesce Domnu, cumu este elu fiu
 46 alu lui? Și nimenea nu putea să-i
 respundă nici unu cuvēntu, nici a
 mai îndrăznitu cineva dintr'acea Ți
 să-lu mai întrebe.

CAP. 23.

Iisusu mustră făcāria cārturariloru și a Fariseiloru.

1 Atunci Iisusu a vorbitu poporului și
 2 discipuliloru sei, Și a țisu: Cārtu-
 rarii și Fariseii ședu pe scaunulu lui
 3 Moisi; Deci tōte cāte ei vī voru
 Țice să păziți, păziți și faceți, êru
 4 duple faptele loru nu faceți; că ei
 Țicu, dară nu facu. Că ei légă sarcini
 grele și cu anevoiă de purtatu, și le
 punu pe umerele ômeniloru; êru ei
 nici cu degetulu loru nu voru să le
 5 misce. Și ei facu tōte lucrurile loru,
 ca de ômeni să fie vēḏuți; ei și
 facu filacterile loru late, și-și facu
 6 mari pōlele vestmintelor loru; Și
 iubescu locurile cele mai ântēiu la
 ospēțuri, și scaunele cele mai ântēiu
 7 în sinagogi, Și închināciunile în tēr-
 guri, și a fi chiamāti de ômeni Rabbi,
 8 Rabbi. Êru voi să nu vē numiți
 Rabbi; că unulu este învēțătorulu
 vostru, *adecă* Christosu; êru voi
 9 toți sūnteți frați. Și să nu numiți
 pre nimene pe pāmēntu părinte; că
 unulu este părintele vostru, celu în

ceriuri. Nici să vē numiți învēțători, 10
 că unulu este învēțătorulu vostru,
adecă Christosu. Êru celu ce este 11
 mai mare între voi, să fie voui ser-
 vu. Că celu ce se înalță, se va umili; 12
 și celu ce se umilește, se va înalță.

Dară vai voui, cārturariloru și Fa- 13
 riseiloru făcarnici! că voi închideți
 împērāția ceriuriloru înaintea ôme-
 niloru; voi nu intrați, și pre cei ce
 voru să între nu-i lasați. Vai voui, 14
 cārturariloru și Fariseiloru făcarnici!
 că voi înghițiți casele vēduveloru, și
 la aretare faceți rugāciuni lungi;
 dreptu aceea veți primi mai mare
 osēndă. Vai voui, cārturariloru și 15
 Fariseiloru făcarnici! că încunjurați
 marea și uscatulu, ca să faceți unu
 proselitu, și cându s'a făcutu, faceți
 pre elu fiu gheennei înduoitu mai
 multu de cātu voi. Vai voui, con- 16
 ducētoriloru orbi! cari Țiceți: Dacă
 cineva se jură pe templu, acēsta nu
 este nimicu; êru celu ce jură pe
 aurulu templului este detoru. Nebu- 17
 niloru și orbiloru! că ce este mai
 mare aurulu sēu templulu, care sântesce
 aurulu? Și dacă cineva se 18
 jură pe altaru, acēsta nu este nimicu;
 êru celu ce se jură pe darulu ce este
 d'asupra lui este detoru. Nebuni- 19
 loru și orbiloru! ce *este* mai mare —
 darulu sēu altarulu, care sântesce da-
 rulu? Deci celu ce se jură pe altaru, 20
 se jură pe elu și pe tōte cāte *sūnt*
 d'asupra lui. Și celu ce se jură pe 21
 templu, se jură pe elu și pe celu ce
 locuesce într'însulu; Și celu ce se 22
 jură pe ceriu, se jură pe tronulu lui
 Dumneḏeu, și pe celu ce șede pe
 d'însulu.

Vai voui, cārturariloru și Farisei- 23
 loru făcarnici! că voi Țeciuiți mintă
 și mārariulu și chiminulu, și ați lā-
 satu cēle mai grele ale legei—drep-
 tatea și mila și credința; acestea se
 cădea să le faceți, și acelea să nu le
 lāsați. Conducētoriloru orbi! cari 24
 strecurați țintarulu și înghițiți că-
 milă. Vai voui, cārturariloru și 25
 Fariseiloru făcarnici! că voi curățiți
 partea cea din afară a paharului și a
 blidului, êru din întru sūnt pline de
 răpire și de nedreptate. Fariseu orbu! 26
 curătesce ântēiu *partea* cea din întru

- a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.
- 27 Vai voui, cărturarilor și Fariseilor făcarnici! că voi vă asemenați mormintelor celor văruiți, cari se arată frumoase pe din afară, erau pe din lăuntru sunt pline de oase de morți și de totă necurătenia. Așa și voi, pe din afară vă arătați omenilor drepti, erau pe din lăuntru sunteți plini de făcăria și de nelegiuire.
- 29 Vai voui, cărturarilor și Fariseilor făcarnici! că voi zidiți mormintele profeților, și împodobiți grăpele dreptilor: Și diceți: De amu fi fostu în zilele părinților nostri, nu amu fi luat parte cu d'însii la sângele profeților. Dreptu aceea mărturisiti de voi înși-vă, că sunteți fii ai celor ce au omorât pre profeți.
- 32 Voi deci împliniți măsura părinților vostri. Șerpilor! pui de viperă! cumu veți scăpa de judecata gheen-
34 nei! Dreptu aceea, eecce eu trāmetu la voi profeți și înțelepți și cărturari; și *pre unii* dintr'însii veți ucide, și-i veți crucifica; și *pre unii* dintr'însii veți biciui în sinagoge vōstre, și-i
35 veți urmări din cetate în cetate; Ca să vie asupra vōstră totu sângele nevinovatu, care s'a vōrsatu pe pământu, de la sângele dreptului Abelu pēnē la sângele lui Zacharia, fiulu Barachiei, pre care ați omorât între
36 templu și între altaru. Adevēru dīcu voui, voru veni tōte acestea preste acēstă generațiune.
- 37 Ierusalime! Ierusalime! celu ce omori pre profeți, și uciți cu petre pre cei trāmeși la tine; de câte ori amu voitu să adunu pre fiii tei, precumu adună găina puii sei subtu
38 aripi, darā nu ați voitu. Eecce vi se
39 lasă casa vōstră pustia. Că dīcu voui: De acumu nu mă veți mai vedē, pēnē cându veți dīce: Bine-cuvēntatu *este* celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 24. 25.

Predicarea despre dērimarea templului și a națiunei Iudeilor, și despre a duoa venire a lui Iisus Christos. Indemnare spre priveghiare. Parabolele celor de ce feciōre și ale talenților. Descrierea judecāței la a duoa venire.

- 1 Eșindu Iisus și depārtāndu-se din templu, s'a apropiatu cātră *d'însulu*

discipulii sei, ca să-i arete zidirile templului. Eru Iisus li-a dīsu: Vedēți tōte acestea? Adevēru dīcu voui, *că* nu va remānē aici pētră pe pētră, care nu se va resipi.

Și ședēdu elu pe Muntele Olivilor, discipulii s'au apropiatu de d'însulu deosebi, și au dīsu: Spune noui cându voru fi acestea? Și care *este* semnulu venirei tale și alu sfârșitului lumei? Și respundēdu Iisus, li-a dīsu: Vedēți să nu vă amāgēcā careva. Că mulți voru veni în numele meu, dīcēdu: Eu sunt Christos; și voru amāgi pre mulți. Și veți auzi de resbōie și sciri de resbōie; vedēți să nu vă turburați; că tōte acestea trebue să fie, darā încă nu este sfârșitul. Că se va scula poporu contra poporului și regatu contra regatului, și voru fi fōmete și ciumi și cutremuri pe alocurea. Tōte acestea *sunt* începutulu durerilor. Atunci ei voru da pre voi la strîmtorare, și vă voru omorî; și veți fi urîți de tōte popōrele pentru numele meu. Și atuncia se voru scandalisa mulți, și se voru vinde unulu pre altulu, și se voru urî unulu pre altulu. Și se voru re-
11 dica mulți profeți mincinoși și voru amāgi pre mlți. Și pentru că fără-
12 de-legea se va îmmulți, va reci iubire multora. Eru celu ce va rebda
13 pēnē în sfârșitu, acela se va mântui. Și se va predica acēstă Evangeliā a
14 împērației în tōtă lumea, spre mărturiā la tōte popōrele; și atuncia va fi sfârșitul.

Deci, cându veți vedē urīciunea pustiirei, cea predisā prin profetulu Danielu, stāndu în loculu celu sântu (celu ce citește să înțelēgā); Atuncia cei ce sunt în Iudeea să fugā în munți, Și celu ce este pe casă, să nu se pogōre să iee ceva din casa sa. Și celu ce este în câmpu, să nu se întōrcā înapoi să-și iee vestmintele sale. Eru vai celor ingreunate și celor ce alāptēzā într' acele zile! Ci rugati-vē, ca să nu fie fuga vōstră iērna nici sāmăbata. Că atunci va fi strîmtorare mare, care nu a fostu de la începutulu lumei pēnē acumu, nici nu va mai fi. Și de nu s'aru fi scurtatu zilele acelea, nu s'aru fi

mântuitu nici unu trupu; éru pen-
tru cei aleși se voru scurta ȃilele
acelea.

23 Atunci de vî va ȃice careva :
Éccé aici *este* Christosu său acolo,
24 să nu credeți. Că se voru redica
Christoși mincinoși, și profeti minci-
noși, și voru areta semne mari și
minuni; ca să amăgescă, de *va fi* cu
25 putință, și pre cei aleși. Éccé amu
26 preȃisu vouî. Deci de vî voru ȃice :
Éccé elu este în pustiu, să nu eșiți;
27 éccé în cămări, să nu credeți. Că
precumu ese fulgerulu de la resăritu
și se arétă pêně la apusu, așa va fi și
28 venirea Fiiului omului. Că ori unde
va fi stêrvulu, acolo se voru aduna
vulturii.

29 Îndată după strîmtorarea acelu
ȃile se va întuneca sôrele, și luna nu
va da lumina sa, și stelele voru căde
din ceriu, și puterile ceriurilor se
30 voru clăti. Și atunci se va areta
semnulu Fiiului omului în ceriu, și
atuncia voru plânge tôte semințiile
pămêntului; și voru vedé pre Fiiulu
omului venindu pe nuorii ceriului cu
31 putere și cu mare mărire. Și va
trămete pre ângerii sei cu mare vóce
de trâmbiță; și ei voru aduna pre cei
aleși ai sei din cele patru vânturi, de
la o margine a ceriurilor pêně la
cea-l-altă margine a loru.

32 Éru de la smochinu vė învățați
parabolă: Căndu mlăȃita lui este
móle și înfrunȃesce, sciți că *este*
33 aprópe véra. Așa și voi, căndu veți
vedé tôte acestea, să sciți că este
34 aprópe, lîngă uși. Adevêru ȃicu
vouî, că nu va trece acestu nêmu,
pêně candu nu se voru face tôte ace-
35 stea. Cериуși pămêntulu voru trece,
éru cuvintele mele nu voru trece.

36 Éru de ȃiua aceea și de óra aceea
nimenea nu scie, nici ângerii din ce-
riu, fără numai Părintele meu sin-
37 guru. Éru precumu a fostu în ȃilele
lui Noe, așa va fi și *la* venirea Fiiu-
lui omului. Că precumu erau în ȃi-
lele cele mai'nainte de deluviu:
mâncau și beau, se însurau, și se
măritau, pêně în ȃiua în care a în-
39 tratu Noe în arcă; Și nu a sciutu
pêně candu a venit deluviulu și a
luatu pre toți: așa va fi și venirea

Fiiului omului. Atuncia duoi voru fi 40
în câmpu; unulu se va lua, și altulu
se va lăsa; Duoě măcenându la 41
móră; una se va lua, și alta se va lăsa.

Deci priveghiați, că nu sciți în 42
care óră va veni Domnulu vostru.
Éru acésta să sciți, că de aru sci 43
stêpânulu casei în care stréjă va veni
furulu, aru priveghia, și nu aru lăsa
să-i sepe casa lui. Pentru acésta și 44
voi fiți gata; că în óra în care nu
gândați va veni Fiiulu omului. Deci 45
care este óre servulu celu credinciosu
și înțeleptu, pre care domnulu seu
l'a pusu preste servii sei, ca să li dee
hrana la timpu? Fericitu *este* ser- 46
vulu acela, pre care venindu domnulu
seu 'lu va afla făcêndu așa. Adevêru 47
ȃicu vouî, că'lu va pune preste tôte
averile sale. Éru de *va fi* servu reu, 48
careși va ȃice în ânima sa: Dom-
nulu meu întârȃiă de a veni; Și va 49
începe a bate pre soții *sei*, și a mânca
și a bé cu bețivii: Va veni domnulu 50
servului aceluia în ȃiua în care nu-
lu ascéptă, și în óra în care nu scie;
Și-lu va tăia în duoě, și va pune par- 51
tea lui cu făcarnicii; acolo va fi
plângere și scrișnirea ȃinților.

Atuncia se va asemăna împêrăția 1
cериurilor cu ȃece fecióre, cari lu-
ându-și candelile loru, au eșitu spre
întimpinarea mirelui. Și cinci din- 2
tr'însele erau înțelepte, éru cinci
erau nebune. Cele nebune luându-și 3
candelile loru, nu au luatu oleiu cu
sine. Éru cele înțeleple au luatu 4
oleiu în vasele loru cu candelile loru.
Și întârȃiându-se mirele, au dormi- 5
tatu tôte, și au adormitu. Éru la 6
meȃu-noptii s'a făcutu strigare:
Éccé mirele vine! eșiți spre întimpi- 7
narea lui. Atuncia s'au sculatu tôte
feciórele acelea, și și-au pregătitu 8
candelile loru, Éru cele nebune au
ȃisu celor înțelepte: Dați-ni din 9
oleiulu vostru, că candelile nóstre se
stîngu. Éru cele înțelepte au res- 9
punsu, ȃicêndu: *Nu așa*, nu cumva
să nu ni ajungă și noui și vouî; ci
mai bine mergeți la cei ce vêndu, și
vî cumpêrați. Éru pre candu au 10
mersu să cumpere, a venit mirele:
și cele ce erau gata au intratu cu elu

11 la nunță, și s'a închis ușa. Éru mai
pe urmă au venit și cele-lalte fe-
cióre, și diceau: Dómnne! Dómnne!
12 deschide nouî. Éru elu respundendu
a disu: Adevéru dicu vouî, nu vë cu-
13 noscu. Dreptu aceea priveghiați; că
nu sciți ziua nici óra în care va veni
Fiiulu omului.

14 Că *este* ca unu omu, carele, mer-
gêndu departe, a chiămatu servii sei,
15 și li-a datu avuția sa: Și unuia i-a
datu cinci talenți, éru altuia duoi,
éru altuia unulu; fie-căruia duple
16 puterea lui, și a plecatu îndată. Deci
mergêndu celu ce luase cinci talenți,
a lucratu cu d'înșii, și a făcutu alți
17 cinci talenți. Asemenea și celu *cu*
duoi; a câscigatu și acesta alți duoi.
18 Éru celu ce luase unulu, ducêndu-se,
a sepatu în pământu, și a ascunsu
19 argintulu domnului seu. După multu
timpu a venit domnulu serviloru
20 acelora, și li-a cerutu socotélă. Și
venindu celu ce a luat cinci talenți,
a adusu alți cinci talenți, dicêndu:
Dómnne! cinci talenți mi-ai datu;
éccé alți cinci talenți amu câscigatu
21 cu ei. Dis'a lui Domnulu seu: Bine,
servu bunu și credinciosu; întru
puține ai fostu credinciosu, preste
multe te voi pune; întră întru bu-
22 curia domnului teu. Și venindu și
celu ce a luat duoi talenți, a disu:
Dómnne! duoi talenți mi-ai datu;
éccé alți duoi talenți amu câscigatu
23 cu ei. Dis'a lui domnulu seu: Bine,
servu bunu și credinciosu! întru pu-
ține ai fostu credinciosu, preste multe
te voi pune; întră întru bucuria
24 domnului teu. Și venindu și celu ce
a luat unu talentu, a disu: Dómnne!
te-amu sciutu. că esci omu aspru,
secerându unde nu ai semênatu,
și adunându de unde nu ai împră-
25 sciatu; Și temêndu-mă, m'amu dusu
de amu ascunsu talentulu teu în
26 pământu: éccé alu teu! Respun-
dêndu domnulu seu, i-a disu: Servu
reu și leneșu! ai sciutu, că seceru
unde nu amu semênatu, și adunu de
27 unde nu amu împrăsciatu; Se cădea
deci ca tu să fi datu argintulu meu
schimbătoriloru, și venindu eu, ași fi
28 luat alu meu cu dobêndă. Luați
deci de la elu talentulu, și-lu dați

celui ce are de ce talenți. Că totu
celui ce are, i se va da, și-i va pri-
sosi; Éru de la celu ce nu are, și 29
ceea ce elu are i se va lua de la d'în-
sulu. Și pre servulu celu netrebnicu, 30
aruncați-lu întru întunereculu celu
mai din afară; acolo va fi plângere și
scrișnirea dinților.

Cându va veni Fiiulu omului în 31
mărirea sa, și toți sânții ângeri cu
d'însulu, atunci va ședé pe tro-
nulu mării sale; Și se voru aduna 32
înaintea lui toate popórele; și elu va
despărți pre d'înșii unulu de altulu,
precumu desparte păstorulu oile din
capre. Și va pune oile d'a drépta lui, 33
éru caprele d'a stânga.

Atuncia va dice regele celoru d'a 34
drépta lui: Veniți, bine-cuvêntații
părintelui meu! mosceniți împărăția
cea gătită vouî de la întemeierea lu-
mei; Că amu flămânditu, și mi-ați 35
datu de amu mâncatu; amu însetatu,
și mi-ați datu de amu beutu; străinu
amu fostu, și m'ați primitu; Golu, 36
și m'ați îmbrăcatu; bolnavu amu
fostu, și m'ati cercetatu; în închi-
sóre amu fostu, și ați venit la
mine. Atunci 'i voru respunde drep- 37
ții, dicêndu: Dómnne! cându te-amu
vădutu flămându, și te-amu nutritu;
séu însetatu, și *fi*-amu datu de ai
beutu? Cându te-amu vădutu străinu, 38
și te-amu primitu: séu golu, și te-
amu îmbrăcatu? Séu cându te-amu 39
vădutu bolnavu, séu în închisóre, și
amu venit la tine? Și respundêndu 40
regele, li va dice: Adevéru dicu vouî,
în câtu ați făcutu *acestea* unuia dintr'
acești frați ai mei mai mici, mie ați
făcutu.

Atuncia va dice și celoru d'a stânga 41
lui: Duceti-vé de la mine, blăstema-
țiloru, în foculu celu eternu, *care*
este gătitu diabolului și ângeriloru
lui. Că amu flămânditu și nu mi-ați 42
datu să mânâncu; amu însetatu, și
nu mi-ați datu să beu; Străinu amu 43
fostu, și nu m'ați primitu; golu. și
nu m'ați îmbrăcatu; bolnavu și în
închisóre, și nu m'ați cercetatu.
Atunci 'i voru respunde și ei: Dómnne, 44
cându te-amu vădutu flămându séu
însetatu, séu străinu, séu golu, séu
bolnavu, séu în închisóre, și nu amu

45 servitu ție ? Atunci va răspunde loru, dîcîndu : Adevăru dîcu vouî : În câtu nu ați făcutu *acestea* unuia dintr' acești mai mici, nici mie nu ați fă-
46 cutu. Și voru merge acestia la chinu eternu ; éru dreptii în viéța eternă.

CAP. 26.

Iisusu 'și predice mórtea sa. O femee tórna miru pe capulu seu. Iuda 'lu vinde. Elu face pascele. Înstituesce sânta cină. Suferințele sale în Gethsemane ; Petru se lepédă de d'însulu.

1 Și după ce a sfârșitu Iisusu tóte cuvintele aceste, a dîsu discipuliloru
2 sei : Sciți, că după duoé dîle Pascele voru fi, și Fiiulu omului se va da spre a fi crucificatu.

3 Atuncia s'au adunatu archiereii și cărturarii și bētrânii poporului în curtea archiereului, ce se numia Caiafa. Și au ținutu svatu, ca să prindă pre Iisusu cu vicleșugu, și să-lu omóre ; Dară dîceau : Nu în serbătóre, ca să nu se facă turburare între poporu.

6 Și fiindu Iisusu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, Venit'a la d'însulu o femee, avēdu unu vasu de alabastru cu miru de prețu mare, și l'a turnatu pe capulu lui, ședēdu elu. Éru discipulii sei vēdēdu *acēsta* s'au îndignatu, dîcēdu : Pentru ce
9 s'a făcutu *acēstă* resipă ? Că se putea vinde acestu miru dreptu multu, și să se dee saraciloru. Éru Iisusu cunoscēdu *acēsta*, li-a dîsu : De ce supērați pre femee ? că bunu lucru
11 a făcutu cu mine. Pre saraci pururea 'i aveți cu voi ; éru pre mine nu mă aveți pururea. Că vērșādu ea acestu miru pe corpulu meu, spre îngroparea mea a făcutu *acēsta*. Adevēru dîcu vouî : Ori unde se va predica *acēstă* evangeliă în tótă lumea, dîcesse-va și ceea ce a făcutu *acēsta*, spre amintirea ei.

14 Atunci unulu din cei duoi-spre-dece, *care* se numia Iuda Iscariotu, a mersu la archierei, Și li-a dîsu : Ce-mi veți da, și eu 'lu voi da vouî ? Și ei i-au datu trei-deci de arginți.
16 Și de atunci căuta ocașiune, ca să-lu dee.

17 Éru în *dîua* cea d'ântēiu a azimeloru au venitu discipulii la Iisusu dîcēdu-i : Unde voiesci să gătimu ție
18 să mânānci pascele ? Éru elu a dîsu :

Mergeți în cetate la cutare, și dîceți-i : Învēțătorulu dîce : Timpulu meu aprópe este, la tine voi face pascele cu discipulii mei. Și au făcutu discipulii, 19 precumu li-a ordínatu Iisusu, și au gătitu pascele.

Éru făcēdu-se séra a ședutu la 20 mésa cu cei duoi-spre-dece ; Și mân- 21 cādu ei, a dîsu : Adevēru dîcu vouî, că unulu din voi mă va vinde. Éru 22 ei întristādu-se fórte, au începutu a-i dîce fie-care dintr'înșii : Nu cumva eusūnt, Dómnē ? Éru elu răspundēdu 23 a dîsu : Celu ce întinge cu mine māna în blidu, acela mă va vinde. Fiiulu 24 omului se duce, precumu este scrisu despre elu : dară vai de omulu acela, prin care Fiiulu omului se vinde ! mai bine aru fi fostu omului aceluia, de nu s'aru fi nāscutu. Atuncia Iuda, 25 celu ce-lu vindea, răspundēdu a dîsu : Învēțătorule ! nu cumva eu sūnt ? dis'a lui : Tu ai dîsu.

Deci māncādu ei, a luat u Iisusu 26 pāne, și bine-cuvēntādu, o a frāntu și o a datu discipuliloru, și a dîsu : Luați, māncāți ; acesta este corpulu meu. Și *apoi* luādu potirulu, a mul- 27 țumitu, și l'a datu loru, dîcēdu : Beți dintr' acesta toți, că acesta este 28 sāngele meu alu noului testamentu, care se vērșă pentru mulți spre erta-rea pēcateloru. Și dîcu vouî, că de 29 acumu nu voi mai bé dintr' acestu fruptu alu viței, pēnē în dîua aceea, candu 'lu voi bé nou cu voi în împērāția Pārintelui meu.

Și cāntādu psalmi, au eșitu în 30 Muntele Oliviloru. Atunci li-a dîsu 31 Iisusu : Voi toți vē veți scandalisa de mine în *acēstă* nópte ; că scrisu este : Bate-voiu păstorulu, și se voru îm-
prāscia oile turmei. Éru după ce voi 32 învia, voi merge mai 'nainte de voi în Galileea. Și răspundēdu Petru, 33 i-a dîsu : Chiaru toți, de se voru scandalisa de tine, dară eu nici odată nu mă voi scandalisa. Dis'a Iisusu 34 lui : Adevēru dîcu ție, într' *acēstă* nópte, mai 'nainte de a cānta cocoșulu, de trei ori te vei lepēda de mine. Dis'a Petru lui : De aru trebui chiaru 35 a muri cu tine, nu mă voi lepēda de tine. Asemenea au dîsu încă și toți discipulii.

36 Atunci Iisusu a venit cu d'înșii în locul ce se numește Gethsemane, și a ȋsisu discipulilor: Ședeți aici pînă voi merge să mă închinu acolo.

37 Și luându cu sine pre Petru și pre cei doi fii ai lui Zebedeu, a începutu

38 a se întrista, și a se amări. Atunci li-a ȋsisu: Întristatu este sufletulu meu pînă la mórte, rămâneți aici,

39 și priveghiați cu mine. Și mergendu pușinu mai nainte, a cădu cu fața la păměntu rugându-se, și ȋcěndu: Părintele meu, de este cu putință, trecă de la mine acestu paharu; dară nu precumu eu voiescu, ci precumu

40 tu *voiesci*. Și a venit cătră discipuli, și i-a aflatu dormindu, și a ȋsisu lui Petru: Așa! nu ați pututu o óră priveghia cu mine? Priveghiați și vé rugați, ca să nu cădeți în ispită; *că* spiritulu *este* veghiatoru, éru corpulu

42 neputinciosu. Érași a doua óră mergendu, s'a rugatu, ȋcěndu: Părintele meu, de nu póte trece de la mine acestu paharu, ca să nu-lu beu, fie

43 voia ta. Și venindu, i-a aflatu érași dormindu, cā ochii loru erau îngreuiati. Și lăsându-i, a mersu érași, și s'a rugatu a treia óră, ȋcěndu acele

45 leași cuvinte. Atunci a venit la discipulii sei, și li-a ȋsisu: Dormiți de acumu, și vé repausați; éccě s'a apropiatu óră, și Fiiulu omului se va da

46 în măněle pécătoșiloru. Sculați-vě să mergemu; éccě s'a apropiatu celu ce m'a vëndutu.

47 Și încă elu vorbindu, éccě Iuda, unulu din cei doi-spre-dece, a venit, și cu elu glótă multă cu sabii și cu fuscei, de la archiereii și de la bētrāniipoporului. Éru celu ce-lu vëndusel

48 i-a datu semnu, ȋcěndu: Precare voi săruta, acela este; prindeți-lu.

49 Și îndată apropiādu-se de Iisusu, a ȋsisu: Bucură-te, Învēțatorule! și l'a sărutatu. Éru Iisusu i-a ȋsisu: Amice! pentru ce ai venit? Atuncia apropiādu-se ei, au pusu măněle pre

51 Iisusu, și l'au prinsu. Și éccě unulu din cei ce erau cu Iisusu, întindēdu și māna, a scosu sabia sa; și lovindu pre servulu archiereului, a tăiatu urechia lui. Atunci i-a ȋsisu Iisusu: Întórce sabia ta în locul ei; cā toți

52 cei ce apucă sabiā, voru peri de sa-

biā. Au ȋi se pare, cā nu potu ruga acumu pre Părintele meu, și să-mi puie înainte mai multu de cātu duoē-spre-dece legiōne de āngeri? Dară cumu se voru împlini scripturele, *cari ȋdicu*, cā așa trebue să fie?

În aceași óră a ȋsisu Iisusu glóte-loru: Ca la unu furu ați eșitu cu sabii și cu fuscei să mă prindeți? În tóte ȋilele ședeamu la voi, învēțādu în templu, și nu m'ați prinsu. Éru aceste tóte s'au făcutu, ca să se împliněscā scripturele profēțiloru. Atuncia toți discipulii, lāsādu-lu, au fugitu.

Éru ei prindēdu pre Iisusu, l'au adusu la Caiafa, archiereulu, unde cārturarii și bētrānii erau adunați. Éru Petru 'i urma de departe pînă la curtea archiereului; și întrādu în intru, ședea cu servii să vēdā sfārșitul. Éru archiereii și bētrānii, și tótă adunarea cāutau mārteriā mincinosă asupra lui Iisusu, ca să-lu omóre. Și nu au aflatu; deși mulți martori mincinosi venindu de față, nu au aflatu; éru mai pe urmă venindu doi martori mincinoși, Au ȋsisu: Acesta a ȋsisu: Potu să stricu templulu lui Dumneȋeu, și în trei ȋile să-lu redicu. Și sculādu-se archiereulu, i-a ȋsisu: Nimicu nu respunȋi? ce *este aceea* ce mārterisescu acestia asupra ta? Éru Iisusu tăcea. Și respunȋēdu archiereulu, i-a ȋsisu: Te ȋjur pe Dumneȋeu celu viu, să ni spui, de esci tu Christosulu, Fiiulu lui Dumneȋeu. ȋis'a Iisusu lui: Tu ai ȋsisu: dară ȋicu voui; De acumu veți vedé pe Fiiulu omului ședēdu d'a drēpta puterei, și venindu pre nuorii ceriului. Atunci archiereulu și-a ruptu vestminte

65 le sale, ȋcěndu: Elu a blasfematu; ce ni mai trebuescu martori? éccě acumu ați auditu blasfemia lui. Ce vi se pare? Ei respunȋēdu, au ȋsisu: Vinovatu este mortii. Atunci au scuiatu în fața lui, și l'au pumnitu; éru alȋii l'au pālmuitu, ȋcěndu: Profētesce-ni, Chris-

68 tóse, cine este celu ce te-a lovit?

Éru Petru ședea afară în curte, și a venit la elu o servă, ȋcěndu: Și tu erai cu Iisusu Galilēnulu. Éru elu atăgăduitu înainte tuturoru, ȋcěndu:

- 71 Nu ştiu ce zici. Şi eşindu elu la poartă, l'a vădutu alta, şi a zisu celor de acolo: Şi acesta era cu Iisusu Nazarinénul. Şi éráşi a tăgăduitu cu jurământu: Nu cunosc pre omulu acesta. Éru preste puşinu, apropiându-se cei ce stau acolo, au zisu lui Petru: Adevăratu şi tu esci dintr'înşii; că graiulu teu te dă.
- 74 Atunci a începutu a se blăstema, şi a se jura: Nu cunbescu pre omulu
- 75 *acesta*. Şi îndată a cântatu cocoşulu. Şi şi-a adusu aminte Petru de cuvintele lui Iisusu, ce-i zisese: Mai înainte de a cânta cocoşulu, de trei ori te vei lepăda de mine. Şi eşindu afară a plânsu cu amar.

CAP. 27.

Iisusu Christosu adusu înaintea lui Pilatu. Iuda se spândură. Iisusu espusu mai multoru chinuri cumplite; se crucifică. Minuile din ora morţii sale. Immormântarea sa.

- 1 Éru cându s'a făcutu ziua, toţi archiereii şi bătrânii poporului au ţinutu svatu asupra lui Iisusu, ca
- 2 să-lu omóre. Şi legându-lu l'au dusu, şi l'au datu guvernătorului, Pontiu Pilatu.
- 3 Atunci Iuda, care l'a vëndutu, vëndendu că s'a osënditu, căindu-se, a întorsu cei trei-zeci de arginţi archiereilor şi bătrânilor, Zicendu: Pe-cătuit-amu vëndendu sânge nevinovatu. Éru ei au zisu: Ce *este* nouî?
- 5 tu vei vedé. Şi aruncându arginţii în templu, s'a dusu de acolo, şi mergendu, s'a spânduratu. Éru archiereii luându arginţii, au zisu: Nu se cuvine a pune pre acestia în corvană, că preţu de sânge este. Şi ţinendu svatu, au cumpératu cu ei ţărâna olarului, pentru immormântarea străinilor.
- 8 Dreptu aceea s'a numitu ţărâna aceea: Ţărâna sângelui pêne în
- 9 ziua de astă-zi. Atunci s'a împlinitu ceea ce s'a zisu prin profetulu Ieremia, ce zice: Şi au luat cei trei-zeci de arginţi, preţulu celui preţuitu, care s'a preţuitu de fiii lui Israelu;
- 10 Şi au datu pre ei pentru ţărâna olarului, dupre cumu mi-a ordinaru Domnulu.
- 11 Éru Iisusu sta înaintea guvernătorului, şi-lu întreba guvernătorulu, zicendu: Tu esci regele Iudeilor?

Éru Iisusu i-a zisu: Tu zici. Şi cându se acusa de archierei şi de bătrâni, nimicu nu respundea. Atunci i-a zisu Pilatu: Nu auzi, câte mărturisescu asupra ta? Şi nu i-a răspunsu la nici unu cuventu, de se mira foarte guvernătorulu.

Éru la *asemenea* serbătore era în datinatu, ca guvernătorulu să elibereze poporului unu vinovatu, pre carelu vroiau ei. Şi avea atunci unu vinovatu sciutu, ce se numia Barabba. Deci adunându-se ei, li-a zisu Pilatu: Pre care voiţi să vi-lu eliberezu, pre Barabba, séu pre Iisusu, ce se zice Christosu? Că elu scia că pentrupismă 18 au datu pre elu.

Şi şedendu elu la judecată, a trimesul la d'insulu femeia lui, zicendu: Să nu faci nimicu dreptului acestuia! că amu suferitu multe astă-zi în visu pentru d'insulu.

Éru archiereii şi bătrânii au înduplecatu pre glóte, ca să céră pre Barabba, şi să pérđă pre Iisusu. Şi respundendu guvernătorulu, li-a zisu: Care dintr' amînduoi voiţi să vi eliberezu? Zis'au ei: Pre Barabba. Zis'a lor Pilatu: Dară ce voi face lui Iisusu, ce se zice Christosu? zis'au lui toţi: Să se crucifice! Éru guvernătorulu a zisu: Dară ce reu a făcutu? Éru ei mai multu strigau: Să se crucifice! Deci Pilatu, vëndendu că nimicu nu folosesce, ci mai multă turburare se face, luându apă, şi-a spălatu mânele înaintea mulţimei, zicendu: Nevinovatu sânt de sângele dreptului acestuia; voi veţi vedé. Şi

25 respundendu totu poporulu a zisu: Sângele lui *fie* asupra noastră şi asupra fiiloru nostri. Atunci li-a eliberatu pre Barabba; éru pre Iisusu bătendu-lu l'a datu spre crucificare.

Atunci ostaşii guvernătorului, ducendu pre Iisusu în pretoriu, adunat'au la d'insulu totă cohorta. Şi desbrăcându-lu l'au îmbrăcatu cu hlamida roşia. Şi împletindu cunună de spini, au pusu pe capulu lui, şi trestia în dréptalului: şi îngenunchiându înaintea lui, 'şi băteau jocu de elu, zicendu: Bucură-te, regele Iudeilor! Şi scuipându asupra lui, au luat trestia, şi-lu băteau preste capu. Şi

după ce l'au batjocoritu, l'au desbrăcatu de hlamidă, și l'au îmbrăcatu în vestmintele sale, și l'au dusu să-lu crucifice.

- 32 Și eșindu afară, au aflatu pre unu omu Chirinenu, a nume Simonu : pre acesta l'au silitu să ducă crucea lui.
- 33 Și venindu la locul numitu Golgotha, adecă locul căpăținei, l-au datu să bea oțetu amestecatu cu fiere; éru gustându, nu voi să bea.
- 35 Éru după ce l'au crucificatu, au împărțitu vestmintele lui, aruncându sortî; ca să se împlinescă ceea ce s'a ȑisu de profetulu : Împărțit'au loru-și vestmintele mele, și pentru
- 36 haina mea sortî au aruncatu. Și ședendu 'lu păziau acolo. Și au pusu d'asupra capului seu acusațiunea lui scrisă : ACESTA ESTE IISUSU
- 38 REGELE IUDEILORU. Atunci au crucificatu împreună cu d'însulu duoi hoți; unulu d'a drépta și altulu d'a stânga.
- 39 Éru cei ce treceau 'lu insultau, clătindu cu capetele loru, Și ȑicându: Tu, care surpi templulu și în trei ȑile 'lu zidesci, mântuesce-te însu-ȑi ! De esci Fiiulu lui Dumneȑeu, pogore-te de pre cruce. Asemenea încă și archiereii, batjocorindu-lu împreună cu cărturarii și cu bētrânii, ȑiceau: Pre alȑii a mântuitu, éru pre sine nu pôte să se mântuescă. De este regele lui Israelu, pogore-se acumu de pe cruce, și vomu crede
- 43 într'însulu. A speratu în Dumneȑeu; libereze-lu acumu, de-lu voiesce; că a ȑisur: Fiiu alu lui Dumneȑeu sânt.
- 44 Asemenea și hoȑii, ce erau crucificaȑi cu elu, 'lu înjurau.
- 45 Éru de la óra a șesea s'a făcutu întunerecu preste tótă țera pēnē la
- 46 óra a noua. Éru în óra a noua a strigatu Iisusu cu vóce tare, ȑicându: Eli, Eli, lama sabachtani? adecă: Dumneȑeulu meu, Dumneȑeulu meu,
- 47 de ce m'ai lăsatu? Éru unii din cei ce stau acolo, auȑindu acēsta, ȑiceau: Pre Ilie strigă acesta. Și îndată alergându unulu dintr'însii, și luându unu burete, l'a îmmuiatu în oțetu, și puindu-lu într'o trestia, i-a
- 49 datu de beutu. Éru cei-l-alti ȑi-

ceau: Lasă să vedemu de va veni Ilie, ca să-lu mântuescă.

Atunci Iisusu érași strigându cu vóce tare, și-a datu spiritulu.

Și éccē catapetézma templului s'a ruptu în duoē, de susu pēnē josu; și pāmēntulu s'a cutremuratu, și petrele s'au despícatu; Și mormintele s'au deschisu; și multe corpuri ale sântiloru ce adormiseră s'au sculatu; Si eșindu din morminte după înviarea lui au venitu în sânta cetate, și s'au aretatu multora.

Éru sutașulu și cei ce păziau împreună cu elu pre Iisusu, vedēdu cutremurulu și cele ce s'au făcutu, s'au înfricoșatu fôrte, ȑicēdu: Adeveratu Fiiu alu lui Dumneȑeu a fostu acesta.

Și erau acolo și multe femei, vindu de departe, cari urmaseră lui Iisusu din Galileea, servindu-i; În tre cari era Maria Magdalena, și Maria, muma lui Iacobu și a lui Iosie, și muma filoru lui Zebedeiu.

Éru făcēdu-se séră, a venitu unu omu avutu din Arimathia, anume Iosefu, care și elu fu discipulu alu lui Iisusu. Acesta venindu la Pilatu, a cerutu corpulu lui Iisusu. Și Pilatu a ordínatu să se dee corpulu. Atunci luându Iosefu corpulu, l'a fășuratu în giulgiu curatu; Și l'a pusu într'unu mormēntu nou alu seu, pre care-lu sepase în pétră; și prāvā-lindu o pétră mare pe ușa mormēntului s'a dusu. Și era acolo Maria Magdalena, și cea-l-altă Mariă, ședēdu în fața mormēntului.

Éru a dua ȑi, care este după vineri, s'au adunatu archiereii și Fari-seii la Pilatu, ȑicēdu: Dómnē, ne-amu adusu aminte, că amăgitorulu acela, încă fiindu viu, a ȑisu: După trei ȑile mă voiu scula. Deci ordínáză să se întărescă mormēntulu pēnē a treia ȑi; ca nu cumva, venindu discipulii lui nóptea, să-lu fure, și să ȑică poporului, că s'a sculatu din morȑi; și va fi rătăcirea cea de apoi mai rea de cătu cea d'ântēiu. ȑis'a loru Pilatu: Aveȑi custodiă; mergeȑi de întăriȑi, cumu sciȑi. Éru ei mergēdu, au întăritu mor-

mântulu, sigilându pétra și puindu custodia.

CAP. 28.

Inviarea și aretarea lui Iisus Christos. Trămeterea Apostolilor.

- 1 Éru Sâmbăta, târziu, pre cându începea ȝiorele celei ântei ȝile a sep-
- 2 tēmânei, au venitu Maria Magdalena și cea-l-altă Mariă, să vedă mormântulu. Și éccē, s'a făcutu cutremuru mare; că ângerulu Domnului, pogorîndu-se din ceriu, a venitu, și a prăvălitu pétra de pe ușă, și ședea d'asupra ei. Și era vederea lui ca fulgerulu, și îmbrăcăminte a lui albă ca zepada. Și de frica lui s'au cutremuratu păzitorii, și s'au făcutu morți. Éru ângerulu luându cuvântulu a ȝisu femeeloru: Nu vă temeți; că știu că pre Isusu celu crucificatu căutați. Nu este aici; că s'a sculatu, precumu a ȝisu. Veniți de vedeți locul unde a jăcutu Domnulu. Și curându mergându, spuneți discipulilor lui, că s'a sculatu din morți; și éccē va merge mai'nainte de voi în Galileea; acolo 'lu veți vedé; éccē amu spusu voui. Și depărtându-se curându de la mormentu, cu frică și cu mare bucuriă, au alergatu să spuie discipulilor lui.
- 9 Și cându mergeau ele să spuie discipulilor lui, éccē Iisus li-a întâmpinatu, ȝicându: Bucurați-vé!

Éru ele apropiându-se au cuprinsu peciorele lui, și s'au închinatu. Atunci li-a ȝisu Iisus: Nu vă temeți; mergeți de spuneți fraților mei, ca să mergă în Galileea, și acolo mă voru vedé.

Éru plecându ele, éccē unii din custodia, venindu în cetate, dădură scire archiereilor de tôte ce s'au făcutu. Și adunându-se împreună cu bētrânii, și ținendu svatu, au datu arginți mulți ostașiloru; ȝicându: Spuneți: Discipulii lui venindu nôp-tea, l'au furatu pre cându noi dormiamu. Și de se va aȝi acēsta la guvernătoru, noi 'lu vomu potoli, și vă vomu face fără de grijă. Éru ei luându arginții, au făcutu cumu i-au învățatu, și s'a respânditu acestu cuvântu între Iudei pēnē astă-ȝi.

Éru cei unu-spre-ȝece discipuli au mersu în Galileea, în muntele unde li-a ordinaru Iisus. Și vedându-lu i s'au închinatu; éru unii s'au înduoitu. Și apropiându-se Iisus, li-a vorbitu, ȝicându: Datu-mi-s'a tótă puterea în ceriu și pepământu. Dreptu aceea mergeți și învățați pre tôte poporele, botezându-le în numele Părintelui și alu Fiiului și alu Sântului Spiritu. Învățându pre d'înșii să pă-zescă tôte câte v'amu ordinaru: și éccē eu sânt cu voi în tôte ȝilele pēnē la sfârșitulu lunei. Amin.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A R C U.

CAP. 1.

Ioanu Botezătorulu. Botezulu și ispitirea lui Iisus. Chiămarea lui Petru, a lui Andrei, a lui Iacobi și a lui Ioanu. Iisus vindecă pre bolnavi, pre demonisați, și pre unu leprosu.

- 1 Începutulu evangheliei lui Iisus Christos, fiulu lui Dumneȝeu. Precum s'a scrisu în profeți: Éccē eu trāmetu pre ângerulu meu înaintea feței tale, care va pregăti calea ta înaintea ta; Vócea celui ce strigă în pustiiu:

Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Ioanu boteza în pustiiu, și predica botezulu pocăinței spre ertarea păcateloru. Și mergeau la d'însulu tótă laturea Iudeei și cei din Ierusalimu, și se botezau toți de d'însulu în rîulu Iordanului, mărturisindu și păcatele lor.

Și era Ioanu îmbrăcatu cu peri de cămilă și avea cingătoare de curea împrejurulu cóspseloru lui, și mânca

7 locuste și miere selbatică. Și a predicatu, *dicându*: Vine după mine celu mai tare de câtu mine, căruia nu sînt vrednicu, plecându-mesă des-
 8 legu cureua încălțăminteloru lui. Eu v'amu botezatu cu apă, éru acela v' va boteza cu Spiritu Sântu.
 9 Și în acele ȃile a venit Iisusu din Nazaretulu Galileei, și s'a bote-
 10 zatu de Ioanu în Iordanu. Și îndată eșindu din apă a v'edutu ceriurile deschise, și Spiritulu ca unu porumbu
 11 pogorîndu-se preste d'însulu. Și v'oce a venit din ceriuri, *dicându*: Tu esci Fiiulu meu celu iubit întru care amu bine-voitu.
 12 Și îndată l'a scosu Spiritulu în pustiiu. Și a fostu acolo în pustiiu patru-ȃeci de ȃile, ispitindu-se de Sata-
 13 tana; și era cu ferele; și ângerii i serviau.
 14 Și după ce Ioanu s'a pusu la închisóre, a venit Iisusu în Galileea, predicându evangelia împărăției lui
 15 Dumneȃeu. Și *dicându*: S'a împlinitu timpulu, și s'a apropiatu împărăția lui Dumneȃeu; pocăiți-v'ă, și credeți în evangeliă.
 16 Și âmbându pe marea Galileei, a v'edutu pre Simonu și pre Andreiu, fratele lui, aruncându mreja în mare;
 17 că erau pescari. Și li-a ȃisu Iisusu: Urmați-mi, și v'ă voiu face să fiți
 18 pescari de ómeni. Și îndată lăsându-și mrejele i-au urmatu. Și de acolo mergendu puȃinu mai nainte a v'edutu
 19 pre Iacobu alu lui Zebedeu, și pre Ioanu, fratele lui, cari erau și ei în corabiă, dregendu-și mrejele. Și îndată i-a chiămatu; și ei lăsându pre
 20 părintele lor Zebedeu în corabiă cu năimiții, s'au dusu după d'însulu.
 21 Și au întratu în Capernaumu; și îndată sâmbăta întrându elu în sinagoga, a învăȃtu. Și s'au uimitu de învăȃtura lui; că a învăȃtu pre ei
 22 ca celu ce are autoritate, éru nu ca cãrturarii.
 23 Și era în sinagoga lor unu omu
 24 cu spiritu necuratu, și a strigatu, *ȃicându*: Lasă! ce este între noi și tine, Iisusu Nazarinene? venit'ai să ne perȃi? te sciu cine esci — Sântulu
 25 lui Dumneȃeu. Éru Iisusu l'a certatu, *ȃicându*: Taci, și eși dintr'în-

sulu. Și sdruncinându-lu spiritulu celu necuratu, și strigându cu v'oce tare, a eșitu dintr'însulu. Și s'au
 27 uimitu toți, de se întrebau între sine, *ȃicându*: Ce este acésta? ce *este* acésta învăȃtură nouă? că cu autoritate elu ordină și spiritelorulu celor necurate și-lu ascultă. Și îndată s'a
 28 respânditu fama lui în tóte împrejurimile Galileei.

Și îndată eșindu din sinagogă au venit în casa lui Simonu și a lui Andreiu, cu Iacobu și cu Ioanu. Éru
 30 sócra lui Simonu jácea cuprinsă de friguri; și îndată i-au spus de d'însa. Și venindu și apucând'o de mână, o
 31 a redicatu; și îndată o au lăsatu frigurile; și i-a servitu.

Éru făcendu-se séră, cându apunea
 32 sórele, aduceau la d'însulu pre toți bolnavii și demonisații. Și tótă ce-
 33 tatea era adunată la ușă. Și elu a
 34 vindecatu pre mulți, cari pătimeau de multe feliuri de bóle, și a scosu mulți demoni; și nu lăsa pre demoni să vorbescă, pentru că-lu cunosceau.

Și a dua ȃi de demânéȃ scu-
 35 lându-se a eșitu, și s'a dusu în locu pustiu, și acolo se ruga. Și l'au ur-
 36 matu Simonu și soȃii lui. Și găsindu-
 37 lu, i-au ȃisu: Toți te caută. Și elu
 38 li-a ȃisu: Șă mergemu în cetățile cele mai aprópe, ca să predicu și
 acolo; că spre acésta amu venit. Și predica în sinagoge le lor prin tótă
 39 Galileea, și scotea demoni.

Și a venit la d'însulu unu leprosu,
 40 rugându-lu, și îngenunchiându înaintea lui, și *ȃicându-i*: Dacă voiesci, poți să mă curățesci. Și făcendu-i-se
 41 milă lui Iisusu, și-a întinsu mână, s'a atinsu de elu, și i-a ȃisu: Voiescu, fii curățitu. Și vorbindu elu, îndată
 42 a despărutu de la d'însulu lepra, și s'a curățitu. Și oprindu-lu *de a vorbi*
 43 *de acésta* îndată l'a demisu. Și i-a
 44 ȃisu: Veȃi să nu spui nimicu nimeni, ci mergi, de te arétă preutulu, și du pentru curățirea ta cele ce a ordinatu Moisi, spre mărturiă lor.

Éru elu eșindu, a începutu a vorbi
 45 multe și a respândi cuvântulu; că Iisusu nu mai putea să între pe față în cetate, ci era afară în locuri pustii; și veniau la elu de pretutindenea.

CAP. 2.

Iisusu vindecă pre unu paralticu; chiamă pre pécătoși la pocăință; și apără discipulii sei.

- 1 Și éráși a întratu în Capernaumu după *câteva* zile; și s'a auđitu că
- 2 este în o casă. Și îndată s'au adunatu mulți, de nu mai puteau încápe nici pe lúngă ușă, și elu li predica.
- 3 Și au venitu la d'insulu, aducendu pre unu paralticu, care se purta de patru.
- 4 Și neputendu ei a se apropia de elu pentru mulțime, au descoperitu acoperiméntulu casei unde se afla elu; și și spărgendu-lu au pogorítu patulu
- 5 în care jăcea paralticulu. Éru Iisusu, vedendu credința lorú, a đisu paralticulu: Fiiule! értă-ți-se pécatele tale.
- 6 Și erau acolo unii din cárturari ședendu și cugetandu în ânimele lorú: Pentru ce acesta vorbesce astu feliu de blásteme? cine póte erta pécatele, de câtu numai unulu Dumneđu?
- 8 Și îndată cunoscendu Iisusu în spiritulu seu, că áceia așa cugetau în sine-și, li-a đisu: De ce cugetați acesteá în ânimele vóstre? Ce este mai lesne — a đice paralticulu: Értă-ți-se pécatele, séu a đice: Scólă-te, redică-ți patulu teu, și âmbă?
- 10 Dară ca să sciți, că Fiiulu omului are putere pe páměntu a erta pécatele (a đisu paralticulu): Ție đicu: Scólă-te și redică-ți patulu teu, și
- 12 mergi la casa ta. Și îndată s'a sculatu, și redicandu-și patulu, a eșitu înainteá tuturorú, de se uimiau toți, și măriau pre Dumneđu, đicendu: Nici o dată nu am vedutu așa.
- 13 Și éráși a eșitu la mare, și tótă mulțimea venia la d'insulu, și elu îi
- 14 învăța. Și trecendu, a vedutu pre Levi alu lui Alfeiu ședendu la vamă, și i-a đisu: Urméză-mi. Și sculându-se i-a urmatu. Și pre cându ședea elu în casa lui, mulți vameși și pécătoși ședeau împreună cu Iisusu și cu discipulii sei; că erau mulți, și-i urmau.
- 16 Éru cárturarii și Fariseii vedendu-lu, că mânâncă cu vameșii și cu pécătoșii, điceau discipuliloru lui: Pentru ce cu vameșii și cu pécătoșii, mânâncă și bé?
- 17 Și auđindu Iisusu, li-a đisu: Nu au trebuință cei sánětoși de medicu, ci cei bolnavi; nu amu venitu

să chiămu pre cei drepți, ci pre cei pécătoși, la pocăință.

Éru discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, cari postiau au venitu și i-au đisu: De ce postescu discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, éru discipulii tei nu postescu? Đis'a lorú 19 Iisusu: Au dóră potú nuntașii să postescă, pêně cându este mirele cu d'insii? pe câtu timpú au pre mirele cu ei, nu potú să postescă. Dară vorú 20 veni zile, cându se va lua mirele de la d'insii, și atunci vorú posti în acele zile. Și nimenea nu cóse petecu de 21 pânză nouă la unu vestměntu vechiu; altmintrelea peteculu celu nou trage din celu vechiu, și ruptura se face mai rea. Și nimenea nu pune 22 vinu nou în foi vechi; altmintrelea vinulu celu nou sparge foi, și vinulu se vėrsă, și foi se perdu; ci vinulu nou trebue să se pună în foi nuoi.

Și mergendu elu sâmbăta prin ogóre, 23 au începutu discipulii lui, pre cându mergeau, a smulge spice. Éru 24 Fariseii i-au đisu: Veđi, ce facu ei sâmbăta, lucru ce nu se cuvine! Éru 25 elu li-a đisu: Au nici odată nu ați cetitu ce a făcutu Davidu, cându a avutu lipsă, și a flămânditu, elu și cei ce erau cu d'insulu? Cumu a întratu 26 în casa lui Dumneđu în timpulu archiereului Abiatharu, și a mâncatu pânilé punerei înainte, care nu i se cădea să le mânânce, de câtu numai preuțiloru; și a datu și celoru ce erau cu elu. Și li-a đisu: Sâmbăta 27 pentru omu s'a făcutu, éru nu omulu pentru sâmbăta. Dreptu ácea Domnu 28 este Fiiulu omului și alu sâmbetei.

CAP. 3.

Iisusu vindecă pre unu bolnavu în đina sâmbetei. Chiămarea celoru dnoi-spre-dece apostoli. Iisusu refutéză pre Farisei, și nu cunósce de ai sei de câtu numai pre cei ce facu voia lui Dumneđu.

Și éráși a întratu în sinagogă; și 1 era acolo unu omu, care avea mâna uscată. Și pândiau pre Iisusu de va 2 vindeca sâmbăta, ca să-lu pótă acusa. Și elu a đisu omului, care avea mâna 3 uscată: Vínú în međilocu! Atunci 4 li-a đisu: Se cuvine sâmbăta a face bine séu a face reu? a scăpa viěta séu a ucide? Éru ei tăceau. Și cău- 5 tându spre ei cu mânia, și întris-

tându-se pentru împetrirea âniei lor, a ȃisu omului : Întinde-ȃi mâna ta. Și o a întinsu, și s'a făcutu mâna lui éráși sănétósă, ca și cea-l-altă.

6 Și eșindu Fariseii, îndată s'au svă-
tuitu cu Erodianii asupra lui, ca să-lu
pérďă.

7 Éru Iisusu s'a trasu cu discipulii
sei cătră mare ; și i-au urmatu mul-
ȃime mare din Galileea și din Iudeea,

8 Și din Ierusalimu, și din Idumeea, și
de dincolo de Iordanu, și cei din pre-
jurulu Tirului și alu Sidonului : mul-
ȃime mare, auȃindu câte făcea, a

9 venitu la d'însulu. Și a ȃisu disci-
puliloru sei să-lu ascepte o luntre
pentru mulȃime, ca să nu-lu împre-
sóre. Că pre mulȃi a vindecatu, în

10 câtu se îmbulziau spre elu, ca să se
atingă de d'însulu câȃi aveau chinuri.

11 Și spiritele cele necurate, cându 'lu
vedeau, se prosterneau înaintea lui, și
strigau, ȃicêndu : Tu esci Fiiulu lui

12 Dumneȃeu. Și i-a certatu multu să
nu-lu facă cunoscutu.

13 Și s'a suitu în munte, și a chiă-
matu pre cari a voitu, și au venitu la

14 d'însulu. Și a orônduitu duoi-spre-
ȃece, ca să fie cu elu, și ca să tră-
mêtă pre d'însii să predice, Și să

15 aibă putere a vindeca bólele, și a scóte
demonii. Și a pusu lui Simonu nu-
mele Petru ; Și pre Iacobu alu lui Ze-
bedeiu, și pre Ioanu, fratele lui Ia-
cobu ; și li-a pusu numele Boanergesu,

18 adecă : Fiii tunetului ; Și pre An-
dreiu, și pre Filipu, și pre Bartolo-
meiu, și pre Matheiu, și pre Thoma,
și pre Iacobu alu lui Alfeiu, și pre

19 Thaddeiu, și pre Simonu Cananeulu ;
Și pre Iuda Iscariotulu, care l'a și
vêndutu.

20 Și au venitu în casă. Și éráși
s'a adunatu mulȃimea, de nu puteau

21 ei nici pâne să mânânce. Și auȃindu
ai lui *de acêsta*, au eșitu ca să-lu
apuce ; că ȃiceau : Este în uimire.

22 Și cărturarii cei se se pogorîseră din
Ierusalimu, ȃiceau : Elu are pre
Beelzebulu, și prin domnulu demo-
niloru scóte demonii. Și chiămându-i,

23 li-a vorbitu în parabole : Cumu póte
Satana să scóȃă pre Satana ? Și dacă

24 o împérăȃia se va desbina în sine, nu
póte să stee împérăȃia aceea. Și dacă

o casă se va desbina în sine, nu póte să
stee casa aceea.

Și dacă Satana s'a sculatu însu-și 26
asupra sa, și s'a desbinatu, nu póte să
stee, ci are sfârșitu. Nimene nu pote 27
să între în casa celui tare să răpescă
vasele lui, de nu va lega mai ântéiu
pre celu tare, și atuncia va prăda
casa lui. Adevêru ȃicu vouî : Tóte 28
pécatele se voru erta filoru ómeni-
loru, și ori-care blăsteme, cu cari
voru blăstema. Dară cine va blăs- 29
tema asupra Sântulu Spiritu, nu i se
va erta în eternu : ci este vinovatu
judecăȃii eterne. Pentru că ȃiceau : 30
Spiritu necuratu are.

Deci au venitu frăȃii lui și muma 31
lui, și stându afară au trămesu la
elu, chiămându-lu. Și ședea mulȃi- 32
mea împrejurulu seu, și i-au ȃisu :
Éccé muma ta și frăȃii tei afară te
caută. Éru elu li-a respunsu, ȃi- 33
cêndu : Cine este muma mea, séu
frăȃii mei ? Și căutându la cei ce 34
ședeau împrejurulu seu, a ȃisu : Éccé
muma mea și frăȃii mei ! Că ori-cine 35
va face voia lui Dumneȃeu, acela 'mi
este frate și soră și mumă.

CAP. 4.

Parabola semênătorului, a semênȃi și a grăuntelui de
muștaru. Iisusu potolesce furtuna.

Și éráși a începutu a învăȃa lûngă 1
mare ; și s'a adunatu la d'însulu mul-
ȃime mare, în câtu a întratu în cora-
biă, și a ședutu pe mare ; și tótă mul-
ȃimea sta pe uscatu lûngă mare. Și-i 2
învêȃa multu în parabole ; și în învê-
ȃătura sa li-a ȃisu : Ascultaȃi ! Éccé 3
unu semênătoru a eșitu să sémêne.
Și semênându, unele au căȃutu lûngă 4
cale, și au venitu paserile ceriului și
le-au mâncatu. Éru altele au căȃutu 5
pe locuripetróse, unde nu aveau multu
pămêntu ; și îndată au resăritu, pen-
tru că nu aveau pămêntu adûncu. Éru 6
resărindu sórele, s'au pălitu ; și pen-
tru că nu aveau rădicină, s'au uscatu.
Éru altele au căȃutu între spini, și 7
au crescutu spinii, și le-a înnecatu, și
nu au făcutu fruptu. Éru altele au 8
căȃutu pe pămêntu bunu, și au făcutu
fruptu, înălȃându-se și crescêndu, și
au produsu unele trei-ȃeci, și altele
șese-ȃeci, éru altele o sută. Și li ȃi- 9

cea: Celu ce are urechi de auditu, audă.

10 Éru cându a fostu singuru, cei ce erau lîngă elu împreună cu cei duoispre-dece, l'au întrebatu despre parabolă. Şi li-a đisu: Vouî s'a datu a sci misteriu lu împărăției lui Dumneđu, éru celoru de afară se facu tôte în

12 parabole; Ca privindu să privescă, dară să nu cunoscă; şi audîndu să audă, dară să nu înţelégă; ca nu cumva să se întorcă, şi să li se erte

13 păcatele *loru*. Şi li-a đisu: Au nu înţelegeţi acéstă parabolă, cumu dară

14 veţi înţelege tôte parabolele? Semênătorulu sémênă cuvêntulu. Şi acestia sînt cei de lîngă cale, unde se sémênă cuvêntulu; dară cându 'lu

16 *loru*. Şi acestia sînt asemenea cei ce se sémênă pe locuri petróse, cari cându audu cuvêntulu, îndată 'lu

17 primescu cu bucuriă; Dară nu au rădicină în sine-şi, ci sînt *numai* pênă la unu timpu, şi apoi redicându-se strîmtorare séu persecuţiune pentru

18 cuvêntu, îndată se scandaliséză. Şi acestia sînt cei ce se sémênă între spini, cari audu cuvêntulu; Dară grijele lumei acesteia, şi amăgirea avuţiei, şi pofttele celor-l-alte întrîndu, innécă cuvêntulu, şi se face neroditoru.

20 Şi acestia sînt cei semenaţi pe pămêntu bunu; cari audu cuvêntulu, şi-lu primescu, şi facu fruptu, unii trei-deci, alţii şese-deci, şi alţii o sută.

21 Şi li-a đisu: Au dóră se aduce lumină, ca să se pună suptu obrocu, séu suptu patu? au nu ca să se pună în sfecinicu? Că nu este ceva tăinu-itu, care să nu se vădescă; nici ascunsu, de câtu ca să vină la aretare.

23 De are cineva urechi de auditu, să audă! Şi li-a đisu: Vedeţi ce audîţi! cu ce măsură măsuraţi, vi se va măsura; şi vouî celoru ce audu, vi se va mai adăugi. Că celu ce are, i se va da, éru celu ce nu are, chiaru ceea ce are i se va lua.

26 Şi đicea: Aşa este împărăția lui Dumneđu, ca şi cându aruncă unu

27 omu semênță în pămêntu. Şi dacă dórme séu dacă se scólă, nóptea şi

điua, semênța resare şi cresce cumu nu scie elu.

Că pămêntulu produce din sine, 28 ântéiu érbă, apoi spicu, după aceea grâu deplinu în spicu. Éru cându se 29 cóce fruptulu, îndată pune secerea, pentru că a sositu secerişulu.

Şi đicea: Cui vomu aseména împără- 30 ția lui Dumneđu, séu cu ce parabolă o vomu închipui? *Este* ca grăuntele 31 de muştaru, care, cându se sémênă în pămêntu, este mai micu de câtu tôte semințele de pe pămêntu; Éru după 32 ce s'a semênatu, cresce şi se face mai mare de câtu tôte legumele, şi produce ramuri mari, de potu să locuescă pa-serile ceriului suptu umbra lui.

Şi cu multe parabole ca acestea li 33 vorbia cuvêntulu, precumu puteau să audă. Éru fără de parabolă nu li vor- 34 bia; éru cându erau singuri, esplica tôte discipuliloru sei.

Şi în acea đi, facêndu-se séră, li-a 35 đisu: Să trecemu de ceea parte. Şi 36 lăsându mulțimea, l'au luatu în corabiă, precumu era. Şi erau şi alte 37 corábii cu d'însulu. Şi s'a redicatu furtună mare de vêntu, şi valurile năvăliau în corabiă, în câtu ea se implu. Éru elu era la cârmă, dor- 38 mindu pe capêţéiu; şi desceptându-lu i-au đisu: Învêţătorule, au nu-ţi este grijă, că perimu? Şi sculându-se. a 39 certatu vêntulu, şi a đisu mării: Taci, liniscesce-te! Şi a încetatu vêntulu, şi s'a făcutu linisce mare. Şi li-a đisu: 40 De ce sînteţi atātu de fricoşi? cumu nu aveţi credință? Şi s'au înfricoşatu 41 cu frică mare, şi điceau unulu cătră altulu: Óre cine este acesta? că şi vêntulu şi marea 'lu ascultă.

CAP. 5.

Isusu vindecă pre unu demonisatu, şi pre o femeie bolnavă; învieză pre fia lui Iairu.

Şi au venitu dincolo de mare, în la- 1 tătura Gadareniloru. Şi eşîndu elu din 2 corabiă, îndată l'a întîmpinatu unu omu din morminte cu spiritu necuratu, Care avea locuința *sa* în mor- 3 minte; şi nimenea nu putea să-lu lege, nici *chiaru* cu lanțuri; Că de 4 multe ori fiindu legatu cu cătuşe şi cu lanțuri, elu rupea lanțurile şi sfărîma cătuşele, şi nimenea nu putea

5 să-lu înfrâneze. Și pururea, nóptea și
 6 ziua, era prin munți și prin morminte,
 7 strigându și lovindu-se cu petre. Éru
 vedându pre Iisusu de departe, a
 8 alergatu, și i s'a închinatu. Și strigându
 cu vóce tare a đisu : Ce este
 mie cu tine, Iisuse, Fiiulu lui Dum-
 9 neđeu celui Pré-Înaltu? te juru pe
 10 Dumneđeu, să nu mă chinuesci. Că
 i-a đisu: Eși, spirite necuratu, din
 11 omu! Și l'a întrebatu: Care-ți *este*
 numele? Și a respunsu, dicându:
 12 Legiônă 'mi *este* numele; că sântemu
 mulți. Și-lu ruga multu, să nu-i tră-
 13 métă afară din acea lature. Și era acolo
 lîngă munte o turmă mare de porci,
 14 pascându. Și l'au rugatu toți demonii,
 dicându: Trămete-ne în porci, ca să
 15 întrămu într'înșii. Și îndată Iisusu
 li-a datu voiă. Și eșindu spiritele ne-
 curate, au intratu în porci; și s'a
 aruncatu turma din înălțime în mare
 (erau ca la două mii); și s'au înne-
 16 catu în mare. Éru cei ce pásceau porcii
 au fugitu, și au datu scire în cetate
 și prin țérâne, și au eșitu, ca să vedă
 17 ce s'a petrecutu. Și au venit la Ii-
 susu, și au vedutu pre celu ce fusese
 demonisatu și avusese legiônă, șe-
 18 dându și îmbrăcatu și întregula minte;
 și s'au spăimântatu. Și spuneau lor
 19 cei ce veduseră, ce s'a făcutu celui
 demonisatu, și *cele* despre porci. Și
 au începutu a-lu ruga să éśă din la-
 20 turea lor. Și întrându elu în corabiă,
 celu ce fusese demonisatu 'lu ruga,
 ca să fie cu d'însulu.
 21 Érá Iisusu nu l'a lăsatu, ci i-a đisu:
 Mergi în casa ta la ai tei, și li spune
 ce ți-a făcutu Domnulu, și *cātu* te-a
 22 miluitu. Și s'a dusu, și a începutu a
 da scire în Decapole ce i-a făcutu
 23 Iisusu, și toți se minunau. Și trecându
 Iisusu în corabiă éráși de ceea parte,
 s'a adunatu la elu mulțime mare; și
 24 elu era lîngă mare. Și éccé a venit
 unulu din mai marii sinagogei cu
 numele Iairu; și vedându-lu, a căđutu
 la peciórele lui; Și-lu ruga multu,
 dicându: Fiica mea este aprópe de
 mórte; vino, *rogu-mă*, și pune-ți mâ-
 nele preste d'însa, ca să se vindece,
 și va trăi. Și a mersu *Iisusu* cu d'în-
 sulu, și i-a urmatu mulțime mare,
 și-lu impresura.

Éru o femeie, avendu curgerea sân- 25
 gelui de două-spre-đece ani, Și care 26
 multe suferise de la mulți medici,
 și-și cheltuise tóte cele ce avusese
 fără a folosi, ci totu mai reu i se fă-
 cea; Auđindu despre Iisusu, a venit 27
 între mulțime din apoi, și s'a atinsu
 de vestmântulu lui. Că đicea: Numai 28
 de mă voiu atinge de vestmintele
 sale, mă voiu vindeca. Și îndată s'a 29
 uscatu isvorulu sângelui ei, și a sim-
 țitu în corp, că s'a vindecatu de
 chinulu acela. Și îndată Iisusu cunos- 30
 cându în sine-și puterea ce a eșitu
 din elu, întorcându-se cătră mulțime
 a đisu: Cine s'a atinsu de vestmintele
 mele? Éru discipulii lui i-au đisu: 31
 Vedi că mulțimea te împresórá, și
 đici: Cine s'a atinsu de mine? Și 32
 căuta împrejur, ca să vedă pre cea
 ce a făcutu acésta. Éru femeea, înfri- 33
 coșindu-se și tremurându, sciindu ce
 s'a întâmplat cu ea, a venit și a
 căđutu înaintea lui, și i-a spusu totu
 adevérulu. Éru elu i-a đisu: Fiică, 34
 credința ta te-a însănătoșatu; mergi
 în pace și fii liberă de chinulu teu.
 Încă vorbindu elu, au venit *unii* 35
 de la mai marele sinagogei, dicându:
 Fiica ta a muritu; pentru ce mai su-
 peri pre învățatorulu? Éru Iisusu în- 36
 dată ce a auđitu cuvântulu, ce se
 vorbea, a đisu mai marelui sinagogei:
 Nu te teme; crede numai! Și nu a 37
 lăsatu pre nici unulu să-i urmeze,
 de câtu numai pre Petru și pre Iacobu,
 și pre Ioanu, fratele lui Iacobu. Și a 38
 venit în casa mai marelui sinagogei,
 și a privitu sgomotulu și pre cei ce
 plângeau și se vaitau multu. Și în- 39
 trăndu li-a đisu: De ce vă turburați
 și plângeți? copila nu a muritu, ci
 dórme. Și-și rîdeau de d'însulu. Éru 40
 elu scoțendu afară pre toți, a luat
 pre părintele și pre muma copilei,
 și pre cei ce erau cu elu, și a intratu
 unde jăcea copila. Și apucându pre 41
 copilă de mână, i-au đisu: Talitha-
 cumi! adecă: Copilă 'ți đicu scóle-
 te. Și îndată s'a sculat copila și 42
 âmbla, că era de două-spre-đece ani.
 Și s'au uimitu cu uimire mare. Și li-a 43
 ordínatu nimenea să nu sciă acésta;
 și a đisu să-i dee să mânânce.

CAP. 6.

Iisus deconsideratu în patria sa; elu trâmète discipulii sei în Iudea; se socôte a fi Ioanu Botezătorulu înviatu; satură cu cinei pâni și duoi pesci pre cinci mii de ômeni; âmbă pe mare, și vindecă pre mulți bolnavi

- 1 Și a eșitu de acolo, și a venit în patria sa; și i-au urmatu discipulii
- 2 sei. Și fiindu sâmbătă, a începutu a învăța în sinagogă, și mulți aușindu-lu se mirau, dîcîndu: De unde are acestu omu aceste? Și ce feliu de înțelepciune i s'a datu? în câtu și minuni ca acestea să se facă prin mânele lui? Au nu este acesta teslarulu,
- 3 fiulu Mariei, și fratele lui Iacobu, și alu lui Iose, și alu lui Iuda, și alu lui Simonu? Si au nu sînt surorele lui aici la noi? Și se scandalisau de
- 4 d'însulu. Éru Iisus li-a dîsu: Nu este profetulu neonoratu, de câtu în patria sa, și între rudele sale, și în
- 5 casă sa. Și acolo nu putea să facă nici o minune, fără de câtu puindu-și mânele sale preste puçini bolnavi, i-a
- 6 vindecatu. Și se mira de necredința lor. Și âmbă prin satele cele din prejuru, învățându.
- 7 Și a chiămatu pre cei duoi-spredece, și a începutu a-i trâmète câte duoi, și li-a datu putere asupra spiritelor celor necurate. Și li-a ordina-
- 8 natu să nu ia nimicu pe cale, de câtu numai toégu; nici traistă. nici pâne,
- 9 nici bani în cingetóre; Ci numai să fie încălțați cu sandali; și să nu se
- 10 îmbrace cu duoë vestminte. Și li-a dîsu: Ori unde veți intra în casă,
- 11 acolo petreceți pînă ce veți eși de acolo. Și ori câți nu vë voru primi,
- 12 nici vë voru asculta, eșindu de acolo, scuturați pulberea de suptu peciórele vóstre, spre mărturiă asupra lor.
- 13 Adevéru dîcu voui: Va fi mai ușoru Sodomei și Gomorreii în ziua judecătii
- 14 de câtu cetății aceleia. Și eșindu predica-
- 15 u, ca să se pocăescă; Și scoteau pre mulți demoni, și ungeau cu oleiu pre mulți bolnavi, și-i vindeau.

profeti. Éru Erodu aușindu, a dîsu: 16 Acesta este Ioanu, căruia amu tăiatu capulu; elu s'a sculatu din morți. Că 17 acestu Erodu trâmêtîndu a prinsu pre Ioanu, și l'a legatu în închisóre, pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu; că i o luase de femeie. Că 18 Ioanu dîcea lui Erodu: Nu ți se cade să aibi pre femeea fratelui teu. Éru 19 Erodiada 'lu pândia, și vrea să-lu omóre, dară nu putea. Că Erodu re- 20 specta pre Ioanu, sciindu-lu omu dreptu și sântu, și-lu ocrotia; și ascultându-lu, făcea multe, și-lu asculta bucuros. Éru venindu o di potrivită, 21 cându Erodu făcea ospétu la ziua născerei sale domnilor sei, căpitenielor, și celor mai mari ai Galileei; Și întrîndu fîca Erodiadei, și dan- 22 tîndu, și plăcîndu lui Erodu și celor ce ședeau la mésză cu d'însulu, a dîsu regele fetei: Cere de la mine ori-ce voiesci, și-ți voi da. Și s'a juratu ei: 23 Ori-ce vei cere de la mine ți voi da, pînă la jumătate din împărăția mea. Éru eșindu a dîsu mumei sale: Ce să 24 ceru? Éru aceea a dîsu: Capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și îndată în- 25 trîndu cu grăbire la regele a cerutu, dîcîndu: Voiu ca să-mi dai acum în tipsiă capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și s'a întristatu regele fôrte; dară 26 pentru jurămîntulu și pentru cei ce ședeau împreună cu d'însulu nu a voitu să-i respingă cererea. Și îndată 27 trâmêtîndu regele pre unulu din guarda sa, i ordină să aducă capulu lui; éru elu mergîndu i-a tăiatu capulu în închisóre; Și a adusu capulu lui în 28 tipsiă, și l'a datu fetei, și fêta l'a datu mumei sale. Și aușindu discipulii lui, 29 au venit, și au redicatu corpulu lui, și l'au pusu în mormîntu.

Și s'au adunatu apostolii la Iisus, 30 și i-au spusu tôte câte au făcutu și câte au învățatu. Și elu li-a dîsu: 31 Veniți voi singuri deosebi, în locu pustiiu, și vë repausați puçinu; că erau mulți cari veniau și se duceau, și nu aveau timpulu nici să mînânce. Și s'au dusu în locu pustiu deosebi, 32 cu corabiă.

Și i-a vedutu mulțimea mergîndu, 33 și mulți l'au cunoscutu, și alergau acolo pe josu din tôte cetățile, și au

venitu mai 'nainte de câtu ei, și s'au
34 adunatu la d'însulu. Și eșindu Iisusu,
a văduțu mulțime mare, și i s'a fă-
cutu milă de ei, pentru că erau ca oile
ce nu au păstoru; și a începutu a-i
învêța multe.
35 Și fiindu óra acuma înaintată, s'au
apropiatu la d'însulu discipulii lui,
dicându: Loculu este pustiuu, și óra
36 acuma înaintată; Demite-i, ca mer-
gându în cetățile cele din prejuru și
în sate, să-și cumpere pâni; că nu au
37 ce să mânânce. Éru elu respundendu
li-a đisu: Dați-li voi să mânânce. Și
i-au đisu: Au dóră vomu merge și
vomu cumpêra pâni de duoë sute de
denari, și li vomu da să mânânce?
38 Éru elu li-a đisu: Câte pâni aveți?
mergeți de vedeți. Și cându au afluțu,
39 au đisu: Cinci, și duoi pesci. Și li-a
đisu să așede pre toți cete cete pe
40 érbă verde. Și au ședutu rînduri, rîn-
duri câte o sută, și câte cinci-đeci.
41 Și luându cele cinci pâni și cei duoi
pesci, căutându la ceriu, a bine-cu-
vêntatu, și a frântu pânilu, și le-a
datu discipuliloru sei să le pună în-
aintea loru, și cei duoi pesci i-a împâr-
țitu la toți. Și au mîncatu toți și
42 s'au săturatu. Și au luatu duoë-spre-
đece panieru pline de fărîmături și
43 din pesci. Și cei ce mîncaseră erau
ca la cinci mii de bărbați.
44 Și îndată a silitu pre discipulii sei
să între în corabiă, și să mérgă mai
'nainte de elu de ceea parte, la Beth-
saida, pêně ce va demite mulțimea.
45 Și dupa ce i-a demisu, s'a dusu în
munte ca să se róge.
46 Și făcându-se séra, era corabia în
međiloculu mării, și elu singuru pe
47 uscatu. Și i-a văduțu că se chinuiau
vêslindu; că vîntulu li era în potrivă;
éru într'a patra stréjă a nopții a ve-
nitulu la d'înșii, âmbându pe mare, și
48 voia să trecă pe lîngă ei. Éru ei vî-
duțendu-lu âmbându pe mare, li s'a
părutu că este nălucă, și au strigatu.
49 Că toți l'au văduțu, și s'au turburatu.
Și îndată a vorbitu cu d'înșii, și li-a
đisu: Îndrăsniți, eu sînt; nu vî te-
meți. Și s'a suitu la d'înșii în cora-
biă, și a încetatu vîntulu; și ei se
uimiră fôrte între sine, și se minunară.
50 Că nu au înțelesu *ceea ce se făcuse*

cu pânilu, pentru că ânima loru era
învêtoșată.

Și trecendu, au venitulu în laturea 53
Ghenesaretulu, și au stătutu la țermu.
Și eșindu ei din corabiă, îndată l'au 54
cunoscutu: Și alergându prin tóte 55
împrejurimile acelea au începutu a
aduce pre bolnavi *acolo* unde auđiau
că era elu. Și ori unde intra în sate 56
sêu în cetățu sêu în cătune, puneau
prin tîrguri pre cei bolnavi, și-lu ru-
gau, ca măcaru de pôlele vestminte-
loru lui să se atingă; și câți se atin-
geau de elu, se însănêtoșau.

CAP. 7.

Iisusu muștră pre Farisei și pre cărturari; condamnă
tradițiunea loru; vindecă pre o păgână demonisată,
și pre unu surdo-mutu.

Atuncia s'au adunatu la d'însulu Fa- 1
riseii și unii din cărturari, cari veni-
seră de la Ierusalimu. Și vîduțendu 2
pre unii din discipulii lui mîncându
pâne cu mânele spurcate, adecă nes-
pălate, i-au muștratu. Că Fariseii și 3
toți Iudeii, de nu-și spală mânele de
multe ori, nu mîncă; Tîindu tradi- 4
țiunea bêtâniloru. Și dacă *vinu* din
tîrgu, de nu se spală, nu mîncă;
și altele multe sînt, cari au primitu
a le păzi, *precumu* spalarea pahare-
loru, și a ulcióreloru, și a căldărilor
și a paturiloru. Atunci l'au întrebatu 5
Fariseii și cărturarii: Pentru ce nu
âmbă discipulii tei dupre tradițiunea
bêtâniloru, ci mîncă pâne cu mâ-
nele nespălate? Elu respundendu, 6
li-a đisu: Bine a profețitu Isaia des-
pre voi, făcarniciloru, precumu scrisu
este: Poporulu acesta cu buzele mî
onóra, éru ânima loru departe este de
la mine. Și în zădaru mî adóra, în- 7
vêțându învêțături, ordini omenesci.
Că lăsându ordinulu lui Dumneđu, 8
țineți tradițiunea ómeniloru: spalarea
ulcióreloru și a pahareloru, și alte
asemenea ca acestea multe faceți. Și 9
li đicea: Bine! lepédați ordinulu lui
Dumneđu, ca să țineți tradițiunea
voastră. Că Moisi a đisu: Onóra pre 10
părintele teu și pre muma ta; și: Celu
ce va înjura pre părintele seu, sêu pre
muma *sa*, cu mórte să móră. Éru voi 11
điceți: De va đice unu omu părintelui
seu, sêu mumei *sale*: Corbanu, adecă
daru *este* ceea cu ce te-ai pututu ajuta

12 de la mine: Apoi nu-lu mai lăsați să mai facă ceva pentru parintele seu
13 său pentru muma sa; Desființându-
astu feliu cuvântului lui Dumnezeu prin tradițiunea vóstră, care ați rôn-
duitu; și asemenea ca acestea multe
faceți.

14 Și chiamându, *la sine* pre totă mul-
țimea, li-a ȑisu: Ascultați-mă toți și
15 înțelegeți. Nimicu nu este din cele ce
sunt afară de omu, care, întrându în-
tr'însulu, pôte să-lu spurce, ci cele ce
esu dintr'însulu, acele sânt acele, ce
16 spurcă pre omu. De are cineva urechi
de auditu, să audă.

17 Și dacă a intratu în casă, *trăgându-
se* de dinaintea mulțimei, l'au între-
batu discipulii lui despre parabolă.

18 Și li-a ȑisu: Sânteți și voi așa de ne-
pricepuți? Au nu înțelegeți, că totu
ce întră în omu de din afară, nu pôte
19 să-lu spurce? Pentru că nu întră în
ânama lui, ci în pântece, și ese în
20 urinaru, curățindu toate bucatele. Și
ȑicea: Ceea ce ese din omu, aceea
21 spurcă pre omu; Că din lăintru, din
ânama ómeniloru, esu cugetări rele,
22 adulterii, fornicățiuni, ucideri; Fur-
turi, lăcomii, vicleșugu, încelăciuni,
desfrânări, pismă, blăstemu, trufia,
23 nebuniă. Tóte aceste rele din întru
esu, și spurcă pre omu.

24 Și sculându-se de acolo, s'a dusu
în laturea Tirului și a Sidonului; și
intrându în casă, voia ca nimenea să
scia *de d'însulu*; dară nu a pututu fi
25 ascunsu. Că o femeie, a căreia fiică
avea spiritu necuratu, auȑind de d'în-
sulu, a venitu și a cădutu la peciórele
26 lui. (Femeea era Ellină, de națiune
Siro-finiciană;) și-lu ruga, ca să
27 scótă demonulu din fiica ei. Éru Iisusu
i-a ȑisu: Lasă să se sature mai ân-
tăiu copiii; că nu este bine a lua pâ-
nea copiiloru, și a o arunca câniloru.
28 Éru ea respundendu, i-a ȑisu: Ade-
vératu, Dómné: totuși și câinii suptu
mésă mânâncă din fărimatele copii-
29 loru. Și i-a ȑisu: Pentru acestu cu-
vântu mergi; a eşitu demonulu din
30 fiica ta. Și mergendu la casa sa, a
aflatu demonulu eşitu, și pre fiica
jăcendu în patu.

31 Și érași eşindu din laturea Tirului
și a Sidonului, a venitu la marea Ga-

lileei, în mediloculu laturei Decapo-
lei. Și au adusu la d'însulu pre unu 32
surdū, ce vorbia cu anevoiă; și l'au
rugatu să-și pună mâna preste d'în-
sulu. Și luându-lu din mulțime deo- 33
sebi, a pusu degetele sale în urechiele
lui, și scuiindu, s'a atinsu de limba
lui; Și căutându la ceriu, a suspi- 34
natu, și i-a ȑisu: Effatha, adecă:
Deschide-te. Și îndată i s'a deschisu 35
auȑulu, și i s'a deslegatu legătura
limbei, și vorbia bine. Și li-a ordi- 36
natu să nu spună nimenui; ci cu câtu
elu li ordina, ei mai multu spuneau.
Și se uimiau preste măsură, ȑicendu: 37
Tóte le-a făcutu bine: și pre surȑi
i-a făcutu să audă, și pre muți să
vorbescă.

CAP. 8. 9.

A duoa înmulțire a pâniloru. Iisusu lăpădă cererea
Fariseiloru de a li face minuni. Mustră pre discipulii
sei; vindecă pre unu orbu; vorbesce de persóna sa și
de suferințele sale; mustră pre ai sei și-i îndemná
să se lepede de sine. Transfigurațiunea sa; elu
vindecă pre unu mutu demonisatu, și-și predice mórtea
și înviarea sa.

În acele ȑile, fiind mulțime mare fôrte, 1
și neavendu ce mânca, a chiamatu
Iisusu pre discipulii sei, și li-a ȑisu:
Milă-mi este de mulțime, că *sunt* trei 2
ȑile de cându ascéptă lûngă mine, și
nu au ce mânca; și de-i voiu demite 3
flămânȑi la casele loru, voru slăbi pe
cale; că unii dintr'înșii au venitu de
departe. Și i-au respunsu discipulii 4
lui: De unde va puté cineva să sa-
ture cu pâne pre acestia aicia în pus-
tiu? Și i-a întrebatu: Câte pâni aveți? 5
ȑis'au ei: Șapte. Și a ordinau mul- 6
țimei să ședă pe pământu; și luându
cele șapte pâni și mulțumindu, a frântu
și a datu discipuliloru, ca să *le* pună
înaintea loru; și *le*-au pusu înaintea
mulțimei. Și aveau și puȑini pesci- 7
șori; și bine-cuvântându, a ȑisu să
pună și pre aceia înaintea *loru*. Și au 8
mâncatu, și s'au săturatu; și au
lătu remășiȑe de fărimateuri șapte
paniere. Și cei ce mâncaseră erau ca 9
la patru mii; și i-a demisu.

Și îndată întrându în corabiă cu dis- 10
cipulii sei, a venitu în părȑile Dalma-
nutei. Și au eşitu Fariseii, și au înce- 11
putu a se întreba cu d'însulu, cerendu
de la d'însulu semnu din ceriu, ispi-
tindu-lu. Și suspinându în spiritulu 12

seu, a ȑisu : Pentru ce generaȑiunea
acȑsta cere semnu ? adevȑru ȑicu vouȑ ;
Nu se va da generaȑiunei acesteia
13 semnu. Ȓi lȑsȑndu-i, a ȑntratu ȑrȑȑi
ȑn corabiȑ, ȑi a trecut de ceea parte.
14 Ȓi discipulii uitaserȑ sȑ ȑee pȑne, ȑi
nu aveau cu d'ȑȑii ȑn corabie mai
15 multu de cȑtu o pȑne. Ȓi li svȑtui, ȑi-
cȑndu : Vedeȑi, pȑȑiȑi-vȑ de aluatulu
Fariseiloru ȑi *de* aluatulu lui Erodu !
16 Ȓi vorbiau ȑntre sine, ȑicȑndu : Pȑne
17 nici cȑ avemu. Ȓrȑ Iisusu cunos-
cȑndu, li-a ȑisu : Pentru ce vorbiȑi
ȑntre sine-vȑ, cȑ nu aveȑi pȑne ? ȑncȑ
nu ȑȑteȑeȑi, nici pricepeȑi ? ȑncȑ ȑn-
18 vȑtoȑatȑ aveȑi ȑnima vȑtrȑ ? Ochi
avȑndu, nu vedeȑi ? ȑi urechi avȑndu,
nu aȑȑiȑi ? ȑi nu vȑ aduceȑi aminte ?
19 Cȑndu amu frȑntu cele cinci pȑni la
cele cinci mii, cȑte paniere pline de
fȑrimȑturi aȑi redicatu ? ȑis'au lui :
20 Duoȑ-spre-ȑece. Ȓi cȑndu cele ȑepte
la cele patru mii, cȑte paniere pline
de fȑrimȑturi aȑi redicatu ? ȑis'au ei :
21 Ȓepte. Ȓi li-a ȑisu : Cumu ȑre ȑncȑ
nu ȑȑteȑeȑi ?
22 Ȓi a venit u la Bethsaida ; ȑi i-au
adusu unu orbu, ȑi l'au rugatu sȑ se
23 atingȑ de d'ȑnsulu. Ȓi apucȑndu pre
orbu de mȑnȑ, l'a scosu afarȑ din
satu ; ȑi scupindu pe ochii lui, ȑi
puindu-ȑi mȑnele sale preste d'ȑnsulu,
24 l'a ȑntrebatu de vede ceva. Ȓi cȑu-
tȑndu, ȑicea : Vȑȑu ȑmenii ca arborii
25 ȑmblȑndu. Dupȑ acȑsta ȑrȑȑi ȑi-a
pusu mȑnele pe ochii lui, ȑi l'a fȑcutu
de a vȑȑutu ; ȑi s'a ȑndreptatu, ȑi a
26 vȑȑutu lȑmuritu pre toȑi. Ȓi l'a trȑ-
mesu la casa sa, ȑicȑndu : Nici ȑn satu
sȑ ȑntri, nici sȑ spui cuiva ȑn satu.
27 Ȓi a ȑȑitu Iisusu ȑi discipulii sei ȑn
satele de lȑngȑ Cesareea lui Filipu ; ȑi
pe cale a ȑntrebatu pre discipulii sei,
28 ȑicȑndu-li : Cine ȑicu ȑmenii, cȑ sȑnt
eu ? Ȓru ei au respunsu : Ioanu Bo-
tezȑtorulu ; alȑii : Ilie ; ȑru alȑii : Unulu
29 din profeȑi. ȑis'a elu loru : Darȑ voi,
cine ȑiceȑi cȑ sȑnt eu ? Ȓi respunȑȑndu
Petru, i-a ȑisu : Tu ȑsci Christosulu.
30 Ȓi li-a ordinaru, ca sȑ nu spue nimenui
despre d'ȑnsulu.
31 Ȓi a ȑnceputu a-i ȑnvȑȑa, cȑ Fiiulu
omului trebue multe sȑ suferu, ȑi sȑ
se lepede de bȑtrȑni ȑi *de* archierei ȑi
de cȑrturari, ȑi sȑ se ȑmore, ȑi dupȑ

trei ȑile a ȑnvia. Ȓi de fȑȑȑ vorbia 32
acestu cuvȑntu ; ȑi apucȑndu-lu Petru,
ȑncepu a-lu certa. Ȓru elu ȑntor- 33
cȑndu-se, ȑi cȑutȑndu spre discipulii
sei, a certatu pre Petru, ȑicȑndu : Lip-
sesce, Satano ! cȑ nu cuȑeȑi cele ce
sȑnt ale lui Dumneȑeu, ci cele ce sȑnt
ale ȑmeniloru.

Ȓi cȑȑmȑndu la *sine* mulȑimea ȑm- 34
preunȑ cu discipulii sei, li-a ȑisu :
Ori-cine voiesce sȑ vinȑ dupȑ mine,
sȑ se lepede de sine, ȑi sȑ-ȑi ȑee cru-
cea sa, ȑi sȑ-mi urmeze. Cȑ celu ce 35
va voi sȑ-ȑi mȑntue viȑȑa sa o va perde :
ȑru celu ce va perde viȑȑa sa pentru
mine ȑi pentru evangeliȑ, acela o va
mȑntui. Cȑ ce va folosi omului, de 36
aru cȑsciga lumea tȑtȑ, ȑi-ȑi va perde
sufletulu seu ? Sȑu ce va da omulu 37
schimbu pentru sufletulu seu ? Deci 38
celu ce se va ruȑina de mine ȑi de cu-
vintele mele ȑntȑ acestu nȑmu desfrȑ-
natu ȑi pȑcȑtosu, de acela ȑi Fiiulu
omului se va ruȑina, cȑndu va veni
ȑntȑ mȑrirea Pȑrintelui seu cu sȑntȑii
ȑngeru.

Ȓi elu li ȑicea : Adevȑru ȑicu vouȑ, 1
cȑ sȑnt unii din cei ce stau aici, cari
nu voru gusta mȑrte, pȑnȑ cȑndu nu
voru vedȑ ȑmpȑrȑȑia lui Dumneȑeu
venindu ȑntȑ putere.

Ȓi dupȑ ȑese ȑile a lȑutu Iisusu pre 2
Petru ȑi pre Iacobu ȑi pre Ioanu, ȑi
i-a suitu ȑn munte ȑnaltu deosebi sin-
guri, ȑi s'a schimbatu la fȑȑȑ ȑnaintea
loru : Ȓi vestmintele lui se fȑcurȑ 3
strȑlucitȑre, albe fȑrte ca zepada, ȑn
ce chipu nȑlbitorulu pe pȑmȑntu nu
pȑte sȑ nȑlbȑscȑ. Ȓi li s'a aretat u Ilie 4
ȑmpreunȑ cu Moisi, ȑi vorbiau cu Iisusu.
Ȓi respunȑȑndu Petru a ȑisulu lui Iisusu : 5
ȑnvȑȑatorule, bine este nouȑ a fi aici !
sȑ facemu trei colibi : ȑie una, lui Moisi
una, ȑi lui Ilie una. Cȑ nu scia ce sȑ 6
vorbȑscȑ, cȑ erau ȑnfriȑȑȑȑi. Ȓi s'a 7
fȑcutu nuoru, umbrindu-i ; ȑi a venit
vȑce din nuoru, ȑicȑndu : Acesta este
Fiiulu meu celu iubit u ; pre acesta
ascultȑȑi. Ȓi pe datȑ cȑutȑndu ei 8
ȑmprejuru, nu mai vȑȑurȑ pre ni-
menea, de cȑtu pre Iisusu singuru cu
d'ȑȑii.

Ȓru pogorȑndu-se ei din munte, li-a 9
ordinatu, sȑ nu spunȑ nimenui cele

ce au vădutu, pêne cându Fiiulu omu-
 10 lui va învia din morți. Și au ținutu
 cuvântulu între sine, întrebându unulu
 pre altulu, ce este aceea — a învia
 11 din morți. Și l'au întrebatu, dicându :
 Pentru ce dîcu cărturarii, că Ilie tre-
 12 bue să vină mai nainte? Éru elu re-
 spundêndu, li-a dîsu: Ilie, venindu mai
 'nainte, va restatornici tôte; și cumu
 este scrisu de Fiiulu omului, ca să su-
 13 fere multe și să se defaime. Ci dîcu
 voui, că Ilie a și venitu, (și i-au făcutu
 câte au voitu) cumu este scrisu de-
 spre elu.

14 Și venindu la discipulii *sei* a vî-
 dutu mulțime mare împrejuru lor,
 și cărturarii întrebându-se cu d'îșșii.
 15 Și îndată totu poporulu vîdêndu-lu,
 s'a uimitu, și alergându l'a salutat.
 16 Și elu a întrebatu pre cărturari: Ce
 17 vîntrebați cu d'îșșii? Și respundêndu
 unulu din mulțime, a dîsu: Învêțăto-
 rule, amu adusu la tine pre fiulu meu,
 18 care are spiritu mutu; Și ori unde
 'lu apucă, 'lu sdrobesce, și spuméză,
 și scrișnesce cu dinții sei, și se usucă;
 și amu rugatu pre discipulii tei ca
 19 să-lu scôță, dară nu au pututu. Éru
 elu respundêndu li-a dîsu: Generați-
 unenecrediciósă! pêne cându voi u fi cu
 voi? pêne cându voi u suferi pre voi?
 20 aduceți-lu la mine. Și l'au adusu la
 d'însulu; și vîdêndu-lu, îndată l'a
 sdruncinatu demonulu, și cădêndu la
 21 pămêntu se tăvălia spumându. Și a
 întrebatu pre părintele lui: Cătu timpu
 este de cându i s'a făcutu acésta? Dîs'a
 22 elu: Din copilăriă. Și de multe ori
 l'a aruncatu în focu și în apă, ca să-lu
 pérđă; ci dacă poți ceva, miluesce-ne,
 23 și ajută-ne. Iisusu i-a dîsu: Dacă
 poți crede, tôte *sînt* cu putință celui
 24 ce crede. Și îndată părintele copi-
 lului strigându cu lacrimi, a dîsu:
 Credu, Dómnê, ajută necredinței mele.
 25 Éru vîdêndu Iisusu, că năvălesce po-
 porulu, a ordinaru spiritului celui
 necuratu, dicêndu-i: Spiritu mutu
 și surdu, eu 'ți dîcu: eși dintr'însulu,
 26 și de acumu să nu mai întri în elu. Și
 strigându, și multu sdruncinându-lu,
 a eșitu; și elu s'a făcutu ca unu mortu;
 27 în cătu mulți diceau, că a muritu. Éru
 Iisusu, apucându-lu de mână, l'a redi-
 catu; și s'a sculatu.

Și întrându elu în casă, l'au între- 28
 batu discipulii sei deosebi: Pentru ce
 noi nu amu pututu să-lu scótemu? Elu 29
 li-a dîsu: Acestu soi u cu nimicu nu
 pôte eși, de cătu prin rugăciune și prin
 postu.

Și de acolo eșindu, mergeau prin 30
 Galileea, și elu nu voia să-lu sciă
 cineva. Că-i învêța pre discipulii 31
 sei, și li dicea: Fiiulu omului se va
 da în mânilé ómeniloru, și-lu voru
 omorî; și după ce-lu voru omorî, va
 învia a treia dî. Éru ei nu înțelegeau 32
 cuvântulu acela, și se temeau să-lu
 întrebe.

Și a venitu la Capernaumu; și 33
 fiindu în casă, i-a întrebatu: De ce
 ați convorbitu între sine-vê pe cale?
 Éru ei au tăcutu; că se pricise pe 34
 cale, unulu cu altulu, că cine *aru fi*
 mai mare *între ei*. Și ședêndu, a chiă- 35
 matu pre cei duoi-spre-dece, și li-a
 dîsu: Celu ce va să fie ântéiu, *acesta*
 să fie mai pe urmă de toți, și servu
 tuturoru. Și luându unu copilu, l'a 36
 pusu în meșiloculu lor; apoi lu-
 ându-lu în brațele lui, li-a dîsu: Celu 37
 ce va primi pre unulu dintr'acesti
 copii în numele meu, primesce pre
 mine; și celu ce primesce pre mine,
 nu primesce pre mine, ci pre celu ce
 m'a trămesu.

Atunci Ioanu, luându cuvântulu i-a 38
 dîsu: Învêțătorule, amu vîdutu pre
 unulu scóțêndu demoni, în numele
 teu, și elu nu ni urmăză; și l'amu
 opritu, căci nu ni urmăză. Éru Iisusu 39
 a dîsu: Nu-lu opriți; că nimenea nu
 este, care făcêndu minuni în numele
 meu, să pótă lesne a mă vorbi de
 reu. Că celu ce nu este contra nóstră 40
 este pentru noi. Și ori-cine vî va da 41
 de beutu unu pacharu de apă în numele
 meu, pentru că sunteți ai lui Chris-
 tosu, adevêru dîcu voui, nu-și va perde
 plata sa.

Și ori-cine va scandalisa pre unulu 42
 dintr'acesti mici, cari credu în mine,
 mai bine aru fi lui, dacă i s'aru lega
 o pétră de móră de grumazulu
 seu, și s'aru arunca în mare. Și 43
 de-ți va fi de pedică mâna ta,
 taie-o; mai bine este ciungu să întri
 în viêtă, de cătu două mâni avêndu
 să întri în gheenna, în foculu nestînsu;

44 Unde viermele loru nu móre, și foculu
45 nu se stînge. Și de-ți va fi de pedică
peciorulu teu, taie-lu; mai bine 'ți
este schiopu să întri în vieță, de câtu
duoë pecióre avêndu să fii aruncatu în
46 gheenna, în foculu nestînsu. Unde
viermele loru nu móre, și foculu nu
47 se stînge. Și de-ți va fi de pedică
ochiulu teu, scóte-lu; mai bine 'ți
este cu unu ochiu să întri în împe-
răția lui Dumneđu, de câtu duoi ochi
avêndu, să fii aruncatu în focul gheen-
48 nei. Unde viermele loru nu móre,
49 și foculu nu se stînge. Că fie-care
cu focu se va săra; și totu sacrifi-
ciulu cu sare se va săra.
50 Bună *este* sarea; dară făcêndu-se
sarea nesărată, cu ce o veți drege?
Aveți sare în voi, și fiți în pace unulu
cu altulu.

CAP. 10.

Învătătura lui Iisusu asupra despărțeniei. Elu bine-
cuvinteză pre prunci, vorbesce de periclulu avuției,
predice suferințele sale și mórtea sa; mustră pre fiii
lui Zebedeiu, și vindecă pre orbulu Bartimeiu.

1 Și sculându-se de acolo, a venitu în
hotarele Iudeei, dincolo de Iordanu;
și éráși s'au adunatu glótele la d'în-
sulu, și precumu avea datină, éráși
'i învăța.
2 Și apropiându-se Fariseii, l'au în-
trebatu: Óre este ertatu bărbatulu
3 să-și lase femeea? ispitindu-lu. Elu
respondêndu, li-a đisu: Ce v'a ordi-
4 natu Moisi? Đis'au ei: Moisi a la-
satu să-i scriă carte de despărțenieă,
5 și să o lase. Și respondêndu Iisusu,
li-a đisu: Dupre împetrierea ânimei
6 vóstre v'a scrisu acestu ordinu. Éru
de la începutulu facerei i-a făcutu
7 Dumneđu bărbatu și femeie. Pentru
acéstă va lăsa omulu pre părintele
seu, și pre muma *sa*, și se va lipi de
8 femeea sa; Și amînduoi voru fi unu
9 ci unu corpu. Deci ce a împreunatu
Dumneđu, să nu despartă omulu.
10 Și în casă éráși l'au întrebatu dis-
11 cipulii sei de acésta. Și li-a đisu:
Ori-cine 'și va lăsa femeea sa, și va
lua alta, comite adulteriu asupra ei.
12 Și femeea, de-și va lăsa barbatulu, și
se va mărita după altulu, comite
adulteriu.
13 Și aduceau prunci la d'însulu, ca să

se atingă de ei; éru discipulii *sei* mu-
strau pre cei ce-i aduceau. Éru Iisusu 14
vêdêndu *acésta*, s'a mâniatu, și li-a
đisu: Lăsați pruncii să vină la mine,
și nu-i opriți; că a unora ca acestora
este împărăția lui Dumneđu. Ade- 15
vêru đicu voui: Ori-cine nu va primi
împărăția lui Dumneđu ca unu prun-
cu, nu va intra într'însa. Și luându-i 16
în brațe, și-a pusu mânele preste ei,
și i-a bine-cuvântatu.

Și eșindu elu în cale, alergându 17
óre-cine și ingenunchiându înaintea
lui, 'lu întreba: Învătătorule bune, ce
să facu, ca să moscenescu vieță eter-
nă? Đisu-i-a Iisusu: Pentru ce'mi 18
đici bunu? nimenea nu *este* bunu, de
câtu numai unulu, Dumneđu. Tu 19
scii ordinele: Să nu comiți adulteriu;
să nu uciđi; să nu furi; să nu măr-
turisesci mărturiă mincinosă; să nu
răpesci; onóra pre părintele teu, și
pre muma *ta*. Elu respondêndu, i-a 20
đisu: Învătătorule, tóte acestea le-
amu păzitu din tinerețele mele.
Atunci Iisusu, căutându spre elu, l'a 21
iubitu, și i-a đisu: Încă una 'ți lip-
sesce; mergi, vinde-ți câte ai, și *le*
dă saraciloru, și vei ave tesauru în
ceriu; și vino, ia crucea, și urméză-mi.
Éru elu supărându-se de acestu cu- 22
vêntu, s'a dusu întristatu; că avea
avuții multe.

Și căutându Iisusu împrejuru, a 23
đisu discipuliloru sei: Cătu de ane-
voia voru intra în împărăția lui Dum-
neđu cei ce au avuții! Și discipulii 24
s'au miratu de cuvintele lui. Éru
Iisusu éráși respondêndu, li-a đisu:
Fiiloru! cătu de anevoia este să între
în împărăția lui Dumneđu cei ce se
încREDU în avuții! Mai lesne este ca 25
funia să trecă prin urechia acului,
de câtu avutulu să între în împărăția
lui Dumneđu. Éru ei mai multu 26
s'au miratu, đicêndu unulu cătră al-
tulu: Și cine pote să se mântuéscă?
Éru căutându Iisusu la d'însii, *li-a* 27
đisu: La ómeni *este* cu neputință, éru
nu la Dumneđu; că la Dumneđu
sunt tóte cu putință.

Atunci Petru a începutu a-i đice: 28
Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu ur-
matu ție. Și respondêndu Iisusu, *i-a* 29
đisu: Adevêru đicu voui, nimenea nu

este care și-a lasatu casă, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu țărâne, pentru mine și pentru evangeliă, Care nu va primi însutite, acumu în acestu timpu: case, și frați, și surori, și mume, și copii, și țărâne, cu persecuțiuni; și în lumea cea viitoare, viața eternă. Dară mulți dintre cei anteu voru vi pe urmă; și dintre cei de pe urmă anteu.

32 Și erau pe cale, suindu-se la Ierusalimu, și mergea Iisusu înaintea lor; éru ei se spăimântau, și urmându-i, li era frică. Și luându érași pre cei duoi-spre-dece, a începutu a li vorbi despre cele ce erau să i se întempe; 33 *Dicându:* Ecce ne suimu la Ierusalimu, și Fiiulu omului se va da archiereilor și cărturarilor, și-lu voru condamna la mörte, și-lu voru da păgânilor; Și-lu voru batjocori, și-lu voru biciui, și-lu voru scuipa, și-lu voru omori; și a treia di va învia.

35 Atunci veniră la elu Iacobi și Ioanu, fiii lui Zebedeu, dicendu; Învătătorule, voimu ca să ni faci ce vomu cere. Éru elu li-a dișu: Ce voiți ca să vi facu? Dis'au ei: Dă-ni, ca să ședemu, unul d'a drépta ta, și altulu d'a stânga ta, în mărirea ta. 38 Dis'a lor Iisusu: Nu sciți ce cereți; puteți să beți pacharulu care eu beu? și să vă botezați cu botezulu, cu care mă botezu? Disu-i-au ei: Putemu. 39 Dis'a lor Iisusu: Pacharulu, pre care eu beu, cu adevăratu 'lu veți bé; și cu botezulu, cu care eu mă botezu, vă veți boteza; Dară a sedé d'a drépta și d'a stânga mea nu potu să dau; ci se va da celoru pentru cari s'a gătitu.

41 Și aușindu acésta cei dece, au începutu a se mânia pre Iacobi și pre Ioanu. Éru Iisusu, chiâmându-i *la sine*, li-a dișu: Sciți, că cei ce guverneză asupra popóreloru le domnescu, și cei mai mari ai lor le stépânescu. 43 Éru între voi să nu fie așa; ci celu ce voiesce să fie mare între voi, să fie voui servu, și celu care din voi voiesce să fie anteu, să fie tuturoru servu. 45 Că și Fiiulu omului nu a venit să fie servitu, ci să servescă, și să-și dea viața sa rescumpărare pentru mulți.

Și au venit la Ierichonu; și eșindu elu din Ierichonu cu discipulii sei, și cu poporu multu. orbulu Bartimeiu, fiulu lui Timeiu, ședea lângă cale cerșindu: Și aușindu, că este Iisusu Nazarinénulu, a începutu a striga, și a dice: Iisuse, fiulu lui Davidu, miluesce-mă! Și-lu certau mulți ca să tacă; éru elu mai virtosu striga: Fiiulu lui Davidu miluesce-mă! Și stându Iisusu, a dișu să-lu chame. Și au chiămatu pre orbu, dicendu-i: Îndrăznesce! scólă, elu te chiamă. Éru elu, lepédându-și vestmântulu seu, s'a sculatu, și a venit la Iisusu. Și respundendu Iisusu, i-a dișu: Ce voiesci, să-ți facu? Orbulu i-a dișu: Învătătorule! ca să vedu. Éru Iisusu i-a dișu: Mergi, credința ta te-a mântuitu; și îndată a vedutu, și a urmatu lui Iisusu în cale.

CAP. 11.

Întrarea lui Iisusu în Ierusalimu. Smochinulu blăstematu. Vîndetorii alungați din templu. Tăria credinței și a rugăciunei.

Și apropiindu-se de Ierusalimu, în Bethfage și Bethania, către Muntele Oliviloru, a trămesu duoi din discipulii sei; Și li-a dișu: Mergeți în satulu care este înaintea vóstră; și îndată intrându într'însulu, veți afla unu mînzulu legatu, pe care nici unu omu nu a ședutu; deslegându-lu, aduceți-lu. Și de vi va dice cineva; Pentru ce faceți acésta? diceți, că Domnului trebuesce; și îndată lu va trămete aicia. Și au mersu, și au aflatu mînzulu legatu lângă ușă, afară la respântiă; și l'au deslegatu. Éru unii din cei ce sta acolo, li-au dișu: Ce faceți, de deslegați mînzulu? Éru ei li-au dișu, precumu a ordnatu lor Iisusu; și i-au lăsatu. Și au adusu mînzulu la Iisusu, și și-au pusu vestmintele lor pe elu; și a ședutu pe dînsulu. Și mulți asterneau vestmintele lor pe cale; éru alții tăiau stêlpări din arbori, și le asterneau pe cale. Și cei ce mergeau înainte, și cei ce urmau, strigau, dicendu: Osanna! bine-cuvântatu *fie* celu ce vine în numele Domnului; Bine-cuvîntată *fie* împărăția părintelui nostru Davidu, carea vine în numele Domnului; Osanna întru înălțimi.

11 Și a intratu Iisusu în Ierusalimu și în templu; și după ce a vedutu tôte, fiindu óra înaintată, a eșitu la Bethania cu cei duoi-spre-dece.

12 Și a duoa și eșindu elu din Bethania, a flămânditu; Și vedându unu smochinu de departe avendu frunđe, a venitu, că dóră va afla ceva într'insulu; dară venindu la elu nu a aflatu nimicu de câtu numai frunđe; că încă

14 nu era timpul smochineloru. Și Iisusu luându cuvântulu, i-a đisu: De acumu înainte nimenea să nu mai mânânce fruptu din tine în eternu. Și auđiau discipulii sei.

15 Și au venitu la Ierusalimu; și intrându Iisusu în templu, a începutu a scóte pre cei ce vindeau și cumpérau în templu, și a resturnatu mesele schimbătoriloru de bani, și scaunele

16 celoru ce vindeau porumbi; Și nu lăsa să pórte cineva vasu prin templu; Și-i învăța, đicându: Au nu este scrisu: Casa mea se va chiâma casă de rugăciune pentru tôte popórele? dară voi o ați făcutu pesceră de tál-

18 hari. Și au auđitu cărturarii și archiereii, și căutau cumu să-lu pérđă; căci se temeau de d'insulu, pentru că totu poporulu se mira de învățatura

19 lui. Și făcându-se séră a eșitu afară din cetate.

20 Și a duoa și trecându a vedutu smochinulu uscatu din rădicină. Și aducându-și aminte Petru, i-a đisu: Învătătorule, veđi smochinulu, pre

22 care l'ai blăstematu, s'a uscatu. Și respundându Iisusu, li-a đisu: Aveți credință în Dumneđu. Că, adevéru đicu voui, ori-cine va đice muntelui acestuia: Redică-te, și te aruncă în mare; și nu se va înduoi în ânima sa, ci va crede că cele ce va đice voru

24 fi: 'i va fi ori-ce va đice. Dreptu aceea đicu voui: că tôte câte cereți, rugându-vě, credeți că veți primi, și se va face voui. Și cându stați de vē rugați, ertați ori-ce aveți asupra cui-

26 va; ca și Părintele vostru celu din ceriuri să vî erte greșelele vóstre. Éru dacă voi nu veți erta, nici Părintele vostru celu din ceriuri nu vî va erta greșelele vóstre.

27 Și au venitu éráși la Ierusalimu; și âmbându elu în templu, au venitu

la d'insulu archiereii și cărturarii și bétrânii; Și i-au đisu: Cu ce putere 28 faci acestea și cine ți-a datu acéstă putere, ca să faci acestea? Éru Iisusu 29 respundându, li-a đisu: întreba-voiu și eu pre voi unu cuvântu, și să-mi respondeți; și voiu spune și eu voui cu ce putere facu acestea. Botezulu 30 lui Ioanu, din ceriu a fostu, séu de la ómeni? respondeți-mi. Și ei vorbiau 31 între sine, đicându: de vomu đice: din ceriu, va đice: Pentru ce nu ați cređutu lui? Éru de vomu đice: de 32 la ómeni, se temeau de poporu; că toți socotiau pre Ioanu, că în adevéru a fostu profetu. Și respundându au 33 đisu lui Iisusu: Nu scimu. Și respundându Iisusu a đisu loru: Nici eu nu voiu spune voui cu ce putere facu acestea.

CAP. 12.

Parabola lucrătoriloru viei; pétra deconsiderată de ziditorii; tributulu Cesarului; cérta Sadukeiloru despre înviare; despre ordinulu celu mai mare; Christosu Fiin și Domnu alu lui Davidu; veduva care pune pućini bani în corbană.

Și a începutu a li vorbi în parabole: 1 Unu omu a plântatu viă, și a îngrădit'o împrejuru cu gardu, și a sepatu téscu într'însa, și a ziditu turnu, și a dat'o lucrătoriloru, și s'a dusu departe. Și la timpu a trămesu unu servu la 2 lucrători, ca să iee de la d'înșii din fruptulu viei. Éru ei apucându-lu, 3 l'au bătutu, și l'au trămesu deșertu. Și éráși a trămesu cătră d'înșii pre 4 altu servu; și pre acela, aruncându cu petre în elu, i-au rânitu capulu, și l'au trămesu batjocoritu. Și éráși 5 a trămesu pre altulu; și pre acela l'au omoritu; și mulți alții, pre unii bătându-i, și pre alții omorîndu-i. Deci, avendu încă unu fiu, iubitulu 6 alu seu, a trămesu și pre acela mai pe urmă la ei, đicându: Voru respecta pre fiulu meu. Éru lucrătorii aceia 7 au đisu între sine: Acesta este moscenitorulu: veniți să-lu ucidemu, și moscenirea va fi a nóstră. Și apucându-lu, l'au omoritu, și l'au scosu 8 afară din viă. Deci ce va face stépă-nulu viei? veni-va, și va perde pre 9 acei lucrători, și va da via altora. Au 10 nu ați cetitu acéstă scriptură: Pétra, pre care au nesocotit'o ziditorii, s'a

11 făcutu capulu unghiului; Domnulu
a făcutu acestu lucru, și este minu-
natu în ochii nostri?

12 Și căutau să-lu prindă; dară se te-
meau de poporu; că au cunoscutu,
că a ȑisu parabola asupra loru; și
lăsându-lu, s'au dusu.

13 Apoi au trămesu cătră d'însulu pre
unii din Farisei și din Erodiani, ca
14 să-lu prindă în cuvântu. Éru ei ve-
nindu i-au ȑisu: Învătătorule, scimu
că esci sinceru, și nu-ți pêsă de fi-
menea; că nu cauți în fața ómeniloru,
ci înveți calea lui Dumneȑeu în ade-
văru: Se cade a da tributú Cesarului,
sáu nu? Să dămu, său să nu dămu?

15 Éru elu cunoscându făcarnicia loru,
li-a ȑisu: Pentru ce mă ispițiți? adu-
ceți-mi unu denaru, ca să-*u* vedu.

16 Éru ei i-au adusu. Și li-a ȑisu: Alu
cui este acestu chipu și scriptura? Ei
17 i-au ȑisu: Ale Cesarului. Și respun-
dându Iisusu, li-a ȑisu: Dați Cesa-
rului cele ce sânt ale Cesarului; și
lui Dumneȑeu cele ce sânt ale lui
Dumneȑeu. Și s'au miratu de d'însulu.

18 Și au venitu la d'însulu Sadukeii,
cari ȑicu că nu este înviare, și l'au în-
trebatu, ȑicându: Învătătorule, Moisi
ni-a scrisu: De va muri fratele cui-
va, și-i va rămâne femeea *sa*, și nu va
lăsa copii, să iee fratele seu pre fe-
meea lui, și să redice semênță fratelui
20 seu. Deci au fostu șapte frați; și celu
d'ântéiu a luatú femeie, și murindu
21 nu a lăsatú semênță. Și alu duoilea a
luat'o, și a muritu; și nici acela nu
a lăsatú semênță; și alu treilea ase-
22 menea. Și a luat'o *toți* șapte, și nu
au lăsatú semênță; mai pe urmă de
23 *toți* a muritu și femeea. Deci la în-
viare, cându voru învia, alu căruia
dintr'înșii va fi femeea? că *toți* șapte
24 au avut'o de femeie. Și respundendu
Iisusu, li-a ȑisu: Vă rătăciți, pentru
că nu sciți scripturile, nici puterea
25 lui Dumneȑeu. Căci cându voru în-
via din morți, nici se voru însura,
nici se voru mărita; ci voru fi ca
26 ângerii în ceriuri. Éru despre morți,
că se voru scula, au nu ați cetitu în
cartea lui Moisi, cumu i-a vorbitu
Dumneȑeu în rugu, ȑicându: Eu *sânt*
Dumneȑeulu lui Abraamu, și Dumne-
ȑeulu lui Isaacu, și Dumneȑeulu lui

Iacobu. Elu nu este Dumneȑeu alu 27
morțiloru, ci Dumneȑeu alu viiloru;
deci, voi multu vă rătăciți.

Și apropiându-se unulu din cărtu- 28
rari, carele auȑise pre ei întrebându-
se, pricepându că li-a respunsu bine.
l'a întrebatu: Care ordinu este celu
mai ântéiu din tóte. Éru Iisusu i-a 29
respunsu: Celu mai ântéiu de tóte
ordinele *este*: Auȑi, Israele, Domnulu,
Dumneȑeulu nostru, unulu este Dom-
nu. Și să iubesci pre Domnulu, Dum- 30
neȑeulu teu din tótă ânima ta, și din
totu sufletulu teu, și din totu cugetulu
teu, și din tótă puterea ta; acesta
este celu ântéiu ordinu. Éru alu duo- 31
ilea, asemenea *aceluia este* acesta:
Să iubesci pre aprópele teu, ca însu-ți
pre tine. Altu mai mare ordinu de
câtu acesta nu este. Și i-a ȑisu cărtu- 32
rarulu: Bine, învățatorule! adevăratu
ai ȑisu: că unulu este Dumneȑeu, și
nu este altulu afară de d'însulu; Și 33
a-lu iubi din tótă ânima, și din totu
cugetulu, și din totu sufletulu, și din
tótă puterea; și a iubi pre aprópele
ca însu-și pre sine, este mai multu
de câtu tote olocaustele și sacrificiele.
Éru Iisusu vedându că a respunsu cu 34
înțelepciune, i-a ȑisu: Nu esci departe
de împărăția lui Dumneȑeu. Și ni-
menea nu mai îndrăznia să-lu întrebe
mai multu.

Și Iisusu învățându în templu, a 35
luatu cuvântulu, ȑicându: Cumu ȑicu
cărturarii, că Christosu este fiuu alu
lui Davidu? Că însu-și Davidu a ȑisu 36
prin Spiritulu Sântu: Dis'a Domnulu
Domnului meu: Șeȑi d'a drépta mea,
pêne ce voiú pune pre neamicii tei
asternutu pecióreloru tale. Deci însu- 37
și Davidu 'lu numesce Domnu; de
unde *dară* este fiuu alu lui? Și popo-
rulu 'lu asculta bucurosu. Și li vorbia 38
în învățatura sa: Păziți-vé de cărtu-
rari, cărora li place a âmbra în vest-
minte lungi, și *iubescu* închinăciuni
în tērguri, Și scaunele cele mai de 39
susu în sinagogi, și locurile cele mai
ântéiu la ospete; Cari înghitu casele 40
veduveloru, și la aretare facu rugăci-
uni lungi, acestia voru primi mai mare
condemnare.

Și șeȑendu Iisusu în fața corbanei, 41
privia cumu arunca poporulu bani în

Şi va da frate pre frate spre mórte, 12
şi părinte pre fiu: şi se voru scula
copii asupra părinţilor, şi-i voru lăsa
să-i omóre. Şi veţi fi urîţi de toţi 13
pentru numele meu; éru celu ce va
rebda pêne la sfârşitu, acela se va
mântui.

Éru cându veți vedé urîciunea 14
pustiirei, cea preîșă de profetulu
Danielu, stîndu unde nu se cade (celu
ce cetesce să înțelegă), atuncia cei ce
sînt în Iudeea, să fugă la munți; Și 15
celu ce este pe casă să nu se pogóre
în casă, nici să între să iee ceva din
casa sa; Și celu ce este în câmpu să 16
nu se întorcă înapoi să-și iee vestmên-
tulu seu. Și vai de cele îngreunate, 17
și de cele ce voru alăpta în ȕilele
acelea. Și rugați-vă, ca să nu fie fuga 18
vóstră érna. Că va fi în ȕilele acelea 19
strîmtorare, asemenea căreia nu a fostu
de la începutulu facerei pêně acumu,
și nici va mai fi. Și de nu aru fi scur- 20
tatu Domnulu ȕilele acelea, nu aru
scăpa ori-ce corpu; éru pentru aleșii
lui va scurta ȕilele acelea. Atuncia 21
de vî va ȕice cineva: Éccé aicia *este*
Christosu! séu, éccé acolo! nu credeți.
Că se voru scula Christoși mincinoși, 22
și profeți mincinoși, și voru areta
semne și minuni, ca să amăgescă, de
aru fi cu putință, și pre cei aleși. Éru 23
voi paziți-vă; éccé mai'nainte v'amu
spusu tóte.

În zilele acelea, după strîmtorarea 24
aceea, sôrele se va întuneca, și luna
nu-și va da lumina sa; Și stelele 25
ceriului voru căde, și puterile cele din
ceriuri se voru clăti. Și atunci voru 26
vede pre Fiiulu omului venindu pe
nuori cu mare putere și mărire. Și 27
atunci va trămete pre ângerii sei, și
va aduna pre cei aleși ai sei de la
cele patru vînturi, de la maginea
pămîntului pêne la marginea ce-
riului.

Éru de la smochinu învățați-vă 28
parabolă: Cându mlădița lui este
môle, și înfrunďesce, sciți că este
aprópe véra. Așa și voi, cându veți 29
vedé acestea făcându-se, să sciți că
este aprópe, lûngă uși. Adevéru 30
dicu voui, că nu va trece némulu acesta,
pêně cându *nu* se voru întempla tóte
acestea. Ceriulu și pământulu voru 31

Pređicer-a dărimarei templului și a Ierusalimului.
Semnele înaintea ace-tei întâmplări și a venirii a
duoa a lui Iisusu Christosu. Îndemnare la privi-
ghiare.

1 Și eșindu elu din templu, i-a ȑisu
unulu din discipulii sei : Învęțatorule,
veȑi ce feliu de petre și ce feliu de
2 zidiri ! Și respunȑędu Iisusu, i-a
ȑisu : Veȑi aceste zidiri mari ? nu va
remâne pętră pe pętră, care nu se va
resipi.

3 Și șeȑędu elu pe Muntele Olivi-
loru în faȑa templului, l'au întrebatu
deosebi Petru și Iacobu și Ioanu și
4 Andreiu : Spune noui, cȑndu voru fi
acestea ? și *prin* care semnu se va
cunósce, cȑ se voru îndeplini tóte
5 acestea ? Éru Iisusu, respunȑędu-li,
a începutu a ȑice : Cȑutaȑi sȑ nu vę
amȑgęscȑ cineva. Cȑ mulȑi voru veni
6 în numele meu, ȑicędu : Eu sânt
Christosu ; și voru amȑgi pre mulȑi.
7 Éru cȑndu veȑi auȑi de resbóie și de
sciri de resbóie, sȑ nu vę spȑimęntaȑi ;
cȑ trebue sȑ fie *acestea* ; darȑ încȑ
8 nu *va fi* sfȑrșitul. Cȑ se va scula
poporu asupra poporului, și regatu
asupra regatului ; și voru fi cutremuri
pe alocurea, și voru fi fómete și tur-
burȑri.

9 Acestea *sânt* începutulu dureriloru.
Deci pȑziȑi-vę ; cȑ vę voru da la dire-
gętorii ; și veȑi fi bȑtuȑi în sinagogi ;
și veȑi fi duși înaintea guvernȑtorii-
loru și regiloru pentru mine, spre
10 mȑrturiȑ loru. Și mai ȑntęiu trebue
sȑ se predice evȑngelia între tóte po-
11 pórele. Éru cȑndu *vę* voru duce, și
vę voru da, sȑ nu vę îngriȑiȑi mai
'nainte ce veȑi vorbi, nici sȑ vę gȑn-
ȑiȑi ; ci ori-ce vi se va da într'acea
órá, aceea sȑ vorbiȑi ; cȑ nu voi sȑn-
teȑi cei ce vorbiȑi, ci Spiritulu Sȑntu.

trece; dară cuvintele mele nu voru trece.

32 Éru de ziua aceea și de ora aceea nimenea nu scie, nici ângerii cari sânt în ceriu, nici Fiiulu, ci numai Părintele.

33 Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți cându va fi acelu timpu.

34 Că *este* ca și *cându* unu omu, ducându-se departe, și lăsându-și casa sa, dă putere serviloru sei, și fie-căruia lucrulu seu, și ȋice portarului să priveghieze. Deci priveghiați; că nu știți

35 cându va veni stăpânulu casei, séra séu la mieđulu nopții, séu la cântatulu cocoșiloru, séu demânetă. Ca nu

36 venindu fără de scire, să vă afle dormindu. Éru cele ce ȋicu voui, ȋicu

37 tuturoru: Priveghiați.

CAP. 14.

O femeie tórna miru pe capulu lui Iisusu; elu serbăză pascele; preȋice vânđarea lui Iuda: înstituesce sânta cină; suferiȋele sale în Gethsemane; elu se duce înaintea arȋhierului. Petru se lepădă de d'însulu.

1 După duoă ȋile erau pascele și azimele; și arȋhierii și cărturarii căutau cumu să-lu prindă cu vicleșugu, și să-lu omóre. Dară ȋiceau: Nu în serbătóre, ca să nu fie turburare în poporu.

3 Și fiindu elu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, și seȋându elu, a venit u o femeie avându un vasu de alabastru cu miru de nardu adevératu, de multu preȋu, și făcându spărtură în vasu, l'a turnatu pe capulu lui.

4 Și erau unii, cari s'au mâniatu întru sine, și ȋiceau: Pentru ce se făcu acéstă resipă de miru? Că se putea vinde acesta dreptu mai multu de câtu

5 trei sute de denari, și să se dee sara-ciloru. Și murmurau asupra ei. Éru Iisusu a ȋisu: Lăsați-o: pentru ce o supérati? ea a făcutu lucru bunu

6 cătră mine. Că pre saraci pururea 'i aveȋi cu voi, și cându vreȋi, puteȋi a li face bine; éru pre mine nu mă

7 aveȋi pururea. Acésta a făcutu ce a pututu; a venit u mai 'nainte de a unsu corpulu meu spre îngropare.

8 Adevéru ȋicu voui: Ori unde se va predica acéstă evangeliă în tótă lumea, se va spune și *ceea* ce a făcutu ea, spre amintirea ei.

9

Și Iuda Iscariotulu, unulu din cei 10 duoi-spre-ȋece, a mersu la arȋhierii, ca să-lu vânđă loru. Éru ei auȋindu 11 acésta, s'au bucuratu, și i-au făgăduitu să-i dee bani. Și elu căuta cumu l'aru da lor u mai la bunu timp u.

Éru în ziua cea d'ântéiu a azime- 12 lor u, cându sacrificau pascele, au ȋisu cătră d'însulu discipulii sei; Unde

voiesci să mergemu să gătimu, ca să mânânci pascele? Și a trâmesu duoi 13 din discipulii sei, și li-a ȋisu: Mer-

geȋi în cetate, și vă va întâmpina unu omu purtându unu vasu cu apă; urmaȋi-i. Și ori unde va întra, ȋiceȋi 14

stăpânulu casei: Învătătorulu ȋice: Unde este locul u, în care să mânâncu

pascele cu discipulii mei? Și elu vî 15 va areta unu foișoru mare, asternutu și gătitu; acolo gătiȋi pentru noi. Și 16

eșindu discipulii lui, au venit u în cetate, și au aflatu precumu li ȋisese; și au gătitu pascele.

Și făcându-se sérá, a venit u cu cei 17 duoi-spre-ȋece. Și seȋându ei și mân-

cându, a ȋisu Iisusu: Adevéru ȋicu voui: Unulu din voi, ce mânâncă-cu

mine, mă va vinde. Éru ei au înce- 19 putu a se întrista, și a-i ȋice unulu

câte unulu: Nu cumva eu *sânt*? și altulu: Nu cumva eu *sânt*? Éru 20

elu respundându, li-a ȋisu: *Este* unulu din duoi-spre-ȋece, care întinge

cu mine în blidu. Fiiulu omulu în 21 adevéru merge, precumu este scrisu

despre d'însulu; dară vai de omulu acela prin care Fiiulu omulu se vinde!

mai bine aru fi fostu acelu omu, de nu s'aru fi născutu.

Și mâncându ei, a luat u Iisusu pâne, 22 și bine-cuvântând'o, a frântu, și li-a

datu, și a ȋisu: Luaȋi, mâncaȋi; acesta este corpulu meu. Și luându pa- 23

harulu, și mulȋumindu, li-a datu; și au beutu, toȋi dintr'însulu. Și li-a 24

ȋisu: Acesta este sângele meu alu noului testamentu, care se vέρă pentru mulȋi. Adevéru ȋicu voui: De 25

acumu nu voi u mai bé din fruptulu viȋei, pêně în ziua aceea, cându 'lu voi u bé nou în împărăȋia lui Dum-

neȋeu.

Și cântându psalmi, au eșitu în 26 Muntele Oliviloru. Și li-a ȋisu li- 27

susu: Toȋi vă veȋi lepăda de mine în

acéstă nópte; că este scrisu: Lovi-
voiu păstorulu, și se voru resipi oile.
28 Éru după ce voiú învia, voiú merge
29 mai 'nainte de voi în Galileea. Și Petru
i-a đisu: Chiaru dacă toți se voru
30 lepêda, eu nu *mă voiú lepêda*. Și i-a
đisu Iisusu: Adevêru đicu ție, că astă-
đi, în nóptea acéstă, mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoe ori, te vei
31 lepêda de mine de trei ori. Éru elu
cu multu mai vîrtosu asigura: De va
trebui să moru cu tine, nu mă voiú
lepêda de tine. Asemenea asigurau
și toți.
32 Și au venitu în loculu care se nu-
mesce Gethsemane; și elu a đisu dis-
cipuliloru sei: Ședeți aici, pêne mă
33 voiú ruga. Și a luatu cu sine pre
Petru și pre Iacobi și pre Ioanu, și
a începutu a se uimi și a se amări.
34 Și li-a đisu: Întristatu pêne la mórte
este sufletulu meu; remâneți aici și
35 priveghiați. Și mergêndu puçinu mai
'nainte, a cădutu la pămêntu și se
ruga, ca, de este cu puțință, să trecă
36 de la d'însulu acea óră. Și đicea: Abba,
Părinte! tóte 'ți *sînt* cu puțință; treci
de la mine acestu paharu; înse nu
după cumu voiescu eu, ci *după cumu*
37 *voiesci* tu. Și a venitu și i-a găsitu
dormindu; și a đisu lui Petru: Si-
mone! dormi? nu putuși să priveghi-
ezi o óră? Priveghiați și vă rugați,
38 ca să nu intrați în ispită. Spiritulu
este veghiátoru, dar corpulu neputin-
39 ciosu. Și érași mergêndu, s'a rugatu,
40 đicêndu aceleași cuvinte. Și întor-
cêndu-se i-a aflatu érași dormindu,
(că ochii loru erau îngreuiați), și nu
41 sciau ce să-i răspundă. Și a venitu a
treia óră, și li-a đisu: Dormiți de acu-
mu, și vă repausați; destulu este, a
venitu óra; éccé se dă Fiiulu omului
42 în mânele păcătoșiloru. Sculați-vă să
mergemu; éccé celu ce m'a vëndutu
s'a apropiatu.
43 Și îndată, încă vorbindu elu, a ve-
nitu Iuda, unulu din cei duoi-spre-
dece, și cu elu glótă multă, cu săbii
și cu fuscei, de la archierei și cărtu-
44 rari și bētrâni. Și celu ce l'a vëndutu
li dăduse semnu, đicêndu: Pre care-
lu voiú săruta, acela este; prindeți-
45 lu, și-lu duceți suptu pază. Și venindu,
îndată s'a apropiatu de elu, și i-a đisu:

Învēțătorule! Învēțătorule! și l'a să-
rutatu. Éru ei și-au pusu mânele pre 46
elu, și l'au prinsu.
Éru unulu din cei ce sta lîngă elu, 47
scotêndu sabia, a lovit pre servulu
archiereului, și i-a tăiatu urechia lui.
Și răspundêndu Iisusu li-a đisu: Ca 48
la unu talharu ați eșitu cu săbii și cu
fuscei, să mă prindeți? În tóte đilele 49
amu fostu la voi în templu, învățându,
și nu m'ați prinsu; dară *trebuie* să se
împlinēscă scripturele. Și lăsându-lu 50
toți, au fugitu. Éru unu tēnêru urma 51
după elu, îmbrăcatu cu giulgiu pe
corpulu golu; și l'au prinsu tinerii;
Éru elu lăsându giulgiulu a fugitu de 52
la ei golu.
Și au adusu pre Iisusu la archiereu, 53
și s'au adunatu la d'însulu toți archi-
ereei și bētrâni și cărturarii. Éru Petru 54
'i urma de departe, pêne în întru în
curtea archiereului; și ședea împre-
ună cu servii și se încălđia la focu.
Éru archiereei și tótă adunarea cântau 55
mărturiă asupra lui Iisusu ca să-lu
omóre, dară nu aflau. Că mulți măr- 56
turisiau mărturiă mincinosă asupra
lui, éru mărturiile loru nu erau ase-
menea. Și unii sculându-se, au măr- 57
turisitu mărturiă mincinosă asupra
lui, đicêndu: Noi l'amu ađitu đic- 58
cêndu: Eu voiú strica acestu templu
făcutu de mâni, și în trei đile voiú
zidi altulu nefăcutu de mâni. Și nici 59
așa nu era mărturia loru asemenea.
Și sculându-se archiereulu în medi- 60
locu, a întrebatu pre Iisusu, đicêndu:
Nimicu nu răspunđi? ce mărturisescu
acestia asupra ta? Éru elu tăcea, și 61
nimicu nu răspundea. Érași l'a între-
batu archiereulu, și i-a đisu: Au tu
esci Christosulu, Fiiulu celui bine-
cuvêntatu? Éru Iisusu a đisu: Eu 62
sînt; și veți vedé pre Fiiulu omului
ședêndu d'a drépta puterei, și venindu
pe nuorii ceriului. Éru archiereulu 63
rupêndu-și vestmintele sale, a đisu:
Ce ni mai trebuescu mărturii? Ați
ađitu blăstemulu; ce vi se pare?
Éru ei toți l'au condamnatu ca vino-
vatu morții. Și au începutu unii a-lu 64
scuipa, și a-i acoperi fața lui, și a-lu
pumni, și a-i đice: Profētesce-*ni*. Și 65
servii 'lu pălmuiau.
Și fiindu Petru josu în curte, a ve- 66

67 nitu una, din servele archiereului. Și
vedându pre Petru încăldîndu-se, și
căutându la elu, a ȑisu: Și tu erai cu
68 Iisusu Nazarinénulu. Éru elu a tăgă-
duitu, ȑicēdu: Nu sciu, nici înȑelegu
ce vorbesci. Și a eșitu afară în sală; și a
69 cântatu cocoșulu. Éru serva érași vė-
ȑēdu-lu, a începutu a ȑice celoru cesta
70 acolo: Acesta este dintr'înșii. Éru elu
érași a tăgăduitu. Și preste puçinu
érași cei ce sta acolo au ȑisu lui
Petru: Adevėratu tu esci dintr'înșii;
că esci Galileeanu, și graiulu teu sė-
71 mēnă. Éru elu a începutu a se blăste-
ma și a se jura, ȑicēdu: Nu cunosc
72 pre acestu omu, de care vorbiți. Și a
duoa óră a cântatu cocoșulu. Și și-a
adusu aminte Petru de cuvintulu,
care i-a ȑisu Iisusu: Mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoė ori, te vei
lepėda de mine de trei ori. Și gān-
dindu-se *la acėsta*, a începutu a plānge.

CAP. 15.

Iisusu înaintea lui Pilatu. Barabba eliberatu. Con-
demnarea lui Iisusu Christosu. Mórtea și înmormen-
tarea sa.

1 Și îndatā demānéȑa ȑinēdu svatu
archireii cu bėtrānii și cu cārturarii
și cu totu sinodulu, și legādu pre
Iisusu, l'au dusu, și l'au datu lui Pi-
2 latu. Și l'au întrebatu Pilatu: Tu esci
regele Iudeiloru? Elu respundēdu,
3 i-a ȑisu: Tu dici. Și-lu acusau archi-
ereii de multe, darā elu nu a respunsu
4 nimicu. Éru Pilatu érași l'a întrebatu,
ȑicēdu: Nimicu nu respondi? Vėȑi
5 cāte mărturisescu asupra ta. Éru Ii-
susu nu a respunsu nimicu, încātu se
mira Pilatu.
6 Éru la serbătórea aceea li elibera
cāte unu vinovatu, pre care ei 'lu ce-
7 reau. Și era *unulu*, ce se numia Ba-
rabba, prinsu cu soȑii sei, și care
8 într'o rescólă făcuse unu omoru. Și
strigādu mulȑimea, a începutu a cėre
să-i *facă*, precumu li făcea pururea.
9 Éru Pilatu li-a respunsu, ȑicēdu:
Voiȑi ca să vı eliberezu pre regele
10 Iudeiloru? Că scia că l'au datu ar-
chiereii din pismă. Éru archiereii au
induplecatu pre poporu, ca mai bine
12 să li elibereze pre Barabba. Pilatu
respundēdu érași li-a ȑisu: Darā ce
voiȑi ca să facu *acestuia*, pre care-lu

ȑiceȑi rege alu Iudeiloru? Éru ei érași 13
au strigatu: Crucifică-lu. Éru Pilatu 14
li-a ȑisu: Darā ce reu a făcutu? Și
ei mai multu strigau: Crucifică-lu.
Deci Pilatu vrēdu să mulȑumescă 15
glóta, li-a eliberatu pre Barabba; și
bătēdu pre Iisusu l'a trādatu să se
crucifice.

Atunci ostașii l'au adusu în întrulu 16
curȑii, ce se ȑice pretoriu; și au adu-
natu tótă cohorta. Și l'au îmbrăcatu 17
în purpură, și împletindu cunună de
spini i-au pusu pe *capu*. Și au înce- 18
putu a i se închina: Bucură-te, Rege
alu Iudeiloru; Și-lu loviau preste 19
capu cu trestia, și-lu scuipiau, și ple-
cādu-și genunchiele, i se închinau.
Și după ce l'au batjocorit, l'au des- 20
brăcatu de purpură, și l'au îmbrăcatu
în vestmintele sale, și l'au dusu, ca
să se crucifice.

Și au silitu pre unu óre-care, Si- 21
monu, Chirineanu, părintele lui Ale-
sandru și a lui Rufu, care venindu
din țērānă, trecea pe acolo, ca să ducă
crucea lui. Și l'au adusu la locul 22
Golgotha, ce însemnézā: Loculu că-
pėȑinei. Și i-au datu să bea vinu 23
amestecatu cu smirnă; éru elu nu a
luatu. Și crucificādu-lu, au împār- 24
ȑitu vestmintele lui, aruncādu sorȑi
pe d'însele, cine să le iee. Și era óra 25
a treia, și l'au crucificatu. Și era în- 26
scrierea vinei lui scrisă d'asupra:
REGELE IUDEILORU. Și împre- 27
ună cu d'însulu au crucificatu duoii
hoȑi; unulu d'a drėpta lui, și altulu
d'a stānga lui. Și s'a împlinitu scrip- 28
tura, care ȑice: Și s'a socotitu cu
cei fără-de-lege. Și cei ce treceau 'lu 29
batjocoriau, clătindu cu capetele loru,
și ȑicēdu: Uă! tu celu ce strici tem-
plulu și-lu zidesci în trei ȑile, Mān- 30
tuesce-te însu-ȑi, și te pogórá de pe
cruce! Asemenea și archiereii cu cār- 31
turarii bătēdu-și jocu, ȑiceau unulu
cātră altulu: Pre alȑii a mântuitu;
éru pre sine nu póte să se mântuescă.
Christosu, regele lui Israelu, pogóre- 32
se acumu de pe cruce, ca să vedemu
și să credemu. Și cei ce erau crucifi-
caȑi cu elu 'lu batjocoriau.

Éru în óra a șesea s'a făcutu întu- 33
nerecu preste totu pāmēntulu, pēnė
la óra a noua. Éru în óra a noua a 34

strigatu Iisusu cu vóce tare, dicēdu: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnă: Dumneđeu! meu, Dumneđeu! meu, pentru ce m'ai lăsatu? 5
 35 Éru unii din cei ce sta acolo, auđindu, 6
 36 điceau: Éccē elu chiamă pre Ilie. Şi alergādu unulu, şi împlēdu unu burete cu oĉetu, şi puindu-lu într'o trestia, 'i da de bētu, dicēdu: Lăsaţi, să vedemu au va veni Elie să-lu pogóre. 7
 37 Éru Iisusu, strigādu cu vóce tare, 8
 38 şi-a datu sufletulu. Şi catapetézma templului s'a ruptu în duoē de susu 9
 39 pēnē josu. Şi vėđēdu sutaşulu, celu ce sta în faĉa lui, că aşa strigādu şi-a datu sufletulu, a đisu: Adevēratu, omulu acesta fiu alu lui Dumneđeu a 10
 40 fostu. Şi era acolo şi femei privindu de departe; între cari era Maria Magdalena, şi Maria, muma lui Iacobi celui micu şi a lui Iose şi Salome; 11
 41 (Cari şi, cându era elu în Galileea, 'i urmau şi-i serviau); şi altele multe, cari se suiseră cu elu în Ierusalimu. 12
 42 Şi făcēdu-se acumu séră, fiindu că era vineri, care este điuă de dinainte 13
 43 a sâmbetei; A venitu Iosefu din Arimathia, consiliaru însemnatu, care şi elu ascepta împērăŉia lui Dumneđeu, şi îndrăznindu a întratu la Pilatu, şi 14
 44 a cerutu corpulu lui Iisusu. Éru Pilatu s'a miratu, că a muritu aşa curēdu; şi chiamādu pre sutaşu, l'a 15
 45 întrebatu de a muritu de multu. Şi întelegēdu de la sutaşulu a dăruitu 16
 46 lui Iosefu corpulu. Şi cumpērādu giulgiu, şi pogorīndu-lu, l'a înfăşuratu cu giulgiu, şi l'a pusu în mormēntu, care era sepatu în pétră; şi a prāvālitu o pétră pe uşa mormēntului. Éru 17
 47 Maria Magdalena şi Maria a lui Iosefu priviau unde-lu punu.

CAP. 16.

Înviarea lui Iisusu. Elu se arētă la mulŉi discipuli.
 Înălŉarea lui Iisusu.

1 Şi trecēdu sâmbăta, Maria Magdalena, şi Maria lui Iosefu, şi Salome, au cumpērātu miresme, ca să mērgă 2
 2 să-lu ungă. Şi fórte de demănēŉă în ântēia đî a septēmănei au venitu la 3
 3 mormēntu, resărindu sórele. Şi điceau una cătră alta: Cine ne va prāvāli 4
 4 pétră de pe uşa mormēntului? Şi căutādu, au vėđutu pétră prāvālită; că era mare fórte. Şi întrādu în mormēntu, au vėđutu pre unu tēnēru şedēdu d'a drépta, îmbrăcatu în vestmēntu albu; şi s'au spăimēntatu. Éru 5
 6 elu li-a đisu: Nu vė spăimēntaŉi; căutaŉi pre Iisusu Nazarinēnu celu crucificatu; elu s'a sculatu, nu este aicia; éccē loculu unde l'au pusu. Ci 7
 7 mergeŉi de spuneŉi discipuliloru sei şi lui Petru, că va merge mai 'nainte de voi în Galileea; acolo 'lu veŉi vedē, precumu elu v'a đisu. Şi eşīdu curēdu, au fugitu de la mormēntu, că erau cuprinse de cutremuru şi de spaimă; şi nimeni nimicu nu au spusu; că se temeau. 8
 9 Éru după ce a înviatu Iisusu demănēŉă în ântēia đî a septēmănei, s'a aretatatu mai ântēiu Mariei Magdalenei, din care scosese şapte demoni. Aceea mergēdu, a datu scire celoru ce fuseseră 10
 10 cu elu, cari se plāngeau şi tānguiau. Şi aceia, auđindu că este viu şi a fostu 11
 11 vėđutu de d'īnsa, nu i-au cređutu. După aceea s'a aretatatu într'altu 12
 12 chipu la duoi dintr'īnsii pe cale, cându mergeau la țērānă. Şi aceia mergēdu 13
 13 au spusu celor-l-alti; şi nici pre aceia nu au cređutu. După aceea s'a aretatatu celoru unu- 14
 14 spre-đece, cându ședeau la mēsă; şi i-a muștratu pentru necredīŉa loru, şi învērtoșarea ânimei loru, că nu au cređutu celoru ce l'au vėđutu după ce a înviatu. 15
 15 Şi li-a đisu: Mergeŉi în tótă lumea, să predicaŉi evangelia la tótă făptura. Celu ce va crede, şi se va boteza, se 16
 16 va mântui; éru celu ce nu va crede, se va condamna. Şi celoru ce voru 17
 17 crede, voru urma aceste semne: În numele meu voru scóte demoni; în limbi noue voru vorbi; Șerpi voru 18
 18 lua; şi de voru bé ceva de mórte, nu-i va vătēma; şi-și voru pune mânele preste bolnavi, şi li va fi bine. 19
 19 Deci Domnulu, după ce a vorbitu cu d'īnsii, s'a înălŉatu la ceriu, şi a ședutu d'a drépta lui Dumneđeu. Éru 20
 20 ei eşīdu, au predicatu pretutīndinea, Domnulu împreună lucrādu, şi adevērīdu cuvēntulu prin semnele ce urmau. Amin.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

L U C A.

CAP. 1.

Unu ângeru anunță Zachariei nascerea lui Ioanu Botezătorulu, și Mariei pre cea a lui Iisus. Cântarea Mariei; nascerea lui Ioanu; cântarea Zachariei.

- 1 De ore ce mulți s'au pusu a face istoria lucrurilor petrecute între noi,
- 2 Precumu ni le-au trădatu cei ce au fostu de la începutu marturi oculari,
- 3 și ministri ai Cuvântului; Mi-amu propusu și eu, urmărindu cu de amănuntulu toate de la începutu, a-ți scrie
- 4 pe rîndu, prea destinsule Theofile, Ca să fii convinsu despre cele întru cari te-ai învățatu.
- 5 Fost'a în zilele lui Erodu, regele Iudeei, unu preutu, a nume Zacharia, din rînducla lui Abia; și femeea lui din fetele lui Aronu, și numele ei *era*
- 6 Elisabeta. Și erau amînduoi drepti înaintea lui Dumnezeu, amblându în toate ordinele și aședămintele Domnului fără prihană. Și ei nu aveau copii; că Elisabeta era stérpă, și amînduoi înaintați în vrîstă.
- 8 Și pre cându preuția elu înaintea lui Dumnezeu, în șirulu rînduei sale,
- 9 Și duple datina servirei preuției, i se sorti să tămăieze, întrîndu în templulu
- 10 Domnului, Și *pre cându* totă mulțimea poporului era afară, rugându-se
- 11 în timpululu tămăierei, I s'a aretatu ângerulu Domnului, stîndu d'a drépta
- 12 altarului tămăierei. Și vedîndu-*lu* Zacharia s'a turburatu, și frică a că-
- 13 dutu preste d'însulu. Éru ângerulu a dîsu cătră d'însulu: Nu te teme, Zacharia! că s'a auditu rugăciunea ta,
- și femeea ta Elisabeta ți va nasce fiu,
- 14 și vei chiăma numele lui Ioanu. Și vei avea bucuriă și veselie; și mulți
- 15 se voru bucura de nascerea lui. Că va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bé nici vinu nici beutură îmbetătoare; și se va împlé de Spiritu Sântu încă din matricea mumei sale.
- 16 Și pre mulți din fiii lui Israelu va întorce la Domnulu, Dumnezeuulu lor.

Și elu va merge înaintea lui în Spiri- 17
tulu și puterea lui Ilie, să întorcă
âniemele părinților spre copii, și pre
cei neascultători spre înțelepciunea
dreptilor; să gătască poporu pregă-
titu Domnului. Și a dîsu Zacharia 18
cătră ângeru: În ce voiu cunósce acé-
sta? că eu bătrînu sînt, și femeea
mea înaintată în vrîstă. Și respun- 19
dîndu ângerulu, i-a dîsu: Eu sînt
Gabrielu, celu ce stau înaintea lui
Dumnezeu, și sînt tramesu a vorbi
cătră tine, și a da în scire ție acésta.
Și éccé vei fi mutu, neputîndu vorbi, 20
pêné în ziua aceea în care voru fi
acestea; pentru că nu ai cređutu cu-
vintelor mele, cari se voru împlini
în timpululu lor.

Și ascepta poporulu pre Zacharia, 21
și se mira, că întrădia în templu. Și 22
eșîndu elu, nu putea să li vorbescă;
și au cunoscutu ei, că a vedutu vedere
în templu; și li făcea semnu, și a
remasu mutu.

Și dacă s'au împlinitu zilele servi- 23
ciului lui, s'a dusu la casa sa. Éru 24
după acele zile a conceputu Elisabeta,
femeea lui, și s'a ascunsu cinci luni,
dicîndu: Așa mi-a făcutu Domnulu 25
în zilele în cari a căutatu să redice
rușinea mea dintre ómeni.

Éru în a șesea lună a fostu tramesu 26
ângerulu Gabrielu de la Dumnezeu
în cetatea Galileei, alu careia nume
era Nazaretu. La o fecióră logodită 27
cu bărbatu, alu căruia nume era Io-
sefu, din casa lui Davidu; și numele
feciórei *era* Maria. Și întrîndu ânge- 28
rulu la d'însa, a dîsu: Bucură-te! cea
plină de charu; Domnulu *este* cu
ține; bine-cuvîntată *esci* tu între fe-
mei. Éru ea vedîndu-*lu* s'a turburatu 29
de cuvîntulu lui, și cugeta în sine, ce
feliu de închinare să fie acésta. Și 30
i-a dîsu ângerulu: Nu te teme, Ma-
riă; că ai aflatu charu la Dumnezeu;
Și éccé vei concepe, și vei nasce fiu, 31

32 și vei chema numele lui IISUS. Ace-
sta va fi mare, și Fiul alu celui Pré-
înaltu se va chema, și-i va da Dom-
33 nulu Dumneșeu tronulu lui Davidu,
părintele lui; și va domni preste casa
lui Jacobu în eternu, și împărăția lui
34 nu va ave sfârșitu. Atunci a ȕisu Ma-
ria către ângeru: Cumu va fi acêsta,
35 de ore ce nu cunoscū bărbatu? Și re-
spundându ângerulu, i-a ȕisu: Spiri-
tulu Sântu se va pogori preste tine,
și puterea celui Pré-înaltu te va um-
bri; pentru acêsta și Sântulu ce se
va nasce din tine se va chema Fiul
36 alu lui Dumneșeu. Și ecce Elisabeta,
ruda ta, și aceea a conceputu fiu
la bătrânețele ei; și acêsta, ce se
chemase stêrpă, este în a șesea lună.
37 Că la Dumneșeu nimicu nu este cu
38 neputință. Și a ȕisu Maria: Ecce serva
Domnului, fie mie duple cuvântulu
teu. Și s'a dusu ângerulu de la d'însa.
39 Și sculându-se Maria în ȕilele ace-
lea a mersu degrabă la munte, în o
40 cetate numită Iuda; Și a întratu în
casa Zachariei, și s'a închinatu Elisa-
41 betei. Și cându a aȕitu Elisabeta în-
chinăciunea Mariei, a săltatu prun-
culu în matricea ei; și Elisabeta s'a
42 împlutu de Spiritu Sântu; Și a stri-
gatu cu vóce tare, și a ȕisu: Bine-
cuvântată *esci* tu între femei, Și bine-
cuvântatu *este* fructulu matricei tale.
43 Și de unde 'mi *este* acêsta, ca să vină
44 muma Domnului meu la mine? Că
ecce, cumu s'a aȕitu vócea închină-
ciunei tale în urechile mele, a săltatu
prunculu în matricea mea de bucuriă.
45 Și fericită *este* ceea ce a creȕutu, că
va fi împlinirea celoru ȕise ei de la
Domnulu.
46 Și a ȕisu Mariamu:
Măresce suflete alu meu pre Dom-
47 nulu, Și s'a bucuratu spiritulu meu
de Dumneșeu, Mântuitorulu meu;
48 Că a căutatu spre starea cea umi-
lită a servei sale; Că ecce de acumu
49 mă voru ferici tóte némurile; Că
mi-a facutu lucruri mari Celu Pu-
ternicu, Și sântu *este* numele lui;
50 Și mila lui din nému în nému spre
51 cei ce se temu de d'însulu; Făcut'a
tăriă cu brațulu seu; Resipit'a pre cei
52 mândri în cugetulu ânimei loru; Po-
gorit'a pre cei puternici de pe scaune,

și a înălțatu pre cei umiliți; Pre cei 53
flămânȕi i-a împlutu de bunătăti, și
pre cei avuți i-a trămesu deșerti; A- 54
ȕutat'a pre Israelu, servulu seu, amin-
tindu-și de îndurarea *sa*; Precum a 55
promisu părinților nostri, lui Abra-
amu și seminției lui, în eternu.

Și a remasu Maria cu d'îns'a ca la 56
trei luni, și s'a întorsu la casa sa.

Éru Elisabetei i s'a împlinitu tim- 57
pulu să nască, și a nascutu fiu. Și 58
au aȕitu vicinii și rudele ei, că a
măritu Domnulu mila sa cu d'însa;
și se bucurau împreuna cu ea.

Și în ȕiua a opta au venitu să cir- 59
cumciȕă prunculu; și-i puneau nu-
mele duple numele parintele seu,
Zacharia. Éru luându cuvântulu mu- 60
ma lui a ȕisu: Nu *așa*; ci se va chia-
ma Ioanu. Și au ȕisu către d'însa: 61
Nimenea nu este în rudenia ta, care
se chiamă cu numele acesta. Și au 62
facutu semnu parintelui seu, ce nume
să-i dea. Și cerându elu o tablă, a 63
scrisu, ȕicându: Ioanu este numele
lui. Și s'au miratu toți. Și i s'a des- 64
chisu gura lui îndată, și i s'a *des-*
legatu limba lui, și vorbea, lăudându
pre Dumneșeu. Și a cuprinsu frică 65
pre toți vicinii loru, și s'au respân-
ditu tóte aceste cuvinte în totu pă-
mentulu Iudeei de pe lîngă munte.
Și toți cei ce au aȕitu, cugetau în 66
ânama loru, ȕicându: Ce va fi acestu
pruncu! Și mâna Domnului era cu
d'însulu.

Și Zacharia, părintele lui, s'a îm- 67
plutu de Spiritu Sântu, și a profețitu,
ȕicându: Bine-cuvântatu *fi* Domnulu 68
Dumneșeu lui Israelu, că a cerce-
tatu și a rescumpăratu poporulu seu;
Și ni-a redicatu cornu de mântuire, 69
în casa lui Davidu, servulu seu.

Precum a vorbitu prin gura sânti- 70
loru profeți ai sei, celoru din vechime;
Mântuire de neamicii nostri, și din 71
mâna tuturor celoru ce ne urescu;
Să facă îndurare cu părinții nostri, și 72
să-si aducă aminte de legământulu
seu celu sântu; De jurământulu ce a 73
făcutu lui Abraamu, părintelui nostru;
Că ni va da, scăpându-ne din mâna 74
neamicilor nostri, să-i servimu fără
frică, în sânteniă și în dreptate îna- 75
intea lui, *în* tóte ȕilele vieței nóstre.

76 Și tu, pruncule! Profetu celui Pré-
înaltu te vei chiâma, că vei merge
înaintea feței Domnului, să gătesci
calea lui.

77 Ca să dai cunoscința mântuirii po-
porului seu, în ertarea păcatelor loru;
78 Prin îndurarea de inimă a Dumne-
deului nostru; prin care ne-a cerce-
79 tatu resăritulu celu din înalțimi; Să
lumineze celoru ce ședeau în întu-
nerecu și în umbra morții, să îndrep-
teze peciôrele nôstre în calea păcii.
80 Éru prunculu creștea, și se întăria
în spiritul; și a fostu în pustiiu pênă
în ziua aretării lui cătră Israelu.

CAP. 2.

Nascerea lui Iisus. Ducerea lui în templu. Cântarea
lui Simeonu. Iisus în vrêta de doi-spre-dece ani
stă în templu cu învățatii.

1 În zilele acelea a eşitu edictu de la
Cesarulu Augustu, să se înscriă tótă
2 lumea. (Acéstă înscriere s'a făcutu
mai ântéiu, cându Cirineu era guver-
3 nătorulu Siriei.) Și mergeau toți să se
4 înscriă, fie-care în cetatea sa. Și s'a
suiu și Iosifu din Galileea, din ceta-
tea Nazaretu, la Iudeea, în cetatea lui
Davidu, care se chiamă Bethlehemu;
(că elu era din casa și din semênția
5 lui Davidu;) Să se înscriă cu Maria,
femea cea logodită lui, fiindu îngreu-
nată.

6 Și cându erau ei acolo, s'au împli-
7 nitu zilele ca să nască ea. Și a năs-
cutu pre fiulu seu celu ântéiu-năs-
cutu, și l'a înfășatu, și l'a cul-
catu în esle, pentru că ei nu aveau
locu în ospetăria.

8 Și erau păstori în acea lature, pe-
treacăndu pe câmpu, și păzindu nóptea
9 împrejurulu turmei loru: Și éccé, ân-
gerulu Domnului a stătutu înaintea
loru, și mărirea Domnului a strălu-
citu împrejurulu loru; și s'au înfri-
10 coșatu cu frică mare. Și li-a ăsu ân-
gerulu: Nu vă temeti; că éccé vi dau
în scire bucuria mare, care va fi la
totu poporulu.

11 Că astă-ăi vi s'a născutu Mântui-
toru, care este Christosu Domnulu,
12 în cetatea lui Davidu. Și acesta
vi va fi semnu: Veți afla unu
pruncu înfășatu, culcatu în esle.
13 Și îndată împreună cu ângerulu mul-
țime de ôste cerésca lăuda pre Dum-

neđu, și dicea: Mărire lui Dumne- 14
deu în înalțimi, și pace pe pământu,
și buna învoire între ômeni. Și cându 15
s'au dusu ângerii de la d'însii la ce-
riu, au ăsu păstorii unii cătră alții:
Să mergemu dară pênă la Bethle-
hemu, și să vedemu ceea ce s'a în-
têmplat, despre care Domnulu ni-a 16
facutu cunoscutu. Și au venitu de gra-
bă, și au aflatu pre Maria și pre Iosefu
și prunculu în esle. Și vedându-lu au 17
făcutu cunoscutu cuvântulu ce li se
vorbise despre acestu pruncu. Și toți 18
cei ce au aăditu, s'au miratu de cele
ce li s'a ăsu de păstori. Éra Maria 19
păzia tôte acele cuvinte, cugetându-
le în ânima sa. Și s'au întorsu păstorii, 20
mărindu și lăudându pre Dumneđu
pentru tôte cele ce au aăditu și au
vedutu, precumu li s'a vorbitu.

Și împlinindu-se optu zile pentru 21
circumciderea pruncului, s'a chiămatu
numele lui Iisus, care s'a numitu de
ângeru mai înainte de a se concepe în
pântece.

Și împlinindu-se zilele curățirei ei 22
dupre legea lui Moisi, l'au adusu la
Ierusalimu, spre a-lu pune înaintea
Domnului. (Precumu scrisu este în 23
legea Domnului: Tótă partea bărbă-
tésca ce deschide matricea, se va
chiâma sântu Domnului); Și să aducă 24
sacrificiu, dupre ceea ce s'a ăsu în
legea Domnului, o păreche de turtu-
rele, séu duoi pui de porumbu. Și éccé, 25
era unu omu în Ierusalimu, a nume
Simeonu; și acelu omu era dreptu și
temătoru de Dumneđu, asceptându
mângăierea lui Israelu; și Spiritulu
Sântu era preste d'însulu. Și elu era 26
însciințatu de la Spiritulu Sântu, că
nu va vedé mórtea, pênă ce va vedé
pre Christosulu Domnului. Și a ve- 27
nitu în Spiritu la templu; și cându
părinții au adusu în lăintru pre prun-
culu Iisus, să facă pentru elu dupre
datina lezei, Atunci l'a luat în bra- 28
țele sale, și a bine-cuvântatu pre
Dumneđu, și a ăsu:

Stépâne, acumu lasă pre servulu teu 29
în pace, dupre cuvântulu teu; Că ochii 30
mei vedura mântuirea ta, Care ai gă- 31
titu înaintea feței tuturor poporeloru,
Lumină pentru descoperire națiuni- 32
loru, și marire poporului teu Israelu.

33 Și Iosefu și muma lui se mirau de
34 cele ce se diceau despre d'însulu. Și
i-a bine-cuvântatu Simeonu, și a ȑisu
cătră Maria, muma lui : Éccé, acesta
este pusu spre căderea și scularea
multora în Israelu , și spre semnu
35 contra căruia se va vorbi ; (Da, prin
însu-și sufletulu teu va trece sabiă),
ca să descopere cugetările din multe
ânimi.

36 Și era Anna, profetesa, féta lui Fa-
nuelu, din semênța lui Aseru ; acésta
trăise cu bărbatu șapte ani de la fe-
cioria sa, și era acumu înaintată în
37 vrêsta, Și vêduvă, ca la optu-deci și
patru de ani, care nu se depărta de
la templu, ci servia lui Dumneđu
cu posturi și cu rugăciuni ȑiua și nóp-
tea. Și aceea venindu într'acea óra,
38 lăuda pre Domnulu, și vorbea despre
d'însulu tuturoru celoru ce asceptau
mântuirea în Ierusalimu.

39 Și dupre ce au sfârșitu tóte după le-
gea Domnului, s'au întorsu în Galile-
40 ea, în cetatea loru Nazaretu. Éru prun-
culu crescea, și se întăria în spiritu,
împlêndu-se de înțelepciune ; și cha-
rulu lui Dumneđu era preste d'în-
sulu.

41 Și se duceau părinții sei în fie-care
anu la Ierusalimu la serbătórea pa-
42 scelor. Și cându elu a fostu de duoi-
spre-dece ani, suindu-se ei la Ierusa-
43 limu dupre datina serbătórei, Și sfâr-
șindu-se ȑilele, cându s'au întorsu ei,
a remasu prunculu Iisusu în Ierusa-
salimu, fără ca Iosefu și muma lui să
44 sciă. Și socotindu că este elu cu cei-
l-alți soți, au venitu cale de o ȑi, și
l'au căutatu între rudele și cunoscuții
45 loru. Și neaflându-lu s'au întorsu la
Ierusalimu, căutându-lu.

46 Și după trei ȑile l'au aflatu în tem-
plu, ședêndu în meȑiloculu învăȑați-
47 loru, ascultându-i și întrebându-i. Și
se mirau toți cei ce-lu auȑiau de pri-
48 ceperea și de respunsurile lui. Și ve-
dêndu-lu, s'au uimitu ; și a ȑisu cătră
elu muma lui : Fiiule, de ce ni-ai fă-
cutu așa ? éccé, părintele teu și eu,
49 îngrijiți fiindu, te căutam. Și a ȑisu
cătră d'însii : Pentru ce mă căutați ?
au nu ați sciutu, că mi se cade să fiu
în cele ce sunt ale părintelui meu ?
50 Dară ei nu au înȑelesu graiulu, care

li-a vorbitu. Și s'a pogorîtu cu d'înșii 51
și a venitu la Nazaretu, și se supunea
loru ; și muma lui păzia tóte aceste
cuvinte în ânima sa.

Și Iisusu crescea în înțelepciune și 52
în vrêstă și în charu'naintea lui Dum-
neđu și a ómeniloru.

CAP. 3.

Predicarea lui Ioanu Botezătorulu. Botezulu lui
Iisusu Christosu și generaȑiunea sa.

Éru în anulu alu cinci-spre-decelea alu 1
împărăȑiei Cesarului Tiberiu, Ponȑiu
Pilatu fiindu guvernatorulu Iudeei, și
Erodu fiindu tetrarchu în Galileea, și
Filipu, fratele lui, tetrarchu în Itureea
și în laturea Trachoniei ; și Lisaniu,
tetrachu în Abilena ; În ȑilele archie- 2
reiloru Anna și Caiafa, a fostu cuvên-
tulu lui Dumneđu cătră Ioanu, fiulu
Zachariei, în pustiiu.

Și elu a venitu în tóte împrejurimele 3
Iordanului, predicându botezulu po-
căinȑei, spre ertarea păcatelor. Pre- 4
cum este scrisu în cartea cuvintelor
profetului Isaia, care ȑice : Vócea ce-
lui ce strigă în pustiiu : Gătiți calea
Domnului, drepte faceți cărările lui ;
Tótă valea se va împlé, și totu mun- 5
tele și délulu se va înjosi ; și cele
strîmbe se voru face drepte, și cele
aspre, căi netede. Și va vedé totu cor- 6
pulu mântuirea lui Dumneđu. Atunci 7
ȑicea mulȑimei, celoru ce vineau să se
boteze de la elu : Pui de viperă ! cine
v'a datu scire să fugiți de mânia ce
va să fie ? Deci faceți frupte vrednice 8
de pocăinȑă, și nu începeți a ȑice în
voi înși-vé : Părinte avemu pre
Abraamu ; că ȑicu voui, că póte Dum-
neđu și din petrele acestea să redice 9
fii lui Abraamu. Și acumu jace se-
curea la rădicina pomiloru ! deci totu
pomulu, care nu face fruptu bunu, se
taiă, și se arunca în focu.

Și-lu întréba poporulu, ȑicêndu : 10
Dara ce să facemu ? Elu respundêndu, 11
li-a ȑisu : Celu ce are duoé vestminte,
să dee celui ce nu are nici unul ; și
celu ce are bucate să faca asemenea.
Atunci au venitu și vameșii să se bo- 12
teze, și i-au ȑisu : Înveȑatorule, ce să
facemu. Elu a ȑisu cătră d'însii : Nu 13
luați nimicu mai multu de câtu vî
este rônduitu. Și-lu întrebau și osta- 14

șii, dicându: Și noi ce să facemu? Elu li-a ȑisu: Nu asupriți pre nimeni, nici nu acusați strimbu *pre nimenea*; și ve mulțumiți cu lefele vóstre.

15 Éru poporulu asceptându, și cuge-
tându toți în ânimele loru de Ioanu,
16 nu cumva să fie elu Christosu, A re-
spunsu Ioanu și a ȑisu tuturoru: Eu
vă botezu cu apa; dară vine celu mai
tare de câtu mine. căruia eu nu sunt
vrednicu a-i deslega cureua încălță-
mintelorui; acesta vă va boteza cu
17 Spiritulu Sântu și cu focu; A căruia
vânturătoare *este* în mâna lui, și va
curăți aria sa, și va aduna grâulu în
grânarului seu; éru plevile le va arde
18 cu focu nestinsu. Și multe altele pre-
dica poporului, îndemnându-lu.

19 Éru Erodu tetrarchulu, mustratu
fiindu de elu pentru Erodiada, femeea
lui Filipu, fratele seu, și pentru tóte
20 relele cari a făcutu Erodu, A adausu
și acésta preste tóte, de a închisu pre
Ioanu în închisóre.

21 Dupa ce s'a botezatu totu poporulu,
și Iisusu botezându-se, și rugându-se,
22 s'a deschisu ceriulu. Și s'a pogoritu
Spiritulu Sântu în chipu trupescu, ca
unu porumbu, preste d'însulu, și s'a
auditu vóce din ceriu, dicându: Tu
esci Fiiulu meu celu iubit; în tine
amu bine-voitu.

23 Și Iisusu începu-se a fi ca de trei-
ȑeci de ani, fiindu (precum se socotia)
24 fiiulu lui Iosefu, alu lui Eli, Alu lui Ma-
thatu, alu lui Levi, alu lui Melchi, alu
25 lui Ianna, alu lui Iosefu, Alu lui Matta-
thia, alu lui Amosu, alu lui Naumu, alu
26 lui Esli, alu lui Nagge, Alu lui Maathu,
alu lui Mattathia, alu lui Semei, alu
27 lui Iosefu, alu lui Iuda, Alu lui Ioan-
na, alu lui Rhesa, alu lui Zorobabelu,
28 alu lui Salathielu, alu lui Neri, Alu
lui Melchi, alu lui Addi, alu lui Co-
samu, alu lui Elmodamu, alu lui Eru,
29 Alu lui Iose, alu lui Eliezeru, alu lui
Iorimu, alu lui Mathatu, alu lui Levi,
30 Alu lui Simeonu, alu lui Iuda, alu lui
Iosefu, alu lui Ionanu, alu lui Elia-
kimu, Alu lui Melea, alu lui Menanu,
31 alu lui Mattatha, alu lui Nathanu,
32 alu lui Davidu, Alu lui Ișai, alu lui
Obedu, alu lui Boozu, alu lui Sal-
monu, alu lui Naassonu, Alu lui Ami-
nadabu, alu lui Aramu, alu lui Es-

ronu, alu lui Faresu, alu lui Iuda, Alu 34
lui Iacobu, alu lui Isaacu, alu lui
Abraamu, alu lui Thara, alu lui Na-
horu, Alu lui Saruchu, alu lui Ragavu, 35
alu lui Falecu, alu lui Eberu, alu lui
Sala, Alu lui Cainanu, alu lui Arfac- 36
sadu, alu lui Semu, alu lui Noe, alu
lui Lamechu, Alu lui Mathusela, alu 37
lui Enochu, alu lui Iaredu, alu lui Ma-
leleelu, alu lui Cainanu, Alu lui Enosu, 38
alu lui Setu, alu lui Adamu, alu lui
Dumneȑeu.

CAP. 4.

Iisusu ispititu de diabolulu; alungatu din Nazaretu;
vindecă în Capernaum pre mai mulți bolnavi și
demonisați.

Éru Iisusu plinu de Spiritu Sântu s'a 1
întorsu de la Iordanu, și s'a dusu de
spiritu în pustiiu, patru-ȑeci de ȑile
ispitindu-se de diabolulu. Și nimicu 2
nu a mâncatu în acele ȑile; și sfâr-
șindu-se ele, mai pe urma a flamân-
ȑitu. Și i-a ȑisu diabolulu: De esci tu 3
fiiu alu lui Dumneȑeu, ȑi petrei ace-
steia să se faca pâne. Și i-a respunsu 4
Iisusu, dicându: Scrisu este: Nu nu-
mai cu pâne va trăi omulu, ci cu totu
cuvântulu lui Dumneȑeu. Și suindu- 5
lu diabolulu într'unu munte înaltu,
i-a aretatu tóte regatele lumei într'-
unu momentu. Și i-a ȑisu diabolulu: 6
Ȓie voiu da puterea acésta tótă, și
mărirea loru, că dată 'mi este; și ori-
căriia voiescu o dau. Deci tu, de te 7
vei închina mie, voru fi tóte ale tale.
Și respundându Iisusu, i-a ȑisu: Lip- 8
sesce, Satano! că scrisu este: Domnu-
lui, Dumneȑeului teu, să te închini, și
numai pre elu să servesci. Și l'a dusu 9
la Ierusalimu, și l'a pusu pe aripa
templului, și i-a ȑisu: De esci tu Fiiu
alu lui Dumneȑeu, aruncă-te josu de
aicia; Că scrisu este: Ȓice-va ânge- 10
rilorui sei despre tine, să te pazescă,
Și pe mâni te voru purta, ca să nu 11
îovesci de pétră peciorulu teu. Și re- 12
spundându Iisusu i-a ȑisu: S'a ȑisu:
Să nu ispitesci pre Domnulu, Dum-
neȑeulu teu. Și sfârșindu diabolulu 13
tótă ispita, s'a depărtatu de la d'în-
sulu pe unu timpu.

Și s'a întorsu Iisusu în puterea Spi- 14
ritului la Galileea, și a eșitu scirea
despre d'însulu în tóte împrejurimile.

15 Și elu învăța în sinagoge le lor, fi-
indu laudatu de toți.
16 Și a venit la Nazaretu, unde era
crescutu, și a intratu duple datina sa
în ziua sâmbătei în sinagogă, și s'a
17 sculatu să cetesca. Și i s'a datu car-
tea profetului Isaia. Și deschidându
cartea, a aflatu locul unde era scrisu:
18 Spiritulu Domnului *este* preste mine,
pentru care m'a unsu a predica evan-
gelia săracilor; m'a trāmesu a vin-
deca pre cei frānți cu ānima, a anun-
ța scāpare celor prinși, și vedere or-
biloru, si a pune în libertate pre cei
apēsati; a anunța anulu favorabilu
19 alu Domnului. Și inchidendu cartea o
20 a datu servului, și a ședutu. Și ochii
tuturoru celor din sinagogă erau a-
21 țintiti spre elu. Și a începutu a dice
cātrā d'insii: Astā-đi s'a āmplinitu a-
22 cēsta scripturā în urechile vōstre. Și
toți 'lu mărturisiau, și se mirau de
cuvintele charului, cari eșiau din gura
lui. Și diceau: Au nu este acesta fi-
23 iulu lui Iosefu? Și elu a đisu cātrā ei:
Cu adevēratu 'mi veți dice acestu pro-
verbu: Medice, vindecā-te însu-ți; cāte
amu āuditu cā s'au facutu în Caper-
24 naumu, fă și aici în patria ta. Și a
đisu: adevēratu đicu voui: Nici unu
profetu nu este primitu în patria sa.
25 Și adevēru đicu voui, cā multe vēduve
erau în Israelu în đilele lui Ilie, cādu
s'a inchuiatu ceriulu trei ani și șese
luni, făcēdu-se fōmete mare preste
26 tōtā țera; Dara cātrā nici una dintr'-
acelea nu a fostu trāmesu Ilie, de cātu
numai la o femee vēduvā din Sarepta
27 Sidonului. Și mulți leproși erau în
Israelu în đilele profetului Eliseiu;
dara nici unulu dintr'insii nu s'a cu-
rățitu, ci numai Neamanu Siriēnulu.
28 Și toți cei din Sinagogă āuđindu
29 acestea, s'au āmplutu de mânia; Și
sculādu-se l'au scosu afara din ce-
tate, și l'au dusu pēnē în vērfulu mun-
telui, pe care era ziditā cetatea lor,
30 ca să-lu arunce josu. Ėru elu, trecēdu
prin međiloculu lor s'a dusu.
31 Și s'a pogoritu la Capernaumu, ce-
tate a Galileei, și-i învăța sâmbāta.
32 Și se uimiau de învățatura lui; cā
33 cuvēntulu lui era cu putere. Și în si-
nagogă era unu omu, care avea spi-
ritu de demonu necuratu, și a stri-

gatu cu vōce tare, Đicēdu: Lasā; ce 34
este noui cu tine, Iisuse Nazarinene?
venit'ai să ne perđi? te sciu cine
esci — Sântulu lui Dumneđeu. Și l'a 35
certatu Iisusu, đicēdu: Taci, și
eși dintr'insulu. Și aruncādu-lu de-
monulu în međilocu, a eșitu dintr'in-
sulu, nevātēmādu-lu de locu. Și s'a 36
făcutu spaimā preste toți, și vorbiau
între sine, đicēdu: Ce felu de cu-
vēntu *este* acesta! cā cu autoritate și
putere đice spiritelu celor necura-
te, și esu. Și se respāndia scirea despre 37
d'insulu în totu locul dimprejuru.

Și sculādu-se din sinagogă a în- 38
tratu în casa lui Simonu. Ėru sōcra
lui Simonu era tare cuprinsā de fri-
guri, și l'au rugatu pentru d'insa. Și 39
stādu lūnga ea a certatu frigurile
și o au lāsatu; și ādatā sculādu-se,
li servia.

Și apuindu sōrele, toți cāti aveau 40
pre bolnavi de diferite bōle i-au adusu
la d'insulu; ēru elu puindu-și mānele
pe fie-care din ei i-a vindecatu. Și 41
eșiau și demoni din mulți, strigādu
și đicēdu: Tu esci Christosu, Fiulu
lui Dumneđeu. Ėru elu certādu-i,
nu-i lāsa să vorbēsca; cā-lu sciau cā
este Christosu.

Ėru făcēdu-se điuā, eșindu s'a 42
dusu în pustiiu, și poporulu 'lu cātu,
și a venit pēnē la d'insulu, și-lu țī-
nea, ca să nu se duca de la d'insii.
Ėra elu li-a đisu: Eu trebue să pre- 43
đicu împērāția lui Dumneđeu și în alte
cetāti; cā spre acēsta suntu trāmesu.
Și predica în sinagoge Galileei. 44

CAP. 5.

Chiāmarea lui Petru, a lui Iacobi și a lui Ioanu. Vinde-
carea unui leprosu și a unui paralticu. Iisusu justi-
ficā urmarea sa și a discipulilor cātrā Farisei.

Și cādu 'lu āmpresura poporulu să 1
audā cuvēntulu lui Dumneđeu, și elu
sta lūnga laculu Ghenesaretului: A ve- 2
đutu duoē corābii stādu lūnga lacu;
ēru pescarii eșindu dintr'insele, spālau
mrejele. Și ātrādu într'una din co- 3
rābii, care era a lui Simonu, l'a ru-
gatu să o depārteze pučinu de la pā-
mēntu. Și ședēdu, învăța poporulu
din corabiā.

Ėru cādu a ācetat a vorbi, a đisu 4
cātrā Simonu: Depārteză-o la āđūcu,
și aruncați mrejele vōstre spre pes- 5

39 și amînduoë se voru păstra. Și nimenia, carele bea *vinu* vechiu, voiesce îndată nou; că dîce: Celu vechiu este mai bunu.

CAP. 6.

Iisusu justifică pre discipulii sei, cari smulgu spice în ziua sîmbătei; vindecă pre unu omu cu mîna uscată; alege pre cei doi-spre-dece apostoli.

1 Și în sîmbăta, *ce se numesce* a dua-
 2 ânteu, trecea elu prin ogóre; și discipulii sei smulgeau spice, și mâncau,
 3 frecându-*le* cu mînele. Éru unii din Farisei li-au dîsu: Pentru ce faceți
 4 ce nu se cade sîmbăta? Rîspundendu Iisusu, li-a dîsu: Nu ați cetitu ce a
 5 făcutu Davidu, cându a flămînditu elu și cei ce erau cu d'însulu; Cumu
 6 a întratu în casa lui Dumneșeu, și a luatu pînele punerei - înainte, și a
 7 mîncatu, și a datu și celoru ce erau cu elu; cari nu se cădea să *le* manânce, de
 8 câtu numai preuții? Și li dîcea: Domnu este Fiiulu omului și alu sîmbătei.
 9 Și în altă sîmbătă a întratu în sinagoga, și învêta; și era acolo unu
 10 omu, a căruia mîna cea drépta era uscata. Și-lu pîndiau cărturarii și Fariseii, de-lu va vindeca sîmbăta, ca
 11 să afle pēră asupra lui. Éru elu scia gîndurile loru, și a dîsu omului, care
 12 avea mîna uscată: Scólă-te și stăi în meșilocu. Éru elu sculându-se, a stă-
 13 tutu. Atunci Iisusu li-a dîsu: Voiu întreba și pre voi: Ce se cuvine sîmbăta,
 14 a face bine séu a face reu? a scăpa viêta séu a perde-o? Și cău-
 15 tîndu spre toți, a dîsu omului: Întinde-ți mîna ta; și elu a făcutu așa;
 16 și s'a făcutu mîna lui sănătósă, ca și cea-l-altă. Éru ei s'au împlutu de furiă
 pêně la nebuniă; și vorbiau unulu cătră altulu, ce aru fi de făcutu lui Iisusu.
 17 Și în acele zile elu a eșitu la munte, să se róge, și a petrecutu tótă nóptea
 18 în rugaciune cătră Dumneșeu. Și făcendu-se ziua, a chiămatu la *sine* pre
 19 discipulii sei; și a alesu dintr'însii doi-spre-dece, pre cari i-a numitu
 20 apostoli: Pre Simonu (pre care l'a numitu Petru), și pre Andreiu, fratele
 21 lui; pre Iacubu, și pre Ioanu; pre Filipu și pre Bartolomeiu; Pre Ma-
 22 theiu și pre Thoma; pre Iacubu alu lui Alfeiu și pre Simonu, ce se chia-
 23 mă Zelotu; Pre Iuda alu lui Iacubu

și pre Iuda Iscariotu, care s'a făcutu și vîndetoriu. Și pogorîndu-se cu d'însii a stătutu în locu șesu, și mulțimea
 17 discipuliloru sei, și multu poporu din tótă Iudeea și din Ierusalimu și de pe
 18 lîngă țermulu Tirului și alu Sidonului, cari veniseră să-lu asculte, și să
 19 se vindece de bólele loru; Și cei ce se chinuiau de spirite necurate; și se
 20 vindecau. Și totu poporulu căuta să se atingă de elu; că eșia dintr'însulu
 21 putere, și vindeca pre toți.

Și elu redicându-și ochii sei spre discipulii lui, dîcea: Fericiți *sînteți*,
 22 saraciloru; că a vóstră este împērăția lui Dumneșeu. Fericiți *sînteți* cari
 23 flămîndiți acumu; că vê veți satura. Fericiți *sînteți* cari plîngeți acumu;
 24 că veți rîde.

Fericiți *sînteți*, cându ómenii vê voru urî și cându vê voru alunga, și
 25 vê voru batjocuri, și voru scóte numele vostru ca reu, pentru Fiiulu
 26 omului. Bucurați-vê într'acea di, și saltati; că éccě plata vóstra mare
 27 este în ceriuri; că într'acestu chipu făceau pîrinții loru profetiloru. Dară
 28 vai voui, bogațiloru! că v'ati și luatu mîngăierea vóstra. Vai voui celoru
 29 ce sînteți sătui! că veți flămîndi. Vai voui celoru ce rîdeți acumu! că
 30 veți plînge, și vê veți tîngui. Vai voui, cându vî voru dîce bine toți óme-
 31 nii! că într'acestu chipu faceau pîrinții loru profetiloru celoru mincinoși.

Ci voui celoru ce audiți vî dîcu: Iubiți pre neamicii vostri, faceți bine
 32 celoru ce vê urescu, Bine-cuvîntați pre cei ce vê blastemă, și vê rugați
 33 pentru cei ce vê asuprescu. Celui ce te bate preste o falcă, întórce-i și
 34 cea-l-altă; și celui ce-ți iea mantia nu-lu opri a-ți *lua* și vestmîntulu.
 Fie-căruia ce cere de la tine, dă-i; și de la celu ce-ți iea ale tale nu cere
 înapoi. Și precumu voiți ca să vî facă ómenii, asemenea li faceți și voi. Dară
 de iubiți pre cei ce vê iubescu, ce charu aveți? că și pécătoșii iubescu
 pre cei cări-i iubescu. Și de faceți bine celoru ce vî facu bine, ce charu
 aveți? că și pécătoșii facu aceeași. Și de dați împrumutu *celoru*, de la cari
 sperați a lua, ce charn aveți? că și pécătoșii dau împrumutu pécătoșiloru

35 să iea întocma. Ci iubiți pre neamicii
vostri, și faceți bine, și dați împru-
mutu, nimicu sperându; și va fi plata
voastră mare; și veți fi fiii celui
Pré-înalțu; că elu este bunu cătră cei
36 nemulțumitori și rei. Deci fiți milo-
stivi, precum și Părintele vostru este
37 milostivu. Nu judecați, și nu veți fi
judecați; nu condamnați, și nu veți fi
condamnați; ertați, și vi se va erta;
38 Dați, și vi se va da: măsură bună,
îndesată, și scuturată, și versându-se,
voru da în sînu vostru. Că cu ace-
easi măsură cu care măsurați, se va
măsura și voui.

39 Și li-a ȑisu parabolă: Au dóră póte
să condúcă orbu pre obu? au nu voru
40 căde amînduoi în grópă? Nu este
discipulu mai pe susu de învățato-
rulu seu; éru totu celu desevarșitu
va fi ca învățatorulu seu.

41 Și pentru ce veți paiulu ce este în
ochiulu fratelui teu, éru bîrna care
este în ochiulu teu nu o bagi în séma?

42 Séu cumu poți ȑice fratelui teu: Frate,
lasă să scotu paiulu, care este în
ochiulu teu, însu-ți nevedêndu bîrna,
care este în ochiulu teu? Făcarnice!
scóte ântéiu bîrna din ochiulu teu, și
atunci vei vedé să scoți paiulu, care
43 este în ochiulu fratelui teu. Că nu *este*
pomu bunu, care să facă fruptu reu,
nici pomu putredu, care să facă fruptu
44 bunu. Că totu pomulu se cunósce din
fruptulu seu. Nu se adunu smochine
din spini, nici nu se culegu struguri
din rugu. Omulu celu bunu scóte cele
45 bune din tesaurulu celu bunu alu âni-
mei sale; și omulu celu reu, din te-
saurulu celu reu alu ânimei sale scóte
cele rele; că din prisosința ânimei
vorbesce gura lui.

46 Și pentru ce mă chiămați Dómné,
Dómné; și nu faceți cele ce ȑicu?

47 Totu celu ce vine cătră mine, și aude
cuvintele mele, și le face, vî voiu
48 areta cui este asemenea: Asemenea
este unui omu ce-și zidesce casă, care
a sepatu adîncu, și a pusu temelia
pe pétră; și făcêndu-se înundare de
apă, a lovitu rîulu în acea casa, dară
nu o a potutu clăti; că era înteme-
49 iată pe pétră. Éru celu ce a aȑditu,
și nu a facutu, este asemenea unui
omu, care și-a ziditu casa sa pe pă-

mêntu fără temeliă, în care a lovitu
rîulu, și îndată a cădutu, și mare a
fostu ruina casei aceleia.

CAP. 7.

Iisusu vindeca pre servulu unui sutașu; învieza pre
fiulu unei vêduve; respunde trămeșiloru lui Ioanu
Botezătorulu, și értă pre femeea cea pécătósă.

Și sfârșindu tóte cuvintele sale în 1
aȑdulu poporului, a întratu în Caper- 2
naumu. Éru servulu unui sutașu, care
'i era prețiosu, era bolnavu de mórte. 3
Și aȑindu de Iisusu, a trămesu la
d'însulu bētrâni Iudeiloru, rugân- 4
du-lu, ca să vină să vindece pre ser-
vulu lui. Éru ei venindu cătră Iisusu, 5
'lu rugau cu dinadinsulu, ȑicêndu:
că vrednicu este acela căruia se va 6
face acésta; Că iubescce poporulu no-
stru, și ni-a ziditu sinagoga. Și Iisusu
mergea cu d'înșii.

Și nefiindu elu încă departe de casă,
a trămesu sutașulu amici la d'însulu,
ȑicêndu-i: Dómné, nu te osteni; că
nu sînt vrednicu, ca să întri suptu
acoperimêntulu meu. Dreptu aceea 7
nici pre mine nu m'amu socotitu a fi
vrednicu a veni la tine; ci ȑi unu
cuvêntu, și se va vindeca servulu meu.
Că și eu sînt omu supt putere, avêndu 8
suptu mine ostași; și ȑicu acestuia:
Mergi, și merge; și altuia: Vino, și
vine; și servului meu: Fă acésta, și
face. Éru Iisusu, aȑindu acestea, s'a 9
minunatu de elu; și întorcêndu-se, a
ȑisu poporului ce-i urma: ȑicu voui,
nici în Israelu nu amu aflatu atâta
credință. Și întorcêndu-se trămeșii a 10
casă, au aflatu pre servulu celu bol-
navu sănêtosu.

Și a duoa ȑi mergea într'o cetate 11
ce se chiamă Nainu; și cu d'însulu
mergeau mulți din discipulii sei
și multu poporu. Éru apropiându-se 12
cătră pórtă cetăței, éccē scoteau pre
unu mortu, fiu unulu născutu alu
mumei sale, și aceea *era* vêduvă; și
multu poporu din cetate era cu d'însa.
Și vedêndu-o Domnulu, i s'a facutu 13
milă de ea, și i-a ȑisu: Nu plânge.
Și apropiându-se, s'a atinsu de patu: 14
éru cei ce-lu duceau, au stătutu. Și
elu a ȑisu: Tênerule, 'ti ȑicu: Scó-
lă-te! Și mortulu a ședutu dreptu, și 15
a începutu a vorbi. Și l'a datu mu-
mei sale. Și a cuprinsu frică pre toți; 16

și măriau pre Dumnezeu, dicându: S'au sculatu profetu mare între noi, și Dumnezeu a cercetatu pre popo-
 17 rulu seu. Și s'a răspânditu acestu cuvântu despre elu prin totă Iudeea, și prin totă laturea dimprejuru.
 18 Și au datu scire lui Ioanu discipulii
 19 sei de toate acestea. Și chiamându Ioanu pre duoi din discipulii sei, i-a trămesu către Iisusu, dicându: Tu esci celu ce are să vină, séu să asceptămu pre altulu? Și venindu către elu barbații aceia, au ȑisu: Ioanu Botezătorulu ne-a trămesu către tine, să întrebămu: Tu esci celu ce vine,
 21 séu să asceptămu pre altulu? Și într'aceea óra a vindecatu pre mulți de bóle, și de chinuri, și de spiritele rele,
 22 și a datu vedere multoru orbi. Și răspundându Iisusu li-a ȑisu: Mergeți de spuneți lui Ioanu cele ce ați vedutu, și ați auditu; cumu că orbii vedu, schiopii âmblă, leproșii se curătescu, surdii audu, morții învieza,
 23 și saraciloru se predică evangelia. Și fericitu este celu ce nu se va scandalisa de mine.
 24 Éru ducându-se trămeșii lui Ioanu, a începutu *Iisusu* a vorbi către poporu despre Ioanu: Ce ați eșitu în pustiiu să priviți? Au trestia clătita de vântu? Dară ce ați eșitu să priviți? Au unu omu îmbrăcatu în vestiminte moi? Éccé cei ce sânt frumosu îmbrăcați și petrecu în desfătare, sânt
 26 în casele regiloru. Dară ce ați eșitu să priviți? Au profetu? adevéru ȑicu voui, și mai multu de câtu profetu.
 27 Acesta este de care s'a scrisu: Éccé, eu trămetu ângerulu meu înaintea feței tale, care va găti calea ta înaintea ta. Că ȑicu voui: Între cei născuți din femei nu este mai mare profetu de câtu Ioanu Botezătorulu, éru celu mai micu în împărăția lui Dumnezeu este mai mare de câtu elu.
 29 Și totu poporulu și vameșii, aȑindulu, au îndreptățitu pre Dumnezeu, botezându-se cu botezulu lui
 30 Ioanu. Éru Fariseii și învățații în legi au lepădatu de la sine svatulu lui Dumnezeu, nebotezându-se de la d'însulu.
 31 Éru Domnulu a ȑisu: Cu cine dară voiu asemena pre ómenii acestui

nému? și cu cine sânt asemenea? Ase- 32
 menea sânt cu copii ce ședu în tērgu și strigă unii către alții, dicându: V'amu flueratu, și nu ați danțatu; v'amu cântatu de jale, și nu ați plânsu. Că Ioanu Botezătorulu a venitu nici 33
 pâne mâncându, nici vinu bēndu; și ȑiceți: Are demonu. Fiiulu omului a 34
 venitu mâncându și bēndu; și ȑiceți: Éccé omu mâncătoru și beutoru de vinu, amicu vameșiloru și păcătoșiloru.
 Dară înțelepciunea s'a îndreptatu 35
 de către toți fii sei.
 Și-lu ruga unulu din Farisei, ca să 36
 mânânce cu elu. Și întrându în casa Fariseului, a ședutu la mēsa.
 Și éccé o femeie din cetate, care 37
 era păcătósă, înțelegēdu că șede la mēsa în casa Fariseului, aducēdu unu vasu de alabastru cu miru, Și stându 38
 la peciórele lui dinapoi plângēdu, a începutu a uda peciórele lui cu lacrimi, și a le sterge cu perii capului seu; și săruta peciórele lui, și le ungea cu miru. Éru vedēdu Fariseulu 39
 care-lu chiamase, a vorbitu în sine, dicēdu: Acesta, de ar fi profetu, aru sci cine și ce felu de femeie *este ceea* ce se atinge de elu, că este păcătósă.
 Atunci luându cuvēntulu Iisusu 40
 i-a ȑisu: Simone, amu óre-ce să-ți ȑicu. ȑis'a elu: Învēțătorule, ȑi. Unu 41
 creditoru avea duoi detornici; unulu era detoru cu cinci sute de denari, éru cel-l-altu cu cinci-ȑeci. Și neavēdu 42
 ei cu ce plăti, pre amînduoi a ertatu. Deci spune-mi, care dintr'înșii 'lu va iubi mai multu. Simonu, răspundēdu, 43
 a ȑisu: Socotescu că *acela* care a fostu mai multu ertatu. Éru elu i-a 44
 ȑisu: Dreptu ai judecatu. Și întorcēdu-se către femeie, a ȑisu lui Simonu: Veȑi acéstă femeie? Amu întratu în casa ta: apă pe peciórele mele nu ai datu; éru acéstă cu lacrimi mi-a udatu peciórele mele, și
 45 le-a stersu cu părulu capului seu. Sărutare nu mi-ai datu, éru acéstă, de cându amu întratu, nu a încetatu de a-mi săruta peciórele mele; Cu oleu 46
 nu ai unsu capulu meu: éru acéstă cu miru mi-a unsu peciórele mele. Dreptu aceea ȑicu ȑie: Értă-se păca- 47
 tele ei cele multe, că a iubitulu multu; éru cui se értă puȑinu, iubescu puȑinu.

48 Și a ȋsisu ei: Țrtă-ȋi-se pecatele tale.
 49 Și au ȋnceputu cei ce ședeau la mėsă cu elu a ȋice ȋntre sine-și: Cine este
 50 acesta, care ȋrtă pėcatele? Și a ȋisu cătră femeie: Credinȋa ta te-a mântuitu? mergi ȋn pace.

CAP. 8.

Parabola semėnătorului. Iisusu liniscece o fortună; vindecă pre unu demonisatu, și pre o femeie bolnavă; și ȋnvieza pre fia lui Iairu.

1 Și după aceste ȁmbla elu prin cetăȋi și prin sate, predicăndu și dăndu ȋn scire evangelia ȋmpėrăȋiei lui Dumneȋeu; și cei duoi-spre-dece erau cu
 2 d'ȋnsulu. Și nisce femeii, cari erau vindecate dē spirite rele, și de bōle: Maria ce se chiămă Magdalena, din
 3 care eșiseră șapte demoni; Și Ioanna, femeea lui Husa, ȋngrijitorulu lui Erodu; și Susanna, și altele multe, carilu serviau din averea loru.
 4 Și adunându-se multu poporu, venindu la d'ȋnsulu din tōte cetăȋile, a ȋisu ȋn parabolă: A eșitu semėnătorulu să semene semēȋa sa; și semēnēdu, unele au căȋutu lȋnga cale, și s'au călcatu, și paserile ceriurilor
 5 le-au mȁncatu. Și altele au căȋutu pe pōtră; și cȁndu au resăritu, s'au uscatu, cȁ nu aveau ȋmedēla. Și altele au căȋutu ȋntre spini; și creșcēdu spinii le-au ȋnecatu. Țru altele au căȋutu pe pȁmēntu bunu, si resărindu, au făcutu fruptu ȋnsutitu. Acestea ȋicēdu, a strigatu: Celu ce are urechi de aȋditu să aȋdă.
 9 Și l'au ȋntrebatu discipulii sei, ȋicēdu: Ce ȋnsemnēză acēsta parabolă? ȋis'a elu: Vouȋ este datu a sci misteriele ȋmpėrăȋiei lui Dumneȋeu; dară celor-l-ȁȋȋ ȋn parabole; ca vėȋdēdu să nu vėȋdă, și, aȋdinu să nu
 10 ȋntelēga. Parabola este acēsta: Semēȋa este cuvēntulu lui Dumneȋeu.
 12 Cele de lȋngă cale sȋnt cei ce audu; apoi vine diabolulu, și iea cuvēntulu din ȁnima loru, ca nu cumva creȋdēdu, să se mȁntuēscă. Cele de pe pētră sȋnt cei cari, cȁndu audu, primescu cuvēntulu cu bucuriă; dară acestia nu au răȋicină, ci creȋdu pēnē la unu tȋmpu, și ȋn tȋmpu de ispită
 13 se lėpădă. Țru cele ce au căȋutu ȋn spini, sȋnt acestia, cari, după ce au aȋditu, ȁmblāndu după griȋi, după

averi, și desfătările vieȋei, se ȋnēcă, și nu facu fruptu. Țru cele de pe pȁmēntu bunu sȋnt aceia, cari cu ȁnimă bună și curatā, aȋdinu cuvēntulu, 'lu ȋtinu, și facu fruptu ȋntu rebdare.

Nimenea aprindēdu lumină nu o 16 acopere cu vasu, sėu nu o pune suptu patu; ci o pune ȋn sfecinicu, ca cei ce ȋnră să vėȋdă lumină. Cȁ nimicu 17 nu este ascunsu, care să nu se arete; nici acoperitu, care să nu se facă cunoscutu, și să nu vie la aretare. Deci 18 vedeȋi cumu aȋȋȋ; cȁ celu ce are, i se va da; și celu ce nu are, și ceea ce i se pare cȁ are, i se va lua.

Atunci au venitu la d'ȋnsulu muma 19 și frȁȋii lui, și nu puteau să se ȋntelēnēcă cu d'ȋnsulu pentru multȋme. Și 20 i-a spȋsu cineva, ȋicēdu: Muma ta și frȁȋii tei stau afară, vrēdu să te vėȋdă. Țru elu, respundēdu, li-a 21 ȋisu: Muma mea și frȁȋii mei sȋnt acestia, cari audu cuvēntulu lui Dumneȋeu, și-lu facu.

Și ȋnr'una din ȋȋle a ȋntratu ȋn 22 corabiă cu discipulii sei; și li-a ȋisu: Să trecemu dincolo de lacu. Și au plecatu. Țru plutindu ei, a adormitu; 23 și s'a redicatu furtună de vēntu pe lacu; și corabia se ȁmplea de apă; și erau ȋn pericolu. Și apropiindu-se 24 l'a desceptatu, ȋicēdu: Țnvēȋătorule, Țnvēȋătorule, ne perdemu! Atunci sculāndu-se, a certatu vēntulu și furtuna apei; și au ȋncetatu, și s'a făcutu linisce. Și a ȋisu loru: Unde 25 este credinȋa vōstră. Țru ei, spȁimēnȋȋȋ, s'au minunatu ȋicēdu unulu cȁtră altulu: Cine este acesta? cȁ ȋice și vēnturiloru și apei; și-lu ascultă.

Și au venitu ȋn laturea Gadarenilōru, care este din colo de Galileea. 26 Și eșindu elu la uscatu, l'a ȋntimpinat u unu omu din cetate, care avea de multȋ ani demoni, și nu se ȋmbrăca ȋn vestmēntu, nici nu mȁnea ȋn vre-o casă, ci prin morminte. Țru 27 vėȋdēdu pre Iisusu, și strigāndu, a cȁȋutu ȋnainte a lui, și a ȋisu cu vōce tare: Ce este mie cu tine, Iisuse, Fiiulu lui Dumneȋeu celui Prė-ȋnaltu; rogu-te nu mē chinui. (Cȁ ȋise spiri- 29 tului celui necuratu să ēsa din acelu

omu. Că de multe ori 'lu apucase; și de și se păzia, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, elu sfărîma legăturile și se gonina de demoni în pustiiu.) Și l'a întrebatu Iisus; dicendu: cum te chiâmi? Dis'a elu: Legiônă; că intraseră demoni mulți într'însulu. Și-lu rugau ca să nu li dică să mērgă în adîncu.

32 Și era acolo o turmă de porci mulți, ce se păceau în munte, și-lu rugau, ca să li dee voiă să între într'însii. 33 Și li-a datu voiă. Atunci au eșitu demonii din omu, și au intratu în porci; și s'a aruncatu turma din înalțime în lacu, și s'a înecatu. Éru păstōrii vēdēdu ce se făcuse, au fugitu, și au spusu în cetate și în țērāne. Atunci au eșitu să vēdă ce s'a făcutu; și au venit la Iisusu, și au aflatu pre omulu, din care eșiseră demonii, ședēdu la peciōrele lui Isusu, îmbrăcatu și întregu la minte; și s'au temutu. Și cei ce vēduseră li-au spusu, cumu s'a vindecatu celu demonisatu. 37 Atunci totu poporulu laturei Gadareniloru l'a rugatu, să se ducă de la d'însii; că erau cuprinsi de frică mare; éru elu întrādu în corabiă s'a întorsu. Și bărbatulu, din care eșiră demonii, 'lu rugă, ca să fie cu d'însulu; dară Iisusu l'a lāsatu, dicēdu: Întōrce-te în casa ta, și spune câte ți-a făcutu Dumneḡeu. Și s'a dusu, dādu scire prin tōtă cetatea câte i-a făcutu Iisusu.

40 Și dacă s'a întorsu Iisusu, l'a primitu poporulu; că toți 'lu asceptau. 41 Și éccē a venit unu omu, alu căruia nume *era* Iairu, și acesta era mai marele sinagogei; și cădēdu la peciōrele lui Isusu, 'lu rugă ca să între în casa lui. Că avea o fiică una-nascută, ca de duoi-spre-dece ani, și aceea era să mōra. Éru mergēdu elu, 'lu împresura mulțimea.

43 Și o femeie avēdu curgerea sângelui de duoi - spre - dece ani, care chieltuise tōtă averea sa la medici, și nici de la unulu nu a pututu să se vindece; Apropiindu-se dinapoi, s'a atinsu de pōla vestmētului lui; și îndatā a stātutu curgerea sângelui ei. 45 Și a ḡisusu Iisusu: Cine s'a atinsu de mine? Éru toți tăgāduindu, a ḡisusu

Petru și cei ce erau cu elu: Învēțătorule, mulțimea te îmbulzesc, și te împresurā, și ḡici: Cine s'a atinsu de mine. Éru Iisusu a ḡisu: S'a atinsu de mine careva; că am simțitu puterea care a eșitu din mine. Éru femeea, vēdēdu că nu a remasu ascunsă, a venit tremurādu; și cădēdu înaintea lui, i-a spusu înaintea a totu poporulu, pentru ce s'a atinsu de elu, și cumu s'a vindecatu îndatā. Éru elu i-a ḡisu: Îndrāznesce, fiică, credința ta te-a vindecatu; mergi în pace.

Încă vorbindu elu, vine unulu de la mai marele sinagogei, dicēdu-i: Fiica ta este *acumu* mōrtă, nu supēra pre Învēțătorulu. Éru Iisusu, auḡindu, i-a respunsu, dicēdu: Nu te teme; crede numai, și se va mântui. Éru elu întrādu în casă, pre nimenea nu a lāsatu să între, de cātu pre Petru și pre Iacobi și Ioanu, și pre părintele și muma copilei. Și plāngeau toți, și se tanguiau de d'însa; éru elu a ḡisu: Nu plāngeți; nu a muritu, ci dōrme. Și-și rīdeau de d'însulu, sciindu că a muritu. Éru elu scoțēdu pre toți afară, și apucādu-o de mână, a strigatu, dicēdu: Copilă, scōlă-te. Și s'a întorsu sufletulu ei, și a înviatu îndatā; și elu a ḡisu să-i dee să mănānce. Și s'au uimitu parinții ei; éru elu li-a ḡisu să nu spună nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. 9.

Iisusu trāmete pre apostolii sei să predice și să vindece: elu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni, vorbesce de suferințele sale și de lepădarea de sine. Transfigurațiunea sa; elu vindecă pre unu demonisatu, și muștră zelulu nesocōtitu alu lui Iacobi și alu lui Ioanu.

Atunci chiāmādu pre cei duoi-spre-dece discipuli, li-a datu putere și autoritate preste toți demonii, și a vindeca bōlele. Și i-a trāmesu să predice împērația lui Dumneḡeu, și să vindece pre cei bolnavi. Și li-a ḡisu: Nimicu să nu luați pre cale: nici toēgu, nici traistă, nici pâne, nici argintu; nici să aveți câte duoē vestminte. Și în ori-ce casă veți intra, acolo să petreceți, și de acolo să eșiți. Și ori-căți nu vē voru primi, eșindu din acea cetate scuturați și pulberea de pe peciōrele vōstre, spre mărturiā asupra loru. Și eșindu, âmblau prin sate,

predicându evangelia, și vindecându pretutindenea.

7 Éru tetrarchulu Erodu a auđitu tóte cele ce se făceau de elu, și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioanu s'a sculatu din morți. Éru alții, 8 că Ilie s'a aretatu; éru alții, că unu profetu din cei de demultu a înviatu. Și a 9 ȑisu Erodu: Lui Ioanu eu amu ȑaiatu capulu; dară acesta cine este, de care 10 auđu unele ca acestea? Și căuta să-lu vėđă.

Și întorcēdu - se apostolii, i-au istorisitu tóte câte au făcutu. Și lu- 11 āndui, s'a dusu deosebi, în locu pustiiu, lūngă cetatea ce se chiamă Bethsaida. Éru poporulu aflādu acēsta, i-a urmatu; și primindu-i li vorbia de 12 împēraȑia lui Dumneđu, și vindeca pre cei ce aveau trebuinȑa de vindecare.

Éru ȑiua începēdu a se pleca, venindu cei duoi-spre-ȑece, i-au ȑisu: Trāmete mulȑimea, ca mergēdu în satele si în cetāȑile dimprejuru, să găzdu- 13 ȑescă, și să-și afle bucate; că aici sūtem în locu pustiiu. Éru elu li-a ȑisu: Daȑi-li voi să mânānce. Éru ei au ȑisu: Nu avemu mai multu de 14 cātu cinci pāni și duoi pesci; fără numai de nu ne vomu duce și să cum- 15 pērāmu bucate pentru totu poporulu acesta. Că erau ca la cinci mii de 16 bărbaȑi. Și a ȑisu discipuliloru sei: Puneȑi-i cete câte cinci-ȑeci. Și au fă- 17 cutu așa, și au așēdatu pre toȑi. Atunci luādu cele cinci pāni și cei duoi pesci, și căutādu la ceriu, le-a bine- 18 cuvēntatu, și le-a frāntu, și le-a datu discipuliloru să le pună înaintea popo- 19 rulu. Și au māncatu și s'au săturatu toȑi, și au luatu ceea ce prisosise lor 20 duoē-spre-ȑece paniere de fārimāhuri.

18 Și fiindu elu singuru, rugādu-se, și numai discipulii sei cu d'īnsulu, i-a întrebatu, ȑicēdu: Cine-mi ȑicu ómenii că sūnt? Ei respundēdu, au ȑisu: Ioanu Botezātorulu; éru alȑii, 19 Ilie; éru alȑii, că unu profetu din cei de demultu a înviatu. ȑisu-li-a: Dară 20 voi, cine-mi ȑiceȑi că sūnt? Petru respundēdu a ȑisu: Christosulu lui 21 Dumneđu. Éru elu oprindu-i, li-a ordinaru să nu spună acēsta nimenui; 22 ȑicēdu: Fiiulu omulu trebue a suferi multe, și a fi lepēdatu de bētrāni,

și de archierei și de cārturari, și a fi omorītu, și a învia a treia ȑi.

Și vorbia cātră toȑi: Ori-cine voie- 23 sce să vină după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa în tóte ȑilele, și să-mi urmeze. Că celu ce 24 voiesce să scape viēȑa sa, o va perde; éru celu ce-și va perde viēȑa sa pen- 25 tru mine, acesta o va scāpa. Că ce folosesce omulu, de va dobāndi tótă 26 lumea, éru īnsu-și se va perde, séu se va pāgubi? Că celu ce se va rușina 27 de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiiulu omulu, cādu 28 va veni în mārirea sa, și a Pārintelui, și a sānȑiloru āngeru. Și adevēru ȑicu 29 vouī, sūnt unii din cei ce stau aici, cari nu voru gusta mórte, pēnē cādu voru vedē împēraȑia lui Dumneđu.

Și ca la optu ȑile după aceste cu- 28 vinte, a luatu pre Petru și pre Ioanu și pre Iacubu, și s'a suitu în munte, să se róge. Și rugādu-se, s'a schim- 29 batu chipulu feȑei lui, și imbrācāmintea lui s'a făcutu albă și strălucindu. Și ȑecē, vorbiau cu d'īnsulu duoi bār- 30 baȑi, cari erau Moisi și Ilie; Cari aretādu-se în mārire, vorbiau de e- 31 șirea lui, care era să o īmplinėsca în Ierusalimu. Éru Petru și cei cu d'īn- 32 sulu erau īngreuiāȑi de somnu; și de- 33 scepȑādu-se au veȑutu mārirea lui, și pre cei duoi bărbaȑi stādu īpre- 34 nă cu d'īnsulu. Și depārtādu-se ei de la d'īnsulu, a ȑisu Petru cātră 35 Iisusu: Įnvēȑātorule, bine ni este a fi aici, și șā facemu trei colibi; ȑie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una; nesciindu ce vorbia. Éru acestea vor- 36 bindu elu, s'a făcutu nuoru și i-a um- 37 britu; și s'au spāimēntatu, cādu au 38 īntratu în nuoru, Și s'a auđitu vóce din nuoru, ȑicēdu: Acesta este Fi- 39 iulu meu celu iubit, ascultaȑi-lu. Și după ce s'a auđitu vócea, s'a aflu 40 Iisusu singuru. Și ei au tăcutu, și nimenui nu au spusu în acele ȑile ni- 41 micu din céle ce vėȑuseră.

Éru a duoa ȑi, pogorīndu-se ei din 37 munte, l'a īntimpinatu poporu multu. Și ȑecē unu bārbatu din mulȑime a 38 strigatu, ȑicēdu: Įnvēȑātorule, rogu- 39 te, caută spre fiiulu meu; că este uniculu meu. Și ȑecē spiritu 'lu apucă, 40 și de odata strigă, și-lu struncină cu

spumă, și sfărîmându-lu, abia se duce
40 de la d'însulu. Și m'amu rugatu de
discipulii tei, să-lu scôtă; dară nu au
41 pututu. Éru Iisusu respundêndu, a
disu: O nému necredinciosu și în-
reutățitu, pêne cându voiui fi cu voi,
și voiui suferi pre voi? Adă pre fiulu
42 teu aici. Și încă apropiându-se elu,
l'a trântitu demonulu, și l'a strunci-
natu. Éru Iisusu a certatu pre spi-
ritulu celu necuratu, și a vindecatu
copilulu, și l'a datu părintelui seu.
43 Și se uimiau toți de mărirea lui
Dumneșeu.

44 Și mirându-se toți de tôte cari a
făcutu Iisusu, a disu discipuliloru
sei: Puneți aceste cuvinte în urechile
vóstre; că Fiiulu omului se va trăda
45 în mânele ómeniloru. Éru ei nu înțe-
legeau acestu cuvêntu, și era ascunsu
de d'însii, ca să nu-lu pricépă; și se
temeau să-lu întrebe de acestu cu-
vêntu.

46 Și s'a născutu dispută între ei, care
47 dintr'însii aru fi mai mare. Éru Iisusu,
sciindu gândulu ânimei loru, a luat
unu pruncu, și l'a pusu lîngă sine.
48 Și li-a disu: Celu ce va primi acestu
pruncu în numele meu, primesce pre
mine, și celu ce va primi pre mine,
primesce pre celu ce m'a trămesu;
că celu ce este mai micu între voi
toți, acesta va fi mare.

49 Éru Ioanu, luându cuvêntulu, a
disu: Învêțătorule, noi amu veđutu
pre unu óre-care scotêndu demoni în
numele teu; și l'amu opritu, pentru
50 că nu urméză cu noi. Dis'a Iisusu lui:
Nu-lu opriți; că celu ce nu este con-
tra noastră, este pentru noi.

51 Și cându s'au împlinitu đilele înăl-
țării lui, elu s'a otărîtu să mérga la
52 Ierusalimu. Și a trămesu vestitori
înaintea sa; și mergêndu au întratu
într'o cetate de a Samariteniloru să-i
53 gătéscă. Dară nu l'au primitu pentru
că făca lui eră îndreptată cătră Ieru-
54 salimu. Și vedêndu discipulii sei, Ia-
cobu și Ioanu, au disu: Dómnne, vo-
iesci ca să dicemu să se pogóre focu
din ceriu, și să-i mistuéscă, precumu
55 și Ilie a făcutu? Éru Iisusu, întorcên-
du-se, i-a certatu, și a disu: Nu sciți
56 ai cărui spiritu sînteți voi. Că Fiiulu
omului nu a venit să pérđă suflete

de ómeni, ci să le scape. Și au mersu
în altu satu.

Și mergêndu ei pe cale, a disu óre- 57
cine lui: Dómnne, 'ți voiui urma ori
unde vei merge. Dis'a Iisusu lui: 58
Vulpile au vizunii, și paserile ceriu-
lui cuiburi; éru Fiiulu omului nu are
unde să-și plece capulu. Și a disu 59
cătră altulu: Urméză-mi. Éru elu a
disu: Dómnne, dă-mi voiă ântéiu să
mergu să îngropu pre părintele meu.
Éru Iisusu i-a disu: Lasă morții să- 60
și îngrópe pre morții loru; éru tu
mergi de vestesce împêrăția lui Dum-
neșeu. Și a disu altulu: Dómnne, 'ți 61
voiui urma; dară ântéiu dă-mi voiă
să mă regulezu cu cei din casa mea.
Éru Iisusu i-a disu: Nimenea puin- 62
du-și mâna sa pe plugu, și căutându
înapoi, nu este potrivit pentru îm-
pêrăția lui Dumneșeu.

CAP. 10.

Iisusu trămete șapte-deci de discipuli să predice
evangelia. Întórcerea și bucuria loru. Parabola Sa-
mariténului. Iisusu în casa Marthei și a Mariei.

După acestea a rînduitu Domnulu 1
și pre alți șapte-deci, și i-a trămesu
câte duoi înaintea sa, în cetatea și
loculu, unde vrea elu să vină.

Și dicea cătră d'însii: 2

Secerișulu este mare, éru lucrători
sînt puçini; deci rugați pre Domnulu
secerișului, ca să scóța lucrători la
secerișulu seu. Mergeți; éccé, eu vë 3
trămetu ca mnei în međiloculu lupi-
loru. Să nu purtați pungă, nici traistă, 4
nici încălțăminte; și nimenui nu vë
închinați pre cale. Și în ori-ce casă 5
veți intra, ântéiu dîceți: Pace casei
acesteia. Și de va fi acolo fiulu păcei, 6
se va repausa preste d'însulu pacea
vóstră; éru de nu, se va întórcé la voi.
Și într'aceeași casă remâneți, mân- 7
cându și bêndu cele ce au; că lucră-
torulu este vrednicu de plata sa. Să
nu vë mutați din casă în casă. Și în 8
ori-ce cetate veți intra, și vë voru
primi, mâncați cele ce voru pune îna-
întea vóstră. Și vindecați bolnavii cari 9
sînt într'însa, și dîceți-li: S'a apro-
piatu spre voi împêrăția lui Dumne-
șeu. Și în ori-ce cetate veți intra, și 10
nu vë voru primi, eșindu la ulițele
sale, dîceți: Și pulberea ce s'a lipitu 11

de noi din cetatea v^ostră, o scuturăm spre voi; dară ac^ésta să sciți, că s'a apropiatu spre voi împ^érația
 12 lui Dumne^éu. Éru *đicu* voui, că mai ușoru va fi Sodomei în acea *đi*, de
 13 câtu acelei cetăți. Vai ție, Chorazine! vai ție, Bethsaïdo! că de s'aru fi făcutu în Tiru și în Sidonu lucrurile minunate, cari s'au făcutu într^u voi, de demultu s'aru fi pocăitu, șed^éndu
 14 în sacu și în cenușă. Înse mai ușoru va fi Tirului și Sidonului la judecată,
 15 de câtu voui. Și tu, Capernaume! care te-ai înălțatu p^én^é la ceriu, p^én^é la iadu te vei pogorⁱ. Celu ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și celu ce nesocotesce pre voi, nesocotesce pre mine; éru celu ce nesocotesce pre mine, nesocotesce pre celu ce m'a tramesu.
 17 Și s'au întorsu cei șapte-*đeci* cu bucuriă, *đic^éndu*: D^ómne, și demonii
 18 ni se supunu în numele teu. Elu li-a *đisu*: Amu v^éđutu pre Satana că-
 19 *đ^éndu* din ceriu ca unu fulgeru. Écc^é, eu vⁱ dau putere să călcați preste șerpi, și preste scorpⁱ și preste t^ótă puterea neamicului; și nimicu nu v^é va văt^éma. Înse nu v^é bucurați pentru ac^ésta, că spiritele vⁱ se supunu; ci v^é bucurați mai vⁱrtosu, că numile v^óstre s'au scrisu în ceriu.
 21 Într'acea óră s'a bucuratu Iisusu în spirit^u, și a *đisu*: Mulțumescu ție, Părinte, D^ómne alu ceriului și alu pământului, că ai ascunsu acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperitu pruncilor^u; adev^ératu, Părinte; că așa a fostu bună-voința înaintea ta.
 22 T^óte 'mi s^únt date de la Părintele meu; și nimenea nu scie cine este Fiulu, de câtu numai Părintele; și cine este Părintele, de câtu numai Fiulu, și căruia voiesce Fiulu să-*lu* descopere.
 23 Și întorc^éndu-se cătră discipuli deosebi a *đisu*: Fericiți *s^únt* ochii cari
 24 v^éđu cele ce vedeți voi; Că *đicu* voui, că mulți profeti și regi au voitu să v^éđă cele ce vedeți voi, și nu au v^éđutu; și să audă cele ce audiți, și nu au auditu.
 25 Și écc^é unu învățatu în legi s'a sculatu, ispitindu-*lu*, și *đic^éndu*: Înv^éțătorule, ce să facu să moscenescu

vi^éța eternă? Elu i-a *đisu*: Ce este 26 scrisu în lege? cumu cetesci? Elu 27 răspund^éndu, a *đisu*: Să iubesci pre Domnulu Dumne^éulu teu din t^ótă ânima ta, și din totu sufletulu teu, și din t^ótă puterea ta, și din totu cugetulu teu; și pre apr^ópele teu ca însu-ți pre tine. Și i-a *đisu*: Dreptu 28 ai respunsu; ac^ésta fă, și vei trăi. Éru elu, vr^éndu să se îndrepte, a *đisu* 29 lui Iisusu: Și care este apr^ópele meu?

Éru Iisusu răspund^éndu, a *đisu*: 30 Unu omu se ducea din Ierusalimu la Ierichonu, și a căđutu între tălhari, cari desbrăcându-*lu* și rânindu-*lu*, s'au dusu, lăsându-*lu* abia viu. Și din înt^émplare se ducea unu pre- 31 utu pe acea cale; și v^éđ^éndu-*lu*, a trecut^u pe alătura. Asemenea și 32 unu Levitu venindu la acelu locu, și v^éđ^éndu-*lu*, a trecut^u pe alătura. Éru unu Samarit^énu, merg^éndu 33 pe cale, a venit^u la elu, și v^éđ^éndu-*lu*, i s'a făcutu milă. Și apro- 34 piându-se, a legatu ranele lui, turnându oleiu și vinu; și puindu-*lu* pe animalulu seu, l'a dusu la o casă de óspeți, și a purtatu grijă de elu. Și 35 a dua *đi*, plecându, scoț^éndu doi denari a datu gazdei, și i-a *đisu*: P^órtă grijă de d'însulu; și ori-ce vei mai cheltui, eu, cându m^é voi^u în- 36 t^órc^é, voi^u da ție înapoi. Deci care 37 dintr'acei trei ți se pare a fi apr^ópele celui ce căđuse între tălhari? Elu a *đisu*: Celu ce a făcutu milă cu d'însulu. Atunci i-a *đisu* Iisusu: Mergi de fă și tu asemenea.

Și duc^éndu-se ei, elu a întratu în- 38 tr'unu satu; éru o femeie, a nume Martha, l'a primitu în casa sa. Și 39 aceea avea o soră, ce se chiăma Maria, care și șed^éndu la peci^órele lui Iisusu asculta cuvintele lui. Éru Mar- 40 tha era distrasă de multu serviciu, și venindu la d'însulu a *đisu*: D^ómne, au nu-ți p^ésă, că sora mea singură m'a lăsatu să servescu? deci *đi* ei, ca să-mi ajute. Și răspund^éndu Iisusu, i-a 41 *đisu*: Martho, Martho, te îngrijesci, și de multe te silesci. Ci unu lucru 42 trebuesce; și Maria partea cea bună și-a alesu, care nu se va lua de la d'însa.

CAP. 11.

Iisus învăță pre discipulii sei cumu trebuie să se roge; vindecă pre unu demonisatu, și refutază pre Farisei, cari însușescu această minune lui Beelzebulu. I mustră pentru deprinderile lor rele, și făcăria lor.

- 1 Și cându elu era într'unu locu, rugându-se, după ce a încetatu, a ținut unu din discipulii sei către d'însulu: Dă-mi, învăță-ne să ne rugăm, precum și Ioan a învățatu pre discipulii
- 2 sei. Și li-a ținut: Cându vă rugați, diceți: Părintele nostru, carele ești în ceriuri, sântescă-se numele teu. Vie împărăția ta. Făcă-se voia ta, precum
- 3 în ceru, și pe pământu. Pânea noastră cea de toate zilele dă-ni-o astăzi. Și ni ertă păcatele noastre, precum
- 4 și noi ertăm tuturor celor ce ni sunt datori. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapă de celu reu.
- 5 Și li-a ținut: Dacă cineva dintre voi are unu amic, și are veni la d'însulu la miezul nopții, și i-ar
- 6 dice: Amice, dă-mi împrumut treis pâni; Că a venit din cale unu amic
- 7 la mine, și nu am ce pune înaintea lui; Și acela din întru, răspunzându,
- 8 are dice: Nu mă supăra; acumu s'a încheiat ușa, și copiii mei sunt în asternutu cu mine; nu pot să mă scol
- 9 să-ți dau. Dicu voui: Măcaru de nu se va scula să-i dea pentru că este
- 10 amiculu seu, dară pentru stăruința lui se va scula să-i dea câte îi trebuie.
- 11 Și d'icu voui: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se
- 12 va deschide. Că totu celu ce cere, ia; și celu ce caută, află; și celui ce bate, i se va deschide.
- 13 De va cere fiulu pâne de la unu dintre voi, care este părinte, au dă-i să
- 14 ia de va cere ou, au i va da scorpia? Deci dacă voi, fiindu rei, știți să dați daruri bune copiilor vo-
- 15 stru celu din ceru va da Spiritu Sântu celor ce ceru de la d'însulu.
- 16 Și scotea unu demonu, și acela era mut. Și după ce a eșitu demonulu,
- 17 a vorbitu mutulu; și s'a miratu mulțimea. Eru unii dintr'înșii di-
- 18 ceau: Elu scote demonii prin Beelzebulu, domnulu demonilor. Alții is-

pitindu-lu cereau de la d'însulu semnu din ceru. Eru elu știindu gândurile 17 lor, li-a ținut: Toată împărăția ce se desbină între sine, se pustiesce; și casă care se desbină asupra-și cade. Dacă chiaru Satana s'a desbinatu de 18 sine, cumu va sta împărăția lui? pentru că diceți, că eu scot demonii prin Beelzebulu. Eru dacă eu scot 19 demonii prin Beelzebulu, prin cine-i scot fiii vostri? pentru această ei vi voru fi judecatori. Eru dacă eu scot 20 demonii prin degetulu lui Dumnezeu, eecce a ajunsu la voi împărăția lui Dumnezeu. Cându celu tare înarmatu 21 pășesce curtea sa, este în pace averea lui. Eru cându vine unu mai tare 22 de câtu elu, și-lu biruesce, ia toate armele lui, în cari se încredea, și împarte prădile lui. Celu ce nu este cu 23 mine este asupra mea, și celu ce nu adună cu mine resipesc.

Cându spiritulu celu necuratu ese 24 din omu, amblă acesta prin locuri seci, căutându-și repausu; dară neaflându, dice: Mă voi întorci în casa mea, de unde am eșitu. Și venindu, 25 o află măturată și înfrumșetată. Atunci merge, și mai ia alte șapte 26 spirite, mai rele de câtu sine; și ei intrându locuesc acolo; și se facu cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de câtu cele d'ânteu.

Vorbindu elu acestea, o femeie re- 27 dicându-și voce din poporu, i-a ținut: Fericitu este pânteculu care te-a purtat, și țighele cari tu ai suptu. Eru 28 elu a ținut: Da, fericiti sunt cei ce ascultă cuvântulu lui Dumnezeu și-lu pășesc.

Eru adunându-se glótele, a în- 29 ceputu a dice: Această generațiune este rea; cere semnu; și semnu nu i se va da, de câtu numai sem- 30 nulu profetului Iona. Că precumu Iona a fostu semnu pentru Niniviți, așa va fi și Fiiulu omului pentru ge- 31 nerațiunea această. Regina de la mēdā-qi se va scula la judecată cu bărbații acestei generațiuni, și-i va con- 32 demna; că a venit de la marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomonu; și eecce mai multu de câtu Solomonu aici. Bărbații de la Ninive se voru scula la judecată cu această

generațiune, și o voru condamna; că ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și *éccé* mai multu de câtu Iona aici.

33 Nimenea aprindendu lumină o pune în locu ascunsu, nici suptu obrocu, ci în sfecinicu, ca cei ce întră să vedă

34 lumina. Luminătorulu corpului este ochiulu; deci de este ochiulu teu curatu, totu corpulu teu este luminatu; éru de este reu, și totu corpulu teu

35 *va fi* întunecatu. Dreptu aceea caută, ca lumina care este în tine să nu fie

36 întunerecu. Deci, dacă corpulu teu *este* totu luminatu, neavându vre o parte întunecósă, totulu va fi luminatu, ca și cându luminătorulu te-
aru lumina cu strălucirea *lui*.

37 Éru vorbindu elu, 'lu ruga unu Fariseu să prândească la elu; și întrându

38 a ședutu la mėsă. Éru Fariseulu vedându, că nu s'a spălatu ântéiu, mai

39 'nainte de prânđu, s'a miratu. Dară Domnulu i-a ȑisu: Acumu voi Fariseii curăȑiti partea cea din afară a paharului și a blidului; dară cea din întrulu vostru este plină de răpire și

40 de reutate. Nebuniloru! au nu celu ce a făcutu cea din afară, a făcutu și

41 cea din întru? Înse daȑi milosteniă din cele ce aveȑi; și *éccé* tóte vî sânt curate. Dară vai voui, Fariseiloru!

42 că deciuiȑi izma și ruta și tóte legumele, și daȑi uitării dreptatea și iubirea lui Dumneȑeu; acestea să cădea să le faceȑi, și acelea să nu *le* lăsaȑi.

43 Vai voui, Fariseiloru! că iubiȑi scaunele cele mai de susu în sinagogi, și

44 închinăciunile în tērguri. Vai voui, cărturariloru și Fariseiloru făcarnici! că sânteȑi ca mormintele ce nu se vedu, și ómenii, ce âmblă d'asupra *loru*, nu *le* sciu.

45 Atunci respundēdu unulu din învēȑaȑii în legi, i-a ȑisu: Învēȑătorule, acestea ȑicēdu, și pre noi batjocuresci. ȑis'a elu: Vai și voui, învēȑaȑiloru în legi! că însărcinaȑi pre ómeni cu sarcini cu anevoiă de purtatu, éru voi nici cu unu degetu alu vostru nu

47 vē atingeȑi de sarcini. Vai voui! că zidiȑi mormintele profeȑiloru, pre cari

48 părinȑii vostri i-au ucisu. Deci mărturisiiȑi, că partaȑi sânteȑi la faptele părinȑiloru vostri; că aceia i-au ucisu,

49 éru voi zidiȑi mormintele *loru*. Pen-

tru acēsta și înȑelepciunea lui Dumneȑeu a ȑisu: Trămite-voiu cătră ei profeȑi și apostoli; și *pre unii* dintr'insii voru ucide, și-*i* voru persecuta; Ca să se cēra de la acestu nēmu sân-
gele tuturoru profeȑiloru, ce s'a vērsatu de la întemeierea lumei: De la
sângele lui Abelu pēnē la sângele Zachariei, care s'a omoritu între altaru și între templu; adevēru ȑicu voui: Se va cere de la acestu nēmu. Vai voui, învēȑaȑiloru în legi! pentru
că aȑi luat u cheea cunoscinȑei; voi nu aȑi întratu, și pre cei ce vreau să între i-aȑi opritu.

Și ȑicēdu-li elu acestea, au începutu cărturarii și Fariseii a se mânia tare, și a-lu ademēni să li vorbēasca despre mai multe; Pândindu-lu, și căutându să scótă ceva din gura lui, ca să-lu pótă pēri.

CAP. 12.

Iisusu învēȑă pre discipulii sei a se păzi de făcăriă și de lăcomiă. Că nu trebue să se témă de câtu numai de Dumneȑeu. Blăsteme contra Sântului Spiritu. Priveghierea. Împăcarea cu neamicii.

Și fiindu adunate mai multe mii de poporu, de se călcau unii pre alȑii, a începutu a ȑice discipuliloru sei: Mai ântéiu păziȑi-vē de aluatulu Fariseiloru, care este făcăriă. Că nimicu nu este acoperitu, care nu se va descoperi; nici ascunsu care nu se va cunósce. Deci ori-ce veȑi ȑice la întunerecu, se va aȑdi la lumină; și ceea ce veȑi vorbi la urechie în cămări, se va da în scire de d'asupra caselor.

Și ȑicu voui, amicii mei: Nu vē temeȑi de cei ce ucidu corpulu, și după aceea nu mai au nimicu de făcutu. Ci vî voiu areta de cine să ve temeȑi: Temeȑi-vē de celu ce are putere, după ce a ucisu, să arunce în gheenna; adevēru ȑicu voui: Temeȑi-vē de acela. Au nu se vēndu cinci vrăbii dreptu
duoi bani? și nici una dintr'însele nu este uitată înaintea lui Dumneȑeu. Înse și perii capului vostru toȑi sânt
numeraȑi. Deci nu vē temeȑi; că voi sânteȑi de mai multu preȑu de câtu multe vrăbii.

Și ȑicu voui: Totu celu ce mă va mărturisi înaintea ómeniloru, și Fi-

iulu omului va mărturisi pentru d'insulu înaintea ângeriloru lui Dumnezeu. 9 Éru celu ce se va lepêda de mine înaintea ômeniloru, va fi lepêdatu în-
10 tea ângeriloru lui Dumnezeu. Și totu celu ce va dice cuvântu împotriva Fiiului omului, i se va erta; éru celui ce va blăstema împotriva Sântului Spiritu, nu i se va erta. Éru cându vë voru aduce la sinagogi, și la tribunale si diregători, nu vë îngrijiți cumu și ce veți respunde, séu ce veți
12 dice; Că Spiritulu Sântu vë va învăța într'acea ôră, ce vi se cuvine a dice.
13 Și i-a đisu unulu din mulțime: În-
14 vătătoriule, đî fratelui meu ca să împartă cu mine moscenirea. Éru elu i-a đisu: Omule, cine m'a pusu judecatoru séu împărțitoru preste voi?
15 Și li-a đisu: Vedeți să vë feriți de lăcomiă; că vieța cuiva nu stă în prisosința averei sale.
16 Și a spusu loru parabolă, đicându: Unui omu bogatu i-a roditu țerâna.
17 Și acesta cugeta în sine, đicându: Ce voi face? că nu amu unde aduna
18 fruptele mele. Și a đisu: Acésta voi face: Voiu strica grânarele mele, și le voiu zidi mai mari; și acolo voiu strînge tôte fruptele mele și bunurile
19 mele; Și voiu dice sufletului meu: Suflete, ai multe bunuri strînse spre mulți ani; repausă-te, mânâncă,
20 bea, și veselesce-te. Éru Dumnezeu i-a đisu: Nebune, într'acéstă nópte va fi cerutu de la tine sufletulu teu; atunci cele ce ai gătitu, ale cui voru
21 fi? Așa este celu ce strînge lui-și tesauru, dară nu este bogatu în Dumnezeu.
22 Și a đisu discipuliloru sei: Pentru acésta vî đicu: Nu vë îngrijiți de vieța vóstra, ce veți mânca; nici de
23 corpu, cu ce vë veți îmbrăca. Vieța mai multu este de câtu hrana, și cor-
24 pulu de câtu vestmântulu. Căutați la corbi; că nu sémênă, nici seceră; nu au cămări, nici grânarie; și Dumne-
25 deu 'i nutresce; cu câtu mai buni sînteți voi de câtu paserile? Și cine dintre voi prin grija sa pôte să adau-
26 gă staturei sale unu cotu? Deci, dacă nu puteți face nici ce este mai micu, de ce mai îngrijiți de cele-l-alte?
27 Priviți crinii, cumu crescú; nu se o-

stenescu, nici torcu; éru đicu voui, că nici Solomonu în tótă mărirea sa nu s'a îmbrăcatu ca unulu dintr'acestia. Deci, dacă Dumnezeu așa îm- 28
bracă érba, care este astă-đi în câmpu, și mâne se aruncă în cuptoru, cu câtu mai multu pre voi, pușinu-credincioșiloru?

Deci să nu întrebați ce veți mânca, 29
séu ce veți bé, nici nu vë luptați cu gândulu. Că tôte acestea le caută 30
popórele lumii acesteia; și Părintele vostru scie că vî trebuescu acestea. Dară căutați împărăția lui Dumne- 31
deu? și acestea tôte vî se voru adăugi. Nu te teme, turmă mică; că a bine- 32
voitu Părintele vostru să vî dee împărăția. Vindeți averea vóstră și dați 33
milosteniă; faceți-vë pungi, cari nu se învechiescu, tesauru în ceriu, care nu se împușină, unde furulu nu se
apropiă, nici molia nu strică. Că unde 34
este tesaurulu vostru, acolo va fi și ânima vóstră.

Și fie cópsele vóstre încinse și fă- 35
cliele aprinse; Și voi înși-vë aseme- 36
nea cu ômenii, cari ascéptă pre domnulu loru, cându se va întórce de la nuntă; ca venindu și bătêndu îndată să-i deschidă. Fericiti sînt servii a- 37
ceia, pre cari venindu domnulu, 'i va afla priveghiându, adevêru đicu voui, că se va încinge, și-i va pune să ședă la mész, și venindu, li va servi. Și 38
de va veni la a duoa strajă, séu de va veni la a treia strajă, și-i va afla așa, fericiti sînt servii aceia. Dară 39
acésta să sciți, că de aru sci stêpânulu casei în care ôră vine furulu, aru priveghia, și nu aru lăsa să-i sepe casa lui. Deci și voi fiți gata; că în 40
ôra în care nu gândiți, Fiiulu omului va veni.

Éru Petru i-a đisu: Dómne, cătră 41
noi đici acéstă parabolă, séu și cătră toți? Și Domnulu a đisu: Cine este 42
ôre îngrijitorulu celu credinciosu și înțeleptu, pre care-lu va pune Domnulu seu preste servii sei, să li dee la timpu partea loru? Fericitu este 43
acelu servu, pre care venindu domnulu seu 'lu va afla așa făcêndu. Ade- 44
vêru đicu voui, că-lu va pune preste tôte averile sale. Dară de va dice a- 45
celu servu în ânima sa: Domnulu

meu întârziă a veni, și va începe a bate pre servi și pre serve, și a mânca și a bé și a se îmbăta, Va veni domnuulu servului aceluia în ziua în care nu ascéptă, și în óra în care nu scie, și-lu va despica, și-i va pune partea lui cu necredincioșii. Și servulu, celu ce a sciutu voia domnului seu, și nu a gătitu, nici a făcutu du-pre voia lui, se va bate multu: Éru celu ce nu a sciutu, și a făcutu cele vrednice de bătai, se va bate pușinu. Că ori-căruia s'a datu multu, multu se va cere de la d'însulu; și căruia i s'a încredințatu multu, mai multu voru cere de la d'însulu.

49 Focu amu venitu se aruncu pe pământu, și ce voiescu, dacă s'a și aprinsu! Éru cu botezu amu să mă botezu; și cum mă strimtorezu pêne
50 ce se va îndeplini! Au vi se pare, că amu venitu să dau pace pe pământu?
51 Nu, đicu voui; ci desbinare. Că de acumu înainte cinci într'o casă voru fi desbinați, trei asupra a duoi, și
52 duoi asupra a trei. Se va desbina părintele asupra fiiului, și fiiulu asupra părintelui; muma asupra fiecei, și fia
53 asupra mumei; sócra asupra noră-sa, și nora asupra sócră-sa.

54 Și đicea și poporului: Cându vedeți nuorulu redicându-se de la apusu, îndată điceți: vine plóiă mare; și este așa, Și cându vedeți austrulu
55 suflându, điceți: Va să fie arșiță, și se face. Făcarniciloru! făca ceriului și a pământului sciți a cerca, dară
56 acestu timpu, cumu nu-lu cercați?

57 Da, pentru ce nu judecați și de la sine ceea ce este dreptu? Cându mergi cu pârșulu teu la judecătoriu, sile-sce-te pe cale a te desface de elu; ca nu cumva să te tragă la judecătoru și judecătorulu să te dee servului; și servulu să te arunce în închisóre. Đicu ție; nu vei eși de acolo pêne ce nu vei plăti și banulu celu mai de pe urmă.

CAP. 13.

Iisusu cu ocasiunea Galileeniloru uciși chiamă la pocăință. Parabola smochinului uscatu. Iisusu vindecă o femeie bolnavă în ziua sâmbătei. Parabola grăuntelui de muștaru. Indemnuare a intra pe pórtă cea strîmtă. Predicere de dărimarea Ierusalimului.

1 În acelu timpu erau de față unii, cari

i-au spusu despre Galileenii, alu că-rora sânge l'a amestecatu Pilatu cu sacrificiele loru. Și respundendu Ii-susu, li-a đisu: Au vi se pare, că Galileenii acestia au fostu mai pécătoși de câtu toți Galileenii, pentru că au suferitu acestea? Nu, đicu voui; ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți perde așa. Séu acei optu-spre-đece, preste cari a căđutu turnulu în Silo-amu, și i-a omorítu, vi se pare, căacestia au fostu mai pécătoși de câtu toți ómenii, cari locuiau în Ierusalimu? Nu, đicu voui; ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți perde așa.

Și vorbia acéstă parabolă: Óre-cine avea unu smochinu plântatu în via lui, și a venitu căutându fruptu într'însulu, și nu a aflatu. Atunci a đisu către vieru: Éccé, trei ani sînt de cându vinu căutându fruptu în acestu smochinu, și nu afli; taie-lu; de ce zădărnicesce pământulu? Elu respundendu i-a đisu: Dómnne, lasă-lu și într'acestu anu, pêne ce-lu voi sepa împrejuru, și voi pune gunoiu. Și de va face fruptu, bine; éru de nu, după aceea 'lu vei tăia.

Și învăța în una din sinagogi sâmbăta. Și éccé, era o femeie, care avea spiritulu neputinței de optu-spre-đece ani, și era gîrbovă, și nu putea să se redice în susu nici de cumu; Éru Iisusu, vedendu-o, o a chiămatu, și i-a đisu: Femeie, esci scăpată de bóla ta. Și și-a pusu mânele pe d'însa, și îndată s'a îndreptatu, și măriă pre Dumneđu.

Éru mai marele sinagogei mâni-ându-se, pentru că o vindecase Iisusu sâmbăta, a respunsu și a đisu poporului: Șese đile sînt în care se cade a lucra; deci într'acestea venindu vă vindecati, dară nu în ziua sâmbătei. Atunci domnulu i-a respunsu, și a đisu: Făcarnice! fie-care din voi sâmbăta au nu-și deslégă boulu séu asinulu de la esle, și-lu duce de-lu adapă? Dară acésta, care este fiică a lui Abraamu, și pre care o a legatu Satana de optu-spre-đece ani, au nu se cădea a se deslega de acéstă legătură în ziua sâmbătei? Și acestea đicendu, se rușinau toți împrotivitorii lui; și totu poporulu se bucura de

tóte cele minunate, ce se făceau de d'însulu.

- 18 Atunci dicea: Cui este asemenea împărăția lui Dumnezeu? și cu ce o
19 voi asemăna? Asemenea este grăun-
telui de muștaru, pre care luându-lu
unu omu l'a aruncatu în grădina sa;
și a crescutu, și s'a făcutu arbore
mare, și paserile ceriului au locuitu
în ramurile lui.
- 20 Érași a ȕisu: Cu ce voi asemăna
21 împărăția lui Dumnezeu? Asemenea
este aluatului, care luându-lu o femeie,
l'a ascunsu în trei măsuri de făină
până ce s'a dospitu totă.
- 22 Și âmbლა prin cetăți și prin sate,
învățându și călătorindu la Ierusa-
limu.
- 23 Éru unulu i-a ȕisu: Dómnne, au pu-
24 ȕini sânt cei ce se mântuiescu? Éru
elu li-a ȕisu: Stăruieți a intra prin
pórta cea strîmtă; că mulți, ȕicu
vouî, voru căuta să între, și nu voru
25 puté. Cându se va fi sculatu stēpā-
nulu casei, și va fi închisu ușa, și voi
veți începe a sta afară și a bate în
ușă, ȕicēdu: Dómnne, Dómnne, deschi-
de-ni; și răspundēdu-vi va ȕice: Nu
26 vē cunoscū de unde sūnteți; Atunci veți
începe a ȕice: Amu māncatu și amu
bēutu înaintea ta, și tu ai învățatu
27 în tēgurile nōstre. Dară elu va ȕice:
ȕicu vouî: Nu vē cunoscū de unde sūn-
teți; depărtați-vē de la mine toți lu-
28 crătorii nedreptății. Acolo va fi plān-
gere și scrisnirea dinților, cându
veți vedé pre Abraamu, și pre Isaacu,
și pre Iacobu, și pre toți profēții în
împărăția lui Dumnezeu, éru pre voi
29 *înși-vē* scoși afara. Da, voru veni de
la resăritu, și *de la* apusu, și de la
mēda-nópte, și *de la* mēdă-ȕi, și voru
ședé la mēsă în împărăția lui Dum-
30 neȕeu. Și éccē sūnt cei mai din urmă,
cari voru fi ântēiu; și sūnt ântēiu,
cari voru fi cei mai din urmă.
- 31 Într'acea ȕi s'au apropiatu unii Fa-
risei, ȕicēdu-i: Eși și te du de aici;
32 că Erodu va să te omóre. Éru elu
li-a ȕisu: Mergeți de spuneți vulpei
aceleia: Éccē, eu scotu demoni și facu
vindecări astă-ȕi și mâne, și a treia
33 *ȕi* voi sfērși. Dară mi se cade a
merge astă-ȕi și mâne și poimâne;
că nu este cu putință să se pērdă

profetu afară din Ierusalimu. Ierula- 34
salime, Ierusalime! celu ce omori
profēții, și uȕiȕi cu petre pre cei trā-
meși la tine; de câte ori am vrutu
să adunu pre fiii tei, cumu *adună*
găina puii sei suptu aripi, dară nu
ați voitu. Éccē, vi se lasa casa vōstră 35
pustă; că în adevēru ȕicu vouî: Nu
mē veți vedé, până va veni *timpulu*
cându veți ȕice: Bine-cuvēntatu *este*
celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 14.

Iisusu vindecă pre unu idropicu în ȕiua sâmbătei;
elu recomandă umilința și facerea de bine. Parabola
despre cina cea mare. Lepēdarea de sine.

Întrādu Iisusu în casa unuia din mai 1
marii Fariseiloru, casă mănānce pāne 2
sâmbăta, acestia 'lu pāndiau. Și éccē 3
unu *omu* bolnavu de idropică era în- 4
aintea lui. Și Iisusu luādu cuvēn- 5
tulu, a vorbitu cătră învățāții în legi 6
și cătră Farisei, ȕicēdu: Óre se cade 7
sâmbăta a vindeca? Éru ei au tăcutu. 8
Și apucādu-lu, l'a vindecatu, și l'a 9
lasatu. Și răspundēdu-li a ȕisu: Alu 10
cāruia dintre voi asinu séu bou, de 11
va căde în puțu, au nu îndata 'lu va 12
scóte în ȕiua sâmbătei? Și nu au pu-
tutu să-i răspundă la acestea.

Și ȕicea parabolă cătră cei chiā-
mați, vedēdu elu cumu 'și alege-
au șederile mai susu, ȕicēdu-li:
Cându vei fi chiāmatu de cineva la
nuntă, nu ședé la locul celu mai de
susu; ca nu cumva să fie chiāmatu
de d'însulu altulu mai onoratu de
cātu tine; Și venindu celu ce te-a
chiāmatu pre tine, și pre acela; 'ti va
ȕice: Dă acestuia locul; și atunci
vei începe cu rușine a lua pe rōndu
loculu celu mai de josu. Ci cându
vei fi chiāmatu, mergi de șeȕi la
loculu celu mai de josu; pentru ca,
de va veni celu ce te-a chiāmatu,
să-ȕi ȕică: Amice, sue-te mai susu;
atunci vei ave onóre înaintea celoru
ce voru ședé împreună cu tine. Că
totu celu ce se înalță pre sine, se va
umili; și celu ce se umilește se va
înalță.

Și ȕicea și celui ce-lu chiāmase: 12
Cându faci prānȕu séu cină, nu chiā-

ma pre amicii tei, nici frații tei, nici rudele tale, nici vecini bogați, ca nu cumva și ei să te chame pre tine, 13 și să ți se facă resplădire. Ci cându faci ospetu, chiamă săraci, nevoiași, 14 schiopi, și orbi. Și fericitu vei fi; că ei nu potu să-ți întorcă; ci ți se va întorče la înviarea dreptiloru.

15 Și audîndu acestea unulu din cei ce ședeau le măsă cu elu, a ȑisu: Fericitu *este* celu ce va prânda în 16 împărăția lui Dumneȑeu. Elu i-a ȑisu: Unu omu a făcutu cină mare, 17 și a chiamatu pre mulți; Și a trămesu pre servulu seu în ora cinei, să ȑică celoru chiamați: Veniți, că 18 toate sînt acumu gata. Și au începutu toți de o dată a se scusa. Celu d'ânteu i-a ȑisu: Amu cumpăratu tărână, și amu nevoia să esu, și să o vedu; 19 rogu-te să mă erți. Altulu a ȑisu: Amu cumpăratu cinci parechi de boi, și mergu să-i cercu; rogu-te să mă 20 erți. Și altulu a ȑisu: Mi-amu luat femee, și pentru acēsta nu potu 21 veni. Deci întorcēndu-se acelu servu, a spusu domnului seu acestea. Atunci mîniāndu-se stēpānulu casei, a ȑisu servulu seu: Eși curēndu în tērgurile și ulițele cetătei, și adă aicia săracii și nevoiașii, și schiopii, și 22 orbii. Și a ȑisu servulu: Dōmne, s'a făcutu cumu ai ȑisu, și încă mai 23 este locu. Și a ȑisu domnulu cătră servu: Eși la drumuri și la garduri, și-i silesce să între, ca să se imple 24 casa mea. Că ȑicu voui: Nici unulu din acei bărbați, ce erau chiamați, nu va gusta din cina mea.

25 Și mergea cu d'insulu poporu multu; și elu întorcēndu-se li-a ȑisu: 26 Cându cineva vine cătră mine, și nu uresce pre părintele seu și pre mumă, și pre femee, și pre copii, și pre frați, și pre surori, și chiaru vieța sa, nu-mi 27 pōte fi discipulu. Și celu ce nu-și pōrtă crucea sa, și nu vine dupa 28 mine, nu-mi pōte fi discipulu. Că cine dintre voi vrēndu să zidescă unu turnu, au nu ānteu se pune să-și socotescă chieltuēla, de are *cu ce* să 29 sfârșescă. Ca nu cumva punēndu temelia, și neputēndu sfârși, toți cei *ce-lu* voru vedē să începă a-lu lua în 30 rīsu, ȑicēndu: Acestu omu a înce-

putu a zidi, dară nu a pututu sfârși. Sēu care rege, mergēndu spre a purta 31 resboiu asupra altui rege, au nu se pune mai ānteu să se svātuēscă, de va putē cu ȑece mii să întimpine pre celu ce vine asupra lui cu duoē-ȑeci de mii? Eru de nu, încă fiindu acesta 32 departe, trāmețēndu solia, se rōgă de pace. Așa dară fie-care dintre 33 voi, care nu se lēpēdă de toate averile sale nu-mi pōte fi discipulu.

Bună *este* sarea; eru dacā sarea 34 se va strica, cu ce se va drege? Nici 35 în pāmēntu nici în gunoiu nu este trebnică; *ci* se aruncă afară. Celu ce are urechi de auditu, să audă.

CAP. 15.

Iisusu justifică purtarea sa cu păcătoșii prin parabolele despre ôie, drahme, și fiulu resipitoru.

Atunci s'au apropiatu de d'insulu 1 toți vameșii și păcătoșii, ca să-lu asculte. Și murmurau Fariseii și cărturarii, ȑicēndu: Acesta primesce pre 2 păcătoși, și mănāncă cu d'înșii. Și 3 li-a vorbitu acēstă parabolă ȑicēndu:

Care omu dintre voi avēndu o 4 sută de oi, și perdēndu una dintr'însele, au nu lasă pre cele nouē-ȑeci și nouē în pustiiu, și merge după cea perdută, pēnē cându o află? Și 5 aflāndu-o, o pune pe umerii sei, bucurāndu-se. Și venindu a casă, chiamă amicii și vecinii, ȑicēndu-li: Bu- 6 curați-vē cu mine, că amugăsitū ôea cea rātăcită. ȑicu voui, că așa va 7 fi bucuriā în ceriu de unu păcātosu ce se pocăesce, mai multu de cātu de nouē-ȑeci și nouē de drepti, căroru nu li trebue pocāintă.

Sēu care femee, avēndu ȑece 8 drahme, de perde o drahmă, au nu aprinde lumină, și mătura casa, și caută cu din adinsulu, pēnē o află. Și aflāndu-o, chiamă amicele și ve- 9 cinele, ȑicēndu: Bucurați-vē cu mine, că amu găsitū drahma, care o amu perdutu. Așa ȑicu voui, se face bu- 10 curiā înaintea āngeriloru lui Dumneȑeu de unu păcātosu ce se pocăesce.

Și a ȑisu: Unu omu avea duoi fii; 11 Și a ȑisu celu mai tēnēru din ei pă- 12 rintelui *seu*: Părinte, dă-mi partea de avere ce *mi* se cade. Și li-a împār-

13 țitu averea. Și după puține zile, adunându toate fiului celui mai tânăr, s'a dus într-o țară departe, și acolo a resipit averea sa, viețuindu în
14 desfrânări. Și cheltuindu el toate, s'a făcutu fómote mare într'acea țară; și elu a începutu a suferi de
15 lipsă. Și mergându s'a lipitu de unulu din cetățenii țerei aceia; și l'a tramesu la tărânele sale să pască
16 porcii. Și doria să-și sature pânțele seu de roșcovele ce mâncau por-
17 cii; înse nimenea nu-i da. Și venindu-și în sine, a ținut: Câți argați ai părintelui meu au prisosință de
18 pâine, erau eu peru de fôme! Mă voiu scula, și mă voiu duce la părintele meu, și-i voiu dice: Părinte, păcă-
19 tuit'am la ceriu și înaintea ta; și nu mai sunt vrednicu a mă chema fiulu
teu; fă-mă ca pre unulu din argații
20 tei. Și sculându-se a venit la pă-
rintele seu. Era încă fiindu departe,
l'a vădutu părintele seu, și i s'a fă-
cutu milă; și alergându au cădutu
21 pe grumazulu lui, și l'a sărutatu. Și
i-a ținut fiulu: Părinte, păcătuit'am
la ceriu și înaintea ta, și nu mai sunt
22 vrednicu a mă chema fiulu teu. Și
a ținut părintele către servii sei:
Aduceți îmbrăcăminte cea mai bună,
și-lu îmbrăcați pre elu, și dați ânelu
în mâna lui, și încălțăminte în pecio-
23 rele lui. Și aduceți vițelulu cel
mai îngrășatu, și-lu junghiați; și să
24 mâncăm, și să ne veselim. Că
acestu fiu al meu mortu era, și a
înviatu; perdutu era, și s'a aflatu.
25 Și au începutu a se veseli. Dară fiulu
lui celui mai mare era la țără; și
venindu, și apropiându-se de casă, a
26 auditu musică și jocuri; și chemă-
mându pre unulu din servi, l'a între-
27 batu ce sunt acestea? Elu i-a ținut:
Fratele teu a venit, și părintele teu
a junghiatu vițelulu celui îngrășatu,
28 pentru că l'a primitu sănătosu. Era
elu s'a mâniatu, și nu vrea să între.
De aceea părintele lui eșindu 'lu
29 ruga. Era elu răspundendu a ținut
părintelui seu: Ecce de atâția ani
'ți servescu, și nici o dată nu amu
călcatu ținut ta, și nici o dată nu
mi-ai datu macaru unu iedu, ca să
30 mă veselesc cu amicii mei. Era

cându veni acestu fiu alui meu, care
a mâncatu averea ta cu meretricile,
'i junghiași vițelulu celui îngrășatu.
Și elu i-a ținut: Fiiule, tu ești cu
31 mine în totu timpul, și toate ale mele
sunt ale tale; Se cădea a ne veseli
32 și a ne bucura; că acestu frate alui meu
mortu era, și a înviatu; perdutu era,
și s'a aflatu.

CAP. 16.

Parabola despre îngrijitorulu necredinciosu. Nime-
nea nu poate servi la doi domni. Parabola despre
bogatulu și despre Lazaru.

Și dicea și discipuliloru sei: Era unu 1
omu bogatu, care avea unu îngriji-
toru; și acesta a fostu pârîtu la elu
că resipesc averea lui. Deci chemă- 2
mându-lu i-a ținut: Ce audu despre
ține? dă socotă de însărcinarea
ta; că nu mai poți fi îngrijitoru. Era 3
îngrijitorulu a ținut în sine: Ce voi
face? că domnulu meu iea de la
mine însărcinarea; a sepa nu potu,
a cere 'mi este rușine. Sciu ce voi 4
face, de voi fi scos din însărcinarea
mea, să mă primescă în casele lor.
Și chemându pre fie-care din detor- 5
nicii domnului seu, a ținut celui an-
tîu: Cu câtu ești detoru domnului
meu? Elu a ținut: Cu o sută de măsuri 6
de oleu. Și i-a ținut: Ia-ți înscrisulu, și
șezi curându, și scrie cincizeci. Atunci 7
a ținut altuia: Dară tu cu câtu ești
detoru? Elu a ținut: Cu o sută de
măsuri de grâu. Și i-a ținut: Ia-ți 8
înscrisulu, și scrie optzeci. Și a
lăudatu domnulu pre îngrijitorulu
nedreptu, pentru că a făcutu înțelep-
tesce; că fiii lumii acesteia sunt mai
înțelepți de câtu fiii luminei în gene-
rațiunea lor.

Și ținut voui: Faceți-vă amici din 9
mamonulu nedreptăței; că, dacă veți
fi în lipsă, să vă primescă în corturile
cele eterne. Celu ce este credinciosu 10
în puține, este credinciosu și în
multe; și celu ce este nedreptu în
puține, este nedreptu și în multe.
Deci dacă nu ați fostu credincioși în 11
mamonulu celui nedreptu, cine vi va
încredința cele adevărate.

Și dacă nu ați fostu credincioși în 12
celu străinu, cine vi va da ce este
alui vostru? Nici unu servu nu poate 13
servi la doi domni; că se u pre unulu

14 țătorule, miluesce-ne. Și vedându-i
li-a ȑisu : Mergeți și vȑ aretați preo-
ților. Și s'a întȑmplatu pre cându
15 mergeau, s'au curățitu. Eru unulu
dintr'înșii vedȑndu cȑ s'a vindecatu,
s'a întorsu, mȑrindu pre Dumneȑeu
16 cu vȑce tare ; Și a cȑdutu cu faȑa
la peciȑrele lui, mulțumindu-i ; și
17 acela era Samaritȑnu. Iisusu, luȑndu
cuventulu, a ȑisu : Au nu ȑece s'au
curățitu, darȑ cei nouȑ unde sȑnt ?
18 Nu s'au aflatu sȑ se întȑrcȑ sȑ dee
mȑrire lui Dumneȑeu de cȑtu numai
19 acestu strȑinu. Și i-a ȑisu : Scȑlȑ-te
și mergi ; credinȑa ta te-a mȑntuitu.
20 Și fiindu întrebatu de Farisei,
cȑndu va veni împȑrȑția lui Dumne-
ȑeu, li-a respunsu, și a ȑisu : Împȑ-
rȑția lui Dumneȑeu nu vine vedȑndu
21 cu ochii. Nici voru ȑice : Éccȑ
aici ! sȑu éccȑ acolo ! cȑ éccȑ împȑ-
rȑția lui Dumneȑeu este deja între
voi.
22 Și a ȑisu discipuliloru : Voru veni
ȑile, cȑndu veți dȑri sȑ vedeți una
din ȑilele Fiiului omului, și nu veți
23 vedȑ. Și vȑ voru ȑice : Éccȑ aici !
sȑu éccȑ acolo ! nu mergeți, nici nu
24 urmați. Cȑ precumu fulȑerulu, ful-
ȑerȑndu din o parte a ceriului, lu-
minȑzȑ pȑnȑ la alta ; așȑ va fi și
25 Fiiulu omului în ȑiua sa. Darȑ mȑi
ȑntȑiu trebue a suferi multe, și a fi
26 lepȑdatu de acȑstȑ generaȑiune. Și
precumu a fostu în ȑilele lui Noȑ,
așȑ va fi și în ȑilele Fiiului omului :
27 Mȑncȑu, beau, se însurȑu, se mȑri-
tau, pȑnȑ la ȑiua în care a întrȑtu
Noȑ în arcȑ, și a venitu deluviulu, și
28 a perdutu pre toți. Asemenea și pre-
cumu a fostu în ȑilele lui Lotu :
mȑncȑu, beau, cumpȑrau, vindeau,
29 sȑdȑiau, zidȑiau ; Darȑ în ȑiua în care
a eșitu Lotu din Sodoma, a plȑuatu
focu și și pȑciȑsȑ din ceriu, și a per-
30 dutu pre toți. Așȑ va fi în ȑiua, în
31 care Fiiulu omului se va areta. În-
tr'acea ȑi celu ce va fi d'asupra casei
și vasele lui în casȑ, sȑ nu se pogȑre
sȑ le iee ; și celu din cȑmpu, aseme-
32 nea sȑ nu se întȑrcȑ înapȑi. Adu-
ceți-vȑ aminte de femeea lui Lotu.
33 Cȑlu ce va cȑuta sȑ scape viȑȑa sa, o
va perde ; și celu ce o va perde, o
34 va pȑstra. ȑicu vouȑ : Într'acea

nȑpte voru fi duoi într'unu patu :
unulu se va lua, și altulu se va lȑsa.
Duoȑ voru mȑcina împreunȑ : una se 35
va lua, și alta se va lȑsa. Duoi voru 36
fi în cȑmpu : unulu se va lua, și al-
tulu se va lȑsa. Și respȑndȑndu, i-au 37
ȑisu : Unde Dȑmne ? Elu li-a ȑisu :
Unde este trupulu, acolo se voru
aduna vulturii.

CAP. 18.

Parabolele despre judecȑtorulu nedreptu și despre
Fariseu și vameșu. Iisusu bine-cuvȑntȑ pre prunci.
Pericolulu bogȑțiilor. Iisusu și predȑce suferinȑele
sale, și vindecȑ pre unu orbu.

Și li ȑicea parabolȑ cu acestu scopu 1
cȑ se cade a se ruga totu-de-una, și
a nu se descurȑgia ; ȑicȑndu : Într'o 2
cetate era unu judecȑtoru, care nu se
temea de Dumneȑeu, nici nu-i pȑsa de
omu. Și era o vȑduvȑ într'acea ce- 3
tate, și venia la d'însulu, ȑicȑndu :
Scȑpȑ-mȑ de neamiculu meu. Și nu 4
vroia multu timpu ; ȑȑu dupȑ aceea
a ȑisu în sine : De și nu mȑ temu de
Dumneȑeu, nici nu-mi pȑsȑ de omu,
Darȑ, fiindu cȑ acȑstȑ vȑduvȑ mȑ 5
supȑrȑ, o voiu scȑpa, cȑ sȑ nu mȑ
chinuiȑscȑ, venindu necontentu. Și 6
a ȑisu Domnulu : Auȑiți ce ȑice ju-
decȑtorulu celu nedreptu. Și Dum- 7
neȑeu au nu va face scȑpare aleșiloru
sei, cari strȑȑ cȑtrȑ d'însulu ȑiua și
nȑpȑea, de și îndelungu rabȑȑ pre
neamiciȑ loru ? ȑicu vouȑ, cȑ-i va
scȑpa curȑndu. Darȑ cȑndu va veni 8
Fiiulu omului, ȑȑe va afla credinȑȑ pe
pȑmȑntu ?

ȑȑu cȑtrȑ unii ce se încredeau în 9
sine, cȑ sȑnt drepti, și despreȑiau
pre cei-l-alti, ȑicea acȑstȑ parabolȑ :
Duoȑ ȑȑeni s'au suitu în templu, cȑ 10
sȑ se rȑȑe ; unulu Fariseu, și altulu
vameșu. Fariseulu stȑndu se rugȑ în 11
sine așȑ : Dumneȑeule, 'ȑi mulțu-
mescu, cȑ nu sȑnt cȑ cei-l-alti ȑȑeni :
rȑpitori, nedrepti, adulteri, sȑu și cȑ
acestu vameșu. Postescu de duoȑ 12
ȑȑi în septȑmȑnȑ ; dau ȑecȑuȑlȑ din
tȑȑe cȑȑe cȑștȑgu. ȑȑu vameșulu, 13
stȑndu de departe, nu vroia nici
ochii sȑ redice spre ceriu, ci-și bȑtea
peptulu seu, ȑicȑndu : Dumneȑeule,
fi milosu mie pȑcȑtosulu. ȑicu 14
vouȑ, acesta s'a dȑsu la casa sa mȑi

îndreptatu de câtu acela ; că totu celu
ce se înalță însu-și, se va umili ; éru
celu ce se umilește, se va înalța.

15 Și aduceau la elu și prunci, ca să
se atingă de ei ; dară discipulii vë-
16 dându, i-au certatu. Éru Iisusu,
chiâmându-i *la sine*, a ȑisu : Lăsați
pre prunci să vină la mine, și nu-i
opriți ; că a unoru ca acestia este
17 împărăția lui Dumneȑeu. Adevėru
ȑicu voui : Celu ce nu va primi împė-
răția lui Dumneȑeu ca unu copilu,
nu va intra într'însa.

18 Și l'a întrebatu unu direȑetoru,
ȑicēdu : Învēțatorule bune, ce să
făcu să moscenescu viēta eternă ?
19 Iisusu i-a ȑisu : Pentru ce mă nu-
mesci bunu ? nimenea nu *este* bunu,
20 fără numai unulu, Dumneȑeu. Or-
dinele scii : Să nu comiți adulteriu ;
să nu uciȑi ; să nu furi ; să nu mār-
turisesci mărturiă mincinosă ; onōră
pre părintele teu și pre muma ta.
21 Acela a ȑisu : Tōte acestea le-amu
22 păzitu din tinerețele mele. Iisusu
auȑindu acestea, i-a ȑisu : Încă una
ȑi lipsesce ; vinde totu ce ai, și îm-
parte săraciloru ; și vei ave tesauru
23 în ceriu ; și vino, urmeză-mi. Dară
elu, auȑindu acestea, s'a întristatu ;
că era avutu fōrte.

24 Și vėdēdu-lu Iisusu, că s'a întris-
tatu, a ȑisu : Cātu de anevoiă voru
între în împărăția lui Dumneȑeu cei
25 ce au avuȑii. Că mai lesne este să
trēcă funia prin urechia acului, de
cātu bogatulu să între în împărăția
26 lui Dumneȑeu. Éru ei auȑindu *aces-*
tea au ȑisu : Cine dară pōte să se
27 mântuēscă ? Dis'a elu : Cele ce sūnt
cu neputinȑă la ómeni, la Dumneȑeu
sūnt cu putinȑă.

28 Atunci a ȑisu Petru : Éccē noi
amu lāsatu tōte, și ȑi-amu urmatu.
29 Elu li-a ȑisu : Adevėru ȑicu voui ;
Nimenea nu este, care și-a lāsatu
casă, séu părinȑi, séu fraȑi, séu femee,
séu copii pentru împărăția lui Dum-
30 neȑeu, Care să nu iee îmmuȑite în
acestu timpu, și în lumea cea viitōre
viēta eternă.

31 Atunci luându *cu sine* pre cei duoi-
spre-dece, a ȑisu : Éccē ne suimu
la Ierusalimu, și se voru împlini tōte
cele scrise prin profeȑi despre Fiiulu

omului. Că se va da păȑâniloru, și 32
va fi batjocoritu, și va fi însultatu, și
va fi scuipatu. Și biciuinu-lu, 'lu 33
voru omorî ; și a treia ȑi va învia.
Éru ei nimicu nu au înȑelesu din 34
acestea ; și era ascunsu cuvēntulu
acesta pentru d'înșii, fiindu că nu în-
ȑelegēau cele ȑise.

Și apropiându-se elu de Ierichonu, 35
ședea unu orbu lūngă cale, cerșindu ;
Și auȑindu mulȑimea trecēdu, a în- 36
trebatu ce este acēsta. Și i-au ȑisu : 37
că trece Iisusu Nazarinēnulu. Atunci 38
a strigatu, ȑicēdu : Iisuse, Fiiulu
lui Davidu, miluesce-mē. Éru cei ce 39
mergeau înainte 'lu certau, ȑicēdu-i
să tacă ; dară elu cu multu mai vīr-
tosu striga ; Fiiule alu lui Davidu,
miluesce-mē. Și stāndu Iisusu a 40
ȑisu să-lu aducă la sine ; și apro-
piându-se elu *de d'însulu* l'a între-
batu, ȑicēdu : Ce voesci să-ȑi făcu ? 41
Dis'a elu : Dómne, să vėdu érași.
Și Iisusu i-a ȑisu : Vėȑi ; credinȑa ta 42
te-a mântuitu. Și îndatā a vėȑutu, 43
și-i urma, mārindu pre Dumneȑeu ;
și totu poporulu, vėȑēdu, a laudatu
pre Dumneȑeu.

CAP. 19.

Iisusu chiamă pre Zaccheu. Parabola celoru dece
mnale. Intrarea lui Iisusu în Ierusalimu, căruia 'i
preȑice dērimarea ; elu alungă din templu pre cei
ce-lu pāngăriau.

Și întrāndu, trecea *Iisusu* prin Ieri- 1
chonu. Și éccē unu omu, anume 2
Zaccheu, care era mai marele vame-
șiloru, și bogatu, Căuta să vėȑă pre 3
Iisusu cine este ; dară nu putea pen-
tru mulȑime, pentru că era micu de
statură. Și alergādu înainte, s'a 4
suiu într'unu dudu să-lu vėȑă, că
era să trēcă pe acolo. Și venindu 5
Iisusu la acelu locu, căuta, și l'a vė-
ȑutu, și a ȑisu cătră d'însulu : Zac-
chee, grăbesce de te pogoră ; că astă-
ȑi trebue să petrecu în casa ta. Și 6
grābindu-se s'a pogoritu, și l'a pri-
mitu bucuros. Și toȑi cari vedeau 7
acēsta murmurau, ȑicēdu : A întratu
la unu omu pēcātosu să gāsduēscă.
Éru Zaccheu stāndu, a ȑisu cătră 8
Domnulu : Éccē, Dómne, jumătate
din averea mea o dau saraciloru, și
de amu încelatu pre cineva cu ceva,
întorcu împātritu. Dis'a Iisusu lui : 9

Astă-*di* s'a făcutu mântuire casei acesteia, că și acesta este fiu alu lui
 10 Abraamu. Că Fiiulu omului a venitu să caute și să mântuască aceea ce este perdutu.
 11 Și ascultându ei acestea, elu a adaosu și a vorbitu o parabolă, pentru că era aprópe de Ierusalimu, și pentru că li se părea, că îndată va să se arete împărăția lui Dumnezeu.
 12 Deci a *disu*:
 Unu omu nobilu s'a dusu într'o țeră departe, să-și iee regatu, și să
 13 se întorcă. Și chiamându *dece* servitori ai sei, li-a datu *dece* mnale *de argintu* și li-a *disu*: Neguțăto-
 14 riți păně voiu veni. Dară cetățenii lui 'lu uriau, și au trămesu solia după elu, *dicēdu*: Nu voimu pre
 15 acesta să domnescă preste noi. Dară, luându regatulu, s'a întorsu, și a *disu* să se chame la d'însulu pre
 16 servii aceia, cărora li dăduse argintulu, ca să afle ce fie-care a câștigatu. Atunci a venitu celu d'ântěiu,
 17 *dicēdu*: Dómnne, mnaua ta a adusu *dece* mnale. *Disu-i-a*: Bine, servule bunu; pentru că ai fostu credinciosu preste puçinu, să aibi putere preste
 18 *dece* cetăți. Și a venitu celu alu duoilea, *dicēdu*: Dómnne, mnaua ta
 19 a adusu cinci mnale. Și a *disu* acestuia: Și tu fii preste cinci cetăți. Și
 20 altulu a venitu, *dicēdu*: Dómnne, *éccě* mnaua ta, care o amu ținutu
 21 legată în maframă; Că m'amu temutu de tine, pentru că esci omu aspru; iai ce nu ai pusu, și seceri ce nu ai
 22 semēnatu. Și i-a *disu*: Din gura ta te voiu judeca, servule reu. Ai sciutu că eu sūnt omu aspru, luându ce nu
 23 amu pusu, și secerându ce nu amu semēnatu. Deci, pentru ce nu ai datu argintulu meu schimbătoriloru,
 24 și eu venindu, așu fi luat alu meu cu dobândă. Și celoru ce sta înainte a *disu*: Luați de la elu mnaua, și o
 25 dați celui ce are *dece* mnale. (Ei i-au *disu*: Dómnne, acela *mai* are *dece* mnale.) Că *dicu* voui, că totu celui
 26 ce are, i se va da; éru de la celu ce nu are, și ceea ce are, i se va lua.
 27 Dară pre neamicii mei aceia, cari nu au voitu să domnescu preste d'însii, aduceți-i aici, și-i sfășiați înaintea

mea. Și acestea *dicēdu*, mergea 28 înainte, suindu-se la Ierusalimu.

Éru apropiându-se de Bethfage și 29 Bethania, cătră muntele ce se chiamă alu Oliviloru, a trămesu pre duoi din discipulii sei, *dicēdu*: Mergeți 30 în satulu care este înaintea *vóstră*, în care întrându veți afla unu mánzu legatu, pe care nici unu omu nici o dată nu a ședutu; deslegați-lu, și-lu aduceți. Și de vă va întreba ci- 31 neva; Pentru ce-lu deslegați? i veți *dice* așa: Pentru că Domnului trebuesce.

Și mergēdu cei trameși, au aflatu 32 precumu elu li *disese*. Și deslegādu 33 ei mánzulu, li-au *disu* stěpānii lui; Pentru ce deslegați mánzulu? Ei au 34 *disu*: Domnului trebuesce. Și l'au 35 adusu la Iisusu; și aruncādu-și vestmintele loru pe mánzu, au pusu pre Iisusu d'asupra. Și mergēdu ei, 36 asterneau vestmintele loru pe cale. Și apropiādu-se elu la pólele mun- 37 telui Oliviloru, a începutu tótă mulțimea discipuliloru, bucurādu-se, a lāuda pre Dumnezeu cu vóce tare, pentru tóte cele minunate cari vė-
 38 duseră; *Dicēdu*: Bine-cuvēntatu *fi*e regele, celu ce vine în numele Domnului; pace în ceriu și mārire în înălțimi. Și unii Farisei din mulțime 39 i-au *disu*: Invēțātorule, cěrtă-ți discipulii tei. Éru elu, respundēdu, a 40 *disu*: *Dicu* voui, că de voru tăce acestia, petrele voru striga.

Éru apropiādu-se, a vėdutu ce- 41 tatea și a plānsu de d'însa, *Dicēdu*: 42 De ai fi cunoscutu și tu, măcaru în acéstă *di* a ta, cele ce *sūnt* spre pacea ta! Daru acumu s'au ascunsu de la ochii tei. Că voru veni *di*le asu- 43 pra ta, cându neamicii tei voru face unu valu împrejurulu teu, și te voru împresura, și te voru îmbulzi de tóte părțile; Și te voru face întocmai cu 44 pāmēntulu, și pre fiii tei în tine; și nu voru lāsa în tine pétră pe pétră; pentru că nu ai cunoscutu timpulu cercetārei tale.

Și întrādu în templu, a începutu 45 a scóte pre cei ce vindeau într'însulu, și pre cei ce cumpėrau; *Dicēdu-li*: 46 Scrisu este: Casa mea casă de rugă-

ciune este ; dară voi o ați făcutu pe-
scerea tâlhariloru.

- 47 Și învăța în templu în toate zilele.
Erau archiereii și cărturarii și bătrânii
48 poporului căutau să-lu pără. Dară
nu puteau afla ce să-i facă ; că totu po-
porulu se ținea de elu, ascultându-lu.

CAP. 20.

Puterea lui Iisusu Christosu. Parabola lucrătoriloru
viei. Tributul detoritu Cesarului. Christosu fiulu
și Domnulu lui Davidu.

- 1 Și într'una din zilele acelea, învă-
tându elu poporulu în templu, și pre-
dicându evangelia, au venit archie-
2 reii și cărturarii cu bătrânii ; Și au
vorbitu cătră elu, dicându : Spune-ni,
cu ce putere faci acestea ? séu cine
este care ți-a datu acéstă putere ?
3 Elu, răspundendu, li-a ȑisu : Vă voi
întreba și eu de unu cuvântu, și re-
4 spundeți-mi. Botezulu lui Ioanu, din
5 ceriu a fostu, séu de la ómeni ? Éru
ei vorbiau între sine, dicându : De
vomu ȑice : Din ceriu, va ȑice : De ce
6 dară nu ați creȑutu lui ? Éru de vomu
ȑice : De la ómeni ; totu poporulu ne
va ucide cu petre ; că este încreȑințatu
7 că Ioanu a fostu profetu. Și au re-
8 spunsu, că nu sciu de unde. Și Iisusu
li-a ȑisu : Nici eu nu voiu spune voui
cu ce putere facu acestea.
9 Atunci a începutu a ȑice cătră po-
poru acéstă parabolă : Unu omu a
plântatu viă, și a dat'o lucrătoriloru,
10 și s'a dusu departe multu tîmpu. Și
la tîmpu a trămesu unu servu cătră
lucrători, ca să-i dee din fructulu
viei ; dară lucrătorii, bătendu-lu, l-au
11 trămesu deșertu. Și éráși a mai tră-
mesu altu servu ; dară ei, bătendu și
pre acela și batjocorindu-lu, l-au tră-
12 mesu deșertu. Și éráși a trămesu și
alu treilea ; éru ei rânindu și pre ace-
13 la, l'au scosu afară. Atunci a ȑisu
domnulu viei : Ce voiu face ? voiu tră-
mete pre fiulu meu celu iubit ; dóră,
14 vedându-lu, 'lu voru *respecta*. Éru lu-
crătorii vedându-lu, vorbiau între si-
ne, dicendu : Acesta este moscenito-
rulu ; veniți să-lu ucidemu, ca să fie
15 moscenirea a nóstră. Și scoțendu-lu
16 afară din viă, l'au omoritu. Deci, ce
li va face domnulu viei ? Va veni, și

va perde pre acesti lucrători, și va
da via altora.

Éru ei auȑindu *acéstă*, au ȑisu : 17
Ferescă Dumneȑeu ! Éru elu cău-
tându spre ei, a ȑisu : Dară ce este
acéstă ce este scrisu : Pétra pre care
o au nesocotitu ziditorii, acéstă s'a
făcutu capulu unghiului ? Celu ce va 18
căde pre acea pétra, se va sfărîma ;
éru preste care va căde 'lu va strivi.
Într'acea óra căutau archiereii și cărt- 19
turarii, ca să-și pună mânele pe elu ;
dară s'au temutu de poporu ; că în-
ȑeleseră că a ȑisu acéstă parabolă a-
supra loru.

Și pândindu-lu, au trămesu iscóde, 20
cari se prefăceau a fi drepti, ca să-
lu prîndă în cuvântu, și să-lu pó-
tă da puterei și autorităȑei guver-
natorului. Și l'au întrebatu, dicendu : 21
Învătătorule, scimu că vorbesci și în-
veți dreptu, și nu cauți la față, ci
înveți calea lui Dumneȑeu în adevéru :
Ni se cade a da tributulu Cesarului séu 22
nu ? Éru elu pricependu viclenia loru, 23
li-a ȑisu : Pentru ce mă ispititi ? Are- 24
tați-mi unu denaru ; Alu cui chipu și
scriptură are ? Ei răspundendu, au 25
ȑisu : Ale Cesarului. Elu li-a ȑisu :
Dați dară Cesarului, cele ce sînt ale
Cesarului, și lui Dumneȑeu cele ce
sînt ale lui Dumneȑeu. Și nu l'au pu- 26
tutu prinde în cuvântu înaintea po-
porului ; și minunându-se de respun-
sulu lui, au tăcutu.

Atunci apropiându-se unii din Sa- 27
dukei, cari ȑicu că nu este înviare,
l'au întrebatu dicendu : Învătătorule, 28
Moisi ni-a scrisu : De va muri fratele
cui va avendu femeu, și acesta va
muri fără copii, să iee fratele seu pre
femea lui, și să redice semênță frate-
lui seu. Deci au fostu șapte frați ; și 29
celu d'ântéiu luându femeu, a muritu
fără copii. Și a luat alu duoilea pre 30
femea aceea, și acela a muritu fără
copii. Și alu treilea o au luat, și 31
asemenea toți șapte ; și nu au lă-
satu copii, și au muritu. Éru mai 32
pe urmă de toți a muritu și femea.
Deci, la înviare, alu căruia dintr'înșii 33
va fi femea ? că toți șapte o au avutu
de femeu. Și răspundendu Iisusu, li-a 34
ȑisu : Fiii lúmei acesteia se însóră și
se mărită ; Dară cei vrednici de lu- 35

mea aceeași de înviarea cea din morți
 36 nici se însoră nici se mărită; Nici
 voru mai pute muri; că sunt asemenea
 ângerilor, și sunt fii ai lui Dumnezeu,
 37 fiindu fii ai înviei. Dară cumu că
 voru învia morții a aretatu și Moisi
 la rugu, cându numesce pre Domnulu
 Dumnezeuulu lui Abraamu, și Dum-
 38 neđeulu lui Isaacu, și Dumnezeuulu
 lui Iacobu. Dară elu nu este Dumne-
 39 șteu alu morților, ci alu viilor, că
 toți sânt vii înaintea lui. Atunci unii
 din cărturari, respundendu au ȑisu:
 40 Învătătorule, bine ai vorbitu. Și de
 atunci nu mai îndrăsneau să-lu mai
 întrebe *nimicu*.

41 Și li-a ȑisu: Cumu ȑicu, că Chri-
 42 stosu este fiulu lui Davidu? Și însu-
 și Davidu ȑice în cartea psalmilor:
 ȑis'a Domnulu Domnului meu; Șeȑi
 43 d'a drépta mea, Pêne voiū pune pre
 neamicii tei asternutu peciôreloru tale.
 44 Deci dacă Davidu 'lu chiamă Domnu,
 cumu dară este fiu alu lui?

45 Atunci a ȑisu discipuliloru sei în
 46 auȑulu a totu poporului: Păȑiȑi-vê
 de cărturari, căroru li place a âmbła
 în vestminte lungi, și iubescu închi-
 năciunile în tērguri, și scaunele cele
 mai de susu în sinagogi, și șederile
 47 cele mai ântēiu la ospeȑe; Cari mân-
 năncă casele vėduveloru, și la aretare
 facu rugăciuni lungi; acestia voru lua
 mai mare condamnare.

CAP. 21.

Darulū vėduvei sarace. Iisusu pȑedice persecutiunea
 ce astéptă pre discipulii sei, și dērimarea Ierusalimu-
 lui. Îndemnare spre a priveghia și a se ruga.

1 Și căutându, a vėȑutu pre cei bogăȑi
 aruncându darurile loru în corbană.
 2 Și a vėȑutu și pre o vėduvă saracă
 3 aruncându acolo duoi bani. Și a ȑisu:
 Adevėru ȑicu voui, că acéstă vėduvă
 saracă a aruncatu mai multu de cătu
 4 toȑi. Că toȑi acestia din prisosinȑa
 loru au aruncatu la darurile lui Dum-
 neȑeu; ȑeru acéstă din lipsa sa a arun-
 catu tótă averea sa, care a avutu.

5 Și unii ȑicēdu despre templu, că
 este împodobitu cu petre frumóse și
 6 cu daruri sante, ȑis'a elu: Cātu pen-
 tru acestea, cari vedeȑi, voru veni
 ȑile în cari nu va remănē pétră pe
 7 pétră, care nu se va respi. Și l'a în-

trebatu, ȑicēdu: Învătătorule, dară
 cându voru fi acestea? și ce semnu
va fi, cându se voru întēpla ace-
 stea? ȑis'a elu: Vedeȑi să nu vė a- 8
 măȑiȑi; că mulȑi voru veni în numele
 meu, ȑicēdu: Eu sânt *Christosu*;
 și s'a apropiatu timpul; dară să nu
 mergeȑi după ei. Și cându veȑi auȑi 9
 de resbóie și de nerôndueli, să nu vė
 spăimēntaȑi; că acestea trebue să aibă
 locu ântēiu; dară nu *va fi* pe dată
 sfârșitulū. Atunci li ȑicea: Se va scula 10
 poporu asupra poporului, și regatu
 asupra regatului; Și voru fi cutre- 11
 mure mari pe alocurea, și fómēȑi și
 ciumi și spaime, și semne mari voru
 fi din ceriu.

ȑeru mai 'nainte de tóte acestea 12
 voru pune mânele loru preste voi, și
 vė voru persecuta, dându-vė la sina-
 gogi și în închisori, ducēdu-vė îna-
 intea regiloru și guvernatoriloru pen-
 tru numele meu. Și vi se va întēpla 13
 să mărturisiȑi. Deci puneȑi în âni- 14
 mele vóstre, să nu gâȑdiȑi ce veȑi re-
 spunde. Că eu vi voiū da gură și în- 15
 țelepciune, contra căreia nu voru pute
 vorbi nici a se opune toȑi neamicii
 vostri. Și veȑi fi daȑi și de părinȑi și 16
 de fraȑi, și de rude, și de amici; și *pre*
 unii dintre voi voru omorî. Și veȑi 17
 fi urîȑi de toȑi pentru numele meu.
 Dară nici unu pėru din capulu vóstru 18
 nu va peri. Întru răbdarea vóstră câ- 19
 stigăȑi sufletele vóstre.

ȑeru cându veȑi vedē Ierusalimulu 20
 încunjurându-se de osti, atunci să
 sciȑi, că s'a apropiatu pustiirea lui.
 Atunci cei ce sânt în Iudeea să fugă 21
 la munȑi; și cei ce sânt în meȑilo-
 culu *Ierusalimului* să ésa, și cei ce
 sânt în țėrâne să nu între într'însulu.
 Că acestea sânt ȑilele resbunărei, ca 22
 să se împlinēscă tóte cele scrise. Și 23
 vai de cele ce *sunt* îngreunate, și de
 cele ce alăptéză într'acele ȑile! că va
 fi nevoiă mare în țėră și mânia asupra
 acestui poporu. Și voru căde de ascu- 24
 țitulū sabiei, și se voru duce prinȑi
 la tóte popórele; și Ierusalimulu va
 fi călcatu de Ginte, pêne se voru îm-
 plini timpurile Gintelorū.

Și voru fi semne în sóre și în lună 25
 și în stele; și pe pământu strîmtorare
 popóreloru cu nedumerire; mugindu

26 marea de sguduirea valurilor: *Așa,*
că ómenii mai 'și voru da sufletulu
de frică și de asceptarea celor ce
voru să fie pre pământu; căci pute-
27 rile ceriurilor se voru clăti. Și atunci
voru vedé pre Fiiulu omului venindu
pre nuori cu putere și cu mărire mare.
28 Deci, începédu aceste a se face,
căutați în susu, și redicați capetele
vóstre; că se apropia rescumpérarea
vóstră.
29 Și li-a đisu parabolă: Vedeți smo-
30 chinulu și toți arborii; Cându începu
a da, vedédu, voi și cunósceți de la
31 sine, că este aprópe véra. Așa și voi,
cându veți vedé aceste făcendu-se,
să sciți, că este aprópe împărătia lui
32 Dumneđu. Adevéru đicu voui: Nu
va trece acestu nému, péné cându nu
33 se voru face tóte aceste. Ceriulu și
pământulu voru trece, dară cuvintele
mele nu voru trece.
34 Dară luați aminte de voi înși-vé,
ca să nu se îngreue ánimele vóstre
cu sațiulu mánărei și cu beția, și cu
grijelé lumei, și fără de scire să vină
35 acea đi asupra vóstră. Că ca o cursă
va veni preste toți cei ce locuescu pe
36 fața a totu pământulu. Deci, prive-
ghiați și ve rugați în totu timpulu,
ca să fiți vrednici a scăpa de tóte
cele ce au să se întéple, și a sta
înaintea Fiiului omului.
37 Și învăța điuă în templu; éru nóp-
tea, eșindu, petrecea în muntele ce se
38 chiamă alu Oliviloru. Și totu popo-
rulu vinea de demánétă la d'ínsulu în
templu, ca să-lu asculte.

CAP. 22.

Iuda se învoiesce să trădee pre Iisusu. Pascele. În-
stituirea sántei cini. Suferințele lui Iisusu în Geth-
semane; elu este dusu înaintea archiereului; Petru
se lepădă de d'ínsulu; elu este dusu înaintea con-
siliului Iudeiloru.

1 Și se apropia serbătórea azimelor,
2 care se chiamă pascele. Și căutau ar-
chiereii și cărturarii, cumu l'aru omo-
rî; că se temeau de poporu.
3 Éru Satana a întratu în Iuda, ce
se chiăma Iscariotu, care era din nu-
4 merulu celor duoi-spre-đece. Și mer-
géndu a vorbitu cu archiereii și cu
5 căpeteniele, cumu li l'aru da. Și s'au
bucuratu, și s'au învoitu să-i dee bani.
6 Și elu s'a făgăduitu, și căuta timpu

potrivitu să li-lu dee în lipsa po-
porului.

7 Și a venitu điuă azimelor, în care
se cădea să se sacrifice pascele. Și a
8 trămesu pre Petru și pre Ioanu, đic-
céndu: Mergeți de ni gătiți pascele,
ca să mánămu. Ei i-au đisu: Unde
9 voiesci casă gătimu? Elu li-a đisu: Éc-
10 că întrándu voi în cetate vé va întim-
pina unu omu ducéndu unu vasu cu
apă: urmați-i în casa unde va intra.
11 Și să điceți stěpánului casei: Învētă-
torulu đice ție: Unde este locul, unde
se mánăncu pascele cu discipulii mei?
12 Și elu ví va areta unu foișoru mare,
asternutu; acolo gătiți. Și mergéndu
13 au aflațu precum elu li đisese; și au
gătitu pascele.

14 Și cându a venitu óra, a ședutu la
mésă, și cei duoi-spre-đece discipuli
cu elu. Și li-a đisu: Cu dorință amu
15 doritu să mánăncu cu voi aceste pasci
mai 'nainte de patima mea. Că đicu
16 voui: De acum nu voi mai mánca din-
tr'acestea, péné cându se voru impli-
ni în împărătia lui Dumneđu. Și lu-
17 ándu paharulu și mulțumindu, a đisu:
Luați acesta și-lu împărțiți între voi.
18 Că đicu voui: Nu voi mai bé din frup-
tulu viei, péné cându va veni împé-
rătia lui Dumneđu.

19 Și luándu pânea și mulțumindu, o
a frántu, și o a datu loru, đicéndu:
Acesta este corpulu meu, care se dá
20 pentru voi; acésta faceți întru amin-
tirea mea. Asemenea și paharulu după
ce au cinatu, đicéndu: Acestu paharu
21 este noulu testamentu întru sângele
meu, care se vérsă pentru voi.

22 Dară éccé mâna vëndetóruului meu
este cu mine pe mésă. Și Fiiulu omu-
lui merge, precum este otărítu; dară
vai de omulu acela prin care se vinde.
23 Și au începutu a se întreba între sine,
care dintr'înșii aru fi celu ce vre să
facă acésta.

24 Și s'a născutu cértă între d'înșii,
care dintre ei s'arupăre a fi mai mare.
25 Și elu li-a đisu: Regii popóreloru le
domnescu, și cei ce le stěpánescu se
chiamă făcétori de bine. Dară voi să
26 nu fiți așa; ci celu ce este mai mare
între voi, să fie ca celu mai micu; și
celu ce este mai ántéiu, ca servulu.
27 Că cine este mai mare, celu ce șede la

mésă, séu celu ce servesce? au nu
este celu ce șede la măsă? éru eu sînt
 în meșiloculu vostru ca celu ce ser-
 28 vesce. Voi sînteți acei ce ați remasu
 29 cu mine în ispitele mele. Și eu vî
 rînduescu împărăția, precumu mi-a
 30 rînduitu Părintele meu; Ca să mân-
 cați și să beți la măsă mea în împē-
 răția mea, și să ședeți pe scaune, ju-
 decându cele duoē-spre-đece seminții
 ale lui Israelu.

31 Și a ăisu Domnulu: Simone, Si-
 mone, éccē, Satana v'a cerutu, ca să
 32 vē cernă ca grăulu. Dară eu m'amu
 rugatu pentru tine, ca să nu péră cre-
 dința ta, și tu, cându te vei întórce,
 33 întăresce pre frații tei. Elu i-a ăisu:
 Dómnē, sînt gata a merge cu tine și
 34 în închisóre și la mórte. Éru elu a
 ăisu: ăicu ție, Petre, nu va cînta
 astă-ăi cocoșulu, mai 'nainte pēnē
 ce de trei ori vei tăgădui, că nu
 mă scii.

35 Și li-a ăisu: Cându v'amu trămesu
 fără de pungă, și fără de traistă, și
 fără de încălțăminte, au ați avutu
 lipsă de ceva? Ei au ăisu: De nimicu.

36 Atunci li-a ăisu: Dară acumu celu
 ce are pungă să o iee, asemenea și
 traistă; éru celu ce nn are sabiă,
 șă-și vëndă vestmētulu seu, și să-și
 37 cumpere. Că ăicu voui: că încă și
 ácēsta ce este scrisu trebue să se îm-
 plinéscă cu mine, *care ăice*: Și cu cei
 fără-de-lege s'a socotitu; că cele de-
 38 spre mine au sfârșitu. ăis'au ei:
 Dómnē, éccē aici duoē sabii. Și elu,
 li-a ăisu: Destulu este.

39 Și eșindu a mersu duple datina *sa*
 în Muntele Olivilor; și i-au urmatu
 40 și discipulii lui. Și sosindu la locu,
 li-a ăisu: Rugați-vē, ca să nu întrați
 41 în ispită. Și elu s'a departatu de d'în-
 șii ca la o aruncătură de pétră, și în-
 42 genunchiādu se ruga, ăicēdu: Pă-
 rinte, de voiesci, să trecă de la mine
 acestu paharu; dară nu voia mea, ci
 43 a ta să se facă. Și i s'a aretatu ān-
 44 geru din ceriu, întărindu-lu. Și fiindu
 în agoniă mai cu dinadinsulu se ruga;
 și s'a făcutu sudórea lui ca picātu-
 rele de sânge picādu la pāmēntu.

45 Și sculādu-se de la rugăciune, și
 venindu la discipulii lui, i-au aflatu
 46 dormindu de întristare. Și li-a ăisu:

Ce dormiți? sculați-vē și vē rugați,
 ca să nu întrați în ispită.

Éru încă vorbindu elu, éccē *venia* 47
 mulțime, și celu ce se chiāma Iuda,
 unulu din cei duoī-spre-đece, mergea
 înaintea loru, și s'a apropiatu de Ii-
 susu, să-lu sārute. Éru Iisusu i-a 48
 ăisu: Iudo, cu sārutare vinđi pre Fi-
 iulu omului. Éru cei ce erau lîngă 49
 elu, vēđēdu ce era să fie, i-au ăisu:
 Dómnē, să lovimu cu sabia? Și unulu 50
 dintr'înșii au lovit pre servulu ar-
 chiereului, și i-a taiatu urechia cea
 dréptă. Éru Iisusu, luādu cuvētulu, 51
 a ăisu: Lăsați, pēnē aici. Și atingēn-
 du-se de urechia lui, l'a vindecatu.
 Atunci a ăisu Iisusu archiereiloru și 52
 căpeteniiloru templului, și bētrāni-
 loru, cari veniseră la d'însulu: Ați
 eșitu ca la unu tălharu cu sabii și cu
 fuscei? În tóte ăilele fiindu eu cu voi 53
 în templu, nu ați întinsu mānelē a-
 supra mea; dară ácēsta este óra vó-
 stră și stēpānirea întunerecului. A- 54
 tunci prinđēdu-lu, l'au adusu, și
 l'au dusu, în casa archiereului.

Éru Petru urma de departe. Și fă- 55
 cēdu ei focu în meșiloculu curții,
 și șēđēdu împreună, ședeā și Petru
 între ei.

Atunci vēđēdu-lu o servă șēđēdu 56
 la focu, și căutādu la elu, a ăisu:
 Și acesta era cu elu. Dară elu s'a 57
 lepēdatu de d'însulu, ăicēdu: Femee,
 nu-lu cunoscū. Și după pučinu altulu 58
 vēđēdu-lu, a ăisu: Și tu esci din-
 tr'înșii. Dară Petru a ăisu: Omule,
 nu sînt. Și trecēdu ca o óră, altulu 59
 întāria, ăicēdu: În adevēru și acesta
 a fostu cu d'însulu, că este Galileeanu.
 Dară Petru a ăisu: Omule, nu sciu ce
 ăici. Și îndatā, încă vorbindu elu, a 60
 cāntatu cocoșulu. Și întorcēdu-se 61
 Domnulu, a căutatu spre Petru; și
 Petru și-a adusu aminte de cuvētulu
 Domnului, cum 'i ăisese: Mai 'nainte
 de a cānta cocoșulu, de trei ori te vei
 lepēda de mine. Și eșindu Petru, a 62
 plānsu cu amaru.

Éru ómenii cei ce țineau pre Iisusu 63
 'lu batjocuriau, bātēdu-lu, Și aco- 64
 perindu-lu 'lu loviau preste față, și-
 lu întrebau, ăicēdu: Profētesce cine
 este celu ce te-a lovit. Și multe alte 65
 batjocuri ăiceau asupra lui.

66 Și făcându-se ziua, s'au adunatu
bătrânii poporului, și archiereii și
cărturarii, și l'au dusu la adunarea
loru, dicându: Óre tu esci Christo-
67 sulu? spune-mi. Țisu-li-a elu: De
68 vî voi spune, nu veți crede; Și de
vê voi întreba, nu-mi veți răspunde,
69 nici nu mă veți elibera. Dară de
acumu va ședé Fiiulu omului d'a
70 drépta puterei lui Dumneșeu. Atunci
toți au țisu: Dară tu esci Fiiulu
lui Dumneșeu? Țisu-li-a elu: Voi
71 diceți, că sînt. Atunci diceau: Ce
ni mai trebuie mărturie? că noi
înși-ne amu auzitu din gura lui.

CAP. 23.

Iisusu înaintea lui Pilatu și a lui Erodu; elu se
condamnă și se crucifică. Mórtea sa și immormen-
tarea sa.

1 Și sculându-se tótă mulțimea lor,
2 l'au dusu la Pilatu. Și au începutu
a-lu pîrî, dicendu: Pre acesta l'amu
aflatu resvrătindu poporulu, și oprindu
a da tributulu Cesarului, dicendu că
3 elu este Christosu rege. Éru Pilatu
l'a întrebatu, dicendu: Tu esci regele
Iudeiloru? Elu răspundendu, i-a
4 țisu: Tu dici. Și Pilatu a țisu cătră
archierei și cătră poporu: Nici o vină
5 nu afli în omulu acesta. Éru ei
stăruiau, dicendu: Elu întărită po-
porulu, învățandu preste tótă Iudeea,
6 încependu din Galileea pînă aici. Éru
Pilatu auzindu de Galileea, a între-
7 batu, dacă omulu este Galileeanu? Și
înțelegendu că este din ținutulu lui
Erodu, l'a tramesu la Erodu, fiindu
și elu în Ierusalimu într'acele zile.
8 Éru Erodu vedendu pre Iisusu, s'a
bucuratu fórte; că doria de demultu
să-lu vedă, pentru că auzia multe
de elu; și spera să vedă vre unu
9 semnu făcendu-se de elu. Și l'a în-
trebatu cu multe cuvinte; dară elu
10 nimicu nu i-a răspunsu. Éru archie-
reii și cărturarii sta, tare pîrîndu-lu.
11 Éru Erodu cu ostașii sei despre-
țuindu-lu, și batjocorindu-lu, l'a îm-
brăcatu într'unu vestmentu strălu-
citu, și l'a tramesu éráși la Pilatu.
12 Și într'aceeași zi Pilatu și Erodu s'au
făcutu amici; că mai'nainte era nea-
miciția între d'înșii.
13 Éru Pilatu chiamându pre archie-

rei și pre cei mai mari și pre poporu,
Li-a țisu: Mi-ați adusu pre acestu 14
omu, ca unu resvrătoru de poporu,
și éccé eu înaintea vóstră între-
bându-lu, nici o vină nu amu aflu
în omulu acesta de acele de cari-lu
pîrîți; Și nici Erodu; că v'amu tră- 15
mesu la elu; și éccé nimicu vrednicu
de mórte nu este făcutu de d'însulu.
Deci, pedepsindu-lu, 'lu voi libera. 16
(Că trebuia să li libereze pre unu 17
vinovatu la *acea* serbătóre.) Și a 18
strigatu tótă mulțimea, dicendu: Ia
pre acesta, și ni liberéză pre Barabba;
(Care era aruncatu în închisóre pen- 19
tru o rescólă și pentru o ucidere ce
se făcuse în cetate). Deci Pilatu, 20
voindu să libereze pre Iisusu, a vor-
bitu éráși cătră d'înșii. Dară ei 21
strigau, dicendu: Crucifică-lu, Cru-
cifică-lu. Elu a treia óră a țisu cătră 22
ei: Dară ce reu a făcutu acesta? nici
o vină de mórte nu amu aflu într'în-
sulu; deci pedepsindu-lu, 'lu voi
libera. Dară ei stăruiau cu vóce tare, 23
cerendu să-lu crucifice. Și vocile
loru și ale archiereiloru învingeau.
Deci Pilatu a hotărîtu, ca să se facă 24
cererea loru. Atunci li-a liberatu 25
pre celu aruncatu în închisóre pen-
tru rescólă și ucidere, pre care-lu
cereau ei; dară pre Iisusu l'a datu
după voia loru.

Și pe cându 'lu duceau, prindendu 26
pre unu Simonu Chirinénu, ce venia
din țérână, a pusu pe elu crucea, ca
să o ducă după Iisusu. Și-i urma 27
mulțime mare de poporu și de femei,
cari se văitau și se tânguiau pentru
d'însulu. Dară Iisusu, întorcendu-se 28
cătră ele li-a țisu: Fiicele Ierusalim-
ului, nu mă plângeti pre mine, ci
vă plângeți pre voi înși-vé și pre co-
pii vostri. Că éccé, vinu zile în cari 29
voru dice: Fericite *sînt* cele sterpe,
și matricile cari nu au născutu, și
fițele care nu au alăptatu. Atunci 30
voru începe a dice muntiloru: Cădeți
preste noi; și deluriloru: Acope-
riți-ne. Că de facu acestea cu 31
lemnulu celu verde, ce se va face cu
celu uscatu.

Și aduceau împreună cu elu și 32
pre alți duoi făcători de rele, spre a-i
crucifica. Și venindu la locul ce se 33

chiamă alu căpăținei, acolo l'au crucificatu, și pre făcătorii de rele; unulu d'a drepta și altulu d'a stânga.

34 Éru Iisusu dicea : Părinte, ertă-li, că nu sciu ce facu. Și împărțindu vestmintele lui, au aruncatu sorti. Și

35 poporul sta privindu. Și cei mai mari împreună cu d'înșii 'și făceau risu *de d'însulu*, dicându : Pre alții a mântuitu ; mântuască-se pre sine, de este Christosulu, alesulu lui Dumne

36 neđu. Și-și băteau jocu de d'însulu și ostașii, apropiându-se de elu, și aducându-i oțetu ; Și dicându : De esci tu regele Iudeiloru, mântuesce-te

37 pre tine-ți ! Și era și scriptură scrisă d'asupra lui cu litere elline și latine și evreesce : **ACESTA ESTE REGELE IUDEILORU.**

38

39 Și unulu din făcătorii de rele cei crucificați, 'lu batjocoria, dicendu : De esci tu Christosulu, mântuesce-te

40 pre tine-ți și pre noi. Dară cela-laltu răspundendu, 'lu certa, dicendu : Óre nu te temi tu de Dumneđu, pre cându esci într'aceeași condem

41 nare. Și noi *suferimu* după drepitate ; că noi primimu cele cuvenite fapteloru noastre ; éru acesta nici unu

42 reu nu a făcutu. Și dicea lui Iisusu : Pomenesce-mă, Dómne, cându vei

43 veni în împărăția ta. Dis'a Iisusu lui : Adevăru dicu ție : Astă-ți vei fi cu mine în raiu.

44 Și era la a șesea óră, și s'a făcutu întunerecu preste totu pământulu

45 pêne la a noua óră. Și s'a întunecatu sórele, și s'a ruptu catapitésma templului prin meșilocu. Și strigându

46 Iisusu cu voce tare, a disu : Părinte, în mânele tale încredințezu spiritulu meu ; și acestea dicendu, și-a datu spiritulu.

47 Și sutașulu vedându ce se facuse, măria pre Dumneđu, dicendu : Cu adevăratu dreptu a fostu acestu omu.

48 Și totu poporul, ce se adunase la acea privire, vedându cele ce se făcuseră, bătându-și pepturile lor, se

49 întorceau. Éru toți cunoscuții lui, și femeele, cari 'i urmau din Galileea sta de departe, privindu acestea.

50 Și éccé unu bărbatu, anume Iosefu din Arimathia, cetate a Iudeiloru, consiliaru, bărbatu bunu și dreptu ;

Care nu s'a învoitu la svatulu și fapta 51 lor, care și ascepta împărăția lui Dumneđu ; Acesta venindu la Pi- 52 latu, a cerutu corpulu lui Iisusu. Și 53 pogorîndu-lu, l'a înfășuratu în giulgiu, și l'a pusu în mormentu, ce era sepatu în pétră, în care nimene nu fusese încă pusu. Și era ziua vineri, 54 și sâmbăta se apropia.

Dară și femeele, cari veniseră cu 55 d'însulu din Galileea, au umatu, și priviau mormentu și cumu s'a pusu corpulu lui. Și întorcându-se au gătitu 56 mirezme și miruri ; și sâmbăta s'au repausatu după lege.

CAP. 24.

Înviarea lui Iisusu. Elu se arată discipuliloru sei.
Înălțarea sa la ceriu.

Éru în antéia *di* a septemănei, de 1 demănătă fórte, au venitu la mormentu, aducendu mirezmele cele ce

gătiseră, și altele óre-cari împreună 2 cu ele. Și au aflatu pétra resturnată de pe mormentu. Și întrându nu au 3 aflatu corpulu Domnului Iisusu. Și 4 mirându-se ele de acestea, éccé duoi bărbați în vestminte strălucite sta înaintea lor. Și înfricoșindu-se ele, 5 și plecându-și fețele la pământu, diceau cătră ele : Pentru ce căutați pre celu viu între cei morți ? Nu este 6 aici, ci s'a sculatu ; aduceți-vă aminte cumu elu v'a vorbitu, încă fiindu în Galileea, Dicendu : Fiiulu omului tre- 7 bue să se dee în mânele ómeniloru păcătoși, și să se crucifice, și a treia di să învieze. Și și-au adusu aminte 8 de cuvintele lui.

Și întorcându-se de la mormentu, 9 au spusu acestea toate celoru unu-spre-dece, și tuturor celor-l-alți. Și erau Maria Magdalena, și Ioanna, 10 și Maria lui Iacobu, și cele-l-alte cu d'însele, cari diceau acestea cătră apostoli. Și li s'au părutu cuvintele 11 lor ca cuvinte deșerte, și nu le credeau. Éru Petru sculându-se, a aler- 12 gatu la mormentu, și plecându-se, a vedutu giulgiurile jăcendu singure ; și s'a dusu de acolo, mirându-se în sine de cele ce se făcuseră.

Și éccé duoi dintre ei mergeau 13 într'aceeași di la unu satu, numitu Emmaus, care era departe de Ierusa-

14 limu *ca la* șese-deci de stadii. Și ei vorbiau între sine de toate cele ce se
 15 întempleră. Și vorbindu ei și disputându, însuși Iisusu apropiându-se,
 16 mergea cu d'înșii. Dară ochii lor
 17 se țineau, ca să nu-lu cunoscă. Și li-a
 18 spus: Ce felu de vorbe *sunt* acestea, cu cari vorbiți pe cale, și
 19 sânteți triști? Și răspundându unulu
 20 dintr'înșii, alu căruia nume era Kleopa, i-a spus: Oare tu singuru esci
 21 așa străinu în Ierusalimu, în cătu nu
 22 scii cele ce s'au făcutu într'însulu în
 23 aceste zile? Și li-a spus: Cari? Spus-
 24 i-au ei: Celé despre Iisusu Nazari-
 25 nenu, care era profetu puternicu în
 26 lucru și în cuvântu înainte lui
 27 Dumnezeu și a totu poporulu; Și
 28 cumu l'au datu archiereii și mai ma-
 29 rii nostri spre condamnare la mörte,
 30 și l'au crucificatu. Dară noi speramu,
 31 că acela este celu ce avea să rescum-
 32 pere pre Israelu; ci *cum* toate acestea
 33 este astă-zi a treia zi de cându s'au
 34 făcutu acestea. Da, și nisce femei
 35 dintr'ale noastre ne-au spăimântatu,
 36 cari au fostu de demănătă förte la
 37 mormentu; Și neaflându corpulu
 38 lui, au venitu, dicându că veduseră
 39 și vedere de ângeri, cari diceau că
 40 elu este viu. Și s'au dusu unii din-
 41 tre noi la mormentu, și au aflatu așa,
 42 precumu au spus și femeele; dară
 43 pre elu nu l'au vădu. Atunci elu
 44 li-a spus: O nepricepuților și târđii
 45 la ânimă a crede toate câte au vorbitu
 46 profeții! Au nu trebuia Christosu a
 47 suferi acestea, și a intra în mărirea
 48 sa? Și începându de la Moisi, și
 49 urmându prin toți profeții, li esplica
 50 toate scripturele cele despre sine. Și
 51 s'au apropiatu de satulu la care mer-
 52 geau; și elu se făcea a merge mai
 53 departe. Dară ei l'au îndemnatu, di-
 54 cându: Remâi cu noi, că este cătră
 55 sëră și s'a plecatu diua. Și a intratu
 56 să remănă cu d'înșii. Și ședendu elu
 57 cu ei, a luat pâne și a bine-cuvên-
 58 tatu, și frângându li-a datu. Atuncia
 59 li s'au deschisu ochii lor și l'au
 60 cunoscutu; și elu s'a făcutu nevê-
 61 dutu ded'înșii. Și diceau unulu cătră
 62 altulu: Au nu era ânima noastră ar-
 63 dundu în noi, cându ni vorbia pe cale,
 64 și cându ni esplica scripturele?

33 Și sculându-se într'acea oră s'au
 34 întorsu la Ierusalimu, și au aflatu
 35 adunați pre cei unu-spre-dece și pre
 36 cei ce erau cu d'înșii; Cari diceau: 34
 35 S'a sculatu Domnulu în adevêru, și
 36 s'a aretatu lui Simonu. Și ei spuneau 35
 37 cele ce *se făcuseră* pe cale, și cumu s'a
 38 cunoscutu de d'înșii în frângerea pânei.

39 Și vorbindu ei acestea însuși Iisusu 36
 40 a stătu în meșiloculu lor, și li-a
 41 spus: Pace voui. Êru ei spăimên- 37
 42 tandu-se și înfricoșându-se, li se
 43 părea că vedu unu spiritu. Dară elu 38
 44 li-a spus: Pentru ce sânteți turbu-
 45 rați? și pentru ce se sue gânduri în
 46 ânimele vöstre? Vedeți mânele și 39
 47 peciörele mele, că însu-mi eu sânt,
 48 pipăți-mă, și vedeți; că spiritulu nu
 49 are carne și öse, precumu vedeți că
 50 eu amu. Și acestea dicendu, li-a 40
 51 aretatu mânele și peciörele. Și încă 41
 52 necredendu ei de bucuriă, și mirându-
 53 se, li dicea: Aveți aicia ceva de
 54 mâncare? Êru ei i-au datu o parte 42
 55 de pesce friptu, și dintr'unu faguru
 56 de miere. Și luându-le a mâncatu 43
 57 înainte lor.

58 Și li-a spus: Acestea *sunt* cuvin- 44
 59 tele cari v'amu vorbitu, încă fiindu
 60 cu voi, că trebue a se împlini toate
 61 cele scrise despre mine în legea lui
 62 Moisi și în profeți și în psalmi.
 63 Atuncia li-a deschisu mintea lor, ca 45
 64 să înțelégă scripturele. Și li-a spus: 46
 65 Așa este scrisu, și așa trebuia să su-
 66 fere Christosu, și să învieze din
 67 mörți a treia zi; Și ca să se predice 47
 68 în numele lui pocăința și ertarea
 69 păcatelor la toate popörele, încependu
 70 de la Ierusalimu. Êru voi sânteți 48
 71 marturi acestora. Și ecccă eu vî tră-
 72 metu acea ce Părintele meu v'a
 73 promis; Êru voi ședeți în cetatea 49
 74 Ierusalimului, pênă ce vê veți îmbrăca
 75 cu putere de susu.

76 Și ducându-i afară pênă la Betha- 50
 77 nia, și redicându-și mânele sale, i-a
 78 bine-cuventatu. Și s'a întemplat 51
 79 pre cându i-a bine-cuventatu, s'a
 80 depărtatu de la d'înșii, și se înălța la
 81 ceriu. Êru ei, închinându-se lui, s'au 52
 82 întorsu la Ierusalimu cu bucuriă mare;
 83 Și erau totu-de-una în templu, lău- 53
 84 dându și bine-cuvêntându pre Dum-
 85 neđeu. Aminu.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

I O A N U.

CAP. 1.

Iisusu Christosu este cuvântulu lui Dumnezeu întrupatu. Ioanu Botezătorulu 'lu mărturisește; elu se face cunoscutu lui Andrei, lui Petru, lui Filipu și lui Nathanaelu.

- 1 La începutu era cuvântulu, și cuvântulu era la Dumnezeu, și Dumnezeu
- 2 era cuvântulu. Acesta era într' începutu la Dumnezeu. Tóte printr'insulu s'au făcutu; și fără de d'insulu nimicu s'a făcutu, ce s'a făcutu.
- 3 Într'insulu era viață, și viața era lumina ómeniloru. Și lumina luminează într' întunerecu, și întunereculu nu o a cuprinsu.
- 4 Fost'a unu omu tramesu dela Dumnezeu, alu căruia nume *era* Ioanu.
- 5 Acesta a venit spre mărturiă, ca să mărturisească pentru lumină, ca toți să credă prin elu. Nu era elu lumina, ci *fost'a elu tramesu* ca să mărturisească pentru lumină.
- 6 Era lumina cea adevărată, care luminează pre totu omulu, ce vine în
- 7 lume. În lume era, și lumea printr'insulu s'a făcutu, și lumea nu l'a cunoscutu. Într'ale sale a venit,
- 8 și ai sei nu l'au primitu. Éru câți l'au primitu, acelora dreptulu li-a datu să se facă fii ai lui Dumnezeu, *adecă*, celoru ce credu în numele
- 9 lui. Cari nu din sânge, nici din poftă trupescă, nici din poftă bărbătescă, ci de la Dumnezeu s'au născutu. Și cuvântulu trupu s'a făcutu, și s'a sălășluitu între noi, (și amu vedutu mărirea lui, mărirea ca a unui-născutu de la Părintele), plinu de charu și de adevăru.
- 10 Ioanu mărturisia despre d'insulu, și striga, dicēdu: Acesta era pentru carele amu đisu: Celu ce vine după mine, mai'nainte de mine a fostu; că mai mare de cătu mine era.
- 11 Și din plinitatea lui noi toți amu primitu, și charu preste charu. Că legea prin Moisi s'a datu; *éru* charulu și adevărulu prin Iisusu Chris-

tosu a venit. Nimenea nici odată nu a vedutu pre Dumnezeu; celu unulu-născutu Fiiulu, care este în sînnulu Părintelui, acela a spusu.

Și acēsta este mărturia lui Ioanu, cându au tramesu Iudeii preuți și Leviți din Ierusalimu să-lu întrebe: Cine esci? Si a mărturisu, și nu a tăgăduitu, ci a mărturisu: Nu sînt eu Christosulu. Și l'au întrebatu: Ce dară? Esci Ilie? Și a đisu: Nu sînt. Esci profetulu? și a respunsu: Nu. Atunci i-au đisu: Cine esci? ca să dămu respunsu celoru ce ne-au tramesu. Ce đici despre tine însu-ți? Đis'a elu: Eu *sînt* vócea celui ce strigă în pustiiu: Îndreptați calea Domnului, cumu a đisu profetulu Isaia. Și trameșii erau din Farisei. Și l'au întrebatu, și i-au đisu: Pentru ce dară botezi, dacă nu esci Christosulu, nici Ilie, nici profetulu? Respunsu-li-a Ioanu, dicēdu: Eu botezu cu apă; éru în međiloculu vostru stă *acela*, pre care nu-lu cunosceți; Acela este carele vine după mine, și carele a fostu mai'nainte de mine, căruia nu sînt vrednicu să-i deslegu cureua încălțăminteii lui. Acestea s'au făcutu în Bethabara, 28 dincolo de Iordanu, unde Ioanu boteza.

A dua a đicatu Ioanu pre Iisusu venindu cătră d'insulu, și đise: Éccé Mnelulu lui Dumnezeu, care redică păcatulu lumei. Acesta este pentru care amu đisu: După mine vine unu bărbatu, care mai'nainte de mine a fostu; că era mai mare de cătu mine. Și eu nu-lu sciamu; ci ca să fie cunoscutu în Israelu, pentru acēsta amu venit botezându cu apă. Și a mărturisu Ioanu, dicēdu: Amu vedutu Spiritulu ca unu porumbu pogorîndu-se din ceriu, și a remasu preste d'insulu; Și nu-lu sciamu; ci celu ce m'a tramesu să botezu cu

apă, acela mi-a ȑisu : Preste care vei ved  Spiritulu pogor ndu-se,  i rem n ndu preste d' nsulu, acela este care
34 botéză cu Spiritu S ntu.  i amu v  utu,  i amu mărturisu, că acesta este Fiiulu lui Dumne eu.

35 A duoa  i  r  i sta Ioanu,  i duoi
36 din discipulii sei;  i c ut ndu la Iisusu, care  mbla,  ise :      Mne-
37 lulu lui Dumne eu !  i l'au a ditu cei duoi discipuli vorbindu,  i au
38 urmatu lui Iisusu.  r  Iisusu  ntor- c ndu-se,  i v   ndu-i după d' nsulu, li-a  isu : Ce c uta i ?  isu-i-au ei :
Rabbi, adec ,  nv   torule, unde locuesci :  isu-li-a : Veni i de vede i.
39 Au venitu  i au v  utu unde locuesce,  i au remasu la elu în acea  i; că era pe la  ra  ece. Unulu din cei
40 duoi, cari a diser  de la Ioanu  i-i urmaseră era Andreiu, fratele lui
41 Simonu Petru. Acesta a aflatu  nt i pre Simonu, fratele seu,  i i-a  isu : Noi amu aflatu pre Mesia,
adec  pre Christosu.  i l'a adusu la
42 Iisusu.  i c ut ndu la elu Iisusu, a  isu : Tu esci Simonu, fiulu lui I na ; tu te vei chi ma Kefa, adec 
Petru.

43 A duoa  i a vrutu Iisusu să m rg  în Galileea,  i a aflatu pre Filipu,  i
44 i-a  isu : Urm z -m .  i Filipu era din Bethsaida, cetatea lui Andreiu  i
45 alu lui Petru. Filipu a aflatu pre Nathanaelu,  i-i  ise : Noi amu aflatu pre acela, de carele a scrisu Moisi
 n lege,  i prof  ii ; pre Iisusu Nazarin nulu, fiulu lui Iosefu.  is'a
46 Nathanaelu lui : Din Nazaretu p te fi ceva bunu ?  is'a Filipu lui : Vino,
47  i ve i. V  ut'a Iisusu pre Nathanaelu venindu c tr  d' nsulu,  i a  isu despre elu :      cu adev ratu
unu Israelitu, în care nu este vicle-
48  ugu ! Nathanaelu  is'a lui : De unde mă cunosci ? respuns'a Iisusu,
 i i-a  isu : Mai'nainte de a te chi ma Filipu, fiindu tu suptu smochinu,
49 te-amu v  utu. Nathanaelu a respunsu,  i i-a  isu : Rabbi, tu esci Fiiulu lui Dumne eu ; tu esci regele
50 lui Israelu. Iisusu a respunsu,  i i-a  isu : Pentru că  i-amu  isu, că te-amu v  utu suptu smochinu, cre i ?
mai mari de c tu acestea vei ved .

 i  r  i i-a  isu : Adev ru, adev ru, 51
 icu vou  : De acumu ve i ved  ce-riulu deschid ndu-se  i pe  ngerii lui Dumne eu suindu-se  i pogor ndu-se preste Fiiulu omului.

CAP. 2.

Iisusu preface apa în vinu la nunta din Cana ; elu alungă din templu pre cei ce vindeau,  i pre ice
 nviarea sa.

A treia  i s'a făcutu nuntă în Cana 1
Galileei ;  i muma lui Iisusu era acolo ;  i au fostu chi ma i la nuntă 2
 i Iisusu  i discipulii lui.  i lipsindu 3
vinulu,  ise muma lui Iisusu c tr  d' nsulu : Nu au vinu.  r  Iisusu 4
i-a  isu : Feme  ce este mie  i  ie ?  ra mea încă nu a venitu.  is'a 5
muma lui serviloru : Ori-ce vă va  ice, face i.  i erau acolo  ese vase 6
de p tr , puse după *datina* cur  irei a Iudeiloru, cari cuprindeau c te duoe
s u trei măsuri.  i Iisusu a  isu loru : 7
 mple i vasele cu apă.  i le-au  m- plutu p n  susu.  i a  isu loru : 8
Sc te i acumu,  i d ceti nunului.  i au dusu.  i după ce a gustatu nunulu 9
apa ce se făcuse vinu,  i nu scia de unde este, (dar  servii cari scoseseră
apa, sciau), a chi matu nunulu pre mire,  i-i  ise : Totu omulu pune 10
 nt i vinulu celu bunu ;  i după ce s'au  mb tatu, atuncia pre celu mai
prostu :  r  tu ai  inutu vinulu celu bunu p n  acumu. Acestu începutu 11
alu minuniloru l'a făcutu Iisusu  n Cana Galileei,  i  i-a are tatu mărirea lui ;  i au cre utu într' nsulu disci-
puliului lui.

După ac sta s'a pogor tu la Ca- 12
pernaumu, elu  i muma lui,  i frații lui,  i discipulii lui ;  i nu au remasu acolo multe  ile.

 i erau aprópe pascele Iudeiloru,  i 13
s'a suitu Iisusu la Ierusalimu.  i a aflatu 14
 n templu pre cei ce vindeau boi  i oi,  i porumbi,  i pre schimbătorii de bani     ndu.  i f c ndu biciu de funii, 15
pre to i i-a scosu afară din templu,  i oile  i boii ;  i a v rsatu banii schimbătoriloru, resturn ndu mesele ;
 i a  isu celoru ce vindeau porumbi : 16
Lua i acestea de aicea, nu face i casa P rintelui meu casă de nego u.  r  discipulii  i-au adusu aminte că 17

despre care tu ai mărturisit, éccé, elu botéză, și toți mergu la d'însulu.

- 27 Răspundându Ioanu a ȑisu: Nimicu nu pôte lua omulu, de nu-i va
28 fi datu din ceriu. Voi înși-vé 'mi dați mărturiă, că amu ȑisu: Nu sânt eu Christosulu, ci sânt trămesu
29 înaintea acestuia. Celu ce are mirésă, mire este; éru amicul mirelui, care stă și-lu ascultă, se bucură fôrte de vócea mirelui; deci acéstă
30 bucuriă a mea s'a împlinitu. Acela trebue să créscă, éru eu să mă micșorezu. Celu ce vine de susu, este d'asupra tuturoru; celu ce este din pământu, este pământescu, și vorbesce cele pământesci; celu ce vine din ceriu
32 este d'asupra tuturoru. Și ce a vedutu și a auditu, aceea mărturisesce; dară nu
33 primesce nimenea mărturia lui. Celu ce primesce mărturia lui, a adevăritu
34 că Dumneȑeu este adevăratu. Că pre care l'a trămescu Dumneȑeu, vorbesce cuvintele lui Dumneȑeu; că Dumneȑeu nu dă Spiritulu cu măsură.
35 Părintele iubesc pre Fiiulu, și a datu
36 tóte în mâna lui. Celu ce crede în Fiiulu, are viéță eternă; éru celu ce nu ascultă pre Fiiulu, nu va vedé viéță, ci mânia lui Dumneȑeu rămâne preste elu.

CAP. 4.

Convorbirea lui Iisusu cu Samariténă. Mai mulți credu într'însulu. Elu vindecă pre Ftiulu uni nobilu din Capernaumu.

- 1 Deci, înțelegându Domnulu, că au auditu Fariseii, că Iisusu face și botéză mai mulți discipuli de câtu
2 Ioanu, (Măcaru că însu-și Iisusu nu boteza, ci discipulii lui), A lăsatu Iudeea, și s'a dusu éráși la Galileea.
3 Éru elu trebuia să trecă prin Samaria.
4 Atunci a venitu într'o cetate de ale Samariei, ce se chiamă Sicharu, aprópe de locul care a datu Iacobu
5 Fiiului seu Iosefu. Éru acolo era puțulu lui Iacobu. Deci Iisusu fiindu ostenitu de cale, ședea așa la puțu, și era ca la a șeslea órá.
6 Și venindu o femeie din Samaria să scóță apă, Iisusu i-a ȑisu: Dă-mi
7 să beu. (Că discipulii sei se duseseră în cetate să cumpere hrană). Atunci
8 i-a ȑisu femeea Samariténă: Cumu tu,

fiindu Iudeu, ceri de la mine să bei, care sânt femeie Samariténă? că Iudeii nu au a face cu Samaritenii.

Răspuns'a Iisusu, și i-a ȑisu: De 10 ai fi sciutu darulu lui Dumneȑeu, și cine este celu ce-ți ȑice: Dă-mi să beu, tu ai fi cerutu de la d'însulu, și ȑi-aru fi datu apă viă. ȑis'a lui femeea: Dómné, nici gălétă ai, și puțulu este adâncu; de unde dară ai apa cea viă?

Au dórá esci mai mare de câtu 12 părintele nostru Iacobu, care ni-a datu puțulu, și a bėtu dintr'însulu însu-și, și copiii lui, și vitele lui? Răspuns'a Iisusu, și i-a ȑisu: Totu 13 celu ce bea din acéstă apă, va înseta éráși. Dară celu ce va bé din apa 14 care eu 'i voiu da, nu va înseta în eternu; ci apa, care eu 'i voiu da, se va face într'însulu isvoru de apă sbucnitóriă în viéta eternă. — ȑis'a 15 lui femeea: Dómné, dă-mi acéstă apă, ca să nu însetezu, nici să nu viu aicea să scotu.

ȑis'a ei Iisusu: Mergi chiamă pre 16 bărbatulu teu, și vino aicea. Răspuns'a 17 femeea, și a ȑisu: N' amu bărbatu. ȑis'a ei Iisusu: Bine ai ȑisu: N' amu bărbatu; Că cinci bărbați ai 18 avutu; și pre care ai acumu nu-ȑi este bărbatu; adevăratu ai ȑisu acéstă. ȑis'a lui femeea: Dómné, 19 vedu că tu esci profetu. Părinții 20 nostri s'au închinatu în acestu munte, și voi ȑiceți că în Ierusalimu este locul unde se cuvine a se închina. ȑis'a ei Iisusu: Femeie, crede mie, 21 va veni timpulu, cându nici în acestu munte, nici în Ierusalimu vė veți închina Părintelui. Voi vė închinați 22 căruia nu sciți; noi ne închinămu căruia scimu; că mântuirea este din Iudei. Înse vine timpulu, și acumu 23 este, cându închinătorii cei adevărați se voru închina Părintelui în spiritu și în adevăru; că Părintele caută pre unii ca acestia să i se închine. Dumneȑeu 24 este spiritu; și celu ce i se închină, trebue să se închine în spiritu și în adevăru. ȑis'a lui femeea: 25 Sci u că vine Mesia, care se chiamă Christosu; cându va veni acela, ni va spune tóte.

26 Dis'a ei Iisusu : Eu sînt, cela ce
 27 vorbesce cu tine. Atunci au venit
 discipulii, și se mirau că elu vorbia
 cu femeea ; dară nimenea nu i-a ȑisu :
 Ce cauți ? s'eu ce vorbesci cu d'însa ?
 28 Ȑru lăsându-și femeea vasulu seu de
 apă, a mersu în cetate, și a ȑisu
 29 ómeniloru : Veniți de vedeți unu
 omu, care mi-a spusu tóte câte amu
 făcutu ; nu cumva acesta este
 30 Christosulu ? Atunci au eșitu din ce-
 tate, și veniau la d'însulu.
 31 Între acestea 'lu rugau discipulii,
 32 ȑicēdu : Rabbi, mănâncă ; Ȑru elu
 li-a ȑisu : Eu amu de a mânca mân-
 33 care, de care voi nu sciți. Deci dis-
 cipulii vorbiau între sine : Nu cum-
 va i-a adusu cineva să mănânce ?
 34 ȑisu-li-a Iisusu : Mîncarea mea este,
 să facu voia celui ce m'a trămesu, și
 35 să sfârșescu lucrulu lui. Au nu ȑi-
 ceti, că încă patru luni sînt, și vine
 secerișulu ? Ȑccē ȑicu voui : Redi-
 cați ochii vostri, și priviți ogórele ;
 că sînt deja albe și gata de secerișu.
 36 Și celu ce seceră iea plată, și adună
 fruptu spre vieța eternă ; ca și celu ce
 sémēnă, și celu ce seceră să se bucure
 37 împreună. Căci într'acēsta este cuvēn-
 tulu adevēratu : Altulu este celu ce sē-
 38 mēnă, și altulu celu ce seceră. Eu v'amu
 trămesu să secerati, unde nu v'ați
 ostenitu ; alții s'au ostenitu, și voi
 ați intratu în ostenēla loru.
 39 Ȑru mulți din Samaritenii acelei
 cetăți au creȑutu într'însulu pentru
 cuvēntulu femeii, care mărturisia :
 Elu mi-a spusu tóte câte amu fă-
 40 cutu. Deci venindu la d'însulu Sa-
 maritenii 'lu rugau ca să remănă la
 d'însii ; și au remasu acolo duoē ȑile.
 41 Și multu mai mulți au creȑutu pen-
 42 tru cuvēntulu lui ; Și ȑiceau femeii :
 Nu mai credemu numai pentru vorba
 ta ; că însi-ne amu auȑitu, și scimu
 că acesta este Christosulu, Mântui-
 torulu lumei.
 43 Ȑru după duoē ȑile, eșindu de
 44 acolo, a mersu în Galileea. Că însu-și
 Iisusu a mărturisu, că profetulu în
 45 patria sa onoratu nu este. Atuncea
 venindu elu în Galileea, l'au primitu
 Galileenii, pentru că au fostu vedutu
 tóte câte a făcutu în Ierusalimu la
 serbătóre ; că și ei fuseseră la serbă-

tóre. Și a venit Iisusu éráși în 46
 Cana Galileei, unde a făcutu apa
 vinu.

Și era în Capernaumu unu omu
 nobilu, alu căruia fiu era bolnavu ;
 Acesta auȑindu că a venit Iisusu 47
 din Iudeea în Galileea, a mersu la elu ;
 și-lu ruga, ca să vină și să vindece
 pre fiulu seu ; că era să móră. Ȑru 48
 Iisusu i-a ȑisu : De nu veți vedē
 semne si minuni, nu veți crede.
 Omulu celu nobilu i-a ȑisu : Dómnē, 49
 vino mai'nainte pēnē a nu muri fiulu
 meu. ȑis'a Iisusu lui : Du-te, fiulu
 teu trăesce. Și a creȑutu omulu cu- 50
 vēntulu care i-a ȑisu Iisusu, și s'a
 dusu. Și éccē ducēdu-se elu, servii 51
 lui l'au întimpinatu, și i-au spusu,
 ȑicēdu : Fiiulu teu trăesce ! Atunci 52
 i întreba de óra în care i-a fostu
 mai bine. Și i-au ȑisu : Eri în óra
 a șesea l'au lăsatu frigurile. Atunci 53
 a cunoscutu părintele, că era acea
 óră, în care i-a ȑisu Iisusu : Fiiulu
 teu trăesce ; și a creȑutu elu și tótă
 casa lui.

Acesta este éráși alu duoilea 54
 semnu ce a făcutu Iisusu, după ce a
 venit din Iudeea în Galileea.

CAP. 5.

Iisusu vindecă pre unu omu paralticu în ȑiua Săm-
 bătei. Persecuțiunea lui de către Iudei. Cuvēntulu
 lui Iisusu la acēstă ocasiune.

După acestea era serbătóre Iudei- 1
 loru, și s'a suitu Iisusu la Ierusalimu,
 Ȑru în Ierusalimu este scăldătóre 2
 oiloru, care se chiamă evreesce Be-
 thesda, avēdu cinci portice. În 3
 acelea jăcea mulțime mare de bol-
 navi ; orbi, schiopí, uscați asceptādu
 mișcarea apei. Că āngeru se pogoria 4
 la unu timpu în scăldătóre, și tur-
 bura apa ; și celu ce intra āntēiu
 după turburarea apei, se făcea sãnē-
 tosu, ori de ce bółă era ținutu. Deci 5
 era acolo unu omu, ce era bolnavu
 de trei-ȑeci și optu de ani. Pre ace- 6
 sta vedēdu-lu Iisusu jăcēdu, și
 cunoscēdu că era deja de multu
 timpu în acēstă stare, i-a ȑisu :
 Voiesci să fii sãnētosu ? Respuns'a 7
 lui bolnavulu : Dómnē, eu nu amu
 pre nimenea, să mă bage în scăldă-
 tóre, cādu se turbură apa ; deci

- până cându mergu eu, altulu se pogoră înaintea mea. Dis'a Iisusului: Scólă-te, iea-ți patulu teu, și âmbă. 8
- Și îndată omulu s'a făcutu sănătosu, și și-a luatu patulu seu, și âmbă; și era într'acea di sâmbătă. 9
- Deci Iudeii diceau celui vindecatu: Este sâmbătă; nu ți se cade a-ți purta patulu. Elu li-a respunsu: Celu ce m'a făcutu sănătosu, acela mi-a ținut: Iea-ți patulu teu și âmbă. Atuncea l'au întrebatu: Cine este acelu om, ce ți-a ținut: Iea-ți patulu teu și âmbă? Éru celu vindecatu nu scia cine este; că Iisus se dăduse la o parte, fiindu multe într'acelu loc. După aceea l'a aflatu Iisus în templu, și i-a ținut: Ecce te-ai făcutu sănătosu; de acumu să nu mai păcătuesci, ca să nu ți se întâmple ceva mai reu. Atunci a mersu omulu, și a spusu Iudeilor, că Iisus este celu ce l'a făcutu sănătosu. De aceea urmăreau Iudeii pre Iisus, și căutau să-lu omore, pentru că facea acestea sâmbătă. 16
- Éru Iisus li-a respunsu: Părintele meu lucră până acumu, și eu lucrez. Pentru acesta mai virtuosu căutau Iudeii să-lu omore, pentru că nu numai călca sâmbăta, ci și dicea că Dumnezeu este Părinte alu seu, făcându-se întocmai cu Dumnezeu. 19
- Atunci a respunsu Iisus, și li-a ținut: Adevăru, adevăru ținut voui: Fiiulu nu pôte să facă de la sine nimicu, de nu vede pre Părintele făcându; că cele ce face elu, acelea și Fiiulu face asemenea. Că Părintele iubesc pre Fiiulu, și-i arătă toate cele ce elu face; și-i va areta mai mari lucruri de câtu acestea, ca voi să vă mirați. Că precumu Părintele scólă pre morți, și-i înviează; așa și Fiiulu înviează pre cari voiesce. Că Părintele nu judecă pre nimenea, ci a datu totă judecata Fiiului; Ca toți să onore pre Fiiulu, precumu onoră pre Părintele. Celu ce nu onoră pre Fiiulu, nu onoră pre Părintele care l'a trimis. Adevăru, adevăru ținut voui: Celu ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a trimis, are viață eternă, și nu va veni la condamnare; ci a trecut din morțe la viață. Adevăru, adevăru ținut voui: 25
- Vine ora, și acumu este, cându morții voru auzi vócea Fiiului lui Dumnezeu, și cari voru auzi, voru trăi. Că precumu Părintele are viață în sine, așa a datu și Fiiului să aibă viață în sine. Și i-a datu putere să facă și judecată, pentru că este Fiiulu omului. Nu vă mirați de acesta; că vine ora, în care toți cei din morminte voru auzi vócea lui; Și voru eși, cei ce au făcutu cele bune, spre înviarea vieții, éru cei ce au făcutu cele rele spre înviarea condamnării. Eu de la mine însu-mi nu potu să facu nimicu; precumu audu, judecu, și judecata mea este dreptă; pentru că nu cautu voia mea, ci voia Părintelui meu celui ce m'a trimis. De mărturisesc eu despre mine, mărturia mea nu este adevărată. Altulu este celu ce mărturisește despre mine, și știu, că mărturia ce face despre mine este adevărată. Voi ați trimis cătră Ioanu, și elu a mărturisu adevărulu. Éru eu nu ieu mărturiă de la om; ci acestea ținut, ca să vă mântuiți. Acela era lumină, care ardea și lumină, și voi ați voit să vă veseliți unu timpu în lumina lui. Éru eu amu mărturiă mai mare de câtu a lui Ioanu; că lucrările cari mi-a datu Părintele să le împlinescu, aceste lucrări, cari eu facu, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Și Părintele, care m'a trimis, a mărturisu despre mine. Nici vócea lui nu ați auzitu vre-odată, nici chipulu lui nu ați văditu. Și cuvântulu lui nu-lu aveți rămânendu între voi; că pre care elu a trimis, acestuia nu credeți. Căci scripturele; că vi se pare a ave într'insele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturisesc despre mine. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți viață. Eu nu primescu onore de la ómeni. Dară vă cunosc, că nu aveți dragostea lui Dumnezeu cu voi. Eu amu venit în numele Părintelui meu, și nu mă primiți; de va veni altulu în numele seu, pre acela veți primi. Cumu puteți voi să credeți, cari primiți onore unulu de la altulu, și nu căutați onorea cea

45 de la unulu Dumneșeu. Și nu gândiți,
că eu vă voi pârî la Părintele; este
cine să vă pârască, Moisi, în care voi
46 vă încredeți. Că de ați fi creșutul lui
Moisi, ați fi creșutul și mie; că elu a
47 scrisu despre mine. Êru dacă nu cre-
deți scriptureloru lui, cumu veți cre-
de cuvintelor mele?

CAP. 6.

Iisusu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni; elu
âmbă pre apă. Elu este pânea adevărată, care s'a
pogoritu din ceriu.

1 După acestea s'a dusu Iisusu dincolo
de marea Galileei, care este a Tibe-
2 riadei. Și-i urma multime mare, pen-
tru că vedeau semnele lui, cari facea
3 la bolnavi. Êru Iisusu s'a suitu în
munte, și a ședutu acolo cu discipulii
4 sei. Și erau aprôpe pascele, serbătore
5 a judeiloru. Deci, redicându-și Iisusu
ochii, și vedându că multu poporu
vine la d'însulu, șise lui Filipu: De
unde vomu cumpăra pâni, ca să
6 mânânce acestia? Êru acesta șicea,
ispitindu-lu, că elu însu-și scia ce vrea
7 să facă. Respuns'a Filipu lui: De
duoș sute de lei pâni nu li va ajunge,
ca fie-care dintr'înșii să iee câte pu-
8 çinu. Unulu din discipulii lui, An-
drieu, fratele lui Simonu Petru, i-a
9 șisu: Este unu copilu aicea, care are
cinci pâni de orșu, și duoș pesci; dară
10 ce sânt acestea la atâția? Și a șisu
Iisusu: Faceți pre ômeni să ședă; și
era erbă multă într'acelu locu; deci
au ședutu bărbații cu numerulu ca la
11 cinci mii. Êru Iisusu luându pânilu,
și mulțumindu, a împărțitu discipu-
liloru, êru discipulii celoru ce ședeau;
asemenea și din pesci câtu au cerutu
12 ei. Êru ei săturându-se, elu a șisu
discipuliloru sei: Adunați fărîmătu-
rele ce au prisositu, ca să nu se per-
13 dă ceva. Deci au adunatu, și au îm-
plutu duoș-spre-dece paniere de făr-
îmături din cinci pâni de orșu cari
au remasu de la cei ce au mâncatu.
14 Êru ômenii vedându semnulu, care
a făcutu Iisusu, șiceau: Acesta cu
adevăratu este profetulu celu ce va
15 să vină în lume. Deci Iisusu sciindu,
că voru să vină și să-lu apuce să-lu
facă rege, s'a dusu érași în munte
elu singuru.

Și făcându-se séră, s'au pogoritu 16
discipulii lui la mare. Și întrându în 17
corabiă, mergeau dincolo de mare la
Capernaumu. Și éccé s'a făcutu întu-
nerecu, și nu venise la ei Iisusu. Și 18
marea s'a redicatu, vântu tare su-
flându. Deci venindu ei ca la duoș- 19
deci și cinci séu trei-deci de stadii,
vedură pre Iisusu âmbându pe mare,
și apropiându-se de corabiă; și s'au
înfrișatu. Êru elu li-a șisu: Eu 20
sânt, nu ve temeți. Deci voiau să-lu 21
iee în corabiă; și îndată a sositu co-
rabiă la pământulu la care ei mer-
geau.

A duoș și poporulu, care sta din- 22
colo de mare, vedându că nu era
acolo altă corabiă, de câtu numai una,
în care întraseră discipulii sei, și că
Iisusu nu a întratu în corabiă împre-
ună cu discipulii sei, ci că discipulii
sei s'au dusu singuri; (Êru alte co- 23
răbii au venitu de la Tiberiada, aprô-
pe de locul unde au mâncatu pânea,
mulțumindu Domnului); Deci vâ- 24
dendu, șicu, poporulu, că Iisusu nu
este acolo, nici discipulii sei, au în-
tratu și ei în corăbii, și au venitu la
Capernaumu, căutându pre Iisusu.

Și aflându-lu dincolo de mare, i-au 25
șisu: Rabbi, cându ai venitu aicea?
Și a respunsu Iisusu, și a șisu: Ade- 26
vrêu, adevêru șicu voui: Me căutați,
nu pentru că ați vedutu semne, ci
pentru că ați mâncatu din pâni, și
v'ați săturatu. Lucrați, nu pentru 27
mâncarea cea peritôre, ci pentru mân-
carea care remâne spre viêta eternă,
care vî va da-o Fiiulu omului: că
pre acesta l'a adevêritu Dumneșeu,
Părintele. Atunci i-au șisu: Ce vomu 28
face, ca să facemu lucrările lui Dum-
neșeu? Respuns'a Iisusu și li-a șisu: 29
Acesta este lucrulu lui Dumneșeu,
ca să credeți în acela pre care elu a
trămesu. Dreptu aceea i-au șisu: 30
Dară ce semnu faci tu, ca să vedemu,
și să credemu în tine? ce lucrezi?
Părinții nostri au mâncatu mană în 31
pustiîu, precumu este scrisu: Pâne
din ceriu li-a datu să mânânce.

Decili-a șisu Iisusu: Adevêru, ade- 32
vrêu șicu voui: Nu Moisi v'a datu pâ-
nea din ceriu; ci Părintele meu vî dă pâ-
nea cea adevărată din ceriu. Că pânea 33

lui Dumnezeu este ceea ce se pogorâ
 34 din ceriu și dă viață lumii. Atunci
 i-au zis: Dómnne, dă-ni această pâne
 35 totu-de-una. Éru Iisusu li-a zis: Eu
 sunt pânea vieții; celu ce vine
 către mine nu va flămândi, și celu ce
 crede în mine nu va înseta nici odata.
 36 Dară v'amu zis, că m'ați vedutu, și
 37 nu credeți. Totu ce-mi dă Părintele
 va veni la mine, și pre celu ce vine
 38 la mine, nu-lu voi scóte afară. Că
 m'amu pogorîtu din ceriu, nu ca să
 facu voia mea, ci voia celui ce m'a
 39 tramesu. Și acesta este voia Părin-
 telui, care m'a tramesu, ca din totu
 ce mi-a datu, să nu perđu nimicu,
 ci să-lu înviezu în ziua cea de pe
 40 urmă. Și acesta este voia celui ce m'a
 tramesu, ca totu cine vede pre Fiiulu,
 și crede în elu, să aibă viață eternă; și
 eu 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 41 Deci murmurau Iudeii asupra lui,
 pentru că a zis: Eu sunt pânea ce
 42 s'a pogorîtu din ceriu; Și diceau: Au
 nu este acesta Iisusu, Fiiulu lui Io-
 sefu, alu căruia părinte și mamă cu-
 nóscemu? deci cumu dice elu: M'amu
 43 pogorîtu din ceriu? Și a respunsu
 Iisusu, și li-a zis: Nu murmurăți
 44 între voi. Nimene nu póte să vină
 către mine, de nu-lu va trage Părin-
 tele ce m'a tramesu: și eu 'lu voi
 45 învia în ziua cea de pe urmă. În
 profeți scrisu este: Și voru fi toți în-
 vetați de Dumnezeu. Deci totu celu
 ce aude și se învétă de la Părintele,
 46 vine către mine. Nu că a vedutu ci-
 neva pre Părintele, de câtu numai
 celu ce este de la Dumnezeu, acela
 47 a vedutu pre Părintele. Adevéru, a-
 devéru dicu voui: Celu ce crede în
 48 mine, are viață eternă; Eu sunt pânea
 49 vieții. Părinții vostri au mâncatu
 50 mană în pustiu, și au muritu. Acé-
 sta este pânea care se pogorî din
 ceriu, ca să mănânce cineva dintr'-
 51 însa, și să nu mórá. Eu sunt pânea
 cea viă, care s'a pogorîtu din ceriu;
 de va mânca cineva din această pâne,
 va trăi în eternu, și pânea care eu
 voi da, corpulu meu este, pre care
 'lu dau pentru viață lumii.
 52 Deci Iudeii disputau între sine,
 dicéndu: Cumu póte acesta să-si dee
 noui corpulu seu să-lu mănămu?

Atunci li-a zis Iisusu: Adevéru, a- 53
 devéru dicu voui: De nu veți mânca
 corpulu Fiiului omului, și nu veți bé
 sângele lui, nu veți ave viață în voi.
 Celu ce mănâncă corpulu meu și bea 54
 sângele meu, are viață eternă; și eu
 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 Că corpulu meu cu adevératu mân- 55
 care este, și sângele meu cu adevé-
 ratu beutură este. Celu ce mănâncă 56
 corpulu meu și bea sângele meu, re-
 mâne în mine, și eu în elu. Precumu 57
 m'a tramesu Părintele celu viu, și eu
 viezu prin Părintele; așa și celu ce
 mă mănâncă, va trăi prin mine. Acé- 58
 sta este pânea care s'a pogorîtu din
 ceriu; nu precumu părinții vostri au
 mâncatu mană, și au muritu; celu
 ce va mânca pânea acesta va trăi în
 eternu. Acestea a zis în sinagogă, 59
 învétându în Capernaumu.

Deci mulți din discipulii lui au- 60
 zind *acestea*, au zis: Greu este
 acestu cuvântu; cine póte să-lu au-
 dă? Éru Iisusu sciind în sine, că 61
 discipulii lui murmurau despre ace-
 stea, li-a zis: Acésta v'e scandalisé-
 ză? Dară de veți vedé pre Fiiulu o- 62
 mului suindu-se unde era mai 'na-
 inte? Spiritulu este, care face viu; 63
 corpulu nu folosesce nimicu; cuvín-
 tele cari eu vî vorbescu sânt spiritu
 și viață. Dară sânt unii din voi, cari 64
 nu credu, că Iisusu scia din începutu
 cari sânt cei ce nu credu, și care este
 celu ce era să-lu vëndă. Și dicea: 65
 Pentru acesta v'amu zis, că nimenea
 nu póte să vină la mine, de nu-i va
 fi datu de la Părintele meu. Dintr'- 66
 acelu *timpu* mulți din discipulii lui
 s'au întorsu înapoi, și nu mai âmbrau
 cu d'însulu. Atunci a zis Iisusu ce- 67
 lor duoi-spre-dece: Au dóră și voi
 voiți să v'educeți? Atunci a respuns 68
 Simonu Petru: Dómnne, la cine ne
 vomu duce? Tu ai cuvintele vieții
 eterne. Și noi credemu și cunóscemu, 69
 că tu esci Christosulu, Fiiulu lui
 Dumnezeu celui viu. Responsu'a Ii- 70
 susu lor: Au nu v'amu alesu pre
 voi duoi-spre-dece? Și unulu din voi 71
 este diabolul. De Iuda Isariotu alu
 lui Simonu vorbea, că acela era să-lu
 vëndă, fiindu unulu din cei duoi-spre-
 dece.

CAP. 7.

Iisus se duce într'ascunsu la serbarea corturilor ;
 elu dispută cu Iudeii asupra persoanei și învețăturei
 sale.

1 După acestea âmbლა Iisusu în Gali-
leea; că nu voia să âmble în Iudeea,
pentru că Iudeii căutau să-lu omóre.
2 Și era aprópe serbătórea Iudei-
3 loru, înfigerea corturiloru. Deci i-au
đisu frații sei: Treci de aicea, și mergi
în Iudeea, ca și discipulii tei să vėđă
4 lucrările ce faci. Că nimene face ceva
în ascunsu, cându caută însu-și să se
facă cunoscutu. De faci acestea, arė-
5 tă-te lumiei. Că nici frații sei nu cre-
6 deau într'însulu. Atuncea li-a đisu
Iisusu: Timpulu meu încă nu a ve-
7 nitu; éru timpulu vostru este gata
totu-de-una. Nu póte lumea să vė
urėscă, éru pre mine mă uresce, pen-
8 tru că eu mărturisescu de d'însa, că
lucrările ei sânt rele. Voi suiți-vė la
acéstă serbătóre; eu încă nu mă sui-
9 la acéstă serbătóre; că timpulu meu
10 încă nu s'a împlinitu. Și acestea đic-
cându-li a remasu în Galileea. Éru
suindu-se frații lui, atuncea și elu s'a
suiu la serbătóre, nu de față, ci ca
pe ascunsu.

11 Atuncea Iudeii 'lu căutau la ser-
bătóre, și điceau: Unde este acela?
12 Și murmuru multu era între poporu
despre d'însulu; că unii điceau: Bunu
este; alții điceau: Nu, ci amăgesce
13 poporulu. Dară nimenea nu vorbia
pe față de d'însulu de frica Iudeiloru.

14 Éru fiindu la jumătatea serbătórei,
15 s'a suitu Iisusu în templu, și învăța. Și
se mirau Iudeii, đicēdu: Cumu scie
16 acesta carte, nefiindu învățatu. Re-
spuns'a loru Iisusu, și a đisu: A mea
învățătură nu este a mea, ci a celui
17 ce m'a trămesu. De voiesce cineva
să facă voia lui, va cunósce din acė-
stă învățătură, óre este de la Dum-
neđeu, séu óre eu vorbescu de la
18 mine. Celu ce vorbește de la sine,
caută onórea sa; éru celu ce caută
onórea celui ce l'a trămesu, acesta
este adevėratu, și nedreptate nu este
19 într'însulu. Au nu Moisi v'a datu le-
gea? și nimenea din voi nu ține le-
20 gea. De ce căutați să mă omorėți?
Respuns'a poporulu, și a đisu: De-
monu ai; cine caută să te omóre?

21
 22
 23
 24

Răspunzându-lui Iisus, li-a zis: Unu
 lucru amu făcutu, și toți-l veți mirați
despre acesta. Deci Moisi v-a datu
 circumcisiunea; (nu că este de la
 Moisi, ci de la părinți); și sâmbăta
 circumciziunii pre omu. Dacă omulu
 primesce circumcisiune sâmbăta, ca
 să nu se strice legea lui Moisi, veți
 mâniati pre mine, pentru că amu fă-
 cutu omu întregu sănătosu sâmbăta?
 Nu judecați după față, ci judecați
după dreptă judecată.

Atuncea diceau unii din Ierusalimi-
miteni: Au nu este acesta, pre care-
lu caută să-*lu* omóre? Dară éccé elu
vorbesce pe față, și nimicu nu-*i* dicu;
cunoscut'au cu adevăratu diregătorii,
că acesta este în adevéru Christosu?
Dară noi scimu pre acesta de unde
este; éru cându va veni Christosu,
nimenea nu scie de unde este.

Atuncea striga Iisus în templu, 28
învătăndu și dicēdu: Și pre mine
sciți, și de unde sūnt sciți; și nu amu
venitu de la mine însu-mi, ci celu ce
m'a trămesu este adevēratu, pre care
voi nu-lu cunósceți; Éru eu 'lu cu- 29
noscū; că de la d'însulu sūnt, și acela
m'a trămesu. Atuncea căutau să-lu 30
prindă; dară nimenea nu și-a pusu
mānele pe d'însulu, că óra lui încă
nu venise. Și mulți din poporu au 31
cređutu într'însulu, și diceau: Cāndu
va veni Christosu, au dóră va face
mai multe semne de cătu acestea, cari
au făcutu acesta?

Au¹dit'au Fariseii pre poporu mur- 32
murându acestea despre d'însulu, și
Fariseii și archiereii au trămesu servi
să - lu prindă. Atuncea li-a ḡḡsu 33
Iisusu : Încă puḡinu timpu sînt cu
voi, și *apoi* mergu la celu ce m'a
trămesu. Mă veḡi căuta, și nu *mă* veḡi 34
afla ; și unde sînt eu, voi nu puteḡi
veni. Atunci au ḡḡsu Iudeii între sine : 35
Unde va să mērgă acesta, că noi nu-
lu vomu afla ? nu cumva să mērgă
la cei împrăsciaḡi printre păgâni, și
să înveḡe pre pagâni ? Ce este cuvên- 36
tulu acesta, care a ḡḡsu : Mă veḡi
căuta, și nu *mă* veḡi afla, și unde
sînt eu, voi nu puteḡi veni ?

Éru în ziua cea de pe urmă, cea mare a serbătorei, a stătutu Iisusu, și a strigatu, dicendu: De însetéază

cineva, să vină la mine și să bee.
 38 Celu ce crede în mine, precumu a
 39 ȃsu scriptura, din pāntecele lui voru
 ȃsu elu despre Spiritulu, pre care era
 să-lu primescă cei ce credu într'în-
 sulu; că Spiritu Sāntu încă nu era,
 pentru că Iisusu încă nu se mārise.]
 40 Deci mulți din poporu, auȃndu a-
 cestu cuvēntu, ȃceau: Acesta este
 41 în adevēru profetulu. Alȃii ȃceau:
 Acesta este Christosulu. Ėru alȃii
 ȃceau: Au dōrā va să vinā Christosu
 42 din Galileea? Au nu a ȃsu sriptura,
 că va veni Christosu din semēȃta lui
 Davidu, și din cetatea Bethlehemu,
 43 unde a fostu Davidu? Deci s'a făcutu
 desbinare între poporu despre d'în-
 44 sulu. Ėru unii dintr'înșii voiau să-lu
 prinȃă; darā nimenea nu și-a pusu
 mānele pe d'însulu.
 45 Deci au venitu servii cātrā archierei
 și cātrā Farisei, și acestia li-au ȃsu:
 46 De ce nu l'aȃi adusu? Respuns'au
 servii: Nici odatā nu a vorbitu omu
 47 așā, ca acestu omu. Atunci li-au
 respunsu Fariseii: Au dōrā și voi v'aȃi
 48 amāgitu? Au dōrā a creȃutu într'-
 însulu cineva din direȃtori sēu din
 49 Farisei? Darā acestu poporu, care
 50 nu scie legea, este blāstematu. ȃs'a
 loru Nicodimu, [care venise la d'în-
 sulu nōpȃta, fiindu unulu dintr'înșii],
 51 Au dōrā legea nōstrā judecā pre omu,
 de nu va auȃi de la elu mai'nainte,
 52 și va cunōsce ce face? Respuns'au și
 i-au ȃsu: Au dōrā și tu esci din Ga-
 lileea? Cērcā și veȃi; că din Galileea
 53 nu s'a sculatu profetu. Și a mersu
 fie-care la casa sa.

CAP. 8.

Iisusu ertā pre femeea cea pēcātōsā. Elu se silesce a
 convinge pre Iudei de generaȃiunea sa, și de chiāma-
 rea sa Dumneȃescā.

1 Ėru Iisusu s'a dusu în Muntele Oli-
 2 viloru. Și fōrȃte de demānēȃă a venitu
 ērāși în templu, și totu poporulu a
 venitu la d'însulu, și ședēndu elu 'i
 3 învēȃă. Și au adusu la d'însulu cār-
 turarii și Fariseii pre o femeie prinsā
 în adulteriu; și puind'o în meȃilocu,
 4 I-au ȃsu: Învēȃătorule, pre acēstā
 femeie o amu prinsu asupra faptului,
 5 comiȃndu adulteriu. Deci Moisi în
 lege ni-a ordinaru, ca să se uciȃă cu

petre unele ca acestea; darā tu ce
 ȃci? Acēsta ȃceau, ispitindu-lu; ca 6
 să aibā cu ce să-lu pērēscā. Ėru Ii- 7
 susu, plecāndu-se josu, scria cu de-
 getulu pe pāmēntu. Și urmāndu ei
 a-lu întreba, s'a redicatu, și li-a ȃsu:
 Celu ce este fără pēcatu între voi,
 acela āntēiu să arunce pēȃra asupra
 ei. Și ērāși plecāndu-se josu, scria 8
 pe pāmēntu. Ėru ei auȃndu și mu- 9
 strāȃi fiindu de consciinȃă loru eșiau
 unulu după altulu, începēndu de la
 cei mai bēȃrāni pēnē la cei mai de
 josu; și a remasu Iisusu singuru, și
 femeea stāndu în meȃilocu. Și redi- 10
 cāndu-se Iisusu, și nevēȃēndu pre
 nimene de cātu numai pre femeie, i-a
 ȃsu: Femeie, unde-ȃi sūnt pēȃșii
 tei? au nimenea nu te-a condēmnatu?
 Ėru ea a ȃsu? Nimenea, Dōmne.
 ȃs'a Iisusu ei: Nici eu nu te con- 11
 demnu; du-te, și de acumu să nu mai
 pēcātuesci.

Atunci ērāși li-a vorbitu Iisusu, 12
 ȃcēndu: Eu sūnt lumina lunei; celu
 ce-mi urmēȃă, nu va āmbȃla în întu-
 nerecu, ci va ave lumina vieȃei. Deci 13
 i-au ȃsu Fariseii: Tu mārȃturisesci
 despre tine însu-ȃi; mārȃturia ta nu
 14 estē adevēratā. Respuns'a Iisusu și
 li-a ȃsu: De și eu mārȃturisescu de-
 spre mine însu-mi, totuși mārȃturia
 mea estē adevēratā; că sciu de unde
 amu venitu, și unde mergu; ēru voi
 nu sciȃi de unde vinu și unde mergu.
 Voi judecāȃi duple corpu, eu nu ju- 15
 decu pre nimene. Și de voi și judeca 16
 eu, judecata mea estē drēȃă; că nu
 sūnt singuru, ci eu, și Pārintele ce m'a
 trāmesu. Și în legea vōstrā estē scrisu, 17
 că mārȃturia a duoi ómeni estē ade-
 vēratā. Eu sūnt unulu ce mārȃturi- 18
 sescu despre mine însu-mi; și mārȃtu-
 risescu despre mine și Pārintele ce
 m'a trāmesu. Atunci 'i ȃceau: Unde 19
 estē Pārintele teu? Respuns'a Iisusu:
 Voi nu sciȃi nici pre mine, nici pre
 Pārintele meu; de m'aȃi sci pre mine,
 aȃi sci și pre Pārintele meu.

Aceste cuvinte a vorbitu Iisusu în 20
 vistieria, învēȃādu în templu; darā
 nimenea nu l'a prinsu; că încă nu
 venise óra lui.

Atunci ērāși li-a ȃsu Iisusu: Eu 21
 mergu, și mē veȃi cāuta, și veȃi muri

în păcatulu vostru; unde mergu eu, voi nu puteți veni. Atuncea diceau Iudeii: Au dóră va să se omóre însu-și, că dice: Unde mergu eu, voi nu puteți veni? Și li-a ȑisu: Voi sânteti de josu, eu sânt de susu; voi sânteti din lumea acésta, eu nu sânt din lumea acésta. Deci v'amu ȑisu, că veți muri în păcatele vóstre; că de nu veți crede, că eu sânt, veți muri în păcatele vóstre. Atunci i-au ȑisu: Tu cine esci? ȑis'a loru Iisusu: Ceea ce amu ȑisu voui de la începutu. Multe amu a vorbi și a judeca despre voi; dară celu ce m'a trămesu este adevératu; și eu vorbescu lumei cele ce amu aȑditu de la d'insulu. Éru ei nu au înȑelesu, că li vorbia despre Părintele.

Atuncia li-a ȑisu Iisusu: Cându veți înălȑa pre Fiiulu omului, atunci veți cunósce, că eu sânt; și că nu facu nimicu de la mine însu-mi; ci precumu m'a învăȑatu Părintele meu, acestea vorbescu. Și celu ce m'a trămesu este cu mine; Părintele nu m'a lăsatu singuru; că eu facu totude-una cele ce-i sânt plăcute.

Acestea vorbindu elu, mulȑi au creȑutu într'insulu. Atuncea dicea Iisusu aceluor Iudei, ce creȑuseră într'insulu: Dacă remâneți în cuvântulu meu, atuncea discipuli ai mei în adevéru sânteti; Și veți cunósce adevérulu, și adevérulu v'e va face liberi. Respuns'au lui: Noi sântemu seménȑa a lui Abraamu, și nimenui nu amu fostu servi nici o dată; cumu ȑici tu *dară*: veți fi liberi?

Respuns'a Iisusu loru: Adevéru, adevéru ȑicu voui: Totu celu ce face păcatulu, servulu păcatulu este. Éru servulu nu remâne în casă pururea; *dară* Fiiulu remâne pururea. Deci, dacă v'e va face liberi Fiiulu, veți fi liberi în adevéru. Sciu că sânteti seménȑa a lui Abraamu; dară căutați să m'e omorȑiți, pentru că cuvântulu meu nu încape în voi. Eu vorbescu ceea ce amu vedutu la Părintele meu; și voi faceți ceea ce aȑi vedutu la părintele vostru. Respuns'au, și i-au ȑisu: Abraamu este părintele nostru. ȑis'a loru Iisusu: De aȑi fi fii ai lui Abraamu, aȑi face

faptele lui Abraamu. Éru acumu căutați să m'e omorȑiți pre mine, omulu carele v'amu vorbitu adevérulu, ce de la Dumneȑeu amu aȑditu; acésta nu a făcutu Abraamu. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci i-au ȑisu: Noi nu sântem născuȑi din desfrénare, ună părinte avemu, pre Dumneȑeu.

ȑis'a loru Iisusu: De era Dumneȑeu părintele vostru, m'aȑi fi iubit pre mine; că eu amu eȑitu, și amu venitu de la Dumneȑeu; nu amu venitu de la mine însu-mi, ci acela m'a trămesu. Pentru ce nu înȑeleȑeti cuvântulu meu? pentru că nu puteți să aȑȑiți cuvântulu meu. Voi sânteti de la părintele vostru diabolulu, și poȑtele părintelui vostru voiȑi a face. Acela a fostu ucidétoru de ómeni de la începutu, și nu a remasu în adevéru, pentru că nu este adevéru într'insulu. Cându vorbesce minciună, vorbesce dintr'ale sale; că mincinosu este și părinte alu minciunei. Éru mie nu-mi credeți, pentru că vorbescu adevérulu. Cine dintre voi m'e înfruntă de păcatu? Éru dacă vorbescu adevérulu, de ce nu-mi credeți? Celu ce este de la Dumneȑeu, ascultă cuvintele lui Dumneȑeu; pentru acésta voi nu ascultați, pentru că nu sânteti de la Dumneȑeu.

Atunci au respunsu Iudeii, și i-au ȑisu: Óre nu ȑicemu bine, că esci Samariténu și ai demonu? Respuns'a Iisusu: Nu amu demonu, ci onórezu pre Părintele meu, și voi m'e desonorati. Éru eu nu cautu onórea mea; este celu ce caută și judecă. Adevéru, adevéru ȑicu voui: De va păzi cineva cuvântulu meu, nu va vedé mórtea în eternu. Atunci i-au ȑisu Iudeii: Acumu cunoscurămu că ai demonu; Abraamu a muritu, și proȑetii; și tu ȑici: De va păzi cineva cuvântulu meu, nu va gusta mórtea în eternu. Au dóră tu esci mai mare de cătu părintele nostru Abraamu, care a muritu? și *de cătu* proȑetii, *cari* au muritu? cine te faci tu pre tine? Respuns'a Iisusu: De m'e onórezu însu-mi, onórea mea nimicu nu este; este Părintele meu, care m'e onórá, despre care voi ȑiceți, că

55 este Dumnezeuul vostru. Dară nu-lu
cunoșteți; erau eu 'lu știu; și de
voiu dice, că nu-lu știu, voiu fi ase-
menea vouă mincinosu; dară 'lu știu,
56 și păzescu cuvântul lui. Abraamu,
părintele vostru a fostu bucuros să
vedă ziua mea; a vedutu, și s'a bu-
curatu.

57 Atunci i-au spus Iudeii: Cinci-
zeci de ani încă nu ai, și ai vedutu
58 pre Abraamu. Dis'a loru Iisus:
Adevăru, adevăru dicu vouă: Mai
'nainte de a fi Abraamu, sunt eu.

59 Atunci au ridicatu petre să arunce
asupra lui; erau Iisus s'a ascunsu,
și a eșitu din templu, mergendu
prin mijlocul loru, și așa a tre-
cutu.

CAP. 9. 10.

Vindecarea unui orbu din nascere. Iisus declară
că este păstorul celu bunu; că-și va da viața
pentru oile sale. Elu arată la lucrările sale, spre a
dovedi dumnezeirea sa.

1 Și trecendu a vedutu pre unu omu
2 orbu din nascere. Și l'au întrebatu
discipulii lui, dicendu: Rabbi, cine a
păcătuitu, acesta său părinții lui, de
3 s'a nascutu orbu? Respons'a Iisus:
Nici acesta nu a păcătuitu, nici
părinții lui; ci ca să se arete lucră-
4 rile lui Dumnezeu într'însulu. Eu
trebuie să lucrezu lucrările celui ce
m'a trimesu, până este ziua; vine
5 noaptea, cându nimenea nu pote lucra.
6 Până cându sunt în lume, sunt lu-
mina lumii. Acestea dicendu, a
scuipatu josu, și a făcutu tină din
scuipatu, și a unsu ochii orbului cu
7 tină; Și i-a spus: Mergi de te spală
în scăldătoarea Siloamului, (adeacă
trimesu). Deci s'a dusu, și s'a spă-
latu, și a venit vedendu.

8 Eru vecinii, și cei ce-lu veduseră
mai'nainte, că era orbu, diceau: Au
nu este acesta celu ce ședea și cerșir-
9 toria. Unii diceau: Acesta este;
era alții: Sămănă cu elu; erau acela
10 dicea: Eu sunt. Deci 'i diceau:
Cum și s'au deschisu ochii? Re-
11 spuns'a acela și a spus: Unu omu, ce
se numesce Iisus, a făcutu tină, și
a unsu ochii mei, și mi-a spus:
Mergi la scăldătoarea Siloamului, și
te spală; și mergendu și spălându-

mă, amu vedutu. Atunci i-au spus: 12
Unde este acela? Dis'a: Nu știu.

Adus'au la Farisei pre celu ce ore- 13
cându a fostu orbu. Și era sâmbătă, 14
cându Iisus a făcutu tină, și i-a des-
chisu ochii lui. Atunci erau l'au 15
întrebatu și Fariseii, cumu a primitu
vedere. Dis'a elu: Tină a pusu pe
ochii mei, și m'amu spălatu, și vedu.

Deci diceau unii din Farisei: Acestu 16
omu nu este de la Dumnezeu; că nu
păzescu sâmbăta. Alții diceau: Cumu
pote omu păcătosu să facă semne ca
acestea? Și era desbinare între ei.

Dis'au orbului erau: Tu, ce dici 17
despre d'însulu, că a deschisu ochii
tei? Dis'a elu: Este profetu. Eru 18
Iudeii nu au creșutu despre d'însulu,
că a fostu orbu, și a primitu vedere,
până ce au chematu pre părinții
acestuia ce a primitu vedere. Și i-au 19
întrebatu, dicendu: Acesta este fiulu
vostru, care voi diceți, că s'a nascutu
orbu? cumu dară acumu vede?

Respons'au loru părinții lui, și au 20
spus: Știmu că acesta este fiulu
nostru, și că s'a nascutu orbu; Dară 21
cumu acumu vede, nu știmu; său
cine i-a deschisu ochii lui nu știmu;
elu este în vrastă, întrebați-lu; elu
va vorbi pentru sine-și. Acestea au 22
spus părinții lui, pentru că se temeau
de Iudei; că deja s'au înțelesu
Iudeii, că de-lu va mărturisi cineva
a fi Christosu, să fie scos din sina-
goga. Pentru aceea au spus părin- 23
ții lui: Elu este în vrastă, între-
bați-lu.

Atunci au chematu a doua oră 24
pre omulu care fusese orbu, și i-au
spus: Dă mărire lui Dumnezeu; noi
știmu, că acestu omu este păcătosu.

Eru acela a răspuns și a spus: De 25
este păcătosu, nu știu; una știu: că
amu fostu orbu, și acumu vedu.

Atunci i-au spus erau: Ce ți-a fă- 26
cutu? cumu ți-a deschisu ochii?

Respons'a loru: V'amu spus deja, și 27
nu ați auditu; pentru ce erau voiți
să auditi? au doră și voi voiți să vă
faceți discipuli ai lui? Atuncea l'au 28
înjuratu, și i-au spus: Tu ești disci-
pulu alu aceluia; erau noi suntemu
discipuli ai lui Moisi. Știmu că cu 29
Moisi a vorbitu Dumnezeu; erau pre

30 acesta nu scimu de unde este. Res-
puns'a omulu, și li-a ȑisu: Într'acésta
este minunea, că voi nu sciți de unde
31 este, și elu a deschisu ochii mei. Éru
scimu, că Dumneȑeu nu ascultă pre
pécătoși; ci de se închină cineva
lui Dumneȑeu și face voia lui, pre
32 acesta 'lu ascultă. Din eternu nu s'a
auditu, că să fi deschisu cineva ochii
33 vre-unui orbu din nascere. De nu
aru fi acesta de la Dumneȑeu, nu aru
34 puté face nimicu. Respons'au și i-au
ȑisu: În pécate tu te-ai născutu cu
totulu, și tu ne înveți pre noi! și l'au
scosu afară.

35 Audit'a Iisusu, că l'au scosu afară;
și aflându-lu, i-a ȑisu: Creȑi în
36 Fiiulu lui Dumneȑeu? Respons'a
acela și a ȑisu: Cine este, Dómné,
37 ca să credu într'însulu? ȑis'a Iisusu
lui: L'ai vȑȑutu, și celu ce vorbesce
38 cu tine, acela este. Éru elu a ȑisu:
CREDU, Dómné; si i s'a închinatu.
39 Și a ȑisu Iisusu: Spre judecată amu
venitu într'acéstă lume, ca cei ce nu
vȑȑu, să vȑȑă, și cei ce vȑȑu, să fie orbi.
40 Și au auditu aceste *unii* din Fa-
risei, cari erau cu d'însulu, și i-au
ȑisu: Au dóră și noi sântemu orbi?
41 ȑis'a loru Iisusu: De aȑi fi orbi,
nu aȑi ave pécatu; éru acumu ȑiceȑi:
Vedemu; pentru acésta remâne pécata-
tulu vostru.

1 Adevȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Celu
ce nu întră prin ușă în staululu
oiloru, ci sare pe aiurea, acela este
2 furu și hoȑu. Éru celu ce întră prin
3 ușă este păstorulu oiloru. Aceluia
'i deschide portarulu; și oile as-
cultă vócea lui, și oile sale le chia-
4 mă pe nume, și le scóte. Și cându
scote oile sale, merge înaintea loru,
și oile 'i urmȑză; că cunoscú vócea
5 lui. Éru unui străinu nu-i urmȑză,
ci fugu de la d'însulu; că nu cunoscú
6 vócea străiniloru. Acéstă parabolă
li-a ȑisu Iisusu; éru ei nu au înȑe-
lesu, ce erau acelea ce li vorbia.

7 Atunci éráși li-a ȑisu Iisusu: A-
devȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Eu sânt
8 ușa oiloru. Toȑi câȑi au venitu mai
'nainte de mine, sânt furi și hoȑi;
9 dară nu i-au ascultatú oile. Eu sânt
ușă; prin mine de va întră cineva,

și va mântui, și va întră, și va eși,
și va afla pășiune. Furulu nu vine 10
de câtu numai să fure, și să junghie,
și să pérȑă; eu amu venitu, ca să
aibă viéȑă și cu prisosinȑă. Eu sânt 11
păstorulu celu bunu; păstorulu celu
bunu 'și pune viéȑă sa pentru oi.
Dară năimitulu și care nu este pás- 12
toru, căruia nu sânt oile ale lui, vede
lupulu venindu, și lasă oile, și fuge;
și lupulu le răpesce, și resipesce oile.
Năimitulu fuge, pentru că este năi- 13
mitu, și nu are griȑă de oi. Eu sânt 14
păstorulu celu bunu, și cunoscú pre
ale mele, și sânt cunoscutu de ale
mele. Precumu Părintele mă cu- 15
nósce, și eu cunoscú pre Părintele;
și-mi puiú viéȑă mea pentru oi. Și 16
alte oi amu, cari nu sânt din staululu
acesta; și pre acelea trebue să le
aducu, și voru audí vócea mea; și va
fi o turmă și unu păstoru. Pentru 17
acésta mă iubescú Părintele meu,
pentru că eu 'mi punu viéȑă mea, ca
érăși să o iau. Nimene nu o iea de 18
la mine, ci eu o punu însu-mi. Amu
putere să o punu, și amu putere éráși
să o iau. Acestu ordinu amu primitu
de la Părintele meu.

Deci éráși s'a făcutu desbinare 19
între Iudei pentru aceste cuvinte.
Și ȑiceau mulȑi dintr'înșii: Are de- 20
monu, și este nebunu; de ce-lu
ascultaȑi? Alȑii ȑiceau: Aceste cu- 21
vinte nu sânt de demonisatu; póte
demonu să deschidă ochii orbiloru?

Și se serba atuncia serbătorea în- 22
noirei în Ierusalimu, și era érnă. Și 23
âmbândú Iisusu în templu, în por-
ticulu lui Solomonu, L'au încunjuratu 24
Iudeii, și i-au ȑisu: Pēnē cându ne
ȑii în înduoiélă? De esci tu Christo-
sulu, spune-ni de față. Respons'a 25
loru Iisusu: Eu ȑisu-v'amu, și nu
credeȑi; lucrările cari eu facu în nu-
mele Părintelui meu, acelea mărtu-
risescu pentru mine. Dară voi nu 26
credeȑi, pentru că nu sântȑi din oile
mele, precumu v'amu ȑisu. Oile 27
mele ascultă vócea mea, și eu le cu-
noscú, și ele 'mi urmȑză. Și li dau 28
viéȑă eternă, și nu se voru perde în
eternu; și nimenea nu le va răpi din
mâna mea. Părintele meu, care mi 29
le-a datú, este mai mare de câtu toȑi;

și nimenea nu le p^ote răpi din m^âna
 30 Părintelui meu. Eu și Părintele s^un-
 temu una.
 31 Atuncia Iudeii éráși au redicatu
 32 petre, ca să arunce asupra lui. Res-
 puns'a loru Iisusu: Multe lucrări
 bune v'amu aretatu de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea
 33 aruncați cu petre asupra mea? Res-
 puns'au lui Iudeii: Pentru lucru bunu
 nu aruncăm^u cu petre asupra ta, ci
 pentru blăstemu, și pentru că tu,
 fiindu omu, te faci însu-ți Dumneđu.
 34 Respons'a loru Iisusu: Au nu este
 scrisu în legea v^ostră: Eu amu đisu,
 35 đei s^unteți? Dacă pre aceia i-a nu-
 mitu đei, cătră cari a fostu cuv^untulu
 lui Dumneđu, (și nu se p^ote strica
 36 scriptura); Pre acela ce Părintele a
 s^unțitu, și l'a trămesu în lume, voi
 diceți că blastemă, pentru că a đisu,
 37 că este Fiiu alu lui Dumneđu? De
 nu facu lucrările Părintelui meu, să
 38 nu-mi credeți. Dară de facu, dacă nu
 credeți în mine, credeți lucrărilor;
 ca să înțelegeți și să credeți, că
 Părintele *este* în mine, și eu în elu.
 39 Deci căutau éráși să-lu prindă;
 éru elu a scăpatu din m^âna loru;
 40 Și a mersu éráși dincolo de Iordanu,
 în locul unde Ioanu boteza ântăiu,
 41 și a remasu acolo. Și mulți veniau
 la d'însulu, și diceau: Ioanu nici unu
 semnu nu a făcutu, éru t^ote câte a
 đisu Ioanu despre acesta erau ade-
 42 v^orate. Și mulți au cređutu acolo în-
 tr'însulu.

CAP. 11.

Iisusu înviază pre Lazaru. Iudeii caută să-lu prindă.

1 Și era bolnavu unu omu, *anume* La-
 zaru, din Bethania, satulu Mariei și
 2 alu Marthei, sora ei. (Era *aceea* Ma-
 ria, ce a unsu pre Domnulu cu miru,
 și a stersu peci^orele lui cu p^orulu *ca-*
 3 *pului* ei, alu căreia frate Lazaru era
 bolnavu). Deci au trămesu surorile
 cătră elu, dic^undu: D^omn^u, écc^u
 acela pre care iubesci este bolnavu.
 4 Éru Iisusu a^uđindu, a đisu: Ac^ustă
 b^olă nu este spre m^orte, ci spre mă-
 rirea lui Dumneđu, ca să se m^oréscă
 5 printr'însa Fiiulu lui Dumneđu. Și
 iubia Iisusu pre Martha, și pre sora
 6 ei, și pre Lazaru. Deci a^uđindu că

este bolnavu, a remasu du^oe đile în
 locul în care era. Și apoi a đisu 7
 discipuliloru: Să mergemu éráși în
 Iudeea. Đis'au lui discipulii: Rabbi, 8
 acumu te căutau Iudeii să te uciđă cu
 petre, și éráși mergi acolo? Res- 9
 puns'a Iisusu: Au nu s^unt du^oe-spre-
 đece óre în đ^u? De va âmb^la cineva
 điu^u, nu se va potecni, pentru că
 vede lumina lumei acesteia. Éru de 10
 va âmb^la cineva n^opte^u, se va potecni,
 pentru că nu are lumină. Acestea 11
 vorbindu, apoi li-a đisu: Lazaru,
 amicu^u nostru, a adormitu; dară
 mergu ca să-lu desceptu. Atunci 12
 au đisu discipulii lui: D^omn^u, de a
 adormitu 'i va fi bine. Dară Iisusu 13
 vorbea despre m^ortea lui; éru loru li
 se p^orea că vorbește despre dormirea
 somnului. Atuncia li-a đisu Iisusu 14
 pe față: Lazaru a muritu; Si mă 15
 bucuru pentru voi, că nu amu fostu
 acolo, ca să credeți; dară să mergemu
 la elu. Deci a đisu Thoma, care se 16
 numesce gém^unu, condiscipuliloru
sei: Să mergemu și noi, ca să murimu
 cu elu.

Atuncia venindu Iisusu, a aflatu, 17
 că era de patru đile acumu în mor-
 m^untu. Și era Bethania apr^op^oe de 18
 Ierusalimu, ca la cinci-spre-đece
 stadii. Și mulți din Iudei veniseră la 19
 Martha și la Maria, să le m^ongăe
 pentru fratele loru. Atuncia Martha, 20
 a^uđindu că venise Iisusu, a eșitu
 spre întimpinarea lui; éru Maria
 ședea în casă. Atuncia a đisu Mar- 21
 tha cătră Iisusu: D^omn^u, de ai fi
 fostu aicea, fratele meu nu aru fi
 muritu; Dară și acumu știu, că ori- 22
 câte vei cere de la D^umn^uđu, 'ți va
 da Dumneđu. Đis'a ei Iisusu: Fra- 23
 tele teu va învia. Đis'a Martha lui: 24
 Știu că va învia la înviare, în điu^u
 cea de pe urmă. Đis'a ei Iisusu: Eu 25
 s^unt înviarea și vi^oța; celu ce crede
 în mine, de va și muri, va trăi; Și 26
 totu celu ce trăesce și crede în mine
 nu va muri în eternu; Cređi ac^ustă?
 Đis'a lui: Da, D^omn^u; credu, că tu 27
 esci Christosulu, Fiiulu lui Dumne-
 đeu, celu ce ai venit în lume.

Și acestea dic^undu, s'a dusu și a 28
 chiămatu pre Maria, sora sa, într'as-
 cunsu, dic^undu: Înv^oțătorulu a ve-

29 nitu, și te chiamă. Aceea, cumu a
 auditu, s'a sculatu iute, și a mersu
 30 la d'însulu. Dară Iisusu încă nu ve-
 nise în satu, cî era în locul unde l'a
 31 întimpinatu Martha. Éru Iudeii, cari
 erau cu d'însa în casă și o mîngăiau.
 vedîndu pre Maria, că s'a sculatu
 iute și a eşitu, i-au urmatu, dicîndu:
 Merge la mormîntu, ca să plîngă
 32 acolo. Atuncia Maria, venindu unde
 era Iisusu, și vedîndu-lu, a cădutu la
 peciórele lui, dicîndu-i: Dómnne, de
 ai fi fostu aicea, fratele meu nu aru
 33 fi muritu. Deci Iisusu, cându o a
 vedutu plîngîndu, și pre Iudeii, cari
 veniseră cu d'însa plîngîndu, a sus-
 pinatu în spiritu, și s'a turburatu;
 34 Și a đisu: Unde l'ați pusu? Đis'au
 35 lui: Dómnne, vino, și veđi. Și a plînsu
 36 Iisusu. Atuncia diceau Iudeii: Éccē
 37 cumu 'lu iubia! Éru unii dintr'însii
 au đisu: Au nu putea acesta, care a
 deschisu ochii orbului, să facă ca și
 38 acesta să nu móră? Atuncia Iisusu,
 suspinîndu în sine, a mersu la mor-
 mîntu. Era pescere, și pétăra era
 39 preste d'însa. Đis'a Iisusu: Redicați
 pétăra. Đis'a lui Martha, sora mor-
 tului: Dómnne, pute deja; că este
 40 mortu de patru đile. Đis'a ei Iisusu:
 Au nu ți-amu spusu că, de vei crede,
 41 vei vedé mărirea lui Dumneđu. Și
 au redicatu pétăra de unde jăcea mor-
 tulu; Éru Iisusu și-a redicatu ochii
 sei în susu, și a đisu: Părinte, 'ți
 42 mulțumescu, că m'ai ascultat. Și
 sciamu, că totu-de-una mă ascuți;
 înse pentru poporulu care stă impre-
 juru amu vorbitu; ca să cređă, că tu
 43 m'ai trămesu. Și acestea dicîndu, a
 strigatu cu vóce tare: Lazare, vino
 44 afară! Și a eşitu celu mortu înfă-
 șuratu la mîni, și la pecióre cu fa-
 še, și fața lui era legată cu măhramă.
 Đis'a loru Iisusu: Deslegați-lu și-lu
 lăsați să mérgă!

45 Atuncia mulți din Iudeii, cari ve-
 niseră la Maria, și au vedutu cele ce
 a făcutu Iisusu, au cređutu într'în-
 46 sulu. Éru unii din ei au mersu la
 Farisei, și li-au spusu cele ce a făcutu
 Iisusu.

47 Atunci archiereii și Fariseii au
 adunatu svatu, și diceau: Ce făcemu

noi? că omulu acesta face multe
 semne; De-lu vomu lăsa așa, toți 48
 voru crede într'însulu; și voru veni
 Romanii, și voru lua și locul și po-
 porulu nostru. Éru unulu dintr'însii, 49
 anume Caiafa, fiindu archiereu în
 anulu acela, li-a đisu: Voi nu sciți
 nimicu; Nici cugetați, că ni este de 50
 folosu, ca să móră unu omu pentru
 poporu, și ca să nu se pérđă poporulu
 întregu. Éru acésta nu o a đisu de 51
 la sine; ci, fiindu archiereu în anulu
 acela, a profetitu că era să móră
 Iisusu pentru poporu. Și nu numai 52
 pentru poporulu acesta, ci și ca să
 adune într'una fiii lui Dumneđu cei
 împrăsciați.

Și dintr'acea đi s'au svătuitu, ca 53
 să-lu omóre. Deci Iisusu nu mai 54
 âmbra de față între Iudei, ci s'a
 dusu de acolo într'unu locu aprópe
 de pustiiu, într'o cetate, ce se chiamă
 Efraimu; și acolo petrecea cu disci-
 pulii sei.

Și erau aprópe pascele Iudeiloru; 55
 și s'au suitu mulți din țeră la Ieru-
 salimu mai'nainte de pasci, să se cu-
 rătescă. Atuncia căutau pre Iisusu, 56
 și stîndu în templu vorbeau între
 sine: Ce vi se pare? că nu va veni
 la serbătóre? Éru archiereii și Fa- 57
 riseii dăduseră ordinu, ca, de va sci
 cineva unde este, să spună, ca să-lu
 prindă.

CAP. 12.

Maria unge peciórele lui Iisusu; elu intră în Ierusa-
 limu; predice mórtea sa, și face a se simți trebuința
 de a crede într'însulu.

Éru cu șese đile mai'nainte de pasci 1
 a venitu Iisusu la Bethania, unde era
 Lazaru celu ce fusese mortu, pre
 care l'a înviatu din morți. Și i-au 2
 făcutu acolo cină, și Martha servia;
 éru Lazaru era unulu din cei ce șe-
 deau la mésză împreună cu d'însulu.

Atuncia Maria luîndu o litră cu 3
 miru de nardu adevératu, de mare
 prețu, a unsu peciórele lui Iisusu, și
 a stersu peciórele lui cu pérulu seu;
 eru casa s'a împlutu de mirosulu
 mirului. Atuncia dicea unulu din 4
 discipulii lui, Iuda Iscariotu alu lui
 Simonu, care era să-lu vîndă: De ce 5
 nu s'a vîndutu acestu miru dreptu

trei sute de denari, și să se fi datu
6 saracilor? Éru acésta a ȕisu, nu
pentru că era îngrijitu pentru saraci,
ci pentru că era furu, și avea punga,
7 și purta ce se punea într'însa. Atunci
a ȕisu Iisusu: Lasă-o; spre ȕiua în-
8 gropărei mele a păzitu acesta. Că pre
saraci puruea 'i aveți cu voi; éru pre
mine nu m'aveți puruea.

9 Deci mulțime mare din Iudei sci-
indu că este acolo, a venit, nu nu-
mai pentru Iisusu, ci ca să vėdă și
pre Lazaru, pre care l'a sculatu din
10 morți. Éru archiereii s'au svățuitu ca
11 să omóre și pre Lazaru; Căci pentru
elu mulți din Iudei mergeau, și cre-
deau în Iisusu.

12 Éru a duoa ȕi mulțime mare, care
venise la serbătóre auȕindu că vine
13 Iisusu la Ierusalimu, A luat ramuri
de finicu, și a eșitu spre întimpinarea
lui, și striga: Osanna, bine-cuvēn-
tatu *fie* regele lui Israelu, care vine
14 în numele Domnului. Și aflādu Ii-
susu unu asinu, a ședutu pe elu, pre-
15 cumu este scrisu: Nu te teme, fiica
Sionului; éccē regele teu vine la tine,
16 ședēdu pre mānzulu asinei. Éru pre
acestea nu le-au înțelesu discipulii
lui mai 'nainte; dară după ce s'a
măritu Iisusu, atuncea și-au adusu a-
minte că acestea erau scrise despre
elu, și că acestea i-au făcutu.

17 Deci mărturisia poporulu, care era
cu elu cându a strigatu pre Lazaru
din mormēntu, și l'a sculatu din
18 morți. Pentru aceea l'a și întimpinatu
poporulu; căci a auȕitu că elu a fă-
19 cutu acéstă minune. Deci au ȕisu
Fariseii între sine: Vedeți, că nimicu
nu folosiți? éccē lumea merge după
d'însulu.

20 Și erau óre-cari Ellini, din cei ce
se suiseră să se închine la serbătóre.
21 Deci acestia s'au apropiatu la Filipu,
care era din Bethsaida Galileei, și
l'au rugatu, ȕicēdu: Domnule, vo-
22 imu să vedemu pre Iisusu. Venit'a
Filipu și a spusu lui Andreiu, și éráși
Andreiu și Filipu au spusu lui Iisusu.
23 Éru Iisusu li-a respunsu, ȕicēdu: A
venitu óra, ca să se mārēscă Fiiulu
24 omului. Adevėru, adevėru ȕicu voui:
Grăuntele de grāu, cădēdu pe pā-
mēntu, de nu va muri, elu remāne

singuru; éru de va muri, aduce multu
fruptu. Celu ce-și iubescē viēța sa, o 25
va perde; și celu ce-și urescē viēța
sa în acéstă lume, o va păstra pentru
viēța cea eternă. De-mi servescē ci- 26
ne-va, să-mi urmeze; și unde voi fi
eu, acolo va fi și servulu meu; și de-
mi va servi cineva, 'lu va onora Pā-
rintele *meu*.

Acumu sufletulu meu s'a turburatu; 27
și ce voi ȕice? Pārinte, mātuescē-
mē de óra acéstă; dară pentru acéstă
amu venit la óra acéstă. Pārinte, 28
mārēscē numele teu. Atunci a venit
vóce din ceriu, *ȕicēdu*: Și l'amu mă-
ritu, și éráși 'lu voi mări. Éru po- 29
porulu, care sta, și auȕia, ȕicea: Tu-
netu se făcu. Alții ȕiceau: Ángeru
vorbi lui. Respuns'a Iisusu și a ȕisu: 30
Acéstă vóce nu s'a făcutu pentru mi-
ne, ci pentru voi. Acumu este jude- 31
cata acestei lumi; acumu se va alunga
stēpānitorulu acestei lumi. Și eu de 32
mē voi înălța de la pāmēntu, voi
tragelamine pre toți. Éru acéstă ȕicea, 33
însemnādu cu ce mórte era să móră.

Respuns'a lui poporulu: Noi amu 34
auȕitu din lege, că Christosu remāne
în eternu; și tu cumu ȕici: Fiiulu
omului trebue să se înalțe? cine este
acestu Fiiu alu omului? Atuncea Ii- 35
susu li-a ȕisu: Încă puȕinu timpu este
lumina cu voi. Ámblați pēnē cându
aveți lumina, ca să nu vē cuprinȕă
întunereculu; că celu ce ámblă în în-
tunerecu nu scie unde merge. Pēnē 36
cādu aveți lumina, credeți în lu-
mină, ca să fiți fii ai luminei. Acestea
a vorbitu Iisusu, și mergēdu s'a a-
scunsu de d'îșșii.

Éru de și făcea atâtea semne ina- 37
intea loru, totu nu credeau într'însulu;
Ca să se împlinească cuvēntulu profe- 38
tului Isaia pre care l'a ȕisu: Dómne,
cine a creȕutu cuvēntulu nostru? și
braȕiulu Domnului, cui s'a descope-
ritu? Pentru acéstă nu puteau să cré- 39
ȕă; căci éráși a ȕisu Isaia: Elu a 40
orbitu ochii loru, și a împetrítu āni-
ma loru; ca să nu vėdă cu ochii *loru*,
nici să înțelégă cu ānima, și să se
întórcă, ca să-i vindecu. Acestea a 41
ȕisu Isaia, cându a vėȕutu mārirea
lui, și a vorbitu despre d'însulu. Înse 42
și din diregători mulți au creȕutu în-

tr'însulu; dară pentru Farisei nu-lu
mărturisiau, ca să nu fie scoși din
43 sinagogă. Că ei au iubit onórea ó-
meniloru mai multu de câtu onórea
lui Dumneđeu.
44 Éru Iisusu a strigatu și a ȑisu:
Celu ce crede în mine, nu crede în
45 mine, ci în acela ce m'a trămesu. Și
celu ce mă vede pre mine, vede pre
46 celu ce m'a trămesu. Eu amu venitu
lumină în lume, ca totu celu ce crede
în mine, să nu remână în întunerecu.
47 Și de aude cineva cuvintele mele, și
nu crede, eu nu-lu judecu; că n'amu
venitu să judecu lumea, ci să mântu-
48 escu lumea. Celu ce se lepădă de
mine, și nu primesce cuvintele mele,
are pre celu ce-lu judecă; cuvântulu
care amu vorbitu, acela 'lu va judeca
49 în ȑiua cea de pe urmă. Că eu nu
amu vorbitu de la mine însu-mi, ci
Părintele ce m'a trămesu, acela mi-a
datu ordinu ce să ȑicu și ce să vor-
50 bescu. Și sciu că ordinulu lui este
viéță eternă; deci cele ce vorbescu
eu, precumu a ȑisu Părintele, așa
vorbescu.

CAP. 13—16.

Iisusu spală peciórele discipuliloru sei, și-i îndemnă
la umilintă; elu predice că Iuda 'lu va vinde, și că
Petru se va lepăda de d'însulu. Elu arătă discipuliloru
sei persecuȑiunile ce-i ascéptă; promite ajutorulu
Sântulu Spiritu și-i îndemnă a se ruga în numele seu.

1 Éru mai 'nainte de serbătórea pasce-
loru, sciindu Iisusu, că i-a venitu óra,
ca să trecă dintr'acéstă lume cătră
Părintele, iubindu pre ai sei, pre cei
din lume, i-a iubit pêně în sfârșitu.
2 Și sfârșindu-se cina, cându diabolulu
acumu pusese în ânima lui Iuda Isca-
riotu alu lui Simonu, ca să-lu vëndă;
3 Sciindu Iisusu, că Părintele i-a datu
tóte în mâni, și că a eșitu de la Dumne-
4 ȑeu, și merge la Dumneȑeu; S'a scu-
latu de la cină, și și-a pusu vestmin-
tele; și luându stergaru s'a încinsu.
5 După aceea a turnatu apă în spală-
tóre, și a începutu a spală peciórele
discipuliloru, și a le sterge cu ster-
6 garulu, cu care era încinsu. Atunci
a venitu la Simonu Petru, și i-a ȑisu
acesta: Dómně, au tu vei să-mi spăli
7 peciórele? Respuns'a Iisusu; și i-a
ȑisu: Ceea ce facu eu, tu nu scii a-
cumu; dară vei cunósce după acestea.

ȑis'a Petru lui: Nu vei spală pecióre- 8
lele mele nici odata. Respuns'a Ii-
susu lui: De nu te voi spală, nu ai
parte cu mine. ȑis'a Simonu Petru 9
lui: Dómně, nu numai peciórele mele,
ci și mânele și capulu. ȑis'a Iisusu 10
lui: Celu spalatu nu are trebuință
a-și spală de câtu numai peciórele; fi-
indu că este curatu totu; și voi sîn-
teȑi curaȑi, dară nu toȑi. Că elu sciea 11
pre celu ce era să-lu vëndă; pentru
aceea a ȑisu: Nu toȑi sînteȑi curaȑi.

Deci după ce a spalatu peciórele 12
loru, și și-a luatu vestmintele sale,
ședěndu éráși, li-a ȑisu: Înȑeleȑeȑi
ce v'amu făcutu? Voi mă chiămaȑi 13
Învěțătorulu și Domnulu; și bine ȑi-
ceȑi, căci sîntu. Deci dacă eu, Dom- 14
nulu și Învěțătorulu *vostru*, v'amu
spalatu peciórele vóstre; sînteȑi de-
tori și voi a spală unulu altuia pecióre-
le. Că v'amu datu esemplu, ca să 15
faceȑi precumu eu amu făcutu voui.
Adevěru, adevěru ȑicu voui: Servulu 16
nu este mai mare de câtu domnulu
seu, nici celu trămesu mai mare de
câtu celu ce l'a trămesu. De sciȑi 17
acestea, fericiȑi sînteȑi, de le veȑi
face. Nu despre voi toȑi vorbescu; 18
sciu pre cari i-amu alesu; ci ca să se
împliněscă scriptura: Celu ce mânâncă
cu mine pâne, a redicatu contra mea
călcăiulu seu. Acumu vî ȑicu mai 19
'nainte de a se face, ca *atuncea* cându
se va face, să credeȑi că eu sînt. A- 20
devěru, adevěru ȑicu voui: Celu ce
primesce pre care eu voiu trămete,
primesce pre mine; éru celu ce pri-
mesce pre mine, primesce pre celu ce
m'a trămesu.

Acestea ȑicěndu Iisusu, s'a turbu- 21
ratu în spiritu, și a vorbitu lămu-
ritu; Adevěru, adevěru, ȑicu voui:
Că unulu din voi va să mă vëndă.
Atuncea discipulii căutau unulu la 22
altulu, neînȑelegěndu despre cine vor-
besce. Éru unulu din discipulii sei, 23
pre care-lu iubia Iisusu, era culcatu
pe sînulu seu. Deci Simonu Petru a 24
făcutu semnu acestuia să întrebe, cine
aru fi de care vorbesce. Și acela re- 25
ȑimăndu-se pe peptulu lui Iisusu, i-a
ȑisu: Dómně, cine este? Respuns'a 26
Iisusu: Acela este căruia eu întin-
gěndu bucata, o voi da. Și întingěndu

bucata, o a datu lui Iuda Iscariotulu, 27 alu lui Simonu. Și după ce a luat bucată, a intratu într'însulu Satana. Atunci i-a ȑisu Iisusu: Ce ai să faci, 28 fă mai iute. Éru acésta nimenea din cei ce ședeau la mésză nu a înȑlesu 29 pentru ce i-a ȑis'o. Că unii socoteau, fiindu că Iuda avea punga, că-i ȑice Iisusu: Cumpără cele ce ni trebuescu la serbătóre, séu ca să dee ceva saraciloru.

30 Atunci elu, după ce a luat bucată, îndata a eşitu; și era acumu nópțe. 31 Deci eşindu elu, a ȑisu Iisusu: Acumu s'a măritu Fiiulu omului, și Dumne- 32 ȑeu s'a măritu prin elu. Dacă Dumneȑeu s'a măritu prin elu, 'lu va mări Dumneȑeu în sine, și îndată-lu va 33 mări. Copiiloru, încă pućinu sânt cu voi; mă veȑi căuta; și precumu amu ȑisu Iudeiloru: Unde eu mergu, voi nu puteȑi veni; așa acumu ȑicu voui. 34 Ordinu nou dau voui: Ca să vă iubiȑi unulu pre altulu, precumu eu v'amu iubit, ca și voi să vă iubiȑi unulu 35 pre altulu. Într'acésta voru cunósce toȑi, că sânteȑi discipuli ai mei, de veȑi ave dragoste între voi.

36 ȑis'a Simonu Petru lui: Dómne, unde mergi? respuns'a Iisusu lui: Unde mergu eu, nu-mi poȑi urma acumu, éru mai pe urmă 'mi vei 37 urma. ȑis'a Petru lui: Dómne, de ce nu-ȑi potu urma acumu? viéȑa mea 38 'mi voi pune pentru tine. Respuns'a Iisusu lui: Viéȑa ta o vei pune pentru mine? Adevéru, adevéru 'ȑi ȑicu: Nu va cānta cocoșulu, pēné ce de trei ori te vei lepēda de mine.

1 Să nu se turbure ānima vóstră; credeȑi în Dumneȑeu, credeȑi și în mine. În casa Pārintelui meu sânt multe locașuri; éru de nu, āșu fi ȑisu voui: Eu mergu să vȑ gātescu locu.

3 Și de mergu șā vȑ gātescu locu, éráși voi veni, și vă voi lua la mine, ca unde sânt eu, acolo să fiȑi și voi. 4 Și unde mergu eu, sciȑi, și calea sciȑi. 5 ȑis'a Thoma lui: Dómne, nu scimu unde mergi; și cumu putemu să scimu calea? ȑis'a Iisusu lui: Eu sânt calea, adevérule și viéȑa; nimenea nu vine la Pārintele, de cātu numai prin mine. De m'āȑi fi cunoscutu pre mine,

āȑi fi cunoscutu și pre Pārintele meu; și de acumu 'lu cunósceȑi, și l'āȑi vēȑutu. ȑis'a Filipu lui: Dómne, aré- 8 tā-ni pre Pārintele, și ni ajunge. ȑis'a 9 Iisusu lui: Atāta timpu sânt cu voi, și nu m'ai cunoscutu, Filipe? celu ce m'a vēȑutu pre mine a vēȑutu pre Pārintele, și cumu ȑici: Aréȑa-ni pre Pārintele? Au nu creȑi, că eu în Pā- 10 rintele, și Pārintele în mine este? cuvintele cari eu vȑ vorbescu nu le vorbescu de la mine; éru Pārintele celu ce locuesce în mine, acela face lucrārele.

Credeȑi mie, că eu în Pārintele și 11 Pārintele în mine este; éru de nu, credeȑi mie pentru înse-și lucrārele.

Adevéru, adevéru ȑicu voui: Celu 12 ce crede în mine, și acela va face lucrārele, cari eu facu; da, va face mai mari de cātu acestea; că eu mergu la Pārintele meu. Și ori-ce veȑi cere 13 în numele meu, aceea voi face; ca să se mārēscā Pārintele în Fiiulu. Ori-ce veȑi cere în numele meu, eu 14 voi face.

De mă iubiȑi, păȑiȑi ordinele mele. 15 Și eu voi ruga pre Pārintele, și altu 16 Māngāitoru va da voui, ca să remānā cu voi în eternu: Spiritulu adevéru- 17 lui, pre care lumea nu-lu pōte primi, pentru că nu-lu vede, nici nu-lu cunósce; éru voi 'lu cunósceȑi; că petrece cu voi, și va fi în voi. Nu vă 18 voi lāsa orfani; voi veni la voi. Încā pućinu, și lumea nu mă va mai 19 vedé; éru voi mă veȑi vedé; fiindu că eu trāescu și voi veȑi trāi. Într'- 20 acea ȑi veȑi cunósce voi, că eu sânt în Pārintele meu, și voi în mine, și eu în voi. Celu ce are ordinele mele 21 și le păzesce, acela este care mă iubesc, și celu ce mă iubesc va fi iubit de Pārintele meu, și eu 'lu voi iubi, și mă voi face cunoscutu lui.

ȑis'a cātrā d'însulu Iuda (nu Iscariotu): Dómne, de unde vine, că noui vei să te areȑi, și nu lumei? Respun- 23 s'a Iisusu și i-a ȑisu: De mă iubesc cineva, va păȑi cuvēntulu meu; și Pārintele meu 'lu va iubi, și vomu veni la elu, și vomu face locașu la d'însulu. Celu ce nu mă iubesc, nu 24 păzesce cuvēntele mele; și cuvēntulu, care aȑȑi nu este alu meu, ci alu

25 Părintelui, ce m'a trămesu. Acestea
 26 vî dicu, *încă* fiindu la voi. Éru Mângăitorulu, Spiritulu celu Sântu, pre care 'lu va trămete Părintele în numele meu, acela vë va învăța tôte, și vî va aduce aminte tôte cele ce amu
 27 vorbitu vouî. Pace lasu vouî, pacea mea dau vouî; nu precumu lumea dă, eu dau vouî; să nu se turbure ânima
 28 vóstră, nici să se înfricoșeze. Ați auditu că v'amu đisu: Eu mergu, și vinu érași la voi. De m'ați iubi, v'ați fi bucuratu, că amu đisu: Mergu la Părintele; că Părintele meu mai mare
 29 de câtu mine este. Și acumu v'amu đisu mai'nainte, pêne a nu se întempla, ca, *atuncea* cându se va întempla, să credeți. Nu voi mai vorbi
 30 multe cu voi; că vine stêpânitorulu acestei lumi, dară nu are nimicu în
 31 mine. Dară să cunóscă lumea, că iubescu pre Părintele, și *că* așa facu precumu mi-a ordinaru Părintele. Sculați-vë să mergemu de aicea.

1 Eu sînt via cea adevărată, și vierulu este Părintele meu. Tótă vița
 2 din mine, care nu face fruptu o scóte; si tótă care face fruptu o curătesce, ca să facă mai multu fruptu. Voi
 3 sînteți acumu curați în privința cuvântului, care v'am vorbitu. Remâneți în mine, si eu în voi. Precumu
 4 vița nu póte să facă fruptu din sine, de nu va remâné în viă, așa nici voi, de nu veți remâné în mine. Eu sînt
 5 via, voi vițele. Celu ce remâne în mine și eu într'insulu, acela aduce multu fruptu; că fără de mine nu
 6 puteți face nimicu. De nu remâne cineva în mine, se scóte afară ca vița, și se usucă; și o adună, și o aruncă
 7 în focu, și arde. De remâneți în mine, și cuvintele mele remânu în voi, ori-ce veți vré, veți cere, și vi se
 8 va face. Într'acésta se măresce Părintele meu, ca să aduceți multu fruptu, și *ca* să fiți discipuli ai mei.
 9 Precumu m'a iubit Părintele pre mine, așa eu v'amu iubit pre voi; remâneți în dragostea mea. De veți
 10 păzi ordinele mele, veți remâne în dragostea mea, precumu eu amu păzitu ordinele Părintelui meu, și re-
 11 mâiu în dragostea lui. Acestea amu

vorbitu vouî, ca bucuria mea să remână în voi, și bucuria vóstră să fie plină.

Acesta este ordinulu meu, ca să 12
 vë iubiti unulu pre altulu, precumu eu v'amu iubit pre voi. Mai mare 13
 dragoste de câtu acésta nimenea nu are, ca să-și pună cineva viéta sa pentru amiciei sei. Voi sînteți amicii 14
 mei, de faceți câte eu vî dicu. De 15
 acumu nu vë mai dicu servi; că servulu nu scie ce face Domnulu seu; ci v'amu đisu amici; că tôte câte amu
 auditu de la Părintele meu amu are-
 tatu și vouî. Nu voi m'ați alesu pre 16
 mine; ci eu v'amu alesu pre voi; și v'amu rînduitu, ca să mergeți, și să aduceți fruptu, și *ca* să remână frup-
 tulu vostru; ca ori-ce veți cere de la Părintele în numele meu, să vî dee. Acestea vî dicu, ca să vë iubiți unulu 17
 pre altulu.

De vë uresce lumea, sciți că m'a 18
 urîtu pre mine mai'nainte de câtu pre voi. De ați fi din lume, lumea aru 19
 iubi pre alu seu; éru pentru că nu sînteți din lume, ci eu v'amu alesu din lume, pentru acésta vë uresce lumea.

Aduceți-vë aminte de cuvântulu 20
 care v'amu đisu: Servulu nu este mai mare de câtu domnulu seu. De m'au persecutatu pre mine, vë voru persecuta și pre voi; de au păzitu
 cuvântulu meu, voru păzi și alu vo-
 stru. Dară tôte acestea vî voru face 21
 pentru numele meu, pentru că ei nu sci u pre celu ce m'a trămesu.

De nu așu fi venit și nu li-așu fi 22
 vorbitu nu aru ave păcatu; éru acumu nu au cuvântu pentru păcatulu lor. Celu ce mă uresce, uresce și pre 23
 Părintele meu. De nu așu fi făcutu 24
 lucrări între ei, cari nimenea altulu nu a făcutu, nu aru ave păcatu; éru acumu au și vedutu, și m'au urîtu și
 pre mine și pre Părintele meu. Dară 25
 așa se va împlini cuvântulu celu scrisu în legea lor: M'au urîtu fără cuvântu

Éru cându va veni Mângăitorulu, 26
 pre care eu voi trămete de la Părin-
 tele, adecă Spiritulu adevărului, care purcede de la Părintele, acela va

27 mărturisi despre mine. Încă și voi veți mărturisi, fiindu că sunteți cu mine de la începutu.

1 Acestea v'amu vorbitu, ca să nu vă scandalisați. Ei vă voru scote din sinagogi; și vine timpul, ca totu
2 celu ce vă va ucide, să i se pară că face unu serviciu lui Dumnezeu. Și
3 acestea vi voru face, pentru că nu au cunoscutu pre Părintele, nici pre
4 mine. Inse acestea v'amu vorbitu, ca dacă va veni timpul, să vi aduceți
aminte de ele, că eu v'amu spusu. Și acestea nu v'amu spusu de
la începutu, pentru că eram cu voi.
5 Dară acum mergu la celu ce m'a tramesu, și nimenea, din voi nu mă
6 întreabă: Unde mergi? Ci pentru că v'amu vorbitu acestea, întristarea a
implutu ânima v'astră.

7 Dară eu vi dicu adevărulu: Vi este de folos, ca să mă duc; că de nu
mă voi duce, Mângăitorulu nu va veni la voi; éru de mă voi duce, 'lu
8 voi trâmeste la voi. Și venindu acela, va mustra lumea de păcatu, și de
9 dreptate și de judecată. De păcatu,
10 pentru că nu credu în mine; De dreptate, pentru că mergu la Părin-
11 tele meu, și nu mă mai vedeți; De judecată, pentru că stăpânitorulu
12 acestei lumi s'a judecatu. Încă multe amu a vi dice, dară nu puteți a le
13 purta acum. Éru cându va veni acela, Spiritulu adevărulu, vă va
conduce la totu adevărulu; că elu nu va vorbi de la sine; ci câte va auzi
va vorbi, și vi va vesti cele viitoare.
14 Acela mă va mări; că va lua dintr'alu
15 meu, și vi va da în scire. Tote câte are Părintele, sânt ale mele; pentru
acésta amu disu, că va lua dintr'alu
16 meu, și vi va da în scire. Puçinu, și nu mă veți vedé; și érași puçinu, și
mă veți vedé, că mergu la Părintele
17 meu. Atuncia unii din discipulii lui au disu între sine: Ce este acésta ce
ni dice: Puçinu, și nu mă veți vedé; și érași puçinu, și mă veți vedé; și
18 mergu la Părintele meu? Deci diceau: Ce este acésta ce dice: Puçinu? nu
19 scimu ce vorbesce. Éru cunoscându Iisusu că voiau să-lu întrebe, li-a
disu: De acésta vă întrebați între

voi, că amu disu: Puçinu, și nu mă veți vedé, și érași puçinu, și mă veți vedé? Adevéru, adevéru dicu voui: 20
Voi veți plânge și vă veți tângui; éru lumea se va bucura; și voi vă veți
întrista, dară întristarea v'astră se va prefăce în bucuriă. Femea, cându 21
nasce, are întristare, pentru că a sositu óra ei; éru dacă nasce copilulu,
nu-și măi aduce aminte de dureri pentru bucuria, că s'a născutu omu
în lume. Deci și voi aveți întristare 22
acumu; dară érași vă voi vedé, și se va bucura ânima v'astră, și bucuria
v'astră nimenea nu o va lua de la voi. Și într'acea di nu mă veți întreba ni- 23
micu. Adevéru, adevéru dicu voui: Ori-ce veți cere de la Părintele în
numele meu, vi va da. Pêně acum 24
nu ați cerutu nimicu în numnle meu; cereți, și veți lua, ca bucuria v'astră
să fie deplină. Acestea v'amu disu în 25
parabole; dară va veni óra, cându nu vi voi mai vorbi în parabole, ci
vi voi da în scire lămuritu despre Părintele. Într'acea di veți cere în 26
numele meu, și nu vi dicu că eu voi ruga pre Părintele pentru voi; Că 27
însu-și Părintele vă iubesc, pentru că m'ați iubit, și ați cređutu, că amu
eșitu de la Dumnezeu. Eșit'amu 28
de la Părintele si amu venitu în lume; érași lasu lumea, și mergu la Părintele.

Dis'au lui discipulii: Éccě acum 29
vorbesci lămuritu, și nu vorbesci în parabole. Acumu cunoscemu că scii 30
tote, și nu-ți trebue, ca să te întrebe cineva; prin acésta credemu, că ai
eșitu de la Dumnezeu. Respons'ă 31
loru Iisusu: Acumu credeți? Éccě, 32
vine óra, si acum a sositu, ca să vă resipiți fie-care la ale sale, și să mă
lăsați singuru; dară nu sânt singuru; că Părintele este cu mine. Acestea 33
v'amu vorbitu, ca în mine să aveți pace. În lume strîmtorare veți ave;
dară îndrăsniți; eu amu biruitu lumea.

CAP. 17.

Rugăciunea lui Iisusu.

Acestea vorbindu Iisusu, și-a redi- 1
catu ochii sei la ceriu, și a disu: Părinte, a venitu óra; măresce pre

2 Fiiulu teu, ca și Fiiulu teu să te mărescă; Precumu i-ai datu putere preste totu corpulu; că să deie viéță eternă tuturoru celoru ce i-ai datu.
 3 Și acésta este viéța cea eternă, ca să te cunóscă pre tine, pre unulu adevératulu Dumneđeu, și pre Iisusu Christosu, pre care ai trămesu. Eu te-amu măritu pe pământu; amu sfârșitu lucrulu, care mi-ai datu să-lu facu.
 4 Și acumu, Părinte, măresce-mă tu la tine însu-ți cu mărirea care amu avutu la tine, mai'nainte de a fi lumea.
 6 Eu amu aretatu numele teu ómeniloru pre cari mi-ai datu din lume; ai tei erau, și mi-ai datu și au păzitu cuvântulu teu. Acumu au cunoscutu, că tóte câte mi-ai datu sânt de la tine. Că cuvintele, cari mi-ai datu, le-amu datu lor; și ei le-au primitu; și au cunoscutu în adevéru, că amu eșitu de la tine, și au cređutu, că tu m'ai trămesu. Pentru
 9 acestia mă rogu, nu pentru lume mă rogu; ci pentru acestia, pre cari
 10 mi-ai datu, că sânt ai tei. Și tóte ale mele sânt ale tale, și ale tale sânt ale mele; si m'amu măritu într'înșii; Și eu nu mai sânt în lume; éru acestia sânt în lume, și eu vinu la tine. Părinte sante, păzesce-i în numele teu, pre cari mi-ai datu, ca
 12 să fie una, precumu și noi. Cându eramu cu ei în lume, eu 'i păziamu în numele teu; pre cari mi-ai datu, i-amu păzitu, și nimenea dintr'înșii nu s'a perdutu, de câtu numai fiiulu perđărei; ca să se împlinéscă scrip-
 13 tura. Éru acumu vinu la tine, și acestea vorbescu în lume, ca să aibă bucuria mea deplină întru ei
 14 Eu li-amu datu cuvântulu teu; și lumea i-a urítu, pentru că ei nu sânt din lume, precumu eu nu sânt
 15 din lume. Nu mă rogu, ca să-i iéi din lume, ci ca să-i păzesci de celu reu. Ei nu sânt din lume, precumu
 16 nici eu nu sânt din lume. Sântesce-i în adevérulu teu; cuvântulu teu este
 17 adevéru. Precumu m'ai trămesu în lume, așa și eu i-amu trămesu pre
 19 ei în lume. Și pentru d'înșii eu mă sântescu, ca și ei să fie sântiți în-
 20 tr'adevéri. Și nu numai pentru

acestia mă rogu, ci și pentru cei ce voru crede în mine prin cuvântulu lor; Ca toți să fie una, precumu
 21 tu Părinte în mine și eu în tine, ca și acestia să fie una în noi: ca să cređă lumea, că tu m'ai trămesu. Încă și mărirea, care mi-ai datu, amu
 22 dat'o lor; ca să fie una precumu noi sântemu una. Eu întru ei, și
 23 tu în mine, ca ei să fie desevrșiți într'una, și ca să cunóscă lumea, că tu m'ai trămesu și i-ai iubit pre ei, precumu ai iubit pre mine.

Părinte, voiescu ca acei, pre cari
 24 mi-ai datu, unde sânt eu să fie și ei cu mine, ca să vedă mărirea mea, care tu mi-ai datu; că tu m'ai iubit mai'nainte de întemeierea lumii. Părinte drepte, lumea nu te-a cu-
 25 noscutu, éru eu te-amu cunoscutu, și acestia au cunoscutu, că tu m'ai trămesu. Și li-amu facutu cunoscutu
 26 numele teu, și-lu voi face cunoscutu, că dragostea, cu care m'ai iubit, să fie într'înșii, și eu întru ei.

CAP. 18.

Iisusu se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepădă de d'insulu. Iisusu înaintea lui Pilatu

Acestea vorbindu Iisusu, a eșitu cu
 1 discipulii sei dincolo de pârîulu Kedronu, unde era o grădină, în care a întratu cu discipulii sei. Și scia și
 2 Iuda, celu ce l'a vëndutu, loculu; că de multe ori se aduna Iisusu acolo cu discipulii sei. Atuncea Iuda luându
 3 cohorta și servii de la archirei și de la Farisei, a venitu acolo cu felinare și cu făclii și cu arme.

Éru Iisusu sciindu tóte cele ce
 4 erau să vină asupra lui, eșindu li-a đisu: Pre cine căutați? Respuns'au
 5 lui: Pre Iisusu Nazarinénulu. Đis'a lor Iisusu: Eu sânt. Și era și Iuda celu ce-lu vindea cu d'înșii. Deci
 6 după ce li-a đisu: Eu sânt, s'au întorsu înapoi, și a căđutu jos. Și
 7 érași i-a întrebatu: Pre cine căutați? Đis'au ei: Pre Iisusu Nazarinénulu. Respuns'a Iisusu: V'amu spusu, că
 8 eu sânt; deci de mă căutați pre mine, lăsați pre acestia să se ducă: Ca să
 9 se împlinéscă cuvântulu, ce elu a

disu: Pre care i-ai datu mie, nu amu perdutu dintr'însii nici pre unulu.

10 Atuncea Simonu Petru, avându sabiă, a scos'o, și a lovit pre servulu archiereului, și i-a tăiatu urechea lui cea dréptă. Numele servului
11 era Malchu. Atunci a disu Iisusu lui Petru: Bagă sabia ta în tēcă, paharulu care mi-a datu Părintele, au nu-lu voiu bé?

12 Atunci cohorta și căpitenia și servii Iudeiloru au prinsu pre Iisusu și l'au
13 legatu; Și l'au dusu mai ântéiu la Anna; că era socru lui Caiifa, care
14 era archiereu în anulu acela. Și era Caiifa celu ce a svătuitu pre Iudei, că este de folosu să móră unu omu pentru poporu.

15 Éru Simonu Petru urma lui Iisusu, și cela-l-altu discipulu; acelu discipulu era cunoscutu archiereului, și a întratu împreună cu Iisusu în curtea archiereului. Éru Petru a stătutu la ușă, afară. Atunci a eșitu cela-l-altu discipulu, care era cunoscutu archiereului, și a vorbitu cu portăresa, și a dusu în întru pre Petru.
17 Atuncea serva portăresă a disu lui Petru: Nu cumva și tu esci din discipulii acestui omu: Elu dicea:
18 Nu sînt. Și sta servii și cei cari făcuseră focu, că era frigu, și se încălțiau; si Petru sta cu d'însii încălțându-se.

19 Într'acestea archiereulu a întrebatu pre Iisusu de discipulii lui și de învătura lui. Respuns'a Iisusu lui: Eu amu vorbitu lumii în față; eu totu-de-una amu învățatu în sinagogă și în templu, unde toți Iudeii se adună; și într'ascunsu nu amu vorbitu nimicu. Ce mă întrebi? întrebă pre cei ce au auditu ce li-amu vorbitu; éccă acestia sciu cele ce amu
22 vorbitu eu. Și acestea dicēdu elu, unulu din servii ce sta înainte, a pālmutu pre Iisusu, dicēdu: Așa respunđi archiereului? Respuns'a Iisusu lui: De amu vorbitu reu, mărturisește de reu, éru de amu vorbitu bine,
24 pentru ce mă bați? Éru Anna l'a trămesu legatu la Caiifa, archiereulu.

25 Éru Simonu Petru sta și se încălția. Deci diseră lui: Nu cumva și

tu esci din discipulii lui? Éru elu a tăgăduitu, dicēdu: Nu sînt. Dar
26 unulu din servii archiereului, fiindu rudă a celui ce i-a tăiatu Petru urechia, a disu: Au nu te-amu vedutu eu în grădină cu d'însulu? Atuncea
27 Petru éráși a tăgăduitu; și îndată a cântatu cocoșulu.

Atuncea aduseră pre Iisusu de la
28 Caiifa în pretoriu, și era demănéță; dară ei nu au întratu în pretoriu, ca să nu se spurce, fiindu că aveau să mânânce pascele. Dreptu aceea Pilatu
29 a eșitu la ei, și a disu: Ce pēră aduceți asupra omului acestuia? Respuns'au, și i-au disu: De nu aru fi fostu acesta făcētoru de rele, nu l'amu fi datu ție. Atuncea Pilatu
31 li-a disu: Luați-lu voi, și judecați-lu dupre legea vōstră. Deci i-au disu Iudeii: Nu ni este ertatu să omorîmu pre nimenea. Ca să se împli-
32 nescă cuvēntulu lui Iisusu, carele a disu, însemnādu cu ce mórte era să móră.

Atuncea Pilatu erăși a întratu în
33 pretoriu, și a chiāmatu pre Iisusu, și i-a disu: Tu esci regele Iudeiloru? Respuns'a Iisusu lui: De la tine dici
34 acēsta, séu ți-au spusu alții despre mine? Respuns'a Pilatu: Au dóră
35 sînt Iudeu? Poporulu teu și archiereii te-au datu mie; ce ai făcutu? Respuns'a Iisusu: Împērăția
36 mea nu este dintr'acēstă lume; dacă împērăția mea aru fi dintr'acēstă lume, apoi servii mei s'aru lupta, ca să nu fiu datu Iudeiloru; éru acumu împērăția mea nu este de aicea. Deci i-a
37 disu Pilatu: Au rege esci tu? Respuns'a Iisusu: Tu dici, că rege sînt eu. Spre acēsta m'amu născutu, și spre acēsta amu venitu în lume, ca să mărturisescu adevērulu. Totu celu ce este din adevēru, ascultă vōcea mea. Dis'a Pilatu lui: Ce este
38 adevērulu?

Și acēsta dicēdu éráși a eșitu la Iudei, si li-a disu: Eu nu aflu nici o vină într'însulu. Dară aveți datină,
39 ca să vî eliberezu pre unulu la pasci; deci voiți să vî eliberezu pre regele Iudeiloru? Atuncea toți éráși au strigatu, dicēdu: Nu pre acesta, ci pre
40 Barabba. Éru Barabba era hoțu.

CAP. 19.

Iisusu biciuitu, încununatu de spini, și crucificatu.
Mórtea și înmormântarea sa.

- 1 Atuncea luându Pilatu pre Iisusu,
- 2 l'a biciuitu. Și ostașii împletindu cunună de spini, au pusu pe capulu lui și l'au îmbrăcatu în vestmântu de
- 3 purpură, Și diceau : Bucură-te, Regele Iudeiloru ! Și-lu pâlmuiau.
- 4 Atunci Pilatu éráși a eșitu afară, și li-a ȑisu : Éccé 'lu aducu vouî afară, ca să cunósceți că nu aflu nici o vină
- 5 într'insulu. Atuncea Iisusu a eșitu afară, purtându cununa de spini și vestmântulu de purpură. Și Pilatu
- 6 li-a ȑisu : Éccé omulu ! Éru archiereii și servii, vėđendu-lu au strigatu, ȑicēdu : Crucifică - lu, crucifică - lu. ȑis'a loru Pilatu : Luați-lu voi, și-lu crucificați ; că eu nu aflu nici o vină
- 7 într'insulu. Respuns'au Iudeii lui : Lege avemu, și duple legea nóstră i se cuvine să móră, pentru că s'a făcutu însu-și Fiiu alu lui Dumneȑeu.
- 8 Deci Pilatu, auȑindu acestu cuvētu, mai multu s'a temutu. Și éráși întrādu în pretoriu, a ȑisu lui Iisusu : De unde esci tu ? Éru Iisusu
- 9 nu i-a respunsu. Atuncea Pilatu i-a ȑisu : Mie nu-mi vorbesci ? au nu scii, că amu putere să te crucificu,
- 10 și amu putere să te eliberezu ? Respuns'a Iisusu : Nu ai ave nici o putere asupra mea, de nu ti-aru fi fostu datu de susu : de aceea celu ce m'a datu ȑie, mai mare păcatu áre.
- 11 Din acelu *timpu* căuta Pilatu să-lu elibereze ; éru Iudeii strigau, ȑicēdu : De vei elibera pre acesta, nu esci amicu Cesarului ; totu celu ce se face
- 12 însu-și rege, se rescólă asupra Cesarului. Éru Pilatu auȑindu acestu cuvētu, a scosu afară pre Iisusu, și a ședutu pe scaunu de judecată, în loculu ce se chiamă Lithostratonu, éru
- 13 evreesce Gabbatha. Și era ȑiua cea de dinaintea pascelor, și óra ca la a șesea, și a ȑisu Iudeiloru : Éccé
- 14 regele vostru ! Éru ei au strigatu : iea-lu, iea-lu, crucifică-lu ! ȑis'a loru Pilatu : Să crucificu pre regele vostru ? Respuns'au archiereii : Nu
- 15 avemu rege de cătu numai pre Cesarulu. Deci l'a datu loru la crucifi-

care. Și au luat pre Iisusu, și l'au dusu.

Și ducēdu-și crucea sa, a eșitu la 17 loculu ce se chiamă alu Căpăținei, care se ȑice evreesce Golgotha ; Aicea l'au crucificatu, și împreună cu 18 elu alți duoi, de o parte și de alta, și în meȑilocu pre Iisusu.

Éru Pilatu a scrisu titlu, și l'a 19 pusu pe cruce. Și era scrisu : IISUSU NAZARINÉNULU REGELE IUDEILORU. Deci mulți din Iudei au cetitu 20 acestu titlu ; că loculu unde s'a crucificatu Iisusu era aprópe de cetate, și era scrisu evreesce, ellinesce și latinesce. Atunci archiereii Iudeiloru au ȑisu lui 21 Pilatu : Nu scrie : Regele Iudeiloru ; ci că elu a ȑisu : Eu sânt Regele Iudeiloru. Respuns'a Pilatu : Ceea ce amu 22 scrisu, amu scrisu.

Éru ostașii, cându au crucificatu 23 pre Iisusu, au luat vestmintele lui, și le-au făcutu patru părți, fie-căruia ostașu parte ; *au luat* și chitonulu. Și chitonulu era necusutu, țesutu de 24 susu preste totu ; Deci au ȑisu între d'înșii : Să nu-lu sfășiāmu, ci să aruncāmu sorți pentru d'însulu, alu căruia va fi ; ca să se împliněscă scriptura, ce ȑice : Împărțit' au vestmintele mele loru-și, și pentru chitonulu meu au aruncatu sorți. Acestea au făcutu ostașii.

Éru lîngă crucea lui Iisusu sta 25 muma lui și sora mumei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Și Iisusu vėđendu pre muma sa, și 26 pre discipululu stādu pre care iubia, a ȑisu mumei sale : Femee, éccé fiulu teu ! Apoi a ȑisu discipulului : 27 Éccé muma ta ! Și dintr'aceea óră a luat'o discipululu într'ale sale.

După aceea, sciindu Iisusu, că tóte 28 s'au sfârșitu, ca să se împliněscă scriptura, a ȑisu : 'Mi e sete. Și era 29 acolo unu vasu plinu de oȑetu ; éru ei împlēdu unu burete de oȑetu, și puindu-lu în issopu, l'au adusu la gura lui. Deci Iisusu, cându a luat 30 oȑetulu, a ȑisu : S'a sfârșitu ; și plecādu-și capulu și-a datu sufletulu.

Éru Iudeii, ca să nu remānă pe 31 cruce trupurile sāmăbata, fiindu că era vineri, (că ȑiua sāmăbatei aceleia era mare) au rugatu pre Pilatu să li

se sdrobescă fluerile, și să se redice.
 32 Deci au venit ostașii, și au sdrobitu
 fluerile celui d'ântăiu, și celui-l-altu
 33 ce s'a crucificatu cu elu. Éru ve-
 nindu la Iisusu, și vedându că murise
 34 deja, nu i-au sdrobitu fluerile; Ci
 unulu din ostași a împunsu cu sulița
 cōsta lui; și îndată a eșitu sânge și
 apă.
 35 Și celu ce a vedutu, a mărturisu,
 și mărturia lui este adevărată; și
 acela scie, că dīcea adevărate, ca și
 36 voi să credeți. Că acestea s'au făcutu,
 ca să se împlinescă scriptura. Osu
 37 nu se va sdrobi dintr'însulu. Și érași
 altă scriptură dīce: Voru vedé pre
 38 care l-au împunsu. Éru după acestea
 Iosefu din Arimathia, fiindu și elu
 discipulu alu lui Iisusu, dară într'-
 ascunsu pentru frica Iudeiloru, a ru-
 gatu pre Pilatu, ca să iee trupulu lui
 Iisusu; și a datu voiă Pilatu. Deci
 a venit și a luat trupulu lui Iisusu.
 39 A venit și Nicodimu, celu ce mai
 'nainte venise la Iisusu nóptea adu-
 cēdu amestecatură de smirnă, și de
 40 aloe, ca o sută de litre. Atunci au
 luat trupulu lui Iisusu, și l'au înfă-
 șuratu în giulgiuri cu miresme, pre-
 cumu este datina Iudeiloru a îngropa.
 41 Éru în loculu unde s'a crucificatu era
 grădină, și în grădină mormēntu nou,
 în care nimenea nici o dată nu a fostu
 42 pusu. Deci acolo au pusu pre Iisusu,
 pentru că era vinerea Iudeiloru, și
apropē mormēntulu.

CAP. 20.

Învierea lui Iisusu Christosu. Elu se arătă disci-
 puliloru sei. Necredința Thomei.

1 În *diua* d'ântăiu a septēmānei de de-
 mănētă, încă fiindu întunerecu, a
 venit Maria Magdalena la mormēntu,
 și a vedutu pétra luată de la mor-
 2 mēntu. Atunci ea a alergatu, și a ve-
 nitu la Simonu Petru, și la cela-l-altu
 discipulu, pre care 'lu iubia Iisusu, și
 li-a dīsu: Au luat pre Domnulu din
 mormēntu, și nu scimu unde l'au
 3 pusu. Deci a eșitu Petru și cela-l-
 altu discipulu, și veniau la mormēntu.
 4 Éru amînduoi alergau împreună, și
 cela-l-altu discipulu a alergatu înainte
 mai curēdu de câtu Petru, și a venit
 5 mai ântăiu la mormēntu. Și ple-

cându-se, a vedutu giulgiurile jăcēdu,
 dară nu a întratu. Atunci a venit 6
 și Simonu Petru urmându-i, și a în-
 tratu în mormēntu, și a vedutu giul-
 giurile jăcēdu; Și pânza, care a 7
 fostu pe capulu lui, nu jăcēdu cu
 giulgiurile, ci deosebi învêlătucită
 într'unu locu. Atunci a întratu și cela- 8
 l-altu discipulu, care venise ântăiu la
 mormēntu, și a vedutu, și a cređutu.
 Că încă nu sciau scriptura, că elu tre- 9
 buia să se scōle din morți. Atuncea 10
 discipulii s'au dusu érași la ai sei.

Éru Maria sta afară la mormēntu 11
 plângēdu; și plângēdu s'a plecatu,
 și a căutat în mormēntu; Și a vē- 12
 đutu duoi ângeru în *vestminte* albe,
 ședēdu unulu de cătră capu și al-
 tulu de cătră peciōre, unde jăcuse
 corpulu lui Iisusu. Și i-au dīsu aceia: 13
 Femee, de ce plângi? Dis'a loru:
 Au luat pre Domnulu meu, și nu
 sciu unde l'au pusu. Și acestea dī- 14
 cēdu, s'a întorsu înapoi, și a vedutu
 pre Iisusu stându; și nu scia, că este
 Iisusu. Dis'a ei Iisusu: Femee, de 15
 ce plângi? pre cine cauți? Éru ei,
 părēdu-i-se, că este grădinarulu, i-a
 dīsu: Domnule, de l'ai luat tu,
 spune-mi unde l'ai pusu, și eu 'lu voi
 lua. Dis'a ei Iisusu: Marie! Ea în- 16
 torcēdu-se, i-a dīsu: Rabbuni! ce
 se dīce, Învêțătorule. Dis'a ei Iisusu: 17
 Nu te atinge din mine că încă nu
 m'amu suitu la Părintele meu; ci
 mergi la frații mei, și li spune, Mē
 suiui la Părintele meu, și Părintele
 vostru, și la Dumneđeulu meu, și
 Dumneđeulu vostru. A venit Maria 18
 Magdalena, dādu în scire discipuli-
 loru, că a vedutu pre Domnulu, și că
 a dīsu ei acestea.

Apoi într'acea sēră, adegă în *diua* 19
 ântăia a septēmānei, cându ușele
 erau închise, fiindu discipulii adunați,
 pentru frica Iudeiloru, venit'a Iisusu,
 și a stătutu în međilocu, și li-a dīsu:
 Pace voui. Și acēsta dīcēdu, li-a 20
 aretatu mânele, și cōsta sa; atuncea
 s'au bucuratu discipulii, vedēdu pre
 Domnulu. Éru Iisusu érași li-a dīsu: 21
 Pace voui: precumu m'a trāmesu
 Părintele, așa eu trāmetu pre voi.
 Și acēsta dīcēdu, a suflatu asupra 22
 loru, și li-a dīsu: Luați Spiritu

- 23 Sântu ; Căroră veți erta păcatele, li se voru erta ; și căroră li veți ține, voru fi ținute.
- 24 Éru Thoma, unulu din cei duoi-spredece, care se dice gémănu, nu era cu
- 25 d'înșii, cându a venitu Iisusu. Deci cei-l-alti discipuli i-au ȑisu : Vêdurașu pre Domnulu. Éru elu li-a ȑisu : De nu voiū vedé în mânele lui semnulū cueloru, și de nu voiū pune degetulu meu în semnulū cueloru, și de nu voiū pune mâna mea în cósta lui, nu voiū crede.
- 26 Și după optu ȑile éráși erau în lăintru discipulii lui, și Thoma cu d'înșii ; venit'a Iisusu, fiindu ușele încuete, și a stătutu în meȑilocu, și a ȑisu : Pace voui. Atunci a ȑisu lui Thoma : Adă-ȑi încóce degetulu teu, și veȑi mânele mele ; și adă mâna ta, și o pune în cósta mea ; și nu fii necredinciosu, ci credinciosu. Și a respunsu Thoma, și i-a ȑisu : Domnulu meu și Dumneȑeu ! ȑis'a Iisusu lui : Thoma, pentru că m'ai vȑdutu, ai creȑutu ; fericiti *sunt* cei ce nu au vȑdutu, și au creȑutu.
- 30 Și multe alte semne a făcutu Iisusu înaintea discipuliloru sei, cari
- 31 nu sânt scrise în acésta carte. Éru aceștea s'au scrisu, ca să creȑeȑi, că Iisusu este Christosulu, Fiiulu lui Dumneȑeu ; și creȑendu să aveȑi viéȑă în numele *lui*.

CAP. 21.

Iisusu se arétă din nou discipuliloru sei. Elu preȑice lui Petru ceea ce-lu ascéptă, și-lu întrébă de trei ori de-lu iubescu.

- 1 După acésta Iisusu éráși s'a aretatu discipuliloru sei, la marea Thiberiadei, și așa s'a aretatu. Erau împreună Simonu Petru și Thoma, ce se dice gémănu, și Nathanaelu din Cana Galileei și fiii lui Zebedeu, și alȑi duoi discipuli ai lui. ȑis'a lorū Simonu Petru : Mȑ ducu să prindū pesce. ȑis'au ei lui : Mergemu și noi cu tine. Și au eșitu, și s'au suitu în corabiă îndată ; și într'acea nópte nu au prinsu nimicu.
- 4 Éru făcȑndu-se demănéȑă a stătutu Iisusu la țermu, dară discipulii nu sciau că este Iisusu. Atuncea Iisusu li-a ȑisu : Copiiloru, nu cumva aveȑi ceva de mȑncare ? Respuns'au

lui : Nu. Éru elu li-a ȑisu : Arunȑaȑi mreȑa despre drépta corabiei, și veȑi afla. Deci au aruncatu, și nu mai puteau să o tragă de mulȑimea pesciloru. Atuncea discipululu acela, pre care-lu iubia Iisusu, a ȑisu lui Petru : Domnulu este. Éru Simonu Petru aȑȑindū că este Domnulu, s'a încinsu cu fótă, (că era golu,) și s'a aruncatu în mare. Éru cei-l-alti discipuli au venitu cu luntrea, (că nu erau departe de pământu, ci ca la duoē sute de coȑi,) trȑgȑndu mreȑa cu pesci. Deci eșindū la pământu, au vȑȑutu jȑatecu și pesce pusu d'asupra, și pâne. ȑis'a lorū Iisusu : Aduȑeȑi din pescii cari aȑi prinsu acumu. S'a suitu Simonu Petru, și a trasu mreȑa la uscatu, plină de pesci mari, o sută cincideci și trei ; și de și erau atȑȑia, nu s'a ruptu mreȑa. ȑis'a lorū Iisusu : Veniȑi de prȑȑditi. Și nimenea din discipuli nu cuteȑa să-lu întrebe : Cine ești ? sciindū că este Domnulu. Și a venitu Iisusu și a luatū pânea, și li-a datu, și pescele asemenea. Cu acésta a treia óră s'a aretatu Iisusu discipuliloru sei, după ce s'a sculatū din morȑi. Éru cându au prȑȑditu, a ȑisu Iisusu lui Simonu Petru : Simone alu lui Iona, mă iubesci mai multu de cătu acestia ? ȑis'a lui : Da, Dóme, scii, că te iubescu. ȑis'a lui : Pasce mieii mei. ȑis'a lui érası a doua óră : Simone, alu lui Iona, mă iubesci ? Respuns'a lui : Da, Dóme, scii că te iubescu. ȑis'a lui : Pasce oile mele. ȑis'a lui a treia óră : Simone alu lui Iona, mă iubesci ? Și s'a întristatu Petru, pentru că i-a ȑisu a treia óră, mă iubesci ? și i-a ȑisu : Dóme, tóte scii ; scii, că eu te iubescu. ȑis'a Iisusu lui : Pasce oile mele. Adevȑeru, adevȑeru ȑicu ȑie : Cându erai mai tȑnȑru, te încingeai însu-ȑi, și âmb lai unde voiai ; éru după ce vei îmbȑtrȑni, vei întinde mânele tale, și altulu te va încinge, și te va duce unde nu voiesci. Éru acésta a ȑisu, însemnȑndu cu ce mórte va mȑri pre Dumneȑeu. Și acésta vorbindu i-a ȑisu : Urmȑzȑ-mȑ.

Éru Petru îtorcȑndu-se, a vȑȑutu pre discipululu, pre care iubia Iisusu, urmȑndu ; care s'a și reȑimatū la

cină pe peptulu lui, și a ȑisu : D  m-
 21 ne, cine este celu ce te vinde? Ve-
 ȑȑendu-lu Petru, a ȑisu lui Iisusu :
 D  mne, dar   acestuia, ce *i se va în-*
 22 *t  mpla*? ȑisu-i-a Iisusu: De voi-
 . voi, ca să rem  n   acesta până voi-
 23 veni, ce-ȑi *este*? tu urm  z  -m  . Deci
 s'a respânditu acestu cuv  ntu între
 fraȑi, că acestu discipulu nu va muri;
 dar   Iisusu nu i-a ȑisu, că nu va

muri; ci: De voi-
   n   voi, ca să rem  n  
 acesta până voi-
 veni, ce-ȑi *este*?

Acesta este discipulu care m  r- 24
 turisesce despre acestea,   i a scrisu
 acestea,   i scimu, că marturia lui este
 adevărata.   i s  nt   i multe altele, 25
 c  te a făcutu Iisusu, cari, de s'aru fi
 scrisu c  te una, mi se pare, că nici
   n lumea ac  sta nu aru   nc  pe c  rȑile
 ce s'aru fi scrisu. Aminu.

FAPTELE APOSTOLILORU.

CAP. 1.

  n  lt  rea lui Iisusu Christosu, Mathia alesu apostolu
   n loculu lui Iuda.

1 Prin espunerea cea d'  nt  iu te-amu
   nformatu, o Theofile, de t  te c  te a
 făcutu   i a   nv  tatu Iisusu de la în-
 2 ceputu. P  n   în ȑiua în care s'a înăl-
 ȑatu, după ce prin Spiritulu S  ntu a
 datu ordine apostoliloru, pre cari i-a
 3 alesu; C  rora viu s'a   i aretatu după
 patima sa, d  ndu-li *despre ac  sta*
 multe doveȑi în curgere de patru-ȑeci
 de ȑile,   i vorbindu-li despre   mp  r-
 4 r  ȑia lui Dumneȑeu.   i adunându-i
  mprejurulu seu, li-a ordinatu să nu
 se dep  rteze de la Ierusalimu, ci să
 ascepte *ac  lo* f  g  duinȑa P  rintelui,
 care, *ȑise elu*, aȑi audit'o de la mine.
 5 Că Ioanu a botezatu cu apă,   ru voi
 v   veȑi boteza cu Spiritu S  ntu după
 puȑine ȑile.
 6 Deci fiindu adunaȑi l'au   ntrebatu,
 ȑic  ndu : D  mne, au într'acestu t  mpu
 vei restatornici   mp  r  ȑia lui Israelu?
 7   ru elu li-a ȑisu : Nu vi se cuvine a
 sci t  mpii s  u anot  mpii, cari i-a p  -
 8 stratu P  rintele în a sa putere. Ci
 veȑi primi putere, venindu Spiritulu
 S  ntu preste voi,   i-mi veȑi fi mar-
 turi în Ierusalimu,   i în tótă Iudeea
   i Samaria,   i p  n   la marginele p  -
 m  ntului.
 9   i acestea vorbindu, s'a   n  ltatu
 la privirea loru,   i nuoru l'a luatu
 10 de la ochii loru.   i c  ut  ndu ei cu
 privire aȑintit   la ceriu pre c  ndu
 elu se suia,   cc   duoi bărbaȑi în vest-
 minte albe au statu înainte loru ;
 11 Cari au   i ȑisu : B  rbaȑi Galileenii, de
 ce staȑi cu privirea aȑintit   la ceriu ?

Acestu Iisusu, care s'a   n  ltatu de la
 voi la ceriu, va reveni a  a, precumu
 l'aȑi v  ȑutu merg  ndu la ceriu.

Atuncea s'au întorsu apostolii în 12
 Ierusalimu de la muntele ce se chia-
 m   alu Oliviloru, care este aprópe
 de Ierusalimu, o cale de s  mb  t  .
   i   ntr  ndu, s'au suitu în foisoru unde 13
 locuiau ; *adec  * Petru   i Iacobu   i
 Ioanu   i Andreiu, Filipu   i Thoma,
 Bartolomeiu   i Matheiu, Iacobu alu
 lui Alfeiu,   i Simonu Zelotesu,   i Iuda,
fratele lui Iacobu. Acestia toȑi stă- 14
 ruiau cu unu cugetu în rug  ci  ne   i
   n cerere, cu femeele   i cu Maria,
 muma lui Iisusu,   i cu fraȑii lui.

  i într'acele ȑile, scul  ndu-se Pe- 15
 tru în meȑiloculu discipuliloru, a ȑisu :
 (era mulȑime de nume împreună ca
 la o sută   i duo  -ȑeci;) B  rbaȑi, fraȑi, 16
 se cădea a se împlini scriptura ac  -
 sta, care a ȑisu mai 'nainte Spiritulu
 S  ntu prin gura lui Davidu despre
 Iuda, care au fostu conduc  toru ce-
 loru ce au prinsu pre Iisusu. Că elu 17
 era num  ratu împreună cu noi,   i
 luase parte în serviciulu acesta. Deci 18
 acesta   i-a c  stigatu ȑ  r  n   din plata
 nedrept  ȑei,   i c  ȑ  ndu la p  m  ntu,
 a plesnitu prin meȑilocu,   i s'au v  r-
 satsu t  te m  nuntaele lui.   i s'a f  - 19
 cutu ac  sta cunoscutu la toȑi cei ce
 locuiau în Ierusalimu, în c  tu s'a
 chi  matu acea ȑ  r  n   în limba loru
 Acheldama, *adeca* : ȑ  r  n   S  ngelui.
 Că scrisu este în Cartea Psalmiloru : 20
 F  c  -se curtea lui pustiiu, ca să nu
 fie cine să locu  sc   într'  n  sa,   i dire-
 g  toriu lui să o iee altulu. Deci din- 21
 tr'acesti bărbaȑi, cari se adunau cu

- noi în totu timpul, în care Domnulu
 22 Iisusu a petrecutu între noi, Începându
 de la botezulu lui Ioanu pênă în ziua,
 în care s'a înălțatu de la noi, trebue
 să fie rînduitu unulu spre a fi cu noi
 marturu învierii lui.
- 23 Și au pusu pre duoi: pre Iosefu,
 ce se chiamă Barsaba, care s'a și nu-
 24 mitu Iustu; și pre Mathia. Și rugân-
 du-se au ȑisu: Tu, Dómnne, care scii
 25 ânimele tuturor, arétă pre care din-
 tr'acesti duoi ai alesu; Ca să iee parte
 în serviciulu și apostolia acésta, din
 care a căđutu Iuda, ca să mérgă în
 26 loculu lui. Și au datu sorți; și a că-
 đutu sorțulu pe Mathia; și s'a nu-
 mēratu cu cei unu-spre-dece apostoli.

CAP. 2.

Pogorîrea Spiritului Sântu; predicarea lui Petru, și
 venirea la credință a trei mii de suflete. Unirea și
 pietatea celoru d'ântăiu Creștini.

- 1 Éru sosindu ȑiua cinciȑecimei, erau
 2 toți cu unu cugetu la unu locu. Și
 fără de scire s'a făcutu sunetu din
 ceriu, ca de unu vĕntu ce vine cu
 viforu, și a împlutu tótă casa unde
 3 ședeau. Și li s'au aretatu limbi îm-
 părțite ca de focu; și a ședutu pe
 4 fie-care din ei. Și s'au împlutu toți de
 Spiritu Sântu, și au începutu a vorbi
 într'alte limbi, precumu li da Spiri-
 tulu a vorbi.
- 5 Și petreceau în Ierusalimu Iudei,
 bărbați cucernici din totu poporulu
 6 ce este suptu ceriu. Deci făcĕndu-se
 sunetulu acela, s'a adunatu mulțimea,
 și s'a turburatu, că-i auȑia fie-care
 7 vorbindu în limba sa. Éru toți se ui-
 miau și se minunau, ȑicĕndu unulu
 cătră altulu: Au toți acestia ce vor-
 8 bescu nu sânt Galileeni? Cumu dară
 auȑimu fiecare în limba nóstră, în
 9 care ne-amu născutu? Parții și Me-
 dii și Elamiții, și locuitorii Mesopo-
 tamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei,
 10 ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și
 ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai părți-
 loru Libiei celei de lîngă Cirena, și
 străinii din Roma, atātu Iudei cătu și
 11 proseliți; Criterii și Arabii, 'i auȑimu
 vorbindu în limbele nóstre măririle
 12 lui Dumneȑeu. Și toți se uimiau și
 nu se înȑelegeau, ȑicĕndu unulu că-
 13 tră altulu: Ce va să fie acésta? Éru

alȑii batjocorindu ȑiceau: Sântu plini
 de mustu.

Éru Petru, sculându-se cu cei unu- 14
 spre-dece, și-a redicatu vócea sa, și
 li-a ȑisu: Bărbați din Iudeea, și toți
 cari petreceți în Ierusalimu, acésta
 să vĭ fie sciută, și ascultați cuvintele
 mele. Că acestia nu sânt beți, pre- 15
 cumu vi se pare, fiindu că este a treia
 óră din ȑi. Ci acésta este ceea ce s'a 16
 ȑisu prin profetulu Ioelu: Și se va 17
 întĕmpla în ȑilele cele de pe urmă, ȑice
 Dumneȑeu; voiui turna din Spiritulu
 meu preste totu corpulu; și fiii vo-
 stri și fetele vóstre voru profeti, și
 tinerii vostri voru vedé visiuni, și bĕ-
 trănii vostri voru visa visuri. Încă și 18
 preste servii mei și preste servele
 mele voiui turna într'acele ȑile din
 Spiritulu meu, și voru profeti. Și voiui 19
 areta minuni în ceriu susu, și semne
 pe pămĕntu josu, sânge și focu și
 fumegare de fumu. Sórele se va pre- 20
 face în întunerecu, și luna în sânge,
 mai 'nainte de a veni ȑiua Domnului
 cea mare și însemnată. Și va fi, că 21
 totu celu ce va chiăma numele Dom-
 nului se va mântui.

Bărbați Israelii, ascultați cuvin- 22
 tele aceste; Iisusu Nazarinĕnulu, bĕr-
 batu adeveritu de la Dumneȑeu între
 voi cu puteri și cu minuni și cu seme-
 ne, pre cari le-a făcutu Dumneȑeu
 printr'însulu în meȑiloculu vostru, pre-
 cumu și voi sciți; Pre acesta, fiindu 23
 datu duple svatulu otărĭtu, și duple
 presciința lui Dumneȑeu, luându-lu
 și prin mânele celoru fără-de-lege
 crucificându-lu, l'ați omorĭtu. Pre 24
 care Dumneȑu l'a înviatu, deslegându
 durerile morții, fiindu că nu era cu
 puțință ca să fie elu ȑinutu de d'însa.
 Că Davidu ȑice despre d'însulu: Vĕ- 25
 ȑut'amu pre Domnulu înaintea mea
 pururea; că este d'a drĕpta mea, ca
 să nu mă clătescu. Pentru acésta s'a 26
 veselitu ânima mea, și s'a bucuratu
 limba mea, chiaru și corpulu meu se
 va repausa în speranță; Că nu vei 27
 lăsa sufletulu meu în înfern, nici vei
 lăsa ca celu cucernicu alu teu să vĕȑă
 stricăciune. Tu mi-ai făcutu cuno- 28
 scutu căile vieței; tu mă vei împlé
 de veselă cu fața ta.

Bărbați, frați, să-mi fie ertatu a 29

și alu lui Iacubu, Dumneșeu pârîn-
țiloru nostri a măritu pre copilulu
seu Iisusu, pre care l'ați datu, și v'ați
lepădatu de d'însulu înaintea lui Pi-
latu, judecându elu să-lu libereze.

- 14 Êru voi v'ați lepădatu de celu Sântu
și Dreptu, și ați cerutu a vi se dărui
15 unu bărbatu ucigașu. Êru pre înce-
pătorulu vieței l'ați omorîtu, pre care
Dumneșeu l'a sculatu din morți; că-
16 ruia noi sîntemu marturi. Și numele
lui prin credința în numele lui a în-
tăritu pre acesta, pre care-lu vedeți
și-lu cunósceți; da, credința ce avemu
în elu i-a datu întregimea acésta în-
aintea vóstră a tuturoru.
- 17 Și acumu, frațiloru, sciu că din
nesciință o ați făcutu, ca și diregăto-
18 rii vostri. Ci Dumneșeu, cele ce mai
'nainte a datu în scire prin gura tu-
turatoru profețiloru lui, că le va suferi
19 Christosu, le-a împlinitu așa. Deci
pocăiți-vă, și vă întórceți, ca să se
stérgă păcatele vóstre, și ca să vină
timpu de resuflare de la fața Dom-
20 nului; Și să retrămătă pre Iisusu
Christosu, care vî este mai 'nainte
21 preșisu; Pre care cerulu trebue să-
lu priméscă, pêně la timpii restator-
nicirei tuturoru, despre care a vor-
bitu Dumneșeu prin gura tuturoru
sântiloru sei profeți din vechime.
- 22 Că Moisi a đisu cătră pârînți: Pro-
fetu va redica voui Domnulu Dum-
neșeu vostru dintre frații vostri,
ca pre mine; pre elu să-lu ascultați
23 în tóte ori câte vî va đice. Și va fi,
că totu sufletulu, care nu va asculta
de acelu profetu, se va stérpi din po-
24 poru. Da, toți profeții de la Samuelu
înainte, și cei ce i-au urmatu, câți
au vorbitu, au preșisu acele đile.
- 25 Voi sînteți fii ai profețiloru, și ai le-
găméntului, care a făcutu Dumneșeu
cu pârînții nostri, đicendu lui Abra-
amu: Și în semênța ta se voru bine-
cuvênta tóte semînțiile păméntului.
- 26 Voui ântéiu, Dumneșeu, înviându pre
copilulu seu Iisusu, l'a trămesu a vă
bine-cuvênta, întorcându-vă pre fie-
care de la violenirea vóstră.

CAP. 4, 5.

Persecuțiunea apostolilor; unirea și iubirea credin-
ciosiloru. Mórtea lui Anania și a Safirei; minunile
apostolilor; ei sînt aruncați în închisóre; unu ân-
geru 'i eliberează; ei se bucură de suferințele lor.

Și vorbindu ei cătră poporu, au ve- 1
nitu la d'însii preuții și căpitenia
templului și Sadukeii; Supărându-se, 2
că învățau pre poporu, și prediceau
întru Iisusu înviarea cea din morți.
Și i-au prinsu pre d'însii, și i-au 3
pusu subu pază pêně a dua 4
era acuma séra. Êru mulți din cei ce
au auditu cuvêntulu au cređutu, și
era numărulu bărbațiloru ca la cinci
mii.

Êru a dua 4 și s'au adunatu dire- 5
gătorii, și bătrânii, și cărturarii în
Ierusalimu; Și Anna archiereulu și 6
Caiafa, și Ioanu, și Alessandru, și câți
erau din némulu archierescu; Și pu- 7
indu-i în međilocu, i-au întrebatu:
Cu ce putere, séu în ce nume ați fă- 8
cutu voi acésta? Atuncea Petru, îm-
plêndu-se de Spiritu Sântu, li-a đisu:
Diregători ai poporului, și bătrâni ai 9
lui Israelu. De óre ce noi astă-đi sînt-
temu cercetați pentru o facere de
bine cătră unu omu bolnavu, prin
carea s'a mântuitu; Să fie cunoscutu 10
voui tuturoru și la totu poporulu lui
Israelu, că în numele lui Iisusu Chri-
stosu Nazarinénulu, pre care voi l'ați
crucificatu, pre care Dumneșeu l'a
sculatu din morți, prin acela stă ace-
sta aicea, înaintea vóstră sănétosu.
Acésta este pétra care s'a nesocotitu 11
de cătră voi ziditorii, care s'a făcutu
capulu unghiului. Nici nu este mân- 12
tuire în nimenea altulu; că nici nu
este altu nume subu ceriu datu între
ómeni în care trebue să ne mântuimu.

Êru vedêndu îndrăznéla lui Petru 13
și a lui Ioanu, și sciindu că sînt ó-
meni neînvêțați și de rîndu, se mi-
rau; și-i cunoscură că fusese cu Ii-
susu. Și vedêndu pre omulu celu vin- 14
decatu stându cu ei, nu aveau nimicu
a đice în contra. Êru ordinându-li să 15
ésăafară din sinedriu, se svătuiau între
sine, Đicendu: Ce vomu face ómeni- 16
loru acestora? căci cumu că s'a făcutu
printr'însii semnu vederatu, este cuno-
scutu tuturoru celoru ce locuescu în
Ierusalimu, și noi nu putemu tăgădui.

17 Dară ca să nu se respândescă mai
multu între poporu, să-i amenințăm
aspru, ca să nu mai vorbescă într'a-
18 cestu nume nimenui. Și chiamându-i
li-au opritu, ca nici de cumu să nu
mai vorbescă nici să învețe în numele
lui Iisusu.

19 Éru Petru și Ioanu răspundendu
li-au ȑisu: De este dreptu înaintea lui
Dumneȑeu a asculta pre voi mai multu
20 decătu pre Dumneȑeu, judecați voi. Că
nu putemu să nu vorbim despre cele
21 ce amu vȑduțu și amu auȑitu. Éru
ei, amenințându-i, i-au lăsațu, nimicu
aflându cumu i-arū pedepsi, pentru
poporu; că toȑi măriau pre Dumne-
22 ȑeu pentru ceea ce s'a făcutu. Că
acelu omu era mai multu de cătu de
patru-ȑeci de ani, în care se făcuse
semnulu acela alu vindecărei.

23 Éru lasați fiindu, au venitu la ai
sei, și li-au spusu căte au ȑisu archi-
24 ereii și bȑtrânii. Éru ei auȑindu, toȑi
împreună au redicatu vȑce cătră Dum-
neȑeu, și au ȑisu: Dȑmne, tu Dum-
neȑeule, celu ce ai făcutu ceriulu și
pământulu și marea și tȑte cele din-
25 tr'însele; Care ai ȑisu prin gura lui
Davidu, servulu teu: Pentru ce s'au
înfuriatu naȑiunile, și popȑrele au cu-
26 getatu cele deșerte? Sculatu-s'au re-
gii pământulu, și direȑetorii s'au a-
dunatu împreună, asupra Domnulu
27 și asupra Unsului seu. Că în adevȑu
asupra sântulu copilu alu teu Ii-
susu, pre care tu l'ai unsu, s'au adu-
natu Erodu și Pontiu Pilatu cu pă-
28 gâanii și cu poporulu lui Israelu. Ca
să facă căte mâna ta și svatulu teu
mai 'nainte a otăritu să fie. Și acumu,
29 Dȑmne, caută spre amenințările loru,
și dă serviloru tei ca să vorbescă cu-
vȑntulu teu cu tȑtă îndrăznȑla; În-
30 tinȑndu mâna ta spre vindecare, și
ca să se facă semne și minuni prin
numele sântulu copilu alu teu Iisusu.

31 Și rugându-se ei, s'a clătitu loculu
unde erau adunați; și s'au împlutu
toȑi de Spiritu Sântu, și vorbiau cu-
vȑntulu lui Dumneȑeu cu îndrăznȑlă.

32 Éru mulȑimea celor ce au cre-
ȑutu avea o ânimă și unu sufletu; și
nici unulu nu ȑicea de averea lui, că
33 este a sa; ci li erau tȑte comune. Și
cu mare putere dădeau apostolii măr-

turiă de înviarea Domnulu Iisusu, și
mare charu era preste ei toȑi. Și nu 34
era nimenea între ei lipsitu; că toȑi
cari aveau țȑrâne séu case, vȑndȑn-
du-le, aduceau preȑurile celor vȑn-
dute; Și le puneau la peciȑrele apo- 35
stoliloru, și se împărtia fie-căruia
dupre cumu elu avea trebuinȑă. Éru 36
Iose, supranumitu de apostoli Bar-
naba, adeca Fiiulu mângăierei, Le-
vitu, și de naȑiune Ciprianu, Avȑndu 37
țȑrână, a vȑndut'o, și aducȑndu pre-
ȑulu, l'a pusu la peciȑrele apostoli-
loru.

Éru unu omu, anume Anania, îm- 1
preună cu Safira femeea sa, și-a
vȑndutu țȑrâna; Și a opritu *o parte* 2
din preȑu, sciindu și femeea lui; și
aducȑndu *o parte*, a pus'o la peciȑrele
apostoliloru. Éru Petru a ȑisu: Ana- 3
nia, de ce a împlutu Satana ânima
ta, să minȑi Spiritulu Sântu, și să
opresci *parte* din preȑulu țȑrânei? 4
Nevȑndută fiindu, au nu era a ta? și
vȑndută fiindu, au nu era în a ta
stȑpânire? de ce ai pusu acestu lucru
în ânima ta? nu ai minȑitu ômeni- 5
loru, ci lui Dumneȑeu. Éru Anania,
auȑindu cuvintele acestea, căȑȑndu
și-a datu sufletulu; și a venitu frică
mare preste toȑi cei ce auȑiau acestea.
Și sculându-se cei mai tineri, l'au 6
înfășuratu, și scȑȑȑndu-lu, l'au în-
gropatu.

Și trecȑndu ca trei ôre, femeea 7
lui, nesciindu ceea ce se întȑmplase,
a înatratu. Éru Petru i-a ȑisu: Spu- 8
ne-mi, de aȑi vȑndutu țȑrâna dreptu
atȑta? Ea a ȑisu: Da, dreptu atȑta.
Atuncea Petru i-a ȑisu: Cumu de 9
v'aȑi înȑelesu între voi a ispiti Spi-
ritulu lui Dumneȑeu? éccȑ peciȑrele
celoru ce au îngropatu pre bărbatulu
teu *sȑnt* lȑngă ușă și te voru scȑte
pre tine. Atunci îndatȑ a căȑutu la 10
peciȑrele lui, și și-a datu sufletulu;
și înatrȑndu tinerii, au aflat'o mȑrtă,
și scȑȑȑndu-o au îngropat'o lȑngă
bărbatulu ei. Și a venitu frică mare 11
preste tȑtă biserică, și preste toȑi cei
ce auȑiau acestea.

Éru prin mânele apostoliloru se 12
făceau multe semne și minuni între
poporu; (și erau toȑi cu unu cuȑetu

13 în porticulu lui Solomonu. Éru din
cei-l-alti nimenea nu cuteza să se
lipescă de ei; dară poporul 'i lăuda
14 fórte. Şi mai multu se adăugiau cei
cari credeau în Domnulu, mulţime
15 de bărbaţi şi de femei); În câtu sco-
teau pre cei bolnavi pe uliţi, şi-i pu-
neau pe paturi şi pe culcători, ca ve-
nindu Petru măcaru umbra lui să
16 umbreze pre vre-unulu din ei. Şi se
aduna în Ierusalimu şi mulţimea din
cetaţile dimprejuru, aducându pre cei
bolnavi şi pre cei chinuiţi de spiritele
cele necurate; şi se vindecau toţi.

17 Atuncea sculându-se archiereulu
şi toţi cei ce erau cu d'însulu, (care
era secta Sadukeiloru,) s'au împlutu
18 de pismă; Şi şi-au pusu mânele lor
pe apostoli, şi i-au pusu în închisórea
19 comună. Éru ângerulu Domnului nóp-
tea a deschisu uşele închisórei, şi sco-
20 ţându-i, a disu: Mergeţi, şi stându
în templu vorbiţi poporului tóte cu-
21 vintele vieţei acesteia. Şi auđindu
acésta, au întratu de demânéţă în
templu, şi învăţau. Éru venindu ar-
chiereulu şi cei ce erau cu elu, au
adunatu sinedriulu şi pre toţi bétrânii
filoru lui Israelu, şi au trămesu la
22 închisóre să-i aducă. Éru servii, mer-
gându nu i-au aflatu în închisóre; şi
23 întorcându-se, au spusu, Dicându:
închisórea o amu găsitu încuiată cu
tótă siguranţa, şi pre păzitori stându
înaintea uşelor; éru deschidându,
în întru nu amu aflatu pre nimenea.

24 Éru archiereulu şi căpitenia templu-
lui auđindu aceste cuvinte, nu se
dumeriau de d'înşii ce aru fi acésta.

25 Éru venindu óre-cine li-a datu în
scire, dicându: Éccé bărbaţii pre cari
i-aţi pusu în închisóre stau în templu
şi învăţă pre poporu.

26 Atuncea mergându căpitenia cu
servii i-a adusu, *dară* nu cu sila; că
se temeau de poporu, ca să nu-i uci-
dă cu petre. Şi aducându-i i-au pusu
27 în sinedriu; şi i-a întrebatu archie-
reulu, Dicându: Au nu v'amu opritu
aspru, ca să nu învăţaţi într'acestu
28 nume? şi éccé, aţi împlutu Ierusalimu
cu învăţătura vóstră, şi veţi să
aduceţi asupra nóstră sângele acestui
omu.

29 Atuncea Petru şi *cei-l-alti* apostoli,

respundându au disu: Trebuie a ascul-
ta pre Dumneđu mai multu de câtu
pre ómeni. Dumneđuulu părinţiloru 30
a sculatu pre Iisusu, pre care voi
l'aţi omorítu, spéndurându - *lu* pe
lemn. Pre acesta l'a înălţatu Dum- 31
neđu cu drépta sa, *să fie* Domnu şi
Mântuitoru, şi să deo pocăinţă lui
Israelu şi ertare păcatelor. Şi noi 'i 32
sûntemu marturi de lucrurile acestea,
precumu şi Spiritulu Sântu, pre care
l'a datu Dumneđu celoru ce-lu a-
scultă.

Éru ei auđindu *acésta*, se înfuria- 33
ră, şi se svătuiau să-i omóre. Atun- 34
cea sculându-se unu Fariseu în sine-
driu, a nume Gamalielu, învăţatoru
de lege, onoratu de totu poporul, a
ordinatu ca să deo pre apostoli pu-
çinu timpu afară. Şi li-a disu: Băr- 35
baţi Israelíţi, luaţi-vé de sémă în
privirea acestoru ómeni ce vreţi să
faceţi; Că mai 'nainte de aceste dîle 36
s'a sculatu Theuda, dicându că ar fi
ceva; lîngă care s'a lipitu unu nu-
mêru de bărbaţi ca la patru-sute;
care s'a omorítu, şi toţi câţi 'lu ascul-
tau s'au împrăsciatu, şi s'au făcutu în
nimicu. După acesta s'a sculatu Iuda 37
Galileulu în dîlele înscrierei, şi a
trasu poporu multu după d'însulu;
şi acela a muritu, şi toţi câţi 'lu a-
scultau s'au împrăsciatu. Şi acum 38
dicu vouî: Feriţi-vé de acesti ómeni,
şi să-i lăsaţi; că acestu planu séu
acestu lucru, de va fi de la ómeni,
se va nimici; Dară de este de la 39
Dumneđu, nu-lu veţi puté resturna;
feriţi-vé dară, ca nu cumva să vé
aflaţi şi luptatori contra lui Dum-
neđu.

Şi s'au învoitu; şi chiâmându pre 40
apostoli, şi biciuindu-i, li-au opritu
să nu vorbescă în numele lui Iisusu,
şi i-au lăsatu. Deci ei se duceau de 41
dinaintea sinedrului, bucurându-se că
s'au socotitu vrednici a fi defaimaţi
pentru numele lui. Şi tótă ziua în 42
templu şi prin case nu încetau a în-
văţa şi a predica pre Christosu.

CAP. 6, 7.

Alegerea a șapte diaconi ; Stefanu este përitu înaintea sinedrului ; elu este ucisu cu petre, și móre rugându-se pentru ucigașii sei.

- 1 Și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născutu murmuru din partea Ellinilor asupra Evreilor, pentru că veduvele lor se treceau cu vederea în împărțirea cea de toate zilele. Atuncea cei duoi-spre-zece, chiamându pre mulțimea discipulilor, au 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
- disu: Nu este cu minte, ca lăsându cuvântulu lui Dumnezeu să servimu meselor. Dreptu aceea, fraților, căutați dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Spiritu Sântu și de înțelepciune, pre cari să-i rînduimu la acestu serviciu. Éru noi vomu stărui în rugăciune și în serviciulu cuvântului. Și a plăcutu cuvântulu acesta înaintea a totă mulțimea ; și au alesu pre Stefanu, bărbatu plinu de credință și de Spiritu Sântu ; și pre Filipu, și pre Prochoru, și pre Nicanoru, și pre Timonu, și pre Parmena, și pre Nicolae proslitul din Antiochia. Pre acestia i-au pusu înaintea apostolilor, cari rugându-se și-au pusu mânele preste d'înșii.
- Și cuvântulu lui Dumnezeu creștea, și se înmulția fôrte numărulu discipulilor în Ierusalimu ; și mare mulțime de preuți se supuneau la credință.
- Éru Stefanu, plinu fiindu de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în poporu. Atuncea s'au sculatu unii din sinagoga ce se dicea a Libertinilor, și a Cirinenilor și a Alessandrinilor, și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputându cu Stefanu. Și nu puteau să stee în potrive înțelepciunei și spiritului, cu care vorbea elu. Atunci au pusu pre nisce bărbați, cari diceau: L'amu auditu vorbindu cuvinte de blăstemu asupra lui Moisi și a lui Dumnezeu.
- Și au întăritatu pre poporu și pre bētrâni, și pre cărturari, și năvălindu asupra lui, l'au răpitu, și l'au adusu la sinedriu. Și au pusu marturi mincinoși, cari diceau: Acestu omu nu încetază a vorbi cuvinte de blăstemu asupra acestui locu sântu și a legii.
- Că l'amu auditu dicēdu, că acestu Iisusu Nazarinēnu va derima acestu

locu, și va schimba datinele, cari ni-a datu Moisi. Și cautându spre elu toți 15
cei ce ședeau în sinedriu, au vedutu fața lui ca o față de ângeru.

Atunci a disu arhiereulu: Óre așa 1
sunt acestea? Éru elu dicea: Bărbați, frați, și părinți, ascultați: Dumneșeuulu mării s'a aretatu părintelui nostru Abraamu, cându era în Mesopotamia, mai 'nainte de a locui elu în Haranu ; Și i-a disu: Eși din 3
țera ta, și din rudenia ta, și vino în țera, care eu 'ți voiu areta. Atunci 4
eșindu din țera Chaldeilor, a locuitu în Haranu, și de acolo, după ce a muritu părintele lui, l'a mutat în țera acēsta, în care voi acum locuiți. Dară nu i-a datu stēpânire într'însa, 5
nici unu pasu de pecioru ; dară a promis că-i va da-o spre stēpânire lui, și seminției lui după d'însulu, elu încă neavēdu copilu. Éru Dumnezeu vorbia așa: Că seminția lui va fi străină 6
în țeră străină, și o voru supune la servitute, și o voru chinu patru-sute de ani. Dară pre poporulu căruia va 7
servi, 'lu voi judeca eu, a disu Dumnezeu, și după acestea voru eși, și-mi voru servi într'acestu locu. Și i-a 8
datu aședământulu circumcisiunei ; și așa a născutu pre Isaacu, și l'a circumcisu în ziua a opta ; și Isaacu a născutu pre Iacobu, și Iacobu pre cei 9
duoi-spre-zece patriarhi.

Éru patriarhii pismuindu pre Iosefu l'au vëndutu pentru Egiptu ; dară 9
Dumneșeu era cu d'însulu: Și l'a scosu din toate strîmtorările lui, și i-a 10
datu charu și înțelepciune înaintea lui Faraonu, regele Egiptului, și l'a pusu guvernătoru preste Egiptu și preste totă casa lui. Și a venitu fōmete preste totă țera Egiptului și a 11
lui Canaanu, și strîmtorare mare ; și nu aflau hrană părinții nostri. Éru 12
Iacobu audindu că este grâu în Egiptu, a trāmesu pre părinții nostri ântēiu. Și într'alu duoilea rōndu a fostu re- 13
cunoscutu Iosefu de frații sei ; și s'a făcutu cunoscutu lui Faraonu nēmulu lui Iosefu. Atuncea Iosefu trāme- 14
tēdu a chiamatu la sîne pre părintele seu Iacobu, și totă rudenia lui, la șapte-zeci și cinci de suflete. Deci 15

- s'a pogorîtu Iacobu în Egiptu, și a
 16 muritu, elu și părinții nostri. Și s'au
 mutatu în Sichemu, și s'au pusu în
 mormântulu, care a cumpăratu Abra-
 amu cu prețu de argintu de la fiii lui
 Emoru alu lui Sichemu.
- 17 Éru apropiându-se timpul pentru
 împlinirea promisiunei, pentru care
 s'a juratu Dumneșeu lui Abraamu, a
 crescutu poporulu, și s'a înmulțitu
 18 în Egiptu; Pênă ce s'a sculatu altu
 19 rege, care nu scia pre Iosefu. Acesta
 purtându-se cu vicleniă asupra popo-
 lui nostru, a chinuitu pre părinții
 nostri, *ordinându-li* să lepede prun-
 cii loru, ca să nu vieze.
- 20 În acestu timp s'a născutu Moisi,
 care era plăcutu lui Dumneșeu; și
 s'a nutritu trei luni în casa părinte-
 21 lui seu. Éru fiindu elu lepădatu, l'a
 luatu fiiu lui Faraonu, și l'a crescutu
 22 ca pre fiulu seu. Și s'a învățatu Moisi
 în tótă înțelepciunea Egipteniloru; și
 era puternicu în cuvinte și în fapte.
- 23 Éru împlinindu-se patru-șeci de ani,
 s'a suitu în ânima lui, ca să cerceteze
 24 pre frații sei, fiii lui Israelu; Și vê-
 dându pre unulu *dintr'înșii* suferindu
 nedreptate, l'a apăratu, și a resbu-
 natu pre celu ce era asupritu, uci-
 25 dându pre Egipténu. Că gândia, că
 se pricepu frații lui, cumcă Dum-
 neșeu prin mâna lui li va da mântuire;
 26 înse ei nu au înțelesu. Și a duoa și
 elu s'a aretatu loru, cându se certau,
 și i-a îndemnatu spre pace, dicendu:
 Bărbați, voi sunteți frați; de ce faceți
 27 nedreptate unulu altuia? Éru celu ce
 făcea nedreptate aprópelui, l'a res-
 pinsu, dicendu: Cine te-a pusu domnu
 28 și judecătoru preste noi? Au voiesci
 tu să mă omori precumu ai omorîtu
 29 eri pre Egipténu? La acestu cuvântu a
 fugitu Moisi, și a petrecutu *ca* străinu
 în țera Madiamu, unde a născutu
 30 doi fii.
- 30 Éru împlinindu-se patru-șeci de
 ani, i s'a aretatu în pustiiulu munte-
 lui Sinai ângerulu Domnului în para-
 31 focului din rugu. Éru Moisi vędându
 s'a minunatu de vedere; și apropiân-
 du-se elu să vędă, i-a venitu vócea
 32 Domnului, *Dicendu*: Eu *sunt* Dum-
 neșeu lu părințiloru tei, Dumneșeu lu
 lui Abraamu, și Dumneșeu lu Isa-
- acu, și Dumneșeu lu Iacobu. Și
 tremurându Moisi nu cuteza să caute.
 Atuncea Domnulu i-a đisu: Deslégă 33
 încălțăminte pe picioareloru tale, că lo-
 culu în care stai sântu este. Vędu- 34
 t'amu asuprirea poporului meu celui
 din Egiptu și suspinulu loru amu au-
 đitu, și m'amu pogorîtu să-i scotu.
 Și acum vino, te voiu trâmète în
 Égiptu.
- Pre acestu Moisi, de care s'au le- 35
 pėdatu dicendu: Cine te-apusu domnu
 și judecătoru? pre acesta li-a trãmesu
 Dumneșeu *a fi* Domnu și liberatoru
 prin mâna ângerului celui ce i s'a
 aretatu în rugu. Acesta i-a scosu, fă- 36
 cendu minuni și semne în pământulu
 Egiptului și la Marea Roșă, și în
 pustiiu, patru-șeci de ani. Acesta este 37
 Moisi celu ce a đisu fiiloru lui Isra-
 elu: Profetu ca mine vî va redica
 Domnulu Dumneșeu vostru dintre
 frații vostri; de elu să ascultați. Ace- 38
 sta este celu ce a fostu în adunare
 în pustiiu cu ângerulu, care-i vorbia
 în muntele Sinai, și cu părinții nostri,
 carele a și primitu cuvinte vii, spre
 a ni le da; Pre care nu au vrutu pă- 39
 rinții nostri să-lu asculte, ci l'au re-
 spinsu, și cu ânima loru s'au întorsu
 în Egiptu; Dicendu lui Aaronu: Fă- 40
 ni đei, cari voru merge înaintea nó-
 stră; că acestu Moisi, care ne-a scosu
 din pământulu Egiptului, nu scimu,
 ce i s'a întemplat. Da au făcutu vi- 41
 țelu într'acele đile, și au adusu sa-
 crificiu idolului, și se veseliau de lu-
 crările mâneloru loru. Dreptu aceea 42
 s'a întorsu Dumneșeu, și i-a datu să
 servescă ostirei ceriului, precumu este
 scrisu în cartea profetiloru: Casă a
 lui Israelu, au dóră mi-ați adusu vite
 junghiate și sacrificii patru-șeci de
 ani în pustiiu? Da, ați redicatu cor- 43
 tulu lui Molochu, și steua đeului vo-
 stru Remfamu: chipuri, cari le-ați fă-
 cutu, ca să vê închinați loru; și eu
 vê voi trâmète dincolo de Babilonu.
- Părinții nostri aveau cortulu măr- 44
 turiei în pustiiu, precumu a orõndu-
 itu celu ce vorbia lui Moisi, ca să-lu
 facă dupre chipulu care a vędutu.
 Pre acesta luându-lu părinții nostri, 45
 l'au adusu cu Iosua în pământulu pă-
 gâniloru, pre care i-a alungatu Dum-

neȕeu de dinaintea părinȕiloru nostri
 46 pēnē în ȕilele lui Davidu ; Care a
 aflatu charu înaintea lui Dumneȕeu,
 și a cerutu să afle locașu pentru Dum-
 47 neȕeulu lui Iacobu. Și Solomonu i-a
 48 ziditu casă. Dară celu Pre'naltu nu
 locuesce în temple făcute de mâni,
 49 precumu ȕice profetulu : Ceriulu 'mi
este tronulu, și pāmēntulu asternu-
 tulu peciôreloru mele ; ce casă 'mi
 veȕi zidi, ȕice Domnulu, sēu care *este*
 50 loculu meu de repausu ? Au nu mâna
 mea a făcutu tôte acestea ?
 51 Voi cei tari la cerbice, și necir-
 cumciși la ânimă și la urechi, totu-
 de-una vē opuneȕi Spiritului Sântu,
 precumu părinȕii vostri, așa și voi.
 52 Pre care din profeȕi nu au persecu-
 tatu părinȕii vostri ? și au omorîtu
 pre cei ce au preȕisu venirea celui
 Dreptu, căruia acumu voi v'aȕi făcutu
 53 vēnȕetori și uciȕetori ; Cari aȕi pri-
 mitu legea prin ordini de ângeru, și
 nu aȕi păzit'o.
 54 Și auȕindu ei acestea s'au înfuriatu,
 55 și scrisniau cu dinȕii asupra lui. Ėru
 elu, plinu fiindu de Spiritu Sântu,
 uitându-se la ceriu, a vēȕutu mărirea
 lui Dumneȕeu și pre Iisusu stându
 56 d'a dreȕta lui Dumneȕeu, Și a ȕisu :
 Ėccē vēdu ceriurile deschise, și pre
 Fiiulu omului stându d'a dreȕta lui
 57 Dumneȕeu. Atunci ei strigându cu
 vōce tare, și-au astupatu urechiile
 lor, și au năvălitu asupra lui toȕi cu
 58 unu cuȕetu : Și scoȕându-lu afară din
 cetate 'lu uciȕeau cu petre ; și marturii
 și-au pusu vestmintele lor la peciôrele
 59 unui tēnēru, ce se chiâma Saulu. Așa
 aruncau cu petre asupra lui Stefanu,
 carele se ruga, și ȕicea : Dómne Ii-
 60 suse, primesce spiritulu meu. Și în-
 genunchiându, a strigatu cu vōce tare :
 Dómne, nu li împuȕa acestu pēcatu.
 Și acēsta ȕicēdu, a adormitu.

CAP. 8.

Saulu persecută pre cei credincioși. Venirea la cre-
 dinȕă a Samariteniloru, a lui Simonu și a eunuchu-
 lui Ethiopēnu.

1 Ėru Saulu se învoi la uciderea lui.
 Și s'a născutu într'acelu tîmpu per-
 secuȕiune mare asupra bisericei cei
 din Ierusalimu ; și toȕi s'au împră-
 sciatu prin părȕile Iudeei și ale Sa-

mariei, afară de apostoli. Ėru bărbaȕi 2
 pioși au îngropatu pre Stefanu, și au
 făcutu plângere mare pentru d'însulu.
 Ėru Saulu pustiȕi beserica, mergēdu 3
 prin case ; și, trăgēdu bărbaȕi și fe-
 mei, 'i da la închisóre. Deci ei împră- 4
 sciându-se, trecură *din locu în locu*
 predicându cuvēntulu.

Ėru Filipu pogorîndu-se în cetatea 5
 Samariei, predica lor pre Christosu.
 Și poporulu lua aminte cu unu cu- 6
 getu la cele ce se vorbiau de Filipu,
 auȕindu și vēȕēdu semnele cari le
 făcea. Că spirite necurate, strigēdu 7
 cu vōce tare, eșiau din mulȕi cari le
 aveau ; și mulȕi paralitici și schiopi
 s'au vindecatu. Și era bucuria mare 8
 într'acea cetate.

Dară unu bărbatu, anume Simonu, 9
 era mai 'nainte în cetate, fărmeȕādu,
 și amăȕindu pre poporulu Samariei,
 ȕicēdu cumcă elu aru fi ceva mare.
 La acesta luau aminte toȕi de la micu 10
 pēnē la mare, ȕicēdu : Acestă este
 puterea lui Dumneȕeu cea mare. Și 11
 luau aminte la elu, pentru că de
 multu tîmpu i-a fostu amăȕitu cu
 farmece. Dară cându au creȕutu lui 12
 Filipu predicādu de împērăȕia lui
 Dumneȕeu, și de numele lui Iisusu
 Christosu, s'au botezatu bărbaȕi și
 femei. Încă și acelu Simonu a creȕutu, 13
 și botezându-se, petreȕea cu Filipu ;
 și vēȕēdu minunele și semnele cele
 mari ce se făceau, se mira.

Ėru apostolii cari erau în Ierusa- 14
 limu, auȕindu că a primitu Samaria
 cuvēntulu lui Dumneȕeu, li-au tră-
 mesu pre Petru și pre Ioanu ; Cari 15
 pogorîndu-se, s'au rugatu pentru ei,
 să primēscă Spiritulu Sântu. [Că încă 16
 nici preste unulu dintre ei nu se po-
 gorise, ci erau numai botezaȕi în nu-
 mele Domnului Iisusu.] Atuncea pu- 17
 neau mânele preste ei, și primiau
 Spiritu Sântu.

Și vēȕēdu Simonu, că prin pune- 18
 rea mâneloru apostoliloru se împărȕia
 Spiritu Sântu, li-a datu bani, ȕicēdu : 19
 Daȕi și mie acēstă putere, ca ori pe
 care voiu pune mânele să primēscă
 Spiritu Sântu. Ėru Petru i-a ȕisu : 20
 Argintulu teu péră cu tine ! Că ai 21
 socotitu că darulu lui Dumneȕeu se
 câstigă cu bani ! Tu nu ai parte, nici

sortu într'acestu cuvântu; că anima
ta nu este dreptă înaintea lui Dum-
22 neșeu. Pocăsește-te dreptu aceea de
reutatea acésta a ta, și te rógă lui
Dumneșeu, dóră ți se va erta cuge-
23 tulu ânimei tale. Că vėdu că esci
încă în amărăciunea fierei, și în lan-
24 țurile nedreptăței. Éru Simonu re-
spunșendu a ȑisu: Rugați-vė voi pen-
tru mine cătră Domnulu, ca nimicu
dintr'acestea cari ați ȑisu să nu vină
asupra mea.

25 Deci ei mărturisindu și vorbindu
cuvântulu Domnului, s'au întorsu la
Ierusalimu, și au predicatu evangelia
în multe sate de ale Samariteniloru.

26 Și ângerulu Domnului a vorbitu că-
tră Filipu, ȑicēdu: Scólă-te, și mergi
spre mēdă-ȑi, la calea ce pogóră
din Ierusalimu în Gaza, ce este pu-
27 stiiu. Și sculându-se a mersu; și éccē
unu bărbatu Ethiopėnu, eunuchu, cu
mare putere subu Cadacia, regina
Ethiopianiloru, care avea priveghiere
preste tóte tesaurele ei, și a fostu
venitu la Ierusalimu să se închine;
28 Întorcēdu-se, și ședēdu în trăsura
29 sa, cetia pre profetulu Isaia. Éru Spi-
ritulu a ȑisu lui Filipu; Apropiă-te,
30 și te lipesce de acéstă trăsură. Și a-
lergându Filipu: l'a auȑitu cetindu
pre profetulu Isaia, și i-a ȑisu: Óre
31 înțelegi cele ce cetesci? Éru elu a
ȑisu: Cum voiu puté, de nu mă va
conduce cineva? Și a rugatu pre Fi-
lipu de s'a suitu și a ședutu cu elu.
32 Loculu scripturei, care cetia era ace-
sta: Elu s'a adusu ca o óie spre jun-
ghiare, și ca unu miel muțu înain-
tea tundėtorului, așa nu-și deschidea
33 gura sa; În înjosirea lui s'a luat
judecata lui; și cine va spune né-
mulu lui? că viéța lui se iea de pe
34 pământu. Și luându cuvântulu eunu-
chulu, a ȑisu lui Filipu: Rogu-te,
despre cine ȑice profetulu acésta?
despre sine, séu despre altulu cineva?
35 Atuncî Filipu, deschidēdu gura sa,
și începēdu de la scriptura acésta,
i-a predicatu pre Iisusu.

36 Și mergēdu ei pe cale, au venitu
la o apă; și a ȑisu eunuchulu: Éccē
aici este apă; ce mă opresce a mă
37 boteza? Éru Filipu a ȑisu: De creȑi
din tótă ânima ta, se póte. Elu re-

spunșendu a ȑisu: Credu că Iisusu
Christosu este Fiiulu lui Dumneșeu.
Și a ȑisu să stee trăsura; și s'au po- 38
goritu amēduoi în apă, și Filipu și
eunuchulu; și l'a botezatu. Éru eșindu 39
ei din apă, Spiritulu Domnului a ră-
pitu pre Filipu, și nu l'a mai vėduțu
eunuchulu; și mergea în calea sa,
bucurându-se. Éru Filipu s'a aflatu 40
în Azotu, și trecēdu prin cetăți pre-
dica *acolo*, pēnē a venitu la Cesareea.

CAP. 9.

Venirea la credință a lui Saulu. Petru vindecă pre
unu paralticu, și înviéza pre Tobitha.

Éru Saulu, respirându amenințare și 1
ucidere asupra discipuliloru Domnu-
lui, a mersu la archiereu; Și a cerutu 2
de la elu cărți pentru Damascu la
sinagogi, ca, de va afla pre vre unii,
cari să fie din calea acésta să-i adu-
că, și pre bărbați și pre femei, legați
la Ierusalimu. Și cându mergea, fiin- 3
du aprópe de Damascu fără de scire
a strălucitu împrejurulu lui lumină
din ceriu. Și cădēdu pe pământu, a 4
auȑitu vóce ȑicēdu-i: Saule, Saule,
de ce mă persecuti? Éru elu a ȑisu: 5
Cine esci, Dómne? ȑis'a Domnulu:
Eu suntu Iisusu, pre care tu-lu per-
secuți; greu ți este a lovi cu pecio-
rulu asupra bolduriloru. Atunci tre- 6
murându și spăimēntatu a ȑisu: Dóm-
ne, ce voiesci ca să facu? Și Dom-
nulu i-a ȑisu: Scólă-te, și întră în
cetate, și ți se va spune ce trebue să
faci. Éru bărbații, cari mergeau pe 7
cale cu elu, sta uimiți, auȑindu vó-
cea, dară pre nimenea vėdēdu. Și 8
s'a sculatu Saulu de la pământu, și
deschidēdu-și ochii sei, nu vedea
pre nimenea; și ducēdu-lu de mâni
l-au băgatu în Damascu. Și trei ȑile 9
nu a vėduțu, nici a mâncatu, nici a
bėutu.

Éru în Damascu era unu discipulu, 10
anume Anania; acestuia a ȑisu Dom-
nulu în visiune: Anania! Éru elu a
ȑisu: Éccē *aicea suntu*, Dómne. Éru 11
Domnulu i-a ȑisu: Șcólă și mergi pe
ulița ce se chiamă Drépta, și caută
în casa lui Iuda pre *unulu* numitu
Saulu Tarsénulu; că éccē se rógă;
Și a vėduțu în visiune pre unu bār- 12

batu numitu' Anania întrându, și pu-
indu-și mâna pe elu, ca érási să vé-
13 dă. Atuncea Anania a respuns: Dóme-
ne, amu auditu de la mulți despre
acestu bărbatu, câte rele a făcutu
14 sântiloru tei în Ierusalimu. Încă și
aici are putere de la archierei, să lege
15 pre toți cari chiamă numele teu. Éru
Domnulu i-a đisu: Mergi, că acesta
'mi este vasu alesu să pórte numele
meu înaintea Ginților și a regiloru
16 și a fiiloru lui Israelu. Că eu 'i voi
areta câte trebue elu să sufere pen-
tru numele meu.

17 Și a mersu Anania și a întratu în
casă; și puindu-și mânele pe elu a
đisu: Frate Saule, Domnulu Iisusu
care ți s'a aretatu pe calea pe care
veniai, m'a trămesu, ca să-ți prime-
sci vederea, și să te împli de Spiritu
18 Sântu. Și îndată a căđutu de pe o-
chii lui ca nisce solđi, și a vedutu în-
dată; și sculându-se, s'a botezatu.
19 Atuncea luându mâncare, s'a întăritu.
20 Éru Saulu a fostu câteva đile cu
discipulii cari erau în Damascu. Și
îndată a predicatu pre Christosu în
sinagogi, că acesta este Fiiulu lui
21 Dumneđu. Éru toți cari 'lu audiau
se mirau, și diceau: Au nu este ace-
sta celu ce a cutropitu în Ierusalimu
pre cei ce chiămau numele acesta, și
aicea venise pentru accea, ca să-i du-
22 că legați la archierei? Éru Saulu se
întăria de ce în ce mai multu; și ru-
șina pre Iudeii ce locuiau în Damas-
cu, dovedindu că acesta este Christo-
23 su. Și împlenindu-se multe đile, s'au
24 svătuitu Iudeii să-lu omóre. Éru vi-
clenia lor s'a făcutu cunoscută lui
Saulu. Și ei păziau porțile điuă și
25 nóptea, că să-lu amóre. Atuncea dis-
cipulii luându-lu nóptea, l'au cobo-
ritu preste zidu într'o coșniță.

26 Și mergendu Saulu la Ierusalimu,
se încerca să se lipescă de discipuli,
dară toți se temeau de elu, necredên-
du că este discipulu. Éru Barnaba
27 luându-lu l'a dusu la apostoli, și li-a
spusu cumu a vedutu pre Domnulu
pe cale, și că i-a vorbitu, și cumu
cu îndrăznělă a predicatu în Damascu
28 în numele lui Iisusu. Așa întra și e-
29 șia cu d'însii în Ierusalimu; Și cu în-
drăznělă vorbia în numele Domnului

Iisusu; și vorbia și disputa cu Ellinii;
éru ei căutau să-lu omóre. Dară a- 30
flându *acésta* frații, l'au dusu în Ce-
sareea, și l'au trămesu în Tarsu.

Atuncea besericele aveau pace prin 31
tótă Iudeea și Galileea și Samaria, și
se edificau; și âmbându în frica Dom-
nului și în mângăerea Spiritului Sân-
tu, se îmmultiau.

Și Petru trecendu pe la toți, a ve- 32
nitu și la sântii ce locuiau în Lidda;
Și a aflatu acolo pre unu omu anume 33
Énea, de optu ani jăcendu în patu,
care era paralticu. Și i-a đisu Petru: 34
Énea, te vindecă Iisusu Christosu; scólă-
te, și-ți asterne. Și îndată s'a scu-
latu. Și l'au vedutu toți cei ce locu- 35
iau în Lidda și în Saronu, cari s'au
și întorsu la Domnulu.

Éru în Ioppe era o discipulă a nu- 36
me Tabitha, adecă Căprióră; acésta
era plină de fapte bune și de milă ce
făcea. Și într'acele đile bolnăvindu-se 37
ea, a muritu, și scăldându-o, au pu-
s-o în foișoru. Și fiindu că Lidda era 38
aprópe de Ioppe, discipulii audindu
că Petru este într'însa, au trămesu
pre doi bărbați la d'însulu, rugându-
lu să nu pregete a veni la ei. Atuncea 39
Petru sculându-se, a mersu cu d'însii.
Și cându a venitu, l'au dusu în foi-
șoru; și au stătutu înaintea lui tóte
veduvele plângendu, și aretându vest-
mintele și îmbrăcămintele câte făcea
Căprióră, cându era cu d'înselu. Éru 40
Petru scotendu afară pre toți, inge-
nunchiându, s'arugatu, și întorcendu-
se cătră trupu, a đisu: Tabitha, scólă.
Éru ea și-a deschisu ochii sei; si vė-
đendu pre Petru, a ședutu. Și dându-i 41
mâna, a redicat 'o, și chiămându pre
sânti și pre veduve, a dat'o viă. Și 42
s'a făcutu cunoscutu acésta prin tótă
Ioppe; și mulți au cređutu în Dom-
nulu. Și elu a remasu multe đile în 43
Ioppe la unu Simonu curelarulu.

CAP. 10.

Venirea la credință a lui Corneliu și a altoru păgâni
prin predicarea lui Petru.

Éru în Cesareea era unu bărbatu, a- 1
nume Corneliu, sutașu din cohorta ce
se chiăma Italică. Piosu și temétoru 2
de Dumneđu cu tótă casa lui, și fă-

cându milosteniă multă poporului, și rugându-se lui Dumnezeu totu-
 3 de-una. Acela a vădutu în visiune lămuritu, pe la óra a noua din ȕi, pre ângerulu Domnului întrându
 4 la elu, și ȕicându-i: Cornelie! Éru elu uitându-se la d'însulu, și înfricoșându-se, a ȕisu: Ce este, Dómnne? Și i-a ȕisu: Rugăciunile tale și mila
 5 ta s'au suitu spre aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Și acumu trămete bărbați la Ioppe, și chiamă pre unu Simonu, ce se numesce Petru.
 6 Acesta găzduesce la unu Simonu curelarulu, a căruia casă este lîngă mare; acesta 'ti va spune ce trebue tu să faci. Și cându s'a dusu ângerulu, care vorbia cu Cornelie, chiamându pre duoi din servii sei, și pre unu sutașu piosu din cei ce-i serviau, Și spunădu-li tóte, i-a trămesu la Ioppe.
 9 Éru a duoa ȕi, mergendu ei pe cale, și apropiându-se de cetate s'a suitu Petru în casa de susu să se róge, pe la óra a șesea. Și fórte flămânȕindu, voia să guste, și pregătindu
 11 aceia, a cădutu într'o uimire; Și a vădutu ceriulu deschisu, și pogorîndu-se preste elu unu vasu ca o pânză mare, legatu de patru colțuri, și lăsându-se josu pe pămêntu. În care erau tóte patrupelele pămêntului, și fêrele și têrêtórele, și paserile ceriului.
 13 Și a venitú vóce cătră elu: Scólă-te, Petre, junghia și mânâncă. Éru Petru a ȕisu: Nici decumu, Dómnne; că nici o-dată nu amu mâncatu totu
 15 ce este spurcatu séu necuratu. Și vócea éráși a duoa órá *vorbia* cătră elu: Cele ce Dumnezeu a curățitu, tu nu
 16 le numi spurcate. Și acésta s'a făcutu de trei ori; și éráși s'a redicatu vasulu la ceriu.
 17 Éru pre cându Petru nu se dumeria ce aru însemna visiunea, care a vădutu, éccé bărbații cei trămeși de la Cornelie întrebându de casa lui Simonu, au stătutu înaintea porȕii.
 18 Și strigându, întrebau de găzduesce aicea Simonu ce se numesce Petru. Éru Petru cugetându asupra visiunei, i-a ȕisu Spiritulu: Éccé trei bărbați
 20 te caută. Deci scólă-te și te pogóră, mergi cu ei, nimicu înduoindu-te; că eu i-amu trămesu. Atuncea Petru

pogorîndu-se cătră bărbații cei trămeși de la Cornelie cătră elu, a ȕisu: Éccé, eu sînt pre care căutați; pentru ce ați venitú? Éi i-au ȕisu: Cornelie sutașulu, bărbatu dreptu și temetoru de Dumnezeu, și cercatu de totu poporulu Iudeiloru, a fostu îndemnatu de ângeru sântu, să te chiamo la casa lui, și să audă cuvinte de la tine. Atuncea elu chiamându-i în
 23 întru i-a ospétatu.

Éru a duoa ȕi Petru a eșitu cu ei, 24 și unii din frații cei din Ioppe au mersu cu d'însulu. Și în cea-l-altă ȕi au întratu în Cesareea. Éru Cornelie, *care* ascepta pre d'înșii, chiamase deja împreună rudeniele sale și amicii cei iubiți. Și cându éra să între Petru, 25 l'a întimpinatu Cornelie, și cădendu la peciórele lui, i s'a închinatu. Éru 26 Petru l'a redicatu, ȕicendu: Scólă; și eu însu-mi sînt omu. Și vorbindu 27 cu elu, a întratu, și a aflatu pre mulți cari se adunaseră.

Și a ȕisu lorú! Voi sciți cumcă 28 nu este ertatu unui bărbatu Iudeu să se lipéscă séu să se apropiă cătră unu străinu; dară Dumnezeu mi-a aretatu, ca să nu ȕicu pre nici unu omu spurcatu séu necuratu. Dreptu 29 aceea fiindu chiamatu, amu venitú *la voi* fără pregetare. Deci vé întrebu, 30 pentru ce m'ați chiamatu? Dis'a Cornelie: Din ȕiua a patra pênê într' 'acéstă órá postiamu, și într'a noua órá mé rugamu în casa mea, și éccé unu bărbatu a stătutu înaintea mea în vestmêntu strălucitoru; Și a ȕisu: 31 Cornelie, rugăciunea ta ȕi s'a aȕditu, și milosteniele tale s'au amintitu înaintea lui Dumnezeu. Deci trămete 32 la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce se numesce Petru; acesta găzduesce în casa lui Simonu curelarulu lîngă mare; care venindu va vorbi cu tine. Deci îndată amu trămesu la tine; și 33 tu bine ai făcutu, că ai venitú. Acumu dară noi toți stămu înaintea lui Dumnezeu, și ascultămu tóte câte 'ți sînt ȕise de la Dumnezeu.

Atuncea Petru, deschidendu gura 34 *sa*, a ȕisu: Cu adevératu precepu, că Dumnezeu nu este căutátoru la față; Ci în totu poporulu, celu ce se teme 35 de elu și face dreptate, este primitu

36 lui. *Acesta este* cuvântul, care l'a tramesu *Dumne*deu fiiloru lui Israelu, predicându pace prin Iisusu Christosu; (acesta este Domnu alu tuturoru.)
 37 Voi sciți lucrurile ce s'au întemplat prin totă Iudeea, încependu din Galileea, după botezulu care l'a predicatu
 38 Ioanu; Cumu *Dumne*deu a unsu pre Iisusu Nazarinénulu cu Spiritulu Sântu și cu putere; care a âmblatu bine-făcendu, și vindecându pre toți cei asupriți de diabolulu; că *Dumne*deu era cu d'însulu. Și noi sântemu marturi tuturoru lucruriloru ce a făcutu și în pământulu Iudeiloru și în Ierusalimu; pre care l'au omorîtu,
 40 spândurându-lu pe lemn. Pre acesta l'a înviatu *Dumne*deu a treia zi, și l'a făcutu să fie aretatu; Nu la totu poporulu, ci noui marturiloru celoru mai nainte aleși de la *Dumne*deu, cari amu mâncatu și amu bėutu împreună cu elu, după ce a înviatu din morți. Și ni-a ordinaru să predicămu poporulu, și să mărturisimu, că elu este celu otărîtu de la *Dumne*deu a fi judecătorulu viiloru și alu morțiloru. De acesta mărturisescu toți profetii, că prin numele lui totu celu ce va crede într'însulu va lua ertare păcatelor.
 44 Încă vorbindu Petru aceste cuvinte, a căduțu Spiritulu Sântu preste
 45 toți cei ce auđiau cuvântulu. Și s'au uimitu credincioșii cei circumciși, câți veniseră cu Petru, că și preste Gînți s'a vėrsatu darulu Spiritului
 46 Sântu. Că-i auđiau vorbindu în limbi și mărindu pre *Dumne*deu. Atunci a luatu cuvântulu Petru: Au dōră pōte cineva opri apa, ca să nu se boteze acestia, cari au primitu Spiritulu
 48 Sântu, ca și noi? Și li-a ordinaru să se boteze în numele Domnului. Atunce l'au rugatu să petrecă la d'înșii câteva zile.

CAP. 11.

Petru liniscesce pre Iudei pentru petrecerea sa la Gînți. Barnaba și Saulu predică în Antiochia.

1 *Ėru* apostolii și frații, cari erau în Iudeea, auđiau, că și Gînțile au primitu cuvântulu lui *Dumne*deu. Și suindu-se Petru la Ierusalimu, se certau cu elu cei circumciși, *Ėicēdu*:

Tu ai intratu la bărbați necircumciși, și ai mâncatu cu ei.

Ėru Petru a începutu a li spune 4
tōte cele ce se întēmplaseră pe rōndu, *Ėicēdu*: Eu eramu în cetatea Ioppe 5
 rugându-mē, și amu vėduțu întru uimirea minții visiune: Unu vasu pogorîndu-se ca o pânză mare în patru colțuri, lăsându-se josu din ceriu; și a venit pēnē la mine; La care cău- 6
 tându, luamu sēmă, și amu vėduțu patrupelele pământului, și fērele, și tērē-
 tōrele, și paserile ceriului; Și amu auđitu vōce *Ėicēdu-mi*: Scōlă-te, Petre, 7
 jūnghia și mânâncă. Ėru eu amu *Ėi-* 8
su: Nici decumu, Dōmne; că totu ce este spurcatu sēu necuratu nici o-
 dată nu a intratu în gura mea. Ėru 9
 vōcea mi-a respunsu alu duoilea rōndu din ceriu: Cele ce *Dumne*deu a curățitu, tu nu le numi spurcate. Și 10
 acēsta s'a făcutu de trei ori; și erăși s'au redicatu tōte la ceriu. Și *ēccē*, 11
 îndată trei ómeni veniseră la casa în care eramu, trameși de la Cesareea la mine. Și mi-a *Ėisu* Spiritulu să mer- 12
 gu cu ei, nimicu înduoindu-mē. Ėru acesti șese frați au venit cu mine, și amu intratu în casa bărbatului. Și 13
 mi-a datu în scire cumu a vėduțu pre ângeru în casa lui, stându, și *Ėicēdu-i*: Trămete bărbați la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce se numesce Petru; Gare-ți va vorbi cuvinte prin 14
 cari te vei mântui, tu și totă casa ta. Și începēdu eu a vorbi, a căduțu 15
 Spiritu Sântu preste ei, ca și preste noi la începutu. Atuncia mi-amu a- 16
 dusu aminte de cuvântulu Domnului, cumu a *Ėisu*: Ioanu a botezatu cu apă, *ėru* voi vė veți boteza cu Spiritu Sântu. Deci dacă *Dumne*deu li-a datu 17
 asemenea daru ca și noui, pentru că au creduțu în Domnulu Iisusu Christosu, cine eramu eu, ca să potu o-
 pri pre *Dumne*deu. Și auđindu ei a- 18
 ceste, s'au astēperatu, și măriau pre *Dumne*deu, *Ėicēdu*: Deci și Gînțiloru a datu *Dumne*deu pocăință spre viētă.

Într'acestea cei ce s'au împrăsci- 19
 atu la persecuțiunea ce s'a născutu pentru Stefanu, au trecut pēnē la Finicia și la Cipru și la Antiochia, nimenui vorbindu cuvântulu de cătu

20 numai Iudeiloru. Éru unii dintr' în-
 21 șii erau bărbați din Cipru și din Ci-
 rene, cari întrându în Antiochia, vor-
 biau cătră Ellini, predicându pre Dom-
 22 nulu Iisusu. Și era mâna Domnului
 cu ei; și număr mare creșendu s'au
 23 întorsu la Domnulu. Atuncea scirea
 despre acestea a venit în urechile
 besericei din Ierusalimu; și au tră-
 mesu pre Barnaba să mergă pêne la
 24 Antiochia; Care mergendu și vedendu
 charulu lui Dumneșeu, s'a bucuratu,
 și îndemna pre toți, ca cu animă otă-
 25 rită să staruască în Domnulu. Că era
 bărbatu bunu și plinu de Spiritu Sântu
 și de credință; și s'a adăugitu multu
 poporu la Domnulu.

25 Atunci a mersu Barnaba la Tarsu,
 să caute pre Saulu. Și aflându-lu l'a
 26 adusu la Antiochia. Și a petrecutu
acolo unu anu întregu, adunându-se în
 beserică, și învățându poporu multu.
 Și s'au numitu discipulii Creștini
 mai întâiu în Atiochia.

27 Éru într' acele zile s'au pogorîtu
 profeți din Ierusalimu la Antiochia.
 28 Și sculându-se unulu dintr'înșii, a-
 nume Agabu, însemna prin Spiritulu,
 că va fi fómete mare în tótă lumea;
 care s'a și întemplat în zilele lui
 29 Claudiu Cesarulu. Éru discipulii, fie-
 care duple averea lui, au otărîtu a
 trâmeste ajutoru fraților ce locuiau
 30 în Iudeea: Ceea ce au și făcutu, tră-
 mețându la cei bētrâni prin mâna lui
 Barnaba și a lui Saulu.

CAP. 12.

Iacobu fratele lui Ioanu este ucisu. Petru pusu în în-
 chisóre; unu ângeru l'u eliberă. Mórtea lui Erodu.

1 Într' acelu timp regele Erodu a pusu
 2 mânele, să chinuască pre unii din be-
 serică, Și a ucisu pre Iacobu, fratele
 3 lui Ioanu, cu sabia. Și vedendu că
 place Iudeiloru, a adaosu a prinde
 și pre Petru; (Și erau zilele azime-
 4 loru;) Pre care și prindendu-lu, l'a
 pusu în închisóre, dându-lu la patru
 străji de câte patru ostași, să-lu pă-
 zescă, voindu după pasci să-lu scótă
 5 la poporu. Deci Petru se păzia în în-
 chisóre; éru rugăciune se facea neîn-
 cetatu de la beserică cătră Dumneșeu
 pentru d'însulu.

6 Și voindu să-lu scótă Erodu, într'

acea nópte Pétru dormia între doi
 ostași, legatu cu duoë lanțuri; și pă-
 zitori înaintea ușei păziau închisóre.
 Și éccé ângerulu Domnului a stătutu 7
 acolo, și lumină a strălucitu în închi-
 sóre, și lovindu în cóstă pre Petru,
 l'a desceptatu, dicendu: Scólă-te cu-
 rându! Și au cădutu lanțurile din mâ-
 nele lui. Și i-a ăisu ângerulu: Încin- 8
 ge-te, și te încaltă cu încălțămintele
 tale; și a făcutu așa. Și i-a ăisu:
 Îmbracă-te în vestmântulu teu, și
 urmază-mă. Și eșindu 'i urmă; și nu 9
 scia că este adevăratu aceea ce se fă-
 cea prin ângeru; ci i se părea că ve-
 de visiune. Și trecendu straja cea d' 10
 ântéia și cea a dua, au venit la pórta
 cea de feru, ce duce în cetate, care
 li s'a deschisu de sine-și; și eșindu,
 au trecutu o stradă, și îndată s'a dusu
 ângerulu de la elu. Și Petru venin- 11
 du-și în sine, a ăisu: Acumu sciu cu
 adevăratu, că a trâmescu Domnulu
 pre ângerulu seu, și m'a scosu din
 mâna lui Erodu, și din tótă ascepta-
 rea poporului Iudeiloru. Și luându a 12
 minte, a venit la casa Mariei, muma
 lui Ioanu, ce se chiamă Marcu, unde
 erau mulți adunați, rugându-se. Și 13
 bătendu Petru în ușa porței, a mersu
 o servă să asculte, anume Rode. Și 14
 cunoscendu vócea lui Petru, de bu-
 curiă nu a deschisu ușa; ci alergându
 în întru, a spusu că Petru stă înain-
 tea porței. Éru ei au ăisu cătră d'în- 15
 sa: Esci nebună; éru ea stăruia, că
 este așa. Éru ei diceau: Este ânge-
 rulu lui. Éru Petru urmă bătendu. Și 16
 deschidendu-i, l'au vedutu și s'au ui-
 mitu. Éru elu făcendu-li cu mâna să 17
 tacă, li-a spusu în ce chipu Domnulu
 l'a scosu din închisóre. Și a ăisu:
 Spuneți acestea lui Iacobu și fraților.
 Și eșindu, s'a dusu într'altu locu.

Și făcendu-se ziua, nu puțină tur- 18
 burare era între ostași óre ce să se
 fi făcutu Petru. Éru Erodu căutându- 19
 lu, și neaflându-lu, a cercetatu pre
 păzitori, și a ordinaru să-i omóre. Și
 pogorîndu-se de la Iudeea la Cesareea,
 petrecea *acolo*.

Și era Erodu întăritatu asupra ce- 20
 loru din Tiru și din Sidonu; éru toți
 dimpreună veniseră la elu, și plecân-
 du pre Blastu, care era cămarașulu

regelui, cereau pace, pentru că *téra* 21 loru se nutria din *téra* regelui. Éru într'o *qi* otărită Erodu îmbrăcându-se în vestmântu regalu, și ședendu 22 pe tron, cuvânta cătră d'însii. Éru poporul striga: Vóce dumnezeescă, 23 și nu omenescă *este*! Și îndată l'a lovită ângerulu Domnului, pentru că nu a datu lui Dumneșeu mărirea, și mâncatu fiindu de viermi, a muritu. 24 Și cuvântulu lui Dumneșeu cres- 25 cea și se îmmultia. Éru Barnaba și Saulu împlinindu serviciu, s'au întorsu de la Ierusalimu, luându cu dînșii pre Ioanu, ce se chiâma Marcu.

CAP. 13.

Baraba și Pavelu trămeși să predice evangelia. E-
lima orbitu. Necredința Iudeiloru. Pavelu predică
Gințiloru.

1 Dară la beserica cea din Antiochia erau óre-cari profeți și învățatori! Baraba și Simeonu ce se chiâma Nig-
geru, și Lucie, Cirenénulu, și Mana-
inu, căre era crescutu împreună cu
tetrarchulu Erodu, și Saulu.
2 Și împlinindu ei serviciulu Dom-
nului și postindu a *disu* Spiritulu
Sântu: Osebiți-mi pre Barnaba și pre
Saulu spre lucrulu, la care i-amu chiă-
matu. Atuncea postindu și rugându-
se, și puindu-și mânele, i-au demisu.
3 Deci acestia, trămeși fiindu de Spi-
ritulu Sântu, s'au pogoritu în Selev-
cia; și de acolo au plutitu la Cipru.
4 Și venindu la Salamina, predicau cu-
vântulu lui Dumneșeu în sinagoge
Iudeiloru; și aveau și pre Ioanu aju-
tătoru. Și străbătendu insula pêně la
Pafu, au aflatu pre unu fărmeătoru,
profetu mincinosu, Iudeu, alu căruia
7 nume *era* Bar-lisusu; Care era cu
guvernătorulu Sergiu Pavelu, bărbatu
înțeleptu; acesta chiâmându pre Bar-
naba și pre Saulu, poftia să auda cu-
vântulu lui Dumneșeu. Dară Elimu,
fărmeătorulu, (că așa însemneză nu-
mele lui,) li se opunea, căutându să
9 întórcă pre guvernătorulu de la cre-
dință. Éru Saulu, celu ce *se dice* și
10 Pavelu, împlându-se de Spiritu Sân-
tu, și ațintindu la d'însulu, A *disu*: O
plinule de tótă violența și de tótă în-
celăciunea, fiulu diabolului, neamicu
a tótă dreptatea, nu vei înceta de a

resvrėti căile Domnului cele drepte?
Și acumu *éccě* mâna Domnului *este* 11
preste tine, și vei fi orbu, nevedendu
sórele pêně la unu timpu. Și îndată
a căđutu preste elu *cěță* și întunere-
cu; și âmbându împrejură căuta con-
ducători. Atuncea proconsululu vė- 12
đendu ceea ce s'a făcutu a cređutu,
mirându-se de învățatura Domnului.
Éru Pavelu și cei ce erau cu d'în- 13
sulu pornidu de la Pafu, au venitu la
Perga Pamfiliei; éru Ioanu despăr-
țindu-se de d'însii, s'a întorsu la Ie-
rusalimu.

Éru ei trecendu din Perga, au ve- 14
nitulu la Antiochia Pisidiei; și întrându
în sinagogă în *điua* sâmbătei, au șe-
đutu. Și după citirea legi și a pro- 15
feților, au trămesu mai marii sina-
gogei la ei, *dicěndu-li*: Bărbați frați,
de aveți cuvěntu de mângăiere cătră
poporu, vorbiți. Atuncea Pavelu scu- 16
lându-se, și făcěndu-li cu mâna, a
disu: Bărbați Israeliți, și cei ce vė
temeți de Dumneșeu, ascultați. Dum- 17
neșeu acestui poporu alu lui Isra-
elu a alesu pre părinții nostri, și a
înălțatu pre poporu, care era străinu
în pământulu Egiptului, și cu brațiu
înaltu i-a scosu dintr'însulu. Și ca 18
la timpulu de patru-đeci de ani a reb-
datu deprinderile loru în pustiiu; Și 19
perđendu șapte popóre în pământulu
Canaanu, li-a datu pământulu loru
spre moscenire. Și după acestea în 20
curgere aprópe de patru sute cinci-
đeci de ani li-a datu judecatori, pêně
la profetulu Samuelu. Și după aceea 21
au cerutu rege; si li-a datu Dumne-
șeu pre Saulu, fiulu lui Kisu, bār-
batu din seminția lui Beniaminu, ca
la patru-đeci de ani. Și înlăturându- 22
lu, li-a redicatu pre Davidu să li fie
rege; despre care a și mărturisitu, *đi-*
cěndu: Amu aflatu pre Davidu alu
lui Iesse, bărbatu dupre ânima mea,
care va face tóte voiele mele. Din 23
seminția acestuia Dumneșeu dupre fă-
găduința a redicatu lui Israelu Mân-
tuitoru, pre Iisusu; După ce Ioanu 24
a predicatu înaintea venirii lui bote-
zulu pocăinței la totu poporul lui
Israelu. Éru împlinindu-și Ioanu mi- 25
siunea *đicea*: Cine mă socotiți că
sunt? nu sunt eu; ci *éccě* vine după

mine, caruia nu sînt vrednicu a-i deslega încălțăminteia peciôreloru.

26 Bărbați, frați, fii nêmului lui Abraamu, și cei ce între voi vê temeți de Dumneșeu, voui s'a trămesu cu-

27 vîntulu mîntuirei acesteia. Că cei ce locuescu în Ierusalimu și diregătorii lor, necunoscîndu-lu, nici *înțelegîndu* vocile profetiloru cari se cetescu în tîtă sîmbăta, *le*-au împlinitu, con-

28 demnându-lu. Și măcaru că nici o vină de mîrte nu au aflatu într'însulu, au cerutu de la Pilatu să-lu omóre.

29 Și după ce au împlinitu tîte ce erau scrise despre elu, pogorîndu-lu de pe lemn, l'au pusu în mormîntu. Éru

30 Dumneșeu l'a sculatu din mîrți. Și elu s'a aretatu în multe ȓile celoru ce s'au suitu cu d'însulu din Galileea la Ierusalimu, cari sînt marturii

32 sei cătră poporu. Și noi vestimu voui *despre* promisiunea cea făcută pîrin-

33 țiloru: Că Dumneșeu a împlinitu pre ea noui, fii acelora, înviîndu pre Iisusu; cumu scrisu este și în psalmulu alu duoilea: Tu esci Fiiulu meu, eu

34 astă-ȓi te-amu născutu. Éru cumcă l'a sculatu din mîrți, fără a se mai întôrce spre stricăciune, așa a ȓisu: Voiu da voui promisiunile sînte ale

35 lui Davidu, cele sigure. Dreptu aceea și într'altu *locu* ȓice: Nu vei lăsa pre celu Sîntu alu teu să vȓdă stricăciune.

36 Că Davidu, servindu generațiunei sale duple voința lui Dumneșeu, a adormitu, și s'a adaosu la pîrinții sei, și

37 a vȓduțu stricăciune. Éru *acela*, pre care Dumneșeu l'a înviatu, nu a vȓduțu stricăciune.

38 Deci să fie cunoscutu voui, bărbați, frați, că prin acesta vi se anunță ertarea pecatelor; Și prin acesta totu celu ce crede se îndreptăză de la tîte acele, de la cari nu ați pututu a vȓ

40 îndrepta prin legea lui Moisi. Deci păziți-vȓ, ca să nu vină asupra vîstră ceea ce s'a ȓisu prin profeti: Vedeți, voi desprețuitoriloru! și vȓ mirați și vȓ perdeți; că eu lucrezu lucru în ȓilele vîstre, lucru căruia nu veți crede, de-lu vî va spune cineva.

42 Éru eșindu Iudeii din sinagogă, l'au rugatu Gîntile, ca să li vorbescă aceste cuvinte în sîmbăta următoare. Și

43 împrasciîndu-se sinagogă, mulți din

Iudei și din proseliți au urmatu lui Pavelu și lui Barnaba; cari vorbindu-li, i îndemna să remănă în charulu lui Dumneșeu. Éru în cea-l-altă sîmbăta mai tîtă cetatea s'a adunatu să

44 audă cuvîntulu lui Dumneșeu. Și vȓdîndu Iudeii pre mulțime, s'au împlutu de pismă, și vorbiau asupra celoru ȓise de Pavelu, opunîndu-se și blăstemîndu. Éru Pavelu și Barnaba

46 îndrăznîndu au ȓisu: Era de trebuința a se vorbi cuvîntulu lui Dumneșeu voui mai ântîiu; dară de ôre ce-lu lepȓdați, și vȓ judecați pre voi nevrednici de viȓta cea eternă, éccȓ ne întôrce-mu la Gînti. Că așa ni-a ordinațu Domnulu, *ȓicîndu*: Te-amu

47 pusu spre lumină popôreloru, ca să fii spre mîntuire pȓnȓ la marginile pămîntulu.

Éru Gîntile auȓîndu acȓsta se bucurau, și măriau cuvîntulu Domnulu; și au creȓutu căți erau otăriți spre viȓta eternă. Și se respîndia cuvîntulu Domnulu prin tîtă țera. Éru

50 Iudeii au întărîțatu pre femeele piôse și înseminate, și pre cei de frunte ai cetăței și au redicatu persecuțiune contra lui Pavelu și a lui Barnaba, și i-au scosu din părțile lor. Éru ei

51 scuturîndu pulberea peciôreloru lor asupra lor, au venitu în Iconia. Éru

52 discipulii se împleau de bucuriă și de Spiritu Sîntu.

CAP. 14.

Petrecerea lui Pavelu și a lui Barnaba în Iconia, în Listra și în Derbe. Întôrcearea lor la Antiochia.

Și fiindu în Iconia au intratu împreună în sinagogă Iudeiloru, și au vorbitu așa, încatu au creȓutu mulțime mare din Iudei și din Ellini. Éru Iudeii

2 cei necredincioși au întărîțatu și au amărîtu sufletele Gîntiloru asupra frațiloru, Deci au petrecutu multu tîmpu, și au vorbitu cu îndrăznȓlă, încreȓîndu-se în Domnulu, care adeveri cuvîntulu charului seu, făcîndu prin mînilor semne și minuni. Éru

4 mulțimea cetăței s'a desbinatu, unii fiindu cu Iudeii, éru alții cu apostolii. Și încercîndu-se Gîntile și Iudeii cu

5 diregătorii lor, ca să-i maltrateze și să-i uciȓă cu petre; Aflîndu ei de

6

acésta, au fugitu la cetățile Licaoniei, Listra și Derbe, și în împrejurimele
 7 *loru*; Și acolo predicau evangelia.
 8 Și unu bărbatu în Listra, nepunticiosu la pecióre, ședea, care era schiopu din pânțele mumei sale, și nici
 9 o dată nu âmbłase; Acesta asculta pre Pavelu vorbindu, carele uitându-se la elu, și vedându că are credință
 10 a se vindeca. A ȃsisu cu vóce tare: Scólă dreptu pe peciórele tale! Și a
 11 săritu și âmbł. Éru poporul vedându ceea ce a făcutu Pavelu, au redicatu vócea lor, Licaonesce ȃicându: Deii aseménându-se ómeni-
 12 lor, s'au pogorítu cătră noi, Și numiau pre Barnaba — Joe, éru pre Pavelu — Mercuriu, pentru că era
 13 cuvântatoru mai mare. Atuncea preotulu lui Joe, care avea templu înainte cetăței lor aducându tauri și cununi înaintea porȃilor, voia să li
 14 aducă sacrificie cu glótele. Éru apostolii, Barnaba și Pavelu, auȃindu *acésta*, și-au ruptu vestmintele lor, și au săritu între mulȃime, strigându,
 15 Și ȃicându: Bărbaȃi, de ce faceȃi aceste? Sântemu și noi ómeni de aceleași patimi ca voi, cari predicămu voui, ca să vă întórceȃi de la aceste deșérte spre Dumneȃeu celu viu, carele a făcutu ceriulu și pământulu, marea și tóte cele ce sânt într'însele;
 16 Carele în timpii trecuȃi a lăsatu tóte
 17 popórele să âmbł în căile lor; Deși nu s'a lăsatu pre sine fără mărturiă, bine-făcendu, dându-ni din ceriu plóia și timpi fructiferi, *bine-cuvântându-ne* cu hrană, și împlêndu ânimele
 18 nóstre de veselă. Și acestea ȃicându, abia au opritu pre poporu ca să nu sacrifice lor.
 19 Și de la Antiochia și Iconia au venit Iudei, cari înduplecându pre poporu, loviau cu petre pre Pavelu, și l'au trasu afară din cetate, gândindu
 20 că a muritu. Éru încunjurându-lu discipulii, elu s'a sculatu și a intratu în cetate. și a duoa ȃi a eșitu împreună cu Barnaba la Derbe.
 21 Și predicându ei evangelia în acea cetate, și învêȃndu pre mulȃi, s'au întorsu la Listra și la Iconia și la
 22 Antiochia, Întărindu sufletele discipulilor, și îndemnându-i să remănă

în credință, și *aretându-li* cumcă prin multe strîmtorări trebue să întrămu în împěraȃia lui Dumneȃeu. Și rugându-se cu posturi, au rînduitu
 23 presbiteri pe la beserici, și i-au încredințatu Domnului, în care au creȃutu. Și trecêndu prin Pisidia, au venit
 24 la Pamfilia, Și predicându cuvêntulu
 25 în Perga, s'au pogorítu în Attalia. Și de acolo au plutitu la Antiochia,
 26 de unde erau recomenȃȃi charului lui Dumneȃeu, spre lucrulu, care l'au împlinitu.

Și venindu și adunându beserica, 27 au spusu căte a făcutu Dumneȃeu cu ei, și cumcă a deschisu Gînȃiloru ușa creȃnȃei. Și au petrecutu acolo
 28 cu discipulii multu timpu.

CAP. 15.

Otărîrea apostoliloru asupra ȃinerei ceremonieloru legei în privinȃ Gînȃiloru. Pavelu și Barnaba se despartu.

Într'acestea óre-cari pogorîndu - se
 1 din Iudeea învêȃu pre fraȃi, *ȃicându*: De nu vă veȃi circumcide duple dă-tina lui Moisi nu vă puteȃi mântui. Deci făcêndu-se împotrîvire și dispută
 2 nu puȃină din partea lui Pavelu și a lui Barnaba asupra aceloră, au otărîtu să se ducă Pavelu și Barnaba și ori-cari alȃii dintre ei la apostoli și la bētrâni în Ierusalimu în privirea
 3 acestei întrebări. Deci ei trămeși fiindu de Beserică, au trecutu prin Finicia și Samaria, spunêndu de întór-cerea Gînȃiloru; și făceau bucură mare tuturor fraȃiloru. Și venindu la Ie-
 4 rusalimu, au fostu primiȃi de beserică și de apostoli, și de bētrâni, și au spusu căte a făcutu Dumneȃeu cu d'înșii; *Adăugîndu* că s'au sculatu
 5 óre-cari din secta Fariseiloru cari creȃuseră, ȃicêndu, că trebue a-i circumcide și a li ordina să păzescă legea lui Moisi.

Deci s'au adunatu apostolii și bētrâni să cerceteze acestu lucru. Și
 7 făcêndu-se multă dispută, s'a sculatu Petru și li-a ȃisu: Bărbaȃi, fraȃi, voi sciȃi, că de la începutu Dumneȃeu a alesu între noi, ca prin gura mea să
 8 audă Gînȃile cuvêntulu evangheliei, și să creȃă. Și cunoscêtorulu de ânimi, Dumneȃeu, li-a mărturisitu, dându-li

9 Spiritulu celu Sântu , ca și nouî. Și
nici o osebite nu a făcutu între noi
și între ei, curățindu și ânimele loru
10 cu credința. Acumu dară, de ce ispi-
tiți pre Dumneșeu, a pune jugu pre-
ste cerbicea discipuliloru , care nici
părinții nostri, nici noi nu l'amu pu-
11 tutu purta? Ci credemu că și noi ne
vomumântui ca aceea, *numai* prin cha-
rulu Domnului nostru Iisusu Chri-
stosu.

12 Atuncea totă adunarea a tăcutu, și
asculta pre Barnaba și pre Pavelu,
spunându câte semne și minuni a fă-
cutu Dumneșeu între Ginți prin-
tr'înșii.

13 Éru tăcându ei, a luat cuvântulu
Iacobi, dicându: Bărbați , frați, as-
14 cultați-mă! Simonu a spus, cumu
Dumneșeu ântéiu a cercetatu pre
Ginți, ca să iee dintr'înșii unu poporu
15 *numitu* duple numele lui. Și cu acé-
sta se potrivescu cuvintele profeti-
16 loru, precumu este serisu: După ace-
stea mă voiu întorče , și voiu reedi-
fica cortulu lui Davidu celu căduțu;
și voi rezidi cele derimate ale lui,
17 și-lu voi redica. Ca să caute cei-l-
alți din ômeni pre Domnulu , și tôte
popórele, cari sânt numite duple nu-
mele meu, dice Domnulu celu ce face
18 tôte acestea. Cunoscute din eternu
sânt lui Dumneșeu tôte lucrările lui.

19 Pentru aceea eu judecu , a nu fi su-
părați cei ce din Ginți se întorcu la
20 Dumneșeu; Ci trebuie să li se scrie,
ca să se ferescă de pângăriturile ido-
liloru, și de desfrânare, și de *animale*
21 zugrumate și de sânge. Că Moisiare,
încă din dîilele cele de demultu, pre
cei ce-lu predică în tôte cetățile, ci-
tindu-se în sinagogi în totă sâmbăta.

22 Atunci apostolii și bătrânii cu totă
adunarea au otărîtu , ca alegându
bărbați dintre ei, să-i trâmétă la An-
tiochia cu Pavelu și cu Barnaba: pre
Iuda ce se chiamă Barsaba , și pre
23 Sila, bărbați fruntași între frați. Și
au scrisu, și *au trâmesu* prin mânele
loru *acestea*: Apostolii și bătrânii și
frații cătră frații cei dintre Ginți, ce
sânt în Antiochia și în Siria și în Ci-
24 licia: De ôre ce noi amu auđitu, că
ôre-cari dintre voi eșindu, v'au tur-
buratu cu cuvintele loru, și au re-

sturnatu sufletele vóstre, dicându, că
trebuie să vă circumcideți , și să pă-
ziți legea, ceea ce noi nu li-amu or-
dinatu; Adunați fiindu cu unu cuge- 25
tu, amu otărîtu ca, alegându bărbați,
șă-i trâmetemu la voi împreună cu
iubiții nostri Barnaba și Pavelu: Ó- 26
meni cari și-au espusu viéța loru
pentru numele Domnului nostru Ii-
susu Christosu. Dreptu aceea amu 27
trâmesu pre Iuda și pre Sila , cari și
ei vî voru spune acesteși cu cuvên-
tulu. Că Spiritulu Sântu și noi amu 28
otărîtu, șă nu se mai pună preste voi
nici o sarcină de câtu acestea de tre-
buintă: Ca să vă feriți de cele sacri- 29
ficate idoliloru, și de sânge, și de *a-*
nimale zugrumate , și de desfrânare;
de cari de vă veți păzi, veți face bine.
Fiți sănătoși.

Deci acestia, demitându-se, au ve- 30
nitulu la Antiochia; și adunându mul-
țimea *credincioșiloru* au datu epistola;
Și cetindu-o , s'au bucuratu pentru 31
mângăere; Și Iuda și Sila , fiindu și 32
ei profeti, au îndemnatu pre frați cu
multe cuvinte, și i-au întăritu. Și re- 33
mânendu *acolo* câțva timp, s'au
demisu cu pace de la frați cătră a-
postoli. Éru Sila s'a otărîtu să remâ- 34
nă acolo. Éru Pavelu și Barnaba au 35
remasu în Antiochia , învățându și
predicându împreună cu mulți alți
cuvântulu Domnului.

Éru după câteva dîile a đisu Pa- 36
velu cătră Barnaba: Întorcându-ne,
să cercetămu pre frații nostri prin
tôte cetățile, în cari amu predicatu
cuvântulu Domnului, *să vedemu* cu-
mu petrecu. Și Barnaba se otărî să 37
iee și pre Ioanu, supra-numitu Marcu.
Éru Pavelu nu a găsit de cuviință 38
să-lu iee cu d'însii, pentru că se de-
spărțise de ei din Pamfilia, și nu mer-
sesse cu d'însii la lucru. Dreptu aceea 39
s'a născutu cértă între d'însii, încātu
ei s'au despărțitu unulu de altulu; și
Barnaba luându pre Marcu, a plutitu
în Cipru. Éru Pavelu alegându pre 40
Sila, s'a dusu, incredințându-se cha-
rului lui Dumneșeu de cătră frați.
Și trecea prin Siria și Cilicia , întă- 41
rindu besericele.

CAP. 16.

Pavelu iea cu sine pre Timotheiu. Domnulu 'lu chiamă în Macedonia. Petrecerea sa în Filippi.

- 1 Atunci a venit elu la Derbe și la
- 2 Listra; și éccé era acolo unu disci-
- 3 pulu anume Timotheiu, fiu unei fe-
- 4 mei Iudee credincioase, éru de părinte
- 5 Ellinu; Care avea mărturiă bună de
- 6 la frații din Listra și Iconia. Pre ace-
- 7 sta a voitu Pavelu să mērgă impre-
- 8 ună cu elu; deci luându-lu, l'a cir-
- 9 cumcisu pentru Iudeii ce erau în a-
- 10 cele locuri, că toți sciau că părintele
- 11 lui era Ellinu. Și trecēdu prin cetăți,
- 12 dădură *credincioșiloru* ordinele cele
- 13 otărite de apostoli, și de bătrânii cei
- 14 din Ierusalimu, ca să le urmeze. Deci
- 15 besericele se întăriau în credință, și
- 16 sporiau la numeru în toate ȕilele.
- 17 Éru ei trecēdu prin Frigia și prin
- 18 laturea Galatiei, au fostu opriți de
- 19 Sântulu Spiritu a vorbi cuvēntulu în
- 20 Asia; Și venindu la Misia, se încar-
- 21 cară a merge la Bithinia; dară nu i-a
- 22 lăsatu Spiritulu. Deci trecēdu prin
- 23 Misia, s'au pogoritu la Troada. Și
- 24 s'a aretatu lui Pavelu nóptea vedere:
- 25 Unu bărbatu Macedonēnu sta rugân-
- 26 du-lu, și ȕicēdu: Treci în Macedonia
- 27 și ne ajută. Éru cându a vȕutu ve-
- 28 derea, îndată amu cercatu să eșimu
- 29 în Macedonia, socotindu că ne chiamă
- 30 Domnulu să li predicămu evangelia.
- 31 Dreptu aceea pornindu de la Troa-
- 32 da, amu mersu dreptu la Samotracia,
- 33 și a duoa *ȕi* la Neapoli; Și de acolo
- 34 la Filippi, care este cetatea cea d'ân-
- 35 tȕeu a părții acesteia a Macedoniei,
- 36 și coloniă; și într'acea cetate amu
- 37 petrecutu câteva ȕile. Și în *ȕiua*
- 38 sâmbetei amu eșitu afară din cetate,
- 39 lîngă rîu, unde era îndătinatu a se
- 40 face rugăciune; și ședēdu, vorbiamu
- 41 cătră femeele ce se adunaseră. Și o
- 42 femeie, anume Lidia, neguțătorésă de
- 43 purpură, din cetatea Thiatiriloru, te-
- 44 mētóre de Dumneȕeu, asculta; căreia
- 45 Domnulu i-a deschisu ânima, ca să
- 46 iee aminte la cele ce se vorbeau de
- 47 Pavelu. Și botezându-se ea și casa
- 48 ei, s'a rugatu, ȕicēdu: De mă soco-
- 49 tiți a fi credincioasă Domnului, întrați
- 50 în casa mea și remâneți *aicea*. Și ne-a
- 51 înduplecatu.

Éru mergēdu noi la rugăciune, 16
ne-a întimpinatu o fētă, care avea
spiritu pithonicu, și care aducea câ-
stigu multu stēpâniloru ei, vrăjindu.
Acēsta urmādu lui Pavelu și noui 17
striga, ȕicēdu: Acești ómeni sînt
servii lui Dumneȕeu celui Pré-înaltu,
cari ni vestescu calea mântuirei. Și 18
acēsta făcea în multe ȕile. Éru supē-
rāndu-se Pavelu, și întorcēdu-se,
a ȕisu spiritului: Eu 'ți ordinu în nu-
mele lui Iisusu Christosu, să eși din-
tr'insa. Și a eșitu în aceea óră.

Și vȕdēdu stēpânii ei, că s'a per- 19
dutu speranța câstigului loru, prin-
ȕēdu pre Pavelu și pre Sila, i-au
tăritu în tîrgu la direȕetori. Și du- 20
cēdu-i la judecători. au ȕisu: Acești
ómeni, fiindu Iudei, turbură cetatea
nóstră, Și invēță datine, cari nu ni 21
este ertatu a le primi, nici a le face,
findu noi romani. Și mulțimea s'a 22
redicatu în tumultu asupra loru; și
magistrații, rupēdu-și vestmintele,
au ordinatu să-i bată. Și dādu-li 23
multe lovituri i-au pusu în închisóre,
ordinādu păzitorului închisórei să-i
păzescă cu siguranță. Acesta pri- 24
mindu astu feliu de ordinu, i-a pusu
în închisórea cea din întru, și a bă-
gatu peciórele loru în butucu.

Éru la mieȕulu noptii Pavelu și 25
Sila rugādu-se, au cāntatu cāntece
de laudă lui Dumneȕeu, încātu 'i au-
ȕiau *cei-l-alti* închiși. Și fără de scire 26
s'a făcutu cutremuru mare, încātu s'a
clătitu temeliele închisórei; și îndată
s'au deschisu toate ușele, și lanțurile
tuturoru s'au deslegatu. Și descep- 27
tādu-se păzitorulu închisórei, și vȕ-
ȕēdu deschise ușele închisórei, sco-
ȕēdu sabia, voia să se omóre, soco-
tindu că au scăpatu închiși. Éru 28
Pavelu a strigatu cu vóce tare, ȕi-
cēdu: Nimicu reu nu-ți face, că toți
sîntemu aicea. Atunci elu cerēdu 29
luminare, a săritu în întru, și tremu-
rādu se prosternea înaintea lui Pa-
velu și a lui Sila; Și scoțēdu-i afară, 30
a ȕisu: Domniloru, ce trebue să facu,
ca să mă mântuescu? Éru ei au ȕisu: 31
Crede în Domnulu Iisusu Christosu,
și te vei mântui, tu și casa ta. Și 32
i-au vorbitu cuvēntulu Domnului, lui
și tuturoru celoru din casa lui. Și 33

luându-i într'aceea oră a nopții, li-a spălatu ranele, și s'a botezatu elu și
 34 toți ai lui îndată. Și ducându-i în casa sa, li-a pusu măsă; și s'a bucuratu cu totă casa sa, că a creșutu în Dumnezeu.
 35 Și făcându-se ziua, au tramesu judecătorii pre servi, dicându: Demite pre acei omeni. Și a spusu păzitorulu închisorei aceste cuvinte lui Pavelu: Judecătorii au tramesu să fiți liberați; acumu dară ești, și mergeți în pace.
 36 Eru Pavelu li-a disu: Ei ne-au bătutu înaintea tuturoru fără de judecată, măcaru că suntemu Romani, și ne-au băgatu în închisore; și acumu ne scotu pe ascunsu; nu așa; ci să vină ei să ne scotă. Și au spusu servii aceste cuvinte judecătoriloru; și acestia s'au temutu, auzindu că sânt Romani. Și venindu li s'au rugatu; și scoțendu-i i poftiau să ăsa din cetate. Și eșindu din închisore au intratu în Lidia; și vedându pre frați și mângăiându-i, s'au dusu.

CAP. 17.

Petrecerea lui Pavelu în Thessalonicu, în Bereea și în Athena.

1 Și trecându prin Amfipoli și Apollonia, au venitu la Thessalonicu, unde
 2 era sinagogă a Iudeiloru. Eru Pavelu, dupre datina sa, a intratu la ei, și în trei sâmbăte a disputatu cu ei din scripturi: Dovedindu și aretându, că trebuia Christosu să sufere, și să învieze din morți, și că acestu Iisusu, pre care eu vî predicu, este Christosu.
 4 Și unii dintr'înșii au creșutu, și s'au însoțitu cu Pavelu și cu Sila; și multe mare din Ellini pioși, și din femei însemnate nu puține.
 5 Eru Iudeii, cari nu credeau, implându-se de pismă, și luându cu sine pre nisce omeni rei din cei proști, și făcendu glotă, au întăritatu cetatea; și năvălindu asupra casei lui Iasonu, căutau să-i scotă la poporu.
 6 Dară neaflându-i, trăgeau pre Iasonu și pre unii din frați la mai marii cetății, strigându: Acestia cari au turburatu totă lumea au venitu și aici;
 7 Iasonu i-a găzduitu pre ei. Acestia toți făptuescu contra ordinelu Cesarului, dicându că este altu rege,

Iisusu. Și au turburatu pre poporu 8 și pre mai marii cetății, cari aușiau acestea. Și luându siguranță de la 9 Iasonu și de la ceia-l-alți, i-au demisu.

Și frații îndată nóptea au tramesu 10 pre Pavelu și pre Sila la Bereea; cari mergendu, au intratu în sinagoga Iudeiloru. Acestia erau mai nobili de 11 câtu cei din Thessalonicu, primindu cuvântulu foarte bucuroși, și în toate zilele cercându scripturele, de sânt acestea așa. Deci mulți dintr'înșii 12 au creșutu, și din Ellini însemnați, și femei și bărbați, nu puțini. Eru 13 aflându Iudeii cei din Thessalonicu, că și în Bereea s'a predicatu de Pavelu cuvântulu lui Dumnezeu, au venitu și acolo, ațițându pre poporu. Și îndată 14 au tramesu frații pre Pavelu să mergă la mare. Eru Sila și Timotheiu asceptau acolo. Eru cei ce însoțiau pre Pavelu, l'au dusu pênă la 15 Athena; și luându ordini cătră Sila și Timotheiu, ca să vină la elu câtu mai curându, s'au dusu.

Eru asceptându-i Pavelu în Athena, 16 se întărîta într'însulu spiritulu lui, vedându cetatea plină de idoli. Dreptu aceea disputa în sinagogă cu 17 Iudeii și cu proseliții, și în tîrgu în toate zilele cu cei ce se întâlnea. Atunci 18 ore-cari filosofi din Epicurei și din Stoici disputau cu elu; și unii diceau: Ore ce aru voi acestu bîrfitoru să dică? éru alții: Se pare că este predicatoru de dei străini; pentru că li predică pre Iisusu și înviarea. Și prindându-lu l'au dusu la Areopagu, dicendu: Ore putemu sei ce 19 este acéstă învățătură nouă, despre care tu vorbești? Că tu bagi în urechile 20 noastre nisce lucruri străine; dreptu aceea voimu să scimu ce aru fi acestea. (Că toți Athenienii și străinii 21 nou veniți nu se ocupau de nimicu alta, de câtu de a vorbi séu a auzi ceva nou.)

Atuncea Pavelu stându în meșilocu 22 Areopagului a disu: Bărbați Athenei, în toate vă vedu, că țineți multu la dei. Că trecendu și privind 23 obiectele de adorațiune ale vóstre, amu aflatu și unu altaru pre care este scrisu: NECUNOScutului dum-

NEDEU. Deci pre care voi 'lu adorați necunoscându-lu, pre acesta eu
 24 vi-lu predica. Dumneșeu, care a făcutu lumea și toate cele ce sunt într'însa, acesta fiindu Domnulu teriului și alu pământului, nu locuesce în
 25 temple făcute de mâni; Nici de mâni omenesci se servește, ca *cumu* avându trebuință de ceva, de ore-ce elu dă
 26 tuturor vieță și suflare și toate; Și a făcutu dintr'unu sânge totu némulu omenescu, să locuască pe totă fața pământului, determinându timpii
 27 tări și marginele locuinței lor; Ca să caute pre Domnulu, ca dora l'aru simți, și l'aru afla, măcaru că nu este
 28 departe de fie-care din noi; Că într'însulu viețuim și ne miscăm și sântemu; precumu ore-cari din poeții
 29 lui sântemu. Deci, de ore-ce sântemu nému alu lui Dumneșeu, nu ni se cade a socoti, cumcă Dumneșeirea este
 asemenea aurului seu argintului seu petrei, care este cioplitură a mestegulului și a gândului omului. Deci
 30 timpii nesciinței acesteia trecându-i Dumneșeu cu vederea, acumu ordină tuturoru ómeniloru pretutindenea să
 31 se pocăiescă; Pentru că elu a otăritu o di, în care va să judece lumea în dreptate, prin bărbatulu pre care l'a
 rându, dându tuturoru siguranță *despre acesta* prin înviarea lui din morți.
 32 Éru auzindu de înviarea morților, unii și băteau jocu; éru alții au șisu: Să te auzim érași despre acesta.
 33 Așa Pavelu a eșitu din meșiloculu
 34 lor. Éru ore-cari bărbați, lipindu-se de elu, au creșutu, între cari *era* și Dionisie, Areopagitulu, și o femeie, a nume Damaris, și alții cu d'îșii.

CAP. 18.

Pavelu rămâne în Corintu unu anu și jumătate; cercetază în urmă mai multe beserici. Apolos.

1 După acestea eșindu Pavelu din A-
 2 thena, a venit la Corintu. Și aflându pre ore-care Iudeu, a nume Akila, de nému din Pontu, care de curându
 venise de la Italia, și pre Priskilla femeea lui, (pentru că Claudiu ordina să eșă toți Iudeii din Roma,) a
 3 venit la ei. Și fiindu elu de aceeași

meseriă, a remasu la d'îșii și a lucratu; că erau de meseriă făcători de
 corturi. Și vorbea în sinagogă în toate
 4 sâmbătele, și convingea și pre Iudei
 și pre Ellini. Éru sosindu de la Ma-
 5 cedonia Sila și Timotheu, Pavelu
 era cuprinsu de spiritu, mărturisindu
 Iudeiloru că Iisusu *este* Christosu.

Éru opunându-se ei și hulindu, scu-
 6 turându-și vestmintele, li-a șisu: Sângele vostru *fi* asupra capului vo-
 stru; eu *sunt* curatu; de acumu mă
 voiu duce la Ginți. Și mutându-se
 7 de acolo, a venit la casa ore-cărui
omu, a nume Iustu, temătoru de Dum-
 neșeu, a căruia casă era lângă sina-
 gogă. Éru Crispu, mai marele sina-
 8 gogei, a creșutu în Domnulu, cu totă
 casa lui; și mulți din Corintheni au-
 9 șindu, credeau și se botezau. Atun-
 cea Domnulu nóptea în visiune a șisu
 lui Pavelu: Nu te teme, ci vorbește
 și nu tăce; Că eu sânt cu tine, și
 10 nimenea nu se va încerca a-ți face
 reu; că amu poporu multu în această
 cetate. Și a ședutu *acolo* unu anu și
 11 șese luni, învățându între ei cuvântulu
 lui Dumneșeu.

Și Gallionu fiindu proconsulu în
 12 Achaia, s'au redicatu Iudeii cu unu
 cugetu asupra lui Pavelu, și l'au dusu
 la scaunulu judecătorescu. Dicându:
 13 Acesta înduplecă pre ómeni să se în-
 chine lui Dumneșeu contra lelei. Și
 14 voindu Pavelu să-și deschidă gura,
 a șisu Gallionu către Iudei: De aru
 fíostu vre o nedreptate seu vre o faptă
 rea, o Iudeiloru, după cuviință v'ășiu fi
 suferitu. Éru fiindu că este întrebare de-
 15 spre cuvântu și despre nume și despre
 legea voastră, veți căuta voi că eu nu voiu
 fi judecătoru acestora. Și i-a gonitu
 16 de la scaunulu judecătorescu. Atuncea
 17 toți Ellinii apucându pre Sosthenu,
 mai marele sinagogei, 'lu băteau în-
 ainta scaunulu judecătorescu, și lui
 Gallionu nu-i pesa nimicu de acestea.

Éru Pavelu, *după ce* a mai rema-
 18 su încă multe zile, despărțindu-se
 de la frați, a plutitu la Sira, și îm-
 preună cu elu Priskilla și Akila, tun-
 dându-și capulu în Chenereas; pen-
 19 tru că făgăduise. Și venindu la Efesu,
 i-a lăsatu acolo; éru elu întrându în
 sinagogă, disputa cu Iudeii. Și ru-
 20

gându-lu ei ca să remănă la d'înșii
 21 mai multu timpu, nu a voitu; Ci s'a
 despărțitu de la ei, dicându: Eu tre-
 bue neapăratu să facu serbătorea vi-
 itore în Ierusalimu; dară érași mă
 voiu întorce la voi, de va voi Dum-
 22 neșeu. Și a plutitu de la Efesu. Și
 despărțându în Cesareea, s'a suitu *la*
Ierusalimu, și salutândn beserica *de*
 23 *acolo*, s'a pogoritu la Antiochia. Și
 petrecându *acolo* câtva timpu, s'a
 dusu, trecându de rîndu prin laturea
 Galateei și a Frigiei, întărindu pre
 toți discipulii.
 24 Într' acestea unu Iudeu, anume
 Apollosu, Alessandrinénu de nému,
 bărbatu elocentu și puternicu în scrip-
 25 turi, a venitu la Efesu. Acesta era
 învățatu în calea Domnului; și fiindu
 ferbinte la spiritu, vorbea și învăța
 cu dinadinsulu cele despre Domnulu,
 deși scia numai botezulu lui Ioanu.
 26 Acesta a începutu a vorbi cu îndrez-
 nălă în sinagogă; și auzindu-lu Akila
 și Priskilla, l'au luatu *la sine*, și mai
 lămuritu i-a esplicatu calea lui Dum-
 27 neșeu. Și voindu elu să trecă în A-
 chaia, frații au scrisu, îndemnându
 pre discipuli să-lu primescă; care
 venindu a ajutat multu celoru ce
 28 prin charu creșuseră; Că elu înfrun-
 tase și în publicu pre Iudei, aretân-
 du-li din scriptură că Iisusu este Chri-
 stosulu.

CAP. 19.

Predicarea lui Pavelu în Efesu. Rescôlă pornită
 asupra lui.

1 Éru cându era Apollosu în Corinthu,
 Pavelu trecându prin părțile cele de
 susu, a venitu la Efesu; și aflându
 2 pre ôre-cari discipuli, Li-a ăisu: Pri-
 mit' ați Spiritu Sântu, după ce ați
 creșutu? Éru ei i-au ăisu: Încă nici
 nu amu auzitu de este Spiritu Sân-
 3 tu. Și i-a întrebatu: Dară cu ce bo-
 tezu v'ati botezatu? Dis'au ei: Cu
 4 botezulu lui Ioanu. Éru Pavelu a ăi-
 su: Ioanu a botezatu cu botezulu po-
 căinței, dicându poporului, ca să cre-
 5 dă în celu ce vine după d'însulu, a-
 decă în Christosu Iisusu. Și auzindu
 6 *acésta* s'au botezatu în numele Dom-
 nului Iisusu. Și puindu-și Pavelu mâ-
 nele preste ei, a venitu Spiritulu Sân-

tu preste d'înșii; și vorbeiau în limbi
 și profetiau. Și erau toți bărbați ca
 la duoi-spre-dece.

Și elu întrându în sinagogă, cu în- 8
 dréznălă vorbea, trei luni, disputându
 spre a-i convinge în cele de împără-
 9 ția lui Dumneșeu. Éru de ôre-ce u-
 nii se împetriau, și nu ascultau, vor-
 bindu reu de acéstă cale înaintea
 mulțimei, *Pavelu* depărtându-se de
 la ei, a osebitu pre discipuli; și a
 vorbitu în toate ăilele în scôla unui
 Tiranu. Și acésta s'a făcutu în duoi 10
 ani, încātu toți cei ce locuiau în Asia
 au auzitu cuvântulu Domnului Iisusu,
 atâtu Iudeii câtu și Ellinii. Și făcea 11
 Dumneșeu minuni însemnate prin
 mânele lui Pavelu; Încātu și preste 12
 cei bolnavi se puneau măcrăme séu
 basmale, ce *se atinseseră* de corpulu
 seu, și se depărtau de la ei bólele, și
 spiritele cele rele eșiau dintr'înșii.

Atuncea ôre-cari din esorcistii iu- 13
 deesci, cari cutrierau, s'au încercatu
 a chiăma preste cei ce aveau spiritele
 cele rele numele Domnului Iisusu,
 dicându: Vă jurămu cu Iisusu, pre
 care Pavelu predică. Și erau șapte 14
 fii ai *unui* Șeva, archiereu iudeu, cari
 făceau acésta. Și răspundendu spiri- 15
 tulu celu reu, a ăisu: Pre Iisusu cu-
 noscu, și pre Pavelu cunoscu; dară
 voi cine sînteți? Și sārindu asupra 16
 lor omulu, în caré era spiritulu celu
 reu, și biruindu-i, i-a maltratatu, în-
 câtu au fugitu dintr' acea casă goli
 și raniți. Și acésta s'a făcutu cunos- 17
 cutu la toți Iudeii și Ellinii, ce locu-
 iau în Efesu; și a căđutu frică preste
 toți aceia, și se măria numele Dom-
 nului Iisusu. Și mulți din cei ce cre- 18
 ăuseră veniau, mărturisindu și spu-
 nându ce au făcutu. Mulți și din cei 19
 ce făcuseră vrăjitoria, aducându căr-
 țile, le ardeau înaintea tuturor; și
 socotindu prețurile lor, au aflatu
 cinci-ăeci de mii de arginți. Așa de 20
 puternicu crescea și se întăria cuvên-
 tulu Domnului.

Éru sfârșindu-se acestea, și-a pro- 21
 pusu Pavelu, ca, trecându prin Ma-
 cedonia și Achaia, să mērgă la Ieru-
 salimu, dicându: După ce voiu fi a-
 colo, trebue să vedu și Roma. Și tră- 22
 mețându la Macedonia duoi din aju-

tătorii sei, pre Timotheiu și pre E-
rastu, elu singuru a remasu în Asia
câtva timpu.

23 Éru într' acelu timpu s'a născutu
nu pușină turburare despre calea
24 *Domnului*. Că ôre-care argintaru,
anume Demetriu, făcea pentru Diana
temple de argintu, și da multu câsti-
gu mesteriloru.

25 Deci, adunându-și pre acestia și
pre lucrătorii lor, a ȑisu: Bărbați-
loru, sciți că dintr' acestu lucru este
26 câstigulu nostru; Dară vedeți și au-
ȑiti, că nu numai în Efesu, ci mai în
tótă Asia, acestu Pavelu a înduplecatu
și a abătutu multu poporu ȑicându,
că nu sânt dumneȑei cei ce se facu
27 de mâni; Și nu numai acéstă mese-
riă a nóstră este în pericolu a se ni-
mici; ci și templulu marei ȑeiȑe Di-
ana se va despreȑui, și se va surpa
măreȑia ei, pre care tótă Asia și lu-
mea o adoréză.

28 Auȑindu *acéstă*, și împlându-se de
29 mâniă, au strigatu, ȑicându: Mare
este Diana Efeseniloru! Și s'a împlutu
tótă cetatea de turburare; și s'au por-
nitu toȑi cu unu cugetu la teatru, ră-
pindu *cu sine* pre soȑii lui Pavelu,
pre Gaiu și pre Aristarchu, Macedo-
30 neni. Éru Pavelu voindu să între în
31 poporu, nu l'au lăsatu discipulii. În-
că și unii din mai marii Asiei, fiindu-i
amici, au trămesu la d'însulu, rugân-
32 du-*lu* să nu se ducă la teatru. Într'
acestea unii strigau una, éru alȑii al-
ta; că adunarea era în turburare, și
cei mai mulȑi nu sciau pentru ce se
33 adunaseră. Atunci au făcutu pre Ales-
sandru să éșă din poporu, împingên-
du-lu înainte Iudeii. Éru Alessandru,
făcându cu mâna, voia să vorbésză
34 cătră poporu. Éru cunoscându că e-
ste Iudeu, toȑi cu o vóce, care ȑinú
ca vre o duoé ôre, strigau: Mare *este*
Diana Efeseniloru.

35 Dar' cancelarulu a stêmpératu pre
poporu, ȑicându: Bărbați Efeseni, ca-
re omu nu scie că cetatea Efeseniloru
este închinátore a marei ȑeiȑe Diana
36 și a icónei căȑute de la Joe. Deci, fi-
indu acestea fără contradicere, vi se
cuvine să vê astêmperaȑi, și să nu
37 faceȑi nimicu cu pripélă. Că aȑi adu-
su pre acesti bărbaȑi, cari nu sânt

nici furi de cele sânte, nici blăstemă-
tori de ȑeiȑa vóstra. Deci dacă De- 38
metriu, și mesterii ce sânt cu elu, au
ceva împrotiva cuiva, ȑile de jude-
cată se ȑinu, și proconsuli sânt: pê-
résză-se unulu pre altulu. Éru dacă 39
aveȑi altu ceva de cerutu, se va o-
târî în adunare legiuită. Că sântemu 40
în pericolu a fi pêrȑiȑi pentru rescóla
de astă-ȑi, fiindu că nici unu cuvên-
tu nu este, duple care amu puté să
dămu sémă pentru acéstă turburare.
Și acéstă ȑicându, a demisu adunarea. 41

CAP. 20.

Pavelu se duce în Macedonia. Înviaarea lui Evtichu.
Pavelu trece la Miletu, unde salută a despărȑire
pre bêtrânii besericei din Efesu.

Éru după ce a încetatu turburarea, 1
Pavelu chiāmându *la sine* pre disci-
puli, și luându-și ȑiua buna *de la*
d'înșii, a éșitu să méréă în Macedo-
nia. Și trecându prin părȑile acelea, 2
și îndemnându-i cu cuvinte multe,
a venitu în Grecia; Și a remasu *a-* 3
colo trei luni. Éru pândindu-lu Iu-
deii, cându era să se sue în Siria,
și-a propusu să se întórcă prin Ma- 4
cedonia. Și mers'a cu elu pêné în A-
sia Sopoteru Bereeanulu; și din Thes-
saloniceni Aristarchu și Secundu, și
Gaiu, Derbeanulu, și Timotheiu; éru 5
din Asia, Tichicu și Trofimu. Ace-
stia mergendu înainte, ne-au ascep-
tatu în Troada. Éru noi, după ȑilele 6
azimeloru, amu plutitu de la Filippi,
și în cinci ȑile amu venitu la ei în
Troada, unde amu remasu șapte ȑile.

Éru la ântéia ȑi a septémănei, fi- 7
indu adunaȑi discipulii să frângă pâ-
ne, Pavelu avându a purcede a dua
ȑi, vorbia cu d'înșii; și și-a prelun-
gitu cuvêntulu pêné la mieȑulu nop-
ȑii. Și erau multe luminări în foiso- 8
rulu unde erau adunaȑi. Și ședendu 9
unu ténêru anume Evtichu la feréstră,
fiindu cuprinsu de somnu greu; și
vorbindu Pavelu multu timpu, biru-
itu de somnu a căȑutu josu din rôn-
dulu alu treilea, și l'au redicatu mor-
tu. Éru Pavelu, pogorându-se, a că- 10
ȑutu preste elu, și îmbrăȑiășindu-*lu*,
a ȑisu: Nu vê turburaȑi; că sufletulu
lui este într' însulu. Atuncea suindu- 11
se, și frângendu pâne, și mâncându

și vorbindu în-de-ajunsu pêne la di-
 12 uă, apoi a pornitu. Éru pre tēneru
 l'au adusu viu, și s'au mângaiatu nu
 pușinu.

13 Éru noi mai 'nainte mergēdu cu
 corabia, amu plutitu la Assosu, a-
 vēdu a lua de acolo pre Pavelu; că
 așa era rōnduitu, voindu elu să mēr-
 14 gă pe josu. Și întēlnindu-se elu cu
 noi la Assosu, l'amu luat u și amu
 15 venitu la Mitilena. Și de acolo plu-
 tindu, a duoa *di*, amu sositu în fața
 Chiului, éru în cea-l-altă *di* amu a-
 junsu la Samosu; și remānēdu în
 Trogiliu, a duoa *di* amu venitu la
 16 Miletu. Că Pavelu se otārīse să trecā
 alături Efesulu, ca să nu i se întēm-
 ple să întārđiā în Asia; că se grābia,
 de aru putē, să fie în Ierusalimu în
 diua Cinciđecimei.

17 Și din Miletu trāmetēdu la Efesu,
 18 a chiāmatu pre bētrānii besericei. Și
 venindu ei la elu, li-a đisu: Voi sciți
 cumu amu fostu cu voi în totu tim-
 pulu, din diua cea d'āntēia în care
 19 amu intratu în Asia; Servindu Dom-
 nului cu tōtā umilința, și cu multe
 lacrimi și ispite, cari mi s'au întēm-
 20 platu prin pāndirile Iudeiloru; Și că
 nu amu ascunsu *de la voi* nimicu
 dintre cele de folosu, predicādu-vī
 21 și prin case; Predicādu și Iudeiloru
 și Elliniloru pocāința cătrā Dumne-
 đeu, și credința în Domnulu nostru
 22 Iisusu Christosu. Și acumu éccē eu,
 împinsu de spiritu, mergu la Ierusa-
 limu, nesciindu cele ce mi se voru
 23 întēmpla acolo; De cătu numai că
 Spiritulu celu Sāntu mărturisesce în
 tōte cetāțile, đicēdu că lanțuri și
 24 strīmtorări mē ascēptā. Înse nu mē
 ocupu de acēsta, nici viēța mea nu
 mi-o socotescu mai prețiosā, de cătu
 a sfārși mersulu meu cu bucuriā, și
 serviciulu ce amu luat u de la Dom-
 nulu Iisusu, a mărturisi evangelia
 25 charului lui Dumneđeu. Și acumu,
 éccē sciu că nu veți mai vedē fața
 mea voi toți, printre cari am petre-
 cutu predicādu împērāția lui Dum-
 26 neđeu. Pentru aceea vī mărturisescu
 în diua de astā-đi, că curatu sūnt eu
 27 de sângele tuturoru. Că nu m'amu
 feritu de a vī anunța totu svatulu lui

Dumneđeu. Dreptu aceea luați aminte 28
 de voi și de tōtā turma, în care Spi-
 ritulu Sāntu v'a pusu episcopi, să
 păstoriți beserica lui Dumneđeu, care
 a căstīgat'o cu sângele seu. Că sciu 29
 acēsta, că după plecarea mea voru
 intra între voi lupi grei, cari nu voru
 cruța turma; Și dintre voi chiaru se 30
 voru scula bărbați, vorbindu cele în-
 reutāțite, ca să tragā pre discipuli
 după d'înșii. Pentru aceea priveghiați, 31
 aducēdu-vī aminte, că trei ani nōp-
 tea și diua nu amu încetatu cu la-
 crimi de a svātui pre fie-care *din voi*.
 Și acumu, frațiloru, vē incredințezu 32
 lui Dumneđeu, și cuvēntului charului
 seu, care pōte a vē întări și a vī da
 moscenire între toți cei sānțiți. Argin- 33
 tulu, séu aurulu, séu vestmēntulu nici
 a unuia nu amu poftitu. Voi înși-vē 34
 sciți, că aceste māni au lucratu pen-
 tru trebuințele mele și ale soțiloru
 mei. În tōte v'amu aretatu, cumcă 35
 lucrādu se cade să ajutați celoru
 slabi; aducēdu-vī aminte de cuvēn-
 tulu Domnului Iisusu, că elu a đisu:
 Mai fericitu este a da de cătu a lua.

Și acestea đicēdu, plecādu-și 36
 genunchiele sale, s'a rugatu cu ei
 toți; Și au plānsu toți multu, și ca- 37
 đēdu pe grumazulu lui Pavelu 'lu
 sārutau; Amārīndu-se cu deosebire
 pentru cuvēntulu ce *li* đisese, că nu
 voru mai vedē fața lui. Și-lu petre-
 curā la corabiā.

CAP. 21—23.

Agabu. Pavelu vine la Ierusalimu. Iudeii 'lu maltra-
 tēzā. Vorbirea lui Pavelu cătrā Iudei; acestia ceru
 mōrtea lui; elu este pusu în închisōre; Pavelu se a-
 pērā înaintea sinedrului Iudeiloru. Unii Iudei voiescu
 să-lu omōre. Guvernatorulu 'lu trāmete la Cesareea.

Éru despārțindu-ne cu greu de d'în- 1
 șii, și îmbārcādu-ne amu venitu
 dreptu la Cosu, și a duoa *di* la Rho-
 dosu, și de acolo la Patara. Și aflādu 2
 o corabiā trecēdu la Finicia, suin-
 du-ne într'īnsa amu plutitu. Și ivin- 3
 du-se Cipru, și lāsādu-lu în stānga,
 plutiamu la Siria, și ne-amu debār-
 catu în Tiru; că acolo era să fie des- 4
 cărcată corabia de povōrā. Și aflādu
 discipuli, amu remasu acolo șapte 5
 đile; acestia điceau lui Pavelu prin
 Spiritulu, ca să nu se sue la Ierusa-
 limu. Éru după ce au trecutu aceste

5 dîile, amu plecatu să mergemu, pe-
 trecuți fiindu de toți cu femei și cu
 copii, pînă afară din cetate; unde
 plecându genunchiele pe țermu, ne-
 6 amu rugatu. Și luându-ni diua bună
 unii de la alții, ne-amu suitu în co-
 rabiă; éru aceia s'au întorsu a casă.
 7 Éru sfârșindu noi călătoria pe apă
 de la Tiru, amu venit la Ptolemaida,
 și salutându pre frați amu remasu o
 8 di la ei. Éru a dua di eșindu noi,
 cari eramu cu Pavelu, amu venit în
 Cesareea; și întrîndu în casa lui Fi-
 lipu, evangelistulu, care era din cei
 9 șapte, amu remasu la elu; Și acesta
 avea patru fete feciore, cari profe-
 10 țiau. Și petrecîndu noi *acolo* multe
 dîile, a venit din Iudeea unu profetu
 11 anume Agabu. Acesta venindu cătră
 noi, și luându brîulu lui Pavelu, și
 legându-și mânele și peciôrele, a di-
 su: Așa vorbesce Spiritulu Sântu! Astu-
 feliu voru lega Iudeii în Ierusalimu
 pre bărbatul, alu căruia este acestu
 brîu, și-lu voru da în mînilé Gînți-
 12 loru. Și auzîndu acestea, 'lu rugamu
 noi și cei de locu de acolo, ca să nu
 13 se sue elu la Ierusalimu. Dară Pavelu
 a respunsu: Ce faceți, de plângeți,
 și-miîntristați ânima? că eu sînt gata
 nu numai a fi legatu, ci și a muri în
 Ierusalimu pentru numele Domnului
 14 Iisusu. Așa, neputîndu noi a-lu îndu-
 pleca, amu încetatu, dîcîndu: Voia
 Domnului să fie.
 15 După cîteva dîile, gătîndu-ne, ne
 16 suiamu la Ierusalimu. Și împreună
 cu noi au venit și *unii* discipuli de
 la Cesareea, ducîndu-ne la ôre-care
 Mnasonu, Ciprienu, discipulu vechiu,
 la care și găzduiamu.
 17 Și sosîndu noi în Ierusalimu, frații
 18 ne-au primitu bucuros. Éru a dua
 di a intratu Pavelu împreună cu noi
 la Iacobi, și toți bătrîni s'au adu-
 19 natu *acolo*. Și salutându-i, spunea
 cîte una pe rîndu cele ce a făcutu
 Dumneđu între Gînți prin serviciulu
 20 lui. Și ei auzîndu măriau pre Dom-
 nulu, și i-au di-
 21 su: Veđi, frate, cîte
 miriade de Iudei sînt, cari au cre-
 dutu și toți sînt zeloși pentru lege.
 Și au auzîtu de tine, că înveți pre
 toți Iudeii cei dintre Gînți, să se le-
 pede de Moisi, dîcîndu ca să nu-și

circumeidă pre copiii *loru*, nici să
 22 âmble dupre datine. Ce dară este?
 Neapăratu se va aduna mulțime, că
 voru auzi că ai venit. Deci fă acé- 23
 sta, care-ți dîcemu: Sînt la noi pa-
 tru bărbați, cari au făgăduință asu-
 pra-li. Pre acestia luându-i, curățe- 24
 sce-te împreună cu ei, și chieltuesce
 pentru ei, ca să-și rădă capulu; așa
 voru cunósce toți, că din cele de cari
 au auzîtu de tine nimicu nu este
adevăratu; ci că tu urmezi a păzi
 legea. Éru cătu pentru Gînți cari au 25
 cređutu, noi amu scrisu, otărîndu,
 ca ei nimicu să nu păzescă de acestu
 feliu, de cătu numai, ca să se ferescă
 de cele sacrificate idoliloru, și de
 sânge, și de cele zugrumate, și de
 desfrînare.

Atuncea Pavelu luându pre băr- 26
 bați, și a dua di curățîndu-se cu ei,
 a intratu în templu, și anunța, că vă
 împlini dîilele curățeniei, pînă ce se
 va aduce sacrificiu pentru fie-care
 dintr'însii.

Dară aprópe de sfârșitul *celoru* 27
 șapte dîile, Iudeii cei din Asia vedîndu-
 lu în templu, au întăritatu totu
 poporulu, și au pusu mânele pe elu,
 strigîndu: Bărbați Israeliți, ajutați! 28
 Acesta este omulu care învêță pre
 toți în totu loculu contra poporului
 și a legi și a locului acestuia; încă
 și Ellini a vîritu în templu, și a
 spurcatu acestu sântu locu. (Că vî- 29
 duseră pre Trofinu Efesénulu în ce-
 tate cu elu, pre care socotiau, că l'a
 vîritu Pavelu în templu). Și se mișca 30
 tótă cetatea, și a alergatu împreună
 poporulu, și prindîndu pre Pavelu
 'lu trăgeau afară din templu; și în-
 dată s'au închisu ușele. Și căutîndu 31
 ei să-lu omóre, a venit scire la că-
 pitenia cohortei, cumcă s'a turbu-
 ratu totu Ierusalimulu; Care îndată 32
 luându ostași și sutasi, a alergatu
 cătră ei; éru ei vedîndu pre căpite-
 niă și pre ostași, au încetatu de a
 bate pre Pavelu. Atuncea căpitenia 33
 apropiîndu-se, l'a apucatu, și a or-
 dinatu să-lu lege cu duoé lanțuri; și
 întreba cine este și ce a făcutu. Și 34
 unii strigau una, alții alta între mul-
 țime; și neputîndu să înțelégă ade-
 vărulu pentru gilcévă, a ordinaru să-

35 lu ducă în cetățue. Și ajungându la trepte, a trebuit să fie purtat de
36 ostași pentru silnicia poporului. Că mulțimea poporului mergea după el, strigându: Ia-lu.

37 Și voindu să-lu bage în cetățue, Pavelu a ȑisu căpiteniei: Este-mi ertatu a ȑice ceva cătră tine? Elu a
38 ȑisu: Scii Ellinesce? Óre nu esci tu Egipténulu, celu ce mai 'nainte de ȑilele ácestea te-ai resculatu, și ai scosu în pustiu pre cei patru mii de
39 brigandí? Éru Pavelu a ȑisu: Eu sânt omu Iudeu Tarsénu, din Cilicia, cetățénu alu unei cetăți, care nu este neînsemnată; și rogu-te, dă-mi voia
40 să vorbescu cătră popor. Și dându-i voia, Pavelu stându pe trepte a făcutu cu mâna poporului. Deci făcându-se mare tăcere, a vorbitu în limba ebrească, ȑicându:

1 Bărbăți, frați și părinți aȑiți acumu cuvântulu meu de apărare cătră voi.
2 (Și aȑind, că li vorbesce în limba ebrească, au făcutu mai mare tăcere.)
3 Și elu a ȑisu: Eu sânt bărbatu Iudeu, născutu în Tarsulu Cilicie, și crescutu în ácestă cetate la peciórele lui Gamalielu, învătatu cu aménuntulu în legea părintéscă, fiindu zelosu cătră Dumneȑeu, precumu voi toți sânteti asta-ȑi; Și amu persecutatu ácestă învătatură péné la mórte, legându și dându la închisóre și bărbati și femei. Precumu și archiereulu și totă bētrânimea póte mărturisi de mine, de la carele luându și epistole cătră frați, mergeamu la Damascu, ca și pre cei ce erau acolo să-i aducu legați în Ierusalimu, că să se pedepsească. Și mergendu eu și apropiându-mē de Damascu, într' amēȑă-ȑi fără de scire a strălncitu din ceriu lumină
7 mare împrejurulu meu. Și amu căȑutu la pământu, și amu aȑitu vóce ȑicându-mi: Saule, Saule, de ce mă persecuți? Éru eu amu respunsu: Cine esci, Dómnē? și a ȑisu cătră mine: Eu sânt Iisusu Nazarinénulu, pre care tu-lu persecuți. Éru cei ce erau cu mine au vȑȑutu lumina, și s'au înfricoșatu; dară vócea celuí ce-mi vorbia nu au aȑit'o. Și amu ȑisu:
10 Ce voiu face, Dómnē? Éru Domnulu

a ȑisu cătră mine: Scólă-te și mergi în Damascu, și acolo ȑi se va vorbi despre tóte cele ce ȑi s'au rōnduitu să le faci. Și fiindu că nu puteamu
11 vedé de strălucirea luminei aceleia, dusu fiindu de mână, de cătră cei ce erau cu mine, amu venitu în Damascu. Éru óre-care Anania, bărbatu pi-
12 osu duple lege, cercatu de toți Iudeii ce locuiau acolo, Venindu la mine, și
13 stându înainte, mi-a ȑisu: Frate Saulu, veȑi érási. Și într' ácea órá amu căutatu la elu. Éru elu a ȑisu: 14
Dumneȑeulu părințiloru nostri te-a alesu, ca să cunoscí voia lui, și să veȑi pre celu Dreptu, și să aȑi vóce din gura lui. Că vei fi martorulu lui
15 cătră toți omenii de cele ce ai vȑȑutu și ai aȑitu. Și acumu ce întâȑii? 16
scólă-te, și botéză-te, și-ȑi spală pēcatele tale, chiámându numele Domnului. Si s'a întēplatu, cându m'a-
17 mu întorsu la Ierusalimu și mă rugamu în templu, m'amu aȑlatu în uimire; Și l'amu vȑȑutu ȑicându-mi: 18
Grăbesce, și eȑi curēdu din Ierusalimu; că nu voru primi mărturia ta despre mine. Și amu ȑisu: Dómnē, 19
ei sciu că eu amu pusu în închisóre, și amu bātutu în sinagogi pre cei ce credeau în tine; Și cându se vȑsa
20 sângele lui Stefanu, marturulu teu, eramu și eu de față, și m'amu învóitu la omorírea lui, păzindu vestmintele celoru ce-lu omoríau. Și mi-a
21 ȑisu: Mergi; că eu te voiu trāmete departe la Gintí.

Și l'au ascultatu péné la ácestu cuvētu, dară *atunci* au redicatu vócea loru, ȑicēdu: Ia-lu de pe pământu pre unulu ca ácesta, că nu se cade ca elu să trāescă. Și strigându ei, și
23 rupēdu vestmintele, și aruncādu pulbere în aeru; A ordinatu căpitenia
24 să-lu ducă în cetățue, ȑicēdu ca elu să se cerceteze cu bātai; spre a se cunósce, pentru ce strigau áșa asupra lui. Éru pre cându 'lu legau cu cu-
25 rele, a ȑisu Pavelu cătră sutașulu celu ce sta de față: Óre vȑ este ertatu a bate omu Romanu, și fără de judecată? Și aȑind sutașulu, a mer-
26 su de a spusu căpiteniei, ȑicēdu: Caută ce vei să faci; că ácestu omu este Romanu. Atuncea venindu căpi-
27

tenia, i-a ȑisu: Spune-mi, de esci tu
 28 Romanu. Éru elu a ȑisu: Da. Şi a
 respunsu căpitenia: Că mulţi bani a-
 mu dobânditu cetăţenia acésta. Éru
 Pavelu a ȑisu: Eu chiaru sânt născu-
 29 tu *întru acésta*. Atunci îndată s'au
 depărtatu de la elu cei ce voiau să-
 lu bată; şi căpitenia s'a infriçoşatu,
 după ce a înţelesu că este Romanu, şi
 pentru că-lu legase.

30 Şi a dua a ȑi vroindu să cunoscă
 adevărulu, pentru ce este pēritu de
 Iudei, l'a liberatu din lanţuri, şi a
 ordinatu să vină archiereii şi totu si-
 nedriulu lor; şi aducēdu pre Pave-
 lu, l'a pusu în meȑiloculu lor.

1 Éru Pavelu privind la sinedriu, a
 ȑisu: Bărbaţi, fraţi, eu cu tótă buna
 consciinţă amu vieţuitu înaintea lui
 2 Dumneȑeu, pēnē într'acéstă ȑi. Éru
 archiereulu Anania a ordinatu celor
 ce-i sta înaintea, să-lu bată preste
 3 gură. Atuncea Pavelu i-a ȑisu: Te va
 bate Dumneȑeu, părete văruiu, că
 şeȑi să mă judeci duple lege, şi or-
 dineză să mă bată împotriva legi?
 4 Éru cei ce stăteau înaintea au ȑisu:
 Dară tu batjocuresci pre archiereulu
 5 lui Dumneȑeu? Éru Pavelu a ȑisu:
 Nu amu sciutu, fraţilor, că este ar-
 chiereu; că este scrisu: Pre mai ma-
 rele poporulu teu să nu-lu vorbesci
 de reu.

6 Şi cunoscēdu Pavelu, că o parte
 sânt Sadukei, éru alta Farisei, a
 strigatu în sinedriu: Bărbaţi, fraţi,
 eu sânt Fariseu, fiu de Fariseu; pen-
 tru credinţa în înviarea morţilor eu
 7 sânt trasu în judecată. Şi vorbindu
 elu acésta, s'a făcutu cērtă între Fa-
 risei şi între Sadukei, şi s'a despăr-
 8 ȑitu adunarea. Că Sadukeii ȑicu, că
 nu este înviare, nici ângeru, nici spi-
 ritu; éru Fariseii le marturisescu a-
 9 mînduoē. Şi s'a născutu strigare ma-
 re; şi sculându-se cărturarii din par-
 tea Fariseiloru, se certau ȑicēdu:
 Nici unu reu nu aflămu într' acestu
 omu; éru de i-a vorbitu spiritu séu
 ângeru, să nu ne opunemu lui Dum-
 10 neȑeu. Şi născēdu-se cērtă mare, şi
 temēdu-se căpitenia, ca să nu fie
 sfăşiatu Pavelu de d'înşii, a ordinatu
 ostaşiloru să vină, şi să-lu răpescă

din meȑiloculu lor, şi să-lu ducă în
 cetăţue. Éru în nóptea următoare stân- 11
 du-i Domnulu înaintea, i-a ȑisu: În-
 drēznesce, Pavele! că precumu ai
 mărturissitu de mine în Ierusalimu,
 așa ȑi se cade să mă mărturisesci şi
 în Roma.

Şi făcēdu-se ȑiuă, s'au adunatu 12
 unii Iudei, şi s'a anatematicatu, ȑi-
 cēdu, că nici voru mânca nici voru
 bé, pēnē nu voru omorî pre Pavelu.
 Şi erau mai mulţi de patru-ȑeci cei 13
 ce făcuseră acestu jurămētu. Ace- 14
 stia mergēdu la archirei şi la bētrâ-
 ni, au ȑisu: Cu anatema ne-am ana-
 tematicatu, că nimicu nu vomu gu-
 sta, pēnē nu vomu omorî pre Pavelu.
 Acumu dară voi împreună cu sine- 15
 driulu faceţi cunoscutu căpiteniei, ca
 mâne să-lu pogóre la voi, ca cumu
 aȑi voi să cercaţi mai cu amēnuntulu
 despre elu; éru noi, mai 'naintea de
 a se apropia elu, sântemu gata să-lu
 omorîmu.

Şi auȑindu fiulu surorii lui Pavelu 16
 de acéstă urȑelă, mergēdu a întratu
 în cetăţue, şi a spusu lui Pavelu. A- 17
 tuncea Pavelu chiāmându la sine pre
 unul din sutasi, a ȑisu: Du pre a-
 cestu tēnēru la căpiteniă; că are ceva
 să-i spună. Deci acela luându-lu, l'a 18
 dusu la căpiteniă, şi i-a ȑisu: Pavelu
 închisulu, chiāmându-mă la sine, s'a
 rugatu să aducu pre acestu tēnēru la
 tine, că are ceva să-ȑi spună. Éru 19
 căpitenia luându-lu de mână, şi du-
 cēdu-se la o parte, l'a întrebatu: Ce
 este aceea ce ai să-mi spui? ȑis'a 20
 elu: Iudeii s'au svătuitu să te rōge,
 ca mâne să aduci pre Pavelu la sine-
 driu, ca cumu aru voi ceva mai cu
 amēnuntulu să întrebe despre d'în-
 sulu. Deci tu să nu-i ascultă; că-lu 21
 pândescu bărbaţi mai mulţi de patru-
 ȑeci, cari s'au anatematicatu, ca nici
 să mânânce, nici să bea, pēnē nu-lu
 voru omorî; şi acumu sânt gata, a-
 sceptându făgăduinţa de la tine. Deci 22
 căpitenia a demisu pre tēnēruulu, o-
 prindu-i să nu spună nimenui, că i-a
 aretatu acestea.

Şi chiāmându pre duoi din sutasi, 23
 a ȑisu: Gatăȑi duoē sute de ostaşi, şi
 duoē sute de lănceri, şi şapte-ȑeci de
 călăreȑi, să mērgă pēnē la Cesareea, la

24 a treia oră din noapte. Și aduceți do-
bitoce, ca să pună pre Pavelu, spre
a-lu duce la Felicesu guvernătorulu.
25 Și a scrisu o epistolă de cuprinsulu
26 acesta: Claudiu Lisia lui Felicesu,
pre-puterniculu guvernatoru, salu-
27 tare. Acestu bărbatu era prinsu de
Iudei, și era să fie omoritu de d'in-
șii; atunci amu venitu eu cu oste, și
l'amu scăpatu, înțelegendu că este
28 Romanu. Și voindu să înțelegu pen-
tru ce-lu părăsescu, l'amu pogoritu la
29 sinedriulu loru. Și l'amu aflatu pē-
ritu în cestiuni de legea loru, éru
neavendu nici o vină vrednică de
30 mōrte séu de lanțuri. Și spunendu-
mi-se, cumcă Iudeii pândescu pre
acestu bărbatu, de îndată l'amu trā-
mesu la tine; ordinându și pērișiloru
să spună cele ce *au* asupra lui în-
aintea ta. Fii sănētosu.
31 Atuncea ostașii luându pre Pavelu,
dupre cumu li se ordinase, l'au adu-
32 su nóptea la Antipatrida. Éru a dua
đi, lăsându pre călăreți să mérgă cu
33 elu, s'au întorsu în cetățue. Acestia
întrându în Cesareea, și dādu guver-
nătorulu epistola, au pusu și pre Pa-
34 velu înaintea lui. Și cetind'o guver-
nătorulu, a întrebatu *pre Pavelu* din
cari părți este: și aflādu că *este* de
35 la Cilicia, A đisu: Te voiu ađi pre
tine, cându și pērișii tei voru veni.
Și a ordinatu ca elu să fie păzitu în
palatulu lui Erodu.

CAP. 24.

Acușățiunea și apărarea lui Pavelu. Pavelu înaintea
guvernătorulu Felicesu.

1 Éru după cinci đile s'a pogoritu ar-
chiereulu Anania cu bētrānii și cu
unu retoru *anume* Tertilu, cari au
înformatu pre guvernatoru asupra lui
2 Pavelu. Și chiamatu fiindu elu, Ter-
tilu a începutu a-lu pēri đicēdu:
Că multă pace amu căstigatu prin
tine, și că mai bune aședāmintē s'au
făcutu pentru poporulu acesta prin a
3 ta prevedere, Noi, pré-puternice Fe-
licse, o recunōscemu în totu timpulu
și în totu loculu, cu tōtă mulțumita.
4 Dară ca să nu te mai ostenescu, rogu-
te să ne ađi în scurtu cu a ta îndul-
5 gență! Că amu aflatu pre omulu a-
cesta molepsitoru, și ađitādu rescōlă

între toți Iudeii ce sūnt în tōtă lu-
mea, și *care este* mai marele sectei
Nazarineniloru; Care a și încercatu 6
a spurca templulu; pre care l'amu
și prinsu, și amu voitu să-lu judecā-
mu dupre legea nōstră. Dară căpi- 7
tenia Lisie venindu, cu mare silă l'a
luatu din mânele nōstre; Ordinādu 8
pērișiloru lui să vină la tine; de la
care însu-ți cercetādu, vei putē să
cunosci *adevărulu* tuturoru acestora,
de cari noi 'lu pērimu. Și s'au învoitu 9
și Iudeii, đicēdu cumcă acestea
sūnt așa.

Atuncea Pavelu, după ce guvernā- 10
torulu i-a făcutu semnu să vorbescă,
a respunsu: Sciindu-te, că de mulți
ani esci judecatoru acestui poporu,
mai cu plăcere respundu pentru sine-
mi. Că tu poți cunōsce, că nu sūnt 11
mai multu de cătu duoē-spre-dece
đile, de cându m'amu suitu să mă în-
chinu în Ierusalimu: Și nici în tem- 12
plu nu m'au aflatu disputādu cu
cineva, nici ađitādu pre poporu la
rescōlă nici în sinagogi, nici în ce-
tate; Nici potu dovedi acēsta de ca- 13
rē acumu mă părăsescu. Dară acēsta 14
mărturisescu ție, că dupre învățatura
pre care ei o đicu eresu așa servescu
Dumneđeului părințiloru mei, cre-
đēdu tōte cele scrise în lege și în
profeți; Avēdu *acēstă* speranță în 15
Dumneđeu, carea și însu-și acestia au,
că va să fie înviarea morțiloru, și
dreptiloru și nedreptiloru. De aceea 16
eu mă deprindu, să amu totu-de-
una o consciință nevinovată cătră
Dumneđeu și cătră ómeni. Éru după 17
mulți ani amu venitu să facu milă la
poporulu meu, și sacrificie. *Ocupān-* 18
du-mē cu acēsta, unii Iudei din Asia
m'au aflatu curățindu-mē în templu,
nici cu glōtă, nici cu gīlcēvă. Aceia 19
trebuia să fie de față înaintea ta, și
să *mē* părăscă, de au ceva asupra
mea. Séu acestia singuri să spună, 20
de au aflatu ceva nelegiuitu în mine,
stāndu eu înaintea sinedrulu. De cătu 21
numai în privința acestei unei vōce,
cu care amu strigatu, stāndu între
ei: Pentru înviarea morțiloru eu mă
judecu astă-đi de voi.

Éru Felicesu, ađindu acestea, și 22
sciindu mai cu de amēnuntulu de-

- spre *acéstă* cale, i-a mânatu, dicându: Cându va veni căpitenia Lisie, voi otărî asupra celoru privitoare la voi.
- 23 Și a ordinaru sutașului să păzescă pre Pavelu, și să-lu țină în ore-care libertate, și pre nimenea să nu opréscă dintr'ai lui de a-i servi, séu a veni la elu.
- 24 Éru după câteva zile venindu Felicsu cu Drusilla, femeea lui, carea era iudeică, a chiămatu pre Pavelu, și l'a auditu despre credința cea în
- 25 Christosu. Și vorbindu elu despre dreptate, înfrênare și judecata ce va să fie, cutremurându-se Felicsu, a
- 26 ȕisu: Pentru astă dată mergi; și cându voi afla tîmpu, te voi mai chiăma.
- 27 Încă și spera, că i se voru da bani de la Pavelu, ca să-lu elibereze; pentru aceea și mai adese ori chiămându-lu vorbea cu elu.
- 28 Éru împlinindu-se duoi ani, a venit Porciu Festu în locul lui Felicsu; eru Felicsu voindu să facă placere Iudeiloru, a lăsatu pre Pavelu legatu.

CAP. 25, 26.

Pavelu se apără înaintea lui Festu. și apeléză la Cesarulu Elu se apără înaintea regelui Agrippa.

- 1 Deci Festu întrându în provincia, după trei zile s'a suitu de la Cesareea
- 2 la Ierusalimu. Atunci arhieru și cei mai însemnați ai Iudeiloru l'au informatu asupra lui Pavelu, și-lu rugau; Cerându grație *loru-și* contra lui Pavelu, ca să-lu trâmétă la Ierusalimu. (Éru ei plānuiseră să-lu ucidă pe drumu.) Dară Festu a respunsu, că Pavelu este subu pază în Cesareea, și că elu degrabă va să mérgă acolo. Deci a ȕisu elu: Cei dintre voi cari potu, să se pogóre împreună, și să péréscă pre acestu bărbatu, de au ceva contra lui.
- 6 Și petrecându la ei nu mai multu de câtu ȕece zile, s'a pogorîtu în Cesareea; și a duoa ȕi ședendu pe scaunulu de judecată, a ordinaru să se aducă Pavelu. Și venindu elu, au stătutu împrejurulu lui Iudeii, cari veniseră din Ierusalimu, multe și grele pēre aducēdu contra lui Pavelu, cari nu le puteau dovedi. Éru Pavelu a-

pērându-se a respunsu: Nici contra legéi Iudeiloru nici contra templulu, nici contra Cesarulu nu amu greșitu ceva. Éru Festu voindu să facă plăcere Iudeiloru, respundēdu, a ȕisu lui Pavelu: Voiesci să te sui la Ierusalimu, și să te judeci acolo pentru acestea înaintea mea? Éru Pavelu a

10 ȕisu: Eu stau înaintea scaunulu de judecată a Cesarulu, unde trebue să mă judecu; Iudeiloru nici o nedreptate nu amu făcutu, precumu și tu mai bine cunosci. Că de amu făcutu

11 nedreptate, și de amu lucratu ceva vrednicu de mórte, nu mă ferescu de mórte; dară dacă nimicu nu este *a-devēratu* din cele cu cari ei mă pērescu, nimenea nu pôte să mă dăruéscă loru. Éu apelezu la Cesarulu. Atuncea Festu conferindu cu svatulu,

12 a respunsu: Ai apelatu la Cesarulu? la Cesarulu vei merge.

Éru după câteva zile regele Agripa și Bernica s'au pogorîtu în Cesareea, să salute pre Festu. Și petrecēdu zile multe acolo, Festu a informatu pre rege despre Pavelu dicēdu: Este unu bărbatu, lăsatu legatu de Felicsu; Despre care, fiindu

15 eu în Ierusalimu, mi-au spusu arhierii și bētrânii Iudeiloru, cerēdu condēmnarea lui. *Dară* li-amu respunsu: Nu este datină la Romani, să dee pre vre unu omu la perȕare, pēnē ce celu pēritu nu are de față pre pērișii lui, și să-și iee locu de respunsu pentru pîra *sa*. Deci ei adu-

17 nāndu-se aicea, nu amu făcutu amānare, ci a duoa ȕi ședēdu în scaunulu de judecată amu ordinaru să se aducă bărbatulu. Contra căruia scu-

18 lāndu-se pērișii, nici o vină aduceau dintr' acelea cari eu presupuneamu; Ci numai nisce întrebări despre a lo-

19 ru superstițiuni aveau contra lui, și despre unu Iisusu óre-care mortu, pre care ȕicea Pavelu că este viu. Și

20 nedumerindu-mē eu în cestiunea acēsta, l'amu întrebatu de voiesce să mérgă la Ierusalimu, și acolo să se judece despre acestea. Éru Pavelu a-

21 pelāndu să fie păstratu pentru judecata împēratulu, amu ordinaru să fie păzitu pēnē ce-lu voi trāmete la Cesarulu. Éru Agrippa a ȕisu lui Festu: 22

Așiu voi și eu să audu pre acelu omu.
Éru elu a ȃisu: Mâne 'lu vei aȃdi.

- 23 Deci a ȃua ȃi venindu Agrippa și Bernica cu mare pompă, și întrându în auditoriu cu căpiteniele cele mai mari și cu cei mai însemnați ai cetăței, a ordinațu Festu, și s'a adu-
24 su Pavelu. Și a ȃisu Festu: Rege Agrippu, și toți bărbații cei ce sȃnteți cu noi, vedeți pre acesta, despre care tȃtă mulțimea Iudeiloru mi s'a rugatu și în Ierusalimu și aicea, strigându că elu nu trebue să mai tră-
25 ȃscă. Éru eu cunoscȃndu că elu nimicu vrednicu de mȃrte nu a făcutu, și elu însu-și apelându la Cesarulu,
26 amu ȃtărȃtu să-lu trȃmȃtă. *Dară* nu amu nimicu siguru a scrie despre elu domnitorulu meu. Pentru aceea l'am adusu, înaintea vȃstră, și mai cu sȃmă înaintea ta, rege Agrippu, ca, făcȃndu-se cercetare, să amu ce scrie.
27 Că mi se pare neînțelesu să trȃmetu unu închisu, fără a însemna pȃrele aduse asupra lui.

- 1 Atunci Agrippa a ȃisu lui Pavelu: Voia ȃi se dă ca să vorbești pentru
2 tine însu-ȃi. Éru Pavelu întindȃndu mȃna, a respunsu: Mȃ socotescu fericitu, rege Agrippu, că astă-ȃi potu răspunde pentru mine înaintea ta despre tȃte cele de cari mȃ pȃrȃscu Iudeii;
3 Mai cu sȃmă *fiindu că te cunosc*u că scii tȃte datinele și întrebȃrile Iudeiloru: de aceea rogu-te, ca să mȃ ascuți cu îndulgențȃ. Viȃȃta mea din tinereȃe, care din începutu a fostu între poporulu meu în Ierusalimu,
4 o sciu toți Iudeii; Cari mȃ cunosceau mai dinainte, (de voru voi să mărturisȃscă,) că duple secta cea mai esactă a leģei nȃstre amu trȃitu
5 ca Fariseu. Și acumu stau judecȃndu-mȃ pentru că mȃ încredu în făgȃduințȃ care a dat'o Dumneȃeu pȃrinȃiloru nostri; La *implinirea* căreia cele duoȃ-spre-dece seminȃții ale nȃstre, neîncetatu ȃiua și nȃptea servindu *lui Dumneȃeu*, sperȃ să ajungȃ. Pentru acȃstȃ speranțȃ, rege Agrippu,
6 sȃnt pȃrȃtu de Iudei. — Ce? lucru de necredințȃ se pare vouȃ, că Dumneȃeu înviȃzȃ pre morȃi? Și eu amu

gȃnditu, că trebuia să facu multe contra numelui lui Iisusu Nazarinȃnulu. Ceea ce amu și făcutu în Ierusalimu; că luȃndu putere de la ar-
10 chierei, amu închisu în închisȃre pre mulȃi din sȃnȃi; și cȃndu erau să se omȃre ei, amu datu votulu meu contra loru. Și în tȃte sinagogele de
11 multe ori muncindu-i, 'i siliamu să hulȃscă; și fȃrte înfuriȃndu-mȃ asupra loru 'i goniamu pȃnȃ și prin cetȃȃile cele din afarȃ. Cu acestu *scopu*
12 amu mersu la Damascu cu putere și cu ordinu de la archiere; Și la amȃȃ-
13 ȃi, rege, amu vȃȃutu pe cale luminȃ din ceriu, mai strȃlucitȃre de cȃtu sȃrele, strȃlucindu împrejurulu meu și a celoru ce mergeau cu mine. Éru
14 noi toți cȃȃȃndu la pȃmȃntu, amu aȃȃtu eu vȃce ȃicȃndu cȃtrȃ mine, și vorbindu în limba ebreȃscȃ: Saule, Saule, de ce mȃ persecuȃi? greu 'ȃi
15 *este* a lovi cu peciorulu asupra bolduriloru. Éru eu amu ȃisu: Cine esci,
16 Dȃmne? Éru elu a ȃisu: Eu sȃnt Iisusu pre care tu-lu persecuȃi; Ci te
17 scȃlȃ, și stȃi pe peciȃrele tale! cȃ spre acȃstȃ m' amu aretatȃ ȃie, ca să te rȃnduescu servu și marturu a celoru ce ai vȃȃutu, și a celoru pentru cari mȃ voiȃ aretȃ ȃie;
18 Scotȃndu-te din acestu poporu și de la Ģinȃi, la cari acumu te trȃmetu; Sȃ deschȃȃi ochii loru, ca să se întȃrcȃ de la întunerecu la luminȃ, și de la puterea Satȃnei la Dumneȃeu, ca ei să iee ertare pȃcatelorȃ și moscenire între cei sȃnȃȃiȃi prin credințȃ cea în mine.

Pentru aceea, rege Agrippu, nu
19 amu fostu neascultȃtoru vederei cerești; Ci amu mărturisitu ȃntȃiȃu celoru din Damascu și în Ierusalimu, și prin tȃtȃ țȃra Iudeii, și *atuncea*
20 Ģinȃiloru, ca să se pocȃiȃscȃ, și să se întȃrcȃ la Dumneȃeu, făcȃndu lucruri vrednice de pocȃințȃ. Pentru
21 acesteȃ Iudeii prindȃndu-mȃ în templu, se încercȃrȃ să mȃ omȃre. Darȃ
22 dobȃndindu ajutoru de la Dumneȃeu, stau pȃnȃ într'acȃstȃ ȃi, mărturisindu la micu și la mare, nimicu vorbindu afarȃ de cele ce și profȃȃi și Moisi
23 au profȃȃitu, că voru să fie; Cȃ va suferi Christosu, și cȃ elu va fi ȃntȃiulu, care se va scula din morȃi, și

va da lumină poporului acestuia și Ginților.

- 24 Éru elu acestea dicându, Festu cu tare vóce a ȑisu: Pavele, ai nebunitu; cartea cea multă te aduce spre ne-
- 25 buniă. Dară elu a ȑisu: Nu sânt ne- bunu, puternice Feste, ci vorbescu cuvinte ale adevărului și ale minței
- 26 sănătoșe; Că regele scie de acestea, cătră care și cu îndrăsnélă vorbescu; nu credu că-i va fi ceva dintr'acestea nesciutu; că acestea nu s'au făcutu
- 27 în unghiu. Creȑi, rege Agrippu, pre 28 profeți? sciu că creȑi. Éru Agrippa a ȑisu cătră Pavelu: Cătu pe ce să
- 29 mă înduplici a deveni Creștinu. ȑis'a Pavelu: Așiu dori de la Dumneȑeu, ca și în puȑinu și în multu nu numai tu, ci și toți cei ce mă audu astă-ȑi, să fiți astu-felu precumu și eu sânt, afară de lanțurile acestea.
- 30 Și acestea dicându elu, s'a sculatu regele, și guvernătorulu, și Bernica,
- 31 și cei ce ședeau cu ei; Și depărtându-se, vorbia unulu cătră altulu, dicându: Acestu omu nu face nimicu vrednicu
- 32 de mórte séu de lanțuri. Éru Agrippa a ȑisu lui Festu: Acestu omu se putea libera, de nu aru fi apelatu la Cesarulu.

CAP. 27, 28.

Plutirea lui Pavelu și spargerea corăbiei. Petrecerea lui în insula Melita. venirea sa la Roma.

- 1 Éru otărîndu-se ca să mergemu noi în Italia, s'au datu Pavelu și óre-cari alți închiși unui sutașu anume Iulie,
- 2 din cohorta Augustă. Și întrându într'o corabiă de la Adramitu, avându a pluti pe lîngă țermurile Asiei, amu pornitu, fiindu cu noi Aristarchu, Ma-
- 3 cedonénu din Thessalonicu. Și a dua o ȑi amu venit u în Sidonu; și trătându umanu Iuliu pre Pavelu, i-a datu voiă să mergă pe la amici să fie îngrijitu.
- 4 Și de acolo pornindu, amu plutitu pe lîngă Cipru, pentru că vînturile erau
- 5 în potrivă. Și trecendu marea Ciliciei și a Pamfiliei, amu venit u la Mira Liciei. Și acolo aflându sutașulu o
- 6 corabiă din Alessandria plutindu la 7 Italia, ne-a înbărcatu într'insa. Și în multe ȑile plutindu încetu, și abia sosindu lîngă Cnidu, nelăsându-ne vîntulu, amu plutitu pe lîngă Creta,
- 8 față de Salmona. Și de abia trecendu,

amu venit u la unu locu ce se chiăma: Limanuri bune, de care era aprópe cetatea Lasea.

Éru multu timp u trecendu, și fi- 9 indu plutirea periculósă, pentru că și postulu trecuse acum u, 'i îndemna Pavelu, Dicându-li: Bărbați, vedu că 10 acéstă plutire va să fie cu necazu și cu multă pagubă nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vieței nóstre. Éru sutașulu asculta mai multu pre 11 cârmaciu și pre căpitanulu corăbiei, de cătu cele ce vorbia Pavelu. Și ne- 12 fiindu limanulu bunu de ernatu, cei mai mulți svātuiau să se ducă de acolo, ca, dacă se va puté, să ajungă la Finica, să erneze, care este limanu alu Cretei, jăcendu despresudu-vestu, și despre nordu-vestu.

Și suffându vîntulu de méȑă-ȑi, 13 părăndu-li că voru isbuti în propunerea *loru*, au redicatu *ancora*, și au plutitu pe lîngă marginile Cretei. Éru 14 nu după multu timp u s'a redicatu asupra însulei unu vîntu viforosu, ce se chiamă Evroclidonu. Așa răpită 15 fiindu corabia, și neputendu a se împotrivi, ne purtamu, lăsându-ne du pre vîntu. Și trecendu pe lîngă o 16 insulă ce se chiamă Claudia, abia amu pututu prinde luntrea, Și trăgendu-o, 17 *marinari* întrebuintău tóte meȑilócele, încingendu corabia cu *frâmbii*; și temendu-se să nu cadă preste unu scruntaru, au lăsătu pânzele, și așa se purtau. Și fórt e învăluindu-ne, a 18 dua o ȑi au aruncatu povóra *din corabiă în mare*. Și a treia ȑi noi cu 19 mânele nóstre amu lepédatu tóte lucrurile corăbiei. Dară nearetându-se 20 nici sórele nici stelele mai multe ȑile, și viforu nu pucinu fiindu asupra *nóstră*, s'a luat u tótă speranța de a ne mântui.

Éru după ce nu au mîncatu multu 21 timp u, Pavelu stându în meȑiloculu loru a ȑisu: Bărbați, se cădea să mă ascultați, și să nu plecați de la Creta, ca să fi fostu scutiți de acestu necasu și pagubă. Și acum u vé îndemnu să 22 îndrăzniți; că nu se va perde nici unu sufletu dintre voi, ci numai corabia; Că mi-a státutu înainte într'acéstă 23 nópte ângerulu lui Dumneȑeu, alu căruia sânt eu, și căruia servescu,

24 Dîcîndu: Nu te teme, Pavele, tu tre-
bue să stai înaintea Cesarului; și
éccé ți-a dăruitu Dumneḃeu pre toți
25 cei ce plutescu cu tine. Dreptu aceea,
bărbați, fiți îndrăzneți; că credu lui
Dumneḃeu, că așa va fi precumu mi
26 s'a vorbitu. Dară într'o insulă óre-
care este să cădemu noi.

27 Éru cându a sositu nóptea a patru-
spre-decea, învăluindu-ne în marea
Adriatică, pe la mieḃulu nopții, li
părea marinariilor că se apropia de
28 unu pămîntu; Și pogorîndu măsura,
au aflatu stînjini duoḃ-deci; și tre-
cîndu puḃinu de acolo, și éráși mē-
surîndu, au aflatu stînjini cinci-spre-
29 dece. Atuncea temîndu-se ca nu cumva
șă cădemu în locuri petróse, arun-
cîndu patru ancóre despre cîrma co-
răbiei, asceptau a veni ḃiua.

30 Éru marinarii căutîndu să fugă
din corabiă, și liberîndu luntrea în
mare, suptu cuvîntu ca cumu aru
voi să arunce ancore despre partea
31 de dinainte, Dis'a Pavelu sutașului
și ostașiloru: De nu voru remăné
acestia în corabiă, voi nu vḃe veți puté
32 mîntui. Atuncea ostașii tăiîndu fu-
niele luntrei, au lăsat'o să cadă.

33 Éru cându era să se facă ḃiua,
Pavelu ruga pre toți să mînânce bu-
cate, dîcîndu: Patru-spre-dece ḃile
sînt astă-ḃi, de cându nu ați mîn-
catu, asceptîndu și nimicu gustîndu:
34 Pentru aceea vḃe rogu să mîncăți; că
acésta este de nevoieă pentru păstra-
rea vóstră; că nici unuia din voi pḃeru
35 din capu nu va căde. Și acestea ḃi-
cîndu, și luîndu pâne, a mulțumitu
lui Dumneḃeu înaintea tuturor, și
36 frîngîndu, a începutu a mîncă. A-
tunci încurăgîndu-se cu toții au luat
37 și ei de au mîncatu. Și eramu în co-
rabiă preste totu duoḃ sute și șapte-
38 deḃi și șese de suflète. Și săturîndu-se
de bucate, au ușuratu corabia, arun-
cîndu grăulu în mare.

39 Și făcîndu-se ḃiua, nu cunosceau
pămîntulu, éru vedeau de departe
unu sînu ce avea ḃermuri, la care se
svătuiau, de aru fi cu putință, să
40 scóță corabia. Și redicîndu ancorele,
s'au lăsatu pe mare; în același timpu
au slăbitu funiele cîrmelor, și redi-
cîndu pânza cea mică duple *vîntulu*

care sufla, trăgea spre termuri. Și 41
căḃîndu într'unu locu dintre duoḃ
mări, s'a înfiptu corabia; și partea
de dinainte s'a împlîntatu, și sta ne-
clătita; éru partea dinapoi se rupea
de puterea valurilor. Éru ostașii sfă- 42
tuiră să omóre pre închiși, ca să nu
scape cineva în notu. Dară sutașulu 43
voindu să scape pre Pavelu, i-a opritu
de la cugetulu *loru*; și a ordinaru,
ca cei ce voru puté, să înóte, să se
arunce *în apă* mai ântéiu, și să éșă
la pămîntu. Éru cei-l-alți, unii pe 44
scînduri, alții pe sfărîmături din co-
rabiă.

Astu-feliu au scăpatu toți la u-
scatu.

Și cându au scăpatu, atunci au cu- 1
noscutu, că insula se chiăma Melita.
Éru barbarii au făcutu nu puḃină 2
milă cu noi; că facîndu focu, ne-au
primitu pre toți, din cauza plóiei și
frigului ce era.

Și strîngîndu Pavelu multe gâteje, 3
și puîndu-le pe focu, a éșitu o viperă
din căldură, și s'a apucatu de mîna
lui. Și vḃîndu barbarii féra spîndu- 4
rîndu de mîna lui, ḃiceau unulu că-
tră altulu: De siguru acestu omu este
ucigașu, pre care scăpîndu din mare,
dreptatea nu l'a lăsatu să trăescă.
Dară elu scuturîndu féra în focu, nici 5
unu reu nu a suferitu. Éru ei ascep- 6
tau să se umfle elu, séu să cadă de
odată mortu; dară asceptîndu ei
multu, și vḃîndu că nu i se făcuse
nici unu reu, schimbîndu gîndulu, ḃi-
ceau că este ḃeu.

Și împrejurulu acelu locu erau 7
moșiele mai marelui insulei, anume
Publiu; care primîndu-ne, ne-a ospe-
tatu cu bună-voință trei ḃile. Și ja- 8
cea părintele lui Publiu suferîndu de
friguri și de vîntre; la acesta întrî-
ndu Pavelu, și rugîndu-se, și puîndu-
și mînele pe elu, l'a vindecatu. Ace- 9
stea făcîndu-se, si cei-l-alți cari a-
veau bóle în insulă, veniau și se vin-
decau. Acestia cu multă onóre ne-au 10
onoratu, și pornîndu noi, *ni*-au adusu
cele de trebuință.

După trei luni ne-amu pornitu cu 11
o corabiă Alessandrină ce ernase în
insulă, alu căreia semnu era Castorū

12 și Pollucesu. Și sosindu în Siracusa,
 13 amu remasu acolo trei zile. Și de a-
 colo încunjurându, amu venitu în Re-
 giu; și preste o zi suflându vîntu de
 mîedă-di, a dua o zi amu venitu la
 14 Potioli; Aici aflându frați, ei ne-au
 rugatu să petrecemu la ei șapte zile;
 15 apoi amu venitu la Roma. Éru frații
 auzindu cele despre noi, au eșitu de
 acolo spre întîmpinarea noastră, pînă
 la forulu lui Appiu și la Trei Taver-
 ne; pre cari vedîndu-i Pavelu, și
 mulțumindu lui Dumneșeu, a luat
 îndrăznélă.
 16 Éru venindu noi la Roma, sutașulu
 a datu pre cei închiși căpiteniei ô-
 stei; éru lui Pavelu i s'ă datu voia să
 petrecă deosebitu cu sutașulu ce-lu
 17 păzia. Éru după trei zile a chiămatu
 Pavelu pre mai marii Iudeilor; și
 adunându-se ei, li-a disu: Bărbați,
 frați, eu nimicu făcîndu contra po-
 porului, séu datineloru părințesci, a-
 mu fostu legatu în Ierusalimu, și datu
 18 în mânele Romanilor; Cari judecân-
 du-mă voiau să mă libereze, fiindu
 că nici o vină de mörte nu era în
 19 mine; Éru opunîndu-se Iudeii, amu
 fostu silitu a apela la Cesarulu; nu
 că așiu ave în ceva a pîrî pre poporulu
 20 meu. Pentru acéstă v'amu chiămatu,
 să vî vedu și să vorbescu cu voi; că
 pentru speranța lui Israelu sînt le-
 21 gatu cu acestu lanțu. Éru ei i-au di-
 su: Noi nici cărți amu luat din Iu-
 deea despre tine, nici venindu cineva
 din frați ni-a spusu, séu a vorbitu
 22 ceva reu despre tine. Dară ne rugămu

să auzimu de la tine părerea ce ai;
 că de secta acéstă scimu că în totu
 loculu i se dice de reu.

Și rînduindu-li zi, au venitu mulți 23
 la d'însulu unde găzduia; căroră măr-
 turisindu, li spunea de împărăția lui
 Dumneșeu, dovedindu-li cele despre
 Iisusu din legea lui Moisi și din pro-
 feți, de demănéta pînă séra. Și unii 24
 credeau cele ce se diceau, éru alții
 nu credeau. Și împărechîndu-se în- 25
 tre d'însii, s'au dusu, dicîndu Pavelu
 unu cuvîntu: Bine a vorbitu Spiri-
 tulu Sântu prin profetulu Isaia cătră
 părinții nostri, Dicîndu: Mergi la a- 26
 cestu poporu, și zi: Auzindu veți
 auzi, și nu veți înțelege; și privindu
 veți privi și nu veți vedé; Că ânima 27
 acestui poporu s'a îngroșatu, și ure-
 chiele loru sînt grele de auzitu, și
 ochii loru și-au închisu; ca nu cum-
 va să vedă cu ochii, și să auză cu u-
 rechiele, și să înțelegă cu ânima, și
 să se întorcă, și eu să-i vindecu.
 Dreptu aceea să vî fie cunoscutu, 28
 că mîntuirea lui Dumneșeu s'a tră-
 mesu Ginților, și ei o voru asculta.
 Și acestea elu dicîndu, au eșitu Iu- 29
 deii, avîndu multă dispută între
 d'însii.

Éru Pavelu a petrecutu doi ani 30
 deplini în casa sa închiriată, și pri-
 mia pre toți cari veniau la d'însulu.
 Predicîndu împărăția lui Dumneșeu, 31
 și învățîndu cele despre Domnulu Ii-
 susu Christosu cu totă îndrăznélă, și
 fără oprélă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

ROMANI.

CAP. 1.

Necesitatea evangheliei probată prin starea morală
 a Ginților.

1 Pavelu servulu lui Iisusu Christosu,
 chiămatu a fi apostolu, consacratu
 2 evangheliei lui Dumneșeu, (Pre care
 elu mai 'nainte a făgăduit'o prin pro-

feții sei în sântele scripturi,) Despre 3
 Fiulu seu Iisusu Christosu, Domnulu
 nostru, care dupre corpu s'a născutu
 din semînta lui Davidu; Éru dupre 4
 spiritulu sânteniei s'a declarat cu
 putere Fiiu alu lui Dumneșeu prin
 înviarea din morți; Prin care amu 5
 primitu charulu și apostolia, spre a

6 *aduce* toate popoarele la ascultarea
 credinței, pentru numele lui; Între
 cari sunteți și voi, chemați ai lui Ii-
 7 susu Christos; *Vouă* tuturor, ce-
 loru din Roma, iubiți ai lui Dumne-
 8 deu, și chemați *a fi* sânti: Charu
fi voui și pace de la Dumneșeu, Pă-
 rintele nostru, și de la Domnulu Ii-
 susu Christos.

8 Mai așteiu mulțumescu Dumne-
 șeului meu prin Iisusu Christos de-
 spre voi toți, că credința voastră se
 9 vestesce în totă lumea. Că Dumne-
 șeu căruia servescu cu spiritulu meu
 în evangelia Fiului seu, 'mi este mar-
 10 tura, cumcă neîncetatu facu amin-
 tire de voi. Totu-de-una în rugăciu-
 nile mele rugându-mă, că de m'ășiu
 înlesni vre-o dată, voindu Dumneșeu,
 11 să vinu la voi; Că dorescu să vă vă-
 du, ca să vi comunicu daru spiritualu
 12 spre întărirea voastră; Adecă ca să
 mă mângăiu împreună cu voi prin
 credința cea mutuală a voastră și a
 mea.

13 Deci voi să știți, fraților, că de
 multe ori mi-amu propusu să vinu
 la voi, ca să amu fruptu și între voi,
 precumu și între cele-l-alte Ginți;
 dară amu fostu opritu pene acumu.

14 Eu sunt detoru și Elliniloru și Neel-
 liniloru, și înțelepților și neînțelep-
 15 țiloru. Așa dară în câtu atîrnă de mi-
 ne, sunt gata a predica evangelia și
 voui celoru din Roma.

16 Că nu mă rușinez de evangelia
 lui Christos; că este puterea lui
 Dumneșeu spre mântuirea a totu ce-
 lui ce crede: a Iudeului mai așteiu,
 17 și a Ellinului. Că într'însa se desco-
 pere dreptatea lui Dumneșeu din
 credință spre credință; precumu este
 scrisu: Dreptulu va trăi prin credință.

18 Că mânia lui Dumneșeu se desco-
 pere din ceriu asupra a totă nepieta-
 tea și nedreptatea oamenilor, cari
 silnicescu adevărulu cu nedreptate.

19 Că ceea ce se pôte cunósce din ale
 lui Dumneșeu este vizibilu într'însii;

20 că Dumneșeu li-a aretatu. Că cele
 nevizibile ale lui, *adecă* eterna lui
 putere și dumneșeire, se vedu lă-
 muritu de la crearea lumii, înțele-
 gându-se din fapte; încatu ei sînt
 21 fără de răspuns; De óre-ce cunos-

cându pre Dumneșeu, nu l'au măritu
 ca pre Dumneșeu, nici i-au mulțu-
 mitu; ci s'au făcutu deșerti în păre-
 rile loru, și s'a întunecatu ânima loru
 cea neînțelegetoria. Dicându-se că 22
 sînt înțelepți s'au făcutu nebuni; Și 23
 au schimbatu mărirea nestricăciosu-
 lui Dumneșeu în închipuirea omului
 stricăciosu, și a paseriloru, și a pa-
 trupedelor, și a tîrătoriloru. Pentru 24
 aceea i-a datu Dumneșeu în poftele
 ânimilor loru spre necurația, ca să
 desonoreze corpurile loru în sine;
 Acei cari au schimbatu adevărulu lui 25
 Dumneșeu în minciună; și au măritu
 și au servitu fapturei mai multu de
 câtu Facătorulu, care este bine cu-
 vîntatu în eternu. Aminu. Pentru a- 26
 ceea i-a datu Dumneșeu la poște în-
 jositore; că și femeele loru și-au
 schimbatu usulu naturalu în celu ce
 este în potrive naturei. Asemenea și 27
 bărbații părăsindu usulu naturalu alu
 femeelor, s'au aprinsu în poftele
 loru unulu spre altulu; bărbați cu
 bărbați făptuindu rușinea, au primitu
 în sine respătirea, ce li se cădea,
 pentru rătăcirea loru. Și fiindu că nu 28
 au voitu a ave pre Dumneșeu în cu-
 noscință, i-adatu Dumneșeu în minte
 reprobata, spre a face cele ce nu se
 cadu; Plini fiindu de totă nedrepta- 29
 tea, de desfrînare, de neleguire, de
 lăcomia, de reutate; plini de pismă,
 de ucidere, de cîrtă, de vicleșugu,
 de viții, șoptitori; Calomniatori, u- 30
 ritori de Dumneșeu, vîtamatori, în-
 gâmfăți, trufași, născocitori de rele,
 neascultatori de părinți; Neînțeleg- 31
 tori, călcători de învoiele, fără iubire
 naturală, neîmpăcați, nemiloși; Cari 32
 știindu dreptatea lui Dumneșeu, că
 cei ce facu unele ca acestea sînt
 vrednici de mórte, nu numai facu a-
 cestea, ci încă se bucură de cei ce le
 facu.

CAP. 2, 3.

Iudeii sînt vinovați ca și Gințile, și păcătescu
 contra lui Dumneșeu și a legii lui. Omulu se în-
 dreptă prin credință, éru nu prin fapte.

Pentru aceea esci fără de răspuns, 1
 O omule, veri-cine ai fi, carele judeci;
 că în ce judeci pre altulu, însu-ți te
 condamnă; că tu, carele judeci, faci
 aceleași. Éru noi scimu, că judecata 2

lui Dumnezeu este după adevărul a-
supra celor ce fac unele ca acestea.
3 Și óre socotesci acésta, O omule, celu
ce judeci pre cei ce fac unele ca a-
cestea, și tu însu-ți faci aceleași, că
vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?
4 Séu desprețuiesci tu bogăția bunătă-
ții lui, și a îngăduinței și a îndelun-
gei lui răbdări neluându séma, că bu-
nătatea lui Dumnezeu te aduce la
5 pocăință? Ci după anima ta cea îm-
petrită și nepocăită, 'ți aduni mânia
pentru ziua mâniei și a descoperirii
6 dreptei judecări a lui Dumnezeu; Ca-
re va răsplăti fie-căruia după faptele
7 lui: Celoru ce prin răbdare în fapte
bune caută mărirea și onóre și nemu-
8 rire, viața eternă; Éru celoru prigo-
nitori, cari nu se supunu adevărului,
ci se supunu nedreptății — mânia și
9 urgia, Necazu și strîmțorare preste
totu sufletulu omului ce lucrăză reu:
10 alu Iudeului mai întăiu, și alu Elli-
nului; Dară mărirea și onóre și pace
totu celui ce face binele: Iudeului
11 mai întăiu, și Ellinului. La Dumne-
12 deșu nu este căutare în față. Căci câți
au păcătuitu fără lege, se voru și per-
de fără lege; și câți au păcătuitu suptu
13 lege, voru fi judecați după lege, (Că
nu auditorii legii *sînt* drepti înaintea
lui Dumnezeu, ci făcătorii legii se
14 voru îndrepta. Căci, cându Gîntile,
ce nu au lege, facu din fire cele ale
legii, aceia neavîndu lege, ei singuri
15 'și sînt lege; Cari arétă că cererile
legii *sînt* scrise în ânimeloru, fi-
indu că conștiințele lor li dau mărtu-
16 riă, și gîndurile *loru* séu se pîrîs-
cu séu se apîră între sine.) În ziua
cându va judeca Dumnezeu cele as-
cunse ale ómenilor prin Iisusu Chri-
stosu după evangelia mea.
17 Éccă, tu te numesci Iudeu și te
rédemi pe lege, și te laudi în Dum-
18 neșu. Și cunosci voia *lui*, și apre-
țuiesci cele mai bune, fiindu învățatu
19 din lege; Și te încređi a fi conducă-
toru orbiloru, luminează celoru în întu-
20 nerecu; Îndreptătoru celoru fără de
minte; învățătoru prunciloru, avîndu
forma sciinței și a adevărului în lege.
21 Deci tu, carele înveți pre altulu, pre
tine nu te înveți? tu, carele predici:
22 să nu furi, furi? Tu, carele dici: să

nu comiți adulteriu, comiți adulteriu?
Tu, carele urăști idolii, furi cele sîn-
te? Tu, carele te laudi cu legea, prin
23 călcarea legii desonori pre Dumne-
șu? Că numele lui Dumnezeu se
24 blastemă între gînti prin voi, cum
dice scriptura.

Că circumcisiunea folosesce, dacă
25 faci legea; éru dacă esci călcătoru de
lege, a ta circumcisiune s'a făcutu
necircumcisiune. Dreptu aceea de va
26 păzi necircumcisiunea prescrierea le-
gei, au nu se va socoti necircumcisi-
unea *sa* dreptu circumcisiune? Și
27 necircumcisiunea cea naturală, dacă
împlinesce legea, au nu te va con-
demna pre tine, care avîndu scriptura
și circumcisiunea, esci călcătoru de
28 lege? Că nu celu din afară este Iu-
deu, nici cea din afară, în corp, e-
ste circumcisiune; Ci acela este Iu-
29 deu celu din întru, și circumcisiune
este cea a ânimei, în spiritu, éru nu
în literă: a căruia laudă nu *este* de
la ómeni, ci de la Dumnezeu.

Care deci este prerogativa Iudeului?
1 séu care *este* folosulu circumcisiunei?
Este mare din tóte punctele de ve-
2 dere; mai întăiu, că lor s'au încre-
dîntatu cuvintele lui Dumnezeu. Că
3 ce *este*, dacă unii nu au cređutu? nu
cumva necredința lor va nimici
credința lui Dumnezeu? Nici de cu-
4 mu; ci fie Dumnezeu adevăratu, și
totu omulu mincinosu, precumu este
scrisu: Ca să te îndreptezi în cuvî-
tele tale, și să biruesci cându vei ju-
deca.

Dacă nedreptatea noastră pune în
5 vedere dreptatea lui Dumnezeu, ce
vom dice? au dóră nedreptu *este*
Dumneșu, care se mânia? (vorbescu
6 omenesce.) Nici de cumu; că atuncea
cumu va judeca Dumnezeu lumea?
7 Și *erăși*, dacă adevărulu lui Dumne-
șu prin minciuna mea a prisositu
mai multu spre mărirea lui: de ce
dară și eu mă mai judecu ca unu pă-
cátosu? Și *de ce* să nu facemu cele
8 rele, ca să vină cele bune? precumu
sîntemu huliți, dicîndu unii că vor-
bimu *asa*; a căroră condamnare este
dréptă.

Deci ce? sîntemu noi mai buni 9

de câtu Gintile? Nu, nici de cumu; că mai 'nainte amu doveditu că toți, și Iudeii și Ellinii sânt subu păcatu; 10 Precumu este scrisu: Nu este dreptu 11 nici unulu; Nu este nimene care se înțelegă, nu este nimene care să caute 12 pre Dumneșeu; Toți s'au abătutu, s'au făcutu împreună netrebnici; nu este nimene care să facă binele, u- 13 nulu macaru; Gâtulejulu lor *este* grópă deschisă; cu limbele loru viclenescu; veninu de aspidă *este* subu 14 buzele lor; Gura lor *este* plină de 15 blăstemu și de amărăciune; Grabnice *sânt* peciórele lor a vërșă sânge; 16 Stricăciunea și miseria *este* în căile lor; 17 Și calea păcei nu au cunoscutu. 18 Nu este frică de Dumneșeu înaintea ochiloru lor.

19 Éru scimu, că cele ce dice legea, le dice celoru ce sânt subu lege; ca tótă gura să se astupe, și tótă lumea să fie vinovată înaintea lui Dumneșeu. 20 Dreptu aceea prin fapte de ale legi nu se va îndrepta nici unu corp înaintea lui; că prin lege este cunoșcința păcatulu.

21 Éru acumu afară de lege dreptatea lui Dumneșeu s'a aretatu, fiindu mărturisită de lege și de profeți; 22 Adeacă dreptatea lui Dumneșeu, *care vine* prin credința în Iisusu Christosu la toți și preste toți cei ce credu; că 23 nu este osebite; Că toți au păcătuitu, și se lipsescu de mărirea lui 24 Dumneșeu; Îndreptați fiindu în daru cu charulu lui prin rescumpărarea lui 25 Christosu Iisusu; Pre care l'a rônduitu Dumneșeu *a fi* sacrificiu de împăcare prin credința în sângele lui, spre aretarea dreptăței sale, pentru lăsarea păcatelu de mai 'nainte făcute duple îngăduirea lui Dumneșeu.

26 Spre aretarea dreptăței lui în timpul de acumu, ca elu să fie dreptu, și îndreptătoru celui ce crede în Iisusu.

27 Deci unde *este* fala? S'a scosu afară. Prin care lege? a faptelu? Nu; ci 28 prin legea credinței. Socotimu deci că prin credință se îndreptă omulu, 29 fără fapte de ale legi. Au dóră Dumneșeu *este* numai alu Iudeiloru? au nu *este* și alu Gintiloru? Da, și alu 30 Gintiloru. Că unulu *este* Dumneșeu, care va îndrepta pre cei circumciși

prin credință și pre cei necircumciși *érase* prin credință. Deci au dóră des- 31 ființamu legea prin credință? Nici de cumu, ci întărimu legea.

CAP. 4.

Îndreptarea prin credință se dovedesce prin esemplulu lui Abraamu.

Ce vomu dice deci că Abraamu, părintele nostru, a găsit duple corp? 1

Că de s'a îndreptatu Abraamu prin fapte, are laudă, dară nu la Dumneșeu. Că ce dice scriptura? Abraamu a creșutu lui Dumneșeu, și i s'a socotitu spre dreptate. Dară celui ce lucră, plata nu i se socotesce ca charu, ci ca detoriă; Éru celui ce nu lucră, ci crede în celu ce îndreptă pre celu nepiosu, i se socotesce credința lui spre dreptate.

Precumu și Davidu vorbesce despre fericirea omulu, căruia Dumneșeu i socotesce dreptate fără fapte; Dicēdu: Fericiti *sânt* acei cărora s'au ertatu fără-de-legile, și cărora s'au acoperitu păcatele; Fericitu *este* omulu, căruia Domnulu nu-i va socoti păcatulu. 8

Deci acéstă fericire *este* numai 9 pentru cricumciși, séu și pentru necircumciși? că dicemu că s'a socotitu lui Abraamu credința spre dreptate. Dară cum i s'a socotitu? circumcisu 10 fiindu séu necircumcisu? Nu circumcisu fiindu, ci necircumcisu; Apoi a 11 primitu semnulu circumcisiunei, sigilulu dreptăței credinței ce *avea* fiindu necircumcisu, ca să fie elu părinte tuturoru celoru ce credu, necircumciși fiindu, ca să se socotescă și lor dreptate; Și *ca să fie* și părinte celoru circumciși cari nu numai sânt circumciși, ci și âmbă în urmele credinței, pre care părintele nostru Abraamu o *avea*, necircumcisu fiindu.

Că făgăduința, ca elu să fie mo- 13 scenitorulu lumii, nu *era dată* lui Abraamu séu semēței sale prin lege, ci prin dreptatea credinței. Că de *sânt* 14 cei din lege moscenitori, în deșertu s'a făcutu credința, și s'a desfășuratu făgăduința, Că legea lucră mânia; 15 că unde nu este lege, *acolo* nici nu *este* călcare de lege, De aceea din 16 credință *sântemu* moscenitori, ca să

fie prin charu, și pentru ca să fie si-
gură făgăduința la totă semënța; nu
numai celor cu legea, ci și celor cu
credința lui Abraamu, care este pă-
rinte nouă tuturor; [Precumu este
scrisu: Te-amu pusu părinte alu mul-
toru națiuni;] Înaintea lui Dumneșeu,
cărui a creșutu, și care învieză pre
mori, și chiamă cele ce nu sânt, ca
cum aru fi. Care preste acceptare a
creșutu în speranță, că va fi părinte
alu multoru popore, duple cumu i
s'a dăsu: Așa va fi semënța ta. Și
nefiindu slabu în credință, nu s'a ui-
tatu la corpulu seu celu omoritu, mai
de o sută de ani fiindu, nici la ster-
piciunea pântecelui Sarei. În făgă-
duința lui Dumneșeu nu s'a înduoitu
prin necredință, ci fu tare în credință,
dându mărire lui Dumneșeu; Și în-
credințatu fiindu, că ceea ce i-a fă-
găduitu Elu pôte să și facă. Pentru
aceea i s'a socotitu spre dreptate.
Éru nu numai pentru d'însulu s'a
scrisu, că i s'a socotitu; Ci și pentru
noi, cărora ni se va socoti, de cre-
demu într'acela ce a sculatu din morți
pre Iisusu Domnulu nostru; Care s'a
datu pentru păcatele nostre, și s'a
sculatu pentru îndreptarea noastră.

CAP. 5.

Fruptulu îndreptării prin credință. Asemănarea și
deosebirea între Iisusu Christosu și Adamu.

Deci îndreptați fiindu prin credință,
avemu pace cu Dumneșeu prin Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu; Prin
care avemu și apropiare prin credință
la acestu charu în care stămu, și ne
lăudămu în speranța mărirei lui Dum-
neșeu. Pe lungă acésta ne lăudămu
și de necesuri, sciindu că necesulu
lucrăză răbdare; Éru răbdarea încercare,
éru încercarea speranță; Éru
speranța nu rușinează; pentru că iu-
birea de Dumneșeu s'a vârsatu în âni-
mele noastre prin Spiritulu Sântu, care
ni s'a datu.
Că încă fiindu noi neputincioși, a
muritu Christosu la timpulu pentru ne-
pioși. Că pentru unu dreptu abia va
muri cineva; dară pentru unu bunu
pôte să și îndresnescă cineva a muri.
Dară Dumneșeu aretă iubirea sa spre

noi, căci noi păcătoși încă fiindu
Christosu a muritu pentru noi. Cu
multu mai vîrtosu dară acumu, fiindu
îndreptați prin sângele lui, ne vomu
mântui printr'însulu de mânia. Că
dacă fiindu noi neamici ne-amu îm-
păcatu cu Dumneșeu prin mórtea
Fiiului seu, cu multu mai vîrtosu fi-
indu împăcați ne vomu mântui prin
vieța lui.

Pe lungă acésta ne și lăudămu în-
tru Dumneșeu, prin Domnulu nostru
Iisusu Christosu, prin care acumu amu
primitu împăcarea.

Pentru aceea precumu printr'unu
omu a întratu păcatulu în lume, și
prin păcatu mórtea; și așa mórtea a
trecutu la toți omenii, pentru că toți
au păcătuitu; Că pênă la lege păca-
tulu era în lume; dară păcatu nu se
socotesce nefiindu lege; Cu toate ace-
stea a domnitu mórtea de la Adamu
pênă la Moisi și preste cei ce nu au
păcătuitu duple asemănarea călcării
lui Adamu, care este tipulu celui ce
era să vină. Dară nu precumu aba-
terea, așa și darulu; că de au muritu
prin abaterea unuia cei mulți, cu
multu mai vîrtosu charulu lui Dum-
neșeu și darulu prin charulu unui
omu, Iisusu Christosu, a prisositu la
mulți. Nici nu este darulu ca abate-
rea sevârșită prin unulu; căci jude-
cata spre condemnare a fostu pentru
o abatere, éru darulu este spre în-
dreptare de multe abateri. Că dacă
prin abaterea unuia mórtea a dom-
nitu prin acestu unulu; cu multu mai
vîrtosu cei ce au primitu prisosința
charului și a darului dreptăței voru
domni în vieță prin unulu, Iisusu
Christosu. Deci, precumu prin aba-
terea unuia preste toți omenii a ve-
nitu condemnarea, așa prin dreptatea
unuia preste toți omenii a venitu
îndreptarea spre vieță. Că, precumu
prin neascultarea unui omu mulți
s'au făcutu păcătoși, așa și prin ascul-
tarea unuia mulți se voru face drepti.

Éru legea a întratu ca să se îm-
mulțescă abaterea; dară unde s'a îm-
mulțitu păcatulu, acolo a pré-priso-
situ charulu; Ca, precumu a domnitu
păcatulu spre mórte, așa și charulu
să stăpânescă prin dreptate spre vieță

eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. 6.

Îndreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din contra ea produce sântenia.

- 1 Ce vomu dice dară? Vomu rămâne în păcatu, ca să se înmulțescă charulu?
- 2 Nici de cumu! Noi, cari amu muritu păcatului, cumu încă să mai trăimu într'insulu? Au nu cunoșteți că acei ce ne-amu botezatu în Iisus Christosu, în mórtea lui ne-amu botezatu? Deci ne-amu îngropatu împreună cu elu prin botezu în mórte; ca, precumu s'a sculatu Christosu din morți prin mărirea Părintelui, așa și noi să âmbălamu în înnoirea vieței. Că dacă ne-amu plântatu împreună cu elu în asemănarea morței lui, ne vomu plântă și în asemănarea înviarei lui; Acésta sciindu, că omulu nostru celu vechiu s'a crucificatu împreună cu d'însulu, ca să se nimicéscă corpulu păcatului, ca să nu mai servimu păcatului. Că, celu ce a muritu *păcatului* este îndreptatu de păcatu,
- 8 Éru de amu muritu împreună cu Christosu, credemu că vomu și viá împreună cu d'însulu; Sciindu, că Christosu, sculatu fiindu din morți, nu maimóre; mórtea nu mai are putere asupra lui.
- 10 Căci, de a muritu, a muritu păcatului odată; éru de viéză, viéză lui Dumnezeu. Așa și voi socotiți-vé a fi morți păcatului, dară vii lui Dumnezeu în Christosu Iisus, Domnulu nostru.
- 12 Deci să nu domnéscă păcatulu în corpulu vostru celu muritoru, ca să-lu ascultați în poftele lui; Nici nu oferiți membrele vóstre păcatului *ca* arme de nedreptate; ci înfăcișați-vé lui Dumnezeu *ca* nisce vii din morți, éru membrele vóstre lui Dumnezeu *ca* arme de dreptate. Că păcatulu nu vé va domní; că nu sînteți subu lege, ci subu charu.
- 15 Ce dară? óre vomu păcătui, pentru că nu sîntemu subu lege, ci suptu charu? nici de cumu. Au nu știți, că dacă vé faceți cuiva sclavi, spre a-lu asculta, servi sunteți aceluia pre care-lu ascultați, séu păcatului spre mórte,
- 17 séu ascultării spre dreptate? Dară mulțumită lui Dumnezeu, că *deși* ați

fostu servi păcatului, v'ați supusu din ânimă chipului învățătorei, căruia v'ați dedatu. Acumu liberându-vé de păcatu, v'ați făcutu servi ai dreptăței. Omenesce vorbescu pentru slăbiciunea corpului vostru; precumu dară v'ați făcutu membrele vóstre serve ale necurăției și ale fără-de-legei spre fără-de-lege; așa acumu faceți membrele vóstre serve ale dreptăței spre sântenia. Căci, cându erați servi ai păcatului, erați fără dreptate. Dară ce fruptu aveți atunci de la acelea, de cari acumu vé rușinați? căci, sfârșitului aceloră *este* mórtea. Éru acumu liberați fiindu de păcatu și făcuți *fiindu* servi ai lui Dumnezeu, aveți fruptulu vostru spre sântenia, éru de sfârșitu viéță eternă. Căci plata păcatului *este* mórtea; éru darulu lui Dumnezeu *este* viéța eternă prin Christosu Iisus, Domnulu nostru.

CAP. 7.

Scutirea de lege. Supunerea la Christosu. Sântenia legii. Lupta firei contra Spiritului.

Au nu știți, fraților, [că celoru ce știu legea vorbescu], cumcă legea are putere asupra unui omu în câtu timpu trăesce; Că femeea, care are bărbatu, este legată prin lege de bărbatu, câtu trăesce; éru de móre bărbatulu, este liberă de la legea *care o legă* cu bărbatulu *ei*? Dreptu aceea de va fi cu altu bărbatu, trăindu bărbatulu *ei*, se va chiâma adulteră; éru de va muri bărbatulu *ei*, este liberă de lege, încâtu nu este adulteră, fiindu cu altu bărbatu. Pentru aceea, frații mei, și voi ați muritu legii prin corpulu lui Christosu; ca să fiți voi ai altuia, ai celui ce a înviatu din morți, ca să facemu fruptu lui Dumnezeu. Căci, cându trăiamu trupesce, patimele păcatelor cele vederate de lege erau lucrătore în membrele noastre, să producă fruptu morței. Éru acumu sîntemu scutiți de lege, morți fiindu aceleia în care eramu ținuti; ca să servimu *lui Dumnezeu* cu spiritulu înnoitu, éru nu în litera cea vechiă.

Ce vomu dice dară? Au dóră legea *este* păcatu? Nici de cumu. Din contra, nu amu cunoscutu păcatulu, de

cătu numai prin lege; că nu aşiu fi
sciutu pofta, de nu aru fi şisu legea:
8 Să nu poftesci. Dară păcatulu luându
ocasiune prin ordinulu legi, a lu-
cratu în mine totu feliulu de poftă.
9 Căci fără lege păcatulu *era* mortu.
Şi ôre-cându *fiindu* fără lege, tră-
iamu; éru venindu ordinulu, păcatulu
10 a înviate, éru eu amu muritu. Şi or-
dinulu, care *era* spre viétă, mi-a fo-
11 stu spre mórte. Că păcatulu luându
ocasiune prin ordinu, m'a amăgitu, şi
12 prin elu m'a omorîtu. Dreptu aceea
legea *este* sântă, şi ordinulu sântu şi
dreptu şi bunu.
13 Deci ôre ceea ce era bunu, mi s'a
făcutu mórte? Nici de cumu. Ci păca-
tulu, ca să se arete păcatu, mi-a lu-
cratu mórte prin ceea ce era bunu;
ca păcatulu prin ordinu să se facă
14 preste măsură păcătosu. Căci scimu,
că legea este spirituală; éru eu sânt
15 trupescu, vëndutu subu păcatu. Căci
ceea ce facu, nu sciu, pentru că nu
facu aceea ce voiescu; ci ceea ce
16 urëscu, aceea facu. Éru de facu acé-
sta, care nu voiescu, recunosculegea
17 că *este* bună. Deci nu eu sânt celu ce
facu aceea, ci păcatulu care locuesce
18 în mine. Că sciu că în mine, adecă
în corpulu meu, nu locuesce ce este
bunu; că a voi se află în mine, éru a
19 face binele nu affu. Că binele care
voiescu, nu facu; ci reulu care nu
20 voiescu; acela facu. Éru de facu aceea
ce nu voiescu, nu facu eu acésta, ci
21 păcatulu care locuesce în mine. Deci
eu affu legea, că voindu eu a face bi-
22 nele, reulu se află la mine. Că mă
veselescu în legea lui Dumneđu duple
23 omulu celu din întru; Dară vëdu altă
lege în membrele mele, luptându-se
în potriua legi minţei mele, şi fă-
cëndu-mă servu legi păcatulu, care
24 este în membrele mele. Ticălosu omu
sânt eu? cine mă va libera din ace-
25 stu corpu de mórte? Mulţumescule lui
Dumneđu prin Iisusu Christosu,
Domnulu nostru. Aşa dară cu mintea
mea servescu legi lui Dumneđu,
éru cu corpulu legi păcatulu.

CAP. 8.

Despre spiritulu libertăţei; despre suferinţi, şi despre
mângâierea Crestinulu.

Dreptu aceea nu *este* acumu nici o 1
condemnare celoru ce sânt în Chris-
tosu Iisusu, cari nu âmbă duple trupu,
ci duple spiritu. Căci legea spiritulu 2
vieţi în Christosu Iisusu, m'a libe-
ratu de legea păcatulu şi a morţii.
Căci ceea ce era cu neputinţă în lege, 3
pentru că era slabă prin trupu, *a fă-*
cutu Dumneđu, trameţëndu pre Fi-
iulu seu în asemănarea trupulu pă-
cătosu şi pentru păcatu, condemnându
păcatulu în trupu; Ca dreptatea legi 4
să se împliněscă întru noi, cari âm-
blămu nu duple trupu, ci duple spi-
ritu. Căci, cei ce sânt duple trupu, 5
cugetă cele ale trupulu; éru cei ce
sânt duple spiritu, cele ale spiritu-
lui. Căci, cugetarea trupescă *este* 6
mórte; éru cugetarea spirituală *este*
viétă şi pace. Căci cugetarea trupescă 7
este neamiciă cătră Dumneđu; căci
nu se supune legi lui Dumneđu, *şi*
nici nu pôte. Deci cei ce trăescu tru- 8
pesce, nu potu să placă lui Dum-
neđu.

Éru voi nu trăiţi trupesce, ci spi- 9
ritualmente, dacă spiritulu lui Dum-
neđu locuesce în voi. Éru de nu are
cineva spiritulu lui Christosu, acela
nu este alu lui. Éru de *este* Christosu 10
în voi, trupulu *este* mortu în privinţa
păcatulu, dară spiritulu *este* viu în
privinţa dreptăţei. Éru de locuesce în 11
voi spiritulu celui ce a sculatu pre
Iisusu din morţi; acela ce a sculatu
pre Christosu din morţi, va viu-face
şi corpurile vóstre cele muritoare, pen-
tru Spiritulu lui ce locuesce în voi.

Dreptu aceea, fraţilor, sântemu 12
deteri, nu trupulu, ca să trăimu tru-
pesce; Căci de trăiţi trupesce, veţi 13
muri; éru de veţi omori prin Spiritu
faptele trupulu, veţi trăi. Căci câţi 14
sânt conduşi de Spiritulu lui Dumne-
đu, acestia sânt fii ai lui Dumneđu.
Căci nu aţi primitu éraşi spiritulu 15
servituţii spre temere; ci aţi primitu
spiritulu înfierii, prin care strigămu:
Abba, Părinte. Înşu-şi spiritulu măr- 16
turisesce împreună cu spiritulu no-
stru, că sântemu fii ai lui Dumneđu.
Éru de sântemu fii, sântemu şi mo- 17

scenitori, *adecă* moscenitori ai lui Dumneḃeu, și împreună moscenitori ai lui Christosu; dacă suferimu împreună, ca să ne și mărimu împreună *cu d'însulu*.

- 18 Căci socotescu, că nu *sînt* vrednice suferințele timpului de acumu, de *a se asemăna* cu mărirea care va să se descopere în noi. Căci făptura ascéptă cu nerăbdare descoperirea fiiloru lui Dumneḃeu. Căci făptura s'a supusu deșertăciunei, (nu de voiă, ci pentru celu ce a supus'o,) în speranță; 21 Că și însa-și făptura se va libera din servitutea stricăciunei spre libertatea 22 măréță a fiiloru lui Dumneḃeu. Căci scimu, că *tótă* făptura suspină și se chinuesce împreună *cu noi* pêné acumu. 23 Pe lîngă acésta și noi înși-ne, cari avemu prinósele Spiritului, suspinăm și noi, asceptându înfierea, *adecă* rescumpărarea corpului nostru. Căci prin speranță ne mântuimu; dară speranța, care se vede, nu este speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o 25 și speră? Dară dacă sperăm ceea ce nu vedemu, *atunci* o asceptăm cu răbdare.

- 26 Asemenea și Spiritulu ne ajută în neputințele nóstre; căci nu scimu a ne ruga precumu se cade; dară însu-și Spiritulu se pune pentru noi cu 27 suspinuri ce nu se potu spune. Éru celu ce cêrcă ânimele, scie ce *este* cugetulu Spiritului; că acesta se pune pentru sânti duple *voia* lui Dumneḃeu. 28 Și scimu, că celoru ce iubescu pre Dumneḃeu, *tóte* li se lucréza spre bine; acelora *adecă* cari sînt chiămați 29 duple rînduirea *lui Dumneḃeu*. Căci, pre cari mai 'nainte i-a cunoscutu, mai 'nainte i-a și hotărîtu *să fie* conformi chipului Fiiului seu, ca să fie elu ântéiu-născutu între mulți frați. 30 Éru pre cari mai 'nainte i-a hotărîtu, pre acestia i-a și chiămatu; și pre cari i-a chiămatu, pre acestia i-a și îndreptatu; éru pre cari i-a îndreptatu, pre acestia i-a și măritu. 31 Deci ce vomu ȃice la acestea? Dacă Dumneḃeu pentru noi *este*, cine 32 *va fi* contra nóstră? Celu ce nu a cruțatu pre Fiiulu seu, ci l'a datu pentru noi *toți*, cumu nu ni va dărui

împreună cu elu și *tóte*? Cine va pêri 33 pre aleșii lui Dumneḃeu? Óre Dumneḃeu, celu ce-*i* îndreptéza? Cine va 34 condemna? Óre Christosu, celu ce a muritu, mai multu încă celu ce a înviatu, care și șede d'a drépta lui Dumneḃeu, și meḃilocesce pentru noi? Cine ne va despărți de iubirea lui Christosu? Óre necasulu, séu 35 strîmtorarea, séu persecutiunea, séu fómetea, séu golétatea, séu pericolulu, séu sabia? Precumu este scri- 36 su: Pentru tine sîntemu omoriți *tótă* ȃiua; ne-amu socotitu ca oi de junghiare. Ba în *tóte* acestea sîntemu 37 mai multu de câtu biruitori prin celu ce ne-a iubit. Căci sînt încredințatu, 38 că nici mórtea, nici viéța, nici ângerii, nici stêpânirile, nici puterile, nici cele de acumu, nici cele viitoare, Nici 39 înălțimea, nici adînculu, nici ori-ce făptură alta nu ne va puté despărți de iubirea lui Dumneḃeu, care este în Christosu Iisusu Domnulu nostru.

CAP. 9.

Alegerea nu atêrnă de avantajiele esterióre, ci de mila lui Dumneḃeu.

Eu ȃicu adevêrulu în Christosu, și 1 nu mintu, dându-mi consciința mea mărturiă în Spiritulu Sântu. Că amu 2 mare întristare și neîncetată durere în ânima mea. Căci așiu fi doritu eu 3 însu-mi a fi blăstematu de Christosu pentru frații mei, rudele mele duple 4 corp; Cari sînt Israeliți; a căroră *este* înfierea și mărirea și aședămintele, și legislațiunea, și cultulu, și 5 promisiunile; Ai căroră *sînt* părinții, și din cari *a venit* Christosu duple 6 corp, care este preste *tóte*, Dumneḃeu bine-cuvêntatu în eternu. Aminu.

Nu se pôte ca cuvêntulu lui Dumneḃeu să fie desființatu. Căci nu *toți* 6 *sînt* Israelu, cari sînt din Israelu; Nici nu *sînt* *toți* fii, pentru că sînt 7 semênța lui Abraamu; ci: În Isaacu ȃi se va numi semênța; Adecă nu cei 8 ce sînt copii duple corp, nu acestia *sînt* fii ai lui Dumneḃeu; ci fii promisiunei se socotescu în semênța. Căci acesta *este* cuvêntulu promisi- 9 unei: Într' acestu timpu voiu veni, și Sara va ave fiiu. Pe lîngă acésta, și 10

Rebecca, concepându din unulu, din
 11 Isaacu, părintele nostru; (Căci *copiii*
 încă nefiindu născuți, nici făcându
 ceva bine său reu, ca să rămână rôn-
 duirea lui Dumnezeu după alegere);
 12 Nu pentru fapte, ci din *voia* celui ce
 chiamă, i s'a ȃsu: Celu mai mare va
 13 servi celui mai micu; Precumu este
 scrisu: Pre Iacobu amu iubit, ȃru
 pre Esau amu urȃtu.

14 Ce vomu ȃce dară? Au dȃră *este*
 nedreptate la Dumnezeu? Nici de
 15 cumu. Căci ȃce lui Moisi: Voiu mi-
 lui pre care voiescu a milui, și mȃ
 voiu îndura de care voiescu a mȃ în-
 16 dura. Așa dară nu *este* nici a celui ce
 voiesce, nici a celui ce alȃgă, ci a
 lui Dumnezeu, celui ce miluesce.
 17 Căci scriptura ȃce lui Faraonu: Chi-
 aru pentru acȃsta te-amu redicatu,
 ca să aretu în tine puterea mea, și
 ca să se dee în scire numele meu în
 18 totu pământulu. Deci pre care voies-
 ce, miluesce; și pre care voiesce, îm-
 petresce.

19 'Mi vei ȃce dară. Ce *mȃ* mai în-
 fruntă? Căci cine se opune voiei lui?
 20 O omule! cine esci tu care respunȃi
 lui Dumnezeu? Au dȃră va ȃce făp-
 tura celui ce o a făcutu: De ce m'ai
 21 făcutu așa? Au nu are putere olarulu
 preste lutu, ca dintr'aceeași frământ-
 ătură să facă unu vasu de onȃre,
 22 ȃru altulu de desonȃre? *ȃru* dacȃ
 Dumnezeu voindu să-și arete mȃnia,
 și să-și descopere puterea sa, a su-
 feritu cu multă răbdare vasele mȃ-
 23 niei gȃtite spre peire; Și ca să-și a-
 rete bogȃȃia mȃrirei sale spre vasele
 milei, cari le-a gȃtitu de mai 'nainte
 24 spre mȃrire; *Adecȃ* pre noi, pre cari
 ne-a și chiamatu, nu numai din Iu-
 dei, ci și din Gintȃ.

25 Precumu ȃce și Osia: Voiu chiȃ-
 ma poporu alu meu pre celu ce nu
 este poporul meu, și iubitȃ pre ceea
 26 ce nu era iubitȃ. Și va fi, *cȃ* în locul
 unde li s'a ȃsu: Voi nu *sȃntȃȃi* po-
 porulu meu, acolo se voru chiȃma fi
 ai lui Dumnezeu celui viu. ȃru Isaia
 27 strigȃ despre Israelu: De va fi numȃ-
 rulu fiiloru lui Israelu ca nȃsipulu
 28 mȃrei, remȃșȃȃ se va mȃntui. Căci
Domnulu va sfȃrși lucrulu, și-lu va
 scurta cu dreptate; da, lucru scurtu

va face Domnulu pe pământu. Și pre- 29
 cumu a ȃsu mai 'nainte Isaia: De
 nu ni-arȃ fi lȃsatu Domnulu Saba-
 othu semȃȃȃ, ca Sodoma ne-amu fi
 făcutu, și cu Gomorra ne-amu fi a-
 semȃnatu.

Ce vomu ȃce dară? Cȃ Gintȃle 30
 cari nu ȃmblau după dreptate, au a-
 ajunsu dreptate, darȃ dreptate care
 este prin credinȃȃ; ȃru Israelu, ȃm- 31
 blȃndu după legea dreptȃȃȃi, nu a a-
 ajunsu la legea dreptȃȃȃi. Pentru ce? 32
 Pentru cȃ nu o *cȃutȃu* prin credinȃȃ,
 ci prin faptele legȃȃi. Căci s'au împe- 33
 decatu de pȃȃra de împedecare; pre-
 cumu este scrisu: ȃccȃ punu în Si-
 onu pȃȃrȃ de împedecare; și stȃncȃ
 de struncinare; și totu celu ce va
 crede în elu, nu se va rușȃna.

CAP. 10.

ȃndreptarea prin credinȃȃ asemȃnatȃ cu dreptate
 prin lege.

Fraȃiloru, dorinȃȃ ȃnimei mele și ru- 1
 gȃciunea *mea* cȃtrȃ Dumnezeu pen-
 tru Israelu este, să se mȃntuȃscȃ.
 Căci mărturisescȃ loru, cȃ au zelu 2
 pentru Dumnezeu, darȃ nu după cu-
 noscinȃȃ. Cȃ nesciindu dreptate lui 3
 Dumnezeu, și cȃutȃndu să-și stabi-
 lȃscȃ dreptate loru, nu s'au supusu
 dreptȃȃȃi lui Dumnezeu. Căci Chri- 4
 stosu *este* sfȃrșitul legȃȃi spre ȃndrep-
 tarea a totu celui ce crede.

Căci Moisi descrie dreptate care 5
 este din lege, cȃ omulu care face a-
 celea va trȃi printr'ȃnsele. ȃru drep- 6
 tate cea din credinȃȃ așa ȃce: Sȃ
 nu ȃici în ȃnima ta: Cine se va sui
 în ceriu? (adecȃ să pogȃre pre Chri- 7
 stosu); Sȃu: Cine se va pogorȃ în a-
 dȃncu? (adecȃ să redice pre Christosu
 din mortȃ). Darȃ ce ȃce *scriptura*? 8
 Aprȃpe este de tine cuvȃntulu, în
 gura ta și în ȃnima ta; adecȃ cuvȃn- 9
 tulu credinȃȃȃ care predicȃmu. Cȃ de
 vei mărturisi cu gura ta pre Dom-
 nulu Iisusu, și vei crede în ȃnima ta,
 cȃ Dumnezeu l'a sculatu din mortȃ,
 te vei mȃntui. Căci cu ȃnima se cre- 10
 de spre dreptate, ȃru cu gura se mȃr-
 turisescȃ spre mȃntuire. Căci ȃce 11
 scriptura: Totu celu ce crede într'
 ȃnsulu nu se va rușȃna.

12 Nu este deosebire între Iudeu și între Ellinu; căci același este Domnu alu tuturor, care avutu este cătră
13 toți cei ce-lu chiamă. Căci ori-cine va chiama numele Domnului, se va mântui.
14 Cumu dară voru chiama pre acela, în care nu au creșutu? și cumu voru crede în acela de care nu au auzitu? și cumu voru auzi fără de predică-
15 toru? Și cumu voru predica, de nu se voru trâmeste? precumu este scrisu: Cătu sînt de frumoșe peciôrele celoru ce predica evangelia păcei, ale celoru ce bine-vestescu cele bune!
16 Dară nu toți au ascultatu evangelia; căci Isaia dice: Dómnne! cine a cre-
17 șutu vestirea nóstră? Așa dară vine credința din auzu, éru auzulu prin
18 cuvêntulu lui Dumneșeu. Dară eu șicu: Au dóră nu au auzitu? Da, în adeveru în totu pământulu a eșitu resunetulu lor, și cuvintele lor la
19 marginile lunei. Érași întrebă: Au nu a cunoscutu Israelu? Ântéiu Moisi dice: Eu vê voi înțărîta spre pismă prin unu poporu ce nu *este alu meu*, și prin poporu neînțelegetoru vê voi mânia pre voi. Éru Isaia îndrêznesce și dice: Sînt aflu de cei ce nu mă caută, m'amu făcutu cunoscutu celoru ce nu întrébă de mine. Éru cătră Israelu dice: Tótă ziua amu întinsu mânele mele cătră unu poporu nesupusu și împotrivitoru.

CAP. 11.

Iudeii nu sînt lepêdați toți și nici pentru totu-de-una.

1 Dreptu aceea întrebă: Au dóră a lepêdatu Dumneșeu pre poporul seu? Nici de cumu, Căci și eu sînt Israelitu, din semênța lui Abraamu, din
2 semênța lui Beniáminu. Nu a lepêdatu Dumneșeu pre poporul seu, pre care l'a cunoscutu mai 'nainte. Au nu sciți ce dice scriptura despre Ilie? cumu a vorbitu lui Dumneșeu
3 asupra lui Israelu; Dicêndu: Dómnne, pre profetii tei au omorîtu, și altarele tale au surpatu, și eu amu ramasu singuru, și caută sufletulu meu.
4 Dară ce i-a respunsu Dumneșeu? Mi-amu păstratu șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecatu genunchiulu
5 înaintea lui Baalu. Așa dară și într'

acestu timpu este remășiță duple alegerea charului. Și de *este* duple charu, atuncea nu mai *este* duple fapte; altmintrelea charulu nu mai este charu. Éru de *este* duple fapte, atuncea nu mai este charu; altmintrelea fapta nu mai este faptă.

Ce *vomu* dice dară? Israelu nu a câștigatu ceea ce căuta; éru cei aleși au câștigatu, și cei-l-alți s'au împe-
tritu; (Precumu este scrisu: Dumneșeu li-a datu spiritulu de adormire, ochi, ca să nu vêdă, și urechi, ca să nu auză), pênă în ziua de astă-zi. Și Davidu dice: Să se facă mēsa lor
spre cursă și spre lațu și spre pedecă, și spre resplătire lor; Să se întunece ochii lor ca să nu vêdă, și spinarea lor de totu să o gîrbovesci.

Dreptu aceea întrebă: Au dóră s'au potecnit, încātu să cadă? Nici de cumu, ci *mai vîrtosu* prin potecnirea lor mântuire *a venit* Gințiloru, ca să-i întărîte spre gelosiă. Și dacă potecnirea lor *este* bogăția lunei, și micșorarea lor bogăția Gințiloru: cu cătu mai multu plinitudinea lor? Căci voui Gințiloru vorbescu; încātu sînt eu apostolulu Gințiloru, laudu diregătoriamă; Ca dóră așiu provoca la gelosiă *pre cei de nēmulu meu*, și să mântuescu pre vre unii dintr'înșii. Căci de *este* lepêdarea lor împăcarea lunei, ce alta *va fi* reprimirea lor de cătu viêtă din morți?

Căci de *sînt* prinósele sante, *este* și frământătura; și de *este* rădicina sântă, *sînt* și ramurele. Éru de s'au frântu unele din ramuri; tu înse fiindu olivu selbaticu, te-ai altuitu în ele, și te-ai făcutu părtașu rădicinei și sucului olivului; Nu te lăuda asupra ramureloru. Éru de te laudi, nu porți tu rădicină, ci rădicina pre tine. Vei dice: Ramurele s'au frântu, ca să mă altuescu eu. Bine; pentru ne credință s'au frântu ele, și tu stai prin credință. Nu te înalță cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumneșeu nu a cruțatu ramurele cele firesci, nici pre tine nu te va cruța.

Vedi dară bunătatea și asprimea lui Dumneșeu! spre cei ce au cădu asprime; éru spre tine bunătate, de vei remâné în bunătate; altmintrelea

23 și tu te vei tăia. Și aceia, de nu voru
remâne în necredință, érași se voru
altui; căci pôte Dumneșeu érași a-i
24 altui. Căci dacă tu te-ai tăiatu prin
olivulu celu naturalminte selbaticu,
și afară de natură te-ai altuitu în
olivu bunu; cu câtu mai multu ace-
stia, cari sânt *ramure* firesci, se voru
altui într'alu loru olivu?

25 Căci eu nu voiescu, fraților, ca
voi să nu sciți acestu misteriu, ca să
nu fiți înțelepți în sine-vă: că impe-
tire din parte s'a făcutu lui Israelu,
pênă ce va intra numărulu deplinu
26 alu Ginților, Și așa totu Israelulu se
vamântui; precumu este scrisu: Veni-
va din Sionu Mântuitorulu, și va în-
27 tórce nepietatea de la Iacobi. Căci
acesta *este* aședământulu meu cu d'in-
28 șii, cându voi lua păcatele loru. Ade-
văru *sunt* în privința evangheliei ne-
amici pentru voi; dară în privința
29 alegerei iubiți pentru părinți. Căci
darurile și chiamarea lui Dumneșeu
30 *sunt* nerevocabili. Că precumu și voi
óre-cându nu ați cređutu în Dumne-
șeu, éru acumu ați aflatu milă prin
31 neascultarea acestora: Așa și acestia
acumu nu au ascultat, ca prin mila
32 vóstra să se miluéscă și ei. Căci Dum-
neșeu a închisu pre toți în necredință,
ca să miluéscă pre toți.

33 O adâncu alu bogăției, și alu înțe-
lepciunei și alu sciinței lui Dumneșeu!
câtu *sunt* de nepătrunse judecățele lui,
34 și neurmărite căile lui. Căci cine a
cunoscutu gândulu Domnului? séu
35 cine i s'a făcutu svătuitoru? Séu cine
i-a datu mai 'nainte, ca să i se redee?
36 Căci dintr'insulu, și printr'insulu, și
pentru d'insulu *sunt* tóte; acelaia *fie*
mărirea în eternu. Aminu.

CAP. 12.

Despre adorarea lui Dumneșeu rațională, și despre
regulele vieței Crestine.

1 Vă rogu dară, fraților, prin îndu-
rările lui Dumneșeu, ca să aduceți
corpurile vóstre sacrificiu viu, sântu,
bine-plăcutu lui Dumneșeu, ce *este*
2 serviciulu vostru celu raționalu. Și să
nu vă conformați cu acéstă lume; ci
prefaceți-vă prin înnoirea minței vó-
stre, ca să cercați care *este* voia lui Dum-
neșeu cea bună și plăcută și deplină.

Căci eu ăicu, prin charulu ce mi 3
s'a datu, fie-căruiă din voi, a nu cu-
geta în *sine* mai multu de câtu se cu-
vine a cugeta; ci să cugetați mode-
stu, precumu Dumneșeu a împărțitu
fie-căruiă măsura credinței. Căci pre 4
cumu într'unu corpu avemu multe
membre, și membrele nu au tóte o
funcțiune; Așa noi, *fiindu* mulți, sîn- 5
temu unu corpu în Christosu, éru fie-
care unulu altuia membre. Deci a- 6
vându daruri de multe feluri după
charulu care ni este datu, ori profe-
ția, *să profetimu* după măsura cre-
dinei; Ori diaconiă, *să căutăm* de 7
diaconiă; ori celu ce învăță, de în-
vățătură; Ori celu ce îndemná, de 8
îndemnare; celu ce împarte, *să îm-*
partă cu simplitate, celu ce stă în-
ainte, *să fie* cu sirguintă; celu ce mi-
luesce, *să o facă* cu bună-voință.

Iubirea să fie nefăcarnică. Urîndu 9
reulu, lipiți-vă de ce este bunu. Cu 10
iubire frățescă iubiți unulu pre al-
tulu; cu onóre întimpinați-vă unulu
pre altulu; Nu *fiți* leneși în afaceri, 11
ci ferbinți în spiritu, servindu Dom-
nului; Bucurându-vă în speranță; 12
răbdându în necasu; stăruindu în ru-
găciune; Luându parte în trebuin- 13
țele sântiloru; urmându ospitalitatea.
Bine-cuvântați pre cei ce vă perse- 14
cută; bine-cuvântați, și nu blăste-
mați. Bucurați-vă cu cei ce se bucură, 15
și plângeți cu cei ce plângu. *Fiti* cu 16
același cugetu unulu cătră altulu.
Nu cugetați cele înalte, ci âmblați cu
cei umiliți. Nu fiți înțelepți în sine-vă.

Nu resplățiți nimenui reu pentru 17
reu. Îngrijiți-vă de cele bune înaintea
tuturoru ómeniloru. De este cu pu- 18
tință câtu atêrnă de la voi, aveți pace
cu toți ómenii. Iubiților, nu vă res- 19
bunați înși-vă, ci *mai bine* dați locu
mâniei; căci este scrisu: Resbunarea
este a mea; eu voi resplăti, ăice
Domnulu. Dreptu aceea, de flămân- 20
desce neamiculu teu, nutresce-lu; de
însétză, dă-i de bētu; că acésta fă-
cându, vei grămădi cărbuni de focu
pe capulu lui. Nu te birui de reu, ci 21
biruesce reulu cu binele.

CAP. 13.

Despre detoria către autorități, către apropoale, și
către sine însuși.

- 1 Totu sufletulu să se supună autori-
tăților celor mai înalte. Căci nu
este autoritate de câtu numai de la
Dumneșeu: autoritățile cari există
2 sunt rânduie de Dumneșeu. Pentru
aceea celu ce se opune autorității, se
opune ordinului lui Dumneșeu; și cei
ce se opunu 'și voru trage condem-
3 nare. Căci dregătorii nu sunt frică
faptelor celor bune, ci celor rele.
Deci, voiesci să nu-ți fie frică de au-
toritate? fă binele, și vei ave laudă
4 de la d'însa. Căci ea 'ți este servă a
lui Dumneșeu spre bine. Éru de faci
reu, teme-te; căci nu pörtă sabia în
zădaru; ci este servu alu lui Dumne-
șeu, resbunătoru spre pedépsă celui
5 ce face reulu. Pentru aceea trebue să
vă supuneți, nu numai pentru urgiă,
6 ci și pentru consciință. Căci pentru
acésta plătiți și dări; și ei sunt servi
ai lui Dumneșeu, stăruindu întru acé-
7 sta totu-de-una. Dați deci tuturor
ceea ce se cuvine; celui cu darea, dare;
celui cu împositulu, împositu; celui
cu frica, frică; celui cu onórea, onóre.
8 Nimenui cu nimicu nu fiți detori,
de câtu numai cu a iubi unulu pre al-
tulu; căci celu ce iubesc pre altulu
9 a împlinitu legea. Căci aceea: Să nu
comiți adulteriu; Să nu uciți; Să nu
furi; Să nu mărturisesci mărturiă
mincinósă; Să nu poftesci; și ori-
care altu ordinu, se cuprinde într'-
acestu cuvântu, adecă, Să iubesci pre
10 apropoale teu ca însu-ți pre tine. Iubi-
rea nu lucrăză reu aprópelui; de
aceea iubirea este îndeplinirea legei.
11 Și acésta *faceți*, sciindu timpulu,
că *acumu* este óra a ne scula din
somnu; fiindu că acumu *este* mântu-
irea nóstră mai aprópe de câtu cându
12 amu cređutu. Nóptea a trecut, ziua
s'a apropiatu; să lepédămu dară lu-
crurile întunerecului, și să ne îmbră-
căm în armele luminei. Să âmblámu
13 cu cuviință ca în timpu de ziua; nu
în ospete și în beții; nu în fornicăți-
une și în desfrânări; nu în cértă și
14 pismă. Ci vă îmbrăcați în Domnulu
nostru Iisusu Christosu, și nu îngri-
jiți de corpu, spre a *împlini* poftete lui.

CAP. 14.

Despre suferirea celor slabi în credință, și despre
libertatea care întărește.

Pre celu slabu în credință, primiți-
lu, *dară* nu duple deosebirea cuge-
tărilor. Căci unulu crede că pôte
2 mânca tóte, éru celu slabu mânâncă
legume. Celu ce mânâncă să nu de-
3 sprețuască pre celu ce nu mânâncă;
și celu ce nu mânâncă să nu judece
pre celu ce mânâncă; căci Dumneșeu
l'a primitu. Tu cine esci, care judeci
4 pre servulu altuia? domnului séu stă
séu cade. Și va sta; căci Dumneșeu
pôte a-lu face să stee.

Unulu deosebesce o di de alta; al-
tulu socotesce tóte dillele *asemenea*.
Fie-care să se convingă în mintea sa.
Celu ce socotesce ziua, Domnului o
6 socotesce; și celu ce nesocotesce ziua,
Domnului o nesocotesce. Celu ce mân-
âncă, Domnului mânâncă; căci mul-
țumesce lui Dumneșeu; și celu ce nu
mânâncă, Domnului nu mânâncă, și
mulțumesce lui Dumneșeu. Căci ni-
7 menea din noi nu trăesce pentru sine,
și nimene nu móre pentru sine. De
8 trăimu, Domnului trăimu; și de mu-
rimu, Domnului murimu; deci séu de
trăimu séu de murimu, ai Domnului
sântemu. Căci pentru acésta Christosu
9 a și muritu, a și înviatu, a și trăitu,
ca să fie Domnu și preste cei morți
și preste cei vii.

Dară tu, de ce judeci pre fratele
10 teu? séu de ce desprețuesci pre fra-
tele teu? Toți vomu sta înaintea ju-
decăței lui Christosu. Căci este scris: 11
Viu sânt, dice Domnulu, mie mi se
va pleca totu genunchiulu, și tótă
limba se va mărturisi lui Dumne-
șeu. Așa dară fie-care din noi 'și va
12 da sémă de sine însuși înaintea lui
Dumneșeu.

Deci să nu mai judecăm unulu
13 pre altulu; si acésta mai bine să ju-
decați, ca să nu puneți pedecă séu
scandalu fratelui. Sciu și sânt încre-
14 dințatu în Domnulu Iisusu, că nimicu
nu *este* spurcatu prin sine; dară ce-
lui ce i se pare a fi ceva spurcatu,
aceluia *fie* spurcatu. Éru de te su-
15 peri pre fratele teu pentru bucate, éccé
nu âmbli duple iubire. Nu perde cu
bucatele tale pre acela, pentru care

16 Christosu a muritu. Să nu se vorbescă de reu lucrulu vostru celu bunu.
 17 Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură; ci dreptate și pace și bucuria în Spiritulu Sântu.
 18 Căci celu ce într'acestea servește lui Christosu, *este* bine-plăcutu lui Dumnezeu și primitu de ómeni.
 19 Deci să urmămu cele ce sânt ale păcei, și cele ce sânt spre întărirea
 20 unuia cătră altulu. Pentru mâncare nu strica lucrulu lui Dumnezeu. Tóte *sânt* curate, dară *este* unu reu pentru omulu celu ce mânâncă spre scandalu. Bine *este* a nu mânca carne,
 21 nici a bé vinu, nici *aceea* prin care fratele teu se jignesce, séu se scandaliséză séu suferé. Ai tu credință?
 22 în tine însu-ți să o aibi înaintea lui Dumnezeu. Fericitu *este* celu ce nu
 23 se condamnă în ceea ce primesce! Éru celu ce se înduoesce, cându mânâncă, se condamnă; pentru că nu *mânâncă* în credință; căci totu ce nu *este* din credință este păcatu.

CAP. 15.

Despre detoria de a răbda pre cei slabi după esemplulu lui Christosu și alu lui Pavelu.

1 Deci noi, cei tari, sântemu detori să purtămu neputințele celor slabi, și
 2 să nu ni plăcemu noi înși-ne. Fie-care din noi să facă spre plăcere aprópelui
 3 în bine spre întărire. Căci și Christosu nu a făcutu spre plăcerea sa; ci, precumu este scrisu: Batjocurile celor
 4 ce te batjocurescu pre tine, au căđutu preste mine. Căci, câte s'au scrisu mai 'nainte, s'au scrisu spre
 5 învățătura noastră, ca prin răbdare și mângăierea scriptureloru să avemu
 6 speranță. Éru Dumnezeulu răbdărei și alu mângăierii să vî dăruéscă să fiți de același gându între voi după
 7 Iisusu Christosu; Ca toți cu unu cugetu și cu o gură să măriți pre Dumnezeu, și Părintele Domnului nostru
 8 Iisusu Christosu. Așa dară primiți-vé unii pre alții, precumu și Christosu v'a primitu pre voi, spre mărirea lui Dumnezeu.
 9 Dară eu đicu, că Iisusu Christosu a fostu servu alu circumcisiunei pentru adevérulu lui Dumnezeu, ca să
 10 întăréscă făgăduințele *date* părinților-

ru. Și ca să măréscă și Gintile pre
 11 Dumnezeu pentru mila *sa*; precumu este scrisu: Pentru acésta mă voiu mărturisi ție între popóre, și voiu cânta numelui teu. Și éráși đice: Ve-
 12 seliți-vé, popóreloru, cu poporulu lui. Și éráși: Lăudați pre Domnulu, tóte
 13 popórele, lăudați-lu tóte națiunile. Și éráși Isaia đice: Va fi rădicina lui
 14 Iesse, și celu ce se va scula să domnescă preste popóre, într' acela voru spera popórele: Éru Dumnezeulu
 15 speranței să vé împle de tótă bucuria și pacea în credință, ca să prisosiți în speranță prin puterea Spiritului Sântu.

Sânt încredințatu despre voi, fra-
 16 ții mei, că sunteți plini de bunătate, plini de tótă sciința, putendu și a vé svátui unii pre alții; Cu tóte acestea,
 17 frațilororu, v'amu scrisu mai liberu pe une locuri, ca să vî aducu aminte de charulu care mi s'a datu de la Dumne-
 18 șteu, Ca să fiu servu alu lui Iisusu Christosu între Gintii, și preutu alu evangheliei lui Dumnezeu, ca prosforaua Gintiloru să fie bine-primită,
 19 sântită prin Spiritulu Sântu. Dreptu *aceea* amu laudă în Christosu Iisusu în cele ce sânt ale lui Dumnezeu.
 20 Căci mi-amu învoitu a vî vorbi nu mai despre cele ce a lucratu Christosu prin mine, spre a aduce pre Gintii la ascultare, prin cuventu și prin faptă,
 21 Prin puterea semneloru și a minuniloru, prin puterea Spiritului lui Dumnezeu, încātu din Ierusalimu și împrejuru péné la Illiricu amu răspânditu evangelia lui Christosu;
 22 Sirguindu - mă a predica evangelia așa, nu unde se numise *deja* Christosu, ca să nu zidescu pe temeliă străină;
 23 Ci precumu este scrisu: Că- rora nu s'a datu în scire despre d'insulu, 'lu voru vedé, și cei ce nu au auditu, voru înțelege.

Pentru *aceea* amu fostu împedat
 24 catu de multe ori a veni la voi; Éru acumu ne mai avându locu într'aceste părți, și de mulți ani avându dorință a veni la voi: Cându voiu merge în Ispania, voiu veni la voi; căci speru, trecendu pe acolo, să vé vedu, și să fiu condusu de voi péné acolo, după ce voiu sătura din parte *dorin-*

25 *ta mea* de a vă *vedé*. Éru acumu mer-
gu la Ierusalimu, spre a servi sânti-
26 loru. Căci a bine-voitu Macedonia și
Achaia a face o contribuțiune pentru
saracii sântiloru, cari sânt în Ierusa-
27 limu. Ei au bine-voitu, și li sânt de-
tori. Căci dacă Gintile s'au împărta-
șitu de cele spirituale ale loru, sânt
datori a li servi și în cele temporale.
28 Acésta dară sfârșindu, și asigurându
loru acestu fruptu, voi merge pe la
29 voi în Ispania. Și știu, că venindu la
voi, voi veni în plinitatea bine-
cuvântărei evangheliei lui Christosu.
30 Éru rogu-vă, frațiloru, pentru Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu, și pen-
tru iubirea Spiritului, ca să vă lup-
tați cu mine în rugăciuni cătră Dum-
31 neșeu pentru mine; Ca să scapu de
cei cari nu credu în Iudeea; și ca ser-
viciulu meu în Ierusalimu să fie bi-
32 ne-primitu sântiloru; Și ca, voindu
Dumneșeu, să revinu la voi cu bucu-
riă, și să mă repausezu împreună cu
33 voi. Éru Dumneșeu la pacei *fie* cu voi
toți. Aminu.

CAP. 16.

Feliurite salutări. Se recomandă pază contra celoru
ce cauzează discordii.

1 Vă recomandă pre Fibi, sora noastră,
diaconésă a besericei din Chencree;
2 Ca să o primiți în Domnulu, cumu se
cuvine sântiloru; și să o ajutați în
totu lucrulu, ori în ce aru ave trebu-
ință de la voi; căci ea a fostu ajută-
tore multora, și chiaru mie.
3 Salutați pre Priskilla și Akila,
conlucrătorii mei în Christosu Iisusu.
4 Cari pentru viéta mea și-au espusu
pre a loru: căroru nu numai eu mul-
țumescu, ci și toate besericele din
5 Gintii. *Salutați* și beserica din casa
loru. Salutați pre iubitulu meu Epe-
netu, primitulu Achaiei în Christosu.
6 Salutați pre Mariamu, care multu s'a
7 ostenitu pentru noi. Salutați pre An-
dronicu și pre Iunia, rudele mele și
soții mei în închisóre, cari sânt în-
semnați între apostoli, și cari mai
'nainte de mine au fostu în Christo-
8 su. Salutați pre Ampliu, iubitulu meu
9 în Domnulu. Salutați pre Urbanu,
conlucrătorulu meu în Christosu, și

pre iubitulu meu Stachiu. Salutați 10
pre Apellasu, celu alesu în Christosu.
Salutați pre cei cu Aristobulu, Salu- 11
tați pre Eroditionu, ruda mea. Salutați
pre cei cu Narcisu, cari sânt în Dom-
nulu. Salutați pre Trifena, și Trifósa, 12
cari s'au ostenitu în Domnulu. Salu-
tați pre iubita Persida, care multu
s'a ostenitu în Domnulu. Salutați pre 13
Rufu, celu alesu în Domnulu, și pre
muma lui și a mea. Salutați pre A- 14
sincritu, pre Flegontu, pre Ermanu,
pre Patroba, pre Erminu, și frații ce
sânt cu ei. Salutați pre Filologu, și 15
Iuliu și Nireu, și pre sora lui, și pre
Olimpu, și pre toți sântii cei ce sânt
cu ei. Salutați-vă unulu pre altulu cu 16
sărutare sântă. Vă salută pre voi be-
sericele lui Christosu.

Éru vă îndemnu, frațiloru, să vă 17
păziți de cei ce facu desbinări și scan-
dale, contra învățătorei care ați pri-
mitu; și vă feriți de d'inșii. Căci u- 18
nii ca acestia nu servescu Domnului
nostru Iisusu Christosu, ci pântece-
lui loru; și prin cuvinte bune și dulci
încălă ânimele celoru simpli. Ascul- 19
tarea vóstră s'a făcutu conoscută la
toți; dreptu aceea mă bucuru de voi;
și voiescu, ca să fiți înțelepți spre
bine, și curați în privința reului. Éru 20
Dumneșeu la pacei să sdrobescă pre
Satana subu peciórele vóstre în cu-
rându. Charulu Domnului nostru Ii-
susu Christosu *fie* cu voi. Aminu.

Vă salută pre voi Timotheiu, con- 21
lucrătorulu meu, și Luciu, și Iasonu
și Sosipatru, rudele mele. Și eu Ter- 22
tiu, care amu scrisu *acéstă* epistolă
vă salutu în Domnulu. Vă salută Ga- 23
iu, gazda mea și a tótă adunarea. Vă
salută Erastu, îngrijitorulu cetăței,
și Quartu, fratele. Charulu domnului 24
nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi toți,
Aminu.

Éru celui ce vă pôte întări duple 25
evangelia mea, duple predicarea lui
Iisusu Christosu, duple descoperirea
misteriului, care din seculi eterni era
tăcutu, Éru acumu s'a aretatu și s'a 26
făcutu cunoscutu prin scripturele pro-
fețiloru, duple ordinulu eternului
Dumneșeu, spre ascultarea credinței

între toate națiunile: Unuia înțeleptului Dumnezeu *fie* mărire prin Iisus Christos în eternu: Aminu.

*S'a scrisu cătră Români de la Corintu, și s'a trămesu prin Fibi, di-
aconésă besericei din Chencree.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTÉIA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. 1.

Îndemnare la unire. Învătătura despre cruce rusează înțelepciunea lumii.

- 1 Pavelu chiămatu *a fi* Apostolu alu lui Iisus Christos prin voia lui
- 2 Dumnezeu, și Sostenu, fratele: Besericei lui Dumnezeu care este în Corintu, celor sântiți în Christos Iisus, celor chiămați *a fi* sânti, împreună cu toți cei ce în totu loculu chiamă numele Domnului nostru Iisus Christos, și alu loru și alu nostru. Charu *fie* voui și pace de la
- 3 Dumnezeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisus Christos.
- 4 Mulțumescu Dumnezeului meu totu-de-una despre voi, pentru charulu lui Dumnezeu ce vi s'a datu în
- 5 Iisus Christos; Că în toate v'ați îmbogățitu într'insulu în totă învățatura și în totă sciința; Fiindu că mărturisirea lui Christos s'a întăritu
- 6 în voi; Încătu voi nu aveți lipsă de nici unu daru, asceptându aretarea Domnului nostru Iisus Christos;
- 8 Care va și întări pre voi pênă la sfârșitu, *ca să fiți* nevinovati în ziua Domnului nostru Iisus Christos.
- 9 Credinciosu *este* Dumnezeu, prin care v'ați chiămatu, spre comuniunea Fiului seu Iisus Christos, Domnulu nostru.
- 10 Éru vë rogu, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să vorbiți aceeași, și *ca* să nu fie între voi desbinări; ci *ca* să fiți tare uniți într' unu gându
- 11 și într'o înțelegere. Căci m'amu informatu despre voi, frații mei, de la cei de pe lungă Chloe, că sânt certe
- 12 între voi. Și acésta dicu, pentru că fie-care din voi dîce: Eu sînt alu lui Pavelu; éru eu alu lui Apollosu; éru

eu alu lui Chefă; éru eu alu lui Christosu.

Au dóră s'a împărțitu Christos? 13
au Pavelu s'a crucificatu pentru voi? séu v'ați botezatu în numele lui Pavelu? Mulțumescu lui Dumnezeu, că 14
nici pre unulu din voi n'amu botezatu, de câtu numai pre Crispu și pre Gaiu; Ca să nu dîcă cineva, că amu bote- 15
zatu în numele meu; Amu mai bote- 16
zatu și familia lui Stefana; éru afară de acestia nu sciu să mai fi botezatu pre cineva.

Căci Christos nu m'a trămesu să 17
botezu, ci să predicu evangelia; nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca să nu se zădărnicescă crucea lui Christos. Căci cuvântulu crucei nebuniă 18
este celor peritori, éru noui, celor ce ne mântuimu, este puterea lui Dumnezeu; Căci este scrisu: Perde- 19
voiu înțelepciunea înțelepților, și mimici-voiu sciința cumiților. Un- 20
de *este* înțeleptulu? unde *este* cârturarulu? unde *este* disputătorulu lumii acesteia? au nu a înnebunitu Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia? Că de ore ce în înțe- 21
lepciunea lui Dumnezeu, lumea prin înțelepciune nu a cunoscutu pre Dumneșu, a bine-voitu Dumneșu prin nebunia predicărei a mântui pre cei ce credu. Căci Iudeii 22
ceru semnu, și Ellinii caută înțelepciune; Éru noi predicămu pre Chri- 23
stos celu crucificatu, Iudeiloru smin-teală, éru Elliniloru nebuniă; Éru a- 24
celora ce sînt chiămați, și Iudeiloru și Elliniloru, pre Christos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci ce este nebunu a 25
lui Dumnezeu, este mai înțeleptu de câtu ómenii; și ce este slabu a lui

Dumnezeu, este mai tare de câtu 6-
menii.

- 26 Căci vedeți chiamarea vóastră, fra-
ților, cumcă nu *sunt* mulți înțe-
lepti după corp, nu mulți puterni-
ci, nu mulți nobili; Ci cele nebune
27 ale lumii a alesu Dumnezeu, ca să
rușineze pre cei înțelepți; și cele sla-
be ale lumii a alesu Dumnezeu, ca
28 să rușineze pre cele tari; Și cele pró-
ste și cele desprețuite ale lumii a a-
lesu Dumnezeu, și cele ce nu sânt,
că să desființeze pre cele ce sânt;
29 Ca să nu se laude nici unu corp în-
naintea lui. Éru printr' însulu *este*,
30 că sânteti în Christosu Iisusu, care
ni s'a făcutu de la Dumnezeu înțe-
lepciune și dreptate și sântire și re-
scumpărare; Ca precumu este scrisu,
31 celu ce se laudă, în Domnulu să se
laude.

CAP. 2.

Evangelia este fără diferență în fața înțelepciunii
și a artei 6menilor.

- 1 Și eu, fraților, venindu la voi, nu
amu venitu cu cuvintele alese ale în-
țelepciunii, vestindu-vi mărturisirea
2 lui Dumnezeu. Căci nu mi-amu pro-
pusu a sci ceva între voi, de câtu nu-
mai pre Iisusu Christosu, și pre a-
3 cesta crucificatu. Și amu fostu la voi
în slăbiciune, și în frică, și în cutre-
4 muru mare. Și cuvântulu meu și pre-
dicarea mea nu era cu cuvintele în-
duplecătóre ale înțelepciunii omene-
sci, ci în vėdirea spiritului și a pu-
5 terei; Ca credința vóastră să nu fie
dupre înțelepciunea 6menilor, ci
dupre puterea lui Dumnezeu.
6 Dară între cei-desevărșiți vorbimu
înțelepciune; dară nu înțelepciunea
lumei acesteia, nici a domnilor lu-
7 mei acesteia, cari se desființază; Ci
vorbimu înțelepciunea lui Dumnezeu
cea misterioasă, cea ascunsă, care a
8 hotărît-o Dumnezeu mai 'nainte de
seculi spre mărirea nóastră; Pre care
nimenea din domnii lumii acesteia
nu a cunoscut-o; căci de o aru fi cu-
noscutu, nu aru fi crucificatu pre
9 Domnulu mărirei. Ci, precumu este
scrisu: cele ce ochiulu nu a vedutu,
nici urechia nu a auditu, nici la â-
nima omului nu s'a suitu, acestea a

pregătitu Dumnezeu pentru cei ce-lu
iubescu. Éru noui ni-a descoperitu 10
aceste Dumnezeu prin Spiritulu seu;
căci Spiritulu cărcă tóte, pēnē și a-
dăncurile lui Dumnezeu. Căci cine 11
din 6meni scie ale omului, de câtu
numai spiritulu omului, care este
într' însulu? așa și ale lui Dumnezeu
nimenea nu *le* scie, de câtu numai
Spiritulu lui Dumnezeu. Éru noi nu 12
amu primitu spiritulu lumii, ci Spi-
ritulu celu de la Dumnezeu; ca să
scimu cele ce ni sânt dăruite de la
Dumnezeu. Cari le și vorbimu, nu cu 13
cuvintele învățate ale înțelepciunii
6menesci, ci cu cele învățate ale Spi-
ritului Sântu; asemănându cele spi-
rituale cu cele spirituale. Dară omu- 14
lu celu firescu nu primesce cele ce
sânt ale Spiritului lui Dumnezeu;
căci 'i sânt nebuniă, și nu *le* pôte în-
telege, pentru că se descernu spiri-
tualminte. Éru celu spiritualu des- 15
cerne tóte, și elu de nimene nu se
descerne. Căci cine a cunoscutu min- 16
tea Domnului, că să-lu învețe? Éru
noi avemu mintea lui Christosu.

CAP. 3.

Iisusu temelie mântuirii.

Și eu, fraților, nu amu pututu a vi 1
vorbi, ca celor spirituali, ci ca ce-
loru trupesci, ca unoru princi în
Christosu. V'amu nutritu cu lapte, 2
éru nu cu bucate; că încă nu puteați
încăpé; chiaru și acumu nu puteți.
Încă sânteti trupesci; căci dacă *este* 3
între voi pismă și cėrtă și desbinare,
au nu sânteti trupesci? și au nu âm-
blați ca 6meni trupesci? Căci dacă 4
dice unulu: Eu sânt alu lui Pavelu;
și altulu: Eu *sunt* alu lui Apollosu;
au nu sânteti trupesci?

Cine dară este Pavelu, și cine *este* 5
Apollosu de câtu numai servii, prin
cari ați cređutu, precumu a datu Dom-
nulu fie-căruia? Eu amu plântatu, 6
Apollosu a udatu, éru Dumnezeu a
făcutu să crėscă. Încătu nici celu ce 7
plântază, nici celu ce udă este ceva;
ci Dumnezeu celu ce face să crėscă.
Éru celu ce plântază și celu ce udă 8
sânt una; și fie-care va primi plata
sa după ostenéla sa. Căci noi sânt- 9

temu conlucrători ai lui Dumnezeu, *éru* voi sunteți țărână alu lui Dumnezeu, și zidire alu lui Dumnezeu.

10 Dupre charulu lui Dumnezeu, care este datu mie, ca unu architectu înțeleptu amu pusu temeliă, *éru* altulu zidesce pre ea. Dară fie-care să iee

11 sémă cumu zidesce. Căci altă temeliă nimenea nu pôte pune afară de

12 cea pusă, adecă Iisusu Christosu. *Éru* de zidesce cineva pe acéstă temeliă auru, argintu, petre scumpe, lemne,

13 fênu, trestia; Alu fie-căruia lucru va fi aretatu; căci diua Domnului 'lu va areta; prin focu se va descoperi; foculu va dovedi lucrulu fie-căruia.

14 Dacă lucrulu cuiva, ceea ce a ziditu

15 va remâné, va primi plată; *Éru* dacă lucrulu cuiva se va mistui, se va păgubi; *éru* elu însu-și se va mântui; dar' așa ca prin focu.

16 Au nu sciți, că sunteți templulu lui Dumnezeu, și că Spiritulu lui

17 Dumnezeu locuesce în voi? De va strica cineva templulu lui Dumnezeu, pre acela 'lu va strica Dumnezeu; că templulu lui Dumnezeu, care sunteți

18 voi, este sântu. Nimenea să nu se încele. De i se pare cuiva între voi că este înțeleptu în lumea acéstă, să se facă nebunu, ca să fie înțeleptu.

19 Că înțelepciunea lumei acesteia este nebuniă înaintea lui Dumnezeu. Că este scrisu: Elu prinde pre cei înțelepți în viclenia lor. Și *érai*: Domnulu cunósce gândurile înțelepților, că sunt deșerte.

20 Dreptu aceea nimenea să nu se laude între ómeni. Că tóte sunt ale vóstre: Óri Pavelu, ori Apollosu, ori

21 Chefa, ori lumea, ori vieța, ori mórtea, ori cele de acumu, ori cele viitoare; tóte sunt ale vóstre; *Éru* voi sunteți ai lui Christosu; *éru* Christosu alu lui Dumnezeu.

CAP. 4.

Detoriile serviloru lui Iisusu Christosu dupre esemplulu lui Pavelu. Intristarea și umilința lui Pavelu.

1 Așa să ne socotéscă fie-care ca pre nisce servi ai lui Christosu, și administratori ai misterieloru lui Dumnezeu. Pe lîngă acéstă se cere de la administratori, ca ei să fie credincioși.

2 *Éru* mie pré puçinu 'mi remâne, ca

să mă judecu de voi séu de judecata omenéscă; da, nici însu-mi nu mă judecu. Că pre mine nu mă sciú vino-
vatu de nimicu; dară nu printr'acéstă sunt îndreptatu, dară celu ce mă judecă este Domnulu. Dreptu aceea
mai 'nainte de timpu nimicu să nu judecați, pêně ce va veni Domnulu, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecului, și va face cunoscute svaturile ánimeloru; și atuncea fie-care va ave laudă de la Dumnezeu.

Acestea, frațiloru, le-amu întorsu asupra mea și asupra lui Apollosu pentru voi; ca în noi să vă învățați, ca să nu gândiți mai multu de câtu ce este scrisu, ca nimenea dintre voi să nu se fáléscă cu unulu asupra altuia. Căci cine te deosebecce *de altii*? și ce ai ce nu ai primitu? *éru* dacă ai primitu, de ce te laudi, ca și cumu nu ai fi primitu?

Acumu sunteți sătui; acumu sunteți bogăți; fără de noi domniți; și măcaru de ați domni, ca și noi împreună cu voi să domnimu. Că mi se pare, că Dumnezeu pre noi Apostolii ne-a lăsatu să fimu aretați ca cei mai de pe urmă, ca hotăriți spre mórte; căci, amu ajunsu privesce lumei și ángeriloru și ómeniloru. Noi *sântemu* nebuni pentru Christosu, *éru* voi înțelepți în Christosu; noi slabi, *éru* voi tari; voi însemnați, *éru* noi desprețuiți. Pêně în óra de acumu și flămândimu, și însetoșămu, și goli sântemu, și palmuiți sântemu, și aședați nu sântemu. Și ostenimu, lucrându cu mânele nóstre; batjocoriți fiindu, bine-cuvântămu; persecutați fiindu, răbdămu; Huliți fiindu, svățim; ca nisce gunoiu ne-amu făcutu lumei, și *sântemu* tuturoru lepédătură, pêně acumu.

Nu scriu acestea spre a vă înfrunta, ci ca pre nisce fii ai mei iubiți *vă* îndemnu. Că de ați ave dece mii de învățători în Christosu, totuși nu *aveți* mulți parinți; căci, eu v'amu născutu în Christosu Iisusu prin evangeliă. Pentru aceea *vă* rogu, să-mi fiți următori.

Pentru acéstă amu trămesu la voi pre Timotheiu, care este fiu alu meu iubit, și credinciosu în Domnulu,

care vi va aduce aminte căile mele în Christosu, precumu învățu în totu loculu, în totă beșerica.

- 18 Éru unii s'au îngâmfatu, ca și cumu
19 nu așiu veni la voi. Dară curându voi
veni la voi, de va voi Domnulu, și
voiu cunósce nu cuvântulu celoru ce
20 s'au îngâmfatu, ci puterea. Căci împ
părăția lui Dumneđu nu *este* în cu
21 vântu, ci în putere. Ce voiți? cu toégu
să vinu la voi, séu cu iubire și cu
spiritulu blândeței?

CAP. 5, 6.

Despre desfrânatul trădatu Satanei. Îndemnare de a fugi de afaceri cu cei de moravuri rele. Mustrarea celoru ce âmbă în judecări. Îndemnare de a preîntîmpina necurățiile corpului.

- 1 Din tóte părțile se aude, că este des
frêu între voi, și astu-feliu de desfrêu,
care nici între păgâni nu se află, ca
să aibă cineva pre femeea părintelui
2 seu. Și voi v'ați îngâmfatu; și nu mai
bine ați plânsu, ca celu ce a făcutu
acéstă faptă să se iee din meșiloculu
3 vóstru. Éru eu nefiindu la voi cu
corpulu, dară cu spiritulu fiindu de
față, amu judecatu deja ca și cumu
așiu fi de față, pre celu ce a făcutu o
4 așa faptă. Adunându-vă voi și spiri
tulu meu în numele Domnului nostru
Iisusu Christosu și cu puterea Dom
5 nului nostru Iisusu Christosu, Să dați
pre unulu ca acela Satanei spre per
dere corpului, ca sufletulu să se mân
tuéscă în șaia Domnului Iisusu.

- 6 Fala vóastră nu *este* întemeiată. Au
nu știți, că pușinu aluatu dospesce
7 tótă frământătura? Curățiți dară alu
atulu celu vechiu, ca să fiți frămên
tătura nouă, precumu sînteți fără de
aluatu. Căci și Christosu, pascele nó
8 stre, s'a sacrificatu pentru noi; De
aceea să serbătorimu, nu în aluatulu
celu vechiu, nici în aluatulu reutăței
și alu violenției, ci în azimele sinceri
tăței și ale adevărului.

- 9 V'amu scrisu în epistolă, să nu
10 petreceți cu cei desfrânați. Dară nu
nici de cumu cu desfrânații lumei
acesteia, séu cu lacomii, séu cu ră
pitorii, séu cu idololatrii; căci atunci
11 aru trebui să eșiți din lume. Ci v'amu
scrisu să nu petreceți cu vre-unu frate,
dacă s'aru afla desfrânatu, séu lacomu,
séu idololatra, séu calomniatoru, séu

bețivu, séu răpitoru; cu unulu ca ace
sta nici să mâncați. Căci ce amu eu 12
să judecu și pre cei din afară? au nu
judecați voi pre cei din întru? Éru 13
pre cei din afară Dumneđu 'i va ju
deca. Deci scóteți afară pre celu reu
dintre voi.

Audórá cutédă cineva din voi, avendu 1
vre o pără contra altuia, a se judeca
înaintea celoru nedrepti, și nu înain
tea celoru sânti? Au nu știți, că sânti 2
ții voru să judece lumea? și de se va
judeca lumea de voi, sînteți nevred
nici de a face judecări pré mici? Au 3
nu știți, că vomu să judecăm pre
ângerii? cu câtu mai multu cele tem
porale? Deci de aveți judecări tem 4
porale, puneți să judece pre cei ne
băgați în sémă în adunare. Spre ru
5 șinarea vóastră șaia acésta: Nu este
între voi nici unu înteleptu, carele să
pótă judeca între frații sei? Ci frate 6
cu frate se judecă, și încă înaintea
necredincioșiloru. Chiaru acésta este 7
unu neajunsu între voi, că aveți ju
decări între sine-vă. De ce mai bine
nu suferiți nedreptate? de ce mai
bine nu suferiți pagube? Dară voi 8
înși-vă faceți nedreptate, și aduceți
pagubă, și încă frațiloru.

Au nu știți, că nedreptii nu voru 9
moscení împărăția lui Dumneđu? Nu
vă rătăciți; nici desfrânații, nici
idololatrii, nici adulterii, nici efemi
nații, nici sodomiții; Nici furii, nici 10
lacomii, nici bețivii, nici calomnia
torii, nici răpitorii, nu voru moscení
împărăția lui Dumneđu. Și astu- 11
feliu au fostu unii dintre voi; dară
v'ați spălatu, dară v'ați sântitu, dară
v'ați îndreptatu prin numele Dom
nului Iisusu și prin Spiritulu Dum
neđuului nostru.

*Tóte 'mi sînt permise, dară nu 12
tóte 'mi sînt de folosu; tóte 'mi sînt
permise, dară eu nu vreu să fiu stē
pănit de ceva. Bucatele pentru pân
13 tece, și pântecele pentru bucate; éru
Dumneđu va desființa și pre acela
și pre acelea. Éru corpulu nu *este*
pentru desfrânare, ci pentru Dom
nulu; și Domnulu pentru corpu. Éru 14
Dumneđu și pre Domnulu l'a învi
atu, și pre noi ne va învia prin pute

15 rea sa. Au nu știți că corpurile vóstre sînt membre ale lui Christosu? deci voi lua membrele lui Christosu, și le voi face membre ale meretricii? Nici de cumu. Său nu știți, că 16 celu ce se lipesc de meretrică este unu corpu *cu d'însa*? căci voru fi, 17 și dice, amînduoi unu corpu. Éru celu ce se lipesc de Domnulu este unu 18 spiritu *cu d'însulu*. Feriți-vă de desfrînare; totu păcatulu care face cineva este afară de corpu; éru celu ce comite desfrînare păcătuiesc într'alu 19 seu corpu. Au nu știți, că corpulu vostru este templulu Spiritului Sântu, *ce locuiesc* în voi, pre care l'ați primitu de la Dumneșeu, și că nu sînteți ai voștri? Căci sînteți cumpărați 20 cu prețu; măriți dară pre Dumneșeu în corpulu vostru și în spiritulu vostru, cari sînt ale lui Dumneșeu.

CAP. 7.

Regule pentru căsătorie, pentru viață singulară, și pentru văduve.

1 *Cătu pentru cele* ce mi-ați scrisu, *dicu*, că bine *este* omului să nu se 2 atingă de femei. Dară spre *a preintimpina* desfrînarea, fie-care să-și aibă femeia sa, și fie-care femei să-și 3 aibă bărbatul seu. Bărbatul să arete femeii cuvenita bună-voință; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu 4 este stăpâna corpului seu, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu este stăpânulu corpului seu, ci femeia. Să 5 nu vă lipsiți unulu pre altulu, de cătu numai cu învoire pentru unu timpu, ca să aveți timpu pentru rugăciune și postu, și érași să vă întruniți; ca să nu vă ispitescă Satana pentru neînfrînarea vóstră. Éru acésta *dicu* din 6 svatu, nu din ordinu. Căci așiu voi, că toți ómenii să fie ca mine; dară fiecare are osebitu daru de la Dumneșeu, unulu așa, éru altulu altmîntrelea. 7 Éru celoru necăsătoriți și văduveloru *dicu*, că bine li este, de voru rămâne precumu și eu. Éru de nu se 8 înfrîneză, să se căsătorescă; căci mai bine este a se căsători, de cătu a se 9 aprinde. Éru celoru căsătoriți li *dicu*, nu eu, ci Domnulu: Femeia să nu se despartă de bărbatu. Éru de se va 10 despărți, să rămână nemăritată, seu

să se împace cu bărbatul *seu*; și bărbatul să nu lase pre femei.

Éru celoru-l-alti li *dicu* eu, nu 12 Domnulu: De are vre unu frate-femei necredinciosă, și ea voiesce să trăescă cu elu, să nu o lase. Și femeia, 13 de are bărbatu necredinciosu, și acela voiesce să trăescă cu d'însa, să nu-lu lase. Căci bărbatul necredinciosu se 14 sântesc prin femeia *credinciosă*, și femeia necredinciosă se sântesc prin bărbatul *credinciosu*; altmîntrelea aru fi copiii voștri necurați; éru acumu sînt sînți. Éru de se desparte 15 celu necredinciosu, despartă-se. Frațele seu sora nu *mai* este îndetorită în asemenea *împrejurări*; spre pace ne-a chiămatu Dumneșeu. Căci ce 16 scii, femei, poți să mîntuesci pre bărbatu, seu ce scii, bărbate, poți să mîntuesci pre femei? Dară fie-carele 17 cumu i-a împărțitu Dumneșeu, fie-carele cumu este chiămatu de Domnulu, așa să amble. Așa rînduescu eu în toate besericele.

Este cineva chiămatu, circumcisu 18 fiindu? să rămână circumcisu. Este cineva chiămatu, necircumcisu fiindu? să nu se sircumcidă. Circum- 19 cisiunea este nimicu; și necircumcisiunea este nimicu, ci paza ordinelu lui Dumneșeu. Să rămână fie-care 20 într'acea stare în care s'a chiămatu. Esci chiămatu, servu *fiindu*? nu te 21 îngriji; înse dacă poți să fii liberu, întrebuințază mai bine *libertatea*. Căci 22 celu ce este chiămatu în Domnulu, servu *fiindu*, este unu emancipatu alu Domnului; asemenea celu ce este chiămatu, liberu *fiindu*, este servu alu lui Christosu. Cu prețu sunteți 23 cumpărați; nu vă faceți servi ai ómenilor. Fie-care, fraților, în ce este 24 chiămatu, într'aceea să rămână înaintea lui Dumneșeu.

Éru despre feciore nu amu ordinu 25 de la Domnulu; dară dau svatulu meu, ca unulu ce a aflatu milă de la Domnulu a fi credinciosu, Socotescu dar', 26 că acésta este bine pentru nevoia de acumu *adecă*, că bine *este* omului să fie așa: Te-ai legatu cu femei? nu 27 căuta deslegare. Te-ai desfăcutu de femei? nu căuta femei. Éru de te- 28 ai și căsătoritu, nu ai păcătuitu; și

de s'a măritatu fecióră, nu a păcătuitu. Dară unii ca acestia voru ave necazu în corpu; eu dară vă cruțu.

29 Și acésta dîcu, fraților, timpul *este* scurtu de acumu înainte; deci cei ce aú fimei, să fie ca și cumu nu aru

30 ave; Și cei ce plîngu, ca și cumu nu aru plînge; Și cei ce se bucură, ca și cumu nu s'aru bucura; Și cei ce cum-

31 pără, ca și cumu nu aru stêpâni; Și cei ce se servescu de lumea acésta, ca și cumu nu s'aru serví; căci chipulu

32 lunei acesteia trece, Dară voiescu să fiți fără de grijă. Celu neînsuratu îngrijesce de ale Domnului, cumu să

33 placă Domnului; Éru celu ce s'a însuratu îngrijesce de ale lunei, cumu să placă femeii. Este o deosebire între

34 femeie și fecióră: Cea nemăritată se îngrijesce de ale Domnului, ca să fie sântă și cu corpu și cu sufletulu; éru cea măritată se îngrijesce de ale

35 lunei, cumu să placă bărbatului. Și acésta o dîcu spre folosulu vostru; nu ca să vî punu cursă, ci pentru bună

cuviință și apropiere de Domnulu fără destragere.

36 Éru de gîndesce cineva să se pórte necuviinciosu în privința fiicei sale, dacă este trecută în vrêstă, și trebuie a se face așa, să facă ce voiesce, nu

37 păcătuesce; mărite-se. Éru celu ce remâne statornicu în ânima sa, neavîndu nevoia, ci stêpânu este pe vo-

ința sa și otăresce în ânima sa a păzi fiica sa nemăritată, face bine. Așa că

38 și celu ce o mărită, bine face, éru celu ce nu o mărită și mai bine face.

39 Femeea este legată de lege în câtu timpu trăesce bărbatulu ei; dară dacă va muri bărbatulu ei, este liberă să se mărite după care voiesce; *dară*

40 numai în Domnulu. Dară *este* mai fericită duple șocotința mea, de va remăné așa; și mi se pare că și eu amu Spiritulu lui Dumneđu.

CAP. 8.

Regule pentru întrebuințarea cărnurilor ce se ofrescu idoliloru. Despre întrebuințarea libertății Crestine.

1 Cătu pentru cele sacrificate idoliloru, scimu, (că toți avemu cunoscînță, *dară* cunoscînța îngâmfeză, éru iubirea edifică. Éru de i se pare cuiva,

că scie ceva, încă nimicu nu a cunoscutu, precumu se cade a cunósce; Éru de iubesc cineva pre Dumneđu, acela este cunoscutu de d'însulu). Deci cătu pentru mîncarea celoru sacrificate idoliloru, scimu că idolulu *este* nimicu în lume, și că nu *este* altu Dumneđu de cătu numai unulu. Căci deși sînt cari se numescu dei, séu în ceriu séu pe pămîntu; cumu adecă sînt dei mulți, și domni mulți; Dară noi *avemu numai* unu

6 Dumneđu, Părinte, din care *sînt* tóte, și noi într'însulu; și unu Domnu Iisusu Christosu, prin care *sînt* tóte, și noi într'însulu; Dară nu toți au acésta sciință; căci unii cu con-

7 sciință *că este* idolu, pênă acumu o mînâncă ca sacrificată idolului; și consciințaloru fiindu slabă, se spurcă.

Éru mîncarea nu ne recomandă

8 lui Dumneđu, căci nici, de vomu mânca, nu vomu fi mai buni; nici de nu vomu mânca, nu ni va lipsi ceva. Ci vedeți, ca nu cumva libertatea

9 vóstră acésta să fie scandalu celoru slabi. Căci, de te va vedé cineva pre

10 tine, care ai sciință, ședîndu în templulu idoliloru, au nu consciința lui, fiindu slabă, se va încurăgia să mînânce cele sacrificate idoliloru? Și

11 pentru sciința ta se va perde fratele teu celu slabu, pentru care Christosu a muritu. Dară așa păcătîndu în

12 potriva fraților, și jignîndu consciința loru cea slabă, păcătuiți în potriva lui Christosu. Pentru aceea

13 dacă mîncarea este scandalu fratelui meu, nu voi mîncă carne în eternu, ca să nu fiu de scandalu fratelui meu.

CAP. 9.

Chiaru cele ce în sine sînt permise, trebuie să se lase din iubire și spre înaintarea în cele bune.

Au nu sînt apostolu? au nu sînt liberu? au nu amu vedutu pre Iisusu Christosu Domnulu nostru? au nu sînteți voi lucrulu meu în Domnulu? De nu sînt apostolu altora, dară voui

2 sîntu; căci sigilulu apostoliei mele sînteți voi în Domnulu. Respunsulu

3 meu la cei ce mă scrutéză este acesta: Au nu avemu dreptulu a mânca

4 și a bé? Au nu avemu dreptulu a duce *cu*

5 noi pre o soră femeie din sororele nóstre,

ca și cei-l-alți apostoli, și frații Dom-
 6 nului și Chefa? Séu numai eu singu-
 ru și Barnaba nu avem dreptulu a
 7 nu lucra? Cine servește în óste vre-
 o-dată cu cheltuéla sa? séu cine
 plântéază viă, si nu mânâncă din frup-
 tulu ei? séu cine pasce turmă, și nu
 8 mânâncă din laptele turmei? Au dó-
 ră duple *socotînta* ómeniloru dicu a-
 cestea? au nu și legea dice aseme-
 9 nea. Căci în legea lui Moisi scrisu
 este: Să nu legi gura bouului ce tre-
 10 eră. Au dóra de boi se îngrijesce
 Dumneșeu? Séu dice *acésta* de sigu-
 ru pentru noi? Pentru noi s'a scrisu,
 ca celu ce ară să are cu speranță, și
 celu ce treeră cu speranță să aibă
 11 parte de speranța sa. Dacă noi amu
 semênatu voui cele spirituale, au *este*
 mare lucru, de vomu secera noi cele
 12 timporale ale vóstre? Dacă alții se
 folosecu de *acestu* dreptu asupra vó-
 stră, au pentru ce nu mai bine noi?
 Dară n'amu făcutu întrebuintăre de
 acestu dreptu; ci răbdămu tóte, ca
 să nu dămu vre unu scandalu evan-
 geliei lui Christosu.

13 Au nu sciți că cei ce lucréză cele
 sante mânâncă din ale templului? și
 cei ce servescu altarului, se împărtă-
 14 șescu din altaru? Așa și Domnulu a
 rînduitu ca cei ce predică evangelia
 să trăescă din evangeliă.

15 Éru eu nu amu făcutu întrebuin-
 țare de nimicu din acestea; nici nu
 amu scrisu acestea, ca să se facă așa
 cătră mine; căci mi-*aru fi* mai bine
 a muri, de cătu să facă cineva fala mea
 16 deșértă. Căci dacă predicu evangelia,
 acésta nu-mi este pentru fală; căci
 sînt nevoitu, și vai de mine, de nu
 17 voi predica evangelia! De facu acé-
 sta de voiă, amu plată; éru dacă de
 sila, *totuși* 'mi este încredințată dire-
 18 gétoria. Deci care este plata mea?
Este, ca predicându evangelia, să facu
 evangelia lui Christosu fără cheltu-
 élá, că să nu facu rea întrebuintăre
 de dreptulu meu în evangeliă.

19 Căci, deși sînt liberu de toți, tu-
 turoru m'amu făcutu servu, ca să
 20 dobîndescu pre mai mulți: Iudeiloru
 m'amu făcutu ca unu Iudeu, ca să
 dobîndescu pre Iudei; celoru de subu
 lege ca unu subu-lege, ca să dobî-

descu pre cei de subu lege; Celoru 21
 fără lege ca unu fără lege, ca să do-
 bîndescu pre cei fără lege, [nefiindu
 fără lege lui Dumneșeu, ci subu lege
 în Christosu]; Celoru slabi m'amu 22
 făcutu ca unu slabu, ca să dobînde-
 scu pre cei slabi; tuturoru tóte m'amu
 făcutu, ca ori-cumu să mântuescu
 pre vre-unii. Și acésta facu pentru 23
 evangeliă ca să fiu părtașu ei.

Au nu sciți, că cei ce alérgă la circu, 24
 alérgă toți, dară unulu iea premiulu.
 Așa să alergați, ca să-*lu* apucați. Și 25
 totu celu ce combate, se înfrênéază de
 tóte; și acésta *facu ei*, ca să iee cu-
 nună stricaciósă; éru noi nestrică-
 ciósă. Eu dreptu aceea așa alergu, nu 26
 ca nesiguru; așa mă luptu, nu ca
 unulu ce bate în aeru; Ci 'mi ținu 27
 aspru corpulu meu, și-*lu* aservescu;
 ca nu cumva altora predicându, în-
 su-mi să mă facu netrebnicu.

CAP. 10, 11.

Apostolulu se silescu a întórce pre Corintheni de
 la necurăția și de la idololatriă, îndemnându-i să nu
 se ducă la serbările idololatrilor. Despre unele
 abusuri și despre comuniune.

Nu voiescu, frațiloru, ca să nu sciți 1
 voi, că părinții nostri toți au fostu
 subu nuoru, și toți au trecutu prin
 mare; Și toți s'au botezatu subu 2
 Moisi în nuoru și în mare, Și toți au
 3 mâncatu aceeași mîncare spirituală;
 Și toți au bėutu aceeași bėutură spi- 4
 rituală; căci beau din Pétra cea spi-
 rituală, care-i urmă; éru Pétra era
 Christosu. Dară cu cei mai mulți 5
 dintr'înșii nu a bine-voitu Dumne-
 șeu; căci au căđutu în pustiiu.

Și acestea s'au făcutu spre esemplu 6
 pentru noi, ca să nu fimu noi pofiti-
 tori de rele, precumu și aceia au pof-
 titu. Nici să vă faceți idololatri, pre- 7
 cumu unii dintr'înșii; cumu este
 scrisu: Poporulu a ședutu de a mân-
 catu și a bėutu, și s'a sculatu să jó-
 ce. Nici să facemu desfrênare, pre- 8
 cumu unii din ei au făcutu, și au că-
 đutu într'o di duoé-deci și trei de
 mii. Nici să nu ispitimu pre Chri- 9
 stosu, precumu și unii dintr'înșii
 au ispititu, și s'au perdutu de șerpi.
 Nici nu murmurăți, precumu unii 10
 dintr'înșii au murmuratu, și s'au
 perdutu de perđetorulu. Și aceste 11

tóte s'au întemplatú acelora spre e-
 semplu ; și s'au scrisu spre a nóstră
 învățătură, cari trăimu în seculii cei
 12 de pe urmă. Dreptu aceea celui ce i
 se pare că stă , să iee aminte , ca să
 nu cadă.
 13 *Nici o* ispită nu v'a ajunsu de câtu
 numai omenescă; éru Dumneșeu *este*
 credinciosu, elu nu va lăsa să v'e ispi-
 tiți mai multu de câtu puteți, ci îm-
 preuna cu ispita va face și scăpare,
 ca s'o puteți suferi.
 14 Pentru aceea, iubiții mei, fugiți
 15 de idololatriă. Ca celoru înțelepți vor-
 bescu; judecați voi ceea ce eu vor-
 bescu. Potirulu bine-cuvântărei, care
 bine-cuvântămu, au nu este împăr-
 tășirea sângelui lui Christosu? Pâ-
 nea care frângemu, au nu este împăr-
 tășirea corpului lui Christosu? Căci
 17 noi, mulți fiindu, sântemu o pâne,
 unu corpu; căci toți ne împărțășimu
 18 dintr'o pâne. Vedeți pre Israelu du-
 pre corpu; au nu sânt cei ce mânân-
 19 că sacrificiele părtași altarului? Deci
 ce ȋicu eu? că dóră idolulu este ce-
 va? séu cea sacrificată idolului este
 20 ceva? Dară *eu ȋicu*, că cele ce sacri-
 fică Gintile, le sacrifică demoniloru,
 dar' nu lui Dumneșeu; nu voiescu de-
 ci, ca voi să fiți părtași demoniloru.
 21 Nu puteți bé potirulu Domnului și
 potirulu demoniloru; nu puteți fi păr-
 tași mesei Domnului și mesei demo-
 22 niloru. Au vomu mâniă pre Domnu-
 lu? au sântemu mai tari de câtu elu?
 23 'Tóte 'mi sânt permise, dară nu tóte
 'mi folosescu; tóte 'mi sânt permise,
 24 dară nu tóte edifică. Nimenea să nu
 caute de ale sale, ci fie-care de ale
 25 altuia. Ori-ce se vinde în măcelăriă,
 mâncați, nimicu cercetându pentru
 26 consciință; Căci alu Domnului *este*
 27 pământulu și plinitatea lui. Éru de v'e
 chiamă *la mėsă* cineva din cei necre-
 dincioși, și veți merge; ori-ce se pune
 înaintea vóstră, mâncați, nimicu cer-
 28 cetându pentru consciință. Éru de v'i
 va ȋice cineva: Acésta este sacrifică-
 tă idoliloru, nu mâncați, pentru
 acela ce v'a spusu, și pentru consci-
 ință; căci alu Domnului *este* pămên-
 29 tulu și plinitatea lui; Consciință ȋicu,
 nu a ta, ci a celui-l-altu; căci pentru
 ce se judecă libertatea mea de altă

consciință? Căci dacă eu gustu cu 30
 mulțumire, de ce sânt hilitu despre
 aceea pentru care eu mulțumescu.
 Deci ori de mâncați, ori de beți, ori 31
 de faceți altu ceva, să faceți tóte spre
 mărirea lui Dumneșeu. Nu dați scan- 32
 dalu nici Iudeiloru, nici Elliniloru,
 nici besericei lui Dumneșeu. Precumu 33
 și eu placu tuturoru în tóte, necău-
 tându folosulu meu, ci alu celoru
 mulți, ca să se mântuescă.

Următori fiți mie, precumu și eu lui 1
 Christosu.

Deci v'e laudu, frațiloru, că în tóte 2
 v'i aduceți aminte de mine, și țineți
 învățăturele, precumu vi le-amu datu.
 Éru voiescu să sciți, că Christosu este 3
 capulu a totu bărbatulu, éru capulu
 femeii *este* bărbatulu; și capulu lui
 Christosu *este* Dumneșeu. Totu bār- 4
 batulu, rugându-se séu profetindu cu
 capulu acoperitu, desonoréză capulu
 lui. Éru tótă femeea, rugându-se séu 5
 profetindu cu capulu desvélitu, 'și
 desonóră capulu ei; căci una și ace-
 eăși este ca și cumu aru fi rasă. Căci 6
 de nu se învêlesce femeea, póte să se
 și tundă; éru de este lucru de ru-
 șine femeef a se tunde, séu a se rade,
 învêlescă-se. Bărbatulu nu trebue să- 7
 și acopere capulu, pentru că este chi-
 pulu și mărirea lui Dumneșeu, éru
 femeea este mărirea bărbatului. Căci 8
 nu este bărbatulu din femeie, ci femeea
 din bărbatu. Nici nu s'a făcutu bār- 9
 batulu pentru femeie, ci femeea pen-
 tru bărbatu. Pentru aceea femeea tre- 10
 bue să aibă semnu de putere asupra
 capului, pentru ângeru. Dară nici bār- 11
 batulu nu este fără femeie, nici femeea
 fără bărbatu, în Domnulu. Căci pre- 12
 cumu este femeea din bărbatu, așa
 este și bărbatulu prin femeie; și tóte
 de la Dumneșeu.

Judecați întru voi înși-vê, de este 13
 cuviinciosu, ca femeea să se róge lui
 Dumneșeu desvélită? Au nu și în- 14
 sa-și natura v'e învêță, că bărbatulu,
 de-și lasă părulu să crêscă lungu, este
 spre rușine lui? Éru femeea, de-și lasă 15
 părulu să crêscă, este spre podóbă ei;
 căci părulu 'i este datu spre învêlitóre.

Éru de se vede cineva că este gîl- 16

cevitoru, noi nu avem datină ca acésta, nici besericele lui Dumneḃeu.

- 17 Éru despre aceea ce eu voiu să vî ḃicu, nu *vě* laudu, *adecă* că vë adunați nu spre mai bine, ci spre mai reu. Căci ântăiu, cându vë adunați în beserică, audu că se facu desbinări
- 18 între voi; și în parte o credu; Căci trebuie să fie și secte între voi, ca cei probați să se facă cunoscuți între voi.
- 20 Deci adunându-vë voi într'unulocu, *acésta* nu este pentru a mânca cina Domnului. Căci la mîncare fie-care cinéză mai 'nainte; și unulu este flămîndu, éru altulu este bétu. Au dóră nu aveți case în cari să mâncați și să beți? séu desprețuiți beserica lui Dumneḃeu, și rușinați pre cei ce nu au? ce voiu ḃice voui? vë voiu lăuda? Eu nu *vě* laudu pentru acésta.
- 23 Căci eu amu primitu de la Domnulu *aceea*, care amu și datu voui: Că Domnulu Iisusu în nóptea în care s'a vëndutu, a lăutu pâne; Și multumindu, o a frântu, și a ḃisu: Luați, mâncați; acesta este corpulu meu, care se frînge pentru voi; acésta faceți spre amintirea mea. Asemenea a lăutu și potirulu după cină, ḃicîndu: Acestu potiru este noulu testamentu în sângele meu; acésta faceți de câte ori 'lu veți bé spre amintirea mea.
- 26 Căci, de câte ori veți mânca acésta pâne, și veți bé acestu potiru, vestiți mórtea Domnului, pînă cându va veni.
- 27 Dreptu aceea, ori-care va mânca acéstă pâne, séu va bé *acestu* potiru alu Domnului cu nevredniciă, va fi vinovatu corpului și sîngelui Domnului. Deci fie-care să se cerceteze pre sine însu-și, și așa să mînânce dintr'*acésta* pâne și să bea dintr'*acestu* potiru. Căci celu ce mînâncă și bea cu nevredniciă, mînâncă și bea pentru condemnarea sa, nedeosebindu corpulu Domnului. Pentru acésta mulți sînt slabi și bolnavi între voi, și mulți dormu. Căci de ne-amu fi cercetatu pre noi înși-ne, nu ne-amu condamna.
- 32 Dară judecați fiindu, ne pedepsimu de la Domnulu, ca să nu ne condamnămu cu lumea. De aceea frații mei, cându vë adunați să mâncați, să asceptați unulu pre altulu. Éru de flămîndesce cineva, să mînânce a casă;

ca să nu vë adunați spre condemnare. Éru cele-l-alte voiu rîndul, cându voiu veni.

CAP. 12—14.

Despre darurile spirituale, și despre întrebuițarea lor. Descrierea iubirei Crestine. Despre întrebuițarea darului de limbi.

Éru despre *darurile* spirituale, fraților 1
loru, nu voiescu ca să nu sciți voi. Sciți că erați Gînți, atrași la idolii 2
cei mulți, ca și cumu ați fi fostu duși. Pentru aceea vî declar, că nimenea 3
vorbindu prin Spiritulu lui Dumneḃeu nu ḃice anathema pre Iisusu; și că nimenea nu pôte ḃice, că Iisusu este Domnu, de câtu numai prin Spiritulu Sântu.

În adevëru este deosebire de daruri, 4
dară același Spiritu. Și este deosebire 5
de servicie, dară același Domnu. Și 6
este deosebire de lucrări, dară este același Dumneḃeu, care lucréză tôte în toți. Éru a-evirea Spiritului se dă 7
fie-căruia duple folosu. Căci unuia se 8
dă prin Spiritu cuvîntulu înțelepciunei; éru altuia cuvîntulu cunoscînței, prin același Spiritu; Altuia cre- 9
dînța, prin același Spiritu; éru altuia darurile vindecărilor, prin același Spiritu; Altuia lucrarea minunilor; 10
altuia profetia; altuia descernerea spiritelor; altuia feliuri de limbi; altuia esplicarea limbeloru. Dară tôte 11
acestea le face unulu și același Spiritu, împărțindu de osebi fie-căruia, precumu voiesce.

Căci precumu corpulu este unulu, 12
și are multe membre; și tôte membrele unui corpu, multe fiindu, sînt unu corpu: așa și Christosu. Căci prin 13
unu Spiritu noi toți ne-amu botezatu într'unu corpu, ori Iudei, ori Ellini, ori servi, ori liberi; și toți ne-amu adăpatu într'unu Spiritu.

Căci și corpulu nu este unu membru, ci multe. De aru ḃice peciorulu: 14
Pentru că nu sînt mînă, nu sînt din corpu; au dóră pentru aceea nu este din corpu? Și de aru ḃice urechia: 16
Pentru că nu sînt ochiu, nu sînt din corpu; au dóră pentru aceea nu este din corpu? De *aru fi* totu corpulu 17
ochiu, unde *aru fi* auzulu? De *aru fi* totu auzu, unde *aru fi* mirosulu? Éru acumu a pusu Dumneḃeu mem-

brele, pre fie-care dintr'însele în corp, 19
precumu a voitu. Și de aru fi tóte unu
20 membru, unde *aru fi* corpulu? Éru
acumu *sunt* multe membre, dară unu
21 corp. Și nu póte ochiulu să ȋică mâ-
nei: Nu amu trebuință de tine; séu
érăși capulu pecióreloru: Nu amu tre-
22 buință de voi. Ci cu multu mai vîr-
tosu membrele corpului, cari se pa-
ru a fi mai slabe, sînt mai de trebu-
23 ință. Și acele *membre* ale corpului,
cari ni se paru a fi mai puçinu con-
siderate, pe aceste le socotimu mai
multu; și cele deformate ale nóstre
24 au mai bună formă. Căci cele fru-
móse ale nóstre nu au trebuință *de*
acésta; ci Dumneȋeu a întocmitu
corpulu, dāndu mai multă onóre *pār-*
25 *tei* celei mai din urmă; Ca să nu fie
desbinare în corp, ci *ca* să îngri-
jéscă unulu de altulu membrele între
26 sine cu același interesu. Și ori de
sufere unu membru, suféru tóte mem-
brele împreună *cu d'insulu*; ori de
se onórá unu nembru, împreună, se
bucură tóte membrele.

27 Éru voi sunteți corpulu lui Chris-
28 tosu, și membre în parte. Și Dum-
neȋeu a pusu în beserică, ântéiu pre
apostoli, alu duoilea pre profeti, alu
treilea pre învățatori, după aceea pu-
teri, apoi darurile de vindecări, ser-
viciile, dirigitóriele, feliurile limbe-
29 loru. Au dóră toți *sunt* apostoli? au
dóră toți *sunt* profeti? au dóră toți
sunt învățatori? au dóră toți *sunt* lu-
30 crători de minuni? Au dóră toți au
darurile de vindecare? au dóră toți
vorbescu în limbi? au dóră toți es-
plică?

31 Însé să rîvniți darurile cele mai
bune, și încă ví aretu o cale mai
alésă.

1 De așiu vorbi în limbele ómeniloru
și ângeriloru, și iubire nu așiu ave,
m'amu făcutu *ca* o aramă sunátóre,
2 séu cimbalu resunátoru. Și de așiu ave
darulu *de* profetiă, și așiu sci tóte mi-
steriele si tótă cunoscînța, și de așiu
ave tótă credința, în câtu să mutu și
munți, éru iubire nu așiu ave, nimicu
3 nu sînt. Și de așiu împărți tótă avu-
ția mea *săraciloru*, și de așiu da cor-

pulu meu să-lu arđă: éru iubire 'nu
așiu ave, nici unu folosu nu-mi este.

Iubirea îndelungu rabdă, *si* este 4
bine-făcétore; iubirea nu pismuesce;
nu se trufesce; nu se îngâmféză; Nu 5
se pórtă cu necuviință; nu caută 'ale
sale; nu se întărită; nu gândesce re-
ulu; Nu se bucură de nedreptu; ci 6
se bucură de adevéru: Tóte le su- 7
fere, tóte le crede, tóte le speră, tóte
le rabdă.

Iubirea nici odată nu încetéză; 8
chiaru de se voru desființa profetiile,
chiaru de voru înceta limbele, ori
chiaru de va despăre cunoscînța.
Căci nu cunóscemu de câtu în parte, 9
și nu profetiimu de câtu în parte; Éru 10
cāndu va veni desăvērșirea, atunci
nedesăvērșirea va despăre. Cāndu 11
eramu pruncu, vorbiamu ca unu
pruncu, cugetamu ca unu pruncu,
gāndiamu ca unu pruncu; éru cāndu
m'amu făcutu bărbatu, amu lepédatu
cele pruncesci. Căci vedemu acumu 12
ca prin oglindă în enigmă; dară
atuncea față cătră față; acumu cu-
noscu în parte, dară atuncea voi
cunósce, precumu și sînt cunoscutu.

Și acumu remānu credința, spe- 13
ranța, iubirea, aceste trei; éru cea
mai mare dintr'acestea *este* iubirea.

Urmăriți iubirea, și rîvniți *daru-* 1
rile spirituale, éru mai multu ca să
profetiți. Căci celu ce vorbesce în 2
limbă nu vorbesce ómeniloru, ci lui
Dumneȋeu; căci niménea nu-*lu* înțe-
lege; dară cu spíritulu vorbesce mi-
sterii. Éru celu ce profetéscé vorbesce 3
ómeniloru *spre* edificare și îndemnare
și mângăiere. Celu ce vorbesce în 4
limbi se edifică însu-și; éru celu ce
profetéscé edifică beserica. Așiu voi 5
ca voi toți să vorbiți în limbi, éru
mai bine să profetiți; căci mai mare
este celu ce profetéscé de câtu celu
ce vorbesce în limbi, de câtu numai
de va esplica, ca beserica să se edi-
fice.

Éru acumu, frațiloru, de voi veni 6
la voi vorbindu în limbi, ce ví voi
folosi, de nu ví voi comunica séu
descoperire, séu cunoscînță, séu pro-
fetiă, séu învățatură? Căci, precumu 7
cele neînsufletite ce dau sunetu, ori

fluerulu, ori chithara, de nu voru da sunete deosebite, cumu se va cunósce ce se flueră, séu ce se cântă cu chithara? Căci o trîmbiță de va da sunetu nehotărîtu, cine se va găti la resbelu? Așa și voi, de nu veți da prin limbă cuvîntu cu bună înțelegere, cumu se voru cunósce cele vorbite? Veți vorbi ca în aeru. Sînt, pôte, multe feliuri de voci în lume, și nici una dintr'însele nu este fără însemnare. Deci de nu voi înțelege însemnarea vocei, voi fi celui ce vorbesce străinu, și celu ce vorbesce mi va fi străinu.

Așa și voi, fiindu că rîvniți *daruri* spirituale, căutați ca să le aveți în abundență spre edificarea beseriei. Pentru aceea celu ce vorbesce în limbă, să se rîge așa ca să pôtă fi explicatu. Căci de mă rogu în limbă, spiritulu meu se rîgă, éru mintea mea este fără fruptu. Ce să facu dară? Mă voi ruga cu spiritulu și mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu spiritulu, și voi cânta și cu mintea. Altmintrelea, de vei bine-cuvînta cu spiritulu, celu ce este neînvățatu cumu va dice Aminu după mulțumirea ta; că elu nu înțelege ce dici? Tu, cu adevăratu, bine mulțumesci, dară celu-l-altu nu se edifică. Mulțumescu Dumneșului meu, că vorbescu în limbi mai multu de câtu voi toți; Dară în beserică voiescu mai bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învățu și pre alții, de câtu dece mii de cuvinte în limbă străină.

Fraților, nu fiți prunci cu mintea; ci cu reutatea fiți prunci, éru cu mintea fiți bărbați. În lege este scrisu: Într'alte limbi și cu alte buze voi vorbi acestui poporu, și nici așa nu mă voru asculta, dice Domnulu. Dreptu aceea, limbele sînt spre semnu, nu credincioșiloru, ci celoru necredincioși; éru profetia nu este pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși.

Deci cându se adună tótă beserica la unu locu, și tóți vorbescu în limbi, și întră séu neînvățati séu necredincioși, au nu voru dice, că sînteți nebuni? Éru dacă profetescu toți, și

întră vre unu necredinciosu séu neînvățatu, se vîdesce de toți, se judecă de toți. Și așa cele ascunse ale 25 âniei lui se facu aretate; și așa cădîndu pe față, se va închina lui Dumneșu, și va mărturisi, că întru adevêru Dumneșu este între voi.

Ce să se facă dară, fraților? cându vă adunați, fie-care dintre voi are psalmu, are învățătură, are limbă, are descoperire, are explicare. Tóte să se facă spre edificare. De 27 vorbesce cineva în limbă, să vorbescă câte duoi, séu celu multu câte trei, și pe rîndu; éru unulu să esplice. Éru de nu va fi cine să esplice, să tacă în beserică; și să-și vorbescă lui-și și lui Dumneșu. Éru 29 profetii să vorbescă duoi séu trei, și cei-l-alți să judece. Éru de are 30 cineva *altulu* ce șede descoperire, celu d'ântéiu să tacă. Căci toți puteți profeti câte unulu, ca toți să se învețe și toți să se mîngăie. Și spiritele profetiloru se supunu profetiloru. Căci Dumneșu nu este *Dumneșu* alu turburarei; ci alu păcei, precumu în tóte besericele sântiloru.

Femeele vóstre să tacă în beserică; căci nu li s'a datu voia să vorbescă, ci să fie supuse, precumu dice și legea. Éru de voiescu să se învețe 35 ceva, să-și întrebe pre bărbații loru a casă; căci este rușine ca femeele să vorbescă în beserică. Au de la voi 36 a eșitu cuvîntulu lui Dumneșu? séu a ajunsu numai la voi?

De i se pare cuiva, că este profetu, séu spiritualu să înțelégă, că cele ce vî scriu, sînt ordine ale Domnului. Éru de nu înțelege cineva să nu înțelégă. Deci, fraților, 39 rîvniți a profeti, și nu vă opriți a vorbi în limbi. Tóte să se facă 40 pre cuviință și rînduélă.

CAP. 15.

Despre înviare, și despre mărirea corpuriloru înviate.

Éru vă însciîntezu, fraților, despre 1 evangelia, ce v'amu predicat'o, precare ați primit'o, în care vă și aflați; Prin 2 care vă și mîntuiți, dacă o țineți cumu v'amu predicat'o, afară numai de ați cređutu în zădaru. Căci v'amu 3 datu mai ântéiu ceea ce amu și pri-

mitu, cumcă Christosu a muritu
 4 pentru păcatele noastre după scrip-
 5 turi; Și că s'a îngropatu, și că a în-
 6 viatu a treia zi după scripturi; Și
 7 că s'a aretatu lui Chefa, apoi celor
 8 duoi-spre-dece. După aceea s'a are-
 9 tatu la mai multu de câtu cinci sute
 10 de frați odată; din cari cei mai mul-
 11 ți trăescu pînă acumu, éru unii au
 12 și adormitu. După aceea s'a aretatu
 13 lui Jacobu; apoi tuturor apostoli-
 14 loru. Éru mai pe urmă de toți s'a
 15 aretatu și mie, ca unui născutu în-
 16 inte de timpu. Căci eu sînt mai mi-
 17 culu apostoliloru, care nu sînt vred-
 18 nicu a mă chiăma apostolu, pentru
 19 că amu persecutatu beserica lui
 20 Dumneșeu. Éru prin charulu lui
 21 Dumneșeu sînt ceea ce sînt; și cha-
 22 rulu lui care *este* în mine, nu a fostu
 23 în zădaru; ci m'amu ostenitu mai
 multu de câtu toți aceia; dără nu eu,
 ci charulu lui Dumneșeu, care *este*
 cu mine. Deci ori eu, ori aceia, așa
 predicămu, si așa ați creșutu.
 Éru dacă Christosu se predică că
 s'a sculatu din morți, cumu dîcu u-
 nii dintre voi, că nu *este* înviarea
 morților? Éru de nu *este* înviarea
 morților, atuncea nici Christosu nu
 a înviatu. Éru dacă nu a înviatu
 Christosu, atuncea predicarea noastră
este deșertă, și credința vastră *este*
 deșertă. Ne aflămu încă și marturi
 minciunoși ai lui Dumneșeu; căci
 amu mărturisitu asupra lui Dumne-
 șeu, că a înviatu pre Christosu; pre
 care nu l'a înviatu, dacă de siguru
 morții nu înviează. Căci de nu învie-
 ză morții, nici Christosu nu a înviatu.
 Éru dacă Christosu nu a înviatu, de-
 șertă *este* credința vastră; încă sînteți
 în păcatele vóstre. Atuncea și cei ce
 au adormitu în Christosu sînt per-
 duți. De sperămu în Christosu nu-
 mai în viața acésta, sîntemu mai
 miseri de câtu toți omenii.
 Éru acumu că Christosu s'a scu-
 latu din morți, s'a făcutu primișulu
 celor adormiți. Căci precumu prin
 omu a venit mortea, prin omu a
 venit și înviarea morților. Căci
 precumu toți cei întru Adamu moru;
 așa toți cei în Christosu voru învia.
 Éru fie-care într'a sa rînduélă :

Christosu primișulu; după aceea cei
 ce sînt ai lui Christosu la venirea
 lui. Atuncea sfârșitul, cându va da
 24 împărăția lui Dumneșeu, Parintelui;
 cându va desființa tótă Domnia, și
 25 tótă autoritatea și puterea. Căci tre-
 bue elu să domnască, pînă ce va pu-
 ne pre toți neamicii subu peciórele
 sale. Neamiculu celu mai de pe ur-
 26 mă ce se va desființa *este* mortea.
 Căci Dumneșeu a supusu tóte subu
 27 peciórele lui. Éru cându dîce, că tó-
 te 'i sînt supuse, *este* vederatu că
 28 afară de celu ce i-a supusu tóte. Éru
 cându i se voru supune tóte, atun-
 cea și însu-și Fiiulu se va supune ce-
 lui ce i-a supusu tóte, ca să fie Dum-
 neșeu tóte întru tóte.

Altmintrelea ce voru face cei ce
 29 se botéză pentru cei morți? dacă nu
 se voru scula morții nici de cumu,
 de ce se și botéză pentru cei morți?
 Pentru ce și noi sîntemu în tótă
 30 óra în pericolu? Pe lauda vóstră,
 31 care amu în Christosu Iisusu Dom-
 nulu nostru, eu moru în tóte zilele!
 De m'amu luptatu după chipulu ó-
 32 meniloru cu ferele în Efesu, ce fo-
 losu 'mi *este*, dacă morții nu se vo-
 ru scula? Să mîncămu și să bemu,
 căci mîne vomu muri. Nu vî înce-
 33 lați: vorbele cele rele strică mora-
 vurile cele bune. Desceptati-vă spre
 34 dreptate, și nu păcătuiți; căci unii
 nu au cunoscința lui Dumneșeu;
 spre înfruntare vî vorbescu *acésta*.

Dară va dîce cineva: Cumu se
 35 voru scula morții, si cu ce corpu vo-
 ru veni? Nebune, tu ceea ce sémîni
 36 nu înviează, de nu va muri; Și ce sé-
 37 mîni, nu *este* corpu care are să se
 producă, ci grăuntele golu, fie de
 grâu, séu de altu ceva. Éru Dum-
 38 neșeu 'i dă corpu, precumu voiesce,
 și fie-cărei semînțe corpu ei. Nu
 39 totu corpu *este* același corpu; ci
 altulu *este* corpu ómeniloru, și al-
 tulu corpu dobitóceloru, și altulu
 alu pesciloru, și altulu alu paseri-
 40 loru. Și sînt corpuri ceresci, și cor-
 puri pămîntesci; dară alta *este* mă-
 rirea celor ceresci, și alta *este* mă-
 rirea celor pămîntesci. Alta *este* 41
 strălucirea sórelui și alta strălucirea

lunei, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în strălucire.

42 Așa *este* și înviarea morților. Se
sămână în stricăciune; se va scula
43 în nestricăciune; Se sămână în necin-
ste; se va scula în mărire; se sămână în slăbiciune; se va scula în
44 putere; Se sămână corpul firesc; se
va scula corpul spiritual. Este corpul
firesc, și este corpul spiritual.
45 Așa și este scris: Omul cel
ânteu, Adam, s'a făcut cu sufletul viu;
Adam cel de pe urmă s'a făcut
46 cu spiritul viu-făcător. Dară
nu *este* anteu cel spiritual, ci cel
47 firesc; apoi cel spiritual, Omul
cel anteu, din pământul *fiindu*,
este pământesc; omul cel alu
48 doilea *este* Domnul din cer. Precumu
a fost cel pământesc, așa
sunt și cei pământesci; și precumu
49 *este* cel ceresc, așa *sunt* și cei cere-
sci. Și precumu am purtat chipul
celui pământesc, vom purta
și chipul celui ceresc.

50 Eru acesta *dicu*, fraților, că car-
nea și sângele nu potu mosceni împă-
răția lui Dumnezeu; nici stricăciune
va mosceni pre nestricăciune.
51 Ecce *vî* *dicu* misteriu: Nu toți vo-
mu adormi, dar' toți ne vom schim-
52 ba; Într'unu moment, în clipa
ochiului, la sunetul trâmbiței celei
de apoi; căci va trâmbița, și morții
se vor scula nestricăcioși, și noi
53 ne vom schimba. Căci trebuie ca
stricăciunea să se îmbrace în nestri-
căciune, și ceea ce este muritoriu,
să se îmbrace în nemurire.

54 Eru cându se va îmbrăca acesta
stricăciune în nestricăciune, și acestu
muritoriu se va îmbrăca în nemurire,
atuncea se va îndeplini cuvântul
ce este scris: Mărtea s'a înghițit
55 în biruință. Mărtea, unde *este* bol-
dulu teu? iadule, unde este biruința
56 ta? Eru boldul morții *este* pecat-
tulu; și puterea păcatului *este* legea.
57 Eru lui Dumnezeu *fiu* mulțumită, ca-
rele ni-a dat biruința prin Dom-
58 nulu nostru Iisus Christos. Dreptu
aceea, iubii mei frați, fiți tari, ne-
clătiți, sporindu în lucrul Domnului

totu-de-una; știindu că ostene-
la voastră nu este deșertă în Domnul.

CAP. 16.

Despre strângere de ajutoare. Despre stăruința în cre-
dință. Îndemnări și salutări.

Eru despre mila cea pentru sânti, 1
faceți și voi așa, precumu amu or-
dinatu besericilor Galatei. În *di-* 2
ua d'antăia a septemănei fie-care din
voi să pună de o parte, stringându
dupre cumu aru prospera; ca nu
venindu eu să se facă stringerea atun-
cea. Eru cându voiu veni, voiu tră- 3
mete cu epistole pre cei, pre cari 'i
veți aproba, ca să ducă mila voastră
la Ierusalimu. Și de se va cuveni să 4
mergu și eu, voru merge cu mine.

Eru voiu veni la voi, cându voiu 5
trece prin Macedonia; că prin Ma-
cedonia voiu trece. Și la voi, pôte, 6
voiu rămâne, seu voiu și erna; ca să
mă petreceți voi ori încotro voiu
merge. Că nu voiescu a vă vedé, 7
astă dată *numai* în trecăt; ci speru
să rămân câțva timp la voi, de
va lăsa Domnul. Și eu voiu rămâne 8
în Efesu pînă la cinci-șase. Căci 9
mi s'a deschis ușa mare și spre is-
bîndă; dară *sunt* împotrivitori multi.

De va veni Timotheu, vedeți ca 10
să fie elu fără frică la voi; căci lu-
crul Domnului lucră, ca și mine.
Deci nimenea să nu-lu desprețuască; 11
ci să-lu petreceți cu pace, ca să vi-
nă la mine; că-lu asceptu cu frații.
Cătu pentru fratele Apolosu, multu 12
l'amu rugatu să mîergă la voi cu
frații, dară nu a voitu de locu să
mîergă acum; dară va merge, cându
va ave înlesnire.

Priveghiați, stați în credință, îm- 13
bărbătați-vă, întăriți-vă. Tote ale 14
voastre să fie cu iubire.

Fraților, știți casa lui Stefana, că 15
este primițulu Achaiei, și că spre
servirea sântilor s'a rînduit pre
sine-și. Rogu-vă deci, să ascultați de 16
unii ca acestia, și de totu celu ce
lucră și se ostenește *cu ei*. Mă bu- 17
cure de venirea lui Stefana, și a lui
Fortunatu, și a lui Achaicu; că ace-
stia au împlinit lipsa voastră. Căci au 18
reîntărit sufletul meu și alu vostru;
să recunoșteți deci pre unii ca acestia.

19 Vă salută pre voi besericele Asiei.
Vă salută multu în Domnulu Akila
și Priskilla, împreună cu beserica
20 cea din casa lor. Vă salută pre voi
toți frații. Salutați unulu pre altulu
cu sărutare sântă.

21 Salutarea cu mâna mea a lui Pa-
22 velu. Dacă cineva nu iubesc pre
Domnulu nostru Iisusu Christosu,

să fie anathema, Maran-atha. Cha- 23
rulu Domnului nostru Iisusu Chris-
tosu *fie* cu voi. Iubirea mea *fie* cu 24
voi cu toți în Christosu Iisusu. A-
minu.

*Anteia epistolă către Corintheni
s'a scrisu de la Filippi și s'a trame-
su prin Stefana și Fortunatu și A-
chaicu și Timotheiu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

C O R I N T H E N I.

CAP. 1, 2.

Mângăierea lui Pavelu în predicarea evangheliei și în
necasurele sale. Ertarea desfrânatului. Evangelia este
unora unu mirosu de viață, éru altora unu mirosu de
morte.

1 Pavelu, apostolu alu lui Iisusu
Christosu prin voia lui Dumneđu,
și Timotheiu fratele, besericei lui
Dumneđu care este în Corinthu, și
tuturor sântiloru, cari sânt în totă
2 Achaia; Charu *fie* voui și pace de la
Dumneđu, Parintele nostru, și de la
Domnulu Iisusu Christosu.

3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđu și
Parintele Domnului nostru Iisusu
Christosu, Parintele îndurărilor, și
Dumneđuulu a totă mângăierea;

4 Celu ce ne mângăie în totu neca-
sulu nostru, ca să putem și noi
mângăia pre cei ce sânt în ori-care
necasu prin mângăierea, cu care ne
mângăiam noi de la Dumneđu.

5 Căci precumu prisosescu suferințele
lui Christosu în noi, așa prisosesc
și mângăierea noastră prin Chris-
6 tosu. Și séu de suferimu necasu, *este*
pentru a vóstră mângăiere și mântu-
ire, care se lucră în răbdare aces-
tora-și suferinți, cari și noi suferimu;
séu de ne mângăiemu, *este* pentru a
7 vóstră mângăiere și mântuire. Și
speranța noastră în privința vóstră
este tare; sciindu, că precumu sânt-
teți părtași suferințelor, așa *veți fi*
și ai mângăierii.

8 Căci nu voimu să nu sciți, frațilo-
ru, despre necăsulu ce ni s'a întem-
platu în Asia, că amu fostu îngreu-
eți preste măsură și preste puțință,
în câtu nu eramu siguri nici de vie-

9 tă; Da, aveamu în noi hotărîrea
morței, ca să nu ne încredemu în
noi, ci în Dumneđu celu ce învieză
mortii; Care din o mörte ca acesta 10
ne-a scăpatu, și ne scapă; în care
ne încredemu, că *ne* va mai și scă-
pa; Dacă veți ajutori și voi cu rugă- 11
ciunea pentru noi, ca să se facă mul-
țumită de mulți pentru noi, pentru
darulu ce ni se dă prin *rugăciunile*
multora. Căci fala noastră este acés- 12
ta: mărturisirea conștiinței nóstre, că
amu petrecutu în lume, și mai mul-
tu între voi, în simplitate și sinceri-
tate *plăcută* lui Dumneđu; nu întru
înțelepciune trupescă, ci întru cha- 13
rulu lui Dumneđu. Căci nu putem
să scrimu altele, de câtu numai cele
ce cetiți și recunósceți; și credu că
le veți recunósce și pêne la sfârșitu;
Precumu le-ați și recunoscutu din 14
parte, că sântemu fala vóstră, precu-
mu și voi *veți fi* a noastră în ziua
Domnului Iisusu.

Și cu această încredere voiamu mai 15
'nainte să vinu la voi, ca să aveți o
nouă mulțumire; Și *atuncea* să tre- 16
cu pe la voi în Macedonia, și érași
din Macedonia să vinu la voi, și să
fiu însoțitu de voi în Iudeea. Deci 17
acesta voindu, au döră amu lucratu
cu ușurință? séu cele ce-mi propu-
nu, trupesce *le* propunu, ca să fie la
mine da, da; și nu, nu? Și *precumu* 18
Dumneđu credinciosu *este*, cuvên-
tulu nostru către voi nu a fostu da și
nu. Căci Fiiulu lui Dumneđu, Iisusu 19
Christosu, celu predicatu între voi
prin noi, prin mine și prin Silvanu.

și prin Timotheiu, nu a fostu da și
 20 nu, ci a fostu da întru d'însulu. Că-
 ci toate promisiunile lui Dumnezeu
 în elu *sînt* da, și în elu aminu, ca să
 21 se mărească Dumnezeu prin noi. Eru
 celu ce ne asigură împreună cu voi în
 Christosu, și ne-a unsu, *este* Dumne-
 22 deu; Care ne-a și sigilatu și a datu
 arvuna Spiritului în ânimele noastre.
 23 Eru eu chiamu pre Dumnezeu
 marturu asupra sufletului meu, că
 nu amu venitu pînă acumu la Co-
 24 rinthu, spre a vă cruța; Nu că doră
 avemu putere preste credința vastră,
 ci sîntemu conlucrători ai bucuriei
 văstre; căci prin credința stați.

1 Și mi-amu propusu acésta, ca să
 nu vinu érași cu întristare la voi.
 2 Căci de vă întristezu pre voi, cine
 este celu ce mă veselesce pre mine,
 de câtu numai celu ce se întristeză
 3 prin mine? Și chiaru acésta amu
 scrisu voui, ca, *atunci* cându voiu
 veni, să nu amu întristare de cei
 pentru cari mi se cădea să mă bu-
 curu; că amu *acéstă* încredere în voi
 4 toți, că bucuria mea este a vastră a
 tuturoru. Căci din multă strîmtora-
 re și durere a ânimei v'amu scrisu
 cu multe lacrimi; nu ca să vă întris-
 tați, ci ca să cunoșteți iubirea care
 amu mai cu sémă spre voi.
 5 Eru de m'a întristatu cineva, nu
 numai pre mine m'a întristatu, ci, ca
 să nu vă îngreuezu pre toți, în parte
 6 și pre voi. Destulu *este* unui aseme-
 nea acéstă pedépsă, care *i se face*
 7 de cătră mai mulți. Încătu din con-
 tra *trebue* mai virtosu să-lu ertați,
 și să-lu mângăiați, ca nu cumva să
 se mistue unulu ca acesta de pré
 8 multă durere. Pentru aceea rogu-vă,
 ca să întăriți iubirea vastră spre
 9 d'însulu. Și pentru acésta amu și
 scrisu, ca să vă cercu, de sînteți
 10 ascultători în toate. Eru căruia ert-
 ați voi ceva, *ertu* și eu, căci de amu
 ertatu ceva, căruia amu ertatu, pen-
 tru voi *amu ertatu* în fața lui Chris-
 11 tosu; Ca să nu fimu cuprinși de Sa-
 tana, că nu sîntemu în nesciință de-
 spre planurile lui.
 12 Și venindu eu la Troada, spre a
 predica evangelia lui Christosu, și

ușa fiindu-mi deschisă prin Domnulu,
 Nu amu avutu repausu în spiritulu 13
 meu, neaflându pre Titu, fratele
 meu; deci lăsându-~~r~~, amu mersu în
 Macedonia.

Și mulțumită *fi*e lui Dumnezeu, 14
 celu ce ne face totu-de-una trium-
 fători în Christosu, și arătă mirésma
 cunoscinței sale prin noi în totu lo-
 culu. Căci sîntemu lui Dumnezeu 15
 bună mirésmă a lui Christosu între
 cei ce se mântuescu, și între cei ce
 se perdu: Unora *sîntemu* mirésmă a 16
 morței spre mórte; éru altora mi-
 résmă a vieței spre viétă. Și cine
 póte fi îndestulătoru la acestea? Că- 17
 ci nu sîntemu ca cei mulți, cari fal-
 sifică cuvântulu lui Dumnezeu; ci
 vorbimu întru Christosu, ca din sin-
 ceritate, ca de la Dumnezeu, înaintea
 lui Dumnezeu.

CAP. 3—7.

Despre servirea literei și a spiritului. Evangelia
 mai măreță de câtu legea. Despre purtarea cu cei rei.
 Îndemnare la sântire și la întristare după Dumnezeu.

Au doră începemu érași a ne reco- 1
 mēnda? séu ni trebuescu precumu
 unora epistole de recomandare cătră
 voi, séu epistole de recomandare de
 la voi? Voi sînteți epistola noastră, 2
 scrisă în ânimele noastre, cunoscută
 și cetită de toți ómenii; Aretându-vă 3
 că sînteți epistolă a lui Christosu,
 cea lucrată de noi, scrisă nu cu cer-
 nělă, ci cu Spiritulu lui Dumnezeu
 celui viu; nu în table de pétră, ci în
 tablele trupesci ale ânimei.

Și încredere ca acésta avem prin 4
 Christosu cătră Dumnezeu. Nu că 5
 sîntemu destoinici a cugeta ceva de
 la sine ca de la noi înși-ne, ci des-
 toinicia noastră *este* de la Dumnezeu;
 Care ne-a și făcutu destoinici a *fi* 6
 servi ai aședămēntului nou, nu ai li-
 terei, ci ai spiritului; căci litera o-
 móră, éru spiritulu face viu. Căci 7
 dacă serviciulu morței celu scrisu
 și sepatu în petre a fostu așa de mă-
 rețu, în câtu fiii lui Israelu nu puteau
 să caute la fața lui Moisi pentru stră-
 lucirea feței lui cei trecétóre: Cumu 8
 nu va fi mai mărețu serviciulu spiritu-
 lui? Căci dacă serviciulu condamnării 9
 era mărețu, cu multu mai multu în-
 trece în mărire serviciulu dreptăței.

- 10 Căci ceea ce era mărețu în această parte, nu *mai* este mărețu pentru mărirea covârșitoare a celei-l-alte păr-
 11 *ti*. Căci dacă ceea ce se desființază este mărețu, cu atât mai multu ceea ce rămâne este mărețu.
- 12 Dreptu aceea avându asemenea speranță, întrebuițăm multă îndrăs-
 13 nălă; Și nu *facemu* precumu Moisi, care punea veltu preste fația sa, ca să nu caute fiii lui Israelu la sfârșitul
 14 celei ce era a se desființa. Éru simțimintele lor s'au tîmpitu; căci pînă astă-ți rămâne același veltu ne-
 15 luat în cetirea aședămîntului vechiu; care veltu se desființază în
 16 Christosu. Și chiaru pînă astă-ți, cându se cetesce Moisi, jace veltu pe
 17 ânama lor. Éru cându se voru întorce cătră Domnulu, se va lua vèlulu. Éru Domnulu este Spiritulu; și unde este Spiritulu Domnului, acolo este li-
 18 bertate. Éru noi toți privindu cu față descoperită ca prin oglindă mărirea Domnului, ne schimbămu întru aceeași închipuire, din mărirea în mărirea, ca de la Spiritulu Domnului.
- 1 Pentru aceea avându acestu serviciu, prin mila ce amu aflatu, nu
 2 sîntemu descuragiați. Cine-amu lepădatu de cele ascunse de rușine, neâmbilându în vicleșugu, nici falsificându cuvîntulu lui Dumneșeu, ci cu aretarea adevărului ne recomen-
 3 dăm conștiinței tuturor ômenilor înaintea lui Dumneșeu. Éru de este
 4 și acoperită evangelia noastră, în cei peritori este acoperită; Căroră necredincioși Dumneșeu al acestei lumeli-a orbitu cugetările, ca să nu li lăcescă lumina evangheliei celei mărețe a lui Christosu, care este închipuirea lui Dumneșeu. Căci nu predi-
 5 cămu pre noi înși-ne, ci pre Christosu Iisusu Domnulu; éru pre noi ca servil vostri pentru Iisusu. Căci Dumneșeu, care a ăsu ca lumina să lumineze din întunerecu, a strălucitu în ânimele noastre, spre respândirea cunoștinței mării lui Dumneșeu în
 6 fața lui Iisusu Christosu.
- 7 Éru avemu tesaurulu acesta în vase de lutu, ca această putere mare să fie *atribuită* lui Dumneșeu, éru
- nu noui. Întru toate *sîntemu* împre-
 8 surați, dară nu fără curagiu; *suntemu* în nedumerire, dară nu lipsiți de speranță; Urmăriți, dară nu pâr-
 9 rasiți; repuși, dară nu prăpădiți; În
 10 totu timpul purtându în corp mórtea Domnului Iisusu, ca și viéța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru. Căci pînă cându trăimu, totu-de-
 11 una sîntemu espusi la mórte pentru Iisusu, ca și viéța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru celu muritoru; În câtu mórtea lucră în noi,
 12 éru viéța în voi. Éru avându același
 13 spiritulu alu credinței, precumu este scrisu: Cređut'am, pentru aceea amu și vorbitu; și noi credemu, și
 14 pentru aceea și vorbimu; Încredin-
 15 țati fiindu, că celu ce a sculat pre Domnulu Iisusu, ne va scula și pre noi prin Iisusu, și ne va înfățișă împreună cu voi. Căci toate *sînt* pen-
 16 tru voi, ca charulu prisositoru prin mulțumita mai multora să prisosescă spre mărirea lui Dumneșeu. Pentru
 17 aceea nu ne descurăgiămu, ci de se și strică omulu nostru celu din afără, dară celu din întru se înnoesce din ăi în ăi. Căci ușurătatea întris-
 18 țării noastre de acumu lucră pentru noi greutatea eternă a unei mării cu totul desevărsită; Neprivindu noi la cele ce se vedu, ci la cele ce nu se vedu; căci cele ce se vedu *sînt* trecătoare; éru cele ce nu se vedu *sînt* eterne.
- Căci scimu, că de se va desființa
 1 acestu cortu pămîntescu în care locuim, avem zidire de la Dumneșeu, casă nefăcută de mână, eternă în ceriuri. Căci într'acesta suspi-
 2 nămu, dorindu să ne îmbrăcăm în locașulu nostru celu din cerin. Nu-
 3 mai de ne vomu găsi îmbrăcați, éru nu goli. Căci cei ce sîntemu întru
 4 *ăcestu* cortu suspinămu subu sarcină; pentru că nu voim a ne desbrăca, ci a ne îmbrăca; ca ceea ce este muritoru să se înghiță de viéță. Éru
 5 celu ce ne-a făcutu spre această este Dumneșeu, care ni-a și datu arvuna Spiritului. Dreptu aceea îndrăsnimu
 6 în totu timpul, sciindu, că petrecîndu în corp sîntemu departe de

7 la Domnulu; (Căci âmbălu prin
8 credință, *éru* nu prin vedere;) În-
drăsnim, *dicu*, și voim mai bine
să fim desfăcuți de corp, și să
9 fim cu Domnulu. Pentru aceea ne
și silim, ca, ori de față, ori de de-
10 parte, să-i fim plăcuți. Căci noi toți
trebuie să ne arătăm înaintea sca-
unului de judecată a lui Christos,
ca să iee fie-care duple cumu a fa-
cutu în corp, *séu* bine *séu* reu.

11 Sciindu dară frica Domnului, în-
duplecăm pre ômeni; *éru* Dumne-
ne cunósce pre noi, și speru că și voi
12 ne cunósceți în consciințele vóstre.
Acésta dicu, nu ca să ne recomădam
éraš la voi, ci ca să vî dăm înles-
nire de a vî fali pentru noi; și ca să
aveți *cuvěntu* pentru cei ce se fălesc
13 în față, *éru* nu în ânimă. Căci de
sântem în uimire, *este* pentru Dum-
ne-*ne*, și de sântem trezi, *este* pen-
14 tru voi. Căci iubirea lui Christos
ne constrînge, socotindu noi *acésta*,
că, de a muritu unulu pentru toți,
15 deci toți au muritu; Și *că* a muritu
pentru toți, ca cei ce vieză să nu
mai vieze loru-și, ci celui ce a muritu
16 și a înviatu pentru ei. Pentru aceea
de acum noi nu scim pre nimene
dupre corp; *éru* de am și sciutu
pre Christos dupre corp, dară de
17 acumu nu-*lu* mai scim. Deci de
este cineva în Christos, *este* făptură
nouă; cele vechi au trecutu, *éccé*
18 *tóte* s'au făcutu noue. Și *tóte* aces-
tea *vinu* de la Dumne-*ne*, care ne-a
împăcatu lui-și prin Iisus Christos,
și ni-a datu serviciulu împăcări.
19 Căci Dumne-*ne* era în Christos,
împăcându lumea lui-și, nesocotindu-
li păcatele loru; și ni-a încredințatu
cuvěntulu împăcări.
20 Dreptu aceea sântem soli în lo-
culu lui Christos; ca cumu Dum-
ne-*ne* s'aru ruga prin noi, *vě* rugă-
mu în locul lui Christos, ca să vî
21 împăcați cu Dumne-*ne*. Căci pre
celu ce nu a cunoscutu păcatu, l'a fă-
cutu păcatu pentru noi, ca noi să ne
facem dreptatea lui Dumne-*ne* prin-
tr'însulu.

1 Noi dară *ca* conlucrători *cu elu* vî
și rugămu, ca să nu primiți charulu

lui Dumne-*ne* în zădaru. (Căci *dice*: 2
În timpu potrivit te-am ascultatu,
și în ziua mântuirii *ți-am* ajutat;
éccé acuma *este* timpu potrivit,
éccé acumu *este* ziua mântuirii.)
Noi nu dăm întru nimicu nici o pe- 3
dică, ca direcțoria *nóstra* să nu se
defaime: Ci în *tóte* arătându-ne 4
servi ai lui Dumne-*ne*: prin mare
statorniciă în necasuri, în nevoiă și
strîmtorări; În bătaiă, în închisori, 5
în meșiloculu rescóleloru, în oste-
nele, în priveghieri, în *posturi*; Prin 6
curățeniă, prin cunosciniță, prin în-
delungă-răbdare, prin bunătate, prin
spiritu sântu, prin iubire nefăciarnică;
Prin cuvěntulu adevărulu, prin pu- 7
terea lui Dumne-*ne*, prin armele
dreptăței d'a drépta și d'a stânga,
Printre onore și desonóre, printre 8
vorbire de reu și vorbire de bine;
ca nisce înclători, dară adevărați;
Ca nisce necunoscuți, dară bine cu- 9
noscuți; ca cei ce murim, dară éccé
sântem vii; ca nisce pedepsiți, dară
nu omorîți; Ca nisce întristați, dară 10
totu-de-una bucurându-ne; ca nisce
săraci, dară pre mulți îmbogățindu;
ca nimicu avěndu, dară *tóte* stěpă-
nindu-le.

O Corintheni, gura *nóstră* s'a des- 11
chisu cătră voi; ânima *noastră* s'a
lărgitu. Nu aflați în noi strîmtorire, 12
ci ânima voastră este strîmtă. Plăti- 13
ți-ne cu aceeași măsură, (vorbescu
ca la nisce fii), lărgindu *ânimelu*
vóstre.

Nu vî înjugați cu cei necredin- 14
cioși; căci ce împărtășire are drepta-
tea cu nedreptatea? *séu* ce unire are
lumina cu întunereculu? *Séu* ce po- 15
trivire are Christos cu Belia? *séu*
care parte are credinciosulu cu celu
necredinciosu? *Séu* care însoțire are 16
templulu lui Dumne-*ne* cu idolii?
căci voi sânteți templulu lui Dum-
ne-*ne* celui viu; precumu a *disu*
Dumne-*ne*: Voiu locui în ei, și voiu
âmbăla *între ei*, și eu voiu fi loru
Dumne-*ne*, și ei voru fi poporulu
meu. Pentru aceea eșiți din meșilo- 17
culu loru, și vî osebiți, *dice* Dom-
nulu, și să nu vî atingeți de cele
necurate, și eu vî voiu primi; Și vî 18
voi fi Părinte, și voi 'mi vî fi fii

și fiice, dice Domnulu Atotu-Pu-
terniculu.

- 1 Deci avându aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim de totă spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinindu sântire în frica lui Dumnezeu.
- 2 Înțelegeți-ne; pre nimene nu amu nedreptățitu, nimeni nu amu făcutu pagubă, pre nimene nu amu încelatu.
- 3 Acésta nu dicu *spre a v'ă* condemna; căci amu ȃsu deja, că sânteti în â-nimele năstre, spre a muri séu a trăi cu voi. Mare *este* îndrăsnéla mea cătră voi, mare *este* fala mea despre voi; m'amu împlutu de mângăiere, amu mare bucuriă în totu necasulu nostru. Căci venindu în Macedonia, nici unu repausu nu a avutu corpulu nostru, din tote părțile amu fostu strîmtorați, din afară luptă, din întru temeri. Dară Dumnezeu, celu ce mângăie pre cei umiliți, ne-a mângăiatu pre noi prin venirea lui Titu;
- 7 Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângăierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința văstră, durezza văstră, și zelulu vostru pentru mine, încătu eu mai multu m'amu bucuratu. Pentru aceea, de v'amu întristatu prin epistolă, nu mă căescu, măcaru de mă și căiamu; căci vedu că acea epistolă, măcaru că v'a întristatu, *dară* numai pentru unu timpu. Acumu mă bucuru, nu că v'ați întristatu, ci că v'ați întristatu spre pocăință; căci v'ați întristatu dumnezeesce, ca în nimicu să nu v'ă păgubiți de cătră noi. Căci întristarea dumnezească lucrăză pocăință spre mântuire fără de căință; éru întristarea lumei lucrăză mărte. Căci éccé chiaru acésta, că v'ați întristatu dumnezeesce, ce feliu de silință a făcutu între voi, *ce* apologiă, *ce* îndignațiune, *ce* frică, *ce* doru, *ce* zelu, *ce* revindicare! În toate v'ați aretatu că sânteti curați într'acestu lucru. Deci de amu și scrisu voui, *înse nu* pentru celu ce a nedreptățitu, nici pentru celu ce s'a nedreptățitu, ci pentu a se areta cătră voi silința năstră, care avemu pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

Pentru acésta ne-amu mângăiatu 13
de mângăierea văstră; éru multu mai multu ne-amu bucuratu de bucuria lui Titu, pentru că spiritulu lui s'a reîntăritu de cătră voi toți. Căci ori în ce m'amu fălitu înaintea 14
lui despre voi, nu m'amu rușinatu; ci precumu amu vorbitu pururea după adevăru, așa și fala năstră în fația lui Titu s'a aretatu adevărată. Și cându 'și aduce aminte de ascul- 15
tarea văstră a tuturoru, cumu cu frică și cu cutremuru l'ați primitu, ânima sa este mai multu la voi. Mă 16
bucuru *deci*, că în toate mă potu încrede în voi.

CAP. 8.

Îndemare la strîngere de ajutóre pentru besericele
din Iudeea.

Vă însciințamu, fraților, de charulu lui Dumnezeu, ce s'a aretatu 1
în besericele Macedoniei; Cumcă 2
strîmtorarea loru cea mare li-a produsu o mare bucuriă, și adunca loru sărăciă a prisositu spre avuția dărniceii loru. Căci *li* mărturisescu, că 3
dupre putere, și chiăru preste putere *au contribuitu* bucurosu; Rugându- 4
ne cu multe rugăminți, ca să primimu darulu și împărtășirea serviciului *otărîtu* pentru sânti. Și nu *numai* pre- 5
cumu amu asceptatu, ci mai înainte s'au devotatu pre sine Domnului și noui, după voia lui Dumnezeu; În 6
cātu amu rugatu noi pre Titu, ca precumu mai înainte a începutu între voi acésta bine-facere, așa să o și sfârșéscă,

Deci precumu în toate prisosiți cu 7
credința, cu cuvântulu, cu cunoscința și cu totu zelulu, și cu iubirea văstră cătră noi, așa să prisosiți si în acésta bine-facere. Nu vorbescu ca cumu 8
așiu ordina, ci *vreu* prin zelulu altora a încerca sinceritatea iubirei văstre. Căci sciti charulu Domnului nostru 9
Iisusu Christosu, că bogatu fiindu, pentru voi saracu s'a făcutu, ca voi prin sărăcia lui să v'ă înavuțiți. Éru 10
într'acestu *lucru v'ă* dau socotința *mea*; căci v'ă este de folosu, *vouă* cari acumu anul trecutulu ați începutu nu numai a face, ci și a face bucurosu. Acumu, deci sfârșiți de a face; ca 11

precumu *ați avutu* plecarea de a vroi, așa și a sfârși după avere.

12 Căci de este bună-voință, *este* bine-primitu după ceea ce are cineva,

13 *éru* nu după ceea ce nu are. Căci nu *voiu* ca, spre a ușura pre alții,

14 voi să fiți însărcinați; Ci *ca să fie* egalitate; *ca* în timpul de acumu prisosința voastră *să deplinéscă* lipsa aceloră, și ca prisosința aceloră *să deplinéscă* lipsa voastră, *ca așa* să fie egalitate; Precumu este scrisu: Celu ce *adunase* multu nu avea prisosu, și celu ce *adunase* puțin nu avea lipsă.

16 Éru mulțumită *fie* lui Dumnezeu, că a inspiratu în înima lui Titu ace-

17 lași zelu pentru voi. Căci nu numai a primitu elu ruga *mea*, ci fiindu mai zelosu, de sine a mersu la voi.

18 Și împreună cu elu amu trimesu și pre fratele, a căruia laudă în evangeliă *este* prin toate bisericele; Și pe lungă această *este* și alesu de beserici să fie soțulu călătoriei noastre cu această milă ce se administră de noi spre mărirea Domnului, si *spre*

20 *a areta* bună-voința voastră. Ferindu-ne de această, ca să nu ne defaima cineva într'această darnică strînsură,

21 ce se face de noi; Îngrijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor. Încă amu trimesu împreună cu ei și pre fratele nostru, pre care de multe ori l'amu aflatu zelosu în multe, éru acumu cu multu mai zelosu pentru încrederea cea mare ce *are* pentru voi.

23 *Cătu pentru* Titu elu *este* soțulu și conlucrătorulu meu pentru voi; *și în privința* celoru-l-*alți* frați ai noștri, *ei sînt* apostolii bisericei, mărirea lui Christosu. Dreptu aceea aretați dovéda iubirei voștre, și a falei noastre despre voi către ei și înaintea bisericelor.

CAP. 9.

Darea cu mână liberală; Dumnezeu resplătesce milostenia noastră.

1 Despre strînsura cea pentru sânti, 'mi este de prisosu a vi mai scrie;

2 Căci sciu bună-voința voastră, în privința căreia mă laudă despre voi către Macedoneni, că Achaia este gata

din anulu trecut; și zelulu vostru a escitatu la imitațiune pre mulți. Dară amu trimesu pre frați, ca fala noastră despre voi să nu fie în zădaru într'această privință; ca să fiți gata, precumu amu *disu că sînteti*. Ca nu cumva de voru veni împreună cu mine Macedonenii, și vă voru afla negătiți, noi (ca să nu dicemu: Voi) să fimu rușinați în realitatea acestei laude. Dreptu aceea amu cređutu de trebuință să rugămu pre frați, ca să mērgă mai 'naintea voi, și să gătēscă bine-facerea voastră cea de mai 'nainte promisă; ca aceea să fie gata ca o bine-facere, éru nu ca ceva storsu.

Dară această *dicu*: Celu ce sēmēnă cu scumpătate, va și secera cu scumpătate; éru celu ce sēmēnă cu dărniciă, va și secera cu dărniciă. Fiecare *să dee*, precumu și-a propusu în inimă, nu cu părere de reu său de silă, căci Dumnezeu iubescă pre dătătorulu voiosu. Éru puternicu *este* Dumnezeu să prisosēscă totu charulu spre voi, ca totu-de-una avēndu îndestulare în toate, să aveți și prisosință pentru totu lucrulu bun: (Precumu este scrisu: Împrăsciēt'a, dat'a săracilor; dreptatea lui rămâne în eternu. Éru celu ce dă sēmēnță sēmēnătorulu, și pâne spre mîncare, va da și va îm-mulți sēmēnță voastră, și va cresce fruptele dreptăței voștre;) Ca în toate să fiți inavuțiți, spre *a face* totu feliulu de dărniciă, care lucrēză prin serviciulu nostru mulțumită lui Dumnezeu. Căci administrarea acestui daru nu numai împlinescă lipsele sântiloru, ci și aduce multu fruptu prin mulțumita multora către Dumnezeu, Cari mărescu pre Dumnezeu pentru dovéda ce li se dă din acestu serviciu despre a voastră supunere mărturisită la evangelia lui Christosu, și despre curata voastră dărniciă către d'înșii și către toți *alții*; Și prin rugăciunea lor pentru voi, cari vă dorescu pentru charulu lui Dumnezeu ce prisosescă în voi. Éru mulțumită *fie* lui Dumnezeu pentru darulu lui celu nespusu.

CAP. 10—13.

Armele spirituale ale servilor lui Dumnezeu. Apărarea autorității și a caracterului lui Pavelu contra atacurilor învățătorilor mincinoși. Escelența descoperirilor date lui Pavelu. Îndemnări, salutări și dorinți.

- 1 Și însu-mi eu Pavelu rogu-vă prin blândeța și îndurarea lui Christosu, care de față *sunt* umilitu între voi, éru lipsindu, *sunt* îndrăsnețu cătră
- 2 voi; Rogu-vă, *dicu*, să nu *fiu silitu*, cându voiu fi de față, să îndrăsnescu cu aceea încredere, cu care mi-amu propusu să îndrăsnescu asupra unora, cari ne socotescu că âmbălamu duple
- 3 corpu. Căci deși âmbălamu în corpu,
- 4 nu ne luptămu duple corpu; Căci armele luptei noastre nu *sunt* trupesci, ci puternice prin Dumnezeu spre surparea tărieloru; Surpându privirile și totă înălțimea ce se redică asupra cunoscinței lui Dumnezeu, și robindu totă cugetarea spre ascultarea lui
- 6 Christosu; Fiindu și gata a pedepsi totă neascultarea, cându va fi deplină ascultarea voastră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se încrede cineva, că este alu lui Christosu, acesta să gândească érası în sine, că precumu elu *este* alu lui Christosu, așa și noi *suntemu* ai lui Christosu. Că de mă voiu și lauda ceva mai multu de puterea noastră, care ni-a datu Domnulu spre edificarea, éru nu spre deripănarea voastră, nu
- 9 mă voiu rușina; Dară ca să nu mă aretu, ca cumu v'ășiu amenința prin
- 10 epistole; [Căci epistolele *lui*, *dicu* ei, *sunt* grele și tari, éru de față fiindu *este* slabu și cuvântulu *lui* disprețuibilu;] Să socotască unulu ca acela, că, precumu *suntemu* cu cuvântulu prin epistole, nefiindu de față, așa *vomu fi* și în fapte, fiindu de față.
- 12 Căci nu îndrăsnimu să ne socotimu séu să ne asemănămu cu unii ce se laudă înși-și; dară aceia măsurându-se pre sine prin sine, și asemănându-se pre sine între sine, *sunt* neînțelepți. Éru noi nu ne vomu lauda preste măsură, ci duple măsura dreptului ce ni l'a împărțitu Dumnezeu, a ajunge
- 14 pănă la voi. Căci nu ne pré întindemu, ca cumu n'am fi ajunsu la voi, căci și pănă la voi amu venitu cu
- 15 evangelia lui Christosu. Nu ne lău-

dămu preste măsură, adecă în ostineli străine; ci avemu speranță, că, crescându credința voastră între voi, ne vomu largi duple măsura noastră încă mai departe: Să predicămu evange- 16 lia și în *părțile* cele de dincolo de voi, fără a ne lauda cu măsură străină în cele acumu gata. Éru celu ce 17 se laudă, laude-se în Domnulu. Căci 18 nu celu ce se laudă însu-și este approbatu, ci pre care-lu laudă Domnulu.

O de ați suferi puțin nebunia mea! 1 și totuși *rogu-vă*, suferiți-o. Căci vă 2 iubescu cu dumnezească râvnă, fiindu că v'am logoditu unui bărbatu, fecióra curată să *vă* punu înaintea lui Christosu. Dară mă temu, ca nu 3 cumva precumu șerpele a amăgitu pre Eva cu viclenia sa, așa să se corupă mintea voastră de la simplitatea cea întru Christosu. Căci dacă vine 4 cineva, și predică pre altu Iisusu, pre care noi nu amu predicatu, séu *de* ați primi altu spiritu, care nu ați primitu, séu altă evangeliă, care nu ați primitu, bine l'ați primi.

Dară socotu că cu nimicu nu *sunt* 5 mai puțin de câtu apostolii cei mai mari. Că deși *sunt* mărginitu în cuvântu, nu înse și în cunoscință; ci cu totulu *suntemu* cunoscuți între voi în toate. Au dóră păcatu amu făcutu, însu-mi umilindu-mă, ca voi să vă înaltați, și pentru că v'amu predicatu evangelia lui Dumnezeu în daru? Amu jefuitu *alte* beserici, lu- 8 ându plată *de la d'înșii*, spre a servi voui. Și cându eramu de față la voi 9 și în lipsă, nu amu îngreuiatu pre nimenea; căci lipsa mea o au îndestulatu frații cari veniseră de la Macedonia; și în toate m'amu păzitu de a vă îngreuia, și *mă* voiu pazi. *Mărturisescu* prin adevărulu lui Christosu, *care* este în mine, că nimenea în ținuturile Achaiei nu-mi va răpi acéastă laudă. Pentru ce? Pentru că dóră 11 nu vă iubescu? Dumnezeu scie. Éru 12 ceea ce facu, aceea voiu și face, ca să iau cuvântulu celoru ce caută cuvântu; ca în ceea ce se laudă ei, să se afle ca și noi.

Căci nisce asemenea *sunt* apostoli 13 mincinoși, lucrători vicleni, prefăcân-

14 du-se în apostoli ai lui Christosu. Și
nu *este* de mirare ; căci însu-și Satana
15 se prefacă în ângeru de lumină. Deci
nu *este* lucru mare, de se prefacă și
servii lui ca servi ai dreptăței ; alu
caroru sfârșitu va fi duplefapteleloru.
16 Eărași ȑicu : Să nu mă socôtă ci-
neva, *că sânt* nebunu ; altu feliu mă-
caru ca pre unu nebunu primiți-mă,
17 ca să mă laudu și eu puçinu. Ceea
ce ȑicu în privirea acestei laude nu
dupre Domnulu ȑicu, ci ca cumu așiu
18 fi nebunu. Fiindu că mulți se laudă
dupre corpu, și eu mă voiu lăuda.
19 Căci bucurosu suferiți pre cei nebuni,
20 fiindu voi înțelepți ; Căci suferiți, de
vă aservesce cineva, de *vă* mistue ci-
neva, de *vî* ieă cineva *alu vostru*, de
se înalță cineva, de vă bate cineva
21 preste față, Cu rușine vorbescu, ca
și cându noi amu fi slăbitu ; dară în
ori-ce îndrēsnesce cineva [ca unu ne-
bunu vorbescu] îndrēsnescu și eu.
22 Ebrei sânt ? și eu. Israeliți sânt ? și
eu. Semență a lui Abraamu sânt ?
23 și eu. Servi ai lui Christosu sânt ?
[ca unu nebunu vorbescu,] mai multu
eu ; în osteneli mai multu, în bătaia
preste măsură, în închisóre mai ade-
24 su, în morți de multe ori ; De la Iu-
dei amu luat de cinci ori câte patru-
25 ȑeci fără una *de lovitori* ; De trei ori
amu fostu bătutu cu toege, odată amu
fostu bătutu cu petre, de trei ori amu
suferitu naufragiu, o ȑi-noptime amu
26 fostu în adânculu mării ; În călătó-
rii de multe ori, în pericole pe rîuri,
în pericole de cătră hoți, în pericole
despre Iudei, în pericole despre Gintî,
în pericole în cetăți, în pericole în
pustiiu, în pericole pe mare, în peri-
27 cole între frații cei mincinoși ; În
ostenelă și în trudă, în priveghieri de
multe ori, în fόμε și în sete ; în pos-
turi adese ori, în frigu și în golătate ;
28 Fără de acestea, năvăliri asupra mea în
tôte ȑilele, grija tuturoru besericeloru.
29 Cine este slabu, și eu să nu fiu
slabu ? cine se smintesce, și eu să nu
30 mă aprindu ? Dacă trebue a mă lauda,
mă voiu lăuda de neputințele mele.
31 Dumneȑeu și Părintele Domnului no-
stru Iisusu Christosu, celu ce este
bine-cuvântatu în eternu, scie că nu
32 mintu. În Damascu diregătorulu re-

gelui Areta păzia cetatea Damascu-
lui, voindu să mă prindă ; Și pe o 33
feréstră într'o coșniță m'amu lăsatu
preste zidu, și amu scăpatu din mâ-
nele lui.

Dară a mă lăuda nu-mi este de fo- 1
losu. Voiu veni la vederile și desco-
peririle Domnului.

Cunosc pre unu omu în Christosu 2
cu patru-spre-dece ani mai 'nainte
[séu în corpu, nu sciu ; séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneȑeu scie ;] unulu
ca acesta s'a răpitu pêně la
alu treilea ceriu. Și cunosc că ace- 3
stu omu (séu în corpu séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneȑeu scie ;] S'a 4
răpitu în Raiu, și a auȑitu cuvinte ce
nu se potu spune, cari nu este lăsatu
omului a le vorbi.

Despre unulu ca acesta mă voiu 5
lăuda ; éru despre mine nu mă voiu
lăuda, de câtu numai în neputințele
mele. Căci deși voiu voi să mă laudu, 6
nu voiu fi nebunu ; căci voiu vorbi
adevărulu ; dară lasu, ca să nu cu-
gete cineva de mine mai multu de câtu
mă vede, séu aude ceva de la mine.

Și ca să nu mă înalțu preste mă- 7
sură prin mulțimea descopeririloru,
mi s'a datu corpului boldu, ângerulu
Satanei, să mă pălmuéscă, ca să nu
mă înalțu preste măsură. Pentru acé- 8
sta m'amu rugatu Domnului de trei
ori, ca să-lu depărteze de la mine.
Și mi-a ȑisu : Charulu meu 'ti ajunge ; 9
căci puterea mea se sevârșesce în
slăbăciune. Deci pré bucurosu mă
voiu lăuda mai bine în neputințele
mele, ca să locuéscă în mine puterea
lui Christosu. Pentru aceea amu plă- 10
cere în neputinți, în defaima, în ne-
voi, în urmăriri, în strîmtorări pen-
tru Christosu ; căci slabu cându sânt,
atuncea sânt tare.

M'amu făcutu nebunu, lăudându- 11
mă ; voi m'ați silitu ; căci mi se că-
dea să fiu lădatu de cătră voi ; fi-
indu că în nimicu nu sânt mai puçinu
de câtu apostolii cei mai mari, măcaru
că sânt nimicu. Adevéru doveȑele 12
apostolului s'au desevarșitu între voi,
prin răbdarea tuturoru *suférințeloru*,
prin semne, și minuni și puteri. Căci în 13
ce ați fostu mai josu de câtu cele-l-alte

- beserici, fără numai că eu nu v'amu îngreuiatu? ertați-mi această nedreptate.
- 14 Éccă a treia oră sânt gata a veni la voi, și nu vă voiu îngreuiia, căci nu cautu ale vóstre, ci pre voi; căci nu sânt datori copiii să agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copii.
- 15 Éru eu pré bucurosu voi uchieltui, și mă voi uchieltui și pre mine pentru sufletele vóstre; măcaru că mai multu iubindu-vă pre voi, mai puțin sânt
- 16 iubit de voi. Dară fie, eu nu v'amu îngreuiatu, ci istețu fiindu, v'amu
- 17 prinsu cu iscusință. Au dóră m'amu folositu de la voi prin cineva din cei
- 18 ce amu trămesu la voi? Amu rugatu pre Titu, și împreună cu elu amu trămesu pre unu frate. Au dóră Titu s'a folositu ceva de la voi? au nu amu amblatu noi dupre același spirit? au nu amu amblatu dupre aceleași urme.
- 19 Au éráși vi se pare că ne apărămu înaintea vóstră? înaintea lui Dumnezeu în Christosu vorbimu noi toate acestea, iubii mei, spre a vóstră întărire.
- 20 Căci mă temu, ca nu cumva, cându voi veni, să vă aflu precumu nu voiescu, și ca eu să mă înfăcișezu la voi, precumu nu voiți, ca nu cumva să fie certe, pismă, mâni, sfeđi, calumnii, șoptiri, îngâmfări, nerôndu-
- 21 eli; Ca nu cumva, cându voi veni éráși, Dumnezeuulu meu să mă umilască între voi, și să plângu pre mulți, cari au păcătuitu de mai înainte, și nu s'au pocăitu de necurățirea și fornicățiunea și desfrânarea cari au făcutu.
- 1 Éccă a treia oră cu acesta vinu la voi. În gura a duoi séu a trei marturi va sta totu lucrulu. V'amu ăisu deja, și éráși vi ăicu a duoa oră, ca și cumu așiu fi de față; éru acumu
- nefiindu de față, scriu celor ce mai înainte au păcătuitu, și tuturor celoru-l-alți, că, de voi veni éráși, nu voi cruța; Fiindu că căutați dovédă, 3 că Christosu vorbesce în mine, care nu este slabu cătră voi, ci este puternicu între voi. Căci deși s'a crucificatu din slăbiciunea corpului, dară trăesce prin puterea lui Dumnezeu. Și noi sântemu slabi asemenea lui; dară vomu trăi prin puterea lui Dumnezeu împreună cu d'insulu între voi.
- 4 Cercați-vă înși-vă, de sânteti în credință; cercați-vă. Au nu vă cunósceți pre voi, cumcă Iisusu Christosu este în voi, de câtu numai de sânteti dóră netrebnici. Dară speru, că veți cunósce, că noi nu sântemu netreb-
- 5 nici. Eu mă rogu lui Dumnezeu, ca să nu faceți nici unu reu; nu ca noi să ne aretăm încercați, ci ca voi să faceți binele, deși noi amu fi ca niscenetreb-
- 6 nici. Căci nimicu nu putemu contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurăm, cându noi sântemu slabi, éru voi sunteți tari, și acesta și dorimu, adecă a vóstră desevêșire. De aceea nefiindu
- 7 de față scriu acestea, ca fiindu de față să nu întrebuițezu asprime, dupre puterea, care mi-a datu Domnulu spre întărire, éru nu spre surpare.
- 8 Deci, fraților, bucurați-vă; regulați-vă, mângăieți-vă, fiți cu unu cugetu; fiți în pace; și Dumnezeuulu iubirei și alu păcei va fi cu voi. Salutați-vă unulu pre altulu cu sărutare
- 9 sântă. Vă salută toți sântii. Charulu Domnului Iisusu Christosu, și iubirea lui Dumnezeu, și împărțășirea Sântului Spiritu fie cu voi toți. Aminu.
- 10 A duoa epistolă cătră Corintheni s'a scrisu de la Filippi, cetate a Macedoniei, și s'a trămesu prin Titu în Luca.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

G A L A T E N I.

CAP. 1, 2.

Apostolulu muștră pre Galateni, că s'au abătutu de la învățătura cea curată a evangheliei. Elu li aduce aminte dumnezeesca origine a chiamărei sale. Chiamarea lui Pavelu recunoscută de cei-l-alți Apostoli. Cumu elu s'a opusu lui Petru.

- 1 Pavelu apostolulu nu de ômeni, nici

prin omu, ci prin Iisusu Christosu, și Dumnezeu Părintele, care l'a înviatu din morți; Și toți frații, cari sânt cu mine, besericeloru Galatiei: Charu fie voui și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Dom-

4 nulu nostru Iisusu Christosu; Care
s'a datu pre sine pentru păcatele nō-
stre, ca să ne scōtă dintr'acēstă lume
viciōnă, dupre voia lui Dumneḃeu și
5 Părintele nostru; Căruia *fie* mărire
în seculii seculiloru. Aminu.

6 Mē miru, că așa de curēndu vē
abatēți de la *evangelia* cu care sūnteți
chiămați prin charulu lui Christosu,
7 la altă evangeliă; Care nu este altă,
ci sunt unii carii vē turbură, și voie-
scu să strice *evangelia* lui Christosu.

8 Dară chiaru noi, séu ângeru din ce-
riū, de vî va predica altă evangeliă
afară de ceea ce noi v'amu predicatu,
9 să fie anathema! Precumu amu ḃisu
deja, așa acumu éráși ḃicu: De vî
va predica cineva o altă evangeliă
afară de ceea ce ați primitu, să fie
10 anathema. Óre acumu cautu favórea
ómeniloru, séu a lui Dumneḃeu? séu
cautu să placu ómeniloru? căci de
așiu plăce încă ómeniloru, nu așiu fi
servu alu lui Christosu.

11 Éru vî spunu, frațiloru, că evan-
gelia, care s'a predicatu de mine, nu
12 este dupre omu; Căci nici eu nu o
amu primitu, nici m'amu învățatu
de la omu, ci prin descoperirea lui
13 Iisusu Christosu, Ați auḃitu de pe-
trecerea mea óre-cādu în Iudaismu,
cumcă preste mēsură persecutam
biserica lui Dumneḃeu, și o pustiamu;

14 Și înaintamu în Iudaismu mai multu
de cātu mulți din cei de o vrēstă cu
mine în națiunea mea, rêvnitoru fôrte
fiindu pentru părintescele mele tra-
dițiuni.

15 Dară cādu a bine-voitu Dumne-
ḃeu, celu ce m'a alesu de la matricea
mamei mele, și m'a chiămatu prin
16 charulu seu, Să descopere pre Fiiulu
séu în mine, ca să-lu predicu între
Ginți: îndată nu m'amu luatu dupre
17 carne și sânge; Nici nu m'amu suitu
la Ierusalimu cătră apostolii cei mai
'nainte de mine; ci m'amu dusu în
Arabia, și éráși m'amu întorsu la
18 Damascu. Apoi după trei ani m'amu
suitu la Ierusalimu să cercetezu pre
Petrū, și amu remasu la elu cinci-
19 spre-ḃece ḃile. Și pe altulu din apo-
stoli nu amu vēḃutu, de cātu numai
20 pre Iacobu, fratele Domnului. Éru
cele ce vî scriu, éccē înaintea lui

Dumneḃeu nu mintu. După aceea 21
amu venitu în părțile Siriei și ale
Ciliciei; Și eramu necunoscutu la 22
fația de bisericele Iudeei cele în
Christosu; Ci numai auḃiseră, că celu 23
ce ne persecuta óre-cādu, acumu
predică credința care óre-cādu o
strica. Și măriau pre Dumneḃeu pen- 24
tru mine.

Apoi după patru-spre-ḃece ani éráși 1
m'amu suitu la Ierusalimu cu Bar-
naba, luādu cu *mine* și pre Titu.
M'amu suitu în urma unei descope- 2
riri, și li-amu spusu *evangelia* care o
predicu între Ginți, éru deosebi ce-
loru mai însemnați, ca nu cumva să
alergu, séu să fi alergatu în zădaru.
Dară nici chiaru Titu, care era cu 3
mine, Ellinu fiindu, nu a fostu silitu
să se circumcidă; Și acēsta pentru 4
frații cei mincinoși ce se furișară, și
cari veniseră să iscodēscă libertatea
nóstră, care avemu în Christosu Ii-
susu, ca să ne robēscă; Căroru nu 5
ne-amu plecatu cu supunere nici unu
minutu; ca adēverulu *evangeliei* să
remână între voi. Éru despre cei mai 6
însemnați, [ori cari erau ei, nu-mi
pēsă; Dumneḃeu nu caută la fația
omului;] cei mai însemnați, *ḃicu*, nu
mi-au comunicatu mai multu; Ci 7
din contra, vēḃēdu ei, că mi s'a în-
credințatu *evangelia* la cei necircum-
ciși, precumu lui Petru la cei cir-
cumciși; [Căci celu ce a lucratu în 8
Petrū spre apostolia circumcisiunei,
acesta a lucratu și în mine între
Ginți;] Precepēndu, *ḃicu*, Iacobu, și 9
Chefa, și Ioanu, cari se considerau
ca stâlpi, charulu ce mi s'a datu, mi-
au datu mie și lui Barnaba drépta
împărtășirei, ca noi *să mergemu* la
Ginți, éru ei la cei circumciși. Nu- 10
mai ca să ne aducemu aminte de cei
saraci, aceea ce m'amu și silitu a face.

Éru cādu a venitu Petru la An- 11
tiochia, făcișu m'amu împotrivitu lui,
pentru că era vrednicu de înfruntare.
Căci mai 'nainte de a veni óre-cari 12
de la Iacobu elu mânca cu Gințile;
éru după ce ei au venitu, se retrăgea,
și se osebia, temēdu-se de cei cir-
cumciși. Asemenea s'au făciernicitu 13
împreună cu elu și cei-l-alti Iudei;

incătu și Barnaba s'a ademenitu de
 14 făciernicia loru. Dară eu vedându că
 nu âmbălă dreptu duple adevărulu
 evangheliei, amu ȃsisu lui Petru înain-
 tea tuturoru : Dacă tu, Iudeu fiindu,
 trăesci ca Gînțile, éru nu ca Iudeii,
 pentru ce silesci pre Gînți să trăescă
 15 ca Iudeii ? Noi, *cari sîntemu* din fire
 16 Iudei, éru nu pécătoși din Gînți, Sci-
 indu că omulu nu se îndreptéză prin
 fapte de ale legeri, ci prin credința în
 Iisusu Christosu, și noi amu cređutu
 în Iisusu Christosu, ca să ne îndrep-
 tămu prin credința în Christosu ; éru
 nu prin fapte de ale legeri ; căci prin
 fapte de ale legeri nu se va îndrepta
 17 nici unu corpu. Éru dacă căutându
 să ne îndreptămu prin Christosu, ne-
 amu aflatu și înși-ne pécătoși : deci
este Christosu servu pécaturu ? Nici
 18 de cumu. Căci dacă éráși zidescu cele
 ce *odată* amu dărîmatu, mă aretu ca
 19 abătutu de la lege. Eu prin lege amu
 muritu legeri, ca să viezu lui Dumne-
 20 ȃdeu. M'amu crucificatu cu Christosu ;
 dară viezu ; înse nu eu, ci Christosu
 vieză în mine ; și întru cătu viezu
 acumu în corpu, viezu prin credința
 în Fiiulu lui Dumneȃdeu, care m'a
 iubit, și s'a datu pre sine pentru
 21 mine. Nu desființezu charulu lui Dum-
 neȃdeu ; căci dacă dreptatea *vine*
 de la lege, atunci Christosu a muritu
 în zădaru.

CAP. 3, 4.

Apostolulu urmăză învățându cuvântulu de îndrep-
 tare prin credință, și nu prin lege. Asemănarea
 stărei omului subu lege și subu charu. Agar și
 Sara represintă cele două aședăminte.

1 O Galateni fără minte ; cine v'a fer-
 mecatu pre voi, ca să nu ascultați de
 adevăru, pre voi în ochii căroră Ii-
 susu Christosu a fostu așa de viu în-
 chipuitu, ca *și cumu aru fi fostu* cru-
 2 cificatu între voi ? Acésta voiescu
 numai să sciu de la voi : Prin fapte
 de ale legeri ați primitu Spiritulu, séu
 3 prin auȃulu credinței ? Așa de fără
 de minte sînteți ? începēdu în Spi-
 4 ritu, acumu în corpu sfârșiți ? Atâtea
 ați suferitu în zădaru ? dacă era și în
 5 zădaru. Deci celu ce vî comunică Spi-
 ritulu, și lucréză minuni între voi,
 6 auȃulu credinței *lucréză* ? Precumu

Abraamu a cređutu lui Dumneȃdeu,
 și i s'a socotitu spre dreptate.

Să sciți dară, că cei ce sînt din 7
 credință, aceia sînt fii lui Abraamu,
 Éru prevēȃdu scriptura, că prin 8
 credință va îndrepta Dumneȃdeu pre
 Gînți, mai 'nainte a promisului A-
 braamu : Întru tine se voru bine-cu-
 vēnta tóte némurile. Pentru aceea 9
 cei ce sînt din credință se bine-cu-
 vēntéză împreună cu credinciosulu
 Abraamu.

Cātu sînt din fapte de ale legeri 10
 sînt subu blăstemu ; căci scrisu este :
 Blăstematu este totu celu ce nu va
 remănē întru tóte cele scrise în car-
 tea legeri, ca să le facă. Éru cumcă 11
 nu se îndreptéză nimenea înaintea
 lui Dumneȃdeu prin lege, este înve-
 deratu, căci : Dreptulu prin credință
 va trăi. Éru legea nu este din cre- 12
 dință, ci : Omulu, care va face ace-
 stea, va trăi întru ele. Christosu ne-a 13
 rescumpēratu din blăstemulu legeri,
 făcēdu-se pentru noi blăstemu, căci
 scrisu este : Blăstematu *este* totu celu
 spēnduratu pe lemnu ; Ca bine-cu- 14
 vēntarea lui Abraamu să vină preste
 Gînți prin Iisusu Christosu, ca să
 primimu prin credință Spiritulu celu
 promis.

Frațiloru, duple omu vorbescu : 15
 Aședămēntulu unui omu, dacă *este*
 întăritu, nimenea nu-lu desființéză,
 nici nu adaugă *la elu*. Éru lui Abra- 16
 amu și seminției lui s'au făcutu fă-
 găduințele. Nu ȃdice : Semințieloru,
 ca de multe ; ci ca de una : Semin-
 ției tale, care este Christosu. Și a- 17
 césta ȃdicu : Aședămēntulu celu întă-
 ritu mai 'nainte de la Dumneȃdeu în
 Christosu, nu s'a pututu nimici de
 legea, care s'a datu cu patru sute și
 trei-ȃeci de ani mai târȃiu, încātu să
 se desființeze făgăduința. Căci mo- 18
 scenirea de *este* din lege, nu mai *este*
 din făgăduință ; éru Dumneȃdeu a ȃdă-
 ruit'o lui Abraamu prin făgăduința.

Pentru ce dară *este* legea ? S'a ada- 19
 osu pentru călcările de lege, pēnē ce
 era să vină seminția căreia s'a datu
 făgăduința ; și *a fostu* rōnduită prin
 ângeru în mîna unui meȃlocitoru.
 Éru meȃlocitorulu nu este alu unuia ; 20
 éru Dumneȃdeu este unulu.

21 Deci *ore este* legea în potriua fă-
găduințelor lui Dumnezeu ? nici de
cumu ; căci de s'aru fi datu o lege
care să pótă viu-face, într' adevéru
22 prin lege aru fi fostu dreptatea. Dară
a închisu scriptura tóte subu păcatu,
ca cea făgăduită să se dee prin cre-
dința întru Iisusu Christosu celoru
23 ce credu. Éru mai 'nainte de venirea
credinței, eramu păziți subu lege, în-
chiși fiindu spre credința, care era să
24 se descopere ; Încātu legea ni-a fostu
învătătoru spre Christosu, ca să ne
îndreptăm prin credință.

25 Și după ce a venitu credința, nu
26 mai sântemu subu învățătoru. Căci
toți sunteți fii ai lui Dumnezeu prin
27 credință întru Christosu Iisusu. Căci
ori-câți v'ați botezatu întru Chris-
tosu, cu Christosu v'ați îmbrăcatu.
28 Nu este Iudeu, nici Ellinu ; nu este
servu, nici liberu ; nu este parte bār-
bătéscă, nici femeéscă ; căci voi toți
sunteți unulu întru Christosu Iisusu.
29 Éru de *sunteți* voi ai lui Christosu,
atuncea seménță a lui Abraamu sún-
teți, și moscenitori după făgăduință.

1 Deci dicu, *că* moscenitorulu, în câtu
timpu este pruncu, în nimicu nu se
osebesce de servu, deși este domnu
2 tuturoru ; Ci este subu epitropi și în-
grijitori, péné la timpul otărîtu de
3 părintele *seu*. Așa și noi cându eramu
prunci, eramu aserviți subu elemen-
4 tele lumei ; Éru cându a venitu pli-
nitatea timpului, a trămesu Dumne-
deu pre Fiiulu seu, celu născutu din
5 femeu, venitu subu lege ; Să rescum-
pere pre cei de subu lege, ca să pri-
6 mimu înfierea. Dară fiindu că sun-
teți fii, a trămesu Dumnezeu pre
Spiritul Fiiului seu în ânimele vós-
7 tre, strigându : Abba, Părinte. Pen-
tru aceea nu mai este servu, ci fiu ;
éru de *esci* fiu, *esci* și moscenitoru
alu lui Dumnezeu prin Christosu.

8 Dară atuncea, necunoscându pre
Dumnezeu, serviați celoru ce din fire
9 nu sânt dumnezei ; Éru acumu, după
ce ați cunoscutu pre Dumnezeu, séu
mai bine, *după ce* v'ați cunoscutu de
Dumnezeu, cumu vă întórceți éráși
la elementele cele slabe și sărace,
cărora éráși din nou voiți a li servi ?

Đilele păziți, și lunele, și timpii și 10
anii. Mě temu de voi, ca nu cumva 11
în zădaru să mă fi ostenitu la voi.

Frațiloru, rogu-vě, fiți ca mine ; 12
și eu *sunt* ca voi ; întru nimicu nu
m'ați nedreptățitu. Sciți că fiindu 13
slabu cu corpulu, v'amu predicatu
evangelia mai ântéiu. Dară *pentru* 14
ispita mea ce era în corpulu meu nu
m'ați defăimatu, nici m'ați desprețu-
itu ; ci m'ați primitu ca pre unu ân-
geru alu lui Dumnezeu, ca pre Iisusu
Christosu. Deci unde este *acumu* fe- 15
ricirea vóstră ? căci vî dau mărturiă,
că de *aru fi fostu* cu putință, ochii
vostri scotându-i, i-ați fi datu mie.
Deci au neamicu făcutu-m'amu voui, 16
pentru că vî vorbescu adevérulu ?

Ei sânt rêvnitori de voi, *dară* nu 17
spre bine ; da, voru să vē scótă *de la*
noi, ca să fiți voi rêvnitori de ei. Deci 18
bine *este* în totu timpul a fi rêvnitori
în *lucrulu* bunu, și nu numai cându
sunt de față la voi. Copiii mei, pre 19
cari éráși cu durere vē nascu, péné
ce se va forma Christosu întru voi ;
Așiu voi să fiu acumu la voi, și să-mi 20
schimbu vócea mea ; căci nu mă pre-
cepu de voi.

Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți subu 21
lege, nu auđiți legea ? Căci scrisu 22
este, că Abraamu a avutu duoi fii,
unulu din servă, *éru* altulu din cea
liberă. Și celu din servă s'a născutu 23
dupre corp ; éru celu din cea liberă
dupre făgăduință. Cari au altă înțe- 24
legere ; căci aceste *femei* sânt cele
duoé aședăminte : una din muntele
Sinai, ce nasce spre servitute, care
este Agara ; Căci Agara semnifică 25
muntele Sinai, *care este* în Arabia, și
este alătura cu Ierusalimulu de acu-
mu, și este în servitute cu fii sei.
Éru Ierusalimulu celu de susu este 26
liberu, care este mumă noui tuturoru.
Căci scrisu este : Veselesce-te, stérpă, 27
care nu nasci, recnesce și strigă, ceea
ce nu ai dureri de facere ; căci mai
mulți sânt fii celei singuratrice, de
cātu ai celeia ce are bărbatu. Éru 28
noi, frațiloru, precumu Isaacu, sún-
temu fii ai făgăduinței. Dară precumu 29
atuncea celu ce se născuse după corp
persecuta pre celu *ce se născuse* du-
pre Spiritu ; așa *este* și acumu. Dară 30

ce ȋdice scriptura ? Isgonesce pre servă
și pre fiulu seu ; căci fiulu servei nu
31 va moscenî cu fiulu celei libere. Drep-
tu aceea, fraților, nu sîntemu fii
ai servei, ci ai celei libere.

CAP. 5.

Libertatea evanghelică. Lucrările corpului se opun
fructelor Spiritului.

1 Stați dară în libertatea, cu care Chri-
stosul ne-a făcutu liberi, și nu vî în-
curcați érași în jugulu servitutei.
2 Éccé eu Pavelu ȋdicu vouî, că de
vî veți circumcide, Christosul nimicu
3 nu vî va folosi. Căci érași spunu fie-
căruia ce se circumcide, că este de-
4 toru să împlinescă tótă legea. V'ați
desfăcutu de la Christosul, voi cari
voiți să vî îndreptați prin lege ; din
5 charu ați cădutu. Căci noi duple Spi-
ritu asceptăm speranța dreptăței,
6 carea vine din credință. Căci în Iisusu
Christosul nici circumcisiunea nu pôte
nimicu, nici necircumcisiunea ; ci cre-
7 dința care se lucrăză prin iubire. Aler-
gați bine ; cine v'a opritu ca să nu
8 ascultați de adevêru ? Acéstă îndu-
plicare nu este de la celu ce v'a chiă-
9 matu. Puçinu aluatu dospesce tótă
10 frământătura. Eu amu încredere în
voi întru Domnulu, că altu nimicu
nu veți cugeta ; éru celu ce vî tur-
bură va purta pedépsa sa, ori-care
11 va fi. Și eu, fraților, de predicu încă
circumcisiunea, pentru ce mai sînt
persecutatu ? atunci a încetatu scan-
12 dalulu crucei. O de s'aru esclude de
totu cei ce vî strică.
13 Căci voi, fraților, v'ați chiămatu
la libertate ; numai să nu întrebuin-
tați libertatea vóstră de pretecestu
14 unulu altuia. Căci tótă legea se îm-
plinesce într'unu cuvêntu, *adecă* într'
acesta : Să iubesci pre aprópele teu
15 ca însu-ți pre tine. Éru de vî mușcați
și vî mâncați unulu pre altulu, cău-
tați să nu vî nimiciți unulu pre altulu.
16 Deci ȋdicu : Âmbలాți duple Spiritu,
17 și nu veți împlini pofta corpului. Căci
corpulu poftesce în potriva spiritului,
și spiritulu în potriva corpului ; și
18 acestia se împotrivescu unulu altuia,
încātu nu faceți cele ce ați voi. Dară
de sînteți conduși de Spiritu nu sînt-

teți subu lege. Éru faptele corpului 19
sînt vederate, și sînt *acestea* : Adul-
teriulu, fornicățiunea, necurăția, des-
frênarea, Idololatria, fermecătoriale, 20
neamicițiile, sfeđele, gelosiele, mân-
niele, gâlcevele, desbinările, eresurile,
Pismele, uciderile, bețiile, îmbuibă- 21
rile, și cele asemenea acestora ; de
cari mai'nainte vî spunu, precumu
amu și mai spusu, că cei ce facu
unele ca acestea nu voru moscenî îm-
părătia lui Dumneđeu. Dară fructulu 22
Spiritului este : Iubirea, bucuria, pa-
cea, îndelunga-răbdare, bunătatea,
facerea de bine, credința ; Blândeța, 23
înfrenarea poftelor : contra acestora
lege nu este. Și cei ce sînt ai lui 24
Christosul, și-au crucificatu corpulu
cu patimele și poftele *lui*. De trăimu 25
dupre Spiritu, să și âmbలాmu duple
Spiritu. Să nu căutăm mărire de- 26
șértă, întăritându unulu pre altulu,
pismuindu unulu pre altulu.

CAP. 6.

Îndemnare de a ajuta unulu pre altulu. Pavelu nu
se laudă de cătu în crucea lui Christosul.

Fraților, de se va oblici vre unu 1
omu în vre o greșelă, voi cei spiritu-
ali îndreptați pre unulu ca acela cu
spiritulu blândeței ; păzindu-te pre
tine, ca să nu fii și tu ispititu. Pur- 2
tați sarcinele unulu altuia, și așa îm-
pliniți legea lui Christosul. Căci de 3
socotesce cineva, că este ceva, nimicu
fiindu, pre sine se încelă. Și fie-care 4
să-și cerceteze fapta sa, și atuncea
va avea laudă în sine însu-și, éru nu
în altulu. Căci fie-care 'și va purta 5
sarcina sa.

Éru celu învățatu în cuvêntu să 6
comunică celui ce învăță tóte cele
bune. Nu vî amăgiți ; Dumneđeu nu 7
se batjocuresce ; căci ori-ce sémênă
omulu, aceea va și secera. Căci celu 8
ce sémênă pentru corpulu seu, din
corpulu va secera stricăciune ; éru celu
ce sémênă pentru spiritulu, din spiritulu
va secera viétă eternă. Și să nu ne 9
obosimu în facere de bine ; căci la
timpulu seu vomu secera, dacă nu ne
vomu osteni. Așa dară pênă cându 10
avemu îndemănare, să facemu bine
cătră toți, și mai cu sémă cătră cei
ai nostri de o credință.

11 Vedeti ce epistolă mare v'amu
12 scrisu cu mâna mea. Câți voru să se
fălăscă de corp, aceia vă silescu să
vă circumcideți, numai ca să nu su-
fere persecuțiune pentru crucea lui
13 Christosu. Căci însu-și cei ce sînt cir-
cumciși nu păzescu legea ; ci voiescu,
să vă circumcideți, ca să se laude în
14 corpulu vostru. Eru mie să nu-mi fie
a mă lauda, de cătu numai în crucea
Domnului nostru Iisusu Christosu,
prin care s'a crucificatu lumea mie,
15 și eu lumii. Căci în Christosu Iisusu

nici circumcisiunea nu este ceva, nici
necircumcisiunea, ci făptura cea nouă.
Și câți voru âmbra după această re- 16
gulă, pace *fie* preste ei și milă, și pre-
ste Israelulu lui Dumnezeu.

Eru mai multu nimenea să nu mă 17
supere ; căci eu portu pe corpulu meu
semnele Domnului Iisusu. Fraților, 18
charulu Domnului nostru Iisusu Chri-
stosu *fie* cu spiritulu vostru. Aminu.
*Cătră Galateni s'a scrisu de la
Roma.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E F E S E N I.

CAP. 1, 2.

Charulu lui Dumnezeu în Iisusu Christosu, care este
capulu besericei. Unirea Iudeilor și Gînjiloru în
Christosu.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Chris-
tosu prin voia lui Dumnezeu, sînți-
loru celor ce sînt în Efesu și cre-
dincioșiloru în Christosu Iisusu : Charu
2 *fie* voui și pace de la Dumnezeu Pă-
rintele nostru, și de la Domnulu Ii-
susu Christosu.
3 Bine-cuvîntatu *fie* Dumnezeu și
Părintele Domnului nostru Iisusu
Christosu, care ne-a bine-cuvîntatu
cu tîtă bine-cuvîntarea spirituală în
4 cele ceresci în Christosu ; Precumu,
ne-a alesu într'însulu mai'nainte de
întemeierea lumii, ca să fimu noi sînți
și neprihăniți înaintea lui în iubire ;
5 Mai'nainte otărîndu-ne spre înfiere
cătră sine prin Iisusu Christosu, du-
pre buna-voință a voiei sale ; Spre
6 lauda mării charului seu, cu care
ne-a miluitu în celu iubit ; În care
7 avemu rescumpărare prin sângele lui,
ertarea păcatelor, după bogăția cha-
rului seu ; Pre care l'a prisositu cătră
8 noi în tîtă înțelepciunea și pricepe-
rea ; Făcîndu-ni cunoscutu misterulu
9 voiei sale după bună-voință sa, care
10 a otărît'o în sine-și : Pentru pregătirea
plinităței timpurilor, ca să întruné-
scă tîtă în Christosu, și cele din ce-
11 riuri și cele de pe pămîntu ; Într'în-
sulu, în care amu primitu și mosce-

nire, mai'nainte otărîți fiindu după
bună-voința celui ce lucrăză tîtă du-
pre svatulu voiei sale ; Ca să fimu 12
noi spre lauda mării sale, cari mai
întăiu amu cređutu în Christosu ; În 13
care și voi *ați cređutu*, auđindu cu-
vîntulu adevărului, evangelia mîn-
tuirii vîstre ; în care și cređendu v'ați
sigilatu cu Spiritulu Sîntu celu făgă-
duitu ; Carele este arvuna moscenirii 14
nîstre pentru rescumpărarea stăpî-
nirii, spre lauda mării sale.

Dreptu aceea și eu, auđindu cre- 15
dîntă vîstră în Domnulu Iisusu și
iubirea vîstră cătră toți sînții ; Nu 16
încetezu de a mulțumi pentru voi
amintindu-vă în rugăciunile mele : Ca 17
Dumnezeulu Domnului nostru Iisusu
Christosu, Părintele mării, să vî dee
Spiritulu inspirațiunei și alu desco-
peririi spre cunoștință *deplină* a lui ;
Și ochi luminați minței vîstre, ca să 18
sciți speranța chîmării lui, și bogă-
ția mării moscenirii lui în cei sînți ;
Și pré-înalta mărire a puterii sale 19
cătră noi cari credemu, după lucra-
rea puternice sale tării ; Cu care a 20
lucratu în Christosu, sculându-lu din
mîrți, și punîndu-lu a sedé d'a drépta
sa în ceriu, Mai pre susu de cătu tîtă 21
începătoria, de cătu tîtă puterea și
stăpînirea și domnia, și de cătu totu
numele ce se numesce nu numai în
secululu acesta, ci și în celu viitoru ;
Și tîtă le-a supusu subu peciórele 22

lui, și l'a pus capu preste tóte în
23 beserică; Carea este corpulu lui, plin-
nitătea celui ce împlinesce tóte în
toți.

1 Și pre voi, cari erați morți prin
2 abăteri și prin păcate; În cari ore-
cându ați âmblatu duple cursulu lum-
mei acesteia, duple domnulu puterei
3 aerului, a spiritului celui ce acumu
lucrăză în fiii neascultărei; Între
cari și noi toți amu petrecutu ore-
cându în poftete corpului nostru, fă-
cându voiele corpului și ale cugete-
loru; și eramu din fire fii ai mâniei,
4 ca și cei-l-alți. Éru Dumneșeu, bo-
gatu fiindu în milă, pentru iubirea sa
5 cea mare cu care ne-a iubit; Și fi-
indu noi morți prin păcate, ne-a viu-
făcutu împreună cu Christosu; [prin
6 charu sînteți mîntuiți]; Și împreună
cu *d'însulu* ne-a sculat, și ne-a pu-
su a ședé împreună în ceru în Chris-
7 tosu Iisusu; Ca să arete în seculii
cei viitori bogăția cea mare a charu-
lui seu prin bunătatea *sa* spre noi în
8 Christosu Iisusu. Căci din charu sîn-
teți mîntuiți prin credință; și acésta
nu de la voi; darulu lui Dumneșeu
9 *este*; Nu din fapte, ca să nu se laude
10 cineva. Căci noi sîntemu făptura lui,
creați în Christosu Iisusu spre fapte
bune, pre cari le-a pregătitu Dum-
neșeu, ca să âmbălu în ele.

11 Pentru aceea aduceți-vă aminte,
că voi ore cându păgâni *fiindu* în
corpu, cari vă chiămați necircumci-
siune de cătră cei ce se chiamă cir-
cumcisiune în corpu de mână făcută;
12 Că într'acelu timpu erați fără Chris-
tosu, înstrăinați de cetățenia lui Is-
raelu, și străini de aședămintele fă-
găduinței, neavîndu speranță, și fără
13 Dumneșeu în lume; Éru acumu în
Christosu Iisusu *fiindu*, voi cari ore-
cându erați depărtați, v'ați făcutu
apropre prin sângele lui Christosu.
14 Căci elu este pacea noastră, care a fă-
cutu amînduoé una, și a derimatu
15 zidulu despărțirei *între noi*: Neami-
ciția; desființându prin corpulu lui
legea ordinelu din precepte, spre a
zidi în sine pre amînduoi într'u
16 omu nou, *asa* făcendu pace; Și spre
a împăca lui Dumneșeu pre amînduoi
uniți într'unu corpu prin cruce, omo-

rîndu neamicția printr'însa. Așa a 17
venitu și a predicatu pace voui celoru
de departe, și celoru de aproape. Căci 18
printr'însulu avemu amînduoi apro-
pierea într'unu Spiritu cătră Părintele.

Pentru aceea nu mai sînteți stră- 19
ini și nemernici, ci concetățeni ai sîn-
ților, și casnici ai lui Dumneșeu;
Zidiți fiindu pe temelia apostoliloru 20
și a profeților, singuru Iisusu Chris-
tosu fiindu *pétra* unghiulară; În care 21
totu edificiulu alcătuiundu-se, cresce
spre templulu sântu în Domnulu; În 22
care și voi împreună vă zidiți spre
locașu alu lui Dumneșeu în Spiritu.

CAP. 3.

Misteriulu chiămărei Gîntiloru, și mărimea nespūsă
a iubirei lui Christosu cătră beserică.

Pentru acésta eu Pavelu legatulu lui 1
Iisusu Christosu pentru voi Gîntile;
De ați auđitu de diregétoria charului 2
lui Dumneșeu, care mi s'a datu pen-
tru voi: Că prin descoperire mi-a fă- 3
cutu cunoscutu misteriulu; [precumu
amu scrisu deja pe scurtu; Din care 4
cetîndu, puteți cunosce înțelegerea
mea în misteriulu lui Christosu]; Care 5
în seculii trecuți nu s'a făcutu cuno-
scutu fiiloru ómeniloru, precumu s'a
descoperitu acumu sînțiloru lui apo-
stoli și profeților prin Spiritu: Ca 6
Gîntile să fie împreună-moscenitóre,
și din același corpu, și părtași făgă-
duinței lui în Christosu prin evange-
liă; Căreia m'amu făcutu servu, du- 7
pre darulu charului lui Dumneșeu,
care mi s'a datu duple lucrarea pu-
tereii lui; Mie, celui mai micu din 8
toți sînții, mi s'a datu acestu charu,
spre a predica între Gînti bogăția lui
Christosu cea nepétrunsă; Și a lu- 9
miná pre toți, care *este* împărțășirea
misteriului celui ascunsu din eterni-
tate în Dumneșeu, care a creatu tóte
prin Iisusu Christosu; Ca acumu în- 10
cepétorielu și puteriloru în ceru să
fie cunoscută prin beserică înțelepci-
unea lui Dumneșeu cea de multe fe-
liuri; Duple otărîrea cea eternă, care 11
a făcut'o în Christosu Iisusu Domnulu
nostru; În care avemu îndrēsnelă și 12
apropiere cu încredere prin credință
într'însulu. Pentru aceea rogu-vă, ca 13
să nu fiți descuragiați în strîmtoră-

rile mele pentru voi, cari sînt mărirea v^ostră.

- 14 Pentru ac^{es}ta plecu genunchiele
mele c^ătră P^ărintele Domnului nos-
15 tru Iisus Christos, De la care t^o-
tă familia în ceru și pe p^ăm^{en}tu se
16 numesce; Ca să vⁱ dee, duple boga-
ția m^ărirei sale, să v^e înt^ăriți cu pu-
tere prin Spiritulu seu în omulu celu
17 din întru; Ca Christosu să locu^{es}că
în ^ânimele v^ostre prin credință; ca
fiindu înrăd^ăcin^ăți și întemei^ăți în
18 iubire; Să puteți cuprinde împreună
cu toți s^ănții, ce *este* lățimea și lun-
gimea și ad^âncimea și înălțimea;
19 Și să sciți iubirea lui Christosu ce în-
trece *t^otă* cunoscința, ca să v^e depli-
niți în t^otă plinitatea lui Dumne^{de}u.
20 ^Éru celui ce p^ote face p^{re} de
prisosu preste t^ote cele ce ceremu
s^{eu} g^ăndimu, duple puterea ce se
21 lucr^ăză în noi, Aceluia *fi*e m^ărire în
beserica cea în Christosu Iisus prin
t^ote generațiunile în seculi seculilor.

CAP. 4—6.

Îndemnare la unire în Christosu, și a fugi de la corupțiunea lumii. Pavelu îndemnă la milă, și condamnă necurăția. S^ănțirea și detoriile căsătoriei. Detoriile reciproce între copii și părinți, și între servi și domni. Armele spirituale ale C^{re}stinului.

- 1 Dreptu aceea rogu-v^e, eu legatulu
în Domnulu, ca să ^âmb^lăți vrednici
de chi^ămarea în care s^ănteți chi^ăma-
2 ți; Cu t^otă umilința și bl^ăndeța, cu
îndelungă-răbdare, îngăduindu unu-
3 lu altuia în iubire; Silindu-v^e a p^ă-
zi unitatea Spiritului prin legătura
4 păcei. Unu corpu și unu Spiritu, pre-
cumu și s^ănteți chi^ămați într'o spe-
5 ranță a chi^ămărei v^ostre; Unu Dom-
6 nu, o credință, unu botezu; Unu
Dumne^{de}u și P^ărinte alu tuturor,
care *este* preste toți și prin toți, și
în voi toți.
7 ^Éru fie-c^ăruia din noi s'a datu charu
dupre m^ăsura darului lui Christosu.
8 Pentru aceea ^đice: Suindu-se la înăl-
țime, a făcutu multi robi, și a datu
9 daruri ^ómeniloru. [^Éru aceea *ce đice*
că s'a suitu, ce este de c^ătu numai că
s'a și pogor^îtu mai ^ânt^{eu}iu la p^ărțile
cele mai de josu ale p^ăm^{en}tului?
10 Celu ce s'a pogor^îtu, acela este care
s'a și suitu mai pe susu de t^ote ce-
11 riurile, ca să împle t^ote.] Și acela a

datu pre unii, apostoli; ^éru pre alții,
profeți; ^éru pre alții, evangelisti;
^éru pre alții, p^ăstori și înv^êțatori;
Spre dese^vârșirea s^ănțiloru, spre lu- 12
crulu serviciului, spre edificarea
corpului lui Christosu. P^{en}ă ce vo- 13
mu ajunge toți la unirea credinței și
a cunoscinței Fiiului lui Dumne^{de}u,
în b^ărbatu dese^vârșitu, la m^ăsura
statului deplinu alu lui Christosu;
Ca să nu mai fimu prunci, înv^ăluin- 14
du-ne și purt^ăndu-ne de totu v^{en}tu-
lu înv^êțătorei, prin am^ăgirea ^óme-
niloru, prin vicleșugu spre meste-
șugirea încelăciunei; Ci urm^ărindu 15
adev^{er}ulu în iubire, să crescemu în
t^ote c^ătră d'însulu, care este capulu,
Christosu; Din care totu corpu 16
alc^ătuindu-se și întocmindu-se prin
t^ote legătorele *cari* una pe alta aju-
t^ăndu-se, duple lucrare în m^ăsura fie-
c^ăruia membru, face crescerea cor-
pului pentru a sa edificare în iubire.

Dreptu aceea ^đicu, și vⁱ m^ărturi- 17
sescu în domnulu: Să nu mai ^âmb^lă-
ți precumu ^âmb^lă și cele-l-alte Ginți
în deșertăciunea minței lor; Întru- 18
necați fiiindu la minte, înstrăinați
de la vi^êța lui Dumne^{de}u prin necu-
noscința ce este în d'îșii pentru îm-
petrirea ^ânimei lor; Cari fiindu în 19
nesimțire s'au datu desfr^ênărei, spre
a comite totu feliulu de necurățire
cu l^ămomiă. ^Éru voi nu așa v'ăți 20
în^êțatu despre Christosu; Dară 21
precumu ați a^uditu de d'însulu, și
v'ăți în^êțatu într'însulu, cumu este
adev^{er}ulu în Iisus; Trebuie să v^e 22
desbrăcați de omulu celu vechiu cu
petrecerea sa de mai'nainte, carele
se strică prin poftel^e încelăciunei;
Și să v^e în^oiți în spiritulu minței 23
v^ostre; Și ca să v^e îmbrăcați în o- 24
mulu celu nou, care s'a făcutu du-
pre Dumne^{de}u în dreptate și în s^ăn-
țire adev^{er}ată.

Dreptu aceea lep^êd^ăndu minciuna, 25
vorbiți adev^{er}ulu fie-care cu apr^opele
lui; c^ăci s^ăntemu unii altora membri.

M^ăniați-v^e, și nu p^êc^ătuⁱți; s^óre- 26
le să nu apună întru m^ănia v^ostră;
Nu dați locu diabolului. 27

Celu ce fură, să nu mai fure; ci 28
mai bine să se osten^{es}că, lucr^ăndu
binele cu m^ănele *sale*, ca să aibă de

29 datu celui în lipsă. Nici unu cuvântu reu să nu éasă din gura vóstră, ci numai *cuvântu* bunu spre edificare după trebuință, ca să împărtășescă charu celoru ce audu. Și să nu întristați Spiritulu celu Sântu alu lui Dumneșeu, prin care v'ati sigilatu spre ziua rescumpărării.

31 Tótă amărăciunea și mânia, și urgia și strigarea, și hula să se redice de la voi, împreună cu tótă reutatea; 32 Și fiți unulu cătră altulu buni, îndurători, ertându unulu altuia, precumu și Dumneșeu v'a ertatu în Christosu.

1 Următori fiți lui Dumneșeu, ca nisce fii iubiți; Și âmbలాți în iubire precumu și Christosu ne-a iubit pre noi, și s'a datu pre sine pentru noi daru și sacrificiu lui Dumneșeu spre mirosu plăcutu.

3 Dară desfrânarea și tótă necurățirea séu sgârcenia, nici să se numéscă între voi, precumu se cade sântiloru; Nici cuvintele urîte, nici vorba nebună, nici glumirea, cari nu sânt cuviincioșe; ci mai bine mulțumită. Căci acésta sciți, că nici celu desfrânatu, séu necuratulu, séu sgârcitul, care este idololatu, nu are moscenire în împărăția lui 6 Christosu și a lui Dumneșeu. Nime-néa să nu vă încele cu cuvinte deșerte; căci pentru acestea vine mânia lui Dumneșeu preste fii neascultați 7,8 rei. Deci nu fiți părtași loru. Căci erați ore-cându întunerecu; éru acumu *sânteti* lumină în Domnulu; âmbలాți 9 *dară* ca fii ai luminei; [Căci fructulu Spiritului stă în tótă bunătatea 10 și dreptatea și adevérulu]; Cercându 11 ce este bine-plăcutu Domnului. Și nu luați parte la lucrurile neroditoare ale întunerecului, ci mai bine muștrați-le. Căci cele ce se facu de cătră 12 d'înșii într'ascunsu, este rușine de 13 a *le* și vorbi. Éru tóte acestea vedându-se de lumină, se arétă; căci 14 totu ce se arétă este lumină. Pentru aceea dăce: Descéptă-te celu ce dormi, și te scólă din morți, și te valumină Christosu.

15 Vedeti dară, ca să âmbలాți cu pază, nu ca nisce neînțelepți, ci ca 16 cei înțelepți; Rescumpărându tim-

pulu, pentru că dăilele sânt rele. Dreptu aceea nu fiți nepricepuți, ci 17 înțelegeți ce *este* voia Domnului. Și 18 nu vă îmbéțați de vinu, în care este desfrânare; ci vă împleți de Spiritu; Vorbindu între voi în psalmi și imne 19 și cântări spirituale, cântându și lăudându în ânimele vóstre Domnului: Mulțumindu în totu timpulu 20 pentru tóte lui Dumneșeu și Părintele, în numele Domnului nostru, Iisusu Christosu; Supuneți-vé unulu 21 altuia în frica lui Dumneșeu.

Femeiloru, supuneți-vé bărbațiloru vóstri ca Domnului. Căci barbatulu este capu femeiei, precumu și Christosu este capu beserice; și acesta este mântuitorulu corpului. Deci precumu beserica se supune 24 lui Christosu, așa *să se supună* și femeiele bărbațiloru loru în tóte.

Bărbațiloru, iubiți-vîfemeiele vóstre, precumu și Christosu a iubit beserica, și pre sine s'a datu pentru d'înșă: Ca să o sântéscă, curățindu-o 26 cu spalare de apa prin cuvântu; Ca 27 să o pună înainte-și beserică măréță, neavendu pată séu sbârcitură, séu altu ceva de acestu feliu; ci ca să fie sântă și neprihănită. Așa deto- 28 rescu bărbații să-și iubéscă femeiele loru ca și corpurile loru înși-și. Celu ce-și iubesc pre femeia sa, se iubesc pre sine. Căci nimenea nici odata nu 29 și-a urîtu corpulu seu; ci-lu nutresce și-lu încăldește, precumu și Christosu beserica; Căci noi sântemu 30 membri ai corpului seu, din carnea sa, și din ósele sale. Pentru aceea 31 va lăsa omulu pre părintele seu și pre muma *sa*, și se va lipi de femeia sa, și voru fi amînduoi unu corp. Mare este acestu misteriu; éru eu 32 vorbescu de Christosu și de beserică; Decidară și voi în parte fie-care așa să- 33 și iubéscă pre femeia sa ca pre sine; éru femeia să respecte pe bărbatu.

Copiiloru, ascultați, pre părinții vóstri 1 în Domnulu; căci acésta este dreptu. Onórá pre părintele teu, și pre muma 2 *ta*; acesta este ordinulu celu d'ântéiu alu făgăduinței; Ca să-ți fie bine, 3 și să trăesci îndelungu pe pământu. Și voi, părințiloru, nu întărîțați 4

- pre copiii vostri spre mânia; ci cre-
ceți-i în învețătura și îndreptarea
Domnului.
- 5 Serviloru, ascultați pre domnii *vos-*
tri cei duple corp cu frică și cu cu-
tremuru, în simplitatea ânimei vós-
tre, ca pre Christosu; Nu numai de
6 fația ochiloru servindu-li, ca cei ce
voru să placa ómeniloru; ci ca servi
ai lui Christosu, făcendu voia lui
7 Dumneđu din ânimă; Cu buna-voință
servindu-*li*; ca Domnului, éru nu ca
8 ómeniloru; Sciindu că ori-ce bine va
face fie-care, aceea va primi de la
Domnulu, *fie* elu servu séu liberu.
- 9 Și voi, domniloru, aceleași să fa-
ceti cătră d'înșii, lăsându amenința-
rea; sciindu că și alu vostru Domnu
este în ceriuri, și căutare în fația nu
este la d'însulu.
- 10 Pe lûngă acésta, frații mei, fiți tari
în Domnulu, și în puterea tăriei lui;
11 Îmbrăcați-vé în tótă armarea lui Dum-
neđu, ca să puteți sta contra meste-
12 șugiriloru diabolului. Căci nu ni este
luptă în contra cărnei și sângelui, ci
în contra începătorieloru și puteriloru
și a domniloru întunerecului lumei
acesteia, în contra spiriteloru rele din
13 înalțimi. Pentru aceea luați tóte ar-
mele lui Dumneđu, ca să vă puteți
împotrivi în ziua cea rea, și tóte în-
14 deplinindu să stați. Stați deci, încin-
gându-vé cópsele vóstre cu adevéru,
- și îmbrăcându-vé cu platoșa dreptăței;
Și încăltându-vé peciórele în gătirea 15
evangeliei păcei; Preste tóte luați pa- 16
văza credinței, cu care veți stinge tóte
săgețele cele ardétóre ale viclénului; Și 17
luați coifulu mântuirei, si sabia Spi-
ritului, care este cuvântulu lui Dum-
neđu: Rugându-vé în totu timpulu 18
cu rugăciunea și cererea în Spiritu;
și spre însă-și acésta priveghindu cu
tótă stăruința și rugăciunea pentru
toți sântii; Și pentru mine, ca să mi 19
se dee cuvântulu, ca cu îndrěsnělă să
deschidu gura mea a predica misteriu-
ulu evangeliei; Pentru care sânt solu 20
în lanțuri; ca într'însa cu îndrěsnělă
să vorbescu, precumu mi se cade a
vorbi.
- Éru ca să sciți și voi cele despre 21
mine, și ce facu, Tichicu, iubitulu frate
și credinciosu servu în Domnulu, vî va
face cunoscutu tóte; Pre care pentru 32
însă-și acésta l'amu trămesu la voi, ca
să sciți cele despre noi, și *ca* să mân-
găe ânimele vóstre.
- Pace *fie* frațiloru și iubire cu cre- 23
dință de la Dumneđu Părintele, și
de la Domnulu Iisusu Christosu. Cha- 24
rulu *fie* cu toți cari iubescu pre Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu în sin-
ceritate. Aminu.
- Cătră Efeseni s'a scrisu de la Roma
și s'a trămesu prin Tichicu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILIPPENI.

CAP. 1, 2.

Iubirea apostolului cătră Filippeni, și fructele întris-
tării sale. Christosu este vieța sa, și mórtea lui i
este căstigu. Indemnare la unire în Christosu. Lău-
darea lui Timotheiu și Epafroditu.

- 1 Pavelu și Timotheiu, servi ai lui Ii-
susu Christosu, tuturoru sântiloru în
Christosu Iisusu, celoru ce sânt în
Filippi, împreună cu episcopii și di-
2 aconii: Charu *fie* voui și pace de la
Dumneđu Părintele nostru, și de la
Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Mulțumescu Dumneđuului meu în
4 tótă amintirea de voi; În totu tim-
pulu în tótă rugăciunea mea pentru
- voi toți cu bucuriă făcendu rugăciune,
Pentru participarea vóstră în evan- 5
geliă, în ziua d'ântéiu pêně acumu;
Încredințatu fiindu de însă-și acésta, 6
că celu ce a începutu în voi lucrulu
celu bunu, 'lu va îndeplini pêně la
ziua lui Iisusu Christosu; Precumu 7
amu temeiu a cugeta acésta despre
voi toți, pentru că și în lanțurile mele
și în apărarea și adevérea evange-
liei m'aveți în ânima vóstră, voi, cari
toți sânteti părtași charului meu. Căci 8
Dumneđu 'mi este marturu, că vă
iubescu pre voi toți cu iubirea de

9 înimă în Iisusu Christosu. Și de acé-
sta rogu-mă, ca iubirea vóstră încă
mai multu să prisoséscă în cunoscință
10 și în tótă priceperea, Ca să cercați
ce este dreptu și ce este nedreptu, și
ca să fiți curați și neprihăniți în ziua
11 lui Iisusu Christosu; Plini de frup-
tele dreptăței, cari prin Iisusu Chris-
tosu *servescu* spre mărirea și lauda
lui Dumnezeu.
12 Éru voiescu să sciți voi, frațiloru,
că cele *ce* mi s'au *întemplatu*, au
ajutatu chiaru la înaintarea evange-
13 liei; Fiindu că în totu pretoriulu și
la toți cei-l-alți s'au făcutu cunoscute
14 lanțurile mele; Și cei mai mulți din
frați în Domnulu, încurăgiați fiindu
prin lanțurile mele, cu mai multă în-
drăsnélă au vorbitu cuvântulu și fără
15 frică. Unii de o parte predică pre
Christosu din rîvnă și emulațiune;
alții de altă parte din buna-voință;
16 Unii predică pre Christosu din emu-
lațiune, nu din sinceritate, socotindu
17 că voru îngreuia lanțurile mele; Éru
alții din iubire, sciindu că sînt rôn-
18 duitu pentru apărarea evangheliei. Dară
cumu? ori în ce chipu *va fi*, séu *nu-*
mai la părere, séu în sinceritate,
Christosu se predică; și pentru acé-
sta mă bucuru, și mă voiu bucura.
19 Căci știu, că acésta 'mi va fi de mân-
tuire prin rugăciunea vóstră, și prin
ajutorulu Spiritulu lui Iisusu Chris-
20 tosu; Dupre tarea mea asceptare și
speranță, că în nimicu nu mă voiu
rușina, ci *că* cu tótă îndrăsnéla, pre-
cumu în totu timpulu, *asa* acumu se
va mări Christosu în corpulu meu,
séu prin viéța *mea* séu prin mórtea
21 *mea*. Căci viéța *mea este* Christosu,
22 și mórtea 'mi *este* câstigu. Éru dacă
trăescu în corpu, acésta 'mi este frup-
tulu lucrulu meu; dară ce voiu alege
23 nu știu. Căci mă strîmtorezu în duoe
priviri: avendu dorință a mă desface
de corpu și a fi împreună cu Chris-
tosu, ceea ce este cu multu mai bine;
24 Dară a remăné în corpu *este* mai de
25 trebuință pentru voi. Deci avendu
acéstă încredere, știu că voiu remăné
și voi petrece cu voi toți, pentru în-
aintarea vóstră în credință, și pentru
26 bucuria *vóstră*; Ca fala vóstră să fie
mare în Iisusu Christosu despre mine,

prin venirea mea, érași la voi. Nu- 27
mai să âmbლაți vrednici de evangelia
lui Christosu, ca ori venindu eu și
vădendu-vă, ori nefindu de față la
voi, să audu despre voi, că stați în-
tr'unu spiritu, cu unu cugetu împre-
ună luptându-vă pentru credința evan-
geliei; Întru nimicu nesfîndu-vă de 28
împotrivitori; ceea ce acelora este
dovédă de perđare, éru voui de mân-
tuire, și acésta de la Dumnezeu; Căci 29
voui s'a dăruitu în privința lui Chris-
tosu, nu numai a crede în elu, ci și
a suferi pentru d'însulu. Susținendu 30
aceeași luptă, care ați vădutu în mine,
și *care* ați auditu că amu.

Deci de *este* vre o consolațiune în 1
Christosu, de *este* vre o mângăiere a
iubirei, de *este* vre o împărtășire a
Spiritulu, de *este* vre o duioșă și în-
durare. Îndepliniți bucuria mea, ca 2
să cugetați aceeași, avendu aceeași
iubire, unu sufletu *fiindu* și una cu-
getându; Nimicu *făcendu* prin emu- 3
lațiune și mărire deșértă: ci în umi-
lință unulu pre altulu socotindu *a fi*
mai înaltu sie-și. Să nu caute fie-care 4
de ale sale, ci fie-care și de ale altuia.

Să fie în voi același cugetu, care 5
era și în Christosu Iisusu; Care, în 6
chipulu lui Dumnezeu fiindu, nu a
socotitu ca o răpire a fi întocma cu
Dumnezeu; Ci s'a deșertatu pre sine, 7
luându chipu de servu, făcendu-se în
aseménarea ómeniloru; Și aflându-se 8
la chipu ca omulu, s'a umilitu pre
sine, făcendu-se ascultătoru péné la 8
mórte, și mórte de cruce. Pentru acé- 9
sta și Dumnezeu l'a pré-înălțatu, și
i-a dăruitu nume, care este preste
totu numele; Ca în numele lui Iisusu 10
să se plece totu genunchiulu alu ce-
loru ceresci, și alu celoru păméntesci,
și alu celqru de desubtu; Și *ca* tótă 11
limba să mărturiséscă, că Iisusu Chris-
tosu *este* Domnu spre mărirea lui
Dumnezeu Părintele.

Deci, iubiții mei, precumu în totu 12
timpulu ați ascultatu, nu numai
cându eramu de față, ci cu multu
mai multu cându sînt absentu, lu-
crați mântuirea vóstră cu frică și cu
cutremuru. Căci Dumnezeu este care 13
lucrăză în voi și a voi și a face, dupre

14 bună-voința *sa*. Tóte faceți-le fără de
 15 murmure și fără de dispute; Ca să
 fiți neprihăniți și întregi, fii ai lui
 Dumnezeu nevinovați în meșloculu
 unui nému îndărătnicu și înreută-
 16 lumini în lume, Oprindu-vă la cu-
 vântulu vieții spre fala mea în ziua
 lui Christosu, că nu amu alergatu
 îndeșertu, nici nu m'amu ostenitu
 îndeșertu.
 17 Că deși mă vërsu asupra sacrifi-
 ciului și în serviciulu credinței vós-
 tre, mă bucuru; da, mă bucuru cu
 18 voi toți. Și voi vă bucurați; da, vă
 19 bucurați cu mine. Și speru în Dom-
 nulu Iisusu să trāmetu pre Timotheiu
 încurându la voi, ca și eu să mă
 reînsufleșescu, aflându cele despre voi.
 20 Căci pre nimene *altulu* nu amu ase-
 menea *lui*, care să se îngrigescă de
 21 voi cu sinceritate. Căci toți caută ale
 loru, éru nu ale lui Iisusu Christosu.
 22 Éru voi sciți încercarea lui, că pre-
 cumu unu fiu unui părinte, *așa* a
 servitu elu împreună cu mine în
 23 evangeliă. Deci pre acesta speru să-lu
 trāmetu îndată, după ce voi fi regu-
 24 latu cele de pe lūngă mine. Și amu
 încredere în Domnulu, că și eu în
 curându voi veni la voi.
 25 Încă amu socotitu de trebuință a
 trāmete la voi pre Epafroditu, fra-
 tele și conlucrătorulu și conluptăto-
 26 rulu meu, éru alu vostru apostolu și
 ajutoru în trebuințele mele. Căci se
 doria de voi toți, și era fôrte întris-
 27 tatsu, pentru că ați auditu că a fostu
 bolnavu. Căci într'adevêru a fostu
 bolnavu de môrte; dară Dumnezeu
 l'a miluitu; și nu numai pre elu, ci
 și pre mine, ca să nu amu întristare
 28 preste întristare, Deci câtu mai cu-
 rându l'amu trāmesu, ca vëdându-lu
 érași să vă bucurați, și ca eu să fiu
 29 mai puțin întristatu. Deci primiți-lu
 în Domnulu cu tótă bucuria, și să
 30 prețuiți pre unii ca acestia; Căci
 pentru lucrulu lui Christosu s'a apro-
 piatu pêne la môrte, nebăgându în
 sémă vieța sa, ca să îndeplinescă
 lipsa serviciulu vostru cătră mine.

CAP. 3, 4.

Renunțarea lui Pavelu de totu lucrulu pentru Iisusu
 Christosu. Îndemnare la stăruință. Desinteresarea
 lui Pavelu.

Pe lūngă acestea, frații mei, bucu- 1
 rați-vă în Domnulu. A scrie voui ace-
 leași mie nu-mi *este* de îngreuiere,
 éru voui vî *este* de siguranță.

Păziți-vă de câni; păziți-vă de 2
 lucrătorii cei rei, păziți-ve de rup-
 tură. Căci noi sūntemu cei circum- 3
 ciși, cari servimu lui Dumnezeu în
 spiritu, și ne lăudāmu în Christosu
 Iisusu, dară nu ne încredemu în corpu.
 Măcaru că eu m'așiu puté bisui și în 4
 corpu. De se pare cuiva altuia, că
 pôte a se bisui în corpu, cu atāta mai
 multu eu: Circumcisu a opta și, din 5
 némulu lui Israelu, din seminția lui
 Beniaminu; Ebreu din Ebrei; dupre
 lege, Fariseu; Dupre zelu urmārindu 6
 beserica; dupre dreptatea cea din lege,
 fără de prihană. Dară cele ce-mi erau 7
 dobândă, acestea le-amu socotitu pa-
 gubă pentru Christosu. Mai multu 8
încă socotescu tóte pagubă pentru
 cea mai deseavârșită cunoscință a lui
 Christosu Iisusu, Domnulu meu; pen-
 tru care m'amu păgubitu de tóte, și
 le socotescu *a fi* gunóie, ca să câstigu
 pre Christosu; Și să mă aflu într'in- 9
 sulu, neavându dreptatea mea cea din
 lege, ci ceea ce este prin credință în
 Christosu, acea dreptate *care vine* de
 la Dumnezeu prin credință; Ca să 10
 cunosc pre elu, și puterea învierii
 lui, și împărășirea suferințelor lui,
 conformându-mă morței lui; Ca dóră 11
 cumva așiu ajunge la înviarea mor-
 țiloru.

Nu că așiu fi deja ajunsu, séu așiu 12
 fi deja deseavârșitu; ci urmărescu, ca
 dóră așiu ajunge *aceea* pentru care
 sūnt și cuprinsu de Christosu Iisusu.
 Frațiloru, eu încă nu mă socotescu 13
 să fi ajunsu; dară *acésta* una *facu*;
 uitādu cele din urmă, și întindēdu-
 mă la cele din'nainte. Alergu la țintă 14
 cătră resplătirea chiāmărei celei ce-
 rescu a lui Dumnezeu în Christosu
 Iisusu.

Deci câți sūntemu deseavârșiți, să 15
 cugetāmu *acésta*; și dacă cugetați
 ceva într'altu chipu, Dumnezeu vî
 va descoperi și *acésta*. Dară să âm- 16

blămu după aceeași regulă cu care amu ajunsu; să cugetămu aceeași.
 17 Fraților, fiți următori mie, și vă uitați la cei ce âmbăla așa, precumu
 18 aveți esemplu pre noi. (Căci mulți âmbăla, de cari de multe ori v'amu
 19 ȃsu, ȃru acumu și plângȃndu ȃicu, cȃ *sȃnt* neamicii crucei lui Christosu; Alu cȃrora sfȃrșitu *este* per-
 20 ȃdarea, alu cȃrora Dumneȃeu *este* pȃntecele, și *a cȃrora* mȃrire *este* în rușinea loru, cari cugetȃ cele pȃ-
 20 mȃntesci.) ȃru noi ne purtȃmu ca cetȃțȃni ai cerului, de unde și as-
 21 ceptȃmu pre Mȃntuitorulu, si Domnulu nostru Iisusu Christosu; Care va schimba corpulu nostru celu înjosi-
 21 situ, ca sȃ se facȃ asemenea corpului seu celui mȃrețu, după lucrarea cu care pȃte a-și supune tȃte.

1 Deci, frȃții mei cei iubiți și doriți, bucuria și cununa mea, așa stați în Domnulu, iubiților!

2 Rogu pre Evodia, și rogu pre Sintichia, ca sȃ cugete aceeași în Domnulu.
 3 Încȃ rogu-te și pre tine, soȃiule credinciosu, ajutȃ-li loru, cȃci ele împreună cu mine s'au luptatu pentru evangeliȃ; împreună cu Climentu, și cei-l-ȃlți conclucrȃtori ai mei, ale cȃrora nume *sȃnt scrise* în cartea vieȃei.

4 Bucurați-vȃ în Domnulu totu-de-una, și ȃrȃși ȃicu: Bucurați-vȃ.
 5 Blȃndeȃ vȃstrȃ sȃ se arete tuturoru ȃmeniloru. Aprope *este* Domnulu. Întru nimicu sȃ nu fiți îngrijiți; ci în tȃte prin rugȃ și rugȃciune cu mulțumitȃ sȃ se facȃ cunoscutu cererile
 6 vȃstre lui Dumneȃeu. Și pacea lui Dumneȃeu, care întrecȃ tȃtȃ înȃlegerea, va pȃzi ȃnimele și cugetele vȃstre în Christosu Iisusu.

8 Pe lȃngȃ acestea, frȃții *mei*, cȃte sȃnt adevȃrate, cȃte *sȃnt* respectuȃse, cȃte *sȃnt* drepte, cȃte *sȃnt* curate, cȃte *sȃnt* de iubit, cȃte *sȃnt* demne

de laudȃ, ori-ce virtute, și ori-ce laudȃ, la acestea sȃ vȃ gȃndiți; Cari v'ȃți
 9 și învȃțatu, și ȃți primitu, și ȃți vȃȃutu în mine, *acestea* sȃ *le* faceți; și Dumneȃeulu pȃcei va fi cu voi.

M'amu bucuratu fȃrte în Dom-
 10 nulu, cȃ în sfȃrșitu s'a desceptatu ȃrȃsi îngrijirea vȃstrȃ de mine, la care și gȃndiați, darȃ v'a lipsitu
 11 timpu potrivit. Nu dȃrȃ cȃ ȃicu acȃsta pentru lipsa *mea*; cȃci m'amu
 12 deprinsu în ori-ce sȃnt a fi îndestulat. Sciu și a suferi lipsȃ, și a ave
 12 de prisosu; în totu și în tȃte m'amu învȃțatu, și a mȃ sȃtura și a flȃ-
 13 mȃndi; și a ave prisosu și a suferi lipsȃ. Tȃte le potu prin Christosu, care
 13 mȃ întȃresce.

Darȃ bine ȃți fȃcutu, de ȃți luatȃ
 14 parte la strȃmtorarea mea. Scȃți și voi, Filippeniloru, cȃ la începutulu
 15 evangeliȃi, cȃndu amu ȃșitu din Macedonia, nici o beserica nu a statu în
 16 legaturȃ cu mine în privinȃ de dare și de luare, de cȃtu numai voi singuri. Cȃci chiaru în Thessalonicu și o datȃ
 16 si de duoȃ-ori ȃți trȃmesu cele spre trebuinȃta mea. Nu cȃ cautu dare, ci
 17 cautu fruptulu ce prisosescȃ pe socȃtȃla vȃstrȃ. Darȃ amu de tȃte, și amu
 18 de prisosu, m'amu împlutu, luȃndu de la Epafroditu *cele trȃmese* de la
 19 voi, mirosu de bunȃ mirȃsmȃ, sacrificiu bine-primitu, plȃcutu lui Dumneȃeu. ȃru Dumneȃeulu meu sȃ în-
 20 deplinȃscȃ tȃte trebuinȃtele vȃstre, după bogȃȃia sa în mȃrire prin Christosu Iisusu. ȃru lui Dumneȃeu și
 20 Pȃrintelui nostru *fie* mȃrire în seculii seculiloru. Aminu.

Salutați pre toți sȃnȃii în Christosu
 21 Iisusu. Vȃ salutȃ pre voi frȃții, cari sȃnt cu mine. Vȃ salutȃ toți sȃnȃii,
 22 mai alesu cei din casa Cesarului. Cha-
 23 rulu Domnului nostru *fie* cu voi toți. Aminu.

Cȃtrȃ Filippeni s'a scrisu de la Roma și s'a trȃmesu prin Epafroditu.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

C O L O S S E N I.

CAP. 1.

Credința Colossenilor. Suferințele lui Pavelu..

- 1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Christosu prin voia lui Dumneșeu, și Timotheiu fratele: Sântiloru și credincioșiloru frați în Christosu ce sânt în Colosse: Charu *fie* voui și pace de la Dumneșeu, Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Mulțumimu lui Dumneșeu și Părintelui Domnului nostru Iisusu Christosu, totu-de-una rugându-ne pentru voi. Aușindu de credința vóstră cea în Christosu Iisusu, și iubirea vóstră cătră
- 5 toți sântii; Pentrusperanța cea păstrată voui în ceriuri, de care ați aușitu mai nainte în cuvântulu adevărului evangheliei; Care a venit la voi, precumu și în tótă lumea, și produce fructu, precumu și în voi, din ziua în care ați aușitu și ați cunoscutu charulu lui Dumneșeu într'adeveru; Precumu v'ați și învățatu de la Epafra, iubitulu conlucrătoru cu noi, care este pentru voi servu credinciosu alu lui Christosu. Care ni-a și aretatu iubirea vóstră în Spiritu.
- 9 Dreptu aceea și noi, din care di amu aușitu *de aceștea*, nu încetămu rugându-ne pentru voi, și cerendu ca să vă împleți de cunoscința voiei lui în tótă înțelepciunea și înțelegerea
- 10 spirituală; Ca să âmblați cu vrednicia Domnului spre a-i plăce în tóte, fructiferi fiindu în totu lucrulu bunu, și crescendu în cunoscința lui Dumneșeu; Întărindu-vă cu tótă puterea duple puterea cea mărêță a sa în tótă îngăduirea și îndelunga-răbdare cu
- 12 bucuria; Mulțumindu Părintelui, care ne-a învrednicitu a fi părtași ai sôrtei sântiloru în lumină; Care ne-a scăpatu din puterea întunerecului, și ne-a strămutatu în împărăția Fiiului seu
- 14 celui iubit; În care avemu rescumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor; Care este chipulu lui Dumneșeu celui nevêdutu, ântěiu-născutulu a tótă făptura. Căci printr'însulu s'au făcutu tóte, cele din ceriuri și cele

de pe pământu, cele vêdute și cele nevêdute; séu tronurile séu domniele, séu începătoriele, séu stěpânirile; tóte s'au făcutu printr'însulu și pentru d'însulu; Și elu este mai nainte de tóte, și tóte printr'însulu subsistă; Și elu este capulu corpului, besericei; carele este și începutulu, ântěiu-născutulu din morți; ca să fie elu în tóte celu d'ântěiu.

Căci *Părintele* a bine-voitu, ca în elu să locuască tótă plinitatea; Și făcendu pacea prin sângele crucei lui, să împace printr'însulu tóte pentru sine; printr'însulu, *dicu*, séu celoru de pe pământu, séu celoru din ceriuri.

Și pre voi, cari erați ôre-cându înstrăinați și neamici cu mintea prin lucruri rele, dară acumu v'a împăcatu, În corpulu carnei lui prin mórte, ca să vă pună sânti și fără de prihană și nevinovați înaintea sa; De veți rămâne întemeiați și întăriți în credință, și nu veți părăsi speranța evangheliei, de care ați aușitu, carea s'a și predicatu la tóte făpturile cele de subu ceriu; căreia eu Pavelu sânt servu.

Acumu mă bucuru în suferințele mele pentru voi, și îndeplinescu lipsele suferințelor lui Christosu în corpulu meu pentru corpulu seu, care este beserica; Căreia eu m'amu făcutu servu, duple direcțoria care Dumneșeu mi-a datu pentru voi, ca să predicu cu deplinătate cuvântulu lui Dumneșeu; Adeacă misterulu celu ascunsu din toți seculii și din tóte generațiunile, éru acumu s'a aretatu sântiloru lui; Căroru a voit Dumneșeu a li face cunoscutu, care *este* bogăția mării misterului acestuia între Ginți, care este Christosu între voi, speranța mării; Pre care noi 'lu predicămu, îndemnându pre totu omulu, și învățându pre totu omulu în tótă înțelepciunea; ca să punu înainte pre totu omulu desevarșitu în Christosu. Spre acésta mă și ostenescu, luptându-mă prin puterea lui, care lucrăză puternicu prin mine.

CAP. 2—4.

Tesaur de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși. Îndemnare la pietate și la urmarea detoriilor casnice. Despre stăruință în rugăciune. Salutări.

- 1 Că voiescu să știți cât de mare luptă
țin pentru voi, și pentru cei din Lao-
dicea, și pentru aceia cari nu au vă-
2 dutu făcia mea în corp; Ca să se
mângăie ânimele lor, unite fiindu în
iubire, și ca să fiți deplin înformați
de totă înțelepciunea înțelegerii, spre
cunoștința misterului lui Dumnezeu,
3 și a Părintelui și a lui Christos; În
care sunt ascunse toate tesaurile înțe-
4 lepciunii și ale cunoștinței. Și acesta
dă, ca nimenea să nu vă amăgescă
5 cu cuvinte de înduplecare. Căci deși
nu sunt de față cu corpul, dară cu
spiritul sunt împreună cu voi, bucu-
rându-mă, și vădându rându-va voastră
și tăria credinței voștre în Christos.
6 Deci precum ați primitu pre Chris-
tosu Iisus Domnul, așa să amblați
7 într'însul; În rădăcină și zidiți fiindu
într'însul, și întărindu-vă în credință,
precum v'ați învățat, înaintindu în
ea cu mulțumită.
8 Căutați ca să nu vă răpescă cineva
cu filosofie, și cu înclăciunea deșertă,
dupre tradițiunea omnilor, dupre
elementele lumii, și nu dupre Chris-
9 tosu. Căci într'însul locuiește totă
10 plinitatea dumnezeirii trupește. Și
sunteți deplin într'însul, care este
capul a totă începătoria și puterea.
11 În care sunteți și circumciși cu cir-
cumcisiune nefăcută de mâni, în des-
brăcarea corpului păcatelor carnei
12 în circumcisiunea lui Christos. În-
gropați fiindu împreună cu el în bo-
tezu, în care v'ați și sculat împreună,
prin credința faptică alui Dumnezeu,
13 care l'a sculat din morți. Și pre voi,
cari erați morți în păcate și în necir-
cumcisiunea carnei voștre, v'a viu-
făcutu împreună cu d'însul, ertându-
14 vî totă greșelele; Stergându în scrisul,
celu contră noastră, fostu în ordine, ceea
ce ni era contrariu; și l'a luat din
15 meșlocu, pironindu-lu pe cruce; Des-
brăcându începătoriile și puterile,
i-a veditu de față, triumfându asupra
loru prin ea.
16 Deci nimenea să nu vă condamne
pentru mâncare sau băutură, sau în

privața serbătorei, sau a lunei noue,
sau a sâmbetelor; Cari sunt umbră 17
celor viitoare; erau corpul este alu
lui Christos. Să nu vă răpescă cineva 18
resplata voastră, subu cuvântulu umi-
linței și adorării ângerilor, amblându
în cele ce nu le-a vădutu, îndesertu
îngânfându-se din mintea sa trupescă;
Și neștiindu Capulu, din care totu cor- 19
pulu prin încheieturi și legături pri-
mindu hrană, și alcătuindu-se, face
crescere dupre Dumnezeu.

Deci de ați muritu împreună cu 20
Christos în privața elementelor lu-
mei, de ce primiți ordine, ca cumu
ați trăi încă în lume? (Cumu sunt: 21
Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi.
Cari sunt toate spre stricăciune prin 22
întrebuințare :) dupre ordinele și în-
vățăturele omnilor. Cari într'ade- 23
văru au părere de înțelepciune în ado-
rarea dupre voință și umilință, și în
negrijirea corpului, nu cu vre o onoare
spre îndestularea corpului.

De v'ați sculat împreună cu Chris- 1
tosu, căutați cele de sus, unde șede
Christos d'a dreapta lui Dumnezeu.
Cugetați la cele de sus, erau nu la 2
cele de pe pământ. Căci ați muritu, 3
și viața voastră este ascunsă cu Chris-
tosu în Dumnezeu. Când se va areta 4
Christos, viața noastră, atunci și
voi împreună cu dînsul vă veți areta
în mărire.

Dreptu aceea omorîți membrele 5
voștre cele de pe pământ: desfrâna-
rea, necurăția, patima, pofta cea rea,
și sgârcenia, care este idolatriă; Pen- 6
tru cari vine mânia lui Dumnezeu
preste fiii neascultării; Între cari și 7
voi ore-cându ați amblat, cându tra-
iați într' acelea. Eru acumu lepădați 8
toate acestea: mânia, iuțimea, reutatea,
hula, cuvântulu de rușine din gura
voastră. Nu vorbiți minciună unulu 9
cătră altulu, fiindu că v'ați desbrăcatu
de omulu celu vechiu dimpreună cu
faptele lui; Și v'ați îmbracatu în celu 10
nou, care se înnoesce spre cuno-
ștință, dupre chipulu celui ce l'a
făcutu; Unde nu este nici Ellinu, 11
nici Iudeu, circumscrisu nici necir-
cumscrisu, barbaru, Scitu, servu sau
liberu, ci Christos toate și în toate.

12 Deci îmbrăcați-vă ca nisce aleși ai lui Dumnezeu, sânti și iubiți, în
 13 inimă de îndurări, în bunătate, în umilință, în blândeță, în îndelungă-
 răbdare; Îngăduindu unulu pre altulu, și ertându unulu altuia, de are cineva
 de a se plânge asupra cuiva; precumu și Christosu a ertatu voui, așa și voi.
 14 Eru preste toate acestea *îmbrăcați-vă* în iubire, care este legătura desevâr-
 15 șirei. Și pacea lui Dumnezeu să dom-
 nescă în ânimel vâstre, la care sîn-
 teți și chiămați *ca membre* ale unui
 16 corp; și fiți mulțumitori.
 Cuvântulu lui Christosu să locu-
 17 escă în voi cu bogăția în totă înțe-
 lepciunea; învățându-vă și îndem-
 nându-vă unulu pre altulu cu psalmi
 și cu imne și cu cântări spirituale,
 18 cântându cu charu în ânimel vâstre
 Domnului. Și ori-ce faceți, cu cuvân-
 19 tulu său cu lucrulu, *să faceți* toate în
 numele Domnului Iisusu, mulțumindu
 lui Dumnezeu și Părintelui prin elu.
 18 Femeiloru, supuneți-vă bărbațiloru
 19 vostri, precumu se cade în Domnulu.
 Bărbațiloru, iubiți-vi femeel *vôs-*
 19 *tre*, și nu vă amăriți asupra loru.
 20 Copiiloru, ascultați pre părinții
 21 vostri în toate; căci acesta este bine-
 plăcutu Domnului.
 21 Părințiloru, nu întăritați pre copiii
 22 vostri spre mâniă, ca să nu se descu-
 rageze.
 22 Serviloru, ascultați în toate pre
 domnii *vostri* cei duple corp, nu nu-
 mai servindu la vedere, ca cei ce voru
 să placă ômeniloru; ci în simplitatea
 23 ânimei, temându-vă de Dumnezeu;
 Și totu ce faceți, să faceți din sufletu,
 ca Domnului, éru nu *ca* ômeniloru;
 24 Șciindu că de la Domnulu veți primi
 resplătirea moscenirei, căci serviți
 25 Domnului Christosu. Eru celu ce face
 nedreptate, va primi acea nedreptate
 ce a făcutu; și nu este căutare în față.

1 Stépâniloru, ce este cu dreptulu,
 și *ce este* tocmelă, dați serviloru;
 2 șciindu că și voi aveți Domnu în ceriu,
 2 Stăruiți în rugăciune, și prive-
 3 ghiati într'însa cu mulțumită; Ru-
 gându-vă totu-o-dată și pentru noi,

ca să ni deschidă Dumnezeu ușă
 pentru cuvântu, ca să predicăm
 misterulu lui Christosu, pentru care
 și sînt în lanțuri; Ca să-lu facu cu-
 4 noscutu, precumu se cade a vorbi.

Amblați cu înțelepciune cătră cei 5
 de afară, rescumpărându timpul.
 Cuvântulu vostru totu-de-una *să fie* 6
 cu charu, diresu cu sare; ca să sciți
 cumu vi se cade a respunde fie-
 căruia.

Tôte cele despre mine vile va spune 7
 Tichicu, iubitulu frate, și credincio-
 sulu servu, si împreună-servu în Dom-
 nulu; Pre care l'amu trămesu la voi 8
 înadinsu, ca să afle cele despre voi,
 și să mângăie ânimel vâstre; Împre- 9
 ună cu Onesimu, credinciosulu și iubi-
 tulu frate, care este dintre voi. Aceia vî
 vor face cunoscutu toate cele de aicea.

Vă salută pre voi Aristarchu celu 10
 împreună cu mine legatu, și Marcu,
 nepotulu Barnabei, (despre care ați
 primitu cereri să-lu primiți, de va
 veni la voi;) Și Iisusu ce se chiamă 11
 Iustu, cari sînt din cei circumciși.
 Acestia singuri *sînt* conlucrătorii *mei*
 pentru împărăția lui Dumnezeu, care
 mi-au fostu de mângăiare. Vă salută 12
 Epafra, care este dintre voi, servu
 alu lui Christosu, care în totu tim-
 pulu se luptă pentru voi în rugăci-
 uni, ca să fiți desevârșiți, și deplini
 în totă voia lui Dumnezeu. Căci măr- 13
 turisescu de d'însulu, că are multă
 rîvnă pentru voi și pentru cei din
 Laodiceea și din Ieropoli. Vă salută 14
 Luca, mediculu celui iubit, și Demasu.

Salutați pre frații cei din Laodi- 15
 cee, și pre Nimfanu, și beserica cea
 din casa lui. Și cându se va ceti acé- 16
 stă epistolă de cătră voi, faceți ca
 să se cetască și în beserica Laodice-
 niloru, și ca și voi să cetiți cea din
 Laodiceea. Și diceți lui Archipu: Caută 16
 serviciulu care ai primitu de la Dom-
 nulu, ca să-lu împlinesci.

Salutarea cu mâna mea a lui Pa- 18
 velu. Aduceți-vă aminte de lanțurile
 mele. Charu *fie* cu voi. Aminu.

*Cătră Colosseni s'a scrisu de la
 Roma și s'a trămesu prin Tichicu și
 Onesimu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĒIA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I .

CAP. 1.

Pavelu laudă pre Thessaloniceni pentru statornicia lor în credință.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu bericeii Thessalonicenilor în Dumneḃeu Părintele și Domnulu Iisusu Christosu : Charu *fie* voui și pace de la Dumneḃeu Părintele nostru, și de la Domnulu nostru Iisusu Christosu.
- 2 Mulțumimu lui Dumneḃeu în totu timpulu pentru voi toți, făcēdu amintire de voi în rugăciunile nōstre;
- 3 Neincetatu amintindu-ne de lucrulu credinței vōstre, și ostenēla iubirei, și răbdarea speranței, în Domnulu nostru Iisusu Christosu, înaintea lui
- 4 Dumneḃeu și Părintele nostru ; Sciindu, frați iubiți de Dumneḃeu, alegerea vōstră. Căci evangelia nōstră
- 5 nu a fostu la voi numai în cuvētu, ci și în putere și în Spiritulu Sāntu, și cu multă siguranță, precumu și sciți în ce chipu ne-amu purtatu în-
- 6 tre voi pentru voi. Și voi ne-ați imitatu pre noi și pre Domnulu, primindu cuvēntulu în multă strîmtorare, cu
- 7 bucuria Spiritului Sāntu : Încātu v'ați făcutu esemplu tuturoru celoru ce
- 8 credu în Macedonia și Achaia. Căci de la voi s'a datu în scire cuvēntulu Domnului, nu numai în Macedonia și Achaia, ci și în totu loculu s'a fă-
- 9 cutu cunoscută credința vōstră în Dumneḃeu ; încātu nu avemu trebuință să mai vorbimu. Căci aceia singuri
- 10 spunu de noi, ce feliu de întrare amu avutu la voi, și cumu v'ați întorsu la Dumneḃeu de la idoli, a servi Dum-
- neḃeului celui viu și adevēratu ; Și a accepta pre Fiiulu lui din ceriu, pre care l'a sculatu din morți, *adecă* pre Iisusu, care ne mântuesce de mânia ce va să fie.

CAP. 2, 3.

Zelulu și desinteresarea apostolului în predicarea evangheliei. Buna credință a Thessalonicenilor. Iubirea și urările lui pentru ei.

- 1 Căci voi singuri sciți, frațiloru, că întrarea nōstră la voi nu a fostu înde-

șertu. Ci, deși mai'nainte amu suferitu, și amu fostu reu tractați, precumu sciți, în Filippi, amu îndrāsniu în Dumneḃeulu nostru a vorbi cătră voi evangelia lui Dumneḃeu cu multă luptă. Căci predicarea nōstră nu *s'a* 3 *făcutu* din înclăciune, nici din *cugete* necurate, nici cu vicleșugu ; Ci precumu 4 ne-amu socotitu vrednici de Dumneḃeu, ca să ni se încredințeze evangelia, așa vorbimu ; nu plăcēdu ómeniloru, ci lui Dumneḃeu, celui ce cērcă ânimelenōstre. Căci nici-o-dată 5 nu amu întrebuițatu cuvinte lingușitóre, precumu sciți, nici unu cuvētu pentru sgârceniă ; Dumneḃeu este martoru ; Nici nu amu căutatu laudă 6 de la ómeni, nici de la voi, nici de la alții ; deși amu pututu să vē îngreuiāmu ca apostoli ai lui Christosu ; Ci amu fostu cu linisce în meḃiloculu 7 vostru, precumu doica 'și caută de copiii sei : Așa dorindu de voi, amu 8 voitu a vī împărtăși nu numai evangelia lui Dumneḃeu, ci încă și sufletele nōstre, pentru că ați fostu noui iubiți. Căci vī aduceți aminte, fra- 9 țiloru, de ostenēla și truda nōstră, că ḃiua și nōptea lucrāndu, ca să nu îngreuiāmu pre cineva din voi, v'amu predicatu evangelia lui Dumneḃeu. Voi *sūnteti* marturi, și Dumneḃeu, 10 cumu cu pietate și cu dreptate și fără deprihană ne-amu purtatu cătră voi cari ați creḃutu ; Precumu sin- 11 guri sciți cumu amu îndemnatu și amu mângaiatu pre fie-care din voi, ca unu părinte pre copiii sei ; *jurāndu-vē*, Ca să âmbლაți vrednici de Dum- 12 neḃeu, care v'a chiāmatu la împērăția și mărirea lui.

Dreptu aceea și noi mulțumimu lui 13 Dumneḃeu neincetatu, că primindu cuvēntulu lui Dumneḃeu, care l'ați auḃitu de la noi, l'ați primitu nu *ca* cuvēntulu ómeniloru, ci precumu este într'adevēru, cuvēntulu lui Dumneḃeu, care se și lucrēză în voi cari creḃeți. Căci voi, frațiloru, ați imi- 14

tatu besericele lui Dumneḃeu cari sũnt în Iudeea în Christosu Iisusu; cãci aceleași ați suferitu și voi de la cei de unu nẽmu cu voi, precumu
 15 și acele de la Iudei; Cari au omorõtu și pre Domnulu Iisusu și pre profeții loru, și pre noi ne-au persecutatu; și nu placu lui Dumneḃeu, și sũnt
 16 contrari tuturoru ómeniloru; Cari ne oprescu să vorbimu gințiloru ca să se mãntuescã, ca să-si îndeplinescã pẽcatele loru pururea; și a sositu asupra loru mãnia spre perḃare.
 17 Èru noi, frațiloru, despãrțiți fiindu de voi pentru unu timpu, cu fația, nu cu ânima, mai multu ne-amu silitu a vedé fația vóstrã cu mare dorință. Pentru aceea amu voitu să venim
 18 u la voi, adecã eu Pavelu, și odatã și de duoé ori; èru Satana ne-a
 19 opritu. Cãci care *estes* speranța nóstrã, séu bucuria, séu cununa laudei? Au nu și voi *veți fi* înaintea Domnului nostru Iisusu Christosu la venirea
 20 lui? Da, voi sũnteti mãrirea și bucuria nóstrã.

1 Dreptu aceea neputẽdu mai multu rãbda, amu bine-voitu a remãné în
 2 Athena singuri; Și *v*'amu trãmesu pre Timotheiu, fratele nostru, și servulu lui Dumneḃeu și conlucrãtorulu nostru în evangelia lui Christosu, să
 3 vè întãrescã și să vè svãtuescã în privirea credinței vóstre: Canici unulu să nu se clãtescã într'aceste strĩmto-
 4 rãri; cãci singuri sciți, cã spre acẽsta sũntemu hotãrĩți. Cãci, cãndu amu fostu la voi, v'amu ḃisu mai'nainte, cã vomu ave strĩmto-
 5 rãri; și s'a și întẽmplat, și sciți. Dreptu aceea neputẽdu mai multu rãbda, l'amu trãmesu să cerceteze despre credința vóstrã, ca nu cumva să vè fi
 6 ispititu ispititorulu, și ostenéla nóstrã să fie îndeșertu.
 7 Èru sosindu Timotheiu la noi de la voi, și dãndu-ni în scire credința și iubirea vóstrã, și cumcã în totu timpulu vè amintiți de noi, dorindu a ne vedé pre noi, precumu și noi
 8 pre voi; De aceea, frațiloru, ne-amu mãngãiatu de voi în tótã strĩmtoarea și nevoia nóstrã prin credința vóstrã.
 9 Cãci noi acumu trãimu, fiindu cã stati

statornici în Domnulu. Cãci ce mul- 9
 țumitã vomu puté întórce lui Dumneḃeu în privirea vóstrã, pentru tótã bucuria cu care ne bucurãmu de voi înaintea Dumneḃeului nostru! Nóptea
 10 și ḃiua pré multu rugãndu-ne, ca să vedemu fația vóstrã, și să îndeplinim
 11 aceea ce lipsesce credinței vóstre.

Èru însu-și Dumneḃeu și Pãrintele 11
 nostru, și Domnulu nostru Iisusu Christosu, să îndrepteze calea nóstrã cãtrã voi; Și să vè faca Domnulu să cre- 12
 sceți și să prisosiți în iubire unulu cãtrã altulu, și spre toți, precumu și noi spre voi; Ca să *se* întãrescã ân- 13
 mele vóstre în sãntire, *fiindu voi* fãrã prihanã înaintea lui Dumneḃeu și Pãrintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisusu Christosu cu toți sãntii sei.

CAP 4.

Îndemnare la sãntire. Mãngãieri provenite din înviarea morțiloru.

Pe lũngã acestea, frațiloru, vè rugãmu 1
 și *vè* îndemnãmu în Domnulu Iisusu, ca, precumu v'ati învẽțatu de la noi, cumu să cade âmblați, și să plăceți
 2 lui Dumneḃeu, *așa* să prisosiți totu mai multu. Cãci sciți ce ordinu v'amu
 3 datu prin Domnulu Iisusu. Cãci acẽsta este voia lui Dumneḃeu; sãntirea vóstrã, și ca să vè feriți de desfrẽnare; Încãtu să scie fie-care din voi cumu
 4 să-și pãzescã vasulu în sãntire și onóre; Nu în poftã desfrẽnatã, precumu și
 5 Gințile cari nu cunosc pre Dumneḃeu. Ca nimenea să nu facã nedreptate și
 6 să nu încele pre fratele seu în afaceri; cãci Domnulu *este* resbunãtoru de tóte
 7 acestea, precumu mai 'nainte v'amu ḃisu, și *v*'amu prevenitu. Cãci Dumneḃeu nu ne-a chiãmatu spre necurãția, ci spre sãntire. Dreptu aceea
 8 celu ce nesocotesce *acestea*, nu nesocotesce pre omu, ci pre Dumneḃeu, care ni-a și datu Spiritulu celu sãntu.

Èru despre iubirea de frați nu trebue 9
 să vĩ mai scriu, cãci înși-vè voi sũnteti învẽțati de la Dumneḃeu, să iubiți unulu pre altulu. Și într'adevẽru și
 10 faceți aceea spre toți frații, cari sũnt în tótã Macedonia; èru noi vè rugãmu, frațiloru, ca să sporiti totu mai
 11 multu; Și ca să vè siliți a fi linisciți, și să faceți ale vóstre, și să lucrați cu mânele vóstre, precumu v'amu

- 12 ordinau; Ca să âmblați cu cuviință
cătră cei de afară, și de nimenea să
nu aveți trebuință.
- 13 Și nu voiescu, fraților, să fiți în
necunoscință despre cei ce au ador-
mitu, ca să nu vă întristați, ca și
- 14 cei-l-alți cari nu au speranță. Căci de
credemu, că Iisusu a muritu și a în-
viatu, așa și pre cei adormiți în Iisusu
îi va aduce Dumnezeu împreună cu
- 15 elu. Căci acestea vorbimu voui duple
cuvântulu Domnului, că noi cei vii,
cari vomu fi remași pînă la venirea
Domnului, nu vomu întrece pre cei
- 16 adormiți; Căci însu-și Domnulu se va
pogori din ceriu într-o strigare, în vo-
cea arhangelului, și în trîmbița lui
Dumnezeu; și cei morți în Christosu
- 17 voru învia întîiu; Apoi noi cei vii,
cari vomu fi remași, împreună cu
d'înșii ne vomu răpi în nuori, spre
întîmpinarea Domnului în aeru; și
așa vomu fi cu Domnulu totu-dé-una.
- 18 Dreptu aceea mîngăiați-vă unii pre
alții cu cuvintele acestea.

•CAP. 5.

Îndemnare spre a priveghia și a ne pregăti, așteptându
dîna Domnului. Învătăuri și salutări.

- 1 Éru de timpi și anotimpi, frați-
loru, nu aveți trebuință să vă scriu.
- 2 Căci înși-vă știți bine, că dîna Dom-
nului așa va veni ca unu furu nîptea.
- 3 Căci *atuncea* cîndu voru dice: Pace
și siguranță; atunci fără de scire va
veni preste d'înșii perđarea, ca și du-
rerea preste cea îngrecată; și nu voru
scăpa. Éru voi, fraților, nu sînteți
- 4 în întunerecu, ca să vă apuce cea dî
ca unu furu. Voi toți sînteți fii ai
luminei, și fii ai dîlei; nu sîntemu ai
- 5 nopței, nici ai întunerecului. Dreptu
aceea să nu dormimu ca și cei-l-alți,
ci să priveghiăm, și să fimu trezi.
- 7 Căci cei ce dormu, nîptea dormu; și
cei ce se îmbetă, nîptea se îmbetă.
- 8 Éru noi fiindu ai dîlei, să fimu trezi,
îmbrăcându-ne în platoșa credinței

și a iubirei, și cu coifulu, speranța
mîntuirei. Căci Dumnezeu nu ne-a 9
hotărîtu spre mîniă, ci spre dobîndirea
mîntuirei, prin Domnulu nostru Iisusu
Christosu, Care a muritu pentru noi, 10
ca ori de priveghiăm, ori de dormimu,
împreună cu elu să trăimu. Deci 11
mîngăiați-vă unulu pre altulu, și edi-
ficați unulu pre altulu, precumu și
faceți.

Și vă rugăm, fraților, să recu- 12
nósceți pre cei ce se ostenescu între
voi, și pre mai marii vostri în Dom-
nulu, și pre cei ce vă svătuescu. Și 13
să-i pré-prețuiți în iubire pentru lu-
crulu lor. Și fiți în pace între voi.

Dară vă rugăm, fraților, în- 14
demnați pre cei fără de rînduélă,
mîngăiați pre cei puçini la sufletu,
spriginiți pre cei slabi, fiți îndelungu-
răbdători spre toți.

Căutați ca nimenea să nu resplă- 15
tésca cuiva reu pentru reu; ci în
totu timpul să urmați cele bune,
și între voi înși-vă și spre toți.

Bucurați-vă totu-dé-una. Rugați- 16,17
vă neîncetatu. În tóte mulțumiți; 18
căci acésta este voia lui Dumnezeu
în Christosu Iisusu pentru voi.

Nu stîngeți Spiritulu. 19

Nu desprețuiți profetiele. Cerce- 20,21
tați tóte; țineți ceea ce este bunu.
Feriți-vă de totu lucrulu reu. 22

Éru însu-și Dumnezeulu păcei să 23
vă sîntésca deplinu; și întregu spi-
ritulu vostru și sufletulu și corpulu
să se păzescă fără de prihană la ve-
nirea Domnului nostru Iisusu Chris-
tosu. Credinciosu *este* celu ce v'a 24
chîamatu, care va și face.

Fraților, rugați-vă pentrunoi. Sa- 25,26
lutați pre toți frații cu sărutare sîntă.
Vă juru pre Domnulu, ca să se cetescă 27
acéstă epistolă tuturor fraților sînți.

Charulu Domnului nostru Iisusu 28
Christosu *fie* cu voi. Amin.

*Anteia epistolă cătră Thessaloni-
ceni s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DOUA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I.

CAP. 1.

Îndemnare spre pietate și statornică în întristări.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu besericei Thesalonicenilor în Dumneșeu, Părintele nostru, și în Domnulu Iisusu
- 2 Christosu : Charu *fi* voui și pace de la Dumneșeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Sântemu detori a mulțumi lui Dumneșeu în totu timpul pentru voi, fraților, precum se cade, pentru că credința vóstră cresce fórte, și iubirea fie-căruia dintre voi prisosesce de la unulu cătră altulu ; Încătu și noi înși-ne ne lăudămu în voi în besericele lui Dumneșeu, pentru răbdarea și credința vóstră în tóte persecuțiunile și strîmtorările, cari suferiți ; *Carea este* o dovédă a dreptej judecări a lui Dumneșeu, că vă veți afla vrednici împărăției lui Dumneșeu, pentru care și suferiți, Fiindu că *este* cu dreptate la Dumneșeu a face strîmtorare celoru
- 7 ce vă strîmtorează ; Éru voui celoru strîmtorați repausu cu noi, cându se va descoperi Domnulu Iisusu din ceriu cu ângerii puterei sale, Cu vâpăia de focu, dându resbunare celoru ce nu cunosc pre Dumneșeu, nici nu ascultă evangelia Domnului nostru Iisusu Christosu ; Cari voru fi pedepsiți cu eternă perđare de la fața Domnului, și de la mărirea puterei sale ;
- 10 Cându va veni să semărescă în sânții sei, și să se facă minunatu în toți cei ce au cređutu, (căci și mărturia nóstră între voi s'a cređutu) într'acea ȓi.
- 11 Pentru aceea ne și rugămu în totu timpul pentru voi ; ca Dumneșeu nostru să vă facă vrednici chiămării *sale*, și să împlinască cu putere în voi tótă bună-voința *sa*, și lucrulu credinței ; Ca să se mărescă numele Domnului nostru Iisusu Christosu în voi, și voi în elu, duple charulu Dumneșeu nostru, și alu Domnului Iisusu Christosu.

CAP. 2.

Caracterulu lui Antichristu.

- În privința venirii Domnului nostru Iisusu Christosu și a reunirii nóstre cu d'însulu, vă rugămu, fraților, Că nu degrabă să vă clătiți din minte, nici să nu vă spăimântați, nici prin spiritulu, nici prin cuvântu, nici prin epistolă, ca *cumu aru fi trâmésă* de la noi, cumcă s'aru fi apropiatu ȓiua lui Christosu. Să nu vă amăgescă cineva nici într'unu chipu ; căci *acea ȓi nu va veni*, de nu va veni mai ântău apostasia, și de nu se va ivi omulu păcatului, fiulu perderei ; Adversariulu, celu ce se înalță mai pre susu de totu ce se ȓice Dumneșeu și se adoră, ședendu elu în templulu lui Dumneșeu ca Dumneșeu, aretându-se pre sine, că elu este Dumneșeu.
- Au nu vă aduceți aminte, că încă fiindu eu la voi, v'amu ȓisu acestea ? Și acumu sciți ceea ce opresce, ca să se arete elu la timpul seu. Căci misterulu fără-de-legei se lucrăză dejă ; fără numai celu ce opresce *va opri* pêne se va lua din meȓilocu. Și atunce se va areta acelu Nelegiuitu, pre care Domnulu, 'lu va mistui cu suflarea gurei sale, și-lu va perde cu strălucirea venirii sale ; *Pre acela*, a căruia venire este duple lucrarea lui Satana cu tótă puterea și cu semne și minuni mincinoșe ; Și cu tótă amăgirea nedreptăței în cei peritori ; pentru că nu au primitu iubirea adevărului, ca să se mântuască. Pentru aceea li va trâmeste Dumneșeu puteri lucrătore de încelăciune, ca să cređă minciunei ; Ca să se condamne toți cei ce nu au cređutu adevărului, ci au avutu plăcere în nedreptate.
- Éru noi sântemu detori în totu timpul a mulțumi lui Dumneșeu despre voi, fraților iubiți de Domnulu, că Dumneșeu v'a alesu de la începutu spre mântuire prin sântirea Spiritului și prin credință în adevăru ; La care v'a chiămatu prin evange-

lia noastră, spre câştigarea mării
Domnului nostru Iisus Christos.

- 15 Dreptu aceea, fraţilor, staţi sta-
tornici şi ţineţi învăţăturele, cari
v'aţi învăţatu, ori cu cuvântu ori cu
16 epistola noastră. Éru însu-şi Domnulu
nostru Iisus Christos, şi Dumne-
deu şi Părintele nostru, care ne-a
iubit, şi ni-a datu mângâiere eternă
17 şi speranţă bună din charu, Să mân-
gâie ânimele vóstre, şi să vă întărescă
în totu cuvântulu şi lucrulu bunu.

CAP. 3.

Indemnare de a se rugă pentru progresulu evange-
licii, şi de a se despărţi de cei ce au viaţă nere-
gulară.

- 1 Pe lungă acésta, fraţilor, rugaţi-
vă pentru noi, ca cuvântulu Domnu-
lui, să se respândescă, şi să se mă-
2 rescă, precumu *a ajunsu* la voi; Şi
ca să scăpăm de ómenii cei rei şi
vicleni; căci credinţa nu este a tutu-
3 roru. Éru credinciosu este Domnulu,
care vă va întări, şi *vă* va păzi de
4 celu reu. Éru avemu *acéstă* încredere
în Domnulu despre voi, că şi faceţi
5 şi veţi face cele ce *vî* dicemu. Éru
Domnulu să îndrepteze ânimele vós-
tre spre iubirea lui Dumnezeu şi sta-
tornicia pentru Christos.
- 6 Éru *vî* dicemu, fraţilor, în nu-
mele Domnului nostru Iisus Chris-
tosu, ca să *vă* feriţi de totu fratele
ce âmblă fără de rînduélă, şi nu
dupre învăţătura care a primitu de
7 la noi. Căci înşi-vă sciţi, cumu *vi* se

cade a ne urmă; căci noi nu amu
âmblatu fără de rînduélă între voi;
Nici nimenuia pânea nu amu mân- 8
cat'o în daru, ci cu ostenélă şi trudă
nóptea şi ziua lucrăm, ca să nu
îngreuiăm pre cineva din voi; Nu 9
că dóră nu avemu dreptulu, ci ca să
vî dăm pre noi înşi-ne esemplu, spre
a ne urmă. Căci şi cându eram la 10
voi, acésta *vî* ordinamu, că daca cine-
va nu voiesce să lucreze, nici să mân-
nânce. Căci auđimu, că unii dintre 11
voi âmblă fără de rînduélă, nimicu
nelucrându, ci amestecându-se în lu-
crurile altora. Éru unora ca acestora 12
ordinăm, şi-i îndemnăm prin Dom-
nulu nostru Iisus Christos, ca cu
linisce lucrându şă-şi mânânce pâ-
nea lor.

Éru voi, fraţilor, să nu *vă* des- 13
curăgiaţi în a face bine. Éru de nu 14
ascultă cineva de cuvântulu nostru
din acéstă epistolă, să-lu însemnaţi
pre acela, şi să nu *vă* însoţiţi cu elu,
ca să se ruşineze. Dară să nu-lu so- 15
cotiţi ca pre unu neamicu, ci să-lu
îndemnaţi ca pre unu frate.

Éru însu-şi Domnulu păcei să *vî* 16
dee pace pururea în totu chipulu.
Domnulu *fie* cu voi toţi.

Salutare cu mâna mea alui Pavelu, 17
care este semnu în tótă epistola; aşă
scriu. Charulu Domnului nostru Iisus 18
Christos *fie* cu voi toţi. Aminu.

*A duoa epistolă cătră Thessalo-
nicensi s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĒIA CĂTRĂ

TIMOTHEIU.

CAP. 1.

Circumspecţiune şi întrebuinţarea de lege. Pavelu se
dă de esemplu alu milei lui Dumnezeu în evangeliă.

- 1 Pavelu apostolu alu lui Iisus Chris-
tosu, dupre ordinulu lui Dumnezeu
Mântuitorulu nostru, şi Domnului
Iisus Christos, speranţa noastră;
2 Lui Timotheiu, adevăratulu fiu în
credinţă; Charu, milă şi pace de la
Dumnezeu Părintele nostru, şi de la
Iisus Christos Domnulu nostru.
- 3 Precumu te-amu svătuitu să remâi

în Efesu, cându mergeamu în Mace-
donia ca să spui unora, ca să nu în-
veţe într'altu chipu; Nici să ia aminte 4
la basne şi la genealogii nesfârşite,
cari nascu dispute mai multu de câtu
dumnezească edificare cea în credinţă,
aşa să faci.

Éru scopulu ordinulu este iubirea 5
din ânimă curată, şi din conştiinţă
bună, şi din credinţă nefăciarnică;
De la care unii abătându-se, s'au 6
întorsu la cuvinte deşerte; Dându-se 7

de învățători de lege; *éru singuri* neînțelegându cele ce vorbescu, nici
8 despre cele ce dovedescu. Dară scimu
că legea *este* bună, de o întrebuintează
9 cineva potrivit legii. Sciindu acésta,
că legea nu este dată pentru celu
dreptu, ci pentru cei fără de lege și
nesupuși, pentru impioși și păcătoși,
pentru nesânți și spurcați, pentru uci-
dători de părinte și ucidători de mumă,
10 pentru ucigași; Pentru desfrânați,
pentru sodomii, pentru furi de ómeni,
pentru mincinoși, pentru cei sperjuri;
și pentru ori-ce altu ceva contrariu
11 învățătorei celei sănătoșe; Dupre
evangelia măreță a fericitului Dum-
neșeu, carea mi s'a încredințatu.

12 Mulțumescu lui Christosu Iisusu,
Domnului nostru, celu ce m'a întăritu,
că m'a socotitu credinciosu, hotărîn-
13 du-mă pentru serviciu; Pre mine,
celu ce eram mai'nainte hulitoru și
persecutoru, și vătămătoru; ci amu
fostu miluitu, pentru că nesciindu
14 amu făcut'o în necredință. Dară pré
a prisositu charulu Domnului nostru
în credință și iubirea cea în Christosu
15 Iisusu. Acesta *este* cuvântulu credin-
ciosu și vrednicu de totă primirea:
că Christosu Iisusu a venit în lume
să mântuască pre cei păcătoși, din
cari celu d'ântéiu sânt eu.

16 Dară pentru acésta amu fostu mi-
luitu, ca în mine mai'ântéiu să arete
Iisusu Christosu totă îndelunga răb-
dare, ca exemplu celor ce voru să
credă într'insulu spre vieța eternă.
17 Éru Regelui eternu, celui nemuritoriu,
celui nevedutu, unuia pré-înțeleptului
Dumneșeu *fie* onóre și mărire în se-
culii seculilor. Aminu.

18 Acésta cerere 'ți îndreptu, fiule
Timotheiu, ca dupre profețiile cari
s'au făcutu mai'nainte despre tine, să te
lupți dupre d'insele cu luptă bună;
19 Păzindu credință și bună conștiință,
care unii lepădându-o au suferit nau-
fragiu în privirea credinței; dintre cari
este Imeneu și Alesandru; pre cari i-
amu datu Satanei, ca să se învețe să
nu hulască.

CAP. 2.

Apostolului îndemná a se ruga pentru toți ómenii, și
recomandă femeiloru modestia.

1 Deci *vă* îndemnu, ca mai'ântéiu de

tóte să se facă cereri, rugăciuni, ru-
găminti și meșlociri, și mulțumite
pentru toți ómenii; Pentru regi, și 2
pentru toți cari sânt în putere, ca să
petrecemu vieță lină și cu odihnă, în
tótă pietatea și onestitatea. Căci acé- 3
sta *este* bine și bine-primitu înaintea
lui Dumneșeu, Mântuitorului nostru;
Care voiesce ca toți ómenii să se 4
mântuască, și să vină la cunoștința
adevărului. Căci unulu *este* Dumne- 5
șeu, unulu și meșlocitoru între Dum-
neșeu și între ómeni, omulu Iisusu
Christosu; Care s'a datu pre sine 6
prețu de rescumpărare pentru toți,
mărturie pentru timpii sei; Spre care 7
eu sânt rânduitu predicatoru și apo-
stolu, (dicu adevărulu în Christosu,
nu mintu), învățătoru Gintiloru în
credință și în adevăru.

Deci voiescu, ca să se róge ómenii 8
în totu loculu, redicându mâni sante,
fără de mânia și fără de cértă. Ase- 9
menea și femeele, *rugându-se* cu gă-
télă modestă, cu respectu și cu în-
țelepciune, să se împodobască, nu cu
împletituri, fie de auru, fie cu măr-
găritare, fie cu vestminte lucurióse;
Ci [precumu se cade femeeloru ce- 10
loru ce profesază pietate] cu fapte
bune. Femeea să se învețe în linisce 11
cu totă supunerea; Éru femeiei nu dau 12
voia să învețe, nici a-și stepâni bār-
batulu, ci să fie în linisce. Căci Adamu 13
s'a făcutu ântéiu, apoi Eva. Și Adamu 14
nu s'a amăgitu, éru femeea amă-
gindu-se a călcatu ordinulu. Dară se 15
va mântui prin nascerea de copii, de
voru stărui în credință și în iubire, și
în sântire, cu castitate.

CAP. 3.

Cualitatea presbiteriloru și a diaconiloru. Demni-
tatea besericeii.

Acesta este cuvântu adevăratu: De 1
poftesce cineva episcopiă, bunu lucru
poftesce. Dară episcopulu trebuie să 2
fie fără de prihană, bărbatu alu unei
femei, trézu, prudentu, cuviinciosu,
iubitoru de străini, vrednicu de a în- 3
vêța; Nebețivu, nebătěușu, nedori-
toriu de căstigu neonestu, blându,
neiubitoriu de cértă, nesgărcitu; Bine 4
îngrijindu-se de casa sa, avědu copiii
sei ascultători cu totă modestia. [Căci 5

dacă nu scie cineva a-și îngriji casa sa, cumu va îngriji de beserica lui 6 Dumneșeu?] Nu noviciu, ca nu îngân-
fându-se să cadă în cursa diabolului. 7
Erăși, trebuie să fie și bine încercatu de la cei din afară; ca să nu cadă în defăimare și în cursa diabolului.

8 Asemenea și diaconii *trebuie să fie* modesti, nu înduoelnici în cuvinte, nu dedați la vinu multu, nedoritori de 9 câștigu neonestu; Păzindu misteriuu credinței în conștiință curată. Și 10 acestia ântău să se cerceteze, după aceea să se diaconescă, fiindu fără 11 de prihană. Asemenea și femeele *loru* *trebuie să fie* modeste, nevorbitore de 12 reu, treze, credinciose în toate. Diaconii să fie bărbați ai unei femei, bine îngrijindu-se de copiii și casele lor. 13 Căci cei ce diaconescu bine, și dobândescu tréptă bună, și multă îndrăsnélă în credința cea în Christosu Iisusu.

14 Acesta și scriu, sperându a veni 15 la tine curându, Séu de mă voiu întârția, să scii cumu trebuie să petreci în casa lui Dumneșeu, carea este beserica lui Dumneșeu celui viu, stâlp 16 și întărire a adevărului. Și într'adevăr mare este misteriuu pietăței; Dumneșeu s'a aretatu în corp, s'a îndreptatu în spirit; s'a vedutu de ângeri, s'a predicatu Gintiloru; s'a creșutu în lume, s'a înălțatu în mărire.

CAP. 4.

Predicarea unei mari apostasii, și îndemnare la milă.

1 Éru Spiritulu vorbesce rostitu, că în timpii de apoi se voru abate unii de la credință, luându aminte la spiritele cele încelătore, și la învățăturele 2 demonilor; Ale celoru ce cu făciăriă vorbescu minciuni, fiindu înferăți în 3 a loru conștiință; Oprindu a se însura, și *ordinându* a se reținé de bucatele, cari Dumneșeu le-a facutu spre gustare cu mulțumită de cătră 4 cei ce credu și cunosc adevărulu. Căci totă făptura lui Dumneșeu *este* bună, și nimicu nu *este* de lepédatu, 5 care se ia cu mulțumită; Căci se sântesce prin cuvântulu lui Dumneșeu și prin rugăciune.

6 De vei aduce aminte fraților de

acestea, vei fi bunu servu alu lui Iisusu Christosu, crescutu în cuvintele credinței, și ale bune învățături, căreia ai urmatu. Éru de basnele cele 7 profane și băbesci feresce-te; și deprinde-te *mai bine* în pietate; Căci 8 esercițiulu corporalu pușinu folosește; éru pietatea este spre toate de folos, avendu promisiunea vieței de acum, și a acelei viitoare; Credin- 9 ciosu *este* cuvântulu, și demnu de totă primirea. Căci spre acesta ne și oste- 10 nimu, și sântemu defăimați, pentru că ne-amu încredințatu în Dumneșeu cel viu, care este Mântuitoru tuturor omenilor, mai cu sémă celoru credincioși. Acestea spune și în- 11 vătă.

Nimenea să nu desprețuască tine- 12 rețele tale; ci te fă esemplu credincioșiloru în cuvântu, în petrecere, în iubire, în inspirațiune, în credință, în 13 curățire. Până ce voi veni, ia aminte la cetire, la îndemnare, la învățatură. Nu fii neluătoriu de sémă la darulu 14 ce este în tine, care ți s'a datu prin profetiă cu punerea mâneloru presbiteriului. Acestea cugetă; într'acestea 15 stăi, ca înaintarea ta să fie vederată în toate. Păzesce-te pre tine și învă- 16 țatura; remâi într'acestea; căci acestea făcându, te vei mântui și pre tine și pre cei ce te voru asculta.

CAP. 5.

Îndemnare în privirea detoriilor de presbiteri, și asupra alegerii lor.

Să nu înfrunzezi pre celu bătrânu, ci- 1 lu îndemnă ca pre unu părinte; și pre cei mai tineri ca pre nisce frați; Pre cele bătrâne ca pre nisce mume; 2 pre cele tinere ca pre nisce surori, cu totă curăția.

Onóră pre văduve, pre acelea ce 3 sânt într'adevăr văduve. Éru dacă 4 vre o văduvă are copii séu nepoți, să se învețe mai ântău a-și face pietate în casa sa, și să resplătască pre strămoși; căci acesta este bine și plăcutu înaintea lui Dumneșeu. Éru cea cu 5 adevăratu văduvă și izolată, se încrede în Dumneșeu, și stăruesce în rugăciuni și în cereri nóptea și ziua. Éru 6 ceea ce petrece în desfătări, a muritu de via. Acestea spune, ca să fie ne- 7

8 prihănite. Éru dacă cineva nu pórta grijă de ai sei, și mai cu sémă de ai casei sale, si-a lepădatu credința, și este mai reu de câtu unu necredinciosu.

9 O văduvă să se considere nu mai pușinu de șese-deci de ani, care a fostufemeea unui bărbatu; Și este mărturisită de fapte bune; de a crescutu copii; de a primitu străini; de a spălatu picióarele sântiloru; de a ajutatu celoru strîmtorați; de a urmatu la totu lucrulu bunu. Éru de văduve tinere te feresce; căci *atuncea* cându se înfərbîntă contra lui Christosu, voru să se remărite; Atrăgându-și condamnare, pentru că au lepădatu făgăduința cea d'ântéiu. Pe lîngă acésta se deprindu *a fi* leneșe, âmbându din casă în casă; și nu numai leneșe, ci și limbute și curioșe, vorbindu cele ce nu se cade. Dreptu aceea voiui ca cele tinere să se remărite, să nască copii, să conducă case, să nu dea adversarului nici o cauză spre defăimare: Căci unele s'au întorsu deja în urma Satanei. Éru de are vre unu credinciosu séu credinciosă văduve, să le ajute, și să nu îngreue beserica, ca să pótă ajuta acelu ce sînt cu adevăratu văduve.

17 Presbiterii, cei ce-și caută bine de diregătorîă, să se învrednicescă de înduoită onóre, mai alesu cei ce se ostenescu în cuvêntu și în învățatură; Căci scriptura ăice: Boului ce treeră să nu-i legi gura; și: Vrednicu *este* lucrătorulu de plata sa.

19 Asupra presbiterului nu primi pîră, decâtu numai prin duoi séu trei marturi. Pre cei ce păcătuescu muștră-i înaintea tuturoru; ca și cei-l-alți să se témă. *Te* juru înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisusu Christosu, și a ângeriloru *lui* celoru aleși, ca să păzesci acestea fără prejudecată, nimicu făcêndu cu părtinire.

22 Mânile să nu-ți pui pe nimene curêndu, nici te face părtașu în păcate străine; păzesc-te pre tine curatu. 23 De acumu nu mai bé apă, ci întrebuintéză pușinu vinu pentru stomachulu teu, și pentru desele tale slăbiciuni.

24 Păcatele unoru ómeni sînt vede-

rate, conducêndu la judecată; éru ale altora vinu în urmă. Asemenea și 25 faptele cele bune sînt vederate; și cele ce sînt într'altu chipu nu potu a se ascunde.

CAP. 6.

Detoriile serviloru amăgitori. Pericolulu și întrebuintarea bogăției.

Câți sînt sclavi subu jugu să socótă 1 pre domnii loru vrednici de tótă onórea, ca să nu se defaime numele lui Dumnezeu, nici învățatura. Éru cari 2 au domni credincioși, să nu-i desprețuască, pentru că sînt frați; ci mai multu să *li* servescă, pentru că sînt credincioși și iubiți cei ce primescu facerea de bine. Acestea învăță și îndemnă.

De învăță cineva altmîntrelea, și 3 nu se unesce la cuvintele cele sănătose ale Domnului nostru Iisusu Christosu, și la învățatura cea duple pietate; Acela s'a trufitu, nesciindu nimicu, 4 ci este înclinându la întrebări și la dispute, din cari se nasce pisma, svada, defaimetele, prepusurile viclene; Disputele deșerte ale ómeniloru stricați la minte, și lipsiți de adevêru, 5 cari socotescu căstigu pietatea; de la unii ca acestia depărtéză-te.

Dară pietatea cu îndestulare este 6 căstigu mare; Căci nimicu nu amu 7 adusu în lume, și *este* vederatu, că nici nu putemu a scóte ceva dintr'*însa*. Dară avêndu hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fimu îndestulați. Éru cei ce voru să se îmbogățescă 9 cadu în ispită, și în cursă, și în multe poște nebunesci și vêtămátore. Cari cufundă pe ómeni în peire și perđare. Căci iubirea de argintu este rădicina 10 tuturoru reutățiloru; pe care unii rêvnindu-o au rătécitu din credința, și s'au încurcatu în multe dureri.

Éru tu, omule alu lui Dumnezeu, 11 fugi de acestea, și urmăză dreptatea, pietatea, credința, iubirea, răbdarea, blândeța. Luptă-te cu lupta cea bună 12 a credinței, apucă-te de viéța cea eternă, la care și esci chiămatu, și *despre care* ai făcutu bună mărturisire înaintea multoru marturi. 13 Ți dicu înaintea lui Dumnezeu, care viu-face tóte, și înaintea lui Chris-

tosu Iisusu, care înaintea lui Ponțiu
 14 Pilatu a făcutu bună mărturisire ; Ca
 să păzesci ordinulu fără pată și fără
 prihană, pînă la venirea Domnului
 15 nostru Iisusu Christosu ; Care în tim-
 pii sei o va areta celu fericitu și sin-
 guru Puternicu, Regele regiloru, și
 16 Domnulu domniloru ; Care singuru
 are nemurire, și locuesce în lumină
 neapropiată ; pre care nimenea din
 ómeni nu l'a vădutu, nici nu pôte
 a-lu vedé ; căruia *fie* onóre și domniă
 eternă. Aminu.

17 Ți celoru bogați în lumea de acumu,
 ca să nu se înalțe cu gândulu, nici să
 nu se încredă în bogăția cea nesigură,

ci în Dumneșeu celu viu, care ni
 dă tóte în abundență spre îndestu-
 lare ; Ca să facă lucruri bune ; ca să 18
 fie bogați în fapte bune, dăruitori,
 împărțășitori ; Agonisindu-și temeliă 19
 bună pentru viitoru, ca să capete vieța
 cea eternă.

O Timothee, păzesc lucrulu bunu 20
 celu încredințatu ție, depărtându-te
 de vorbirile profane și deșerte și de
 împotrivirile sciinței mincinoșe, pre
 care unii profesându-o s'au abătutu
 dela credință. Charu *fie* cu tine. Aminu.

*Anteia epistolă cătră Timotheiu
 s'a scrisu de la Laodiceea, care este
 Capitala Frigiei Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

TIMOTHEIU.

CAP. 1.

Iubirea lui Pavelu pentru Timotheiu. Îndemnare la
 stăruință.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu
 Christosu prin voia lui Dumneșeu,
 duple făgăduința vieței care este în
 2 Christosu Iisusu ; Lui Timotheiu, iu-
 bitului *meu* fiu : Charu, milă și pace
 de la Dumneșeu Părintele, și de la
 Iisusu Christosu, Domnulu nostru.

3 Mulțumescu lui Dumneșeu, căruia
 servescu de la strămoși, în curată
 conștiință, așa precumu facu amin-
 tire neincetată de tine în rugăciunile
 4 mele nóptea și ziua ; Amintindu-mi
 de lacrimile tale, dorescu să te vădu,
 5 ca să mă împlu de bucuriă, Adu-
 cându-mi aminte de credința cea ne-
 fațiarnică care este în tine, care avu
 locu mai ânteu în bunica ta Loida,
 și în muma ta Evnica, și sînt încre-
 dințatu că și în tine.

6 Pentru care ți aducu aminte, ca
 să reîncăldesci darulu lui Dumneșeu,
 care este întru tine prin punerea mî-
 7 neloru mele. Căci Dumneșeu nu ni-a
 datu spiritulu temerei, ci alu puterei,
 și alu iubirei, și alu minței sănătoșe.

8 Deci nu te rușina de mărturisirea
 Domnului nostru, nici de mine lega-
 tulu lui ; ci suferu împreună pentru
 evangeliă duple puterea lui Dumne-

șeu ; Care ne-a mântuitu, și ne-a 9
 chîamatu cu chîamare sântă, nu du-
 pre faptele nóstre, ci duple a sa pro-
 punere, și duple charulu, care ni s'a
 datu în Christosu Iisusu mai înainte
 de toți seculii ; Éru acumu s'a făcutu 10
 cunoscutu prin aretarea Mântuitoru-
 lui nostru Iisusu Christosu, care a
 desființatu mórtea, și a adusu la lu-
 mină vieța și nemurirea prin evan-
 geliă ; La care sînt pusu eu predică- 11
 toru și apostolu și învățătoru Gințe-
 loru. Pentru care suferu și acestea ; 12
 dară nu mă rușinezu ; căci știu cui
 amu cređutu, și sînt încredințatu,
 că elu pôte păzi lucrulu celu încre-
 dințatu mie pînă la ziua aceea.

Ține forma cuvintelor celoru să- 13
 nătoșe, cari ai auditu de la mine, în
 credință și în iubirea cea în Chris-
 tosu Iisusu. Lucrulu bunu celu încre- 14
 dințatu ție să-lu păzesci prin Spiritulu
 celu Sântu care locuesce în noi.

Știi acésta, că toți cei din Asia 15
 s'au întorsu de la mine ; dintre cari
 este Figelu și Ermogenu. Dee Dom- 16
 nulu milă casei lui Onesiforu ; căci
 de multe ori m'a reîntăritu, și nu s'a
 rușinatu de lanțulu meu ; Ci fiindu 17
 în Roma mai cu silință m'a căutatu,
 și m'a aflatu. Dee lui Domnulu, ca 18
 să afle milă de la Domnulu în acea

di; și cu câte mi-a servitu în Efesu tu mai bine scii.

CAP. 2.

Îndemnare către Timotheiu de a urmări lucrul dîregătoriei sale, suferindu cu tărie și îndrăsnelă.

1 Deci tu, fiulu meu, fii tare în cha-
2 rulu celu în Christosu Iisusu; Și cele
ce ai auzitu de la mine în fația mul-
toru marturi, acestea le încredințeză
la ómeni credincioși, cari voru fi vred-
3 nici a învăța și pre alții. Tu dară su-
fere ca unu bunu ostașu alu lui Ii-
4 susu Christosu. Nimenea fiindu ostașu
nu se amestecă în lucruri de ale vieței,
5 ca să placă generalului. Și de se va și
luptă cineva, nu se încununază, de
6 nu se va luptă duple regulă. Agri-
cultorulu ce se ostenesce trebue mai
înteu să se împartășescă din frupte.
7 Înțelege cele ce dicu; și dee-ți Dom-
nulu înțelegere în tóte.

8 Adu-ți aminte de Domnulu Iisusu
Christosu din semênța lui Davidu,
care s'a sculatu din morți, duple
9 evangelia mea; Pentru care suferu
pênă la lanțuri ca unu făcătoru de
rele; dară cuvântulu lui Dumneșeu
10 nu se légă. Pentru acêsta tóte le rabdu
pentru cei aleși, ca și aceia să dobên-
descă mântuirea care este în Chris-
11 tosu Iisusu cu mărire eternă. Credin-
ciosu *este* cuvântulu: de amu muritu
împreună cu *d'însulu*, vomu și via
împreună;

12 De răbdămu, vomu și domní îm-
preună cu *elu*; de ne vomu lepăda
de elu, și elu se va lepăda de noi;
13 De sîntemu necredincioși, elu re-
mâne credinciosu; a se tăgădui elu
pre sine nu pôte.

14 Acestea să *li* aduci aminte ju-
rându-i înaintea Domnului, ca să nu
se certe în cuvinte spre nici unu fo-
losu, *decātu numai* spre surparea
15 celoru ce audu. Silesce-te a te înfă-
șoșă lui Dumneșeu vrednicu lucră-
toru, care să nu se rușineze, dreptu
16 împărțindu cuvântulu adevărului. Éru
de vorbirile deșerte cele profane te
feresce, căci voru sporispre mai multă
17 împietate, Și cuvântulu loru va mânca
ca cangrenă; dintre cari sînt Imeneu
18 și Filetu; Cari de la adevăru s'au
abătutu, dicēdu că înviarea s'a fă-

cutu deja, și *astu-feliu* restórnă cre-
dința unora.

Dară temelia cea tare a lui Dum- 19
neșeu stă, avēdu sigilulu acesta:
cunósce Domnulu pre cei ce sînt ai
lui; și: Să se depărteze de la nedrep-
tate totu celu ce numesce numele lui
Christosu. Éru în casă mare nu sînt 20
numai vase de auru și de argintu, ci și
de lemnu, și de lutu; și unele spre
trebuiți de onóre, éru altele spre
trebuiți de neonóre. Deci de se va 21
curăț cineva de acestea, va fi vasu
de onóre, sântitu și de bună trébă
stēpanului, gătitu spre totu lucrulu
bunu.

Fugi și de poftele tinereteloru; și 22
urmēză dreptatea, credința, iubirea
și pacea cu cei ce chiamă pre Dom-
nulu din ânimă curată. Éru de între- 23
bările cele nebune și inepte te fe-
resce, sciindu că nascu certe. Și ser- 24
vului Domnului nu i se cade să se
certe, ci să fie blāndu cătră toți, în-
vătătoru, tolerantu; Cu blāndetă mus- 25
trāndu pre adversari; pôte că li va
da Dumneșeu pocăință spre cuno-
scința adevărului; Și *că* voru scăpa 26
din cursa diabolului, ca unii ce sînt
prinși de d'însulu spre a lui voiă.

CAP. 3.

Predicerea unei mari corupțiuni de moravuri. Esce-
lința scripturei.

Si acêsta să scii, că în dîilele cele 1
de pe urmă voru veni timpî cumpliți;
Căci voru fi ómenii iubitori de sine, 2
sgârșiți, falnici, trufași, defăimători,
neascultători de părinți, nemulțumi-
tori, profani, Fără de iubire firēscă, 3
neîmpăcați, vorbitori de reu, neînfrē-
nați, cruși, neamici binelui; Vēnde- 4
tori, furioși, îngânfați, iubitori de
desfētări mai multu de cătu iubitori
de Dumneșeu; Avēdu forma pietă- 5
ței, éru puterea ei tăgăduindu-o; de
acestia te feresce. Căci dintr'acestia 6
sînt cei ce se vîră prin case, și duc
captive femeiuscele cele îngreuēte de
pēcate, împinse de feliurite pofte;
Cari pururea se învăță, și nici odata 7
nu potu veni la cunoscința adevēru-
lui. Precumu și Iannesu și Iambresu 8
s'au opusu lui Moisi, așa și acestia
se opunu adevărului, ómeni fiindu

corupți la minte, reprobați în cre-
9 dință. Dară nu voru înainta mai
multu; căci nebunia lor va fi cu-
noscută tuturor, precum s'a făcutu
și *nebunia* aceloră.

10 Éru tu ai urmatu învățătura mea,
purtarea, aplicarea, credința, înde-
lunga-răbdare, iubirea, îngăduința,
11 Persecuțiunile, suferințele, cari m'au
întimpinatu în Antiochia, în Iconia,
în Listra; ce felu de persecuțiune
amu răbdatu; dară din toate m'a
12 scăpatu Domnulu. Și toți cari voiescu
a trăi cu pietate în Christosu Iisusu
13 voru fi persecutați. Éru ómenii cei
vicleni și amăgitori voru propăși spre
mai reu, amăgindu și amăgindu-se.

14 Éru tu remăi în cele ce te-ai în-
vățatu, și *despre cari* te-ai încredin-
țatu, știindu de la cine te-ai învățatu;
15 Și că din copilaria scii sântele scrip-
turi, cari potu să te înțeleptescă spre
mântuire prin credința cea în Chris-
16 tosu Iisusu. Tótă scriptura *este* însu-
flată de Dumneđu, și de folosu spre
învățatură, spre mustrare, spre în-
dreptare, spre înțeleptirea cea întru
17 dreptate; Ca omulu lui Dumneđu
să fie deplinu, pregătitu spre totu
lucrulu bunu.

CAP. 4.

Detoriile presbiterului. Pavelu predice mórtea sa
în curându. Încrederea sa în făgăduințele lui Dum-
neđu.

1 Te juru dreptu aceea înaintea lui
Dumneđu și Domnului Iisusu Chris-
tosu, care va să judece pre ~~noi~~ și
mórți în aretarea sa și împărăția sa:
2 Predică cuvântulu, stăruesce la timpu
și fără timpu; muștră, cértă, îndemná
cu tótă îndelunga-răbdare și cu învê-
3 țatură. Căci va veni timpu, cându nu
voru suferi învățătura cea sănătósă;
ci duple poftelē loru și voru gră-
mădi învățatori gădilindu-și auđu.
4 Și-și voru întórce auđu de la ade-
5 vėru, éru la basne se voru pleca. Éru
tu priveghiéză în toate, suferē, fă lu-
crulu evangelistului, implinesce ser-
viciulu teu.

Căci me sacrificu deja, și timpulu 6
despărțirei mele s'a apropiatu; Lupta 7
cea bună amu făcutu, amu sfârșitu
cursulu *meu*, amu păzitu credința;
De acumu 'mi este păstrată cununa 8
dreptăței, cari 'mi va da-o Domnulu
judecătorulu celu dreptu, în ziua
aceea; și nu numai mie, ci și tuturor
celoru ce au iubit venirea lui.

Silesce-te a veni la mine curându; 9
Căci Demasu m'a părăsitu, iubindu 10
lumea de acumu, și s'a dusu la Thes-
salonicu; Crescu la Galatia, Titu la 11
Dalmația. Singuru Luca este cu mine.
Pre Marcu, luându-lu, să-lu aduci cu
tine; căci 'mi este de folosu pentru
serviciu. Éru pre Tichicu l'amu tră- 12
mesu la Efesu.

Mantia, care o amu lăsatu în Tro- 13
ada la Carpu, venindu să o aduci, și
cărțile, mai cu sémă pergamentele.

Alesandru arămarulu mi-a făcutu 14
multe rele; plătescă-i Domnulu du-
pre faptele lui; De care și tu te pă- 15
zesce, căci fôrte s'a opusu cuvintelor
nóstre.

La ântēia mea apėrare nimenea nu 16
m'a asistatu, ci toti m'au părăsitu;
să nu li se socotescă. Éru Domnulu 17
a stătutu lūngă mine, și m'a întăritu;
ca prin mine predicarea să se împli-
nescă, și *ca* să o audă toate Gințile;
și amu scăpatu din gura leului. Și 18
mė va scăpa Domnulu de totu lucrulu
reu, și *mė* va mântui spre împărăția
sa cea cerescă; căruia *fie* mărire în
seculii seculilor. Aminu.

Salutați pre Priskilla și pre Akila, 19
și casa lui Onesiforu. Erastu a re- 20
masu în Corinthu; éru pre Trofimu
l'amu lăsatu în Melita, bolnavu. Si- 21
lesce-te a veni mai 'nainte de érnă.
Te salută Evbulu, și Pudu, și Linu și
Claudia și toți frații. Domnulu Iisusu 22
Christosu *fie* cu spiritulu teu. Charulu
fie cu voi. Aminu.

*A doua epistolă către Timotheiu,
celu ântēiu rōnduitu episcopu bese-
ricei Efeseniloru, s'a scrisu de la
Roma, cându a doua óră a stătutu
Pavelu înaintea Cesarului Neronu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

T I T U.

CAP. 1.

Cumu trebuie să se pórte presbiterii besericelor.
Viþiuri comune la Creteni.

- 1 Pavelu servu alu lui Dumneþeu, și apostolu alu lui Iisusu Christosu, după credinþa aleþiloru lui Dumneþeu, și după cunoșcinþa adevérului, celui
- 2 după pietate; În speranþa vieþei celei eterne, pe care a făgăduit'o Dumneþeu, celu ce nu póte minþi, mai 'nainte
- 3 de seculi eterni; Éru în timpulul seu a descoperitu cuvântulu seu prin predicarea, care mi s'a încredinþatu, după ordinulu lui Dumneþeu, Mântuitorulu nostru: Lui Titu, adevératulu
- 4 meu fiu după credinþa cea comună: charu, milă și pace de la Dumneþeu Părintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Mântuitorulu nostru.
- 5 Pentru acésta te-amu lăsatu în Creta, ca să îndreptezi cele ce lipsescu, și să rînduesci presbiteri în fiecare cetate, precumu ți-amu ordinau;
- 6 De este cineva neprihănit, bărbatu alu unei femei, avēdu copii credincioși, cari nu sūnt calificați de desfrēnare, séu de neascultare. Căci episcopulu trebuie să fie neprihănit, ca unu îngrijitoru alu lui Dumneþeu; nesumeþu, nemâniosu, nebeþivu, nebatēușu, nedoritoriu de câștigu neonestu; Ciubitoru de străini, iubitoru de bine, trēzu, dreptu, sântu, înfrēnatu; Țiindu-se de cuvântulu celu credinciosu după învățatură, ca să póta prin învățatura cea sănătósă și a svătui și a înfruntau pre cei ce se opunu.
- 10 Căci sūnt mulți și neascultători, limbuți și amăgitori, mai cu sēmă
- 11 cei din circumcisiune; Căroru trebuie a li astupa gura, cari restórnă întregi case, învățādu cele ce nu se cade,
- 12 pentru câștigu necuviosu. Unu profetu alu lorū dintre d'inșii a ȑisu: Cretenii sūnt totu-dē-una minciunoși, fére rele, pāntece leneșe. Mărturia acésta este adevérată. Pentru aceea cērtă-i aspru, ca să fie sănătoși
- 13 în credință; Pentru ca să nu dee luare aminte la basme Iudeesci, și la ordi-

nele ómeniloru, cari se întorcu de la adevéru. Tóte sūnt curate celoru curați, éru celoru necurați și necredincioși nimicu nu este curatu; ci li s'a pāngăritu și mintea și consciinþa. Ei mărturisescu că știu pre Dumneþeu; éru cu faptele 'lu tăgăduescu, urīți fiindu și neascultători, și spre totu lucrulu bunu netrebnici.

CAP. 2.

Detorii diverse. Învățătura despre charulu lui Dumneþeu.

Darā tu vorbesce cele ce sūnt potrivite cu învățatura sănătósă: Bētrānii, să fie trezi, moderați, prudenți, sănătoși în credință, în iubire, în răbdare. Asemenea și bētrānele să aibă purtare cuvenită sântirei: nevorbitóre de reu, nebeþive, învățátóre de bine; Ca să înveþe pre cele tinere să-și iubēscă bărbații lorū, să-și iubēscă copiii, Si să fie caste, curate, stătátóre în case, bune, supuse barbaților lorū, ca să nu se defaime cuvântulu lui Dumneþeu. Asemenea pre cei tineri îndēmnă-i să fie înfrēnați. În tóte dāndu-te pre tine esemplu de fapte bune, aretādu în învățatură nestricare, serioșitate, sinceritate, Cuvēntu sănétosu și neprihănit, ca adversarulu să se rușineze, neavēdu nimicu a vorbi reu de voi.

Servii să se supună domnilorū lorū, și să li placă în tóte, neîmpotrivindu-i; Neviclenindu-i; ci aretādu-li tótā bună-credință, ca să împodobēscă învățatura lui Dumneþeu Mântuitorulu nostru în tóte.

Că charulu lui Dumneþeu celu mântuitoru s'a aretatututoru ómenilorū, Învēțādu-ne, ca lāsādu-ne de nepietate și poftele cele lumesci, să trăimu desceþți, cu dreptate și cu pietate în lumea de acumu; Asceptādu fericita speranță și aretarea mārētā a marelui Dumneþeu și a Mântuitorulu nostru Iisusu Christosu; Care s'a datu pre sine pentru noi, ca să ne scape de tótā nedreptatea, și

să-și curățescă lui-și poporu propriu,
15 râvnitoru de fapte bune. Acestea vor-
besce și svătuesce, și muștră cu tótă
puterea. Nimenea să nu te despre-
țuască.

CAP. 3.

Supunere la autorități. Mila lui Dumnezeu în Iisusu
Christosu, și faptele bune.

1 Adu-li aminte să se supună guver-
neloru și autorităților, să *le* asculte,
să fie gata spre totu lucrulu bunu;
2 Pre nimenea să nu defaime, să nu fie
svadnici, *ci* lini, aretându tótă blân-
deța cătră toți ómenii. Căci eramu și
3 noi óre-cându fără de minte, neascul-
tători, rătăcindu, sclavi fiindu feliu-
riteloru pofte și desfătări, trăindu
în reutate și pismă, urîți fiindu, și
urîndu-ne unulu pre altulu.
4 Éru după ce s'a aretatu bunătatea
și iubirea de ómeni a lui Dumnezeu,
5 Mântuitorulu nostru; Ne-a mântuitu
elu, nu pentru lucrurile cele cu drep-
tate cari amu făcutu noi, *ci* duple a
lui milă, prin spălarea renascerei și
6 a înnoirii Spiritului Sântu; Pre care
l'a vërsatu preste noi în abundență
prin Iisusu Christosu, Mântuitorulu
7 nostru; Ca îndreptându-ne prin cha-
rulu lui, să fimu moscenitori ai vie-
ței eterne duple speranță.

Credinciosu *este* cuvântulu, și pen- 8
tru acestea voiescu să adeverez, ca
cei ce au cređutu lui Dumnezeu să
se îngrijescă să facă fapte bune. Ace- 9
stea sânt bune și de folosu ómeni-
loru. Éru de întrebările cele nebune,
și de genealogii, și de certe și des-
pute despre lege, feresce-te; căci sânt
nefolositoare și deșerte. De omulu ere- 10
ticu după una și a duoa svătuire des-
părtesce-te; Sciindu că unulu ca ace- 11
sta este abătutu, și păcătuesce, con-
demnatu fiindu de sine însu-și.

Cându voi trâmète pre Artemanu 12
la tine, séu pre Tichicu, silesce-te să
vini la mine în Nicopoli; căci mi-amu
propusu să ernezu acolo. Pre Zina 13
legistulu și pre Apollosu curêndu să-i
trâmèteți, ca nimicu să nu li lipsescă.
Și să se învețe și ai nostri să facă 14
fapte bune spre trebuințele cele de
folosu, ca să nu fie nefruptiferi. Te 15
salută pre tine toți cei ce sânt cu
mine. Salută pre cei ce ne iubescu
în credință. Charulu *fie* cu voi toți.
Aminu.

*Cătră Titu, celu ântëiu rînduitu
episcopu besericei Creteniloru, s'a
scrisu de la Nicopoli, cetate a Mace-
doniei.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILEMONU.

CAP. 1.

Pavelu rógă pre Filemonu să erte pre Onesimu,
servulu seu, și cu iubire să-lu primescă érăși.

1 Pavelu legatu alu lui Iisusu Chris-
tosu, și Timotheiu fratele, lui File-
monu iubitulu, și conlucrătorulu
2 nostru; Și Apfieii celei iubite, și lui
Archipu conlucrătorulu nostru, și
3 besericei celei din casa ta: Charu *fie*
vouî și pace de la Dumnezeu, Părin-
tele nostru, și de la Domnulu Iisusu
Christosu.
4 Mulțumescu Dumnezeului meu, în
totu timpulu făcêndu amintire de
5 tine în rugăciunile mele; Auđindu
de iubirea și credința ta cătră Dom-
6 nulu Iisusu și cătră toți sânti; Ca

credința ta comună cu a noastră să se
facă lucrătoare în cunoscința de totu
binele ce este între voi în Christosu
Iisusu. Căci mare bucuriă și mân- 7
găiere avemu în iubirea ta, fiindu că
âniele sântiloru s'au reîntăritu prin
tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christosu așiu 8
fi pututu fôrte îndrăsni, să-ți ordinu
ceea ce se cuvîne, Cu tóte acestea mai 9
bine rogu-te din iubire fiindu ceea *ce*
sânt Pavelu bătrânulu, și acumu chiaru
și legatu pentru Iisusu Christosu. Ro- 10
gu-te pentru fiulu meu Onesimu, pre
care l'amu născutu în lanțurile mele;
Care óre-cându era ție nefolositoru, 11
ear'acumu și ție și mie pré'foliositoriu

pre care l'amu și trămesu înapoi.
 12 Deci primesce-lu pre elu, adecă pre
 13 ânuma mea. Pre acesta voiamu să-lu
 ținu la mine, ca în loculu teu să-mi
 14 ajute în lanțurile evangheliei; Dară
 fără voia ta nimicu nu amu voitu să
 facu, ca fapta ta cea bună să nu fie
 15 ca din silă, ci de voiă. Căci pôte pentru
 acésta s'a depărtatu pe unu timp, ca
 16 în eternu să-lu aibi; De acumu *dară*
să nu-lu mai ai ca pre unu servu, ci
 mai pre susu de servu, frate iubit, *ceea*
ce mai cu sémă elu *este* mie, și cu atâta
 mai multu ție, și duple corpu și
 17 în Domnulu. Căci de mă socotesci
 soțiu, primesce-lu pre d'însulu ca
 18 pre mine. Éru de te-a nedreptățitu
 în ceva, séu 'ți este detoru, aceea
 19 mie să o socotesci; Eu Pavelu amu

scrisu cu mâna mea, eu voiu plăti;
 ca să nu-ți dicu, că și tu însu-ți 'mi
 esti detoru. Da, frate, eu să mă bu- 20
 curu de tine în Domnulu; liniscesce
 ânuma mea în Domnulu. *Acésta* amu 21
 scrisu ție, încređându-mă în ascultarea
 ta, sciindu că vei face și mai multu
 decâtu dicu. Totu o dată gătesce-mi 22
 și gazdă, căci speru că prin rugăciu-
 nile vóstre voiu fi dăruitu voui.

Te salută pre tine Epafras cel 23
 împreună cumine legatu pentru Chris-
 tosu Iisusu; Marcu, Aristarchu, De- 24
 masu, Luca, conlucrătorii mei. Cha- 25
 rulu Domnului nostru Iisusu Chris-
 tosu *fie* cu spiritulu vostru. Aminu.

*Cătră Filemonu s'a scrisu de la Roma
 și s'a trămesu prin servulu Onesimu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E B R E I.

CAP. 1, 2.

Iisusu Christosu, Fiiulu lui Dumneđu, înălțatu mai
 pre susu de ângeri și de tóte făpturile. Îndemnare de
 a primi învțătura lui Iisusu Christosu, carele a venitu
 spre a ne mântui.

1 În multe părți și în feliurite chipuri
 vorbindu Dumneđu de demultu că-
 tră părinți prin profeți, în dîilele ace-
 stea mai de pe urmă ni-a vorbitu prin
 2 Fiiulu. Pre care l'a pusu moscenitoru
 tuturor, prin care a făcutu și secu-
 3 lii; Care fiindu strălucirea mării, și
 imaginea ființei lui, și purtându
 tóte cu cuvântulu puterei sale, făcendu
 prin sine însu-și curățirea păcatelor
 nóstre, a ședutu d'adrépta maie-
 4 stăței în înălțimi: Cu atātu mai
 bunu făcendu-se de câtu ângerii, cu
 câtu a moscenitu nume mai strălucitu
 de câtu d'însii.
 5 Căci căruia din ângeri a đisu cându-
 va: Fiiulu meu esci tu, eu astă-đi
 te-amu născutu? și éráși: Eu voiu
 fi lui Părinte, și acela va fi mie Fiiu.
 6 Și éráși, cându duce pre celu ân-
 tēiu-născutu în lume, đice: Și să se
 închine lui toți ângerii lui Dumneđu.
 7 Și în privirea ângerilor đice: Celu
 ce face pre ângerii sei spirite, și pre
 8 servii sei pară de focu. Éru cătră

Fiiulu *đice*: Tronulu teu, Dumneđu, este
 în seculii seculilor; sceptrulu
 dreptăței *este* sceptrulu împărăției
 tale. Iubit'ai dreptatea, și ai uritu 9
 fără-de-legea; pentru aceea te-a unsu
 pre tine Dumneđu, Dumneđu, cu oleulu
 bucuriei mai multu de câtu
 pre soții tei. Și: La începutu tu, 10
 Dóme, ai întemeiatu pământulu, și
 lucrurile mânilor tale sânt ceriurile;
 Acelea se voru perde, éru tu remâi, 11
 și tóte ca unu vestmētu se voru
 învechi; Și ca o îmbrăcăminte le 12
 vei înfășiura, și se voru schimba;
 éru tu același esci, și anii tei nu se
 voru sfârși.

Éru căruia dintre ângeri a đisu 13
 cândva: Șeđi d'a drépta mea, pēne
 cându voiu pune pre neamicii tei
 asternutu peciórelor tale? Au nu toți 14
 sânt spirite servitóre, cari se trāmetu
 spre serviciu pentru cei ce voru să
 moscenéscă mântuirea?

Pentru aceea ni se cade mai multu 1
 să luāmu aminte la cele ce s'au auditu,
 ca nu cândva să ne alunecāmu. Căci 2
 de a fostu siguru cuvântulu ce s'a
 vorbitu prin ângeri, și tótă abaterea

și neascultarea a primitu dréptă res-
 3 plătire, Cumu vomu scăpa noi, negri-
 gindu o astu feliu de mântuire ? care
 luându începere a se predica de la
 4 Domnulu, ni s'a adeveritu prin cei
 ce l'au auđitu ; Împreună mărturi-
 sindu Dumneđu cu semne si cu mi-
 nuni și cu feliurite puteri, și cu îm-
 părtășiri de ale Spiritului Sântu,
 duple voia sa.

5 Căci nu ângeriloru a supusu Dum-
 neđu lumea cea viitoare, despre care
 6 vorbimu ; Ci a mărturisu ore-cine
 undeva, ȑicându : Ce este omulu,
 că-lu amintesci séu fiulu omului că-lu
 7 cercetezi ? L'ai micșoratu puçinu ceva
 de câtu ângerii ; l'ai încununatu cu
 mărire și cu onóre, și l'ai pusu preste
 8 lucrurile mâniloru tale ; Tóte le-ai
 supusu subu picioarele lui. Și dacă
 i-a supusu tóte, nimicu nu a lăsatu
 lui nesupusu. Dară acumu încă nu ve-
 9 demu supuse lui tóte. Éru pre Iisusu
 celu micșoratu puçinu ceva decâtu
 ângerii 'lu vedemu încununatu cu
 mărire și cu onóre, pentru suferirea
 morței ; ca elu prin charulu lui Dum-
 neđu să guste mórte pentru toți.
 10 Căci se cădea aceľuia pentru care
sânt tóte, și prin care *sânt* tóte, adu-
 cându mulți fii la mărire, să facă pre
 autorulu mântuirii loru desevarșitu
 prin suferinți.

11 Căci celu ce sântesce și cei ce se
 sântescu *sânt* toți dintr'unulu ; pen-
 12 tru care causă nu se rușineză a-i
 numi frați ; ȑicându : Spune-voiu nu-
 mele teu fraților mei ; în međiloculu
 13 adunării te voiu lăuda. Și éráși :
 Eu voiu pune încrederea mea într'in-
 14 sulu. Și éráși : Éccé eu și copiii,
 cari mi-a datu Dumneđu. Deci
 fiindu că copiii sânt părtași carnei
 și sângelui, și elu de asemenea a
 participatu la aceleași, ca prin mórte
 să desființeze pre celu ce are stépâ-
 nirea morței, adecă pre diabolulu ;
 15 Și să elibereze pre cei ce prin frica
 morței în tótă vieța erau supuși ser-
 16 vituței. Căci de siguru pre ângeri nu
 a luat pentru sine ; ci semênța lui
 17 Abraamu a luat. Pentru aceia tre-
 buia în tóte a se aseména fraților,
 ca să fie milostivu și credinciosu ar-
 chiereu în cele ce *sânt* cătră Dum-

neđu, spre a face împăcare pentru
 18 păcatele poporului. Căci în ceea ce
 a suferitu, însu-și fiindu ispititu, póte
 să ajute și celoru ce se ispitescu.

CAP. 3—6.

Despre ascultarea ce detorimu lui Iisusu Christosu,
 Superioritatea lui Iisusu Christosu asupra lui Moisi.
 Despre participarea la repausulu lui Dumneđu, și
 despre puterea cuvântului. Preuția lui Iisusu Chris-
 tosu de la Dumneđu. Despre pericolulu de a părăsi
 credința. Speranța Chrestină.

Pentru aceea, frați sânti, părtași 1
 chiămării celei ceresci, priviți pre
 Apostolulu și Archiereulu mărturi-
 sirei nóstre, pre Iisusu Christosu ;
 Care era credinciosu celui ce l'a rôn- 2
 duitu, precumu și Moisi în tótă casa
 lui. Acesta s'a socotitu vrednicu 3
 de mai multă onóre decâtu Moisi, cu
 câtu are mai multă onóre celu ce a
 ziditu casa de câtu casa. Căci tótă 4
 casa se zidesce de cineva, éru celu
 ce a ziditu tóte *este* Dumneđu.
 Moisi adevéru *a fostu* credinciosu în 5
 tótă casa lui *Dumneđu* ca servu,
 spre mărturia celoru ce erau să se
 vorbescă. Éru Christosu ca unu fiu 6
 în casa sa, a căruia casă sântemu
 noi, dacă vomu ținé neclătitu péné
 la sfârșitu îndrăsnéla și fala spe-
 ranței.

Dreptu aceea, precumu ȑice Spi- 7
 ritulu Sântu : Asta-ȑi de veți auđi
 vócea mea, Nu vî învîrtoșați ânimele 8
 vóstre, ca și în întăritare, în ȑiua
 ispitei în pustiiu ; Unde m'au ispititu 9
 părinții vostri, m'au cercatu, și au
 vedutu lucrurile mele patru-ȑeci de
 ani. Pentru aceea m'amu mâniatu 10
 asupra generațiunei acesteia, și amu
 ȑisu : Pururea se rătăcescu cu ânima,
 și nu au cunoscutu căile mele ; În- 11
 câtu m'amu juratu în mânia mea, *că*
 nu voru întra în repausulu meu. So- 12
 cotiți, fraților, ca să nu fie cândva
 în vre unulu din voi ânimă vielénă
 de necredință, care să se depărteze
 de la Dumneđuulu celu viu. Ci în- 13
 demnați-vé unulu pre altulu în tóte
 ȑilele, péné ce se ȑice astă-ȑi, ca
 să nu se împetrască cineva dintre
 voi cu încelăciunea păcatului. Căci 14
 ne-amu făcutu părtași lui Christosu,
 dacă ținemu începutulu încrederei
 nóstre péné în sfârșitu neclătitu. De 15
 ore ce se ȑice : Astă-ȑi de veți auđi

vócea sa, nu vă împetriți ânimel
16 vóstre, ca și în întăritare. Căci unii
auđindu l'au amăritu ; dară nu toți
cari au eșitu din Egiptu cu Moisi.
17 Și asupra căroră s'a mâniatu patru-
zeci de ani ? au nu asupra celoru ce
au păcătuitu, ale căroră corpuri au
18 căđutu în pustiiu ? Și căroră s'a ju-
ratu, ca să nu între în repausulu lui,
de câtu numai celoru ce nu au cre-
19 đutu ? Vedemu dară că nu au pututu
să între pentru necredința *loru*.

1 Deci să ne tememu ca nu cumva,
avându promisiune de a intra în re-
pausulu lui, să se socótă cineva lip-
2 situ de d'insa. Căci și noi avem
promisiune ca și aceia ; dară nu a
folositu pre aceia cuvântulu celu datu
în scire, nefiindu amestecatu cu cre-
3 dința celoru ce au auđitu. Căci *numai*
dacă amu cređutu, întrămu noi în
repausu, precumu a disu : M'amu ju-
ratu în mânia mea, de voru intra în
repausulu meu ; măcaru că de la în-
temeiarea lumii s'au sfârșitu lucru-
4 rile. Căci a đisu óre-unde de *điua* a
șeptea astu feliu : Și s'a repausatu
Dumneđu în điua a septe de tóte
5 lucrurile sale. Și într'acestu *locu*
éraš : De voru intra în repausulu
6 meu. Deci fiindu că remâne, ca óre-
cari să între în elu : și aceia căroră
mai nainte li s'a datu în scire din
causa necredinței nu au intratu.

7 Éraš după atâta tîmpu otăresce
o đ i, đicēdu în Davidu : Astă-đi de
veți auđi vócea lui, nu vă împetriți
8 ânimel vóstre. Căci dacă Iosua li-
aru fi datu repausu, nu aru fi vorbitu
9 după acestea de altă đ i. Dreptu aceea
rēmâne repausu pentru poporulu lui
10 Dumneđu. Căci celu ce a intratu în
repausulu lui, și acela s'a repausatu
de lucrurile sale, precumu Dumneđu
de ale sale.

11 Deci să ne silimu a intra într'acelu
repausu, ca să nu cadă cineva după
12 același esemplu aluneascultărei. Căci
cuvântulu lui Dumneđu este viu și
puternicu, și mai ascuțitu decâtu ori-ce
sabiă cu duoē tășuri, și pătrunde
până ce desparte sufletulu și spiritulu,
închieturile și mēduva, și *este* jude-
catoru cugeteloru și gânduriloru âni-

mei. Și nu este nici o făptura ascunsă 13
înaintea lui, ci tóte *sunt* góle și des-
coperite înaintea ochiloru celui căruia
avemu a da sémă.

Dreptu aceea avēdu archiereu ma- 14
re, care a străbătutu ceriurile, pre
Iisusu, Fiiulu lui Dumneđu, să ți-
nemu mărturisirea. Căci nu avem 15
archiereu, care să nu pótă compatimi
cu neputințele nóstre ; ci pre unulu
ispititu în tóte ca și noi, înse fără de
pécatu. Să ne apropiāmu dară cu 16
îndrāsnělă la tronulu charului, ca să
luāmu milă, și să aflāmu charu spre
ajutoru la tîmpu.

Căci totu archiereulu luādu-se din- 1
tre ómeni, se rōnduesce pentru ómeni
în cele ce *sunt* ale lui Dumneđu, ca
să aducă daruri și sacrificie pentru
pécate : Care să pótă compatimi cu 2
cei ignoranți și rătăciți, fiindu că
și elu este cuprinsu de neputință. Și 3
pentru acésta trebue, precumu pen-
tru poporu, așa și pentru sinesă aducă
pentru pécate. Și nimenea nu-și ia lui-și 4
onórea *acésta*, ci celu chiāmatu de
Dumneđu, cumu *era* Aaronu. Așa și 5
Christosunu și-a luat u sie-și onóre de
a fi archiereu, ci *a primitu de la* celu
ce a vorbitu cătră d'ínsulu : Fiiulu meu
esci tu, eu astă-đi te-amu născutu.
Precumu și într'altu *locu* đice : Tu 6
esci preutu în eternu după ordinea
lui Melchisedecu.

Care în đilele, cându a fostu în 7
corpu, aducēdu rugăciuni și rugă-
mînti cu strigare tare și cu lacrimi
cătră celu ce putea a-lu mântui de
mórte, și eliberatu fiindu de temere ;
Măcaru că era fiu, s'a învățatu as- 8
cultarea din cele ce a suferitu ; Și 9
așa desevarșindu-se, s'a făcutu tutu-
roru celoru ce-lu ascultă autoru de
mântuire eternă ; Numitu fiindu de 10
Dumneđu archireu după ordinea lui
Melchisedecu ; Despre care multu 11
avemu a vorbi și greu de esplicatu,
fiindu că sînteți târđii la auđu.

Căci voi, cându după tîmpu trebue 12
să fiți învățatori, vă trebuesce înși-vē
să vă învățați cari *sunt* cele d'ântēi
începuturi ale cuvântulu lui Dum-
neđu ; și ați ajunsu a ave trebuință
de lapte, éru nu de nutrimentu vir-

13 tosu. Căci totu celu ce se nutresce
cu lapte nu înțelege cuvântulu drep-
14 tăței, căci este pruncu. Éru pentru
cei de vrastă deplină este unu nutri-
mentu vîrtosu, cari prin multă de-
prindere și-au esercitatu simțirile,
spre a destinge binele de reu.

1 Pentru aceea lăsându începuturi
ale învățătorei lui Christosu, să pro-
pășimu spre desevârșire; nu éráși
punendu temeliă a pocăinței din lucruri
môrte, și a credinței în Dumne-
2 deu; A învățătorei botezuriloru și a
punerei mâneloru și a învierii mor-
3 țiloru, și a judecăței celei eterne. Și
acésta vomu face, de va învoi Dum-
4 neđeu. Căci este cu neputință, ca
cei ce odată s'au luminatu, și au
gustatu darulu celu cerescu, și s'au
5 făcutu părtași Spiritului Sântu, Și au
gustatu cuvântulu celu bunu alu lui
Dumneđeu, și puterile secululu celui
6 viitoru; De voru căde, ca éráși să se
înnoéscă spre pocăință; fiindcă a dua
órá crucifică loru-și pre Fiiulu lui
Dumneđeu și-lu punu spre batjocorire.

7 Căci pămîntulu care se adapă de
plóea ce vine de multe ori asupra sa,
și produce érbă de trebuință aceloră
pentru cari se lucréază, primesce bine-
8 cuvîntare de la Dumneđeu; Éru care
aduce din sine spini și ciulini *este*
netrebnicu și aprópe de blăstemu,
alu cărora sfârșitu *este* arsura.

9 Dară sîntemu încredințați despre
voi, iubiților, de cele mai bune și
cari se ținu de mîntuire, deși vor-
10 bimu așa. Căci Dumneđeu nu *este*
nedreptu, să uite lucrulu vostru și
ostenéla dragostei, carea ați aretatu
pentru numele lui, servindu sânti-
11 loru, și mai 'nainte și acumu. Éru
dorimu ca fie-care din voi să arete
acéstăși silință spre deplină credință
12 a speranței pêne în sfârșitu; Ca să
nu fiți leneși, ci următori celoru ce
prin credință și prin răbdare mo-
13 scenescu promisiunile. Căci Dumne-
đeu promisiune dându lui Abraamu,
fiindu că nu se putea jura pe nimenea
mai mare, s'a juratu pe sine-și,
14 Dicēdu: Cu adevératu te voi bine-
15 cuvînta și te voi imultți fôrte. Și
așa asceptādu cu răbdare, a do-

bēnditu promisiunea. Omenii în ade- 16
vêru se jură pre celu mai mare, și
jurāmēntulu li *este* sfârșitulu a tóttă
cérta, servindu spre adevărire. Pen- 17
tru care, voindu Dumneđeu să arete
mai bine moscenitoriloru promisiu-
nei neschimbarea voiei sale, a pusu
la međilocu jurāmēntulu; Ca prin 18
duoé lucruri nemutabile, în cari *era*
cu neputință să mință Dumneđeu,
să avemu noi tare mângăiere, cari
avemu adăpostu a apuca speranța
cea pusă înaintea nóstră; Carea o 19
avemu ca o ancoră a sufletulu, si-
gură și tare, și care întră din cele în
întrudupă catapetésma; Unde înainte- 20
mergătoru pentru noi a intratu, *adecă*
Iisusu, făcutu Archiereu în eternu după
ordinea lui Melchisedecu.

CAP. 7—10.

Comparațiunea lui Iisusu Christosu și a preuției lui
cu Melchisedecu, și cu preuția lui Levi. Cele duoé
aședămintē. Cortulu și sacrificiele legei tipi ai bunu-
rilor viitoare. Rescumpărarea făcută de Christosu
odată pentru totu-dé-una.

Căci acestu Melchisedecu, regele 1
Salemului, preutulu lui Dumneđeu
celui pré-înaltu, care a întimpinatu
pre Abraamu, cându s'a întorsu acesta
de la tăierea regiloru, și l'a bine-
cuvîntatu; Căruia Abraamu i-a și 2
datu deciuélă din tóte; alu căruia
nume însemnéază mai întéiu regele
dreptăței, éru apoi a fostu regele
Salemului, care este rege alu păcei;
Fără părinte, fără mumă, fără ge- 3
nealogiă, neavēdu nici începutu di-
leloru, nici sfârșitu vieței; asemē-
natu fiindu Fiiulu lui Dumneđeu,
remâne preutu purarea.

Vedeți dară cătu de mare a fostu 4
acesta, căruia și patriarchulu Abra-
amu i-a datu deciuélă din pradă!
Adevêru cei din fiii lui Levi, cari pri- 5
mescu preuția, au *pentru sine* ordinu
să ia deciuélă de la poporu duple
lege, *adecă* de la frații loru, măcaru
că și aceia au eşitu din cóssele lui
Abraamu; Éru celu ce nu se trăgea 6
de la d'însii a luat deciuélă de la
Abraamu, și a bine-cuvîntatu pre
celu ce avea promisiunile. Și fără de 7
contradicere celu mai micu se bine-
cuvîntéază de celu mai mare.

Și aici ómenii cei muritoru iau 8
decuiele, éru acolo elu *le ia*, de care

9 se mărturisește că este viu. Și în
scurtu, și Levi, care ia decuielă, a
10 datu decuielă prin Abraamu. Căci
încă în cõpsele părintelui seu era,
cându l'a întimpinatu Melchisedecu.
11 Deci de aru fi fostu deseavârșire
prin preuția Levitică, (căci subu
aceea poporul a primitu legea,) pen-
tru ce mai *era* trebuință să se redice
altu preutu duple ordinea lui Melchi-
sedecu, și să nu se ȃică duple ordinea
12 lui Aaronu? Căci schimbându-se
preuția, de nevoiă se schimbă și legea.
13 Căci acesta, de care se ȃicu acestea,
este de altă seminția, din care ni-
14 mene a funcționațu la altaru. Căci
învederatu *este*, că din Iuda a resă-
ritu Domnulu nostru, despre care
seminția Moisi nu a vorbitu nimicu
15 de preuția. Și încă cu multu mai în-
vederatu este, fiindu că duple ase-
menarea lui Melchisedecu se redică
16 altu preutu; Care nu s'a făcutu duple
legea unui ordinu trupescu, ci duple
17 puterea unei vieți nemărginite. Căci
mărturisește *scriptura*: Tu *esci* preutu
în eternu duple ordinea lui Melchi-
sedecu.
18 Căci desființarea unui ordinu, care
mai 'nainte a fostu, se face pentru
19 slăbăciunea și nefolosulu ei. Căci le-
gea nu a făcutu nimicu deseavârșitu,
ci *este* introducerea unei mai bune
speranțe, prin care ne apropiāmu de
20 Dumneȃeu. Și pre cătu nu fără de
21 jurāmēntu *s'a făcutu preutu*; [Căci
aceia fără de jurāmēntu se făceau
preuți; éru acesta cu jurāmēntu prin
celu ce a ȃisu cătră d'însulu: Juratu-
s'a Domnulu, și nu se va căi: Tu *esci*
preutu în eternu duple ordinea lui
22 Melchisedecu]; Cu atāta s'a făcutu
Iisusū garantulu unui aședāmēntu
mai bunu.
23 Aceia mai mulți erau preuți, pen-
tru că din cauza morței nu puteau
24 remāné; Éru acesta, pentru că re-
māne în eternu, are preuția neîncāl-
25 cată. Pentru aceea pōte și a mântui
cu deplinitate pre cei ce vinu prin elu
la Dumneȃeu, pururea trăindu să me-
ȃilocēscă pentru d'înșii.
26 Căci unu asemenea archiereu ni se
cuvinea, *care este* sântu, nevinovatu,
fără de pată, deosebitu de cei pēcā-

toși, și mai înaltu de cătu ceriurile;
Care nu are trebuință în tōte ȃilele, 27
ca acei archierei, a aduce sacrificie
mai ântēiu pentru pēcatele sale, și
apoi pentru ale poporului; căci acē-
sta o a făcutu odată aducēndu-se pre
sine. Căci legea rōnduesce pre ómeni 28
archierei cari au neputințe; éru cu-
vēntulu jurāmēntului, celui ce a fostu
în urma legi, pune pre Fiiulu, care
este deseavârșitu în eternu.

Éru încheierea celor ȃise *este*: A- 1
vemū unu asemenea archiereu, care
s'a aședatu d'a drēpta tronului maje-
stăței în ceriuri; Servu sântelorū și 2
cortului celui adevēratu, care l'a în-
fiptu Domnulu, și nu omulu.

Căci totu archiereulu s'a rōnduitu 3
să aducă daruri și sacrificie; pentru
aceea *este* de nevoiă, ca și acesta să
aibă ceva de adusu. Căci de aru fi 4
pe pāmēntu, nu aru fi preutu, fiindu
că sūnt preuți ce aducu daruri duple
lege; Cari servescu chipului și umbrei 5
celoru ceresci, precumu s'a spusu lui
Moisi, cându voiă să facă cortulu;
căci, veȃi, ȃice, *ca* să faci tōte duple
chipulu care ȃi s'a aretatu în munte.
Éru acumu a dobēnditu unu serviciu 6
mai înaltu, cu cătu este meȃilocitorulu
unui mai bunu aședāmēntu, care este
aședatu cu mai bune promisiuni.

Căci celu ântēiu *aședāmēntu* de 7
aru fi fostu fără de prihană, nu s'aru
fi cerutu locu pentru unu alu duoilea;
Dară muștrāndu-i ȃice: Éccē vinu 8
ȃile, ȃice Domnulu, cându voiū face
aședāmēntu nou cu casa lui Israelu
și cu casa lui Iuda; Nu duple aședā- 9
mēntulu, care amu făcutu cu părinții
loru în ȃiua, cându i-amu apucatu de
mână să-i scoțu din pāmēntulu Egiptu-
lului; pentru că ei nu au remasu în
aședāmēntulu meu, și eu i-amu pără-
sītu, ȃice Domnulu. Căci acesta este 10
aședāmēntulu care voiū face cu casa
lui Israelu după acele ȃile, ȃice Dom-
nulu: Voiū pune legile mele în cuge-
tulu lorū, și le voiū scrie în ânimele
lorū; și voiū fi lorū Dumneȃeu, și ei
voru fi mie poporū; Și nu va mai în- 11
vēȃa fie-care pre aprōpele seu, și fie-
care pre fratele seu, ȃicēndu: Cunōsce
pre Domnulu; căci toȃi mē voru cu-

nósce de la celu micu pênă la celu
12 mare. Căci voiui fi milostivu nedrep-
tăților lor, și păcatele lor și fără-
de-legile lor nu le voiui mai aminti.
13 Dicându: Unu nou *aședământu*, a în-
vechitu pre celu d'ântéiu. Éru ce se în-
vechiesce și îmbătrânesce *este* aprópe
de peire.

1 Deci și celu ântéiu *aședământu* avea
regule de serviciu, și sanctuarius pă-
2 mântescu. Căci s'a formatu unu cortu;
și în *partea* d'ântéiu *era* sfeciniculu
și mésa, și pânile de punere înainte;
3 care se numesce sântele. Éru după a
duoa perdea, cortulu celu ce se chiă-
4 ma: Sântele sântelor; Care avea
tămăiătóre de auru, și chivotulu legii,
ferecatu preste totu cu auru, în care
era vasulu celu de auru, care avea
manna, și toégulu lui Aaronu ce în-
5 florise, și tablele *aședământulu*; Éru
pe d'asupra lui cherubimii mărireii,
cari umbriau propitiătorulu; despre
care nu trebuie acum a vorbi cu de
amăruntulu.

6 Éru acestea fiindu tocmite așa,
preuții intrau în totu timpulu în cor-
tulu celu d'ântéiu, cându făceau ser-
7 viciulu; Éru în celu de alu duoilea
întra odată în anu singuru archiere-
ulu, nu fără de sânge, pre care-lu
aducea pentru sine și pentru rătăci-
8 rile poporului. Spiritulu celu Sântu
dicându acésta: că calea ce întră în
Sântele Sântelor nu se aretase, încă
9 stându cortulu celu d'ântéiu; Care
simbolu *privesce* timpulu de acumu,
în care se aducu daruri și sacrificie,
cari nu potu face desevarșitu duple
consciință pre celu ce servește lui
10 *Dumneșeu*; *Cuprindându-se* numai
în mâncări și băuturi și în feliurite
spălări, și în regule trupesce, impuse
pênă la timpulu îndreptărei.

11 Éru Christosu venindu archiereu
bunurilor viitóre, a trecutu prin unu
cortu mai mare și mai desevarșitu,
nefăcutu de mână, adecă nu alu ace-
12 stei făpturi, Nici cu sânge de capre
și de viței, ci cu sângele seu, a *în-
tratu* odată în cele sântele, câstigându
13 eternă rescumpărare *pentru noi*. Căci
dacă sângele taurilor și alu capre-
loru, și cenușa de junice stropindu

pre cei necurați 'i sântesce spre cu-
rățirea corpului; Cu câtu mai multu 14
sângele lui Christosu, care prin Spi-
ritulu celu eternu s'a adusu pre sine
fără pată lui Dumneșeu, va curăți
consciința vóstră de faptele cele mórte,
spre a servi Dumneșeului celui viu!

Și pentru acésta este medilocito- 15
rulu unui *aședământu* nou, ca supu-
indu-se morței spre rescumpărare de
la abaterile *făptuite* subu *aședămên-
tulu* celu d'ântéiu, să primescă cei chiă-
mați promisiunea moscenirei eterne.
Căci unde *este* testamentu, acolo tre- 16
buie să fie vorbă despre mórtea celui
ce face testamentu. Căci testamen- 17
tulu are putere în privirea celoru
mórți; altu-mintrelea este fără putere
pênă cându trăesce celu ce face testa-
mentulu.

Pentru aceea nici celu d'ântéiu 18
aședământu nu s'a introdusu fără sân-
ge. Căci după ce a vorbitu Moisi totu 19
ordinulu la întregulu poporu duple
lege, luându sânge de viței și de capre
cu apă și lână roșă și cu issopu, a
stropitu cartea și totu poporulu, di-
cându: Acesta *este* sângele *aședă- 20
mântulu*, care Dumneșeu l'a ordinaru
vouî. Încă și cortulu și tóte vasele 21
de serviciu asemenea le-a stropitu cu
sânge. Și duple lege mai tóte se cu- 22
rățescu cu sânge; și fără vërsare de
sânge nu se face ertare.

Trebuia dară ca tipurile celoru 23
ceresci să se curățescă cu acestea;
éru însu-și cele ceresci cu mai bune
sacrificie de câtu acestea. Căci nu în 24
sântele făcute de mâni a întratu Chris-
tosu, *cari sânt* antitipuri celoru ade-
vërate; ci chiaru în ceriu, spre a se
areta acumu înainte lui Dumneșeu
pentru noi. Nici ca de multe ori să 25
se aducă pre sine, precumu archiere-
ulu întră în cele sântele în fie-care anu
cu sânge străinu; Căci atunci aru fi 26
trebuitu să sufere de multe ori de la
întemeierea lumei; ci acumu odată
la sfârșitul seculilor s'a aretat,
spre a desfința păcatulu prin sacri-
ficiulu seu. Și precumu este hotărîtu 27
ómeniloru odată să móră, éru după
aceea judecată, Așa și Cristosu odată 28
findu adusu să redice păcatele mul-
tora, se va areta a duoa óră fără

păcatu spre mântuire celor ce-lu
ascéptă.

- 1 Căci legea avându umbra bunurilor
viitoare, *éru* nu însăși imaginea lucru-
rilor, nici odată nu póte cu aceleași
sacrificie, cari în fie-care anu se aducu
neconținutu, să facă dese-vârșiți pre
2 cei ce *le* aducu. Căci atunci au nu
aru fi încetatu ele a se aduce? pen-
tru că odată fiindu curățiți cei ce
aducu nu aru mai ave nici o conștiință
3 de păcate. Înse prin acestea *se face*
în fie-care anu amintire de păcatu.
4 Căci nu *este* cu puțință, ca sânge de
tauri și de capre să rădice păcatele.
5 Pentru aceea întrându în lume dice:
Sacrificiu și prosforă nu ai voitu, *éru*
6 corpulu mi-ai pregătitu; Olocauste
și *sacrificie* pentru păcatu nu-ți placu.
7 Atunci amu *disu*: Éccé vinu, (în în-
ceputulu cărței este scrisu despre
mine,) să facu voia ta, o Dumne-deule.
8 Mai susu dicendu: Sacrificiu și pros-
foră și olocauste și sacrificie pentru
păcatu nu ai voitu, nici nu-ți placu,
9 cari se aducu duple lege; Atunci a
disu: Éccé vinu să facu voia ta, o
Dumne-deule; elu redică pre cea
d'ântéiu, pentru ca să întemeieze pre
10 cea de a duoa. Prin acéstă voiă sîn-
temu sântiți prinsacrificarea corpului
lui Iisusu Christosu odată.
11 Și totu preutul stă în tóte dîlele
făcendu serviciu, și aduce de multe
ori aceleași sacrificie, cari nici odată
12 nu potu să redice păcate. Éru acesta,
după ce a adusu unu singuru sacri-
ficiu pentru păcate, s'a aședatu pentru
totu-de-una d'a drépta lui Dumne-
13 deu; Asceptându în urmare pênse se
voru pune neamicii lui asternutu pe-
14 cióreloru lui. Căci cu unu sacrificiu
a adusu la dese-vârșire pentru totu-
de-una pre cei ce se sântescu.
15 Acésta ni mărturisesce și Spiritulu
celu Sântu; căci după ce a *disu*
mai'nainte: Acesta este aședământulu
16 care voi face cu d'înșii după acele
dîle, dice Domnulu: Pune-voiu legile
mele în ânima loru, și în cugetele
17 loru le voi scrie, *elu adauge*: Și pă-
catele loru și fără-de-legile loru nu
18 le voi mai amintí. Éru unde *este*

ertare de acelea, *acolo* nu mai *este*
sacrificiu pentru păcate.

Dreptu aceea, fraților, avându 19
îndrăsnélă a intra în cele sânte prin
sângele lui Iisusu, Pe cale nouă și 20
viă, care ni-a înnoit'o, prin perdeua,
adeca prin corpulu seu; Și *avându* 21
preutu mare preste casa lui Dumne-
deu; Să ne apropiâmu cu adevărată 22
ânimă, asigurați fiindu în credință,
și stropiți la ânimi pentru curățire
de conștiința cea rea, și spălați la
corpu cu apă curată; Să ținemu măr- 23
turisirea speranței *noștre* neclătita;
(căci credinciosu *este* celu ce a pro-
misu); Și să căutâmu să aprindemu 24
unulu pre altulu spre iubire și spre
fapte bune; Nepărăsindu adunarea 25
noștră, precumu au unii datină; ci
să *ne* îndemnâmu *unulu pre altulu*;
și cu atâta mai multu, cu câtu vedeți
apropiindu-se diua.

Căci dacă păcătuimu de bună voiă, 26
după ce amu primitu cunoscința ade-
vărului, nu mai remâne sacrificiu pen-
tru păcate; Ci óre-care asceptare 27
înfricoșată a judecâței, o rêvnă ardê-
tore, care va să mistue pre cei îm-
potrivitori. Lepădându cineva legea 28
lui Moisi, móre fără de milă prin
duoi séu trei marturi; Câtu de mai 29
aspră socotiți că trebue să fie pedépsa
celui ce a călcatu pre Fiiulu lui Dum-
ne-deu, și a socotitu spurcatu sângele
aședământului cu care s'a sântitu, și
a batjocuritu Spiritulu charului? Căci 30
scimu pre celu ce a *disu*: A mea *este*
resbunarea, eu voi resplătí, dice
Domnulu. Și érași: Domnulu va ju-
deca pre poporulu seu. Înfricoșatu 31
lucu *este* a căde în mânele Dumne-
deului celui viu.

Éru aduceți-ví aminte de dîlele cele 32
mai dinainte, în cari, luminându-vé
ați suferitu mare luptă de suferinți;
De o parte făcendu-vé privélă prin 33
defăimări și strîmtorări; éru de altă
parte soci fiindu celor ce au fostu
tractați astu-feliu. Căci ați compăti- 34
mitu la lanțurile mele, și jefuirea de
averile vóstre ați primit'o cu bucuria,
sciindu că aveți în ceriuri mai bună
și mai sigură esistență. Nu lepădați 35
dară încrederea vóstră, care are mare
resplătire.

36 Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcându voia lui Dumnezeu, să
37 primiți promisiunea. Căci încă puțin
38 va veni, și nu va întârzia. Eru dreptul
va trăi prin credință; și de se va sfii
39 *cineva*, sufletul meu nu va avea plăcere
într'însul. Eru noi nu sântem din cei
ce se sfiesc spre pierdere; ci din cei
ce credu spre dobândirea sufletului.

CAP. 11.

Esemples luate din Vechiul Testament, cari descriu natura, puterea și resplătirea credinței.

- 1 Eru credința este adevărul celor sperate, învederarea lucrurilor celor nevădute. Căci prin această s'au probatu cei de demult.
- 2 Prin credință pricepemu că lumea s'a făcutu prin cuvântul lui Dumnezeu, că cele ce se vedu nu s'au făcutu din cele vedute.
- 3 Prin credință Abel a adusu lui Dumnezeu sacrificiu mai bun de câtu Cainu, prin care a luat mărturisirea, că a fostu dreptu, mărturisindu Dumnezeu de darurile lui; și printr' această deși mortu, încă vorbesce.
- 4 Prin credință Enochu s'a strămutatu, ca să nu vedă mörte; și nu s'a aflatu, pentru că Dumnezeu l'a strămutatu; căci mai 'nainte de strămutarea lui a luat mărturia această, că a bine-plăcutu lui Dumnezeu. Dară fără credință nu *este* cu putință a-i bine-plăce; căci celu ce se apropia de Dumnezeu trebue să credă că elu este, și că este resplătitoru celor ce-lu caută.
- 5 Prin credință Noe însciințatu fiindu de Dumnezeu despre cele ce încă nu se veduseră, temându-se a gătitu arcă spre mântuirea casei sale; și prin această a condamnatu lumea, și s'a făcutu moscenitoru dreptăței celei din credință.
- 6 Prin credință Abraamu, chematu fiindu de a eși la locul, care era să-lu ia spre moscenire, a ascultatu; și a eșitu, nesciindu unde merge.
- 7 Prin credință a petrecutu în pământul promisiunei, ca într'unu pământ străinu, în corturi locuindu cu Isaacu și cu Iacubu, moscenitorii aceleiași
- 8 promisiuni; Căci ascepta cetatea,

care are temelii, alu căreia architectu și creatoru *este* Dumnezeu.

Prin credință și însă-și Sara a primitu putere spre conceperea seminței, și preste timpul vrăstei a născutu, pentru că a socotitu credinciosu pre celu ce a promis. Pentru aceea s'au născutu dintr'unulu, și acela ca și mortu, ca stelele cerului în mulțime, și ca năsipulu celu nenumarabilu de pe malulu mării.

Acestia toți au muritu în credință, neprimindu cele promise, ci de departe vedându-le, și convingându-se de *ele*, și îmbrăcișându-le, și mărturisindu că erau străini și peregrini pe pământu. Căci cei ce dicu unele ca acestea, spunu învederatu că caută patriă. Și de și-aru fi adusu aminte de aceea din care au eșitu, au avutu *destulu* timpu a se întörce. Eru acum dorescu de *patria* cea bună, adecă de cea cerescă; pentru aceea nu se rușinează de d'înșii Dumnezeu a se numi Dumneuleu lor; căci li-a gătitu cetate.

Prin credință Abraamu, ispititu fiindu, a adusu sacrificiu pre Isaacu, și celu ce primise promisiunile aducea pre celu unulu-născutu; Despre care s'a dîsu: În Isaacu ți se va numi semința; Socotindu că pöte Dumnezeu a-lu scula și din mörți; de unde l'a și primitu într'unu feliu de asemănare.

Prin credință Isaacu a bine-cuvântatu pre Iacubu și pre Esau în prinvința celor viitoare.

Prin credință Iacubu murindu, a bine-cuvântatu pre fie-care din fiii lui Iosefu, și s'a închinatu, *rădîmându-se* pe capulu toégului seu.

Prin credință Iosefu murindu a făcutu amintire de eșirea fiiloru lui Israelu, și a datu ordinu despre öselesale.

Prin credință Moisi, cându s'a născutu, a fostu ascunsu de părinții sei trei luni, fiindu că l'au vedutu pruncu frumosu; și nu s'au temutu de ordinulu regelui. Prin credință Moisi făcându-se mare, n'a voit a se numi fiulu ficei lui Faraonu; Voindu mai bine a suferi cu poporulu lui Dumnezeu, de câtu a gusta plăcerile păcatului cele trecătore; Socotindu defăimarea lui Christosu mai

mare avuția de câtu tesaurile Egiptului; căci se uita la resplădire. Prin credință a lăsatu Egiptulu, netemându-se de urgia regelui; căci a remasu statornicu, ca cumu aru vedé pre celu nevădutu. Prin credință a făcutu pascele și vërsarea sângelui, ca celu ce perdea pre cei ântëiu-născuți să nu se atingă de d'înșii.

29 Prin credință au trecutu Marea Roșă ca pe uscatu; ceea ce Egiptenii încercându-o, s'au înecat.

30 Prin credință zidurile Ierichonului au cădutu, după ce au fostu încunjurați șapte zile.

31 Prin credință Rahabu, meretricea, nu s'a perdutu împreună cu cei necredincioși, pentrucă primise iscódele cu pace.

32 Și ce voi mai dice? căci nu-mi ajunge timpul a spune de Ghedeonu, și de Baraku, și de Samsonu, și de Ieftae, și de Davidu, și de Samuelu,

33 și de profeți; Cari prin credință au biruitu regate, au lucratu dreptate, au câstigatu promisiunile, au astu-

34 patu gurele leiloru; Au stinsu puterea focului, au scăpatu de ascuțitulul săbiei, s'au făcutu tari din slăbiciune, au fostu tari în resbele, au întorsu armatele neamiciloru în fugă;

35 Femeele au primitu prin înviare pre morții lor *copii*, și unii s'au scângiuitu, neasceptându scăparea, ca să

36 dobëndescă mai bună înviare; Éru alții au avut ispitire de batjocuri, și încă și de lanțuri și de închisóre;

37 S'au ucisu cu petre, s'au tăiatu cu ferestreulu; au fostu ispitiți, au muritu uciși de sabiă; au cutrieratu în cojóce și în piei de capre, fiindu în lipsă, necăjiți, reu trătați; [De cari lumea nu era vrednică;] rătăcindu în pustiiu, și în munți și în pesceri și în crăpătorele pământului.

39 Acestia toți, deși cercați prin credință, nu au primitu cele promise;

40 Dumneșeu prevădendu ceva mai bunu pentru noi, ca aceia fără de noi să nu se deseavârsescă.

CAP. 12.

Indemnare spre a suferi tóte pentru Iisunu Christosu, și duple esemplulu seu.

1 Dreptu aceea și noi avëndu împrejurulu nostru atăta nuoru de marturi,

să lepédămu tótă sarcina, și păcatulu celu ce lesne *ne* încunjură, și să facemu cu răbdare cursulu, care stă înaintea noastră; Căutându la Iisusu, autorulu și împlinitorulu credinței; care în loculu bucuriei ce i se propunea a răbdatu crucea, desprețuindu rușinea, și a ședutu d'a drépta tronului lui Dumneșeu.

Dară gândiți-vé la celu ce a răbdatu astu-feliu de împotrivire din partea păcătoșiloru asupra sa, ca să nu vé osteniți, descuragiați fiindu în cugetele vóstre. Căci încă nu v'ați împotrivitu pêné la sânge, luptându-vé asupra păcatului. Și ați uitatu mângăierea, care vî vorbesce ca unoru fii: Fiiulu meu, nu desprețuî certarea Domnului, nici nu perde curagiulu, mustratu fiindu de elu. Căci pre care iubesc Domnulu 'lu cértă, și bate pre totu fiulu, pre care primesce. De suferiți certare, Dumneșeu vé trătéză ca pre nisce fii; căci care fiu este, pre care părintele nu-lu cértă? Éru de sânteti fără certare, căreia toți sânt pătași, atuncea sânteti bastarđi, éru nu fii.

Pe lîngă acésta amu avutu părinți duple corp, care *ne*-au certatu, și i-amu respectatu; au nu ne vomu supune cu atăta mai multu Părintelui spiritelor, și să trăimu? Căci aceia *ne*-au certatu pentru puține zile duple părerea lor; éru acesta spre folosulu *nostru*, ca să participămu la sântirea lui. Éru tótă cercetarea în timpul de față nu se pare a fi de bucuriă, ci de întristare; éru mai pe urmă aduce fructe pacifice ale dreptăței pentru cei ce s'au deprinsu prin ea.

Pentru aceea redicați mânele cele slăbite, și genunchiele cele neputinciose; Și faceți cărări drepte peciórelor vóstre; ca celu ce este schiopu să nu se abată, ci mai bine să se vindece. Urmați pace cu toți și sântirea fără care nimenea nu va vedé pre Domnulu; Ferindu-vé, ca nimenea să nu se lipsescă de charulu lui Dumneșeu; ca nu rădicină de amărăciune, odrăslindu în susu să vé turbure, și printr'aceea mulți să se spurce. Ca să nu fie cineva desfrénatu, séu profanu ca Esau, care pentru o

măncare și-a vândutu-*ânteiu-nascerea*
 17 sa. Căci *sciți cumcă după aceea,*
 voindu să moscenéscă bine-cuvên-
 tarea n'a fostu încuviințatu; că n'a
 aflatu locu de căință, măcaru că și cu
 lacrimi o căuta.
 18 Căci nu v'ați apropiatu de muntele
 ce se putea pipăi, nici de foculu ce
 ardea, nici de nuoru, nici de cétă, nici
 19 de viforu, Nici de sunetulu trimbiței,
 și de vócea cuvintelor; la sunetulu
 căreia cei ce o auđiau, s'au rugatu
 ca să nu li se mai repetéscă cuventu.
 20 Căci nu puteau suferi ceea ce li se
 ordina, că măcaru féră de s'aru atinge
 de munte, cu petre se va omorî, séu
 21 cu săgétă se va săgeta. Și așa înfri-
 coșatu lucru era ceea ce se areta, că
 Moisi a ăisu: M'amu spăimêntatu și
 22 mă cutremuru. Ci v'ați apropiatu de
 muntele Sionu, și de cetatea lui Dum-
 neđeu celui viu, de Ierusalimulu celu
 23 cerescu, și de mii de ângeri; De adu-
 narea generale și beserica celoru ân-
 tēiu-nascuți, cari sânt scriși în ceriu,
 și de Dumneđeu, Judecătorulu tutu-
 24 ajunsu la desevârșire; Și de Iisusu,
 Međilocitoriulu așeđământului nou,
 și de sângele stropirei, care vorbesce
 mai bine de câtu *alu lui* Abelu.
 25 Vedeți, ca să nu vă lepêdați de
 celu ce vorbesce! Căci de nu au scă-
 patu aceia cari s'au lepêdatu de celu
 ce vorbia pe pămêntu, cu atâta mai
 multu noi *nu vomu scăpa*, de ne în-
 tórcemu de la celu ce *vorbesce* din
 26 ceriu; A căruia vóce atunci a cutre-
 muratu pămêntulu; éru acumu a pro-
 misu, dicêndu: Încă odată voi clăti
 nu numai pămêntulu, ci și ceriulu.
 27 Éru aceea ce *dice*: Încă odată, însem-
 néză schimbarea celoru ce se clătescu,
 ca a unoru lucruri făcute, ca să re-
 28 mână cele ce nu se clătescu. Dreptu
 aceea primindu o împêrățiă neclătită,
 să avemu charu, prin care putemu
 serví lui Dumneđeu cu plăcere, cu
 29 temere și cu sfială; Căci Dumneđeulu
 nostru *este* focu mistuitoru.

CAP. 13.

Feliurite îndemnări, urări și salutări.

- 1 Iubirea frățéscă să remână *între voi*.
- 2 Nu iutați iubirea de străini; căci prin

acésta unii nesciindu au ospetatu ân-
 geri. Aduceți-vî aminte de cei legați 3
 ca împreună legați, și de cei strim-
 torați ca cei ce și voi sînteți în corpu.
 Onorată *fie* căsătoria în tóte, și patulu 4
 fără pată; éru pre desfrênați și pre
 adulteri va judeca Dumneđeu. Fără 5
 sgârceniă *fie* purtarea vóstră, *să fîti*
 îndestulați cu cele ce aveți; căci elu
 a ăisu: Nu te voiu părăsi, nici te
 voiu lăsa; În câtu ne încuragéză de a 6
 ăice: Domnulu 'mi *este* ajutoru, și nu
 mă voiu teme ce-mi va face omulu.

Aduceți-vî aminte de conducătorii 7
 vostri, cari v'au vorbitu cuvêntulu
 lui Dumneđeu, la alu cărora sfârșitu
 alu vieței privindu, să li urmați cre-
 dința. Iisusu Christosu același *este* 8
 eri și astă-đi și în eternu. Să nu vă 9
 lăsați a vă învălui de învățături feliu-
 rite și străine; căci bine *este*, ca prin
 charu să se întăréscă ânima, nu cu
 mîncări, *din* cari nu s'au folositu cei
 ce au petrecutu într'însele.

Avemu altaru, din care nu au dreptu 10
 a mânca cei ce servescu cortului.
 Căci ale cărora dobitóce sângele de 11
 archiereu se vîră în întru în cele sânte
 pentru păcate, ale acelora corpuri
 se ardu afară de taberă. Pentru aceea 12
 și Iisusu, ca să sântéscă pre poporu
 cu sângele seu, a suferitu afară de
 pórtă. Deci să eșimu la d'însulu afară 13
 din taberă, purtându defăimarea lui.
 Căci aicea nu avemu cetate stătătóre, 14
 ci căutâmu pre ceaviitóre. Printr'în- 15
 sulu dară să aducemu sacrificiu de
 laudă pururea lui Dumneđeu, adecă
 fruptulu buzeloru, ce se mărturisescu
 numelui seu.

Éru a face bine și a împărți să nu 16
 uitați; căci de sacrificie ca acestea
 Dumneđeu are plăcere. Ascultați de 17
 conducătorii vostri, și vă supuneți
 lor; căci ei priveghiéză pentru sufle-
 tele vóstre, ca cei ce au să dea
 sémă, ca să facă acésta cu bucu-
 riă, éru nu suspinându; căci acésta
 nu vî *aru fi* de folosu. Rugați-vê pen- 18
 tru noi; căci ne încredemu că avemu
 bună consciință, în tóte voindu a vieței
 cuviinciosu. Éru cu atâta mai multu 19
 vê rogu să faceți acésta, ca să fiu
 redatu vouî mai curêndu.

Éru Dumneđeulu păcei, care a 20

sculatu din morți pre Domnulu nostru Iisusu, pre Păstorulu oiloru celu mare, prin sângele aședământului
 21 eternu, Să vă facă gata spre totu lucrulu bunu, ca să faceți voia lui, lucrându în voi ceea ce este plăcutu înaintea lui, prin Iisusu Christosu; căruia *fie* mărire în seculi seculiloru. Aminu.

22 Și rogu-vă, frațiloru, primiți cu-

vântulu îndemnărei; căci pe scurtu v'amu scrisu. Sciți că fratele Timo- 23 theiu este eliberatu; de va veni curenđu, vă voi vedé împreună cu elu. Salutați pre toți conducătorii vostri 24 și pre toți sântii. Vă salută pre voi 25 cei din Italia. Charulu *fie* cu voi toți. Aminu.

Cătră Ebrei s'a scrisu din Italia și s'a trămesu prin Timotheiu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB U.

CAP. 1.

Indemnare la răbdare și veselia în suferinți, și la adevărata primire a cuvântului lui Dumnezeu.

1. Iacobu servu alu lui Dumnezeu și alu Domnului Iisusu Christosu, celoru duoă-spre-dece seminții cari sunt împrăsciate, să se bucure.

2 Frații mei, să aveți totu-de-una bucuriă, cându cădeți în feliurite ispite; Sciindu că cercarea credinței
 3 vóstre lucréză răbdare. Éru răbdarea să fie deplină, ca să fiți dese-vârșiți și întregi, în nimicu avându lipsă.

5 Éru de este cineva dintre voi lipsitu de înțelepciune, să cêră de la Dumnezeu, care dă tuturoru cu liberalitate, și nu înfruntéză; și i se
 6 va da. Dară să cêră în credință, nimicu înduoindu-se; căci celu ce se înduoesc este asemenea cu valulu mării, care de vânturi se aruncă și
 7 se învâltuesce. Acelu omu să nu gândescă că va primí ceva de la Domnulu.
 8 Bărbatul înduoelnicu la sufletu *este* nestatornicu în tóte căile sale.

9 Laude-se fratele umilitu în înălțimea sa; Și celu avutu în umilirea
 10 sa; căci ca flórea erbei va trece. Căci sórele resare cu arșiță, și uscă érba, și flórea ei cade, și frumuseța ei se perde; așa și avutulu se va vesteđi în
 11 căile sale.

12 Fericitu *este* bărbatul, care rabdă ispită; căci cercându-se va primí cununa vieței, care a promis'o Dumnezeu celoru ce-lu iubescu. Nimene ispitindu-se să nu ȑică: Mă ispitescu de la Dumnezeu; căci Dumnezeu

este neispititu de rele, și nu ispitesce pre nimenea; Ci fie-care se ispitesce, 14 fiindu trasu și amăgitu de a sa poftă. Apoi pofta concepându, nasce pē- 15 catu; érupecatulu făptuindu-se, nasce mórte.

Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. 16 Totu darulu buuu și totu darulu de- 17 sevârșitu vine de susu, pogorîndu-se de la Părintele luminiloru, la care nu este schimbare, nici umbră de mutare. Din a sa voiă ne-a născutu 18 cu cuvântulu adevărului, ca să fimu noi unu feliu de primițiu alu fapturiloru sale.

Dreptu aceea, frații mei iubiti, să 19 fie totu omulu grabnicu la auditu, târđiu la vorbitu, târđiu la mânia; Căci mânia omului nu lucréză drep- 20 tatea lui Dumnezeu. Pentru aceea 21 lepédându tótă necurăția și prisosința reutăței, primiți cu blândeța cuvântulu celu împlântatu *în voi*, care póte mântuí sufletele vóstre.

Dară fiți făcători cuvântului, éru 22 nu numai ascultători, amăgindu pre voi înși-vă. Căci de este cineva ascultătoru cuvântului, și nu făcătoru, acela este asemenea cu omulu, care
 23 și caută fața sa firéscă în oglindă; Și care căutându-se pre sine s'a dusu, 24 și îndată a și uitatu cine era. Éru 25 celu ce privesce în legea cea dese-vârșită a libertăței, și remâne *într'înșă*, acela nefiindu ascultătoru cu uitare, ci făcătoru alu lucrului, acesta va fi fericitu în lucrarea sa.

De se pare cui-va între voi a fi 26

religiosu, și nu-și înfrână limba sa, ci-și încălă ânima sa, acestuia religi-
27 giunea este deșertă. Religione curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre veduve în strîm-torarea lor, și a se păzi pre sine nepătatu de cătră lume.

CAP. 2.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare, în față după legea iubirii. Credința fără fapte este înseși în sine mîrtă.

- 1 Frații mei, să nu aveți credința Dom-nului nostru Iisus Christos alu mă-ririi cu făcăriă, Căci de va intra în
- 2 adunarea vîștră vre unu omu, *pur-tându* ânelu de auru, cu vestmîntu strălucitu; și va intra și vre unu
- 3 săracu cu haină prîstă; Și veți căuta la celu ce pîrtă vestmîntu strălucitu, și-i veți dice: Tu, poftimu, ședi aici; și săracului veți dice: Tu stăi acolo,
- 4 sîu ședi aicea la piciîrele mele; Au nu sînteți pîrtinitori între voi? și au nu judecați după macsime rele?
- 5 Ascultați, frații mei iubiți! Au nu Dumnezeu a alesu pre saracii lumii acesteia, bogați în credință și mo-scenitori împărăției, care a promis'o
- 6 celoru ce-lu iubescu? Éru voi ați desprețuitu pre celu săracu. Au nu bogatii vî asuprescu pre voi, și aceia
- 7 vî tragu la judecări? Au nu ei de-faimă numele celu bunu, după care
- 8 sînteți chiămați? De împliniți legea cea de capiteniă după scriptură: Să iubesci pre aprîpole teu ca însu-ți
- 9 pre tine, bine faceți; Éru de vî fă-çăriți, faceți păcatu, condemnându-vî de lege ca nisce călcători de lege.
- 10 Căci ori-cine va păzi tîtă legea, și va greși într'unu *punctu* s'a făcutu
- 11 tuturoru vinovatu. Căci celu ce a ñisu: Să nu comiți adulteriu, a ñisu și: Să nu uciði. Deci de nu comiți adulteriu, dară uciði: te-ai făcutu călcătoru legeri.
- 12 Așa să vorbiți și așa să faceți ca cei ce voru să se judece prin legea
- 13 libertăței. Căci va ave judecată fără milă celu ce nu face milă; și mila se laudă asupra judecări.
- 14 Ce folosu *este*, frații mei, de aru dice cineva, că are credință, éru fapte nu are? au pîte credința să-lu mân-

tuască? De va fi vre-unu frate sîu 15 soră goli și în lipsă de hrana cea de tîte dilele, Și li va dice cineva dintre 16 voi: Mergeți în pace, încălđiti-vî și saturați-vî; dară voi nu li-ați da cele de nevoiă pentru corpu, care-i folosulu? Așa și credința, dacă nu 17 are fapte, este mîrtă de sine însa-și. Va dice cineva: Tu ai credință, éru 18 eu amu fapte; arétă-mi credința ta fără faptele tale, și eu 'ti voiu areta credința mea prin faptele mele. Tu 19 creði, că Dumnezeuulu unulu este, bine faci; și demonii credu și se cu-tremură. Voiesci dară să înțelegi, 20 O omule deșertu, că credința fără fapte este mîrtă? Abraamu părintele 21 nostru au nu s'a îndreptatu prin fapte cîndu a adusu pre Isaacu fiulu seu pe altaru? Veði că credința lucra 22 dimpreună cu faptele lui, și prin fapte s'a desevarsitu credința? Și s'a 23 împlinitu scriptura, care dice: Și a cređutu Abraamu lui Dumnezeu, și i s'a socotitu ca dreptate, și amicu lui Dumnezeu s'a chiămatu. Veđeți 24 dară, că prin fapte se îndreptéză omulu, éru nu numai prin credință. Asemenea încă și Rahabu, meretricea, 25 au nu s'a îndreptatu prin fapte, pri-mindu pre cei trameși, și scotîndu-i pe altă cale? Căci precumu corpu 26 fără spiritu este mortu, așa și cre-dința fără fapte mîrtă este.

CAP. 3.

Limba pîte spune multe rele. Caracterulu de înțelegiune ce vine de susu.

Frații mei, nu fiți mulți învățatori, 1 sciîndu că vomu lua mai mare con-demnare. Căci în multe greșimutoți. 2 De nu greșesce cineva în cuvîntu, acesta *este* bărbatu desevarsitu, și pîte a-și înfrîna și totu corpu. Éccé 3 cailoru punemu frînele în guri, ca să ni se supuie; și *printr'însele* în-tîrcemu totu corpu lor. Éccé și 4 corăbiele, deși *sînt* atātu de mari, și se împingu de vînturi iuți, totu se întorcu de prea-mică cîrmă încotro voiesce cîrmaciulu, Așa și limba, 5 micu membru este, dară multu se laudă. Éccé puçinu focu, și cātu de mare materiă arde! Și limba *este* 6 focu, o lume a nedreptăței: așa se

află limba între membrele noastre, încatu spurcă totu corpulu, și aprinde cursulu firei, și *este* însa-și aprinsă
 7 de foculu gheenei. Căci natura tutu-
 roru féreloru și a passeriloru, și a
 têtetóreloru, și a pesciloru, se do-
 molesce, și s'a domolitu de ómeni.
 8 Éru limba nimene din ómeni nu o
 póte domoli; *este* o neînfrénată reu-
 tate, plină de otravă aducétóre de
 9 mórte. Cu d'insa bine-cuvéntămu pre
 Dumneđu și Părintele, și cu d'in-
 sa blăstēmămu și pre ómeni, cari sânt
 făcuți duple imaginea lui Dumneđu.
 10 Dintr'aceeași gură ese bine-cuvéntă-
 11 rea și blăstemulu. Frații mei, aces-
 tea nu trebue să fie așa. Au dóră is-
 vorulu printr'aceeași gură isvoresce
 12 dulce și amaru? Au dóră póte, frații
 mei, smochinulu să producă masline?
 séu vița de vie smochine? așa nici unu
 isvoru nu *póte* face apă sărată și dulce.
 13 Cine *este* înțeleptu și bine-sciitoru
 între voi? să-și arete din viéța cea
 bună faptele sale în blândeța înțe-
 14 lepciunei. Dară de aveți zelu amaru
 și cértă în ânimele vóstre, nu vă
 lăudați, nici mințiți în potriva ade-
 15 vérului. Acésta nu este înțelepciunea,
 ce se pogorî din susu, ci *este* pămên-
 16 téscă, simțuală, demonéscă, Căci unde
este zelu *amaru* și cértă, acolo *este*
 17 nerônduélă și totu lucrulu reu. Éru
 înțelepciunea cea de susu ântéiu este
 curată, apoi pacifică, blândă, lesne de
 convinsu, plină de milă și de frupte
 bune, fără părtinire și fără făcăriă.
 18 Éru fruptulu dreptăței se sémênă în
 pace de cătră cei ce facu pace.

CAP. 4.

Despre neunniri și certe. Acela păcătuiesce carele scie
 a face binele și nu-lu face.

1 De unde *vinu* resbele și svedî între
 voi? au nu de aici, din poftele vós-
 tre, cari se luptă în membrele vós-
 2 tre? Voi pofțiți, și nu aveți; uci-
 deți și pismuiți, și nu puteți do-
 bândi; vă svădiți și faceți resbele, și
 3 nu aveți, pentru că nu cereți; Voi
 cereți, și nu primiți, pentru că reu
 cereți, ca să cheltuiți în poftele
 vóstre.
 4 Adulteriloru și adulterelor, au nu
 sciți, că amicia lumei neamicia este

cătră Dumneđu? deci ori-care va
 voi să fie amicu lumei, se face nea-
 micu lui Dumneđu. Au vi se pare, 5
 că scriptura îndeșertu vorbesce: Spi-
 ritulu celu ce locuesce în noi pof-
 tesce spre pismă? Dară mai mare 6
 charu dă. Pentru aceea ăice: Dom-
 nulu se opune celoru mândri, și
 dă charu celoru umiliți. Supuneți- 7
 vă dreptu aceea lui Dumneđu. O-
 puneți-vă diabolului, și va fugi de
 la voi. Apropiati-vă de Dumneđu, 8
 și se va apropia de voi. Curățiți-vă
 mânele, păcătoșiloru; și vă purificați
 ânimele vóstre, cei înduoelnici la su-
 fletu. Fiți suferinđi, și lăcrimați, și 9
 plângeți; rîsulu vostru să se întórcă
 spre jale, și bucuria *vóstra* în întris-
 tare. Umiliți-vă înaintea lui Dumne- 10
 đu, și elu vă va înălța.

Nu vorbiți de reu unulu pre altulu, 11
 frațiloru; celu ce vorbesce de reu pre
 fratele *seu*, și judecă pre fratele *seu*,
 vorbesce de reu legea, și judecă
 legea; éru dacă judeci legea, nu esci
 făcétoru legeri, ci judecétoru. Unulu 12
 este legislatorulu, care póte mântui
 și perde; éru tu cine esci, care judeci
 pre altulu?

Veniți acumu cei ce ăiceți: Astă-đi 13
 séu mâne vomu merge într'acea ce-
 tâte, și vomu ședé acolo unu anu, și
 vomu neguțătorí, și vomu câstiga;
 Cari nu sciți ce *se va întemplam*âne; 14
 căci ce *este* viéța vóstră? Este aburu,
 care în pușinu se arétă, și după aceea
 pere. În locu de a ăice voi: De va 15
 voi Domnulu și vomu trăi, vomu face
 acésta séu aceea. Acumu vă lăudați 16
 în trufia vóstră; ori-ce asemenea laudă
 este rea. Dreptu aceea celui ce scie a 17
 face bine, și nu-lu face, 'i este păcatu.

CAP. 5.

Reua întrebuințare a bogățieloru. Răbdare în necasuri.
 Rugăciuni pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.

Veniți acumu, bogățiloru, plângeți 1
 și vă tânguiți de nenorocirile ce voru
 să vină asupra *vóstră*. Avuția vóstră 2
 a putreditu, și vestmintele vóstre le-
 au mâncatu moliele. Aurulu și argin- 3
 tulu vostru au ruginitu; și rugina
 loru va fi mărturia asupra vóstra, și
 va mânca corpurile vóstre ca foculu.
 Ați strînsu tesauru la ăilele cele de

- 4 pe urmă. Éccé plata lucrătoriloru celoru ce au seceratu țérinele vóstre, pe care ați oprit'o, strigă; și strigările secerătoriloru au întratu în urechile Domnului Sabaothu. Ați trăitu în desfătări și desfrênări pe pământu; v'ati nutritu ca în ȕiua junghierei.
- 5 Ați condamnatu și ați omoritu pre celu dreptu; și elu nu s'a opusu voui.
- 6 Dreptu aceea, frații mei, fiți îndelungu-răbdători pênă la venirea Domnului. Éccé agricultorulu ascéptă fructulu celu scumpu alu pământului, îndelungu-răbdându pentrn d'însulu, pênă ce va primí plóe timpuriă și târđiă. Deci și voi răbdați îndelungu; întăriți-vi ânimele vóstre; căci venirea Domnului s'a apropiatu.
- 7 Nu oftati unulu asupra altuia, frațiloru, ca să nu vă condamnați; éccé judecătorulu stă înaintea uşelor. Luați esemplu de suferinți și de îndelungă-răbdare pre profeții cari au vorbitu în numele Domnului. Éccé
- 8 fericimu pre cei ce au răbdatu. De răbdarea lui Iovu ați auditu, și sfârșitul Domnului ați vedutu; căci Domnulu este milostivu și înduratu fôrte.
- 9 Éru mai 'nainte de tóte, frații mei,
- 10 să nu vă jurați, nici pe ceriu, nici pe pământu, nici cu altu ori-care jurământu; ci fie alu vostru da, da; și nu, nu, ca să nu cădeți în condamnare.
- 11 De suferi cineva între voi, să se róge. De este cineva veselu, să psalmodieze. De este cineva bolnavu între voi, să chiamo presbiterii besericei; și să se róge pentru d'însulu, ungându-lu cu oleu în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pre celu bolnavu, și Domnulu 'lu va redica; și de va fi făcutu păcate, i se voru erta. Mărturisiți-vi unulu altuia
- 12 păcatele, și vă rugați unulu pentru altulu, ca să vă vindecați. Multu póte rugăciunea cea ferbinte a dreptului. Ilie era omu asemenea pătimașu ca noi, și s'a rugatu ferbinte, ca să nu plóe; și nu a plouatu pe pământu trei ani și șese luni. Și érași s'a rugatu, și ceriulu a datu plóe, și pământulu a produsu fructulu seu.
- 13 Frațiloru, de se va rătăci cineva între voi de la adevêru, și-lu va întôrce cineva; Să scie, că celu ce a întorsu pre păcătosu de la rătăcirea căiei sale, va mântui sufletu din mórte, și va acoperi mulțime de păcate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÂNTËIA A LUI

P E T R U.

CAP. 1, 2.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Detoriile celoru renăscuți, ale celoru supuși, ale servilor și ale altora.

- 1 Petru apostolu alu lui Iisusu Christosu, nemerniciloru celoru împrăsciați prin Pontu, Galatia, Cappadocia,
- 2 Asia și Bithinia; Aleși duple pre-sciența lui Dumneđu, Părintele, în sântirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea sângelui lui Iisusu Christosu: Charu *fie* voui, și pacea să se îmmulțescă.
- 3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđu și Părintele Domnului nostru Iisusu Christosu, care duple mare mila sa ne-a renăscutu spre speranță viă, prin înviarea lui Iisusu Christosu din
- 4 morți, Spre moscenire nestricăciósă și nepătată și nevestejită, păstrată în ceriuri pentru voi; Cari sânteti păziti cu puterea lui Dumneđu prin credință spre mântuire, gata a se descoperi în timpul de pe urmă; În care vă bucurați, deși acumu pentru pușinu timpu, dacă trebue să fie, sânteti amăriți prin feliurite ispite; Ca cercarea credinței vóstre cea cu multu mai prețiosă de câtu aurulu celu peritoru și care se căcă prin focu, să se afle spre laudă și onóre și mărire în aretarea lui Iisusu Christosu; Pre care nevêđându-lu 'lu iubiți; în care înse cređendu, deși acumu nu-lu vedeți, vă bucurați cu bucuriă nespusă și măreță; Dobên-

dindu scopulu credinței vóstre, mântuirea sufletelor *vóstre*.

- 10 Pentru care mântuire au căutat și au cercetat profeții, cari au profețitu despe charulu ce vi era *hotărîtu*; Cercetându în care și în ce feliu de timpu li areta Spiritulu lui Christosu celu dintr'înșii, mai 'nainte vestindu suferințele lui Christosu și
- 12 mărirea de pe urmă; Căroră s'a descoperitu, că nu loră însu-și, ci noui serviau în acestea, cari acumu se vestescu voui, prin cei ce v'au predicatu evangelia prin Spiritulu Sântu tramesu din ceriu; spre care dorescu ângerii să privescă.
- 13 Pentru aceea încingându cóssele cugetului vostru, fiți trezi, și asceptați cu speranță deplină charulu, care vi se aduce în arătarea lui Iisusu Christosu; Ca fiii ascultători nepotrivinduvă cu poftetele cele de mai 'nainte ale necunoscinței vóstre; Ci precumu celu ce v'a chiamatu este sântu, așa și voi fiți sânti în totă petrecerea. Căci scrisu este: Fiți sânti, că eu sânt sântu.
- 17 Și dacă învocați pre Părintele, care judecă fără părtinire duple lucrulu fie-căruia, să petreceți timpul înstrăinării vóstre cu frică; Șciindu, că nu cu cele stricătore, *precumu* argintu și auru, v'ăți rescumpăratu de petrecerea vóstră deșertă tradițională; Ci cu scumpulu sânge alu lui Christosu, ca alu unui mieu nevinovatu și nepătat; Care era hotărîtu mai 'nainte de întemeierea lumei, dara s'a arătat în anii cei de pe urmă pentru voi. Cari printr'însulu ați creșutu în Dumneșeu, care l'a înviatu din morți și i-a datu mărirea, ca credința și speranța vóstră să fie în Dumneșeu.
- 22 Deci curățindu sufletele vóstre cu ascultarea adevărului prin Spiritu, spre nefăcarnică iubire de frați, din animă curată iubiți-vă unulu pre altulu ferbinte; Fiindu renăscuți nu din semînță stricăciosă, ci din nestricăciosă, prin cuvântulu lui Dumneșeu celu viu, care remâne în eternu.
- 24 Căci totu corpulu *este* ca érba, și totă mărirea omulu ca flórea erbei; Érba se usucă, și flórea ei cade; Éru cuvântulu Domnului remâne în eternu.

Și acesta este cuvântulu celu ce vi s'a predicatu.

Deci lepădându totă reutatea și totă viclenia, și făcăriă, și pismele, și vorbirea de reu, Ca nisce prunci de curându născuți, doriți laptele celu cuvântătoru și fără de vicleșugu, ca să creșteți prin elu; Dacă într'adeveru ați gustatu, că Domnulu *este* bunu.

Cătră care apropiindu-vă, *ca cătră* o pétră viă, nesocotită într'adeveru de ómeni, dară alésă la Dumneșeu și prețiosă; Și voi înși-vă ca nisce petre vii, vă zidiți casă spirituală, preuția sântă, ca să aduceți sacrificie spirituale, plăcute lui Dumneșeu prin Iisusu Christosu. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Éccé punu în Sionu pétră ângiulară, alésă, prețiosă; și celu ce va crede în ea nu se va rușina. A vóstră *este* onórea celoru ce credeți; éru celoru necredincioși, pétră ce au nesocotit o zidarii, acesta s'a făcutu pétră ângiulară; Și pétră de potecnire și pétră de struncinare *celoru* ce se potecnescu de cuvântu, fiindu neascultători; spre care sânt și hotărîți. Éru voi *sânteti* nému alesu, preuția împerătescă, națiune sântă, poporu câstigatu, ca să predicați bunătățile celui ce v'a chiamatu din întunerecu la minunata sa lumină; Cari odinióră nu *erați* poporu, éru acumu *sânteti* poporul lui Dumneșeu; cari erați nemiluiți, éru acumu sânteti miluiți.

Iubiților, *vă* îndemnu ca pre nisce înstrăinați și nemernici să vă feriți de poftetele cele trupesce, cari se luptă contra sufletului; Avându petrecerea vóstră bună între Ginti; ca fiindu voi vorbiți de reu ca nisce făcători de rele, ei, vădându faptele *vóstre* cele bune, să mărescă pre Dumneșeu în ziua cercetării.

Deci supuneți-vă la totă ordinea ominescă pentru Domnulu; ori Împăratului, ca celui mai pe susu; Ori guvernătorilor, ca celoru trameși de elu spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre laudă făcătorilor de bine. Căci așa este voia lui Dumneșeu, ca cu facerea de bine să amuțiți necunoscința ómenilor celoru fără de

16 minte ; Ca cei liberi, și nu ca cumu
ați avelibertatea ca unu acoperementu
reutăței, ci ca servii lui Dumnezeu.
17 Respectați pre toți; iubiți frația;
temeți-vă de Dumnezeu; onorați pre
Împaratulu.
18 Serviloru, supuneți-vă stăpâniloru
vostri cu totă frica, nu numai celoru
19 buni și blânzi, ci și celoru aspri. Căci
acésta este charu, de răbdă cineva
tristeță pentru conștiința către Dum-
20 neșeu, suferindu cu nedreptate. Căci
ce laudă *este*, dacă greșindu și pe-
depsindu-vă, veți răbda ? înse, dacă
bine-facându și suferindu veți răbda,
acésta este bine-primitu înaintea lui
21 Dumnezeu. Spre acésta v'ați chiă-
matu; căci și Christosu a suferitu
pentru noi, lăsându-ni esemplu, ca
22 să urmați urmeloru lui; Care nu a
făcutu păcatu, nici s'a aflatu vicle-
23 șugu în gura lui; Care batjocoritu
fiindu, nu a batjocoritu; suferindu,
nu a amenințatu; ci *se* supunea celui
24 ce judecă dreptu. Care însu-și a redi-
catu păcatele noastre cu corpulu seu
pe lemn; ca noi desfăcându-ne de
păcate, să trăim în dreptate; cu a
25 cărui rană v'ați vindecatu. Căci erați
ca nisce oi rătăcite; dară v'ați întorsu
acumu la Păstorulu și Episcopulu
sufletelor vóstre.

CAP. 3.

Detoriile femeelor și ale bărbaților. Îndemnare la
iubirea de frați și la suferirea cu răbdare.

1 Asemenea, femeelor, supuneți-vă
bărbaților *vostri*; ca, dacă unii nu
ascultă cuvântulu, fără de cuvântu
să se dobândescă prin petrecerea fe-
2 meelor; Vădându petrecerea vóstră
3 cea curată *unită* cu frică. A căroră
podobă să fie nu împletirea din afară
a părului, și întrebuintarea lucruri-
4 loru de auru, seu îmbrăcarea vest-
mintelor; Ci omulu celu ascunsu
alu âniei, *care* stă în nestricarea
spiritului blându și linu; acésta este
înaintea lui Dumnezeu de multu prețu.
5 Căci așa odinioară și santele femei,
cari sperau în Dumnezeu, se împo-
dobiau, supuindu-se bărbaților loru;
6 Precumu Sara asculta pre Abraamu,
chiâmându-lu domnu; căreia sânteti
fii, dacă faceți bine, și nu vă temeți
de nimicu.

Asemenea, bărbaților, locuiți în- 7
preună cu *d'însele* cu chibsuință,
dându onóre femeii ca unui vasu mai
slabu, și comoscenitoare a charului
vieței, ca să nu se împedece rugăciu-
nile vóstre.

În sfârșitu, toți să *fiți* cu unu cu- 8
getu, milostivi, iubitori de frați, în-
durători, umiliți; Neresplătindu reu 9
pentru reu, seu batjocură pentru ba-
tjocură, ci din contra, bine-cuvên-
tându; sciindu că spre acésta sânteti
chiâmați, ca să mosceniți bine-cu-
vântarea.

Căci celu ce voiesce să iubescă 10
vieța, și să vedă dîle bune, să-și opré-
scă limba sa de la reu, și buzele sale
să nu vorbescă vicleniă; Să se abată 11
de la reu, și să facă bine; să caute
pacea, și să o urmeze. Căci ochii 12
Domnului *sunt* spre cei drepti, și ure-
chile lui spre rugăciunea loru; éru
faça Domnului *este* împotriva celoru
ce facu rele. Și cine *este* celu ce vî 13
va face reu, de veți fi următori bine-
lui? Ci de veți suferi pentru drepta- 14
te, fericiți *veți fi*; și să nu vă temeți
de d'înșii, nici să nu vă turburați; Ci 15
să sântiți pre Domnulu Dumnezeu
în âniele vóstre, și să *fiți* gata pu-
rura a *da* răspunsu la celu ce vîcere
cuvântu despre speranța vóstră, cu
blândețe și cu frică; Avendu conști- 16
ință bună, ca, cându voru vorbi de
voi ca de nisce făcători de rele, să se
rușineze cei ce hulescu petrecerea
vóstră cea bună în Christosu. Căci 17
mai bine *este*, dacă voiesce Dumne-
șeu, ca să suferiți făcendu bine, éru
nu făcendu reu.

Căci și Christosu odată a suferitu 18
pentru păcate, celu dreptu pentru cei
nedrepti, ca să ne aducă la Dumne-
șeu, omorîndu-se cu corpulu, dară
înviindu cu spiritulu. În care s'a și 19
dusu, și a predicatu spiritelor din
închisóre; Celoru ce fuseseră neas- 20
cultători odinioară, asceptându înde-
lungă-răbdarea lui Dumnezeu în dîlele
lui Noe, pre cându se făcea arca, în
care puține, adecă optu suflete, s'au
mântuitu prin apă; A căreia antitipu, 21
botezulu, și acumu ne mântuesce, (nu
lepădarea necurățirii corpului, ci res-
punsulu unei bune conștiințe către

Dumnezeu,) prin înviarea lui Iisus
22 Christosu; Care şede d'a drepta lui
Dumnezeu, după ce s'a suitu la ceriu,
supuindu-i-se ângerii şi stăpânirile şi
puterile.

CAP. 4.

Îndemnare spre a trăi în treziă, în priveghiere şi în
rugăciuni.

- 1 Deci fiindu că Christosu a suferitu
pentru noi în corp, înarmaţi-vă şi
voi cu acelaşi cugetu; căci celu ce a
suferitu în corp a încetatu de păcatu.
- 2 Ca să nu mai trăescă remăşiţa tim-
pului *seu* în corp duple poftete ome-
nesci, ci duple voia lui Dumnezeu.
- 3 Căci destulu *ni* este, că în timpul
celu trecutu alu vieţii amu împlinitu
voia păgânilor, îmblându în des-
frânări, în poftete, în beţii, în ospete,
în băuturi, şi în cele urite ale idolo-
latriei; Pentru care se minunează că
4 nu alergaţi cu *d'înşi* la acelaşi escesu
5 de desfrânare, defăimându-vă. Cari
voru da sémă la celu ce este gata să
judece pre cei vii şi pre cei morţi.
- 6 Căci şi spre acesta s'a predicatu evan-
gelia morţilor, ca să se judece duple
omu în corp, dară să vieze duple
Dumnezeu în spirit.
- 7 Éru sfârşitul tuturor s'a apro-
piatu; deci fiţi trezi, şi priveghiaţi
8 spre rugăciune. Dară mai 'nainte de
tôte, aveţi iubire ferbinte între voi;
căci iubirea acopere mulţime de pă-
9 cate. Fiţi iubitori de străini între voi
10 fără murmur. Fie-care precumu a
primitu darulu, să-lu întrebuiţaţi
unulu pentru altulu, ca nisce buni
îngrijitori ai charului celu de multe
11 feliuri alu lui Dumnezeu. De vorbesce
cineva, *să vorbescă* ca cuvintele lui
Dumnezeu; de servesce cineva, *să*
servescă ca din puterea, care o dă Dum-
nezeu; ca în toate să se mărescă Dumne-
zeu prin Iisus Christosu, căruia fie
mărirea şi domnia în seculi seculi-
loru. Aminu.
- 12 Iubiţilor, nu vă miraţi de aprin-
derea spre ispită ce vi se întâmplă,
13 ca de o întâmplare străină; Ci *mai*
bine bucuraţi-vă, fiindu că suneţi par-
taşila suferinţele lui Christosu; ca şi în
aretarea mării lui să vă veseliţi cu
14 bucuria mare. De sunteţi defăimaţi
pentru numele lui Christosu, fericiţi

sunteţi; căci spiritulu mării şi alu
lui Dumnezeu repausă preste voi;
din partea lor se hulesce, dară din
partea voastră se măresce. Éru nime- 15
nea din voi să nu sufere ca ucigaşu,
său furu, său făcătoru de rele, său
păzitoru de cele străine; Éru de *su-* 16
fere ca unu Crestinu, să nu se ruşi-
neze; ci *mai bine* să mărescă pre Dum-
nezeu în această privinţă. Căci tim- 17
pulu *a venit*, ca să se începă judecata
de la casa lui Dumnezeu; éru dacă
începe mai ântéiu de la noi, care va
fi sfârşitul celor ce nu ascultă de
evangelia lui Dumnezeu? Şi dacă 18
dreptulu abia se mântuesce, celu îm-
piosu şi păcătosu unde se va areta?
Pentru aceea şi cei ce suferu duple 19
voia lui Dumnezeu, să-şi încredinţeze
sufletele lor *lui* ca unui Creatoru
credinciosu în facerea de bine.

CAP. 5.

Detoriile presbiterilor besericei şi ale tinerilor.
Îndemnare la treziă şi la priveghiere.

- 1 Pre presbiterii cei dintre voi 'i în-
demnu, ca celu ce sunt împreună
presbiteru, şi marturu alu suferinţe-
loru lui Christosu, şi părtaşu alu
mării celei ce va să se descopere;
2 Păstoriţi turma lui Christosu cea
dintre voi, priveghiându *asupra-i*,
nu cu silă, ci de voia, nu din între-
resu reu, ci cu grăbire; Nici aşa ca 3
cumu aţi domina preste parochii, ci fă-
cându-vă exemple turmei. Apoi cându 4
se va areta Păstorulu celu mare, veţi
primi cununa mării cea nevestejită.
- 5 Asemenea cei mai tineri, supu-
neţi-vă celor mai bătrâni. Toti să
vă supuneţi unulu altuia, şi îmbră-
caţi-vă cu umilinţă; căci Dumnezeu
se opune celor mândri, şi dă charu 6
celoru umiliţi. Dreptu aceea umiliţi-vă
subu mâna cea tare a lui Dumnezeu,
ca să vă înalţe la timpu; Tótă 7
grija voastră aruncaţi-o spre d'insulu;
căci elu se îngrijesce pentru voi.
- 8 Fiţi trezi, priveghiaţi, căci împo-
trivitorulu vostru, diabolulu, ca unu
leu răcnindu âmblă, căutându pre
cine să înghită; Căruia opuneţi-vă, 9
tari fiindu în credinţă, sciindu că ace-
leşu suferinţi întâmpină şi cei-l-alţi
fraţi ai vostri din lume.

- 10 Éru Dumneșeu a totu charulu, care ne-a chiămatu la mărirea sa cea eternă prin Christosu Iisusu, acela pre voi, după ce ați suferitu pușinu, să vă îndrepteze, să vă întărescă, să vă facă puternici, să vă întemeieze. Aceluia *fie* mărirea și domnia în seculii seculilor. Aminu.
- 12 Prin Silvanu, credinciosulu frate, precumu socotescu, amu scrisu voui pușinu, îndemnându-vă și adevărindu, că acesta este adevăratulu charu alu lui Dumneșeu, în care stați. Vă salută pre voi *beserica* din Babilonu cea împreună alésă; și Marcu fiulu meu. Salutați-vă unulu pre altulu cu sărutarea iubirei. Pace *fie* voui tuturoru celoru în Christosu Isusu. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A DUOA A LUI

P E T R U.

CAP. 1.

Valoarea învățătorei Crestine. Fructele credinței. Importanța mărturieii soților lui Iisusu și a profetilor.

- 1 Simonu Petru, servu și apostolu alu lui Iisusu Christosu, celoru ce au dobânditu asemenea credință cu a noastră, întru dreptatea Dumneșeuului nostru și a Mântuitorului Iisusu Christosu: Charu *fie* voui, si pace să se înmulțescă prin cunoscința lui Dumneșeu și a Domnului nostru Iisusu Christosu.
- 3 Precumu dumneșească putere a lui ni-a dăruitu toate cele ce *sunt* spre viață și spre pietate, prin cunoscința celui ce ne-a chiămatu duple mărire și virtute; Prin cari ni s'au dăruitu mari și scumpe făgăduinți; ca prin acestea să vă faceți părtași dumneșeascăi naturi, fugindu de corupțiunea cea din lume prin poftă. Și pentru acesta întrebuițându totă silința, adăugiți la credința voastră virtutea, éru la virtute cunoscința; Éru la cunoscință înfrânarea; éru la înfrânare răbdarea; Éru la răbdare pietatea; éru la pietate iubirea frățescă; éru la iubirea frățescă dragostea. Căci acestea fiindu întru voi și abundându, vă voru face a nu *fi* nici leneși, nici nefructiferi în cunoscința Domnului nostru Iisusu Christosu. Căci celu ce nu are acestea, este orbu și scurtu la vedere, și uită curățirea păcatelor sale celoru de demultu.
- 10 Pentru aceea, fraților, mai multu siliți-vă să faceți sigură chiămarea și alegerea voastră; căci acestea fă-

cându, nu vă veți potecni nici odată; Căci astu-feliu se va da voui deplină intrare în eterna împărăția a Domnului și Mântuitorului nostru Iisusu Christosu.

Pentru aceea nu voi u lenevi a vi aduce aminte pururea de acestea, măcaru că știți, și sunteți întăriți într'acestu adevăru. Dară mi se pare a fi cu dreptulu, pene cându sunt într'acestu cortu, a vă descepta cu aducerea aminte; Șciindu că preste pușinu voi depune *acestu* cortu alu meu, precumu și Domnulu nostru Iisusu Christosu mi-a aretatu. Éru mă voi u silii, ca, după trecerea mea din viață, să puteți totu-de-una a vi aduce aminte de acestea.

Căci noi nu urmându fabuleloru maestrite v'amu făcutu cunoscutu puterea și venirea Domnului nostru Iisusu Christosu, ei marturi vedetori fiindu ai majestății acestuia. Căci a primitu de la Dumneșeu Părintele onore și mărire, venindu către d'însulu o asemenea voce de la mărirea cea măreță: Acesta este Fiiulu meu celu iubit, în care amu bine-voitu. Și această voce noi amu audit'o din ceriu pogorindu-se, fiindu cu d'însulu în muntele celu sântu.

Și acumu mai siguru ni este cuvântulu celu profetescu, la care bine faceți luându aminte, ca la o lumină ce strălucesce în locu întunecosu, pene ce diua va lumina, și luciferulu va resări întru ânimele vōstre; Șciindu acesta mai înainte, că ori-ce profetia a scripturei

nu este de deslegare particulară;
 21 Căci nu prin voia oamenilor s'a făcutu cândva profeția; ci purtați de Spiritulu Sântu au vorbitu oameni cei sânti ai lui Dumnezeu.

CAP. 2.

Predicere despre venirea de învățători mincinoși.
 Caracterulu și pedépsa lor.

1 Dară au fostu și profeți mincinoși în poporu, precumu și între voi voru fi învățători mincinoși, cari pe ascunsu voru introduce eresuri stricăciose, lepédându-se de Domnulu ce i-a rescumpăratu, și aducându-și
 2 lor grabnică perđare. Și duple desfrênările lor voru urmă mulți; din cauza căroră se va defăima calea adevărului. Și din sgârceniă cu cuvinte închipuite vă voru precupí pre voi; a căroră judecată, încă de demultu *hotărîță*, nu întârđiă, nici perderea lor nu dormiteză.
 4 Căci dacă Dumnezeu pre ângerii, cari au păcătuitu, nu i-a cruțatu, ci cu lanțurile întunerecului *legându-i*, i-a aruncatu în tartaru, și i-a datu
 5 spre a se păzi la judecată; Și lumea cea vechiă nu a cruțat'o, ci pre Noe alu optulea, predicatoru alu dreptăței l'a păzitu, aducându deluviu asupra
 6 lumei împioșiloru; Și cetățile Sodomei și ale Gomorei prefăcându-le în cenușă, *le-a* condamnatu spre perđare, făcându-le exemple celoru ce voru să
 7 petrecă în împietate; Și pre dreptulu Lotu, *ce era* chinuitu de petrecerea cea desfrênată a celoru vitioși l'a scăpatu; (Căci dreptulu acela locuindu între d'înșii, și vedându și auđindu de faptele *loru* cele fără-de-lege și muncia sufletulu *seu* celu dreptu din ți în ți); Scie Dumnezeu a scăpa de ispită
 9 pre cei pioși, éru pre cei nedrepti a-i păzi la țiua judecăței, spre a se pedepsi; Cu atăta mai multu *nu va cruța*
 10 pre cei ce âmbălă trupesce în poște necurate, și desprețuescu domnia; îndrăzneți, aroganți *fiindu*, nu se cutremură a vorbi reu de autorități.
 11 Pre cându ângerii, cari au mai mare putere și tăriă, nu aducu pîră hultóre
 12 asupra lor înaintea Domnului. Éru acestia ca nisce dobitoce fără de minte și sensuale, născute spre cotropire,

și stricăciune, vorbescu de reu de cele ce nu înțelegu; și în stricăciunea lor se voru perde; Și voru primí plata
 13 nedreptăței; plăcerea socotindu desfătarea cea de tóte țiilele; pătați și vitioși *fiindu*, se desfăteză cu încelăciunile lor, ospetându-se cu voi; Ochi avendu plini de adulteriu, și
 14 neputendu înceta de la păcatu; ademenindu sufletele cele nestatornice, avendu ânimă deprinsă în sgârceniă, fii blăstemului; Cari au lăsatu calea
 15 cea dréptă, și au rătăcitu, urmându pe calea lui Balaamu, alu lui Bosoru, care a iubit plată nedreptăței; Dară
 16 s'a muștratu pentru fără-de-legea lui; asinulu celu mutu vorbindu cu vóce omenescă a opritu nebunia profetului. Acestia sânt isvóre fără de apă; nu
 17 ori cari se pórta de viforu; căroră se păstrează negure întunerecului în eternu.

Căci vorbindu *cuvinte* îngânfate ale
 18 desertăciunei, ademenescu prin poște trupesce, și prin multe desfătări pre cei ce d'abia au scăpatu de cei ce trăescu în rătăcire. Fagăduindu-li
 19 libertatea, ei însuși sânt sclavi ai stricăciunei; căci de care este învinsu cineva, de acela s'a și aservitu. Că
 20 dacă după ce au scăpatu de la necurătenia lumei prin cunoscința Domnului și Mântuitorului Iisusu Christosu, în acelea éráși încurcându-se se învingu, li s'au făcutu cele de pe urmă mai rele de câtu cele d'ântéiu. Căci mai bine era lor a nu fi cunoscutu
 21 calea dreptăței, decâtu, după ce au cunoscut'o, a se întórce înapoi de la sântulu ordinu ce li s'a datu. Daru
 22 li s'a potrivit adevărulu ȓicerei: Cănele s'a întorsu la vėrsarea sa, și porculu scăldatu la tăvălitură în tină.

CAP. 3.

Batjocoritorii ce voru veni în ȓilele de pe urmă. Despre a dua venire a lui Iisusu Christosu, și despre reînnoirea tuturor lucrurilor.

Acésta a dua epistolă, iubitoru, vî scriu acum; în care desceptu mintea
 1 vóstră cea curată cu aducerea aminte; Ca să vî aduceți aminte de cuvintele
 2 cele mai 'nainte vorbite de sântii profeți, și de ordinulu nostru, cari sântem apostoli ai Domnului și Mântuitorului; Acésta mai 'nainte sciindu, 3

că voru veni în ȕilele cele de pe urmă
batjocoritori, âmbându duple poſtele
4 lor, Œi ȕicându : Unde eſte promiſi-
nea venirii lui ? cãci de cãdu pãrinȕii
au adormitu, tôte remãnu aſa pre-
cumu *au foſtu* din ânceputulu facerii.
5 Cãci ei nu voieſcu a ſci acêſta, cã
prin cuvântulu lui Dumneȕeu ceriu-
rile au foſtu de demultu, Œi pãmên-
tulu s'a aſeȕatu din apã Œi prin apã ;
6 Prin carea lumea cea de atunci cu
7 apã ânecându-se s'a perdutu. Êru
ceriurile Œi pãmântulu de acumu prin-
tr'acelaſi cuvântu ſânt păſtrate, pă-
zindu-se pentru focu în ȕiua judecãtei
Œi a perderei ômeniloru celoru îm-
pioſi.

8 Darã, iubiȕiloru, despre acêſta ſã
nu fiȕi în necunoſcinȕã, cã ânainte
Domnulu o ȕi *eſte* ca o mie de ani,
9 Œi o mie de ani ca o ȕi. Nu va ântâr-
ȕia Domnulu fãȕãduinȕa ſa, precumu
unii ſocotu cã ântârȕiã ; ci rabdã
îndelungu pentru noi, nevrându a ſe
perde cineva, ci ca toȕi ſã vinã la
10 pocãinȕã. Œi va veni ȕiua Domnulu
ca unu furu nôptea ; în care ceriurile
voru trece cu ſunetu mare, Œi ele-
mentele ſe voru topi ardându ; Œi
pãmântulu Œi lucrurile cele de pe
d'ânsulu voru arde.

Deci *dacă* toate acestea se voru des- 11
ființa, ce feliu trebuie să fiți voi în
sânta petrecere și pietate, Asceptându 12
și grăbindu-vă spre venirea dîilei lui
Dumneșeu, în care ceriurile arđendu
se voru desființa, și elementele se
voru topi arđendu? Dară noi, duple 13
promisiunea lui, asceptămu ceriuri
nouve și pămîntu nou, în care locu-
esce dreptatea.

Pentru aceea, iubiților, acestea 14
 acceptându, siliți-vă ca să vă aflați
 înaintea lui în pace, nepătați și fără
 de prihană, Și să socotiți că îndelun- 15
 gu-răbdarea Domnului nostru este
 mântuire; precumu și iubitulu nostru
 frate Pavelu, duple înțelepciunea dată
 lui, v'a scrisu; Precumu și în toate 16
 epistolele *sale*, vorbindu de acestea;
 în cari sînt unele greu de înțelesu,
 pre cari cei necunoscători și nestat-
 tornici le strică, ca și pre cele-l-alte
 scripturi spre a loru perdare.

Deci voi, iubiților, *acestea* mai 17
'nainte sciindu, păziți-vă, ca nu și
voi, ademeniți fiindu cu rățacirea
celoru rei, să cădeți de la statornicia
vóstră. Ci să creșteți în charulu și în 18
cunoscința Domnului și Mântuitorului
nostru Iisusu Christosu. Acestuia *fe*
mărirea și acumu și în eternu. Aminu.

EPISTOLA GENERALĚ

ÂNȚEIA A LUI

I O A N U.

CAP. 1.

Cuvântul vieții, comuniunea cu Christosul, și mărturisirea păcatelor noastre.

1 Ceea ce era din început, ce amu
auđitu, ce amu vęđutu cu ochii nostri,
ce amu privitu, ři męnele nۆstre au
pipăitu, în privirea cuvęntului vieęei;
2 (Căci vieęa s'a aretatu ři o amu vęđutu, ři mărturisimu, ři vestimu voui
vieęa cea eternă, care era la Părin-
tele; ři s'a aretatu noui;) Ceea ce
3 amu vęđutu ři amu auđitu vestimu
voui, ca ři voi să aveęi împărtășire cu
noi; ři împărtășirea nۆstră *este* cu
Părintele ři cu Fiiulu seu Iisusu Chris-

tosu. Și acestea scriemu vouî, ca bu- 4
curia vóastră să fie deplină.

Și acesta este vestirea care amu
auditu de la d'însulu și spunemu
vouî, că Dumneșeu *este* lumină, și
într'însulu nu este nici o întunecime.
De vomu dice, că avemu împărtășire
cu d'însulu, și âmbłamu în întunerecu,
mințimu, și nu facemu adevărulu;
Éru de vomu âmbła în lumină, pre-
cumu elu este în lumină, avemu îm-
părtășire unii cu alții, și sângele lui
Iisusu Christosu, Fiiului seu, ne cu-
rătesce de totu păcatulu.

De vomu dice, că nu avemu pă- 8
catu, ne înclămu pre noi însine, si

- 9 adevărulu nu este în noi. De vomu mărturisi păcatele noastre, elu este credinciosu și dreptu, să ni erte păcatele, și să ne curățească de totă nedreptatea. De vomu dice, că nu amu păcătuitu, 'lu facemu minciunosu, și cuvântulu lui nu este în noi.

CAP. 2, 3.

Fericirea cea mare a fiiloru lui Dumnezeu, si cugătarea ce-i destinge.

- 1 Fiii mei, acestea vî scriu, ca să nu păcătuiți. Și de păcătuesce cineva, avemu meșlocitoru cătră Părintele, 2 pre Iisusu Christosu celu dreptu. Și acesta este împăcarea pentru păcatele noastre, și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale totă lumea. 3 Și pentru acésta scimu că l'amu cunoscutu, de vomu păzi dișele lui. 4 Celu ce dice: L'amu cunoscutu, și dișele lui nu le păzesce, este minciunosu, și adevărulu nu este într'însulu. 5 Éru celu ce păzesce cuvântulu lui, într'adeveru într'însulu este iubirea lui Dumnezeu deplină; prin acésta cunoscemu că suntemu într'însulu. 6 Celu ce dice, că remâne într'însulu, detoresce să âmble așa, precumu elu a âmblātu. 7 Frațiloru, nu vî scriu ordinu nou, ci ordinu vechiu, care a fostu la voi din începutu. Acestu ordinu vechiu este cuvântulu, care ați auđitu din începutu. Érași ordinu nou scriu voui, care este adevăratu într'însulu și în voi; pentru că întunereculu trece și lumina cea adevărată acuma resare. 9 Celu ce dice că este în lumină și uresce pre fratele seu, este în întunerecu pênă acumu. Celu ce iubesc pre fratele seu remâne în lumină, și 11 într'însulu nu este smintire. Éru celu ce uresce pre fratele seu este în întunerecu, și îmblă în întunerecu, și nu scie încotro merge, pentru că întunereculu a orbitu ochii lui. 12 Scriu voui, frațiloru, pentru că vi se értă păcatele vóstre pentru numele lui. Scriu voui, părințiloru, pentru că ați cunoscutu pre celu *ce este* din începutu. Scriu voui, tineriloru, pentru că ați învinsu pre celu viclénu. Scriu voui, copiiloru, pentru că ați cunoscutu pre Părintele. Amu scrisu voui, Pă-

rințiloru, pentru că ați cunoscutu pre celu ce este din începutu. Amu scrisu voui, tineriloru, pentru că sînteți tari, și cuvântulu lui Dumnezeu remâne în voi, și ați învinsu pre celu viclénu.

Nu iubiți lumea nici cele din lume. 15 De iubesc cineva lumea, iubirea Părintelui nu este într'însulu. Căci totu 16 *ce este* în lume, *adecă* pofta trupului, și pofta ochiloru, și trufia vieței, nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu pofta ei; éru celu 17 ce face voia lui Dumnezeu remâne în eternu.

Copiiloru, este óra cea de pe urmă; 18 și precumu ați auđitu că antichristu vine, și acumu mulți s'au făcutu antichriști; dintr'acésta cunoscemu, că este óra cea de pe urmă. Dintre noi 19 au eşitu, dară nu erau dintre noi; căci de aru fi fostu dintre noi, aru fi remasu cu noi; dară au eşitu, ca să se arete că nu sînt toți dintre noi. Dară voi aveți ungere de la celu 20 Sântu, și sciți tóte. Nu amu scrisu 21 voui, ca cumu nu ați sci adevărulu, ci ca cumu l'ați sci, și cum că nici o minciună nu este din adevéru. Cine 22 este minciunosulu, decātu numai celu ce tăgăduesce că Iisusu este Christosu? acesta este antichristu, care tăgăduesce pre Părintele și pre Fiiulu. Totu celu ce tăgăduesce pre Fiiulu 23 nu are nici pre Părintele, *éru celu ce mărturisesce pre Fiiulu are și pre Părintele*.

Deci aceea să remână în voi ce 24 ați auđitu de la începutu. Dacă aceea ce ați auđitu de la începutu va remâne în voi, și voi veți remâne în Fiiulu și în Părintele. Și acésta este 25 promisiunea, care elu ni-a făcutu, vieța eternă. Acestea amu scrisu voui 26 în privirea celoru ce vă încelă. Éru 27 ungerea, careați luat de la d'însulu, remâne în voi, și nu aveți trebuință, ca să vă învețe cineva, și pre cumu aceeași ungere vă învătă despre tóte, și este adevărată, și nu este minciunosă, și precumu v'ați învățatu, să remâneți într'aceea.

Și acumu, fiii mei, remâneți într'însulu: ca cându se va areta, să avemu încredere, și să nu ne rușinamu înaintea lui la venirea lui. De sciți că este 29

dreptu, cunósceți că totu celu ce face dreptate s'a născutu de la d'însulu.

- 1 Vedeți ce feliu de iubire ni-a aretatu Părintele, ca să ne numimu fii ai lui Dumneḃeu, pentru acésta lumea nu ne cunósce pre noi; căci nu l'a cunoscutu pre d'însulu.
- 2 Iubiților, acumu sîntemu fii ai lui Dumneḃeu, și încă nu s'a aretatu ce vomu fi; dară scimu că, cându se va areta, vomu fi asemenea lui; căci
- 3 'lu vomu vedé precumu este. Și totu celu ce are acésta speranță într'însulu, se curătesce, precumu și elu este curatu. Totu celu ce comite păcatulu, cal-
- 4 că și legea, căci păcatulu este călcare de lege. Și sciți, că elu s'a aretatu să redice păcatele nóstre; și într'însulu nu este păcatu. Totu celu ce
- 5 remâne într'însulu, nu păcătuesce; totu celu ce păcătuesce, nu l'a văḃutu, nici nu l'a cunoscutu.
- 6 Fiii *mei*, nimenea să nu vë încele; celu ce face dreptate este dreptu,
- 7 precumu și elu este dreptu. Celu ce comite păcatulu este dela diabolulu; căci diabolulu păcătuesce din începutu. Spre acésta s'a arétatu Fiulu
- 8 lui Dumneḃeu, ca să desființeze lucrurile diabolului. Totu celu născutu de
- 9 la Dumneḃeu nu comite păcatu; căci semînța lui remâne într'însulu; și nu pôte păcătui, pentru că s'a născutu de la Dumneḃeu. Într'acésta
- 10 sînt aretați fiii lui Dumneḃeu și fiii diabolului: totu celu ce nu face dreptate nu este de la Dumneḃeu, precumu nici celu ce nu iubesc pre fratele seu.
- 11 Căci acésta este vestirea care ați auditu din începutu: ca să iubimu
- 12 unulu pre altulu; Nu precum Cainu, care era de la viclénulu și a ucisu prefratele seu. Și pentru ce l'a ucisu? Pentru că lucrurile lui erau rele, éru
- 13 ale fratelui seu drepte. Nu vë mirați,
- 14 frații mei, de vë uresce lumea. Noi scimu, că amu trecutu din mórte la viéța, pentru că iubimu pre frați.
- 15 Celu ce nu iubesc pre fratele, remâne în mórte. Totu celu ce uresce pre fratele seu este uciḃătoru de ómeni, și sciți că totu uciḃătorulu nu are viéța eternă remâindă într'însulu.

Într'acésta amu cunoscutu iubirea, 16 că elu și-a pusu viéța sa pentru noi; și noi trebue să ni punemu viéța *nóstră* pentru frați. Éru celu ce are bo- 17 găția lumei acesteia, și vede pre fratele seu în lipsă, și-și închide ânima sa despre d'însulu, cumu remâne iubirea lui Dumneḃeu într'însulu? Fiii mei, să nu iubimu cu cuvântulu 18 nici cu limba, ci cu fapta și cu adevêrulu.

Și prin acésta cunóschemu, că sîntemu din adevêru, și ni vomu asigura ânimele nóstre: De ne condamnă 19 ânima nóstră, mai mare este Dumneḃeu decâtu ânima nóstră, și scie tóte. Iubiții *mei*, de nu ne condamnă 20 ânima nóstră, *atunci* avemu încredere cătră Dumneḃeu: Și ori-ce vomu cere, 21 vomu lua de la d'însulu, pentru că păzimu ḃisele lui, și facemu cele plăcute înaintea lui. Și acésta este ḃisa 22 lui, ca să credemu în numele Fiiului seu Iisusu Christosu, și să iubimu unulu pre altulu, precumu ni-a datu ordinu. Și celu ce păzesce ordinulu 23 lui remâne într'însulu, și acela în elu. Și într'acésta cunóschemu că remâne în noi, prin Spiritulu care ni l'a datu.

CAP. 4.

Trebue a cerca spiritele, și a iubi pre Dumneḃeu și pre aprópele.

Iubiților, să nu credeți la totu spiritulu, ci să cercați spiritele, de sînt 1 de la Dumneḃeu; pentru că mulți profeti minciunoși au eşitu în lume. Prin acésta să cunósceți Spiritulu lui 2 Dumneḃeu: Totu spiritulu care mărturisesce pre Iisusu Christosu, că a venit în corp, este de la Dumneḃeu; Și totu spiritulu, care nu mărturisesce 3 pre Iisusu Christosu, că a venit în corp, nu este de la Dumneḃeu; și acela este *spiritulu* lui antichristu, de care ați auditu că va veni, și care acumu este deja în lume.

Voi sînteți de la Dumneḃeu, fiii 4 mei, și ați învinsu pre aceia; pentru că mai mare este celu ce este în voi decâtu celu ce este în lume, Aceia 5 sînt din lume; pentru aceea vorbescu din lume, și lumea 'i ascultă. Noi 6 sîntemu de la Dumneḃeu; celu ce

cunoște pre Dumneșeu ne ascultă ;
celu ce nu este de la Dumneșeu nu
ne ascultă ; prin acésta cunoșcemu
spiritulu adevărului, și spiritulu ră-
tăcirea.

7 Iubiților, să ne iubimu unulu pre
altulu, căci iubirea este de la Dum-
neșeu : și totu celu ce iubesc este
8 pre Dumneșeu ; Celu ce nu iubesc
nu a cunoscutu pre Dumneșeu ; căci
9 Dumneșeu este iubirea. Într'acésta
s'a aretatu iubirea lui Dumneșeu
cătră noi, că Dumneșeu a trăsescu
pre Fiiulu seu celu unulu-născutu în
10 lume, ca să trăimu printr'însulu. În-
tr'acésta este iubirea, nu că noi amu
iubitu pre Dumneșeu, ci că elu ne-a
iubitu pre noi, și a trăsescu pre Fi-
iulu seu *a fi* împăcare pentru peca-
11 telenóstre. Iubiților, dacă Dumneșeu
ne-a iubitu pre noi, și noi trebue să
12 iubimu unulu pre altulu. Nimenea
nici odată nu a văđutu pre Dumneșeu.
De iubimu unulu pre altulu, Dumne-
șeu remâne în noi, și iubirea lui este
13 deplină în noi. Prin acésta cunoșcemu
că remânemu într'însulu, și elu în
noi, că ni-a datu din Spiritulu seu.
14 Și noi amu văđutu, și mărturisimu,
că Părintele a trăsescu pre Fiiulu *a fi*
15 Mântuitorulu lumiei. Celu ce mărtu-
risesce, că Iisusu este Fiiulu lui Dum-
neșeu, într'acela remâne Dumneșeu,
16 și acela în Dumneșeu. Și noi amu
cunoscutu și amu cređutu iubirea,
care are Dumneșeu cătră noi. Dum-
neșeu este iubire ; și celu ce remâne
în iubire rămâne în Dumneșeu, și
17 Dumneșeu într'însulu. Într'acésta s'a
deplinitu iubirea cu noi, ca să avemu
îndrăsnélă în diua judecăței ; pentru
că precumu elu este, așa și noi sîn-
18 temu într'acéstă lume. Frică nu este
în iubire, ci iubirea cea deplină scóte
afară frica ; căci frica are chinuire.
Celu ce se teme nu este deplinu în
19 iubire. Noi 'lu iubimu, pentru că elu
20 ântéiu ne-a iubitu pre noi. De đice
cineva, că iubesc pre Dumneșeu,
éru pre fratele seu uresce, minciunosu
este ; căci celu ce nu iubesc pre fra-
tele seu, pre care l'a văđutu, cumu
póte iubi pre Dumneșeu, pre care nu
21 l'a văđutu ? Și acestu ordișu avemu

de la d'însulu, ca celu ce iubesc pre
Dumneșeu, să iubescă și pre fra-
tele seu.

CAP. 5.

Credința învinge lumea, și este întemeiată pe mărturii netăgăduite. Puterea rugăciunei.

Totu celu ce crede că Iisusu este Chris- 1
tosu, este născutu de la Dumneșeu ;
și totu celu ce iubesc pre celu ce l'a
născutu, iubesc și pre celu născutu
dintr'însulu. Prin acésta cunoșcemu 2
că iubimu pre fii lui Dumneșeu,
cându iubimu pre Dumneșeu, și pă-
zimu đisele lui. Căci acésta este iu- 3
birea lui Dumneșeu ; ca să păzimu
đisele lui ; și đisele lui nu sânt grele.
Căci totu celu născutu de la Dum- 4
neșeu învinge lumea ; și acéstă biru-
ință ce a învinsu lumea, este credința
5 noastră. Cine este celu ce învinge lu-
mea, de câtu numai celu ce crede că
Iisusu este Fiiulu lui Dumneșeu ?

Acesta este celu ce a venit prin 6
apă și prin sânge, Iisusu Christosu ;
nu numai prin apă, ci prin apă și
sânge. Și Spiritulu este celu ce mărtu-
risesce ; căci Spiritulu este adevé-
rulu. Căci trei sânt cari mărturisescu 7
în ceriu : Părintele, Cuvéntulu și
Sântulu Spiritu ; și acesti trei sânt
una. Și trei sânt cari mărturisescu pe 8
păměntu : Spiritulu și apa și sângele ;
și acesti trei într'una sânt.

De primimu mărturia ómeniloru, 9
mărturia lui Dumneșeu mai mare este ;
căci acésta este mărturia lui Dum-
neșeu, ce a făcutu despre Fiiulu seu.
Celu ce crede în Fiiulu lui Dumneșeu 10
are mărturia în sine ; celu ce nu crede
lui Dumneșeu l'a făcutu minciinosu,
pentru că nu a cređutu mărturia, care
a făcutu Dumneșeu despre Fiiulu seu.
Și acésta este mărturia ; că Dumne- 11
șeu ni-a datu viéța eternă ; și acéstă
viéța este în Fiiulu seu. Celu ce are 12
pre Fiiulu, are viéța ; éru celu ce nu
are pre Fiiulu lui Dumneșeu, nu are
viéța.

Ăcestea amu scrisu voui celoru ce 13
credeți în numele Fiiului lui Dumne-
șeu ; ca să sciți că aveți viéța eternă,
și ca să credeți în numele Fiiului lui
Dumneșeu. Și acésta este încrederea, 14
care avemu într'însulu, că de ceremu

- 15 ceva după voia lui, ne aude. Și dacă scim că ne aude în ori-ce vom cere, scim că avem cele ce am cerut de la d'nsul.
- 16 De vede cineva pre fratele seu comițându p'catu *ce* nu *este* spre m'orte, să c'ără, și-i va da vi'ță pentru cei ce nu p'cătuescu spre m'orte. Este p'catu spre m'orte; nu d'icu ca să se
- 17 r'oge pentru acela. T'otă nedreptatea este p'catu, și este p'catu nu spre m'orte.
- 18 Scim că totu celu n'ascutu de la Dumne'eu nu p'cătuesce; ci celu n'ascutu de la Dumne'eu se p'zesse, și celu reu nu se atinge de elu. Scim 19 că s'ntemu de la Dumne'eu, și t'otă lumea jace în reutate. Și scim că 20 Fiiulu lui Dumne'eu a venitu, și ni-a datu pricepere, ca să cun'oscemu pre celu adev'ratu, și s'ntemu în celu adev'ratu, în Iisusu Christosu, Fiiulu lui. Acesta este Dumne'eu celu adev'ratu și vi'ța eternă.
- Fiii *mei*, p'ziți-v' de idoli. Aminu. 21

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI

I O A N U.

Iubirea lui Dumne'eu este a ține ordinele lui. Trebuie să fugim de amăgitori și de ômeni rei.

- 1 B'etrânulu c'ără al'esa D'omnă și copiii ei, pre cari eu iubescu într'adev'ru; și nu numai eu, ci și toți cei
- 2 ce au cunoscutu adev'rule; Pentru adev'rule, care rem'ane în noi, și va fi cu noi pururea; Fie cu voi charu,
- 3 milă și pace de la Dumne'eu, P'rintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Fiiulu P'rintelui, într'adev'ru și în iubire.
- 4 M'amu bucuratu f'orte, că amu aflatu despre fiii tei că âmb'lă într'adev'ru, precumu amu primitu ordinu de la P'rintele. Și acumu rogu-
- 5 te, D'omnă, nu ca cumu așiu scrie ție ordinu nou, ci care avem din începutu, ca să ne iubimu unulu pre altulu. Și ac'asta este iubirea, ca să
- 6 âmb'lămu după ordinulu lui. Acesta este ordinulu: Ca, precumu ați auzitu din începutu, să âmb'lați într'nsulu,

Căci mulți amăgitori au întratu în 7 lume, cari nu mărturisescu că Iisusu Christosu a venitu în corpu. Acesta este amăgitorulu și antichristu. Pă-

8 ziți-v' pre voi înși-v', ca să nu perdemu cele ce amu lucratu, ci ca să primimu plată deplină. Totu celu ce

9 calcă *ordinulu*, și nu rem'ane în înv'țătura lui Christosu, nu are pre Dumne'eu. Celu ce rem'ane în înv'țătura lui Christosu, acela are și pre

10 P'rintele și pre Fiiulu. De vine cineva la voi, și nu aduce ac'astă înv'țătură, să nu-lu primiți în casă, nici să-lu salutați; Căci celu ce-lu salută se

11 face părtașu faptelor lui celor rele.

Multe av'ndu a v' scrie, nu amu 12 voitu cu h'artiă și negr'elă; dară speru a veni la voi, și a vorbi gură c'ără gură, ca bucuria n'astră să fie deplină.

Te salută pre tine fiii surorii tale 13 celei alese. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A TREIA A LUI

I O A N U.

Mila lui Gaiu, mândria lui Diotrefesu, și zelulu lui Dimitriu.

- 1 B'etrânulu c'ără Gaiu celu iubit, pre care eu iubescu într'adev'ru.
- 2 Iubitule, dorescu ca să sporesci și să fii s'ăn'etosu în t'otă privința, precumu sporesce sufletulu teu. Căci 3 m'amu bucuratu f'orte, după ce au venitu frații, și au mărturisu de credința ta, precumu tu âmbli în-

- 4 tr'adeveru. Mai mare bucuriă nu
 5 amu decâtu aceea, cându audu că
 6 fiii mei âmbă întru adevăru. Iubi-
 7 tute, cu credință faci ori-ce lucrezi
 8 cătră frați și cătră cei străini; Cari
 9 au mărturisitu de iubirea ta înaintea
 10 besericei; pre cari, de-i vei conduce,
 și-i vei ajuta în călătoria într'unu
 chipu vrednicu de Dumneșeu, bine
 7 vei face. Căci pentru numele lui au
 eșitu, neluându nimicu de la Gînți.
 8 Noi deci trebuie să primimu pre unii
 ca acestia, ca să fimu conlucrători
 ai adevărului.
 9 Amu scrisu besericei; dară Dio-
 trefesu celu ce iubescă să fie lor
 10 căpiteniă, nu ne primesce. Pentru
 acēsta de voi veni, 'i voi aminti
 faptele cari le face, clewetindu-ne

cu cuvinte rele, și neîndestulându-
 se cu acestea, nu primesce pre frați,
 și pre cei ce voru *să-i primēscă* 'i
 opresce, și-i scōte din beserică. Iubi- 11
 tute, nu urma reului, ci binelui. Celu
 ce face bine de la Dumneșeu este;
 celu ce face reu nu a vĕdutu pre
 Dumneșeu.

Dimitriu este doveditu de toți, și 12
 de însu-și adevărulu; dară și noi
 mărturisimu *de d'însulu*; și sciți că
 mărturia noastră este adevărată.

Multe aveamu a scrie, dară nu 13
 voiescu cu negrēlă și condeiu a-ți
 scrie; Căci speru că curēdu te voi 14
 vedē, și *că vomu vorbi gură cătră*
gură. Pace fie ție. Te salută pre tine
amicii.
 Salută pre amici pre nume. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

I U D A.

Indemnare la statorniciă și la sinceritate în credință
 contra învățătorilor mincinoși.

- 1 Iuda, servu alu lui Iisusu Christosu,
 și fratele lui Iacobu, celoru chiă-
 mați cari sînt sântiți în Dumneșeu
 2 Părintele, și păstrați de Iisusu Chris-
 tosu; Milă *fie* voui și pace, și iubirea
 să se îmulțescă.
 3 Iubiților, punēdu tōtă silința a
 vî scrie de mântuirea cea comună,
 amu găsitu de trebuință a vî scrie,
 îndemnându-vē, ca să vĕ luptați pen-
 4 tru credința ceea ce odată s'a datu
 sântiloru. Căci s'au furișiatu ôre-cari
 ômeni, cari de mai 'nainte erau otă-
 rîți spre acēstă condemnare, împioși,
 cari schimbă charulu Dumneșeului
 nostru în desfrēnare, și tăgăduescu
 pre singuru stĕpânulu Dumneșeu, și
 Domnulu nostru Iisusu Christosu.
 5 Deci voi să vî aducu aminte de
 aceea ce odată ați sciutu: cum că
 Domnulu, după ce a scāpatu pre po-
 popu din pāmēntulu Egiptului, mai
 pe urmă a perdutu pre cei ce nu au
 6 creșutu. Și pre ângerii, cari nu și-au
 păzitu starealor cea d'ântēiu, ci și-au
 lāsatu locașulu lor, 'i are păstrați
 în eterne lanțuri subu întunerecu,

spre judecata dīlei celei mari. Pre- 7
 cumu Sodoma și Gomorra și cetățile
 cele dimprejurulu lor, cari asemenea
 acelora au făcutu desfrēnare, și au
 âmblatu duple carne străină, sînt
 aduse de esemplu, suferindu pedēpsa
 focului celui eternu. Asemenea și aces- 8
 tia visādu, 'și spurcă corpulu, des-
 prețuescu domnia și defaimă demni-
 tățile. Éru Michaelu archiângerulu, 9
 cându, certādu-se cu diabolulu, dis-
 pută despre corpulu lui Moisi, necute-
 zādu să hulēscă, a dīsu: Certe-te
 Domnulu. Éru acestia hulescu ceea 10
 ce nu înțelegu: și ceea ce sciudupre
 natură ca nisce dobitōce fără de minte,
 într'acelea se strică. Vai lor! căci 11
 au âmblatu în calea lui Cainu, și au
 alergatu voioși în rătăcirea lui Ba-
 laamu pentru plată, și s'au perdutu
 cu contradicerea lui Core.

Acestia sînt pete în ospețele vōs- 12
 tre de iubire, māncādu cu voi, și
 pāscēdu-se fără de frică; nuori *sînt*
 fără de apă, purtādu-se de vĕnturi;
 arbori tomnatici și fără fruptu; de
 13 duoē ori morți și desrādicinați; Va-
 luri furiose de mare, spumegādu-și
 rușinea lor; stele rătăcītore, căroră

- se păstrează negura întunerecului în eternu.
- 14 Dară și Enochu, celu alu șeptelea de la Adamu, a profetitu de acestia, dicându : Éccé vine Domnulu cu de-
- 15 cele de mii de sânti ai sei, Să facă judecată asupra tuturor *ómeniloru*, și să mûstre pre toți împioșii între d'înșii de tóte faptele loru cele împioșe, cari au comis, și de tóte *cuvintele* loru cele aspre, cari au vorbitu
- 16 asupra lui pécătoșii cei împioși. Acestia sânt cârtitori, nemulțumiți, âmbându duple poftel loru ; și gura loru vorbesce *cuvinte* trufase, mirându-se de persóne pentru folosulu *loru*.
- 17 Éru voi, iubiților, aduceți-vi aminte de cuvintele, cari s'au đisu mai 'nainte de apostolii Domnului
- 18 nostru Iisusu Christosu ; Cumu v'au đisu, că în timpul de pe urmă voru fi batjocoritori cari voru âmba duple poftel loru cele împioșe. Acestia sânt 19 cari se deosebescu, simțuali, neavându Spiritu.
- Éru voi, iubiților, edificându-vé 20 în credința vóstră cea mai sântă, și rugându-vé în Spiritu Sântu, Păziti-vé 21 pre voi în iubirea lui Dumneđu, asceptându mila Domnului nostru Iisusu Christosu, spre viéta cea eternă. Și cu unii compătimiți, făcându ose-
- 22 bîre ; Éru pre alții să mântuiți cu 23 frică, răpindu-i din focu ; urîndu și vestmântulu celu întinatu de corp.
- Éru celui ce póte să vé păzescă 24 neclătiți, și să vé pună înaintea măriri sale fără prihană cu bucuriă, Unuia înțeleptului Dumneđu, Mân-
- 25 titorulu nostru, *fie* mărire și majestate, domniă și putere și acumu și în toți seculii. Aminu.

A P O C A L I P S U L U

SÂNTULUI

I O A N U T E O L O G U L U .

CAP. 1—3.

Iisusu Christosu se arătă lui Ioanu și-i ordină a scrie la cele șapte beserici din Asia. Insciintarea făcută de Iisusu Christosu besericeilor din Efesu, Smirna, Pergamu, Thiatira, Sardesu, Filadelfia, și Laodicea.

- 1 Descoperirea lui Iisusu Christosu care Dumneđu i-a dat'o, ca să arete serviloru sei cele ce trebue să se întemple în curêndu, și *pre care* a spus'o și a tramesu prin ângerulu seu cătră
- 2 servulu seu Ioanu ; Care a mărturisu cuvêntulu lui Dumneđu, și mărturia lui Iisusu Christosu, și câte a vedutu.
- 3 Fericitu *este* celu ce cetesce, și cei ce audu cuvintele acestei profeții, și păzescu cele scrise într'însa ; căci timpul *este* aprópe.
- 4 Ioanu celoru șapte beserici cari sânt în Asia ! Charu *fie* voui și pace de la celu ce este și celu ce era și celu ce vine, și de la cele șapte spirite
- 5 cari sânt înaintea tronului seu ; Și de la Iisusu Christosu, marturul celu credinciosu, și celu ântéiu-născutu din morți, și Domnulu regiloru pământului. Celuia ce ne-a iubit și

ne-a spălatu de pécatele nóstre cu sângele seu, Și ne-a făcutu regi și 6 preuți lui Dumneđu și Părintelui seu, aceluia *fie* mărire și domniă în seculii seculiloru. Aminu.

Éccé vine cu nuorii, și-lu va vedé 7 totu ochiulu, și cei ce l'au împunsu ; și voru plânge la fața lui tóte semințiile pământului. Da, Aminu. Eu sânt 8 Alfa și Omega, începutulu și sfârșitul, đice Domnulu, celu ce este și celu ce era, și celu ce vine, Atotuperniculu.

Eu Ioanu, celu ce sânt și fratele 9 vostru și părtașu în strimtorarea și în împărăția și în statornicia lui Iisusu Christosu, eramu în insula ce se chiamă Patmosu, pentru cuvêntulu lui Dumneđu și pentru mărturisirea lui Iisusu Christosu, Eramu în Spiritu în 10 điaua Duminice, și amu auditu după mine vóce tare ca de trîmbiță, Đi- 11 cêndu : Eu sânt Alfa și Omega, celu d'ântéiu și celu de pe urmă, și : Ce veđi, scrie în carte, și o trâmète celoru șapte beserici din Asia : la Efesu,

la Smirna, la Pergamu, la Thiatira, la Sardesu, la Filadelfia și la Laodiceea.

- 12 Și m'amu întorsu, să vedu de unde vine vócea care vorbia cu mine. Și întorcându-mă amu vedutu șapte sfecinice de auru; Și în međiloculu celoru șapte sfecinice *pre unulu* asemenea Fiiului omului, îmbrăcatu cu vestmentu lungu, și încinsu la međilocu cu brâu de auru; Capulu și pėrulu lui *erau* albe ca lăna cea albă, ca zepada; și ochii lui ca para focului;
- 13 Și peciórele lui asemenea cu aramă fină arsă în cuptoru, și vócea lui ca sunetu de ape multe. Și avea în mână sa cea dréptă șapte stele; și dingura lui eșia sabiă cu duoė tășuri; și fația lui era ca sórele cându luminéză în puterea sa. Și vedēdu-lu, amu căđutu la peciórele lui ca unu mortu.
- 14 Dară puindu-și mâna sa cea dréptă preste mine, mi-a đisu: Nu te teme; eu sânt celu d'ântėiu, și celu de pe urmă; Și celu ce sânt viu, și amu fostu mortu; și ecccė trăescu în seculii seculilor; Aminu, și amu cheiele înfernului și ale morței. Scrie cele ce ai vedutu și cele ce sânt și cele ce voru să fie după acestea; Misteriulu celoru șapte stele cari le-ai vedutu în drépta mea, și cele șapte sfecinice de auru. Cele șapte stele sânt ângerii celoru șapte beserici; și cele șapte sfecinice, cari le-ai vedutu, sânt șapte beserici.

- 1 Ângerului besiercei Efesului să-i scrii: Acestea đice celu ce ține cele șapte stele în drépta sa, care âmblă în međiloculu celoru șapte sfecinice de auru; Sciu faptele tale, și ostenėla ta și răbdarea ta, și cumu că nupoți suferi pre cei rei; și ai cercatu pre cei ce đicu că sânt apostoli, și nu sânt; și i-ai aflu minciunoși; Și ai suferitu, și ai răbdare, și pentru numele meu te-ai ostenitu, și nu te-ai descuragiatu. Dară amu asupra ta *acėsta*, că ai părăsitu iubirea ta cea d'ântėiu. Dreptu aceea adu-ți aminte de unde ai căđutu, și pocăesce-te, și fă faptele cele d'ântėiu; altmintrelea voi veni la tine curēdu, și voi mișca sfecinicul tu din loculu seu, de nu te vei pocăi. Dară *acėsta* ai,

că urėsci faptele Nicolaiților, cari și eu le urėscu.

Celu ce are urechi audă ce đice 7 besericeloru Spiritulu: Celui ce învinge voi da lui să mânance din arborulu vieței, care este în međiloculu raiului lui Dumneđu.

Și ângerului besericei Smirnei să-i scrii: Acestea đice celu d'ântėiu și celu de pe urmă, care a fostu mortu și a înviatu: Sciu faptele tale, și strîmtorarea și sărăcia *ta*, (dară esci bogată,) și blăstemarea celoru ce đicu că sânt Iudei, și nu sânt, ei sinagogă a Satanei. Nimicu nu te teme 8 de cele ce ai a suferi; ecccė diabolulu va arunca *pre unii* dintre voi în închisóre, ca să vă cercați; și veți ave strîmtorare đece đile; fii credincióșă pēnė la mórte, și-ți voi da cununa vieței.

Celu ce are urechi, audă ce đice 11 besericeloru Spiritulu: Celu ce învinge nu se va vătăma de a dua mórte.

Și ângerului besericei celei din Pergamu să-i scrii: Acestea đice celu ce are sabia ascuțită cu duoė tășuri: Sciu faptele tale, și unde locuesci, 12 unde este scaunulu Satanei; și ții numele meu, si nu ai lepėdatu credința mea în đilele în cari *era* Antipa, martorulu meu celu credinciosu, care s'a ucisu la voi, unde locuesce Satana. Dară amu asupra ta puține: 13 că ai acolo pre cei ce ținu învėtatura lui Balaamu, care învėta prin Balaku să pună scandalu înaintea filoru lui Israelu să mânance de cele sacrificat idoliloru și să facă desfrėnare. De asemenea ai și pre cei ce ținu în- 15 vėtatura Nicolaiților, care eu o urėscu. Pocăesce-te! altmintrelea voi veni la tine curēdu, și voi face resbelu asupra lor cu sabia gurei mele.

Celu ce are urechi, audă ce đice 17 besericeloru Spiritulu! Celui ce învinge i voi da să mânance din manna cea ascunsă, și-i voi da semnu albu, și pe semnu nume nou scrisu, care nimene nu-lu scie, de cătu numai celu *ce-lu* ié.

Și ângerului besericei celei din Thiatira să-i scrii: Acestea đice Fiiulu lui Dumneđu, care are ochii sei ca

para focului, și peciérolesale asemenea
 19 cu aramă fină! Sciu faptele tale, și
 iubirea și serviciulu și credința și
 răbdarea ta, și faptele tale; și că
 cele de pe urmă *sunt* mai multe de
 20 câtu cele d'ântéiu. Dară amu asupra
 ta puține: că lași pre femeea Ezabelu,
 care se dice că este profetăsă, de în-
 vătă și amăgesce pre servii mei să
 facă desfrânare, și să mânânce cele
 21 sacrificate idoliloru. Amu datu ei
 timpu să se pocăescă de desfrânarea
 22 sa; dară nu s'a pocăitu. Éccé eu o
 voi pune în patu, și pre cei ce facu
 desfrânare cu ea în strimtorare mare,
 de nu se voru pocăi de faptele loru.
 23 Și pre copiii ei 'i voi uide; și *asa*
 voru cunósce tóte besericele, că eu
 sânt celu ce cercu rênunchii și âni-
 mele; și voi da vouî fie-căruia duple
 24 faptele vóstre. Éru vouî și celoru-
 l-alti din Thiatira, câți nu au acéstă
 învătătură, și cari nu au cunoscutu
 adâncurile Satanei, precumu dicu,
 nu voi pune preste voi altă sarcină.
 25 Éru ceea ce aveți, țineți pêne voi
 26 veni. Și celui ce învinge și păzesce
 faptele mele pêne în sfârșitu, acelaia
 27 'i voi da putere preste Gintî; Și le
 va păstorî cu toégu de feru; și se
 voru sdrobi ca vasele de lutu; pre-
 cumu și eu amu luatu de la Părintele
 28 meu. Și-i voi da steua cea de de-
 29 mânătă. Celu ce are urechi, audă ce
 dice besericeloru Spiritulu.

1 Și ângerului besericei celei din Sar-
 desu să-i scrii: Acestea dice celu
 ce are cele șapte spirite ale lui Dum-
 neđeu și cele șapte stele: Sciu fap-
 tele tale, că ai nume, că trăesci, dară
 2 mortu esci. Priveghieză, și întăresce
 pre cele-l-alte, cari au să móră; căci
 nu amu aflatu faptele tale depline
 3 înaintea lui Dumneđeu. Dreptu aceea
 adu-ți aminte, cumu ai primitu și ai
 auditu; și ține, și pocăesce-te. Éru
 de nu vei priveghia, voi veni asupra
 ta ca unu furu, și nu vei cunósce în
 4 care óră voi veni asupra ta. Ai pu-
 ține nume și în Sardesu, cari nu și-au
 întinatu vestmintele loru; *aceia* voru
 âmbra împreună cu mine în *haine*
 5 albe: căci sânt vrednici. Celu ce în-

vinge, acesta se va îmbrăca în vest-
 minte albe; și nu voi sterge numele
 lui din cartea vieței, ci voi mărtu-
 risi numele lui înaintea Părintelui
 meu, și înaintea ângeriloru lui. Celu 6
 ce are urechi, audă ce dice beserice-
 loru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din Fi- 7
 ladelfia să-i scrii: Acestea dice celu
 sântu, celu adevăratu, celu ce are
 cheia lui Davidu, celu ce deschide,
 și nimenea nu închide; și închide, și
 nimenea nu deschide: Sciu faptele 8
 tale: éccé amu pusu înaintea ta ușă
 deschisă, și care nimenea nu o pôte
 închide; căci putere mică ai, și ai
 păzitu cuvântulu meu, și nu ai tăgă-
 duitu numele meu. Éccé voi face 9
 pre cei din sinagoga Satanei, aceia
 ce se dicu că sânt Iudei, și nu sânt,
 ci mințescu: éccé 'i voi face să vină
 și să se închine înaintea peciéroloru
 tale; și să scie că te-amu iubit pre
 tine. Pentru că ai păzitu cuvântulu 10
 răbdărei mele, și eu te voi păzi pre
 tine de óra ispitei, ce are să vină pre-
 ste tótă lumea, ca să cerce pre cei
 ce locuescu pe pământu. Éccé vinu 11
 curêndu; ține ceea ce ai, ca nimenea
 să nu-ți iee cununa ta.

Celu ce învinge 'lu voi face stâlp 12
 în beserica Dumneđeului meu, și nu
 va mai eși afară; și voi scrie preste
 elu numele Dumneđeului meu, și nu-
 mele cetăței Dumneđeului meu, Ieru-
 salimulu celu nou, care se pogóră
 din ceriu de la Dumneđeulu meu;
 și *voi scrie preste elu* numele meu
 celu nou. Celu ce are urechi, audă ce 13
 dice besericeloru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din 14
 Laodiceea să-i scrii: Acestea dice celu
 Aminu, martorulu celu credinciosu
 și adevăratu, începutulu facerei lui
 Dumneđeu! Sciu faptele tale, că nici 15
 rece esci, nici ferbinte; o de ai fi rece
 séu ferbinte! Éru fiindu că esci căl- 16
 duțu, și nici rece nici ferbinte te voi
 vërșă dingura mea. Pentru că dici: Bo- 17
 gatu sânt, și m'amu înavuțitu, și de
 nimicu nu amu lipsă; și nu scii, câtu
 esci mișelu și ticălosu, și saracu și orbu
 și golu. Te svătuescu să cumperi de la 18
 mine aurulămuritu prin focu, ca să
 te îmbogățesci; și vestminte albe, ca

să te îmbraci, și să nu se arete rușinea goliciunei tale; și unge ochii tei cu collurionu, ca să vezi.

- 19 Eu ori pe câți iubescu, 'i mustru, și-i certu; să aibi deci zelu, și poți căește-te! Éccé stau la ușă, și batu; de va auzi cineva vócea mea, și va deschide ușa, voiui intra la elu și voiui cina cu elu și elu cu mine.
- 21 Celui ce învinge 'i voiui da să sedă cu mine pe tronulu meu, precumu și eu amu învinsu, și m'amu aședatu cu Părintele meu pe tronulu lui. Celu ce are urechi, audă ce dīce besericiloru Spiritulu.

CAP. 4.

Descoperirea majestăței lui Dumneđen încunjuratu și adorat de cele patru fere, și de cei duoē-deci și patru de bătrâni.

- 1 După acestea amu vedutu, și éccé o ușă dechisă în ceriu; și vócea care o audisemu mai 'nainte vorbindu-mi ca o trîmbiță, și dīcēdu-mi: Sue-te aicea, și-ți voiui areta celē ce trebue să se întēple dupa acestea.
- 2 Și îndata amu fostu în Spiritu; și éccé tronu era pusu în ceriu, și unulu
- 3 ședea pe tronu. Și celu ce ședea era la vedere asemenea cu pétra iaspisu și sardonicu; și curcubeu era împrejurulu tronului, la vedere ca pétra
- 4 smaragdu. Și împrejurulu tronului erau duoē-deci și patru alte tronuri; și pe tronuri amu vedutu pre cei duoē-deci și patru de bătrâniședēdu, îmbrăcati cu vestminte albe; și avēdu
- 5 pe capetele loru cununi de auru. Și din tronuri eșiau fulgere, și tunete și voci; și erau șapte candelē de focu ardēdu înaintea tronului, cari sūnt cele șapte spirite ale lui Dumneđen.
- 6 Și înaintea tronului era o mare de steclă, asemenea cu cristalulu; și în meḃiloculu tronului și împrejurulu tronului erau patru fere pline de ochi din 'nainte și din 'napoi.
- 7 Și fēra cea d'ântēiu era asemenea unui leu; și a duoa fēră asemenea unui vițelu; și a treia fēră avea față de omu; și a patra fēră era asemenea unui vulturu sburādu. Și cele patru fere aveau fie-care câte șese aripi de juru împrejuru, și în întru erau pline de ochi; și nu încetēză diua și nóp-tea de a dīce: Sântu, sântu, sântu este

Domnulu Dumneđen Atotu-puternicul, celu ce era, și celu ce este și celu ce vine. Și cându fērele acestea 9 dau mărireși onóre și mulțumită celui ce ședea pe tronu, care trăește în seculii seculiloru. Cei duoē-deci și patru de 10 bătrâni se prosternu înaintea celui ce ședea pe tronu, și se închină celui ce trăește în seculii seculiloru, și punu cununele loru înaintea tronului, dīcēdu: Vrednicu esci, Dómnē, 11 a lua mărirea și onórea și puterea; căci tu ai făcutu tóte, și pentru voia ta sūnt și s'au făcutu.

CAP. 5.

Visiunea cărței sigilate. Cântare în onórea Mielului, singuru vrednicu de a o deschide.

Și amu vedutu în drépta celui ce ședea 1 pe tronu o carte scrisă din întru și din afară, sigilată cu șapte sigile. Și 2 amu vedutu unu ângeru tare strigādu cu vóce mare: Cine este vrednicu a deschide cartea, și a deslega sigilele ei? Și nimenea în ceriu, nici pe pământu, nici subu pământu nu putea 3 deschide cartea, nici a o privi. Éru 4 eu plângeamu multu, că nimenea nu s'a aflatu vrednicu a deschide și a ceti cartea, nici a o privi. Și unulu 5 din bătrâni a ḃisu mie: Nu plânge; éccé Leulu celu din seminția lui Iuda, Rădicina lui Davidu, a isbutitu să deschidă cartea, și să deslege cele șapte sigile ale ei.

Și amu vedutu, și éccé în meḃiloculu tronului si alu celoru patru fere si în meḃiloculu bătrâniloru sta unu Mielu ca junghiatu, a vēdu șapte córne și șapte ochi, cari sūnt cele șapte spirite ale lui Dumneđen, trāmese în totu pământulu. Acesta a venit, și a luat cartea din drépta celui ce ședea pe tronu.

Și luādu elu cartea, cele patru 8 fere si cei duoē-deci și patru de bătrâni s'au prosternutu înaintea Mielului, avēdu fie-care citare și cupe de auru pline de tāmāeri, cari sūnt rugāciunile sântiloru; Și cântau cântare nouă, dīcēdu: Vrednicu esci tu a lua cartea, și a deschide sigilele ei; căci te-ai junghiatu, și ne-ai rescumperatu lui Dumneđen cu sângele teu din tótă Seminția și limba și poporulu și națiunea; Și ne-ai făcutu Dum- 10

- nedeşului nostru regi și preuți, și vomu
11 domni pe pământu. Și uitându-mă
amu auzitu voce de ângeri mulți îm-
prejurulu tronului și alu féreloru, și
alu bêtrâniloru, și era numărulu lor
miriade de miriade, și mii de mii.
12 Acestia au ăisu cu voce tare: Vred-
nicu este Mielulu junghiatu a primi
puterea și bogăția și înțelepciunea,
și tăria și onórea și mărirea și bine-
13 cuvântarea. Și tótă făptura din ceriu
și de pe pământu, și de subu păm-
ântu, și cele din mare, și tóte cele
ce sânt într'însele, le-amu auzitu ăi-
cându: Bine-cuvântarea și onórea și
mărirea și puterea fie celui ce șede
pe tronu și Mielului în seculii secu-
liloru. Și cele petru fére ăiceau.
14 Aminu. Și cei duoă-ăeci și patru de
bêtrâni s'au prosternutu, și s'au în-
chinatu celui ce trăesce în seculii
seculiloru.

CAP. 6—11.

Mielulu deschide cele d'ântéiu șese sigile. Numé-
rulu celoru aleși însemnați cu șigilulu lui Dumne-
deu. Cântarea celoru pré-féricați. Deschiderea ce-
loru șapte sigile; cei d'ântéiu patru ângeri suflă în
trîmbiță, și mai multe plăgi se trâmētu pe pământu.
Alu cincilea și alu șeselea ângeru suflă în trîmbiță,
care este semnul de plăgi noue. Unu ângeru se co-
bóră din ceriu ținendu în mână o carte, care o dă lui
Ioanu, ca să o înghițe. Cei duo marturi sânt omorâți
de fêră, dară ei învieză și se înalță la ceriu. Ange-
rulu alu șeptelea suflă în trîmbiță, și mai multe voci
anunță că tóte sânt reduse subu puterea lui Dumne-
deu și a lui Christosu.

- 1 Și amu vêđutu cându a deschisu
Mielulu una din cele șapte șigile, și
amu auzitu pre una din cele patru
fére ăicându, ca cu voce de tunetu:
2 Vino, și veđi. Și amu vêđutu, și éccé
unu calu albu; și celu ce ședea pe
elu avea arcu; și i s'a datu cunună;
și a eșitu învingendu și spre în-
vingere.
3 Și deschidendu-se alu duoilea si-
gilu, amu auzitu pre cea a dua fêră
4 ăicându: Vino și veđi. Și a eșitu altu
calu, ca foculu; și celui ce ședea pe
elu i s'a datu putere să iee pacea de
pe pământu, și ca să se junghie unulu
pre altulu; și i s'a datu sabiă mare.
5 Și deschidendu-se alu treilea sigilu,
amu auzitu pre a treia fêră ăicându:
Vino și veđi. Și amu vêđutu, și éccé
unu calu negru; și celu ce ședea pe
6 elu avea cumpăna în mâna sa. Și
amu auzitu voce din međiloculu ce-

loru patru fére, ăicendu: O măsură
de grâu pentru unu dinaru, și trei
măsuri de orđu pentru unu dinaru;
oleiulu și vinulu să nu vâtemi.

7 Și deschidendu-se alu patrulea si-
gilu, amu auzitu a patra fêră ăicendu:
Vino, și veđi. Și amu vêđutu, și éccé
8 unu calu galbenu; și numele celui ce
ședea pe elu era Mórtea; și Infernulu
urmă după ea; și li s'a datu putere
preste a patra parte a pământului, să
omóre cu sabiă și cu fómete și cu
pestilență și prin férele pământului.

9 Și deschidendu-se alu cincilea si-
gilu, amu vêđutu subu altaru sufletele
celoru uciși pentru cuvântulu lui
Dumneđeu, și pentru mărturisirea care
faceau; Și strigau cu voce tare, ăi-
10 cându: Pêně cându, Domnulu celu
sântu și adevêratu, nu judeci, și nu
râsbuni sângele nostru de la cei ce
locuescu pe pământu? Și vestminte
11 albe s'au datu fie-caruia dintr'înșii;
și li s'a ăisu, să se repauseze încă
pućinu timpu, pêně ce se va împlini
și numărulu conserviloru loru și alu
frațiloru loru, cari au să se omóre ca
și ei.

12 Și amu vêđutu cându a deschisu
alu șeselea sigilu, și éccé s'a făcutu
cutremuru mare, și sórele s'a făcutu
negru ca unu sacu de peru, și luna
s'a făcutu ca sângele. Și stelele ceriu-
13 lui au căđutu pe pământu, precumu
smochinulu lépědă smochinele cele
crude ale lui, cându se clătesce de
vêntu mare. Și ceriulu a dispărutu
14 ca o carte învălătucită; și totu mun-
tele și însula s'au miscatu din locu-
rile loru. Și regii pământului, și 15
domnii; și bogății și căpitaniile și cei
puternici, și totu servulu și celuliberu,
s'au ascunsu în pesceri și în petrele
munțiloru. Și ăiceau munțiloru și 16
petriloru: Cădeți preste noi, și ne
ascundeți de cătră fația celui ce șede
pe tronu și de la mânia Mielului;
Căci a venitu ăiua cea mare a mâniei 17
sale; și cine va puté să stea.

1 Și după acestea amu vêđutu patru
ângeri stându în cele patru ângھیuri
ale pământului, ținendu cele patru
vênturi ale pământului, ca să nu sufle

- vântu pe pământu, nici preste mare, nici preste vre-unu arboru.
- 2 Și amu vădutu altu ângeru suindu-se de la resăritulu sórelui, avându sigilulu lui Dumneđu celui viu; și a strigatu cu vóce tare la cei patru ângeri, cărora s'a datu să vatáme
- 3 pământulu și marea; Dicându: Nu vătămăți pământulu, nici marea, nici arborulu, pêně ce vomu fi sigilatu pre servii Dumneđuului nostru pe frunțile lor.
- 4 Și amu aúditu numărulu celor sigilați: O sută patru-deci și patru de mii, sigilați din tótă seminția filoru
- 5 lui Israelu. Din seminția lui Iuda duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Rubenu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Gadu
- 6 duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Asseru duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Neftali duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Manase duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Simeonu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Levi duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Issacharu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Zabulon
- 7 duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Iosefu duoě-spre-dece mii sigilați; Din seminția lui Beniaminu duoě-spre-dece mii sigilați.
- 8 După acestea amu vădutu, și éccě mulțime mare, pre care nimenea nu putea a o numera, din tóte națiunile, și semințiile și popórele, și limbele, stându înaintea tronului, și înaintea Mielului, îmbrăcați în vestminte albe,
- 9 și stălpări în mânele lor; Și strigau cu vóce tare, dicându: Mântuirea Dumneđuului nostru care șede pe
- 10 tron, și Mielului. Și toți ângerii stau împrejurulu tronului, și alu bătrâniloru, și alu celor patru fére, și s'au prosternutu înaintea tronului pe fețele lor, și s'au închinatu lui Dumneđu,
- 11 Dicându: Aminu; bine-cuvântarea, și mărirea, și înțelepciunea, și mulțumita, și onórea, și puterea, și tária fie Dumneđuului nostru în seculii seculilor. Aminu.
- 12 Atuncea luându cuvântu unulu dintre bătrâni, mi-a đisu: Acestia cari
- sunt îmbrăcați cu vestmintele cele albe, cine sunt, și de unde au venit?
- 13 Și amu đisu lui: Dómně, tu scii. Și a đisu mie: Acestia sunt cei ce vinu din strîmtorarea cea mare, cari și-au spălatu vestmintele lor, și le-au albitu în sângele Mielului. Pentru acésta sunt înaintea tronului lui Dumneđu, și-i servescu điuă și nóptea în templulu lui; și celu ce șede pe tron va locui întru d'înșii. Nu voru
- 14 mai flămândi, nici voru mai însetoși, nici va mai căde preste ei sórele, nici vre o arșită; Căci Mielulu celu din
- 15 međiloculu tronului 'i va pasce, și-i va conduce la isvóre de ape vii; și va sterge Dumneđu tótă lacrima de la ochii lor.
- 16 Și deschiděndu-se alu șeptelea sigilu, s'a făcutu tăcere în ceriu, ca la o jumătate de óră.
- 17 Și amu vădutu pre cei șapte ângeri, cari stau înaintea lui Dumneđu; și li s'au datu șapte trîmbiți. Și altu ângeru a venit, și sta la altaru, avědu tămăitóre de auru; și i s'a datu tămăe multă, ca să o aducă cu rugăciunile tuturor sântiloru pe altarulu celu de auru, care este înaintea tronului. Și fumulu tămăei cu
- 1 rugăciunile sântiloru s'a suitu înaintea lui Dumneđu din mâna ângerului. Și a luat u ângerulu tămăitóreă,
- 2 și a împlut'o din foculu altarului, și a aruncat'o pe pământu; și s'au făcutu voci, și tunete, și fulgere, și cutremuru.
- 3 Și cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au gătitu să trîmbițe.
- 4 Și ângerulu celu d'ântěiu a trîmbițatu, și s'a făcutu grădină și focu amestecatu cu sânge, și s'au aruncatu pe pământu; și a treia parte din arbori a arsu, și tótă érba verde a arsu.
- 5 Și alu duoilea ângeru a trîmbițatu, și ceva ca unu munte mare arděndu cu focu s'a aruncatu în mare; și a treia parte din mare s'a făcutu sânge;
- 6 Și a treia parte din făpturele mării, cari aveau viěță, a muritu; și a treia parte din corăbii s'a stricatu.
- 7 Și alu treilea ângeru a trîmbițatu,

și a cădutu din ceriu o stea mare, ardându ca o candelă, și a cădutu preste a treia parte din riuri și preste 11 isvórele apelor. Și numele stelei se dice Pelinu; și a treia parte din ape s'a făcutu ca pelinulu; și mulți din ómeni au muritu de ape, pentru că se făcuseră amare.

12 Și alu patrulea ângeru a trîmbițatu, și s'a rânitu a treia parte a sórelui, și a treia parte a lumiei, și a treia parte a stelelor; așa, că s'a întunecatu a treia parte din ele, și ziua nu a luminatu de câtu a treia parte, și nóptea asemenea.

13 Și uitându-me, amu auđitu pre unu ângeru sburându prin međiloculu ceriului, și dicendu cu vóce tare: Vai, vai, vai celoru ce locuescu pe pământu de cele-l-alte voci de trîmbiță ale celoru trei ângeri, cari au să trîmbițeze!

1 Și alu cincelea ângeru a trîmbițatu, și amu vėđutu o stea din ceriu cădēdu pe pământu; și i s'a datu cheia 2 fântănei adîncului. Și a deschisu fântăna adîncului; și s'a suitu fumu din fântână, ca fumu de unu cuptoru mare; și s'a întunecatu sórele și aerulu de fumulu fântănei. Și din fumu au eșitu locuste pe pământu; și li s'a datu 3 putere, precumu au putere scorpiele pământului. Și li s'a đisu, ca să nu vatáme érba pământului, nici vre-o verdéța, nici vre-unu arboru; decātu numai pre ómenii, cari nu au sigilulu lui Dumneđu pe frunțile lor. Și li 5 s'a datu *ordinu* ca să nu-i omóre, ci ca să-i chinuéscă cinci luni; și chinulu lor *era* ca chinulu scorpiei, cându lovesce pre omu. Și într'acele 6 zile voru căuta ómenii mórtea, și nu o voru afla; și voru pofti să móră, și mórtea va fugi de la ei. Și formele 7 locustelor *erau* asemenea cailoru gătiti spre resbelu; și pe capetele lor *erau* cununi ca de aur, și fețele lor asemenea fețelor omenesci. Și aveau 8 pėru ca pėrulu femeelor, și dinții lor ca de leu. Și zale aveau ca zalele de feru; și sunetulu aripelor, lor *era* ca sunetulu de caré cu mulți 10 cai alergându la resbelu; Și aveau códe ca de scorpii, și erau bolduri în

códele lor; și *aveau* putere a vătama pre ómeni cinci luni. Și rege aveau 11 preste ei, *care este* ângerulu adîncului, alu căruia nume Ebreesce este Abaddonu, éru în limba Ellinésă are nume Apollionu.

Unu vai a trecutu; éccē mai vinu 12 încă duoē vaiuri după acestea. Și alu 13 șeselea ângeru a trîmbițatu, și amu auđitu o vóce din cele patru colțuri ale altarului celui de aur, care este înaintea lui Dumneđu, Dicendu ân- 14 gerului alu șeselea, care avea trîmbiță: Deslégă pre cei patru ângeri, legați la riulu celu mare Eufratu. Și 15 s'au deslegatu cei patru ângeri, cari erau gătiti spre óra și ziua și luna și anulu, ca să omóre a treia parte din ómeni. Și numărulu oștiloru călări- 16 mei *era* duoē miriade de miriade; și amu auđitu numărulu lor. Așa amu 17 vėđutu caii în visiune, și pre cei ce ședeau pe ei, avēdu zale ca de focu și de iacintu și de puciósă; și capetele cailoru *erau* ca de leu; și din gurele lor eșia focu și fumu și puciósă. De acestea trei plăgi s'a omoritu a 18 treia parte din ómeni: de focu și de fumu, și de puciósă ce eșia din gurele lor. Căci puterea lor este în 19 gura lor și în códele lor; căci códele lor *erau* asemenea șerpilor, cu capete, cu cari vatamă.

Și cei-l-alți ómeni, cari nu au mu- 20 ritu de plăgele acestea nu s'au pocăitu de faptele mânelor lor, ca să nu se închine demonilor, și idolilor, celor de aur și de argintu, de aramă, de pétără și de lemn; cari nu potu nici vedé, nici auđi, nici âmbra; Nici 21 nu s'au pocăitu de uciderile lor, nici de fermecătorele lor, nici de desfrênarea lor, nici de furturile lor.

Și amu vėđutu altu ângeru tare po- 1 gorîndu-se din ceriu, îmbrăcatu cu nuoru, și curcubeu *era* pe capulu lui, și fața lui ca sórele, și peciórele lui ca nisce stâlpi de focu; Și avea în 2 mâna sa cărticică deschisă; și a pusu peciorulu lui celu dreptu pe mare, éru celu stângu pe pământu; Și a 3 strigatu cu vóce tare, precumu răcnesc leulu; și cându a strigatu, au sunatu cele șapte tunete vocile lor.

4 Și sunându cele șapte tunete, voiamu să scriu ; și amu auzitu vóce din ceriu dicându-mi : Sigiléză ceea ce au vorbitu cele șapte tunete, și nu scrie.

5 Și ângerulu, pre care l'amu vëdutu stându pe mare și pe pământu, și-a redicatu mâna sa spre ceriu ; Și s'a juratu pe celu ce trăesce în seculii seculilor, care a făcutu ceriulu și cele ce sânt într'însulu, și pământulu și cele ce sânt într'însulu, și marea și cele ce sânt într'însa, că timpul nu se va mai întârzia : Ci în zilele vócei ângerului alu șeptelea, cându va trîmbița, se va sfârși misteriu lui Dumneđu, precumu a pređisu serviloru sei, profetiloru.

8 Și vocea, care amu auzit'o din ceriu, éráși a vorbitu cu mine, și a đisu : Mergi de ia cărticica cea deschisă din mâna ângerului, ce stă pe mare și pe pământu. Și amu mersu cătră ângeru, și đisu-amu lui : Dă-mi cărticica ; Éru elu mi-a đisu : Ia-o, și o mănâncă ; și va amări pântecele teu, éru în gura ta va fi dulce ca mierea. Și amu luatu cărticica din mâna ângerului, și o amu mîncatu ; și era în gura mea dulce ca mierea ; și după ce o amu mîncatu, s'a amăritu pântecele meu. Și-mi dicea : Trebuie ca tu éráși să profetesci la multe popóre și limbi și regi.

1 Și mi s'au datu trestia asemenea unui toégu ; și sta ângerulu, dicendu : Scólă-te, și măsură templulu lui Dumneđu și altarulu, și pre cei ce se închină într'însulu. Éru curtea cea din afară de templu lasă-o, și să nu o măsură ; căci s'a datu Gințiloru ; și cetatea cea sântă o voru călca patru-deci și duoé de luni.

3 Și voiui da *putere* celoru duoi marturi ai mei a profeti o mie duoé sute șese-deci de zile, îmbrăcați în sacu.

4 Acestia sânt cei duoi maslini, și cele duoésfecince, cari stau înaintea Dumneđuului pământului. Și de va voi cineva să-i vatăme, focu va eși din gura lor, și va mistui pre neamicii lor ; da, de va voi cineva să-i vatăme, astu-feliu trebuie acela să se omóre. Acestia au putere a închide ceriulu, ca să nu pluoe în zilele profetiei lor ;

și au putere preste ape, a le întorče în sânge, și a lovi pământulu cu totă plaga, ori de câte ori voru voi.

Și cându voru sfârși mărturisirea lor, féra care se sue din adâncu va face resbelu cu ei, și-i va învinge, și-i va omori. Și trupurile éele mórte ale lor *voru jăcé* în ulița cetătei celei mari, care spiritualminte se chîama Sodoma și Egiptu, unde și Domnulu nostru s'a crucificatu.

Și cei din popóre și din seminții și din limbi și din națiuni voru vedé trupurile cele mórte ale lor trei zile și jumătate, și nu voru lăsa să pună trupurile cele mórte ale lor în morminte. Și cei ce locuescu pe pământu se voru bucura de ei, și se voru vesele, și voru trămete daruri unulu altuia ; pentru că acesti duoi profeti au chinuitu pre cei ce locuescu pe pământu.

Și după acele trei zile și jumătate Spiritu de viéță de la Dumneđu a intratu în ei, și au státutu pe peciórele lor ; și frică mare a cădutu preste cei ce-i priviau : Și au auzitu vóce tare din ceriu dicându-li : Suiți-vé aicea ; și s'au suitu în ceriu pe nuoru ; și i-au vëdutu neamicii lor. Și într'acea órá s'a făcutu cutremuru mare, și a cădutu a decea parte din cetate, și într'acelu cutremuru s'a ucisu număr de ómeni șapte mii ; și cei-l-alți s'au înfricoșatu, și au datu mărire Dumneđuului ceriului.

Alu duoilea vai a trecutu ; éccé alu treilea vai vine curêdu.

Și alu șeptelea ângeru a trîmbițatu ; și s'au făcutu voci tari în ceriu, dicendu : Împărățiile lumii s'au făcutu *împărăția* Domnului nostru și a Christosului seu ; și elu va domni în seculii seculilor.

Și cei duoé-deci și patru de bătrâni, cari ședeau pe tronurile lor înaintea lui Dumneđu, s'au prosternutu pe fețele lor, și s'au închinatu lui Dumneđu, Dicendu : Mulțumimu ție, Dómnne, Dumneđeule Atotu-puternice ! celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vii, că ai luatu puterea ta cea tare, și ai domnitu. Și națiunile s'au mâniau, și a venitu mânia ta, și timpul celoru morți, ca să fie ju-

decați, și să dai plată serviloru tei, profetiloru și sântiloru, și celoru ce se temu de numele teu, celoru mici și celoru mari; și să strici pre cei ce strică pământulu.

- 19 Și templulu lui Dumnezeu s'a deschisu în ceriu, și în templulu lui s'a vădutu chivotulu aședământului seu; și s'au făcutu fulgere, și voci, și tunete, și cutremuru, și grândină mare.

CAP. 12.

Visiunea femeii îngreunate și a draconului învinsu, carele totu mai persecută încă pre femeea și pre cei din seminția ei.

- 1 Și s'a aretatu semnu mare în ceriu, o femeie îmbrăcată cu sórele, și luna subu peciórele ei, și pe capulu ei cunună din duoă-spre-dece stele; Și îngreunată fiindu, striga, chinuindu-se și sfărîmându-se să nască.
- 3 Și s'a arătat altu semnu în ceriu, și ecce unu draconu mare, *la vedere* ca foculu, avendu, șapte capete și dece córne, și șapte cununi pe capetele lui. Și códa lui trăgea a treia parte din stelele ceriului, și le-a aruncatu pe pământu; și draconulu a stătutu înaintea femeii celei ce avea să nască, ca, născându ea, să mânânce copilulu ei.
- 5 Și a născutu copilulu parte bărbătescă, care are a pasce toate națiunile cu toégu de feru; și copilulu ei s'a răpitu la
- 6 Dumnezeu și la tronulu lui. Și femeea, a fugitu în pustiiu, unde are locu gătitu de la Dumnezeu, ca acolo să se nutrească o mie duoă sute șese-deci de zile.
- 7 Și s'a făcutu resbelu în ceriu, Michaelu și ângerii lui au datu resbelu cu draconulu; și draconulu cu ângerii lui au datu resbelu. Și nu au isbutitu; nici s'a mai aflatu loculu
- 9 loru în ceriu. Și s'a aruncatu draconulu celu mare, șerpele celu vechiu, care se chiamă Diabolulu și Satana, celu ce încelă totă lumea; s'a aruncatu pe pământu, și ângerii lui s'au aruncatu cu elu.
- 10 Și amu auzitu vóce tare în ceriu, dicendu: Acumu s'a făcutu mântuirea, și tăria, și împărăția Dumnezeului nostru, și puterea Christosului seu; căci s'a aruncatu pîrîtorulu fraților nostri, celu ce-i pîră înaintea Dumnezeului nostru ziua și nóptea,

Și ei l'au învinsu pentru sângele Mie- 11 lului, și pentru cuvântulu martiriului loru; și nu și-au iubitú viéta loru pêne la mórte. Pentru acésta bucu- 12 rați-vé, ceriuriloru, și cei ce locuiți într'insele! Vai celoru ce locrescu pământulu și marea! că s'a pogorîtu diabolulu la voi avendu mânia mare, pentru că scie că are puținú timpú.

Și vedendu draconulu, că s'a arun- 13 catu pe pământu, a persecutatu pre femeea, care a născutu *copilu* parte bărbătescă. Și s'au datu femeii duoă 14 aripi ca de vulturu mare, ca să sbóre în pustiiu la loculu seu, unde se nutresce unu timpú și timpi, și jumătate de timpú, departe de la fația șerpelui. Și a aruncatu șerpele după 15 femeie din gura sa apă ca unu rîu, ca să o facă dusă de rîu. Și a ajutatú 16 pământulu femeii, și și-a deschisu pământulu gura sa, și a înghițitu rîulu, pre care l'a aruncatu draconulu din gura sa. Și s'a mîniatu draconulu 17 asupr'a femeii, și a plecatu să facă resbelu cu cei-l-alti din seminția ei, cari păzescu ordinulu lui Dumnezeu, și ținu mărturia lui Iisusu Christosu.

CAP. 13.

Duoă fére esu din mare și din pământu spre a blăstéma și a amăgi.

Și amu stătutu pe nésipulu mării, și 1 amu vedutu o féra suindu-se din mare, care avea șapte capete și dece córne, și preste córnelé ei dece diademe, și pe capetele ei numi de blăsteme. Și féra, pre care o veduiú erá 2 asemenea pardosului, și peciórele ei ca de ursu, și gura ei ca o gură de leu; și i-a datu draconulu puterea sa și scaunulu seu, și domniá mare. Și 3 amu vedutu unu capu de ale ei, ca rânitu de mórte; și rana morței ei s'a vindecatu; și totu pământulu s'a miratu de féra; Și s'au închinatu dra- 4 conului celui ce a datu putere férei; și s'au închinatu férei, dicendu: Cine este asemenea férei? cine póte să facă resbelu cu ea? Și i s'a datu gură 5 care vorbia multe blăsteme; și i s'a datu putere a face *resbelu* patru-deci și duoă de luni. Și și-a deschisu gura 6 sa spre blăsteme asupra lui Dumnezeu, să hulască numele lui și cortulu

- lui, și pre cei ce locuescu în ceriu.
- 7 Și i s'a datu a face resbelu cu sânti
și a-i învinge; și i s'a datu puterea
preste totă seminția și limba și na-
8 țiuinea. Și i se voru închina toți cei
ce locuescu pe pământu, ale cărora
nume nu sânt scrise în cartea vieții
Mielului celui înjunghiatu de la în-
9 temeierea lumii. De are cineva urechi,
10 audă. Celu ce asservește se va as-
servi; celu ce ucide cu sabia cu sabiă
trebuie să se ucidă. Aici este răbdarea
și credința sântiloru.
- 11 Și amu vădutu altă fără suindu-se
de pe pământu; și avea două corne
asemenea mielului, și vorbia ca unu
12 draconu; Și îndeplinea totă puterea
ferei celei d'ânteu în prezența sa, și
facea ca pământulu și cei ce locuescu
pe d'insulu să se închine ferei celei
d'ânteu, a căreia rană de mörte se
13 vindecase; Și facea semne mari, în-
cātu să se pogore și focu din ceriu
14 pe pământu înaintea ömeniloru. Și
încela pre cei ce locuescu pe pământu
prin semnele cari i s'au datu să le
facă înaintea ferei; dicându celoru ce
locuescu pe pământu, ca să facă ima-
gine ferei, care avea o rană de sabiă, și
15 a trăitu. Și i s'a învoitu a da spiritulu
îmaginei ferei, ca imaginea ferei să
vorbescă, și să facă ca cei ce nu se voru
închina îmaginei ferei să se omöre.
- 16 Și facea pre toți, pre cei mici și pre
cei mari, și pre cei bogați și pre cei
săraci, și pre cei liberi și pre cei servi,
să li dee semnu pe mâna lor cea
17 dréptă, seu pe frunțile lor. Și ca ni-
menea să nu pótă cumpăra seu vinde
de câtu numai celu ce are semnu,
seu numele ferei, seu numărulu nu-
18 melui ei. Aici este înțelepciunea:
Celu ce are minte să socotescă nu-
mărulu ferei; căci este număr de
omu: și numărulu ei *este*: Șese sute
șese-deci și șese.

CAP. 14.

Fericirea și sfârșitul norocitu alu sântiloru, Căderea
Babilonului, și ped psa adorătoriloru ferei.

- 1 Și amu vădutu, și éccă unu Mielu
stându pe muntele Sionului, și cu elu
o sută patru-deci și patru de mii,
cari aveau numele Părintelui lor
2. scrisu pe frunțile lor. Și amu auditu

vóce din ceriu, ca vóce de ape multe,
și ca vóce de tunete mari; și amu
auditu vóce de cităristi cântându cu
citarele lor; Și cântau o cântare 3
nouă înaintea tronului, și înaintea
celoru patru fere, și a bătrâniloru:
și nimenea nu putea cunósce cântarea,
de câtu numai cele o sută patru-deci
și patru de mii, cei rescumpărați de
pe pământu: Acestia sânt cei ce nu 4
s'au întinatu cu femei, căci sânt fe-
ciori. Acestia sânt cei ce urmăza
Mielului ori-unde merge. Acestia
sânt cei rescumpărați din ömeni,
primitiulu lui Dumneđu și alu Mie-
lului. Și în gura lor nu s'a aflatu 5
vicleșugu; căci sânt nevinovați înain-
tea tronului lui Dumneđu.

Și amu vădutu altu ângeru sbu- 6
rându în meșiloculu ceriului, avendu
evangeliă eternă să vestescă celoru
ce locuescu pe pământu, și la totă
națiuinea, și seminția, și limba, și po-
porulu. Dicându cu vóce tare: Teme- 7
ți-vé de Dumneđu, și dați-i mărire;
căci óra judecăței lui a venit: și vé
închinați celui ce a făcutu ceriulu și
pământulu, și marea și isvórele ape-
loru.

Și urmă altu ângeru, dicându: A că- 8
đutu, a căđutu Babilonulu, cetatea cea
mare, pentru că a adăpatu tóte națiuni-
le din vinulu mâniei desfrânărei sale.

Și alu treilea ângeru li urmă, di- 9
cându cu vóce tare: Ori cine se în-
chină ferei și îmaginei ei, și ia sem-
nulu ei pe fruntea sa, seu pe mâna
sa, Acesta va bé din vinulu mâniei 10
lui Dumneđu, celu turnatu neames-
tecatu în păharulu mâniei lui; și se
va chinui cu focu și cu puciósă înain-
tea sântiloru ângeri, și înaintea Mie-
lului. Și fumulu chinului lor se sue 11
în seculii seculiloru și nu au repausu
điua și nóptea acei cari se închină
ferei, și îmaginei ei, și celu ce ia
semnulu numelui ei. Aici este răb- 12
darea sântiloru; aici sânt cei ce pă-
zescu ordinele lui Dumneđu și cre-
dінța lui Iisusu. Și amu auditu vóce 13
din ceriu, dicându-mi: Scrie: Feri-
ciți sânt cei mörți, cari moru în Dom-
nulu, de acumu, da, đice Spiritulu,
ca să se repause de ostenelele lor;
éru faptele lor li urmăză.

- 14 Și amu vădutu, și éccé nuoru albu, și *unulu* ședea pe nuoru asemenea cu Fiulu omului, avendu în capulu lui cunună de auru, și în mâna lui secere ascuțită. Și altu ângeru a eşitu din templu, strigându cu tare vóce cătră celu ce ședea pe nuoru: Trămete secerea ta, și seceră; căci ți-a venitú óra de a secera: secerișulu pămêntu-
 16 lui s'a coptu. Și celu ce ședea pe nuoru a aruncatu secerea sa pe pămêntu; și pămêntulu s'a seceratu.
 17 Și altu ângeru a eşitu din templulu celu din ceriu, avendu și elu secere ascuțită. Și altu ângeru a eşitu din altaru, avendu putere preste focu; și a strigatu cu strigare tare celui ce avea secerea cea ascuțită, dicêndu: Trămete secerea ta cea ascuțită, și culege strugurii pămêntului; căci
 19 strugurii lui s'au coptu. Și ângerulu a aruncatu secerea lui pe pămêntu, și a culesu via pămêntului, și a pus'o în tésculu celu mare alu mâniei lui
 20 Dumneđu. Și tésculu s'a călcatu afară de cetate, și a eşitu sânge din téscu pêně la frênele cailoru, de o mie și șese sute de stadii.

CAP. 15, 16.

Cântare de triumfu pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumneđu asupra férei. Descrierea celor șapte plăgi din urmă vërsate pe pămêntu.

- 1 Și amu vădutu altu semnu în ceriu; mare și minunatu, șapte ângeri avendu șapte plăgi, cele de pe urmă; căci într'acelea s'a sfârșitu mânia lui Dumneđu.
 2 Amu vădutu ca o mare de steclă amestecată cu focu; și pre cei ce biruiau asupra férei, și asupra imăginei, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stândupemarea cea de steclă, avendu citarele lui
 3 Dumneđu. Și cântau cântarea lui Moisi servulu lui Dumneđu, și cântarea Mielului, dicêndu: Mari și minunate *sunt* lucrurile tale, Dómnne. Dumneđeule Atotu-puternice! drepte și adevërate căile tale, Rege alu sânțiloru!
 4 Cine nu se va teme de tine, Dómnne, și nu va mări numele teu? căci *tu* singuru *esci* sântu; căci tóte, națiunile voru veni și se voru închina înaintea ta; căci judecățele tale s'au aretatu.

Și după acestea amu vădutu, și éccé templulu cortului mărturiei în ceriu s'a deschisu: Și cei șapte ângeri au eşitu din templu, avendu cele șapte plăgi, îmbrăcați cu inu curatu și strălucitu, și încinși împrejuru peptului cu brăe de auru. Și una din cele patru fére a datu celor șapte ângeri șapte vase de auru, pline de mânia lui Dumneđu celui viu în seculii seculilor. Și templulu s'a implutu de fumu din mărirea lui Dumneđu și din puterea lui; și nimenea nu putea intra în templu, pêně se voru sfârși cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

Și amu auđitu vóce tare din templu, dicêndu celor șapte ângeri: Duceți-vé și vërsați vasele mâniei lui Dumneđu pe pămêntu.

Și s'a dusu celu d'ântéiu, și a vërsatu vasulu seu pe pămêntu; și s'au iscatu bube rele și mari în ómenii cari aveau semnul férei, și în cei ce s'au închinatu imăginei ei.

Și alu duoilea ângeru a vërsatu vasulu seu în mare; și s'a făcutu sânge, ca de mortu; și totu sufletulu viu în mare a muritu.

Și alu treilea ângeru a vërsatu vasulu seu în riuri și în isvórele apelor, și s'au făcutu sânge. Și amu auđitu pre ângerulu apelor dicêndu: Dreptu esci, Dómnne, celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vei fi, că ai făcutu aceste judecăți. Căci sângele sânțiloru și alu profeților au vërsatu, și sânge li-ai datu să bea; căci ei merită *acésta*. Și amu auđitu pre altulu din altaru dicêndu: Așa Dómnne, Dumneđeule Atotu-puternice! adevërate și drepte sunt judecățele tale!

Și alu patrulea ângeru a vërsatu vasulu seu preste sóre, și i s'a datu putere să ardă pre ómeni cu focu. Și s'au arsu ómenii cu focu mare, și au hulitu numele lui Dumneđu celui ce are putere preste aceste plăgi, și nu s'au pocăitu să-i dea mărire.

Și alu cincilea ângeru a vërsatu vasulu seu preste scaunulu férei, și împărăția sa s'a făcutu întunecósă; și-si mușcau limbele lor de durere. Și au hulitu pre Dumneđu celu ceriului pentru durerile lor și pentru ranele

- loru, și nu s'au pocăitu de faptele lor.
- 12 Și alu șeselea ângeru a vërsatu vasulu seu preste riulu celu mare, Eufратulu; și apa lui a secatu, ca să se gătescă calea regiloru celoru de la
- 13 resăriturile sórelui. Și amu vëdutu trei spirite necurate asemenea bróscelor *venindu* din gura draconului, și din gura férei, și din gura profetului celui minciunosu. Căci sânt spirite ale demoniloru, făcându semne, și mergendu la regii pământului și a
- 14 tótă lumea, să-i adune la resbelulu dîlei celei maria lui Dumneđeu Atotputerniculu. Éccé viu ca unu furu. Fericitu *este* celu ce priveghieză, și păzesce vestmintele sale, ca să nu âmble golu, spre a se vedé rușinea
- 15 lui. Si i-a strînsu la loculu ce se chiăma Ebreesce Armagheddonu.
- 17 Și alu șeptelea ângeru a vërsatu vasulu seu în aeru; și a eşitu vóctare în templulu ceriului de la tronu,
- 18 dicendu: S'a făcutu. Și *îndată* s'au auditu voci și fulgere și tunete; și s'a întemplatut cutremuru mare; în ce feliu nîu s'a făcutu de cându ómenii au fostu pe pământu, ca acestu
- 19 cutremuru așa mare. Și cetatea cea mare s'a împărțitu în trei părți, și cetățile Gințiloru au cădutu; și Babilonulu celu mare a venitu în amin-tire înaintea lui Dumneđeu; să-i dee păharulu vinului iuțimei mâniei sale.
- 20 Și tótă însula a fugitu, și munți nu
- 21 s'au aflatu. Și grândină mare ca talantulu se pogorî din ceriu preste ómeni; și ómenii au hulitu pre Dumneđeu de plaga grândinei; căci plaga era mare fôrte.

CAP. 17, 18.

Descrierea meretriceii celei mari și a perđărei și căderei sale. Descriere profetică a stricărei și căderei Babilonului.

- 1 Și a venitu unulu din cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte vase, și a vorbitu cu mine, dicendu-mi: Vino să-ți aretu judecata meretriceii celei mari, care șede preste ape multe;
- 2 Cu care au comis desfrênare regii pământului, și s'au îmbetatu de vinulu desfrênărei ei cei ce locuescu pe pământu. Și m'a dusu în spiritu în pustiiu, și amu vëdutu o femeie șe-

dendu pe o féra roșă, plină de nume de blăsteme, care avea șapte capete și dece córne. Și femeea era îmbrăcată 4 cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pétră scumpă și cu mărgăritare, avendu păharu de auru în mâna ei plinu de urîciuni și de necurăția desfrênărei sale; Și înfruntea 5 ei nume scrisu: Misteriu, Babilona cea mare, muma Meretriciloru și a urîciuniloru pământului. Și amu vëdutu pre femeie bétă de sângele sân-țiloru și de sângele martiriloru lui Iisusu; și vëdendu-o, m'amu miratu cu mirare mare. Și ângerulu mi-a 7 đisu: Pentru ce te-ai miratu? eu 'ți voi spune misteriu despre femeie și despre féra ce o pórtă, care are cele șapte capete și cele dece córne. Féra, care o vëduși, era și nu este, și 8 va să se sue din adîncu, și să mERGă în perđare; și se voru mira cei ce locuescu pe pământu, ale căroru nume nu sânt scrise în cartea vieței de la întemeierea lumei, vëdendu pre féra că era, și nu este, deși este: Aici *este* 9 mintea ceea ce are înțelepciune: Cele șapte capte sânt șapte munți, unde șede femeea preste ei; Și sânt șapte 10 regi; cinci au cădutu, și unulu *este*, și cela-l-altu încă nu a venit; și cându va veni, trebue să remănă puçinu. Și féra care era și 11 nu este, și acesta este alu optulea, și este din cele șapte, și merge în perđare. Și cele dece córne, cari le-ai 12 vëdutu, sânt dece regi, cari încă nu au primitu împărăția; ci primescu putere ca nisce regi odată cu féra. Acestia au unu gându să dea puterea 13 și tária loru férei. Acestia voru face 14 resbelu cu Mielulu, și Mielulu 'i va învinge; căci elu este Domnulu domniloru, și Regele regiloru, și cei ce sânt cu elu *sânt* chiămați și aleși și credincioși.

Și-mi dicea: Apele, cari le-ai vëdutu unde șede meretricea, sânt pópore, și glóte, și națiuni, și limbi. Și 16 cele dece córne, cari le-ai vëdutu la féra, acestea voru urî pre meretrice, și o voru face nemângăiată și gólă, și voru mânca carnea ei, și o voru arde cu focu. Căci Dumneđeu a pus 17 în ânimele loru să facă voia lui, și

să fie de unu gându, și să dea împărăția loru fêrei, pênă ce se voru îndeplini cuvintele lui Dumneșeu.

18 Și femeea, pre care o ai vedutu, este cetatea cea mare, care domnesce preste regii pământului.

1 Și după acestea amu vedutu altu ângeru pogorîndu-se din ceriu, care avea putere mare, și pământulu s'a luminatu de strălucirea lui. Și a strigatu în tăriă cu vóce mare, dicēdu: A căđutu, a căđutu Babilonulu celu mare, și s'a făcutu locașu demoniloru, și pază a totu spiritulu necuratu, și pază a tótă pasărea necurată și uriciósă; Căci tóte națiunile au beutu din vinulu mâniei desfrênărei ei, și regii pământului au comisu desfrênare cu ea, și neguțitorii pământului s'au îmbogățitu prin abundanța desfătărilor ei.

4 Și amu auditu altă vóce din ceriu, dicēdu: Eșți dintr'însa, poporulu meu, ca nu luându parte în păcatele ei, să luati parte la plăgele ei. Căci păcatele ei au ajunsu pênă la ceriu, și Dumneșeu și-a adusu aminte de nedreptățile ei. Resplățiți-i, precumu și ea v'a resplătitu voui, și-i întorceți înduoitu duple faptele ei; cupăharulu care a turnatu, turnați-i înduoitu. Pe câtu s'a măritu pre sine, și s'a desfătat, pe atâta dați-i chinu și strîmtorare; căci ea dice în ânima ei: Ședu *ca o* împărătesă, și nu sînt veduvă, și dureri nu voi vedé. Pentru aceea într'o ăi voru veni plăgele ei: mórte si dureri și fómete; și cu focu se va arde; căci tare *este* Domnulu Dumneșeu care o judecă.

9 Și regii pământului, cari au comisu desfrênare și s'au desfătat cu ea, o voru plânge, și o voru tângui, voru vedé fumulu arderei ei. Stându de parte pentru frica muncii ei, voru dice: Vaiu, vaiu cetăței celei mari, Babilonului, cetatea cea tare! căci într'o óră a venitu judecata ta.

11 Și neguțitorii pământului o voru plânge, și o voru jăli pre ea; căci nimenea nu mai cumpără marfa lor: 12 Marfă de auru, și de argintu, și de pétră scumpă, și de mărgăritare, și de inu subțire, și de purpură, și de

mătasă, și de roșu; și totu lemnulu de teiu, și totu vasulu de fildeșu, și totu vasulu de lemn scumpu, și de aramă, și de feru, și de marmură; Și scorțișóră 13 și tămâieri, și miru, și vinu, și oleiu, și făină de grâu, și grâu, și vite, și oi, și cai, și căruțe, și servi, și suflete de ómeni. Și fruptele cari le poftesce 14 sufletulu teu s'au dusu de la tine, și tóte cele grase și strălucite s'au dusu de la tine, și nu le vei mai afla, Neguțitorii de acestea, cari s'au îm- 15 bogățitu de la ea, voru sta departe pentru frica chinului ei, plângēdu și tânguindu-se; Și dicēdu: Vaiu, vaiu 16 de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu inu subțire și cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pétră scumpă, și cu mărgăritare; Căci 17 într'o óră s'a pustiitu atâta bogăția.

Și totu cârmaciulu, și tóta glóta 18 cea din corábii, și corábierii, și oricâți lucréză pe mare, au stătu de departe; Și strigau, vedēdu fumulu arderei ei, dicēdu: Cine *era* asemenea cu cetatea cea mare? Și-și puneau 19 țerină pe capetele lor, și strigau, plângēdu și tânguindu-se, dicēdu: Vaiu, vaiu de cetatea cea mare, în care s'au îmbogățitu toți cei ce au corábii în mare din tesaurele ei! cumu într'o óră s'a pustiitu!

Ceriu, veselesce-te de d'însa, și 20 voi sânti apostoli și profeți; căci v'a resbunatu pre voi Dumneșeu despre d'însa.

Și unu ângeru tare a redicatu o 21 pétră mare ca de móră, și o aruncă în mare, dicēdu: Așa de cu furiă se va arunca Babilonulu, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Și vócea 22 citaristiloru, și a musiciloru, a fluerătoriloru și a trîmbițașiloru nu se va mai audî în tine; și nici unu mesteru de ori-care mesteșugu nu se va afla în tine; și sunetu de móră nu se va mai audî în tine. Și lumină de lumi- 23 nare nu se va mai ivi în tine; și vóce de mire și de mirésă nu se va mai audî în tine; deși neguțitorii tei erau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au încelatu tóte națiunile. Și într'însa s'a aflatu sânge 24 de profeți, și de sânti, și de toți cei uciși pe pământu.

CAP. 19.

Urmări mărețe de la judecata lui Dumnezeu asupra
fêrei și asupra meretriceii celei mari.

- 1 După acestea amu auzitu o vóce tare
de glótă multă în ceriu, dicându:
Alleluia! Mântuirea și mărirea și pu-
terea *fie* Domnului, Dumneșeului
- 2 nostru; Că adevărate și drepte *sunt*
judecățele lui; căci a judecatu pre
meretricea cea mare, care a coruptu
pământulu cu desfrânarea sa, resbu-
nându sângele serviloru sei asupra-i.
- 3 Și a duóa óră au ăisu: Alleluia! și
fumul ei se suia în seculii seculiloru.
- 4 Și cei duoă-deci și patru bētrâni, și
cele patru fêre s'au prosternutu, și
s'au închinatu lui Dumnezeu celui
ce șede pe tronu, dicându: Aminu,
- 5 Alleluia. Și vóce a eșitu de la tronu,
dicându: Lăudați pre Dumneșeulu
nostru, toți servii lui, și cei ce vē
temeți de d'însulu, și cei mici și
cei mari.
- 6 Și amu auzitu ca o vóce de glótă
multă, și ca o vóce de ape multe, și
ca o vóce de tunete tari, dicându:
Alleluia! căci Domnulu, Dumnezeu
Atotu-puterniculu s'a făcutu rege.
- 7 Șă ne bucurămu, și să ne veselimu,
și să-i dămu onóre; căci a venitu
nunta Mielului, și femeea lui s'a gă-
titu. Și s'a datu ei, ca să se îmbrace
cu inu subțire, curatu și strălucitu,
căci inulu este dreptatea sântiloru.
- 9 Și-mi ăcea: Serie! Fericiți *sunt* cei
chiămați la cina nunței Mielului.
Și-mi ăcea: Acestea sunt cuvinte
adevărate ale lui Dumnezeu. Și m'amu
prosternutu înaintea pecióreloru lui
să mă închinu lui. Și-mi ăcea: Fe-
resce-te *de a face* acésta: conservulu
teu sunt, și cu frații tei, cari au măr-
turia lui Iisusu; închină-te lui Dum-
neșeu; căci mărturia lui Iisusu este
spiritulu profeției.
- 11 Și amu vēđutu ceriulu deschisu,
și éccă unu calu albu; și celu ce
șede pe elu se chiăma Credinciosu
și Adevăratu, și în dreptate judecă și
- 12 face resbelu. Ochii lui *erau* ca para
focului, și pe capulu lui *erau* diademe
multe; și avea nume scrisu, care ni-
menea nu-lu scie, decâtu numai elu
- 13 singuru. Și *era* îmbrăcatu în vest-

mēntu îmmuiatu în sânge; și se
chiamă numele lui: Cuvēntulu lui
Dumneșeu. Și ostile ceresci urmau 14
după elu pe cai albi, îmbrăcați în
inu subțire, albu și curatu. Și din 15
gura lui ese sabiă ascuțită, ca cu
d'insa să lověscă națiunile, și elu le
va pasce cu toégu de feru; și elu calcă
tēsculu vinului iuțimei și mâniei lui
Dumneșeu Atotu-puterniculu. Și-și 16
are preste vestmintele și preste cōpsa
sa numele scrisu: Regele regiloru, și
Domnulu domniloru.

Și amu vēđutu pre unu ângeru 17
stându în sóre; și a strigatu cu vóce
tare, dicēdu tuturoru paseriloru ce
sbórá în međiloculu ceriului: Veniți
și vē adunați la cina marelui Dum-
neșeu; Ca să mâncați corpuri de 18
regi, și corpuri de căpitenii, și cor-
purile celoru tari, și corpurile cailoru
și ale celoru ce ședu pe ei, corpurile
tuturoru celoru liberi, și celoru servi,
ale celoru mici și ale celoru mari.

Și amu vēđutu pre fêră, și pre 19
regii pământului, și oștile loru adu-
nate, să facă resbelu cu celu ce șede
pe calu și cu óstea lui. Și s'a prinsu 20
fêră, și cu elu profetulu celu min-
ciunosu, care a făcutu semnele înain-
tea ei, cu cari a amăgitu pre cei ce
au luat semnul fêrei, și pre cei ce
s'au închinatu imaginii ei. Acestia
amînduoi s'au aruncatu vii în laculu de
focu, care arde cu puciosă; Și cei- 21
l-ăți s'au ucisu cu sabia celui ce șede
pe calu, carea eșia din gura lui; și
tôte paserile s'au saturatu din tru-
purile loru.

CAP. 20.

Fericirea celoru d'ântēiu înviați. Despre împărăția
de o mie de ani, și despre judecata cea de pe urmă.

Și amu vēđutu ângeru pogorîndu-se 1
din ceriu, avēdu cheia adâncului și
lanțu mare în mâna lui. Și a prinsu 2
pre draconu, pre șerpele celu vechiu,
care este Diabolulu și Satana; și l'a
legatu o mie de ani; Și l'a băgatu 3
în adâncu, și l'a închisu. și a sigilatu
d'asupra lui, ca să nu mai încele pre
națiuni, pēnē se voru împlini o mie
de ani; și după acésta trebue să se
deslege pućinu timpu.

4 Și amu vădutu tronuri, și au ședutu
pe ele; și judecată li s'a datu; și
amu vădutu sufletele celoru tăiați
pentru mărturisirea lui Iisusu și pen-
tru cuvântulu lui Dumneđu, și cari
nu s'au închinatu fêrei nici imaginei
ei, nici nu au luatu semnul ei pe
fruntea lor și pe mâna lor; și au
viețuitu, și au domnit cu Christosu
5 o mie de ani. Êru cei-l-alti morți nu
au înviatu pênă nu s'a sfârșitu miea
de ani. Acêsta *este* învierea cea d'ân-
têiu. Fericitu și sântu *este* celu ce
6 are parte în învierea cea d'ântêiu;
preste nisce asemenea mórtea cea de
a duoa nu mai are putere; și voru fi
preuți ai lui Dumneđu și ai lui Chris-
tosu, și voru domni cu elu o mie
de ani.
7 Și cându se va fi împlinitu aceea
mie de ani, se va deslega Satana din
8 închisórea lui; Și va eși să înceale na-
tiunile ce sânt în cele patru părți ale
pământului; pre Gogu și pre Magogu,
să-i adune la resbelu; alu căroru nu-
9 mêru *este* ca nêsipulu mării. Și s'au
suiu pe latulu pământului, și au în-
cunjuratu tabêra sântiloru, și cetatea
cea iubită, și s'a pogorîtu focu de la
Dumneđu din ceriu, și i-a mistuitu.
10 Și diabolulu celu ce i-a încelatu s'a
aruncatu în laculu celu de focu și de
puciosă, unde *se află* fêra și profetulu
celu minciunosu; și se voru chinui
điua și nóptea în seculi seculiloru.
11 Și amu vădutu unu tron albu mare,
și pre celu ce ședea pe elu, de a că-
ruia față a fugitu pământulu și ce-
riuulu; și locu nu s'a aflatu pentru d'in-
12 sele. Și amu vădutu pre morți, pre
cei mici și pre cei mari, stându în-
aintea lui Dumneđu; și cărți s'au des-
chisu; și altă carte s'a deschisu care
este cartea vieței, și cei morți s'au
judecatu din cele scrise într'acele cărți,
13 duple faptele lor. Și marea a datu
pre morții cei dintr'însa; și mórtea
și înfernulu au datu pre morții cei
dintr'însele, și s'au judecatu fie-care
14 duple faptele sale. Și mórtea și în-
fernulu s'au aruncatu în laculu celu
15 de focu. Acêsta este mórtea cea de a
duoa. Și ori-care nu s'a aflatu scrisu
în cartea vieței s'a aruncatu în laculu
celu de focu.

CAP. 21, 22.

Descrierea deplinei mângăieri și fericiri a celoru
mântuiți în Ierusalimulu cerescu. Adevêrulu profe-
ților în astă privință.

Și amu vădutu ceriu nou și pământu 1
nou; căci ceriulu celu d'ântêiu și pă-
mântulu celu d'ântêiu au trecutu; și
marea nu mai este. Êru eu Ioanu amu 2
vădutu cetatea cea sântă, Ierusalim-
ulu celu nou, pogorîndu-se de la
Dumneđu din ceriu, gătitu ca o mi-
résă împodobită pentru bărbatul ei.
Și amu ađitu vóce tare din ceriu, 3
đicêndu: Êccê cortulu lui Dumneđu
cu ómenii! și va locui cu ei, și ei voru
fi poporu alu lui; și însu-și Dumneđu
va fi cu ei, și *va fi* Dumneđu alu lor.
Și va sterge Dumneđu tótă lacrima 4
din ochii lor; și nu va mai fi mórte,
nici plângere, nici strigare nici durere
nu va mai fi; căci cele d'ântêiu au
trecutu.

Și celu ce ședea pe tronulu đicea: 5
Êccê tóte le facu nouê. Și-mi đicea:
Scrie; căci aceste cuvinte sânt ade-
vêrate și credincióse. Și mi-a đisu: 6
S'a făcutu. Eu sânt Afla și Omega,
începutulu și sfârșitululu. Eu voi da
celui însetatu din isvorulu vieței în
đaru. Celu ce învinge va mosceni tóte; 7
și eu 'i voi fi Dumneđu, și elu 'mi
va fi fiu. Êru celoru fricoși și necre- 8
dincioși și urícioși, și ucigași, și des-
frênați, și fermecători, și idololatri,
și tuturoru celoru minciunoși, partea
li va fi în laculu ce arde cu focu și
cu puciosă; acêsta este mórtea cea
de a duoa!

Și a venit cătră mine unulu din 9
cei șapte ângeri, cari avuseră cele
șapte vase pline de cele șapte plăgi
cele mai de pe urmă; și a vorbitu cu
mine, đicêndu: Vino, să-ți aretu fe-
mee, mirésa Mielului. Și m'a đusu 10
în spiritulu într'unu munte mare și în-
altu, și mi-a aretatu cetatea cea mare,
Ierusalimulu celu sânt, pogorîndu-se
din ceriu de la Dumneđu, Avêndu 11
mărirea lui Dumneđu; și luminăto-
rulu ei era asemenea cu o pétră pre-
scumpă, ca pétra iaspisu, ce este ca
cristalulu; Și avea zidu mare și în- 12
altu, *la care* erau două-spre-đece
porți, și la porți, două-spre-đece ân-
geri, și nume scrise d'asupra, cari

sântale celoru duoë-spre-dece semin-
 13 ții ale filoru lui Israelu. Despre re-
 șăritu, trei porți; despre mēđă-nópte,
 trei porți; despre mēđă-đi, trei porți;
 14 și despre apusu, trei porți. Și zidulu
 cetăței avea duoë-spre-deci temelii,
 și într'insele numile celoru duoi-spre-
 15 dece apostoli ai Mielului. Și celu ce
 vorbia cu mine avea trestia de auru,
 să mēsure cetatea și porțele sale și
 16 zidulu seu. Și cetatea era pătrată;
 lungimea este atâta câtu și lățimea;
 și a mēsuratu cetatea cu trestia ca la
 duoë-spre-dece mii de stadii. Lun-
 gimea și lățimea și înălțimea sa sânt
 17 întocma. Și a mēsuratu zidulu seu
 de o sută patru-deci și patru de coți,
 duple mēsură omului, adecă a ânge-
 18 rului. Și zidulu era ziditu *de* iaspisu;
 și cetatea era *de* auru curatu, aseme-
 19 nea steclei celei curate. Și temeliele
 zidului cetăței erau împodobite cu
 totu feliulu de pétă scumpă: Teme-
 lia cea d'ântēiu, iaspisu; a dua, sa-
 pfiru; a treia, halcidonu; a patra,
 20 smaragdu; A cincea, sardonicu; a
 șesea, sardonicu; a șeptea, chrisolitu;
 a opta berilu; a noua, topazu; a de-
 cea, chrisoprasu; a unu-spre-decea,
 iacintu; a duoë-spre-decea, ametistu.
 21 Și cele duoë-spre-dece porți, duoë-
 spre-dece mărăgăritare; fie-care pōrtă
 era dintr'unu mărăgăritaru, și ulița
 cetăței auru curatu, ca stecla cea
 22 străveđiă. Și templu nu amu vēđutu
 într'insa; căci Domnulu Dumneđu
 Atotu-puterniculu și Mielulu sânt
 23 templulu seu. Și cetatea nu are tre-
 buință de sōre nici de lună să lumi-
 neze în ea; căci mărirea lui Dumneđu
 o luminéză, și Mielulu este lumină-
 24 torulu ei. Și națiunile celoru ce se
 mântuescu voru âmbra în lumina sa;
 și regii pământului aducu mărirea și
 25 onórea loru într'insa. Și porțele ei nu
 se voru închide điuă, și nóptea nu va
 26 fi acolo. Și voru aduce mărirea și
 27 onórea națiuniloru într'insa. Și nu va
 intra într'insa totu ce este spurcatu
 și face uriciune și minciună; ci nu-
 mai cei scriși în cartea vieței Mielului.

1 Și mi-a arētatu rîu limpede alu
 apei vieței, luminos ca cristalulu,
 eșindu din tronulu lui Dumneđu și

alu Mielului. În mediloculu uliței 2
 sale, și de o parte și de alta a rîului
era arborele vieței, producēdu duoë-
 spre-dece *feliuri* de frupte, dându-și
 fruptulu seu în fie-care lună; și frun-
 3 dele arborelui *erau* spre vindecarea
 națiuniloru. Și nu va fi nici unu blă-
 stemu *acolo*; éru tronulu lui Dum-
 neđu și alu Mielului voru fi într'insa;
 și servii lui i voru servi; Și voru vedé 4
 fața lui; Și numele lui *va fi* pe frun-
 țile loru. Și nópte nu va fi acolo, și 5
 nu au trebuință de făcliă nici de lu-
 mina sōrelui; căci Domnulu, Dum-
 neđu li luminéză; și voru domni în
 seculii seculiloru.

Și mi-a đisu: Aceste cuvinte *sânt* 6
 credinciose și adevărate; și Domnulu,
 Dumneđu sântiloru profeți, a tră-
 mesu pre ângerulu seu, să arete ser-
 viloru sei cele ce trebue să se întēple
 curēndu. Éccē viu degrabă; fericitu 7
 este celu ce pazesce cuvintele profe-
 ției din acēstă carte.

Și eu Ioanu sânt celu ce vedeamu 8
 și auđiamu acestea; și auđindu și
 vēđēndu, m'amu prosternutu să mē
 închinu înaintea peciōreloru ângeru-
 lui, care-mi areta acestea. Atuncea 9
 'mi đicea: Feresce-te *de a face acēsta*,
 căci eu sânt conservulu cu tine și cu
 frații tei profeți, și cu cei ce păzescu
 cuvintele acestei cărți; închină-te lui
 Dumneđu.

Și-mi đicea: Să nu sigilezi cuvin- 10
 tele profeției acestei cărți; căci tim-
 pulu este aprópe. Celu ce este nedreptu, 11
 să mai fie nedreptu; și celu ce este
 spurcatu, să mai fie spurcatu; și celu
 ce este dreptu, să mai fie dreptu; și
 celu ce este sântu, să mai fie sântu.
 Éccē vinu degrabă, și plata mea cu 12
 mine, să dau fie-căruia duple fapta
 lui. Eu sânt Alfa și Omega, începu- 13
 tulu și sfârșitul, celu d'ântēiu și celu
 de pe urmă. Fericiti *sânt* cei ce facu 14
 ordinele lui, ca să aibă dreptu la
 arborele vieței, și să între pe porți
 în cetate. Căci afară *sânt* câinii, și 15
 fermecătorii, și desfrânații, și uci-
 gașii, și idololatrii, și totu celu ce
 iubesc și face minciună. Eu Iisusu 16
 amu trāmesu pre ângerulu meu, ca
 să mărturisescă voui acestea în bese-
 rici. Eu sânt rădicina și semînța lui

Davidu, steua cea strălucitoare și de demănătă.

- 17 Și Spiritulu și mirésă dîcu : Vîno !
 Și celu ce aude să dîcă : Vîno ! Și
 celu însetatu să vină, și celu ce voi-
 esce, să iee apa vieții în daru.
- 18 Căci mărturîsescu la totu celu ce
 aude cuvintele profeției acestei cărți :
 De va adăugi cineva la acestea, va
 adăugi la elu Domnulu plăgele cele
- 19 scrise într'acéstă carte ; Și de va scóte

cineva din cuvintele cărței acestei
 profeții, va scóte Dumneđu partea
 lui din cartea vieții, și din cetatea
 cea sântă, și din cele scrise într'acéstă
 carte.

Celu ce mărturîsescu acestea, dîce : 20
 De siguru vinu curîndu. Aminu. Așa,
 vîno, Dómné Iisuse. Charulu Dom- 21
 nului nostru Iisusu Christosu *fie* cu
 voi toți. Aminu.

F I N I T U.